MAGYARORSZÁGI

RENDELETEK TÁRA.

TIZENKETTEDIK FOLYAM.

1878.

HIVATALOS KIADÁS.

BUDAPEST, 1878.

KIADJA A M. KIR. BELÜGYMINISTERIUM.

LÉGRÁDY TESTVÉREK BIZOMÁNYA.

1.

A magyar kir. vallás és közoktatási ministernek 2752/1877. szám alatti rendelete a középtanodákban tartandó módszeres értekezletek tárgyában.

Két éve, hogy középtanodáinkban oly „módszeres értekezletek“ tartását rendeltem el, melyek az időszakonkint bevégzendő tananyagot előre összhangzólag megállapitsák, czélszerüen beosszák és alkalmul szolgáljanak a tanitás módszeres kezelésének megbeszélésére.

Ezen értekezleteknek hozzám felterjesztett jegyzőkönyveiből örömmel vettem tudomást a buzgalomról és ügyszeretetről, mely néhány jelesebb középiskola tanártestületében nyilvánúl, és tagadhatatlan, hogy az értekezletek általában jó hatással voltak, nevezetesen üdvös intézménynek bizonyúltak a tanári lelkiismeretesség fokozására.

Mindamellett kénytelen vagyok kijelenteni, hogy az értekezletek eredménye, a mint az a jegyzőkönyvekben foglalva van, korántsem felel még meg a feladatnak, sőt az értekezleti megállapodások nagy részben még oly alakban sincsenek szerkesztve, hogy az egyes intézetekben követett tan-menetet pontosan feltüntetnék, és a miért felterjesztésök kivánatos, azoknak tüzetes megvizsgálását és egybevetését lehetővé tennék.

Nemcsak hogy egyirányú eljárást nem tapasztalni, még az egy és ugyanazon főigazgatói tankerülethez tartozó intézetekbbn sem; hanem igen csekély azon középiskolák száma, melyek a feladat kellő tudatában, czélszerüen, az

oktatás egybevágó alakitását tartva szem előtt, osztályonként állapitották meg a tananyag részletezését.

A legtöbb intézet inkább tantárgyak szerint határozta meg a különböző osztályokra nézve a tananyagot és annak egymásutánját, mely mód nem igen látszik alkalmasnak arra, hogy ép az egy osztályban tanitó szaktanárok működésében meg legyen a szükséges egyöntetüség, egymásra vonatkozás és összefüggés.

Még kevésbbé érhető az el, ha éppenséggel a tanárok szerint, bár azok különböző osztályokban különböző tárgyakat tanitanak, történik a tananyag részletezése; sőt azon körülmény, hogy nem ritkán az ily módú megállapodások minden egyes tantárgyra vagy tanárra vonatkozólag külön-külön lapon vannak közölve, igen valószinüvé teszi, hogy talán a megállapodás nem is volt külön tanártestületi tanácskozás eredménye.

S igy nem csupán a tanácskozás módja nem felel meg teljesen a kitüzött feladatnak, a jegyzőkönyvek legnagyobb része is nem tartalmaz egyebet, mint az általános országos tantervnek körülirását, leginkább valamely tankönyv fejezeteit követve, ezek czimeit leirva. Ilyetén eljárás nem adhat sem magának az intézet tanártestület egyes tagjainak, még kevésbbé a felsőbb tanhatóságnak semminemü tájékozást arra nézve, miként kivánja az iskola az országos tantervnek keretét kitölteni, tekintetbe véve mind a különböző tárgyak rokonságát és összefüggését, mind a sajátos helyi körülményeket; nem is nyujthat semmiféle alapot az oktatás menetének, a tanitandó anyag czélbavett kapcsolatának megitélésére.

A követendő tantervnek pontos részletezését, ezen részletezésnek időszakonkint a körülményekhez és a tapasztalathoz alkalmazott óvatos módositását, a tudományos haladással járó javitását minden egyes tanártestület igen fontos feladatának kell tekintenem, mert egyedül ő maga határozhatja meg, hogy az intézet a rendelkeészére álló

erők, segédeszközök tekintetbevételével, sajátos állapotainak megfontolásával, minő úton és módon közelitheti meg az országos tantervben kitüzött czélt.

Ez okból, az országos közoktatási tanácsnak meghallgatása mellett, szükségesnek látom a tanterv részletezésére nézve a középiskolai Rendtartás 26-ik szakaszának kapcsolatában, nehány főbb szempontra . . . .
. . . . figyelmét irányozni, főleg azért is, hogy országosan némi egyirányú eljárás érettethessék el és a beérkezendő jegyzőkönyvek, mig egyrészt tanulságos képét nyujtsák intézeteink belállapotának, másrészt alkalmúl is szolgáljanak a kellő egybevetésre s talán az itt-ott mutatkozó fogyatkozások pótlására, a hiányok orvoslására.

Ezek szerint:

I.

A részletes tanterv osztályonként állapitandó meg és veendő fel a jegyzőkönyvbe. Az év elején közlendő egyszersmind az egyes osztályok órarendje, valamint a tantárgyaknak osztályonkénti felosztása a tanárok közt. Az órarenddel kapcsolatban kiteendő, mily napon adatnak az egyes tárgyakban irásbeli munkálatok, főleg azon szempontból, hogy egy napon több össze ne halmozódjék. A második és harmadik időszaki jegyzőkönyvekbe csupán az órarendben vagy a tárgyak felosztásában netán beálló változások veendők fel.

II.

Minden egyes tantárgyra nézve kiteendő a használandó tankönyv; kiemelendő továbbá, hogy minő feladatokat szán a tanár a tanulók házi munkásságára. Főelvül tekintendő ez irányban, hogy főleg az iskolai munkára essék a tanulás súlypontja. A házi fogla-

latosság az alsóbb osztályokban inkább csak az iskolai munkásság folytatása, az iskolában megértett és ott megtanult részeknek alkalmazása legyen; a felsőbb osztályokban pedig egyrészt az iskolai oktatásra való előkészületből, másrészt a tanultakra vonatkozó szabad dolgozatokból álljon.

III.

Az intézet részletes tantervének megállapitása czéljából az egyes időszakra szánt tananyag oly apróbb részekre osztassék, mely mindegyike, mennyire lehetséges, egy kis összefüggő egészet alkot.

Különösen szem előtt tartandók az egyes tantárgyakra nézve a következő pontok:

1. A történelemben a kisebb egységes részletek úgy alakitandók, hogy egy mivelődéstörténetileg fontos esemény képezze mindegyikének középpontját, az adhasson irányt a tárgyalásnak. A jegyzőkönyvbe ezek a középponti események irandók, a tankönyv illető helyére való vonatkozással.

2. A nyelvek tanitásában első sorban meghatározandók az olvasmányok. Kivánatos, hogy a különböző nyelvekben egy időszakban tárgyalt olvasmányok közt némi rokonsági összefüggés legyen. Elérhető ez, ha oly szempontból választatnak, hogy egyik olvasmány a másiknak tán bővitő kiegészitésére, vagy hasonlósága vagy ellentétessége által helyes megvilágositására szolgálhat; továbbá ha mindegyike tekintettel van a történeti s természeti oktatás menetére, úgy hogy a választott olvasmányok az e tárgyakban keltett érdekeltséget tovább fűzhetik. A jegyzőkönyvbe felveendő mindenik olvasmány czime.

A nyelv theoretikai, grammatikai, stilistikai, poétikai rhetorikai tanitásban mindenkor a magyar nyelvi oktatást illeti az alapfogalmak megállapitása, s csak ezután tárgyal-

hatók ezek, a mennyiben tán külön tárgyalásuk még szükséges volna. Czélszerű, ha az olvasmányok kiválasztásában a nyelvtani fogalmak egymásutánjára is van tekintet, de kár volna, e szempontnak hódolva, talán más tárgyi tekintetből alkalmasabb olvasmányt mellőzni.

Elégséges, ha a nyelvtani ismeretek, melyek az olvasmányokból szemelt példákon világosithatók meg legczélszerűbben, minden időszak végével rendszeresittetnek. A jegyzőkönyvbe minden egyes olvasmány mellé irandó: minő nyelvtani szabályok vagy fogalmak csoportjának, a nyelvtan minő szakaszának magyarázatára fog példákat szolgáltatni.

Felsőbb osztályokban, hol lehetőleg egész művek, vagy azoknak nagyobb egységes részletei olvasandók, külön kiemelendők azok a részek, melyek tüzetes mind a tartalomra, mind a stilusra kiterjeszkedő magyarázatnak lesznek tárgyai, s külön azok, melyeket az összefüggés áttekintésének érdekében vagy magán olvasmány tárgyává akarja tenni a tanár, vagy tán csak tartalmilag fővonásaiban maga elmondani.

A házi irásbeli dolgozatok, melyek mindég kapcsolatban tartandók az iskolai olvasmánynyal vagy a tanulók tapasztalata körével, szinte olyképen sorolandók fel a jegyzőkönyvben, a mint azok időszerint az oktatás menetében egymásután következni fognak.

3. A mennyiségtan részletes terve az alsóbb osztályok számtani tanitásában jelölje ki azon tárgyi köröket is, melyekből az egyes számmiveletek begyakorlására a példákat veszi; a mértaniban hasonlóképen az egyes testalakokat, melyek szemléltetésével, a mértani alapfogalmakat megvilágitja. A felsőbb osztályokban, hol a tanitás menete a rendszert követi, legyen a feladatoknál egyszersmind tekintet a physikai s chemiai tanitásban nyert ismeretek számtani alkalmazására, valamint e tárgyakban nyuj-

tassék viszont alkalom a mathematika, s különösen az arithmetika folytonos gyakorlására.

4. A phisikai s chemiai tanitásban a részletes terv az alsóbb osztályokban sorolja föl a főbb experimentumokat, melyek a tanitás alapjául szolgálnak, a felsőbb osztályokban a törvények sorát, melyet a tanitás menete szem előtt tart, különösen kiemelve azokat, melyre az iskolai oktatás fősulyt fektet.

5. A természetrajz tanitásában az alsóbb osztályokra nézve kijelölendők az állati s növényi individumok, melyek szemléltetése a tárgyalás kiinduló pontját adják, s a főbb sajátságok s functiók, melyekre az egyesek tárgyalásánál tekintet lesz; hasonlókép az ásványtanban a közéletben előforduló azon ásványok, melyeket első sorban külső tulajdonságaira nézve az oktatás a megszemlélés tárgyává tesz. A felsőbb osztályokban a tanitás menetének a systema adván irányt, a részletes tervben a főbb typusok sora, melyekre a tárgyalás sulyt fektet, emlitendő fel.

6. A földrajzi tananyag részletezésében legyen kellő tekintet a fiuk mind természetrajzi, mind mathematikai ismereteire s indokoltnak látom, hogy e tárgyban, a fenálló gymnasialis terv keretén belől, mely a mathematikai s physikai földrajz elemeit mindjárt az első osztály tárgyává teszi, az egyes intézetek e részben főleg a mathematikai tanitás tanmenetére való tekintetek érvényesitését tartsák szem előtt.

E szabályzat életbeléptetése iránt sziveskedjék . . . . a kellő intézkedéseket megtenni.

Budapest, 1877. évi februárhó 13-án.

Trefort.

2.

A magyar kir. vallás- és közoktatási ministernek 13,124|1877. sz. a. kiadott rendelete, a telepitvényes községekben foganatba vett birtokrendezéseknél a népoktatási törvénynek

a községi iskolai alapvagyon biztositása tárgyában.

Oly végből, hogy népoktatási törvénynek a községi iskolai alapvagyon biztositására vonatkozó határozmányai az 1873. évi 22. törvényczikk értelmében a telepitvényes községekben foganatba vett birtokrendezéseknél is kellő figyelemben részesittessenek, szükségesnek láttam, minden félreértés kikerülése végett, egyetértőleg a m. kir. igazságügyi minister úrral kijelenteni, mikép az 1868. évi 38. törvényczikk 39. és 41. §§-ai a telepitvényes községekben a fennebbi törvényczikk értelmében eszközlendő birtokrendezéseknél is zsinórmértékül szolgálnak.

Midőn erről a bizottságot tudomás és miheztartás végett értesiteném, egyuttal hivatkozva utasitása 8. §-nak 4-ik pontjára, meghagyom, ügyeljen fel arra, hogy a kérdéses birtokrendezéseknél az illető községi iskolai alap rövidséget ne szenvedjen.

Budapesten, 1877. évi junius hó 3-án.

Trefort.

3.

A m. kir. vallás- és közoktatási ministernek 18,748|876. sz. alatt kiadott rendelete:

a középtanodai tandijmentesség módositása tárgyában.

A középtanodai tandíjmentesség iránt 1876. évi augusztus hó 21-én 18,748. sz. a. kelt rendeletemet, az uj középiskolai rendtartással való összhangzásba hozatala céljából következőleg találtam módositandónak:

Fölmentésre ezentúl az egész tandíjnak vagy felének fizetésétől csak azon tanulók tarthatnak számot, kik szegénységök kellő igazolása mellett, „jó“ vagy legalább „szabályszerü“ erkölcsi viseleti jelzékkel birnak, minden tantárgyból „jeles“ vagy „jó“; — és másodsorban azok, kik „jó“ vagy „szabályszerü“ viselet mellett, szegénységök igazolásával, eltekintve a rajz, szépírás és testgyakorlástól, legalább négy tanulmányból „elégséges“nél jobb tanjegyet nyertek.

Mindazon tanulók, kik, habár erkölcsi viseletük jó vagy szabályszerü s szegénységöket igazolták is, eltekintve a rajz, szépirás és testgyakorlattól, négynél kevesebb tanulmányból nyertek „elégséges“nél jobb tanjegyet, a tandijmentesség további élvezetére ezentúl számot nem tarthatnak.

Egyes rendkivüli, mindenkor külön és alaposan indokolandó, figyelemre méltó esetekben, a tandíj fizetése alóli, kegyelem útján leendő felmentést ezentúl is fönntartom magamnak.

A fölvéti dijak, valamint a végértesitvények nyomatási költségeire fizetendő díjak alól egy tanuló sem menthető föl.

A többire nézve 1876-ik évi 18,748. sz. a. rendeletem szerinti eljárás követendő.

Felhivom Nagyságodat, hogy ez értelemben tegye meg a szükséges intézkedést.

Budapest, 1877. évi február hó 22-én.

Trefort.

4.

A m. kir. közm. és közl. ministeriumban 16,455|1877. szám alatt október hó 2-án felvétetett jegyzőkönyv.

Jelen voltak: az alólirottak.

Miután az 1876. évi XI. t. cz. végrehajtása iránt ugyancsak 1876. évi april hó 27-én felvett jegyzőkönyv XIV. czikkelye szerint az állami biztositást élvező közös vaspályák részére megállapitott anyagszerbeszerzési forgótőkék végleges engedélyezése s esetleg számszerü helyesbitése a cs. kir. kormánynyal létrejövendő megállapodásoktól tétetett függővé, ez irányban pedig a cs. kir. kereskedelmi ministerium a vele folytatott tárgyalások kapcsán a magyar-nyugoti és első magyar-gácsországi vasuttársulatokra tekintőleg egyelőre csak esetről esetre közigazgatási uton teendő rendszabályokat helyezhetett kilátásba, ennélfogva szüksége merült fel annak, hogy addig is, mig a most nevezett vasuttársulatok osztrák területen fekvő vonalaikra nézve is megfelelő forgótőkét birtokába helyeztetnének, — a magyar vonalokra megállapitott forgótőkék kiszolgáltatása további feltételekhez köttessék.

E tekintetben az alólirt ministerek közt egyrészről a m. k. ministeri tanács jóváhagyásának fenntartásával, s másrészt a szintén alólirt vasuttársulatok közt a következő megállapodások jöttek létre:

1. §.

A magyar-nyugoti és első magyar-gácsországi vasuttársulatok magyarországi vonalainak üzletkezeléséhez szükséges anyag beszerzési forgó tőkék azon összegben fognak a nevezett társulatoknak a kincstár által kifizettetni, a melyben azok az 1876. évi april hó 27-én kelt jegyzőkönyv I. czikkében megállapittattak.

Ezen összegeknek azok határán belül leendő s az idézett jegyzőkönyv XIV. czikkében kilátásba vett helyesbitését ezuttal is fenntartja azonban a kormány azon időre, midőn a nevezett vasuttársulatok osztrák területen fekvő vonalai is megfelelő forgótőkék birtokába fognak helyeztetni.

2. §.

Azon esetre, ha az előző §. végén jelzett körülmény be nem következnék, sőt a nevezett társulatok az osztrák vonalaikon eső anyagkészletek tekintetében általuk közigazgatási uton már eddig is élvezett segély netáni megvonása folytán oly helyzetbe jönnének, hogy e miatt a biztositott tisztajövedelemnek a részvényesek számára fenntartott részét megtámadni legyenek kénytelenek, miáltal a magyar törvényhozás részéről a beruházási kölcsön s különösen a kérdéses forgótőkék engedélyezése utján elérni kivánt közhiteli czél meghiusultnak volna tekintendő: a m. kir. kormány fenntartja magának saját választása szerint elrendelhetni, hogy az ezen jegyzőkönyv alapján kiszolgáltatandó összegek vagy más közvetlenül gyömö csöző beruházásokra, pl. forgalmi eszközök beszerzésére (l. az 1876. évi april 27-iki jkv. 9. czikkének 5-ik bekezdését), vagy a nevezett társulatok beruházási kölcsön részleteinek apasztására, vagy végre az irányukban fennálló kincstári követelések törlesztésére fordittassanak.

3. §.

Az ekként engedélyezett anyagszer-tőkéknek a magyar vonalak mindenkori anyagszükségletet meghaladó része az 1876. évi april 27-én kelt jegyzőkönyv IX. czikkének 5-ik bekezdése értelmében gyümölcsözőleg lévén felhasználandó, az azután járó kamatok, melyek az illető üzletév átlagos bank-kamat lábán alól semmi esetre nem maradhatnak, a magyar vonal üzletszámlájának javára bevételezendők,

még azon esetre is, ha a gyümölcsöző elhelyezés tényleg elmulasztatott volna — A magyar vonalak tényleges anyagkészletének értéke olykép állapittatik meg, hogy minden év végén a közös anyagszerkészlet havi átlagos értéke kiszámittatik, s aztán az igy talált évi átlagos készlet értéke a tényleges felhasználás arányában mindkét vonalra elosztatik. — Ezzel a jelen jkv. melynek eredetije a kormány kezében marad s alóiirt vasuttársulatoknak hiteles másolatok fognak arról kiadatni, berekesztetett. — Kelt mint fent. Péchy Tamás közm. és közl. minister, Széll Kálmán, magyar királyi pénzügyminister Magyar-nyugoti vasut (Sz.-Fehérvár, Győr, Grátz): Ürményi p. p. Farkas. Első m. gácsorsz. vasut: Harkányi, p. p. Pichler Miksa.

5.

A magyar királyi pénzügyminister f. évi 67,730|1877. sz. alatt, a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósági közig. bizottsághoz, királyi adófelügyelőhez és adóhivatalhoz:

a szőlődézsma-, irtvány- és maradvány-földváltsági tartozások beszedése és behajtása körül követendő eljárás szabályozása tárgyában.

Azon czélból, hogy a szőlődézsma-, irtvány- és maradvány földváltsági tartozások beszedése és behajtása körüli eljárás a közadók kezeléséről szóló 1876. XV. törvény-czikk határozmányai értelmében egyszerüsittessék, egyuttal pedig a végrehajtással megbizott közegek ellenőrzése hatásosabbá tétessék, mult 1876. évi november hó 30-án kelt 49,606. számu körrendeletem kapcsán rendelem a mint következik.

A m. kir. adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitások és szabályrendeletek gyüjteménye X-ik fejezetének 40. §-át következőleg módositom, illetőleg kiegészitem:

I. A kir. adóhivatalok kötelesek minden év január hava első felében a megelőző év végén fenmaradt tőke, kamat és kezelési költség tartozásokról, az azok után felszaporodott s a fentidézett rendeletemben foglalt utmutatás szerint kiszámitott késedelmi kamatokról, ugy azon váltságtartozásokról, melyek a jövő évben esedékessé fognak válni, az A. alatt ide zárt minta szerint minden egyes község számára egyénenkinti nyilvántartási jegyzékeket késziteni és az azt illető községeknek legkésőbb február hó 15-ig megküldeni. Ezen nyilvántartási jegyzékekbe nem veendők fel azonban azon váltságkötelezettek, kik az 1876. XV. törvényczikk 42. §-sa értelmében egyenes adójukat a kir. adóhivatalnál fizetik, ezekre nézve az az eljárás követendő, hogy a váltságtartozási könyv tételszáma az adóhivatali adófőkönyv illető számlatételei kapcsolatba hozatnak oly módon, hogy az adófőkönyvbe a váltságtartozási könyv tételei és viszont a váltságkönyvbe az adófőkönyv tételei feljegyeztetnek. Ezen feljegyzés segélyével készitik a kir. adóhivatalok a félévi hátraléki kimutatásokat az illető járási szolgabirák számára. (6. pont.)

2. Az 1. pontban emlitett egyénenkinti nyilvántartási jegyzékeken kivül községenkinti nyilvántartási jegyzékeket állitanak össze a királyi adóhivatalok a B. alatti minta szerint. Ezen jegyzékbe

a) a községnél fizető váltságkötelezettek tartozását községenkint egy sommában, és

b) az egyenes adójukat a kir. adóhivatalnál fizető váltságkötelezettek tartozását névszerint irják be, és az ekkép kiállitott jegyzéket a kir. adófelügyelőnek küldik be, szintén legkésőbb február hó 15-ig

3. A községek a hozzájuk küldött és kellő megőrzés alá veendő nyilvántartási jegyzékek segélyével a közadók

kezeléséről szóló 1876. XV. törvényczikk ide vágó határozmányainak szem előtt tartása mellett beszedik, esetleg behajtják a váltságtartozásokat, és a lerovás adatait a nyilvántartási jegyzék erre szolgáló rovataiba vezetik be.

A napi jegyzékek vezetése és a beszedett tartozási pénzek beszállitása iránt eddig fennállott eljárási módozat továbbra is fentartatik.

Azon esetben, ha a váltságkötelezett egész tartozását egyszerre kivánja törleszteni, a község nem teljesitheti a beszedést, ezen esetekre nézve fentartatik a kir. adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitások és szabályok gyüjteménye X-ik fejezetének 41. §-ában körülirt eljárás, azon kiegészitéssel azonban, hogy a kir. adóhivatal a teljfizetés megtörténtéről rögtön értesitse az illető községet, hogy a nyilvántartási jegyzékben a befizetési adatokat feljegyezhesse.

4. Oly esetekben, midőn a nyilvántartási jegyzékek készitése és elküldése után uj tartozási lajstromok érkeznek a kir. adóhivatalhoz, ezen lajstromok alapján pótlólag készitendők a község számára a nyilvántartási jegyzékek és az adófelügyelő használatára szolgáló nyilvántartási jegyzékek kellőleg kiegészitendők.

5. A kir. adófelügyelők tartoznak a 2-ik pontban emlitett és megőrzés alá veendő nyilvántartási jegyzékek segélyével a szolgabirákat és községi (városi) közegeket ellenőrizni mindazon teendőkre nézve, melyeket a szőlődézsmaváltsági tartozások beszedése és behajtása körül teljesiteni kötelesek. — Az ellenőrzés sikeres foganatosithatása végett a kir. adófelügyelők minden hó végén kiadják a nyilvántartási jegyzékeket az illető kir. adóhivataloknak, azon czélból, hogy ezek a legközelebb lefolyt hóban teljesitett befizetéseket az illető hónak szánt rovatba 3 napi záros határidő alatt bejegyezhessék.

6. A félévi hátraléki kimutatások a községnél fizető váltságkötelezettekre nézve, a most érvényre emelt eljárási módozat mellett, feleslegessé válván, ily kimutatásokat a kir. adóhivatalok csak azon váltságkötelezettekre nézve fogják ezentul késziteni, a kik egyenes adójukat a kir. adóhivatalnál törleszteni kötelesek.

7. Jelen rendeletem az 1878. évtől kezdve lép életbe. A nyilvántartási jegyzékek vezetésére szolgáló nyomtatványok megrendelése iránt rögtön intézkedjenek a kir. adófelügyelők az államépületi felügyelőség utján.

Kelt Budapesten, 1877. évi deczemberhó 8-án.

6.

A m. kir. pénzügyministerium, f. évi 1564.|114. sz. alatt, a következö körrendeletet intézte valamennyi m. k. pénzügyi hatósághoz és hivatalhoz:

a naptárak bélyegének ellenőrzése iránt.

Tapasztaltatván, hogy a folyó évben igen sok naptár különféle alakban bélyegtelenül hozatott forgalomba, utasittatnak a pénzügyi hatóságok és hivatalnokok, hogy a naptárak bélyegének szigoru ellenőrzésére kiváló gondot forditsanak, s a mennyiben azt látják, hogy bármely naptár a megfelelő bélyeggel ellátva nincsen, ezt a naptár czimének, alakjának, kiadójának, s egyéb ismertető jeleinek körülményes leirása és lehetőleg egy példánynak csatolása mellett, az illetékes pénzügyi igazgatóságnak azonnal hozzák tudomására.

A pénzügyi igazgatóságoknak különös kötelessége leend az ellenőrzés szigoru keresztülvitelére ügyelni, egyes tudomásukra jutott esetek alkalmából a jövedéki vizsgálatot azonnal első sorban a naptár kiadója ellen meginditani, s

a kincstár érdekeinek megóvása végett a vizsgálatot mindazokra kiterjeszteni, kiket az illetéki szabályok 262. §-a értelmében a bélyeg vagy birság fizetésében kötelezettség terhel.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 6-án.

A m. kir. pénzügyministeriumtól.

7.

A m. kir. igazságügyministernek 37601.|I. M. 1877. sz. a. kiadott körrendelete,

az összes e. f. kir. törvényszékek elnökeinek a közjegyzői levéltárnokok által szedeudó dijak kezelése tárgyában.

A közjegyzői levéltárnokok által az 1874. évi XXXV. t. cz. 162. §-a értelmében szedendő dijak mikénti kezelésére nézve rendelem: hogy azok az illető kir. adóhívatalba esetről-esetre szolgáltassanak be és hogy azokról — az adóhivatalba lett beszolgáltatás napjait is kimutató rovattal — jegyzék vezetessék, melynek másolata minden év végével az illető kir. pénzügyigazgatósághoz átküldendő.

Budapest, 1878. jannár 8-án.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Kovács Kálmán,
ministeri tanácsos.

8.

A m. kir. pénzügyminister 1877. évi 69,288. sz. a. a következő körrendeletet intézte valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz és vámhivatalhoz,

az 1878. évi párisi közkiállitásra küldendő tárgyak vámkezelése tárgyában.

A jövő 1878-ik évben Párisban közkiállitás fog rendeztetni, mely állitólag 1878. évi május 1-től 1878. évi október végeig fog tartani.

Hogy a kiállitáson való részvét lehetőleg megkönnyittessék, utasittatnak a m. kir. vámhivatalok, hogy az oda küldendő s onnan visszahozandó tárgyak vámkezelésénél lényegileg azon szabályokhoz alkalmazkodjanak; melyek az 1854. év november 9-én 19501.|F. M. sz. a. kelt pénzügyministeri rendelettel (rendeleti lap 83. sz.) az 1855. évi párisi mezőgazdasági és iparkiállitásra küldött tárgyakra nézve előszabattak. Ezen tárgyak ugyanis a bizonytalan eladásra kivitt tárgyak gyanánt (vámszab. 577. §.) kezelendők.

Ez alkalommal figyelmeztetik az igazgatóság (hivatal), hogy az 1878. évi párisi közkiállitás magyar országos központi bizottsága Büdapesten gondoskodni fog arról, hogy minden magyarországi kiállitó a kiállitásra elfogadott tárgyakra nézve megfelelő igazolványnyal láttassék el, minthogy ezen kedvezményben csak is oly kiállitó részesithető, ki a fentebb érintett, s a budapesti központi, vagy valamely vidéki kiállitási bizottság által kiállitott igazolványnyal van ellátva.

A vám alá eső kiállitási tárgyak vámmentes visszavitelére 1879. évi april végeig terjedő határidő engedélyeztetik.

Egyidejüleg kötelességévé tétetik a vámhivataloknak, hogy az illetékes közegek által igazolványokkal ellátott kiállitási küldemények vámkezelésénél a vámjövedék megóvása mellett a lehető legnagyobb kimélettel és figyelemmel járjanak el, és az illető bizottságoknak a szükséges felvilágositásokat és utmutatásokat készségesen adják meg.

Kelt Budapesten, 1877. évi deczember hó 17-én.

9.

A m. kir. igazságügyminiszternek 1877. évi 35361. sz. alatti rendelete

a vingai j.-biróságnak telekkönyvi hatósága az uj-aradi járásbiróság területére kiterjesztése tárgyában.

Az 1871. évi XXXI. t. cz. 24. §-ában nyert felhatalmazás alapján, a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett, a vingai kir. járásbiróságnak telekkönyvi ügyekben birói hatáskörét, folyó évi április 1-étől kezdve az uj-aradi kir. járásbiróság kerületére kiterjesztem.

Kelt Budapesten, 1878. évi januárhó 3-án.

Perczel Béla, s. k.

10.

A m. kir. igazságügyminiszternek 1877. évi 29,462. sz. alatti körrendelete valamennyi kir. birósághoz, kir. ügyészséghez, kir. közjegyzői- és ügyvédi kamarához

a nagybutyini közjegyzőség rendszeresitése tárgyában.

A kir. közjegyzők száma és székhelyeinek megállapitására nézve 1874. évi deczemberhó 17-ik napjáról 4164./eln. szám alatt kiadott igazságügyminiszteri rendeletet, az 1874. évi 35. törvényczikk 5-ik §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva, az aradi kir. közjegyzői kamara meghallgatása után oda módositom: hogy a borosjenői közjegyzőséghez tartozott nagybuttyini és a körösbányai közjegyzőséghez tartozott nagyhalmágyi kir. járásbiróságok területére kiterjedő hatáskörrel uj közjegyzői állást rendszeresitek, s annak székhelyéül Nagybuttyint határozom meg.

Kelt Budapesten, 1878. évi januárhó 3-án.

11.

A m. kir. honvédelmi miniszternek 1877. évi 49,722./VII. sz. alatti, körrendelete valamennyi törvényhatósághoz

a pénzügyérségnél szolgáló tartalékos és szabadságolt katonáknak az ellenőrzési szemlére való behivatása iránt.

A magyar királyi pénzügyőrségnél szolgálatban levő huzamosb időre szabadságolt és tartalékos katonáknak vagy honvédeknek az ellenőrzési szemlére való behivásánál

ez ideig gyakorlatban volt azon eljárás, — melynél fogva az emlitett egyének a szemle határidején leendő megjelenésre különös idézőjegyekkel szóllittattak fel, tekintettel ezen idézőjegyek kézbesitését gátló pénzügyi szolgálati viszonyokra, s ezek folytán a katonai ryilvántartás pontos vezetése ellenében felmerült nehézségekre, — a cs. és kir. közös hadügyérrel egyetértőleg jövőre nézve érvénytelenek és megszüntnek nyilvánittatik.

A pénzügyi szolgálatban levő szabadságos és tartalékos katonák tehát jövőre közvetlenül illetékes felsőbbségi közegükhez, a közigazgatási járási (városi, kerületi) főtisztviselő által megküldött, s az ellenőrzési szemlének helyét és határidejét magában foglaló nyilvános hirdetmény következtében fognak az évenkint tartani szokott ellenőrzési szemlére behivatni.

Ennél fogva felhivom törvényhatóság közönségét, hogy a mint az ellenőrzési szemlének helye és határideje a katonai szolgálati viszonyok körüli utasitás 32-ik szakaszának 5-ik pontja értelmében a törvényhatóság közönsége, s az illető hadkiegészitési kerületi psrancsnokság által egyetértőleg megállapitatott: a járási (városi, kerületi) főtisztviselőket azonnal utasitsa, miszerint az ellenőrzési szemle helyét és idejét magában foglaló hirdetményt a járás (város, kerület) körében létező pénzügyi, vám- és adóőri biztossághoz siessenek késedelem nélkül és oly időben megküldeni, hogy érdekelteknek az ellenőrzési szemlén leendő megjelenésre 8—10 napi időhaladék engedtessék.

Kelt Budapesten, 1878. évi januárhó 3-án.

12.

A m. kir. pénzügyminiszternek 1877. évi 16,159. szám alatti körrendelete valamennyi kir. kataszteri igazgatósághoz és kir. adófelügyelőhez

a használhatóvá lett területeknek adott adókedvezmények tárgyában.

Miután tapasztaltatott, hogy a fennálló törvények és törvényes szabályok által az azelőtt gazdaságilag használhatlan vizszabályozási- és egyéb költséges munkálatok által használhatókká tett területek megadóztatásánál a törvényben és törvényesitett szabályokban biztositott adókedvezmények nem csak az érdekelt birtokosok és vizszabályozási társulatok által, hanem a földadószabályozási közegek és a kir. adófelügyelők által is különféleképen és sokszor a törvény czélzataitól eltérő módon értelmeztetnek, és ez okból több oldalról, de különösen a vizszabályozási társulatok részéről panasz emeltetett, hogy a kataszter kiigazitás alkalmával a törvény által az ártérben fekvő birtokokra engedélyezett adókedvezmények nem érvényesitettek, — a 15 évi adómentességet kérő folyamodványok időmulasztás czimén elutasittattak, valamint az egészen vagy félig mentesitett árterek csak talajuk szerint soroztattak osztályba, tekintet nélkül az azokban árviz, belviz és földárja által okozható károkra, valamint az ily területek egyéb klimatikus hátrányaira: szükségesnek találtam a törvény és a fennálló szabályok által biztositott ezen adókedvezményeket a következőkben rész letezni, s egyszersmind elrendelni, hogy ha e részben a folyó évi áprilhó utolsó napjáig az illető birtokosok, vagy

azok nevében vizszabászabályozási társulat által cumulative, de a kérelem tárgyát képező földrészletek elősorolásával az illető kataszteri igazgatóságnál kérvény nyujtatnék be, a kataszteri igazgatóság köteles legyen a kérvény tárgyát a kataszteri munkálatok alapján esetleg a helyszinén is (a mennyiben ez szükségesnek találtatik) megvizsgálni és a vizsgálat eredményét a vizsgálati ügyiratok csatolása mellett véleményes jelentéssel ide felterjeszteni.

A kir. adófelügyelők pedig utasittatnak, hogy ha nálok ily adókedvezményre vonatkozó, s különösen a 15 évi adómentesség iránti kérvények benyujtattak vagy ezentul benyujtatnának, azokat, tekintettel arra, hogy elintézésük a kataszteri kiigazitással szoros összefüggésben van, az illető kataszteri igazgatósághoz előleges elintézés végett tegyék át és csak azon adókedvezményeket érvényesitsék, melyek a pénzügyministerium által esetenkint megállapittattak; mely célból a kir. adófelügyelők a pénzügyministerium határozatáról esetenkint, s az illető iratok és határozathoz képest kiigazitott munkálatok megküldése mellett, az illető kataszteri igazgatóság által fognak értesittetni.

A fentéritett adókedvezmények a következők:

I. Az 1850. évben kiadott becslési utasitás 129. §-a értelmében, a vizmentesitő védgátak, csatornák, zsilipek, stb. fentartásához szükséges évi költségek fejében az illető osztály után megállapitott nyers jövedelemből a rendes mivelési költségen felül magasabb százalék vonható le, s ez által uj ártéri osztály keletkezvén, és kevesbülvén a tiszta jövedelem, kevesbül az arra kiventendő adó is. A hol a (G. betüs) földtermési táblázatból ezen levonás megtörténte kivehető, vagy a fentartási költség már más módon kárpótoltatott, ott az uj kataszter életbe léptetéséig ujabbi levonásnak helye nem lehet; — a hol ez nem történt, ott a magasabb levonási százalék alkalmazásával uj osztálynak felállitása, vagy a területeknek alsóbb jö-

vedelmi esztályba való leosztályozása hozható javaslatba; ott pedig, hol az eljáró biztos a viz általi elöntést és ennek következtébeni jövedelem-apadást nem vette tekintetbe, javaslatba hozandó az illető területnek a viz-okozta károk mérvéhez képesti jövedelem-apadással arányban álló alsóbb osztályba sorozása.

Az osztályozás ezen leszállitásának tehát különösen ott van helye, hol

1. gátfentartási költség a holdankinti nyers jövedelemből nem vonatott le, vagy más uton sem számittatott be;

2. a hol a védgátak és egyéb védmüvek megkezdettek ugyan, de be nem fejeztettek, s azért az ártérnek azon része, mely még most is gyakori vizáradásnak van kitéve, a már ármentesitett hasonnemü földekkel ugyanazon osztályba soroztatott;

3. a hol a földjövedelem belviz és a földárja által rendesen csonkittatik, vagy legalább feltételessé tétetik.

II. A védtöltések, csatornák és egyéb védmüvek által elfoglalt területek — az 1875. évi VII. törvényczikk 5. §. d) pontja, illetőleg az 1877. évi 11,669. számu utasitás 2. §. d) pontja értelmében — egészen adómentesek; ide tartoznak:

1. Mindazon védgátak (töltések) gátrészek, vagy egész gátrendszerek, ugy szintén a gátokhoz tartozó vizlecsapoló árkok, zsilipek, a gátakat a habütés ellen oltalmazó faültetvények és padkák, melyek törvényszerüen alakult ármentesitési, vagy vizszabályozási társulat, egyes közbirtokosság, község, vagy egyes birtokos által — az illetékes hatóság által helybenhagyott terv szerint — készültek el és befejeztettek; ez esetben a viz oldalán a gát és anyaggödör közti téren és magában az anyaggödörben levő faültetvények egészen, ott pedig, hol anyaggödrök nem léteznek, csak öt öl (9.5 méter) szélességben, adómentesek;

az ezen tul terjedő, valamint az ármentesitett téren lévő faültetvények, az erdő-mivelési ágba felveendők.

2. A vizmértan elvei alapján készült, a szükséges lejtéssel ellátott és a lefolyást mindig biztositó csatorna-rendszerek, egyes csatornák és árkok, melyek által oly területek tétettek állandóan és gazdaságilag használhatókká, melyek különben gazdaságilag állandóan nem volnának használhatók.

III. A vizszabályozás következtében védtöltések közé szorult, s az ármederben fekvő, ennélfogva gyakoribb áradásnak kitett területek, tekintettel ezen körülményre, alsóbb osztályba sorozhatók, mint különben földminőségük szerint tartoznának.

IV. Az 1868. XXV. t.-czikk 7. §. szerint oly területek, melyek terméketlenségüknél fogva eddig megadóztatva nem voltak, ha tulajdonosaik által költséges vizszabályozási, csatornázási vagy más munkával haszonvehetőkké tétettek, azon évtől kezdve, melyben haszonvehetőségök beállott tizenöt évig adómentesek. Ide azonban nem tartoznak oly területek is, melyek a földadókataszter életbeléptetésekor és a vizszabályozás előtt már mint legelők, nádasok stb. némi — habár csekély — hasznot adtak.

V. Az 1868. XXV. t.-cz. 12. §-a azt rendeli, hogy az ezen törvény 9. §. értelmében, tehát: birtokrendezés tagositás, legelő-elkülönités, erdőkihasitás, vagy uj telepités alapján készitendő uj adómunkálatok folytán, — habár a birtokosok által eszközölt oly költséges vizszabályozási, csatornázási vagy más munkálatok következtében, melyeknek létesitésére azon földterületnek a földadó sorozatban megállapitott évi tiszta jövedelmének legalább ötszörös mennyisége igényeltetik — változtak is a mivelési ágak: ezeknek jövedelmét az eddiginél magasabb adózási fokozattal terhelni nem lehet. Ezen törvény tehát világosan megállapitja, hogy az adókedvezménynek csupán csak azon feltételek alatt van helye, a mely feltételek az 1868. évi

XXV. törvényczikk 9. §-ában elősoroltatnak; vagyis a 12. §. csak akkor alkalmazható, ha tagositás, birtokrendezés stb. folytán, az uj telekkönyv a tagositás befejezése után 6 hónap alatt elkészült, megvizsgáltatott, s a tagositásra következett legközelebbi évtől kezdve az adókivetés e szerint történt; magától értetvén, hogy e törvénynek visszaható ereje nem lévén, az 1868. évi XXV. t.-czikk kihirdetése előtti időkben előfordult esetre a fentebbi 12. §. nem alkalmazható.

Mindezekből következik, hogy azoknak nézete téves, kik azt hiszik, hogy a nevezett 12. §. alapján — a vizszabályozás folytán — a mivelési ágban előfordult változások átalában a kataszter kiigazitásánál nem veendők figyelembe.

Hasonlóképen téves nézet nyilvánul gyakran az 1875. VII. törvényczikk 53. §-ának hatálya iránt is, mely tévesen ugy értelmeztetik, hogy a vizszabályozás folytán a mivelési ágban változott területeknél a most fenálló kataszterban is a katasterkiigazitás előtti tiszta jövedelem feltétlenül és 15 évig fenntartandó.

Téves ezen nézet azért, mert az 1875. VII. törvényczikk 53. §-a világosan mondja, hogy „ártérben fekvő birtokoknál, melyek a jelen törvény szerinti adókivetés életbeléptetése után (tehát a most folyamatban levő uj becslés alapján készülő uj kataszter alapján) az 1871. XXXIX. és XL. törvényczikkek értelmében készitett és kezelt védművek által, akár egyes birtokos, akár érdektársulatok költségén ármentesittettek: ezen kataszteri jövedelem, mely az egyes földrészletekre az ármentesités előtt (t. i. a készülő uj kataszter szerint) megállapitva volt, a védművek elkészültétől számitva 15 évig változás alá nem jöhet.“

S ezek szerint ezen adókedvezmény semmi esetre sem érthető a mostani ideiglenes földadókataszterre; de azért ezen területek mégis részesülnek kedvezményben ugy a

fennálló, mint jövőben az uj kataszterben; nevezetesen a fennálló kataszterben az által, hogy az I. pont alatti kedvezményben részesithetők; az uj kataszterben pedig az által, hogy a rendkivüli költségek és a netalán előforduló más sulyos viszonyok részletesen tekintetbe fognak vétetni, s ez által a tiszta jövedelem is apasztatni fog.

A mennyiben tehát a kataszteri igazgatósághoz oly kérelem intéztetnék, mely a fentebbi pontok szerint nem teljesithető, ily kérelem indokolva visszautasitandó lesz, a többi kérvények pedig az 1878. évi ápril hó 30-án kitüzött határidő lejártával 3 nap alatt — az azoknak mikor és ki által teljesitendő megvizsgálására vonatkozó javaslattal — ide felterjesztendők.

Ha ily kérvények nem nyujtattak be, nemleges jelentés teendő.

A vizsgálat megejtése után az illető kérvények — vizsgálatai jegyzőkönyv és a 15 évi adómentességet illetőleg az *F* betüs felvételi jegyzék csatolása mellett — véleményes jelentéssel ide felterjesztendők, az ismét ily kérelmekre esetenkint hozott határozatok a kataszteri munkálatokban szabályszerüen keresztül vezetendők, és az eredmény az illető kir. adófelügyelővel érvényesités végett, a folyamodó féllel pedig tudomás végett közlendő.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 12-én.

13.

A m. kir. pénzügyminister 19567. sz. a. körrendelete az ország valamennyi törvényhatóságához:

a bélyeges marhalevél ürlapok után beszedett illetékek befizetése iránt.

Az 1875. évi október 28-án 54,669. sz. a. kiadott, s a „Budapesti Közlöny“ 1875. évi november hó 7-iki 255. számában közzétett körrendeletemnek azon intézkedését, hogy a községek a hitelbe nyert marhalevél-ürlapok után a felektől beszedett illetékösszegeket a törvényhatóság székhelyén levő, vagy ehhez legközelebb eső kir. adóhivatalnál tartoznak befizetni, több oldalról felmerült kivánság folytán akként módositom, hogy a községek ezen összegeket, a szokásos ellennyugta mellett azon adóhívatalnál fizessék be, a melynek kerületéhez adózás tekintetében tartoznak.

Ezen intézkedésemet oly felhivással tudatom a törvényhatósággal, hogy arról az összes községeket megfelelőleg értesitse.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 6-án.

14.

A m. kir. pénzügyminister 1877. évi 60,364. szám alatt, a következő körrendeletet intézte valamennyi m. kir. adófelügyelőhez,

a tisztviselők illetményeinek adóvégrehajtás utján való lefoglalása tárgyában:

A minister-tanács múlt évi deczember hó 12-én tartott ülésében hozott határozata szerint, a fizetések, nyugdijak és egyéb illetményekre vezetendő végrehajtás korlátozásáról szóló 1876. XXXI. t. czikk hatálya az adóvégrehajtásokra is csakugy kiterjed, mint a birói végrehajtásokra.

Utassittatnak tehát a kir. adófelügyelők, hogy az állami, törvényhatósági és községi szolgálatban levő tisztviselők és hivatalnokok, egyházközségi lelkészek és segédlelkészek, állami-, községi- és felekezeti-nyilvános tanintézeteknél alkalmazott tanárok, tanitók és tanitónők, a védérőhöz tartozó személyek, hivatalszolgák, börtönőrök, közhasználatra szolgáló gőzmozdonyu vasutak hivatalnokai és szolgái, végül a nemzeti szinháznál alkalmazott igazgatósági-, müvezetési- és gazdasági-tisztviselők, drámai és operai magánszereplők rendes fizetésére, illetőleg várakozási illetékére, személyes (müködési) és kor-pótdíjaira, valamint az emlitett személyeknek vagy ezek özvegyeinek nyugdijaira vagy kegydijaira, ugy szintén a nyugalmaztatás folytán járó szemelyes pótdijakra, valamint a lelkészek aggastyáni fizetésére: az 1876. XXXI. törvényczikk korlátozása szerint vezettessenek adóvégrehajtást; s minden olyan esetben, midőn az ekként lefoglalható fizetés egy havi részlete

az összes adótartozást nem fedezné, a végrehajtást az illető tisztviselő egyéb követeléseire, ingóságaira és esetleg ingatlanságára terjeszszék ki.

Magától értetik egyébiránt, hogy itt csak oly adótartozásokról van szó, melyeket az illető tisztviselő fizetésén kivüli jövedelmei után tartozik fizetni; e szerint a fizetése után kirovott és netán hátralékban maradt adók annak fizetéséből feltétlenül levonandók.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 14-én.

15.

A magyar kir. belügyminiszter 2259. sz. alatti rendelete

a gondnokoltak pénzei kamatozó letétként az adóhivatalokban való elhelyezése tárgyában.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. cz. 295. §-a szerint a gyámoltak vagy gondnokoltak pénzei, egyénenkénti kezelési rendszernél, kamatozó letétként a királyi adóhivatalokba is elhelyezhetők.

A törvény ezen rendelete folytán s annak 306. §-a alapján a szóban levő pénzeknek az árvaszékek által a királyi adóhivatalokba szállitása, azoknak a királyi adóhivatalok által gyümölcsözőleg kezelése és kiszolgáltatása körül követendő eljárást a királyi pénzügyminister azzal egyetértőleg szabályozván, a kir. pénzügyminister ur által a királyi adóhivataloknak kiadott utasitást, melyben az árvaszékek által e tárgyban követendő eljárás is előirva van, a megyei (városi) törvényhatóságnak oly felhivással küldöm meg, hogy azt a megyei és a rendezett tanácsu városi árvaszékeknek alkalmazkodás végett azonnal adja ki, s azokat különösen arra figyelmeztesse, hogy az érin-

tett utasitás értelmében a gyámoltak vagy gondnokoltaknak a királyi adóhivatalokba szállitott pénzei után 5-ös kamat fizettetik, s hogy a szóban levő pénzek a királyi adóhivatalok által az árvaszékek utalványára azonnal kifizettetnek.

Budapesten, 1878. évi január hó 20-án.

Tisza.

A gyámoltak és gondnokoltak pénzeinek az 1877. XX. t. cz. 295. §. 4. pontjához képest az árvaszékek által kamatozó-letétként a kir. adóhivatalokba szállitására és kezelésére nézve a belügyminiszterrel egyetértőleg a következő szabályok léptetnek életbe:

1. §.

A királyi adóhivatalok mint letéti hivatalok, azon pénzekre nézve, melyeknek általuk leendő átvétele és kezelése iránt az 1877. XX. t. cz. 295. §. 4. pontjához képest az árvaszékek intézkednek, kötelesek az árvaszékek végzéseit és meghagyásait teljesiteni.

2. §.

A pénztári kezelésért és a könyvvitel helyességeért a hivatali főnök és az ellenőrködő pénztári tiszt egyetemleges felelősséggel tartoznak.

3. §.

A kir. adó mint letéti hivatal kiadmányai a főnök és az ellenőr által irandók alá, s a hivatalos pecséttel ellátandók.

4. §.

Az 1877. XX. t. cz. 295. §. 4. pontjához képest kamatozó letétként a kir. adóhivatalba szállitani rendelt pénzekről, minden árvaszéknél az *A.* és *B.* alatti minták szerint egy bevételi és egy külön kiadási napló vezettetik.

A bevételi napló rovatai :

a) első rovatba jő a folyó vagyis tételszám (naplóczikk) az év kezdetétől végeig ;

b) a másodikba a letéteményezés éve, hava és napja;

c) a harmadikba a pénz átvételét meghagyó árvaszéki végzés kelte és száma ;

d) a negyedikbe a pénzt letevő árvaszék neve, s az ügy rövid körülirása ;

e) az ötödikbe a letétemény tárgyát képező készpénz mennyisége ,

f) a hatodikba a kir. adó mint letéti hivatal átvételi elismerése, saját letéti naplóczikkének kitétele mellett;

g) a kiadási napló tételszáma ;

h) a nyolczadikba netaláni jegyzetek.

A hatodik rovat a letétemény átvétele alkalmával a letét-hivatal által töltendő ba.

A kiadási napló rovatai következők :

a) az elsőbe jő a folyó vagyis tételszám (naplóczikk) az év kezdetétől végeig ;

b) a másodikba a letét kiadását meghagyó árvaszéki határozat kelte és száma ;

c) a harmadikba az árvapénztár vagy azon fél neve kinek részére a pénz kiutaltatott ;

d) a negyedikbe a kiutalt pénzösszeg mennyisége ;

e) az ötödikbe a letéti hivatalnak a kiutaló árvaszéki határozat átvételét tanusitó elismerése, saját naplóczikkének kitétele mellett ;

f) a hatodikba a bevételi napló tételszáma;
g) a hetedikbe a netaláni jegyzetek.

Az ötödik rovatot a kiutaló árvaszéki határozat átvétele alkalmával a letéthivatal tölti be.

5. §.

A gyámolt vagy gondnokolt részére az árvapénztárba befolyt készpénznek kamatozó letétként a kir. adóhivatalban leendő kezelését az árvaszék rendeli el. A leteendő összeg az árvaszèk bevételi naplójába *A)* bevezettetik, és az árvapénztárnok a letéti utalvány egy példányának átadásával felhivatik, hogy az árvapénztárból kiutalványozott és kamatozó letétként a kir. adóhivatalnak átadni rendelt pénzösszeget magához vevén; az árvaszéki letéti naplónak és a kir. adóhivatal részére kiállitott árvaszéki letéti utalvány másodpéldányának a kir. adóhivatalba vitelével, illetőleg átadásával az árvaszék által megbizott árvaszéki közeggel együtt a kir. adóhivatalban jelentkezzék.

6. §.

A kir. adóhivatal az árvaszéki letéti naplóval megjelenő árvaszéki közegtől a letéti utalványt átvevén, az árvapenztárnoktól a letéti utalványban jelölt pénzösszeget átveszi és a letéti utalványok teljes összehangzása esetében a pénzösszeget saját naplójában bevételezi és az átvételt az árvaszéki letéti napló 6-ik rovatában saját naplóczikkének bejegyzése mellett nyugtatja.

7. §.

Ha a letét átvételénél oly nehézség vagy akadály merül fel, mely a letéteményezésre utasitott árvapénztárnok által, a letéteményi utalvány értelmének mefelelően rögtön el nem hárithatő, a letéti hivatal erről az illető árvaszék-

hez azonnal jelentést tesz, s tartozik annak további utasitását bevárni.

8. §.

A kir. adóhivatal a letét-bevételről a letevő árvapénztárnoknak a hivatali főnök, valamint az ellenőrködő pénztári tiszt által aláirandó és a kir. adóhivatal pecsétjével ellátandó átvételi elismervényt állit ki, mely elismervény, az árvapénztárnoknak kézbesitett árvaszéki végzéshez ragasztandó.

Ezen elismervény, ha a letét kiutalványoztatik, a kiszolgáltatás alkalmával a letéti hivatalnak visszaadandó.

9. §.

Azon árvaszékek, melyeknek székhelyén kir. adóhivatal nem létezik, a letéti utalvány mindkét példányát az árvapénztárnoknak azon utasitással adják ki, hogy az utalványban jelölt pénzösszeget és a kir. adóhivatal részére kiállitott letéti utalványt posta utján küldjék be az illető kir. adóhivatalhoz.

10. §.

Az árvaszéki utalvány mellett befolyt tőkepénzek egészben vagy részben, és a kamatok csak az árvaszék utalványozására adathatnak ki.

11. §.

Az árvaszéki határozatnak, melylyel valamely letét kiutaltatik, magában kell foglalni:

a) a letétet beutaló végzésnek iktatói számát és a letéti hivatal bevételi naplóczikkét;

b) megnevezését az árvapénztárnoknak, a félnek vagy a fél meghatalmazottjának, a ki a letét kivételére fel van jogositva;

c) a letét körülirását még akkor is, ha annak csak bizonyos része adatnék ki;

d) azon utasitást, melyet a letét kivételénél az utalványosnak teljesjtenie kell.

A kiutaló határozatban kiteendő: vajjon az árvapénztárnoknak vagy azon félnek, kinek a letét kiutaltatik, a kiutalt összeg után kiszolgáltatandó-e az 5% kamat? A kamat kiszámitása azonban a letéti hivatalt illeti.

12. §.

Az árvaszék által a kir. adóhivatalba kamatozó letétként leendő kezelés végett beszállitott pénzösszeg vagy annak egy része, vagy az azután járó kamat kiutalványozásáról az árvaszék, az árvapénztárnokot, a folyamodót, valamint a netalán érdekelt feleket értesiti.

A kiutaló határozat jogerőre emelkedése, s a felvételre utasitott árvapénztárnok, vagy a felvételre jogositott fél jelentkezése után, a kiutaló végzés az árvaszék kiadási naplójába bevezettetik, a bevételi napló hetedik rovata betöltetik, s a kir. adóhivatal részére kiadmányozott kiutaló végzés a kiadási naplóval együtt az árvaszék kiküldöttje által a letéti hivatalba vitetik.

A letéti hivatal a kiutaló végzést átveszi, az árvaszék kiadási naplójának ötödik rovatában annak átvételét elismeri, s a letétet a felvételre jogosult árvapénztárnoknak, vagy félnek, és pedig az előbbinek bélyegmentes, az utóbbinak pedig szabályszerü bélyeggel ellátott nyugta mellett kiszolgáltatja, s a kiadást naplójába bevezeti.

Ha az illető fél a letéthivatalnál ismeretlen, személye azonosságát teljesen hitelt érdemlő oly két tanu által tartozik igazolni, kik a letéthivatali főnök, vagy ellenőr előtt ismeretesek.

13. §.

Azon árvaszékek, melyeknek székhelyén adóhivatal nem létezik, a kiutaló határozatot jogerőre emelkedés után posta utján küldik meg a letéti hivatalnak.

14. §.

Ha a letét posta utján más hatósághoz küldendő el, az árvaszéki utalványon, s oly árvaszéki székhelyeken, hol kir. adóhivatal létezik, a kiadási naplón kivül még a kiadmány tisztázata, s ennek mellékletei is elküldendők a letéti hivatalhoz az elküldésnek eszközlése végett.

15. §.

Az árvaszéknek minden elintézésénél pontos és tüzetes tudomással kelletvén birnia az egyes letéti tömegek állásáról, a mennyiben a nála fekvő iratok erre nézve eléggé megbizható felvilágositást netalán nem nyujtanának, minden egyes esetben tartozik a letéti hivatali könyveket és naplókat megtekinteni.

16. §.

A letéti hivatal az árvaszék által oda szállitott pénzekre vonatkozó, nála fekvő iratokról csak az árvaszék engedélye mellett adhat ki másolatokat az illető feleknek.

17. §.

Az árvaszéki elnök felelősség terhe alatt köteles minden hó utolsó napján, — a mennyiben a lejárt hónapban az árvaszék részéről be- vagy kiutalványozások történtek, — az árvaszék bevételi és kiadási naplóját, a letéti hivatal által vezetett hason naplókkal az adóhivatal helyiségeiben, pontosan egybehasonlitani, s ha netalán eltérések mutatkoznának, azokat, a mennyiben lehetséges, kiegyenliti és a naplóknak egymássali egyezését a letéti

hivatal naplóin névaláirásával igazolja, ellenkező esetben a ki nem egyenlithető eltéréseket a naplóba bevezeti.

A mennyiben ily alkalommal az árvaszéki elnök az az adóhivatalnak a gyámoltak vagy gondnokoltak pénzeinek kezelése és könyvelése tekintetében szabálytalanságokat vesz észre, e részbeni tapasztalatait az illető kir. pénzügyigazgatósággal közölni tartozik.

Azon árvaszékek elnökei, melyeknek székhelyén kir. adóhivatal nem létezik, az árvaszéki és letéthivatali naplóknak összehasonlitása alkalmával a letéthivatal által egyszersmind bevételi naplójuknak hatodik és kiadási naplójuk ötödik rovatát is betöltetik.

18. §.

Az árvaszékek által a kir. adóhivataloknál letéteményezett készpénz után a kir. kincstár a letéteményezés napjától a kiszolgáltatás napjáig 5%-kal számitandó kamatot fizet.

19. §.

Ha a készpénz letéteményezése alkalmával az árvaszék a 18-ik §-ban megállapitott kamatnak az árvapénztár, vagy az illető gyám vagy gondnok részére leendő kifizetését elrendeli, a kamat a kir. adóhivatal által és pedig az évnek junius hó végeig terjedő részére eső összeg julius hónapban, az évnek julius hónapjától deczember hó végeig terjedő részére eső összeg pedig január hónapban az árvapénztár, vagy a gyám vagy gondnoknak ujabb utalvány nélkül kifizetendő.

Ha a készpénz letéteményezése alkalmával az árvaszék a kamatnak a kir. adóhivatal általi időnkinti kifizetését nem rendeli el, vagy ha a kamat felvételére az árvaszék által feljogositott árvapénztárnok, gyám vagy gondnok a julius vagy január hónapok 1-ső napjain esedékes kamatokat a nevezett hónapokban a kir. adóhivataltól nem

veszi fel, — ez esetekben a tőkepénz után julius és január hónapok első napjain esedékes 5%-os kamatok a tőkeöszszeghez irandók. Az ekként megszaporodott tőkeösszeg után szintén 5% kamat jár.

20. §.

Az árvaszékek által a kir. adóhivataloknál letéteményezett pénzekre nézve a kir. adóhivatalok külön letéti főkönyvet vezetnek és azokat külön letéti alnaplóban számolják el. Ezen alnaplók könyvelésére és vizsgálatára a m. kir. belügyministerium számvevősége van hivatva.

Budapest, 1877. deczember 13-án.

M. kir. pénzügyministerium.

A) minta.

Bevételi letéti napló.

Folyó vagyis tételszám	A letéteményezés éve, hava, napja	A pénz átvételét meghagyó árvaszéki végzés kelte és száma	A pénzt letevő árvaszék neve és az ügy rövid tartalma	A letétemény tárgyát tevő készpénz mennyisége		A letéti hivatal átvételi elismervénye és naplócikke	A kiadási napló tétel-	Jegyzetek.
				frt	kr.			

B) minta.

Kiadási napló.

Folyó vagyis tételszám.	A letét kiadását meghagyó árvaszéki határozat kelte és száma	Az árvapénztár vagy azon fél neve, kinek részére a pénz kiutaltatott	A kiut.lt pénzösszeg mennyisége		A letéti hivatal átviteli elismervénye és naplóczikke	A bevételi napló tételszáma	Jegyzetek.
			frt	kr.			

16.

A m. kir. honvédelmi miniszter f. évi 301/IV. szám alatti körrendelete valamennyi törvényhatósághoz

a közös hadsereg legénységének az őrmestertől lefelé átkelés alkalmával kiszolgáltatott ebédért az illető árnak meghatározása tárgyában.

A közös hadsereg legénységének az őrmestertől és azzal hasonrangu altisztektől lefelé, az 1878. évi január 1-étől deeember végéig átkelés alkalmával a szállásadók által kiszolgáltatandó ebédért, beleértve minden egyes legény részére járó 28 dekagramm, azaz 280 gramm marhahus árát, a katonai javadalomból fejenként és naponként fizetendő összeg a közös hadügyminiszterrel egyetértőleg következőkép határoztatott meg.

1. a dunáninneni kerületben tizennyolcz krajczárban; Baja, Bakabánya, Bazin, Beszterczebánya, Breznóbánya, Budapest, Kecskemét, Komárom, Korpona, Körmöczbánya, Libetbánya, Modor, Nagyszombat, Zólyom, Pozsony, Selmeczbánya, Szabadka, Szentgyörgy, Trencsén, Ujbánya, Ujvidék és Zombor városokban tizenkilencz és fél krajczárban;

2. a dunántuli kerületben tizennyolcz és fél krajczárban; Esztergom, Győr, Kismarton, Kőszeg, Pécs, Ruszt, Sopron és Székesfehérvár városokban huszonegy és fél krajczárban:

3. a tiszáninneni kerület megyéi és városaiban tizenhat és fél krajczárban;

4. a tiszántuli kerületben tizenöt krajczárban; Arad, Debreczen, Karánsebes, Nagybánya, Nagy-Várad, Szatmár-

Németi, Szeged, Temesvár, Versecz, Zilah, Hódmezővásárhely és Pancsova városokban tizenhét és fél krajczárban;

5. a Királyhágón tul, tizenhárom krajczárban; Beszterczе, Brassó, Csikszereda, Deés, Déva, Erzsébetváros, Fogaras, Gyulafehérvár, Kézdivásárhely, Kolos, Klozsvár, Marosvásárhely, Nagy-Enyed, Nagy-Szeben, Segesvár, Szász-Régen, Szászváros Torda, Udvarhely és Vajda-Hunyad városokban tizennégy és fél krajczárban;

6. Horvát-Szlavonországban tizenöt krajczárban; Buccari, Belovár, Ivánič, Károlyváros, Kőrös, Kaproncza, Eszék, Pozsega, Zengg, Sziszeg, Varasd és Zágráb városokban tizenhat és fél krajczárban;

7. a magyar tengermellékre tizenöt krajczárban; Fiume városára tizenhat és fél krajczárban.

Miről is a (czimet) közhirré tétel végett oly felhivással értesitem, hogy az 1879. évi téritési összegeknek megállapithatása végett 1877. évi október hó 1-jétől 1878. évi szeptember hó végeig létezett marhahus-árak felett, még pedig kilogrammonként szerkesztendő kimutatását, 1878. évi október hó 15-éig okvetlenül terjeszsze be; végre megjegyzem, hogy a fentebb megállapitott téritési összegek átkelések alkalmával a m. kir. honvédségre is irányadók.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 5-én.

17.

A m. kir. pénzügyminiszter 1877. évi 61,134. sz. alatti körrendelete; valamennyi kir. kateszteri igazgatósághoz, kir. adófelügyelőhez és kir. adóhivatalhoz,

az 1875. évi VII. t. cz. 34. §-a értelmében kiigazitott, kataszteri munkálatok alapján előállott földadószaporodások és törlések könyvelésének módja tárgyában.

A mult 1877. évi februárhó 7-én kelt 60,359. számu körrendelet szabályozza azon eljárást, mely az 1875. VII. t.-cz. 34. §-a értelmében kiigazitott kataszteri munkálatok alapján előállott földadó-szaporodások és törlések könyvelésénél követendő.

Ezen rendelet érvényesithető volt mindazon községekben, melyekben az emlitett földadóváltozások az 1876. évi adófőkönyvek lezárása előtt állapittattak meg, külön intézkedés szükséges azonban azon községekre nézve, melyekben ezen változások az 1876, illetőleg 1877. évi adófőkönyvek lezárása után állapittattak meg, és eddig még keresztül vezetve nincsenek.

Ily községeknél a földadóváltozások az 1878. évi adóhivatali számfejtőkönyvben és községi feljegyzésekben könyvelendők el, olyformán, hogy az 1876. és 1877. évekre szóló földadószaporodások és törlések:

a) az adóhivatali számfejtőkönyvben a szaporodások vagy törlések lapján az (1876. évtől innen maradt hátralékok) rovatába;

b) a községi feljegyzésekben:

aa) a részletezés 33. és 34-ik,

bb) az adókönyv 10. és 12-ik rovataiban jegyeztes-

senek be, mindig azon hozzáadással, hogy a szaporodás vagy törlés az 1876. és 1877. évekre szól.

Ugyanily eljárás követendő az 1878 évre szóló földadószaporodások vagy törlések könyvelésénél is, ha azok az 1878. évi földadó egyénenkénti kivetésének és előirásának megtörténte után vitetnek keresztül.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 12-én.

18.

A m. kir. pénzügyminiszter f. évi 2422. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi közigazgatási bizottsághoz, kir. adófelügyelőhez és kataszteri igazgatósághoz

a földadónak a kiigazitott kataszteri munkálatok alapján leendő kivetése tárgyában.

Tapasztaltatván, hogy a mult 1877. évi február hó 7-én kelt 60,359. számu körrendelet III. szakasza a) pontjának értelme számos esetben tévesen felfogva alkalmaztatik; miheztartás végett kijelentetik: hogy a tagositás alapján mutatkozó adószaporulatnak vagy apadásnak a multra való kiegyenlitésénél, nem az 1876. évtől visszaszámitandó 5 év, hanem a tettleges adókivetés évétől számitandó 5 év veendő figyelembe, beleszámitva a kivetés évét is, ha a kivetés az év folyama alatt, tehát nem a rendes kivetéssel együtt történik. Például, ha az adó kivetése 1878. évben eszközöltetik, annak beszámitásával még négy évre 1877-től 1878-ig foganatositandó a visszahatólagos adókiegyenlités.

Egyszersmind figyelmeztetnek a kir. adófelügyelők, hogy a fentidézett körrendeletnek czélja az volt, hogy a munka egyszerüsittessék, ha tehát a közigazgatási bizottság határozata a fentebbi körrendeletnek megfelel, ezen

határozat elleni további felebbezés felesleges, mert ily felebbezés a pénzügyministeriumnak csak czél nélküli munkaszaporitást okoz, a mennyiben ily esetekben a közigazgatási bizottság határozatai különben is mindig jóváhagyandók.

Kelt Budapesten, 1878. évi januárhó 13-án.

19.

A m. kir. honvédelmi minister, f. évi 3000.|V. szám alatt, körrendelete valamennyi törvényhatósághoz,

az 1878. évi ujonczozás tárgyában.

Az 1877. évi 29. törvényczikk, a magyar korona országaira eső hadjutaléknak a folyó 1878. évben, s a február 15-étől április 15-éig terjedő időszak alatt leendő kiállitása iránt, kellőleg rendelkezvén: az ekként megajánlott ujoncz- és pótartaléki jutalékok általában, s igy azon törvényhatóságokban, városokban, és alispánságokban is, a melyekben ujabb közigazgatási felosztások eszközöltettek, az eddig fennállott sorozójárások szerint, és esetleg mult 1876. évi 41,500. és 49,600. számu körrendeleteimhez képest, kiállitandók; s a fennmaradó és a hadi szolgálatra alkalmas hadkötelesek, a védtörvény 32-ik szakasza értelmében, a honvédséghez sorozandók be.

S e részben különösen a következőkben utasitom a törvényhatóság közönségét: ugymint:

1. A sorozójárásokbeli tisztviselők, és a sorozó bizottságokhoz kiküldendő polgári elnökök, az ujonczállitás körüli teendőik szabatos teljesitése tekintetéből, a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasitás illető szakaszaira s az 1871. évi januárius 11-éről 1000., majd az 1872. évi januárius 29-éről 4000., továbbá az 1873. évi janu-

árius 1-éről 100., nemkülönben az 1874. évi január 5-éről 250., és september 24-éről 40,000., ugyszintén az 1875. évi január 2-áról 80., s az 1876. évi január 5-éről 50., és végre az 1877. évi január 4-éről 60. számok alatt kibocsátott körrendeleteimre, ezeknek elölegesen leendő közlése mellett, idejében figyelmeztetendők.

Kiválólag szem előtt tartandók pedig azon szabályok; a melyek tényleg kiállitandó ujonczok és póttartalékosok számának megállapitására nézve az 1874. évi 250. számu körintézvényem 2. pontjának a) alatti bekezdésében, — s másfelől, az utóegyének kijelölésére, és az állitási lajstromokba is világosan leendő bejegyzésére nézve, az 1877. évi 60. számu körintézvényem 4-ik pontjában, — és a három korosztályban összeirt teljesen ismeretlenek iránt foganatositandó eljárásra nézve az 1874. évi 250. számu körrendeletem 2-ik pontjának d) alatti bekezdésében, s az ebben idézett 1873. évi 37,131. számu körintézvényem 6-ik, 7-ik és 8-ik pontjaiban, vannak elősorolva.

2. Mind azon határnapokat, melyek a hadkötelezettség alól való ideiglenes fölmentést kérő felszólamlási kérvények tárgyalására, és a sorozás foganatositására tüzettek ki, mind a sorozás helyét, és a felhivott hadkötelesek megjelenésére megállapitott napirendet, a törvényhatóság körében divó nyelveken szerkesztett, és A. alatt ide csatolt hirdetmény példányaiba, a sorozó járásokbeli tisztviselők elölegesen beiktatni, s azoknak községenként elegendő számmal leendő kifüggesztését, és köztudomásra juttatását eszközölni kötelesek.

3. A sorozóbizottságok polgári elnökei, az ujonczállitás folyamatáról, mindegyik sorozójárásra nézve különkülön, és az illető járásbeli ujonczállitás bevégzését követő három nap alatt, a törvényhatóság első tisztviselőjéhez bemutatandó, s mult 1877. évi 60. számu körintézvényem 7-ik pontja szerint szerkesztendő jelentések tételére utasitandók; s ezen jelentések, a melyekhez a fősorozás ered-

ményéről szóló, s a B. alatt látható rovatos mintáju kimutatások fognak mellékeltetni, a törvényhatóság első tisztviselője által, a netalán szükségeseknek vélt, s általa előlegesen eszközlött intézkedéseket is elősoroló külön-külön jelentésnek kiséretében, és esetleg mult 1877. évi 49,600. számu körrendeletem i) alatti pontjának értelmében a további nyolcz nap alatt, hozzám fölterjesztendők.

4. Elvárom ezuttal is: hogy azon rendelkezéseim, — a melyeknél fogva, 1876. évi 50. számu körintézvényem 4-ik pontja szerint, a szabadságos és tartalékos katonák nyilvántartási lajstromainak átvizsgálásáról szükség esetére külön jelentések tételét, s másfelől, az 1873. évi 100., és 1874. évi 250. számu körintézvényeim 4-ik, illetőleg 6-ik pontjai folytán a hadkötelezettség alól való ideiglenes fölmentést, és a tényleges szolgálat alól való mentességet tárgyazó felfolyamodványoknak mindegyik hadkötelesre nézve külön való fölterjesztését hagytam vala meg, — kellő figyelemben tartassanak.

5. Ha azon felügyeleti jogomat, a mely a védtörvény szabatos végrehajtása iránti felelősségből háramlik reám, ministeri biztosomnak, egyik vagy másik sorozójárásba, és minden további értesités nélkül, közvetlenül a sorozás székhelyére leendő kiküldése által, a körülményekhez és a szükséghez képest, a folyó évben is gyakorlatba venném: előlegesen, és minden esetre, utasittatni rendelem mind a sorozóbizottságok polgári elnökeit mind az összes tisztviselőket, hogy netalán megjelenendő ministeri biztosomnak, teendői teljesitésében, és minden tekintetben, segédkezet nyujtani tartsák hivatalos kötelességöknek.

Kelt Budapesten, 1878. évi januárius hó 27-én.

Szende Béla, s. k.

20.

A m. kir. pénzügyminister 1877. évi 61789. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz, kir. adófelügyelőhöz és kir. adóhivatalhoz

az időleges házadómentesség iránti igények bejelentésére megállapitott határidő tárgyában.

A házadó kivetésére, beszedésére és kezelésére nézve, gyakorlatban levő, az 1875. évi XXIII. törvényczikk 1. §-a által továbbra is érvényben tartott szabályok, illetőleg a pénzügyi szabályok II. füzetének 73. §-a értelmében az, ki az 1868. évi XXII, törvényczikk 23—25. §§-aiban szabályozott adómentességre igényt tart, köteles azt az illető szolgabirónál, városi tanácsnál, adóhivatalnál, vagy az 1876. évi XV. t. cz. 1. §-ának második bekezdése értelmében a kir. adófelügyelőnél irásban szorgalmazni, még pedig minden bevégzett épület vagy osztályra nézve az építés bevégzése napjától számitandó hat hét alatt és minden esetre az épület vagy lakosztálynak használatba vétele előtt, — mulasztás esetében abbeli igénye megszűnvén.

Az imént emlitett szabályrendeletben kitűzött bejelentési határidő elmulasztásának elnézése iránt beérkezett felfolyamodványok számának nagymérvbeni felszaporodása már a mult időkben is tapasztaltatván, az 1872. évi márczius 21-én 14,295. sz. a. kiadott pénzügyministeri körrendelettel az összes kir. pénzügyigazgatóságok, mint azon időben az egyenes adóügyekre nézve illetékes közegek

utasittattak, hogy a szóban forgó szabályrendeletnek, az illető közigazgatási hatóságok utján, a városi s egyéb községekben leendő közhirrétételét eszközöljék.

Ezen intézkedés azonban a czélzott eredményre nem vezetett, amennyiben a fentemlitett bejelentési határidő meg nem tartásának elintézését tárgyazó felfolyamodványok száma azóta is nemcsak nem csökkent, hanem még inkább szaporodott, mely körülményből méltán következtethető, hogy az érdekelt közönségek, illetőleg az épitkező házbirtokosok a kérdéses szabályrendeletnek kellő tudomására még eddigelé sem jutottak.

Ennélfogva egyfelől a kérdéses szabályrendeletnek jövőben teljes érvényesitése és szoros alkalmazása tekintetéből s hogy másrészről minden érdekelt adóköteles félnek azon szabályrendelet tartalmáról kellő tudomás szerzésére kielégitő alkalom nyujtatván, ezáltal a szabályrendeletileg megállapitott bejelentési határidő elmulasztását illetőleg felhozható mindennemü mentségeknek, kifogásoknak és felfolyamodásoknak jövőre eleje vétessék, oda utasitottam egyenkint és összesen az ország valamennyi törvényhatóságát, hogy a fennjelzett szabályrendeletnek a müködésük területéhez tartozó összes városi és egyéb községekben a lehető legnagyobb elterjedést biztositó módon leendő közhirré tétele iránt haladéktalanul intézkedjenek.

Felhatalmazom egyszersmind a törvényhatóságok közigazgatási bizottságait, hogy a fentebbi szabályrendelet jövőbeni szoros alkalmazásának érdekében, a bejelentési határidő elmulasztásának elnézésére és az adómentesség utólagos engedélyezésére irányzandó felfolyamodványokat egyébként méltánylást érdemlő esetekben is, csak akkor vehetik tekintetbe, ha azok a folyó évi áprilhó végeig beadatnak. Az ezen határidő leforgása után beadandó minden hasonnemü felfolyamodványok, bármily körülmények vagy mentségek legyenek is azokban, a történt kése-

delemre nézve felhozva, többé figyelemre vehetők nem levén, feltétlenül elutasitandók.

Ehhez képest egyuttal kötelességévé teszem valamennyi kir. adófelügyelőnek, hogy oly esetekben, melyekben a törvényhatóság közigazgatási bizottsága a f. évi áprilhó végeig megállapitott kivételes és kedvezményes határidőn túl benyujtott felfolyamodványra netán még valamely félnek a bejelentési határidő elmulasztásának elnézését, illetőleg az adómentességet engedélyezné, a felebbezést azonnal jelentse be, s az illető ügyet az 1876. évi XV. t. cz. 7. §-a értelmében a bizottság utján a pénzügyministerhez terjessze fel.

Végül megjegyzem, hogy a jelen körrendeletem közhirrétételére hivatott összes magyarországi törvényhatóságokat felhivtam, hogy az alattas törvényhatósági és községi közegeket, a kihirdetés megtörténtére vonatkozó bizonylatoknak az illető kir. adófelügyelőhöz leendő beküldésére utasitsák.

Kelt Budapesten, 1878. évi január hó 20-án.

21.

Magyar királyi belügyministernek 53,720. szám alatti rendelete valamennyi törvényhatóságnak

az országos tüzoltó szövetség központi választmányának szakközegül elismerése tárgyában.

Az országos tüzoltó-szövetség központi választmányának hozzám intézett folyamodványa folytán, melyben közczéljainak előmozditására, különösen pedig a központi vá-

lasztmány ügyviteli költségeinek részbeni fedezésére anyagi és erkölcsi támogatást, egyszersmind pedig szakközegül való elismerését kéri; figyelembe véve ezen közegnek a nemzetgazdasági és közbiztonsági tekintetben messze kiható jelentőséggel biró tüzoltói intézmény terjesztésére, és annak ugyanazonos és helyes elvek szerint való fejlesztésére irányzott üdvös hatását és czélszerüségét, a jelen számu és keltü rendeletemmel az országos tüzoltó-szövetség központi választmányát tüzoltó ügyekben illetékes szakközegül ismertem el; és felhivom a megye/város közönségét is, hogy valahányszor ily ügyekben szakvéleményre van szükksége, az iránt közvetlenül a nevezett országos tüzoltó-szövetségnek központi választmányához forduljon.

Minthogy továbbá az országos tüzoltó-szövetség gyarapodása és felvirágzása a hazai tüzoltó-egyletek buzgó támogatásától függ, felhivom a törvényhatóságot, hogy a területén levő tüzoltó-egyleteket a fennebbiekről értesitvén, és az ily irányu társulás fontosságáról és szükségességéről meggyőzvén, azokat a szövetséghez való csatlakozásra hivja fel.

Budapesten, 1878. évi február hó 5-én.

Tisza.

22.

Bel- és igazságügyministeri rendelet az 1877. évi XXII. t. cz. életbeléptetése, végrehajtása

s a kisebb polgári perek ügyekben követendő ügyvitel tárgyában.

A községi biróságok számára.

Az 1877. évi XXII. t. cz. 90. §-ban nyert felhatalmazás alapján a *községi biróság illetőségéhez* tartozó kisebb polgári peres ügyeket illetőleg rendeljük:

1. §.

Az 1877. évi XXII. t. cz. 1878. évi márczius hó 1-én lép hatályba.

2. §.

Törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban a közgyülés által rendelt közigazgatási tisztviselők mindegyike rendszerint a város egész területén gyakorolja a községi biráskodást.

Az igazságügyministernek azonban jogában áll, a törvényhatósági joggal felruházott városnak közvetlen, a rendezett tanácsú városnak pedig a közigazgatási bizottság utján tett felterjesztésére a várost két vagy több elkülönitett kerületre felosztani, s a felosztott részeket ismét egyesiteni.

Budapest fővárosra nézve az 1877. évi XXII. t. cz. 10. §-a intézkedik.

3. §.

Nagy községekben a községi biráskodást a biró, az elöljáróság egy tagja, és a jegyző vagy akadályoztatása esetén helyettese, kis községekben a biró és az elöljáróság két tagja gyakorolja. (1877. évi XXII. t. cz. 5. §.)

Az elöljáróságnak biráskodásban részt venni köteles tagjait esetrőlesetre a biró jelöli ki. A biró e részbeni felhivását — betegség vagy más elháritbatlan akadály esetét kivéve — az elöljáróság minden tagja teljesiteni tartozik.

A birót akadályoztatása esetén a másod- vagy törvénybiró helyettesiti.

4. §.

Nagy és kis községekben a községi biróság, melynek elnöke a biró vagy helyettese, mint társas biróság jár el és itél, és szavazattöbbséggel határoz.

5. §.

Az irásbeli teendőket törvényhatósági joggal felruházott és rendezett tanácsú városokban maga a biráskodás gyakorlására kirendelt közigazgatási tisztviselő vagy az irodai személyzet egy tagja, nagy és kis községekben községi vagy körjegyző vagy ezek segéde, vagy az elöljáróság valamely tagja, vagy az e végre meghivott irástudó községi lakos teljesiti.

6. §.

A közigazgatási (ugy állami, mint törvényhatósági vagy községi) tisztviselők, a községi biróságok megkereséseit felelősség terhe alatt teljesiteni tartoznak.

7. §.

A községi biróságok feletti felügyelet az illető közigazgatási bizottságot, a főfelügyelet pedig a belügyministert illeti.

A községi biróságok, a mennyiben közvetlen jelentéstételre nem utasitvák, jelentéseiket a közigazgatási bizottság utján terjesztik fel a belügyministerhez.

8. §.

A községi biróságok a kisebb polgári peres ügyekről az I. számú minta szerint panaszkönyvet tartoznak vezetni.

A panaszkönyvben a folyó számok minden évben január elsejétől deczember utolsó napjáig szakadatlan sorrendben folynak, s a mellett minden tört- vagy alszám, úgy a számok ismétlése, végre a könyvben minden törlés vagy vakarás gondosan kerülendő.

9. §.

A jegyzetek rovatában feltüntetendők:

1. az ügynek a követelés kielégitése által lett végbefejezése;

2. más hatóságok megkeresvényének mily módon történt teljesitése, és az eszközlött jogcselekményről felvett iratok elküldésének napja;

3. a korábbi foglalást eszközlő biróságlioz áttételének napja (1877. évi XXII. t. cz. 70. §.);

4. az ingatlanokra vonatkozó végrehajtási kérvénynek a telekkönyvi hatósághoz áttétele, s ennek napja;

5. a peres ügy folyamában felmerült más lényeges körülmények.

10. §.

A panaszkönyvbe külön iktató (folyó) szám alatt csak a szóval vagy irásban előterjesztett kereset és más biróságok vagy hatóságoknak megkeresései (p. tanukihallgatás, birói szemle, vagy végrehajtás foganatositása iránt) vezetendők be; az ügy folyamában előterjesztett beadványok pedig ugyanazon igtatói számmal látandók el, mint a milyen folyó szám alatt a kereset a panaszkönyvbe bevezettetett, a beérkezési nap azonban minden egyes beadványra pontosan feljegyzendő.

11. §.

Ha az ügynek a járásbiróság elé vitele iránti szándék a végrehajtási eljárásban a panasz, az igénykereset s a végrehajtás korlátolása vagy megszüntetése iránti kérelem szóval terjesztetik elő: az előterjesztés napja a tárgyalási, illetve végrehajtási jegyzőkönyvben a bejelentő fél jelenlétében feljegyzendő.

12. §.

A panaszkönyvbe bejegyzett ügyekről betürendes mutató-könyv készitendő, melybe a felek nevei, s a vonatkozó ügyszámok bejegyzendők. (L. II. sz. mintát.)

13. §.

A tárgyalási határnapokról külön jegyzék (napló) vezetendő. (L. a III. sz. mintát).

Ezen napló lapjai felül a határnapokkal láttatnak el, az egyes rovatokba, és pedig:

a) az első rovatba az ügynek a panaszkönyvbe nyert folyó száma;

b) másodikba a panaszló neve;

c) a harmadikba a panaszlott neve;
d) a negyedikbe az eszközlendő jogcselekmény megnevezése, p. tárgyalás, birói szemle, stb. jegyzendők.

14. §.

A birósághoz érkezett iratok gondosan megőrzendők, s a panaszkönyvben nyert folyó szám szerinti sorrendben kezelendők.

Magán felek az irattárban elhelyezett iratokat csak a biró, vagy az elöljáróság valamely tagjának jelenlétében tekinthetik meg, s vehetnek arról másolatokat, a menynyiben a törvény értelmében ehhez joguk van.

15. §.

A törvény 30 §-ában érintett idézvényeket, továbbá a felek részére szükséges kiadványokat, más biróságokhoz vagy hatóságokhoz intézett megkeresvényeket a biró, vagy ennek rendeletére a községi-, illetve körjegyző irja alá. Az idézvények a IV. sz. alatti minta szerint állitandók ki.

16. §.

Községi biróság elé tartozó ügyekben a tárgyalásnál és bizonyitási eljárásnál a biróság minden tagja jelen lenni tartozik, a más biróság megkeresése folytán foganatositandó tanuhallgatást vagy birói szemlét a községi biró vagy helyettese maga is eszközölheti, jegyzőkönyvvezető azonban ez esetben is alkalmazandó.

17. §.

A más biróság területén eszközlendő jogcselekmények foganatositása végett az illető községi biróság, s a menynyiben valamely községre nézve a községi biráskodás az

1877. évi XXII. t. cz. 3. §. utólsó bekezdése értelmében békebiróra ruháztatott — a békebiró keresendő meg.

18. §.

A végrehajtást nagy és kis községekben a községi-, illetve a körjegyző, vagy ezek segéde, vagy a községi biró, vagy az elöljáróságnak valamely irástudó tagja, törvényhatósági joggal felruházott s rendezett tanácsú városokban a biráskodással megbizott, vagy e végre külön kirendelt hivatalos személy foganatositja.

A községi biróság tagjai az illető biróság által a községi biráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekben való végrehajtás foganatositásával is megbizhatók.

19. §.

Helyben teljesitett végrehajtásért, valamint a birói szemle foganatositásáért dij nem jár.

Az $^1/_8$ mértföldnél távolabb fekvő pusztákon, s a körjegyző által a szövetkezethez tartozó más községben teljesitett jogcselekményekért az id. t. cz. 85. §. alapján a közigazgatási bizottság által megállapitott napi és fuvardijak igényelhetők.

Ha a kiküldött ugyanazon helyen és időben több ügyet végez: a nap- és fuvardij csak egyszeresen számitható fel; és az illető ügyfelek által aránylagosan viselendő.

20. §.

A felek, vagy a békebiró által bemutatott birói letétek az 1871. XVIII. t. cz. 125. §. illetőleg az 1875. XXXV. t. cz. 2. §-a alapján alkotott szabályrendelet szerint kezelendők.

21. §.

A pénzbirságot kiszabó birói határozatok (20. 37. 39. 74. és 80. §§.) végrehajtását a biróság hivatalból rendeli el, annak foganatositását ellenőrzi, s a kiszabott pénzbirságokról az V. számú minta szerint jegyzéket vezet.

Ezen jegyzék másolata törvényhatósági joggal felruházott városokban a polgármesternek, a rendezett tanácsú városokban, nagy és kis községekben pedig az alispánnak negyedévenként megküldendő.

Az önként befizetett vagy behajtott pénzbirság haladéktalanul a község (város) pénztárába szolgáltatandó be.

22. §.

Az 1877. évi XXII. t. cz. alapján a községi biróság által kiszabott pénzbirság elzárásra át nem változtatható.

23. §.

A kir. közjegyzők által felvett végrehajtható közokiratokra nézve, a mennyiben a kötelezettség tárgya 20 frtot meg nem halad, a végrehajtás a községi biróságnál kérelmezendő s ez által rendelendő el.

24. §.

A közös hadügyministerium által a békebiróságok iránt 1871. évi deczember hó 20-án 4460 sz. a. a horvát-szlavon és bánáti határőrvidékre nézve kibocsátott rendelet a polgárcsitott magyar határőrvidék területét illetőleg hatályon kivül helyeztetik.

Budapest, 1878. február 4-kén.

Tisza Kálmán s. k.
Perczel Béla s. k.

I. számu minta a

Panasz-

1.	2.	3.	4.	5.
Folyó szám és a beérkezés napja.	A felek nevei és a panasz vagy megkeresvény tárgya	Tárgyalási határnapok	Egyezség létrejöttének vagy itélet kihirdetésének napja.	Az ügynek a járásbiróság elé vitele iránt bejelentésnek és az iratok áttételének napja.
1. 7/3.	Sáska Imrének Keleti Géza ellen 15 frt. iránti keresete.	martius 9.	martius 9.	bejelentés 9/3. felterjesztetett 10/3.
27. 7/8.	Vörös Ignácznak Fekete Imre elleni 17 frtos panasza.	august. 10. august. 17.	august. 18.	—

rendelet 8. §-ához.

könyv.

6.	7.	8.	9.
Végrehajtás foganatosl-tásának napja.	Igénykereset bejelentésének, tárgyalásának, bizonyitási eljárásnak napja.	Árverés elrendelésének és foganatositásának napja.	Jegyzetek
--	—	—	
august. 29.	szeptemb. 1.	oktober 4.	

II. számu minta a rendelet 12. §-ához.

Mutatókönyv.

Felek nevei	Panaszkönyvi folyó szám.
Sáska Imrének Keleti Géza elleni 15 frtos ügye.	1.
Sós Józsefnek Keserü Gábor elleni 7 frtos ügye.	13.

III. minta.

Határidő-napló

(a rendelet 16-ik §-ához).

Panasz-könyvi folyó szám.	1878. évi május 2.		Teljesi-tendő jogcselek-mény.
	Panaszló neve.	Panaszlott neve.	
1	Kis Pál	Nagy Péter ellen	birói szemle
2	Fekete János	Tóth József	tanu-hallgatás
8	Erős István	Gyenge Samu	tárgyalás

IV. minta a rendelet 15. §-ához.

Idézvény.

felperesnek alperes ellen frt és járulékai iránt inditott keresetének községben d. órakor leendő tárgyalására fel- és alperes törvényes következmények terhe alatt megidéztetnek.

187 évi hó napján.

N. N.

biró.

V. számu minta a rendelet 21. §-ához.

Jegyzék a pénzbirságokról.

Folyó szám.	A fél neve, kire a birság kirovatott.	A birság összege	A városi (községi pénztárba beszolgáltatás napja.
1	Szemző József.	5 frt	august. 21-én 1878.

23.

Bel- és igazságügyministeri rendelet az 1877. XXII. t. cz. életbeléptetése, végrehajtása és a

kisebb polgári peres ügyekben követendő ügyvitel tárgyában.

A járásbiróságok, szolgabirák és békebirák számára.

Az 1877. XXII. t. cz. 90. §-ban nyert felhatalmazás alapján a községi biráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekre vonatkozólag rendeljük:

1. §.

Az 1877. XXII. t. cz. 1878. évi márczius hó 1-én lép hatályba.

2. §.

Azon járásbiróságoknál, melyek több birói személyből állanak, a kisebb polgári peres ügyekben minden birói tag eljár.

Az egyes birói tagok illetősége az esetre is az egész járásbirósági kerületre kiterjed, ha az több szakaszra osztatik fel; azonban a járásbiró a többi birói tagok meghallgatása mellett előre kijelölheti azon birói tagot, ki a szakaszban felmerülő kisebb polgári peres ügyek elintézése végett a szakasz főhelyén rendszerint megjelen.

3. §.

Ha a járásbirósági kerület szakaszokra osztatik fel, a járásbiró (albiró) a szakasz főhelyén havonként rendszerint kétszer megjelen.

A törvénynapok minden hónapnak ugyanazon napjain (p 2. és 16-án) tartandók, s a szakasz minden egyes községében kellőleg és oly hozzáadással hirdetendők ki, hogy amennyiben valamely hónapban a meghatározott nap vasár- vagy ünnepnap lenne, — a törvénynap a legközelebbi napon tartatik meg.

Ha a járásbirósági kerület több szakaszra osztatik fel, a törvénynapok az egyes szakaszokban különböző napokon tartandók.

4. §.

A szakasz főhelyére tett utazás alkalmából fölmerülő költségek, — amennyiben a járásnak szakaszokra felosztásakor más intézkedés nem történik, — az állampénztárból fedeztetnek; mivégből az illető biró által szabályszerü utinapló szerkesztendő, s az igazságügyminiszterhez fölterjesztendő.

5. §.

A szolgabiráknak a kisebb polgári peres ügyekben való biráskodással felruházása (id. törv. 2. §.) és a biráskodás gyakorlásától felmentése (id. tör. 4. §.) iránt a közigazgatási bizottság a belügyminiszterhez tesz fölterjesztést.

6. §.

A szolgabirák rendszerint székhelyükön szolgáltatnak igazságot. Nagyobb járásokban azonban a szükséghez képest a jelen rendelet 3. §. értelmében meghatározandó időben, több törvénynapot tartani kötelesek.

Ezen fölül valahányszor a szolgabiró körutat, vagy egyéb hivatalos utazást tesz, azon községekben, melyekben megfordul, az eléje vitt, s illetőségéhez tartozó peres ügyeket, — amennyire lehet — azonnal az illető községben ellátni, s a panaszokat minden esetre meghallgatni és elintézés végett elfogadni tartozik.

E végből a szolgabiró külön utinaplót vezet, melyben az ily alkalommal tárgyalt ügyeket bejegyezvén, azokat székhelyére visszaérkezése után a rendes panaszkönyvbe beiktatja.

7. §.

A békebirák kinevezése iránti felterjesztés a törvényhatósági joggal felruházott városok közgyülése által, rendezett tanácsu városok, nagy községek és körjegyzői szövetkezetek részére pedig a közigazgatási bizottság (id. törv. 3. §.) által az igazságügyministerhez intézendő.

8. §.

A békebirák tisztök teljesitéseért fizetést vagy dijat nem nyernek, — az irodai munkák teljesitésével esetleg megbizott egyén dijainak és az irodai szerekre forditandó költségeknek összegét s ki által leendő viselését azon város, község, vagy körjegyzői szövetkezet, mely a békebiró kinevezését kéri, — és a békebirójelölt közmegegyezéssel előzetesen állapitják meg.

A békebirák a biráskodást a város (község) házánál vagy magánlakáson berendezendő hivatalos helyiségben tartoznak teljesiteni.

9. §.

A közigazgatási, (ugy állami mint törvényhatósági, vagy községi) tisztviselők, a kisebb polgári peres ügyekben

eljáró biróságok megkereséseit felelősség terhe alatt teljesiteni tartoznak.

10. §.

A községi bíráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok feletti felügyelet azon törvényszék elnökét, melynek területén az illető biróság székhelye van, a legfelsőbb felügyeleti jog pedig az igazságügyminisztert illeti.

Ezen biróságok, — a mennyiben közvetlen jelentéstételre nem utasitvák, — az igazságügyminiszterhez intézett jelentéseiket az illető törvényszék elnöke utján terjesztik föl.

11. §.

A községi biráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok az *I.*) minta szerint panaszkönyvet vezetnek.

A panaszkönyvben a folyó számok minden évben január elsejétől deczember utolsó napjáig szakadatlan rendben folynak, s a mellett minden tört- és alszám, úgy a számok ismétlése, s végre a könyvben minden törlés vagy vakarás gondosan kerülendő.

12. §.

A panaszkönyvnek „jegyzetek“ czimű rovatában feltüntetendők:

1. az ügynek a követelés kielégitése által lett végbefejezése;

2. más hatóságok megkeresvényének miként történt teljesitése és az eszközlött jogcselekményről felvett iratok elküldésének napja;

3. a korábbi foglalást eszközlő birósághoz áttételének napja (1877. évi XXII. cz. 70. §.);

4. az ingatlanokra vonatkozó végrehajtási kérvénynek a telekkönyvi hatósághoz áttétele, s ennek napja;

5. a peres ügy folyamában felmerült más lényeges körülmények.

13. §.

A panaszkönyvbe külön iktató (folyó) szám alatt csak:

1. a szóval vagy irásban előterjesztett kereset;

2. más biróságok, vagy hatóságoknak megkeresései (p. tanúkihallgatás, birói szemle, vagy végrehajtás foganatositása iránt);

3. a perujitási kérelem vezetendő be az ügy folyamában előterjesztett beadványok (igazolási kérelem, semmiségi panasz, igénykereset, törvényszéki határozat stb.) pedig ugyanazon iktatói számmal látandók el, mint a milyen folyó szám alatt a kereset a panaszkönybe bevezettetett; a beérkezési nap azonban minden egyes beadványra pontosan feljegyzendő.

A panaszkönyvet a biró maga vezeti, a többi kezelési könyveket azonban az irodai személyzet által vezettetheti.

14. §.

Ha az igazolási kérelem a semmiségi panasz, s a végrehajtási eljárásban használt panasz az igénykereset és a végrehajtás korlátolása, vagy megszüntetése iránti kérelem szóval terjesztetik elő: az előterjesztés napja, a tárgyalási, illetve végrehajtási jegyzőkönyvben a bejelentő fél jelenlétében feljegyzendő.

15. §.

A panaszkönyvbe bejegyzett ügyekről betűrendes mutatókönyv készitendő, melybe a felek nevei, s a vonatkozó ügyszámok bejegyzendők. (Lásd II. sz. mintát.)

16. §.

A tárgyalási határnapokról külön jegyzék (napló) vezetendő. (L. a III. sz. mintát.)

Ezen napló lapjai felül a határnapokkal láttatnak el, az egyes rovatokba, és pedig

a) az első rovatba az ügynek a panaszkönyvben nyert folyó száma,

b) másodikba a panaszló neve,

c) a harmadikba a panaszlott neve,

d) a negyedikbe az eszközlendő jogcselekmény megnevezése, p. tárgyalás, birói szemle stb. jegyzendők.

17. §.

A birósághoz érkezett iratok gondosan megőrzendők, s a panaszkönyvben nyert folyó szám szerinti sorrendben kezelendők.

Perujitás esetében az alapperbeli iratok az ujitott per irataihoz csatoltatnak, s az igy támadt hézagnál közbetett lapokkal jeleztetik, hogy a hiányzó előiratok mely utószámhoz csatoltattak.

Magánfelek az irattárban elhelyezett iratokat csak biró, illetve hivatali személyzet jelenlétében tekinthetik meg, s vehetnek azokról másolatokat, amennyiben a törvény megengedi.

18. §.

A községi biráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok itéletei Ő Felsége a király nevében adatnak ki.

19. §.

A törvény 30. §-ban érintett idézvényeket, továbbá a felek részére szükséges kiadványokat és más biróságokhoz

vagy hatóságokhoz intézett megkeresvényeket a biró irja alá.

Az idézvények a IV. sz. alatti minta szerint állitandók ki.

20. §.

A más biróság területén eszközlendő jogcselekmény foganatositása végett az illető helyre nézve illetékes hason hatáskörü biróság keresendő meg.

Ha a békebiró az 1877. XXII. t. cz. 3. utolsó bekezdése alapján a községi biróság illetőségéhez tartozó ügyekben való biráskodással is megbizatott: ily ügyekben a székhelyen kivül eszközlendő jogcselekmények teljesitésére az illető községi biróság keresendő meg.

21. §.

Végrehajtás foganatositásával járásbiróságok és a szolgabirák által rendszerint a községi biróság egy tagja, a mennyiben azonban a végrehajtató fél kivánja, a járásbiróságok által a birósági végrehajtó, — a szolgabirák által pedig ez vagy saját segédje, vagy irnoka bizandó meg.

A birósági végrehajtó a megbizást a szolgabirótól is közvetlen veszi, s a végrehajtás foganatositásáról a szolgabirónak szintén közvetlen tesz jelentést.

A békebiró a végrehajtást, vagy maga foganatositja, vagy e czélból a községi biróság egyik tagját küldi ki, még pedig akkor is, ha a községi biráskodás alá tartozó ügyekben is a békebiró itél. (Id. törv. 3. §. utolsó pont.)

22. §.

A birósági végrehajtót a székhelyen teljesitett végrehajtásért az 1871. LI. t. cz. 24. §. c) pontja értelmében 1 frt eljárási dij illeti, más kiküldöttek azonban a székhelyen teljesitett végrehajtásokért napi- vagy eljárási dijat nem igényelhetnek.

Az $^1/_8$ mértföldnél távolabb fekvő pusztákon, illetőleg a székhelyen kivül teljesitett végrehajtásokért a birósági végrehajtókat a törvényszéki elnök által — (1875. IX. t. cz. 5. §.) más kiküldötteket a közigazgatási bizottság által (1877. XXII. t. cz. 85. §.) megállapitott nap- és fuvardijszabályzatban meghatározott összegek illetik.

23. §

Ha a kiküldött ugyanazon helyen és időben több ügyet végez: a nap- és fuvardij csak egyszeresen számitható fel, s az illető ügyfelek által aránylagosan viselendő.

Birósági végrehajtókra nézve az 1875. IX. t. cz. 4. §-a irányadó.

24. §.

A birói letéteket a járásbiróságok az 1874. évi deczember 15-én 36723. sz. a. kibocsátott utasitás, — a szolgabirák a pénz- és pénzértékü tárgyak kezelésére nézve fenálló megyei szabályrendeletek szerint tartoznak kezelni.

A békebirák a birói letéteket, az illető község (város pénztárában helyezik el.

25. §.

A pénzbirságot kiszabó birói határozatok (1877. XXII. t. cz. 37, 39, 50, 60, 74, 80. §§.) végrehajtását a biróság hivatalból rendeli el, annak foganatositását ellenőrzi, a kiszabott pénzbirságokról jegyzéket vezet (L. V. sz. mintát) s annak másolatát negyedévenként a törvényhatóság joggal felruházott városokat illetőleg a polgármesternek, a rendezett tanácsu városokat, nagy- és kis-községeket illetőleg pedig az alispánnak küldi meg.

A behajtott pénzbirság az illető község (id. törv. 88. §.) elöljárójának, illetve a községi pénztárba 48 óra alatt beszolgáltatandó.

26. §.

Az 1877. XXII. t. cz. alapján kiszabott pénzbirság a 37. §. esetét kivéve, elzárásra át nem változtatható.

Az elzárás a járásbiróság által a járásbirósági fogházban más biróságok által a községi fogházakban hajtandó végre.

27. §.

A járásbiróságokra, a mennyiben az 1877. XXII. t. cz.-kel, és ezen rendelettel nem ellenkezik, — a birói ügyvitel tárgyában 1874. évi október 15-én kelt rendelet a kisebb polgári peres ügyeket illetőleg is kötelező.

28. §.

A kir. közjegyzők által felvett végrehajtható közokiratokra nézve a mennyiben a kötelezettség tárgya 20 frtot meghalad, de 50 frtnál többre nem terjed — a végrehajtás a községi biráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságoknál kérelmezendő, s azok által rendelendő el.

29. §.

A közös hadügyministerium által a békebiróságok iránt 1871. évi deczember hó 20-án 4460. sz. a. a horvát-szlavon és bánáti határőrvidékre nézve kibocsátott rendelet, a polgárositott magyar határőrvidék területét illetőleg, hatályon kivül helyeztetik.

Budapest, 1878. február 4-kén.

Tisza Kálmán s. k.
Perczel Béla s. k.

I. számu minta a

Panasz-

Folyó szám és a beérkezés napja.	A felek nevei és a panasz vagy megkeresvény tárgya.	Tárgyalási határnapok.	Egyezség létrejöttének vagy itélet kihirdetésének és az eskü kivételének napja.	Az igazolási kérelem bejelentésének és tárgyalásának napja.	A semmiségi panasz bejelentésének, irásban benyujtásának és felterjesztésének napja.
1. febr. 7.	Kis Pálnak Nagy Péter elleni keresete 47 frt értékü téglák iránt	febr. 10. birói szemle febr. 26.	itélet kihirdetve febr. 26.	—	—
2. febr. 8.	A verpeléti békebiróságnak megkeresvénye Fekete Jánosnak Tóth József elleni 27 frtos perében	tanuhallgatás 26/2.	—	—	—
49. juli. 5.	Asztalos Andrásnak Kovács Mátyás elleni keresete 37 frt iránt	tárgy 10/7 újtárgy 17/7. tanúhallg. 21/7.	itélet kihirdetve 22/7. eskütétel 21/8.	igazolás bejelentve 14/8. tárgyalás 18/8.	bejelentetett 22/7. irásban beadatott 25/7. felterjesztetett 26/7.

rendelet 11. §-ához.

könyv.

A törvényszék határozatának beérkezési és kihirdetésének napjai.	Végrehajtás foganatositásának napja.	Igénykereset bejelentésének, tárgyalásának, bizonyitási eljárásnak napja.	Az igényperben hozott végzés elleni semmiségi panasz bejelentésének, benyujtásának és felterjesztésének napja.	Árverés elrendelésének és foganatositásának napja.	Jegyzet.
—	márczius 11-én	—	—	—	Felperes követelése kielégittetett 14/3.
—	—	—	—	—	A tanuvallomásról fölvett jkv. a megkereső bírósághoz elküldetett. 27/2.
főperbeli határozat érkezett 5/8. kihirdettetett 9/8. igényperben leérkezett 28/9. kihirdetve 30 9.	sept. 3.	bejelentve szept. 7. tárgy. 10/9. tanuhallg. 14/9. végzés hirdetés 16/9.	beadatott sept. 18. felterjesztetett 21/9.	elrendeltetett okt. 10. foganatosittatott 24/10	Felperes a végrehajtást ingatlanokra kérvén foganatosittatni, kérvénye az egri kir. törvényszékhez tétetett át.

II. számu minta a rendelet 15. §-ához.

Mutatókönyv.

Felek nevei s a tárgy megjelölése.	Panaszkönyvi folyó szám.
Kis Pálnak Nagy Péter elleni 47 frtos ügye.	1
Kovás Mátyás ellen Asztalos Andrásnak 37 frtos ügye.	49

III. minta.

Határidő-napló

(a rendelet 13-ik §-ához).

Panaszkönyvi folyó szám.	1878. évi május 2.		Teljesitendő jogcselekmény.
	Panaszló neve.	Panaszlótt neve.	
1	Kis Pál	Nagy Péter ellen	birói szemle
2	Fekete Pál	Tóth József	tanuhallgatás
8	Erős István	Gyenge Samu	tárgyalás

IV. minta a rendelet 15. §-ához.

Idézvény.

felperesnek alperes ellen frt
és járulékai iránt inditott keresetének
községben d. órakor leendő tárgyalására fel- és alperes törvényes következmények terhe alatt megidéztetnek.

187 évi hó napján.

N. N.
biró.

V. számu minta a rendelet 25. §-ához.

Jegyzék a pénzbirságokról.

Folyó szám.	A fél neve, kire a birság szabatott.	A birság összege.	Azon község neve melynek elöljáróságához, illetve pénztárába a birság beszállittatott s a beszolgáltatás napja.
1	Kovács Mátyás	25 frt.	august. 12-án 1878. Verpelét község előljáróságának.

24.

A magyar királyi pénzügyi és igazságügyi ministereknek szabályrendelete 407. szám alatt

a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásnál lerovandó bélyegilletékek tárgyában.

Kisebb polgári peres ügyekben használandó bélyegilletékek mérve és lerovási módjára nézve az 1877. XXII. t. cz. 91. §-ában nyert felhatalmazás alapján — a törvényhozás további intézkedéséig rendeljük;

1. §.

Községi biráskodás alá tartozó kisebb polgári peres ügyekben (1877. XXII. t. cz. §.) a jelen rendelet 8. §-ában emlitett ügyek kivétel az irásban benyujtott kereset, valamint a biróság által felvett tárgyalási jegyzőkönyv ivenkint 12 krajczáros bélyeggel látandó el.

Az itélet hozataláért szintén 12 kros bélyeg jár.

Ha a kereset (panasz) szóval terjesztetik elő — bélyeg nem fizettetik.

2. §.

A felperes köteles az 1. §-ban meghatározott értékü bélyegjegyeket a keresetre illeszteni, illetőleg a tárgyalás alkalmával a biróságnak átadni.

A biróság a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja, s azokat keresztülirja, vagy a hivatalos pecséttel átüti.

3. §.

A községi biráskodás alá tartozó ügynek a járásbirósághoz vitele (id. törvény 25. §.) iránti szándék bejelentés alkalmával az illető fél az eljáró községi biróságnak 12 kros bélyeget átadni tartozik.

A biróság a bélyegjegyet a jegyzőkönyvben azon helyen, hol a bejelentés feljegyeztetik, felragasztja s keresztülirja, vagy hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

4. §.

A községi biráskodás alá nem tartozó kisebb polgári peres ügyekben (a 8. §-ban foglaltakat kivéve) következő bélyegilletékek rovandók le:

1.) Az irásban benyujtott kereset 20 kros bélyeggel látandó el.

2.) A tárgyalási jegyzőkönyv ivenként 20 kros bélyeg alá esik.

3.) Az itélet hozataláért 1 forintos bélyeg jár.

A 2. és 3. pontban meghatározott értékü bélyegjegyeket köteles felperes a tárgyalási jegyzőkönyv berekesztése előtt átadni az eljáró birónak, ez utóbbi pedig a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja, s azokat keresztőlirja, vagy hivatalos pecsétjével átbélyegzeni.

A szóval előterjesztett kereset (panasz), s a tárgyalás közben hozott végzések után bélyeg nem jár.

5. §.

Az egyszerü (nem hitelesitett) másolatok, melyek az irásban szerkesztett keresethez, vagy a tárgyalási jegyzőkönyvhez csatoltatnak — a kisebb polgári peres ügyekre vonatkozó eljárásban (a községi biróság előtti eljárást is ideértve) bélyegmentesek.

6. §.

A meghatalmazvány, a mennyiben a meghatalmazás nem a biróság előtt szóval történik — 50 kros bélyeggel látandó el, s a biróság által visszatartandó.

Ezen rendelkezés által az 1877. t. cz. 34. §. mások bekezdésében felsorolt személyeknek azon joguk, hogy a biróság előtt külön meghatalmazvány nélkül megjelenhetnek, nem érintetik.

7. §.

A tárgyalási jegyzőkönyvnek az idézett törvény 53. §. utolsó bekezdése értelmében egész terjedelemben kiadott hiteles másolata 50 kros bélyeggel látandó el, s a biróság által keresztülirandó.

8. §.

Mezei rendőri ügyekre, és a vadak által okozott kártéritési keresetekre vonatkozó eljárás ugy a községi, mint a kisebb polgári peres ügyekben eljáró többi biróságok előtt — teljesen bélyegmentes.

9. §.

Az irásban beadott igazolási kérelem 20 kros bélyeg alá esik; ha ezen kérelem szóval terjesztetik elő, — bélyeg nem fizettetik.

Az ezen kérelem tárgyában hozott birói határozat bélyegmentes.

10. §.

Semmiségi panasz (id. törvény 57. §.) 1 forintos bélyeggel látandó el. Ha az szóval jelentetik be, az 1 forintos bélyegjegy a biróságnak 3 nap alatt átadandó.

A biróság a bélyegjegyet a tárgyalasi jegyzőkönyvre elragasztja, s keresztülirja, vagy hivatalos pecsétjével átbélyegzi.

A törvényszéknek a semmiségi panasz felett hozott határozata bélyegmentes.

11. §.

Perujitás esetében a bélyegilletékek oly mérvben s módon rovandók le, a mint azok jelen szabályrendelethez képest a letárgyalt főügyben voltak fizetendők.

12. §.

A teljesitett végrehajtásról (összeirás, foglalás, árverés) felvett jegyzőkönyv, a mennyiben az községi biráskodás alá tartozó ügyben hozott itélet alapján foganatosittatik, ivenkint 12 kros, egyéb esetekben 20 kros bélyeggel látandó el.

Ezen jegyzőkönyvi bélyegen felül még az árverésen befolyt összeghez képest a III. fokozat szerint járó bélyegilleték külön rovandó le.

Ugy a jegyzőkönyvi állandó bélyegilletéket, mint az utóbb emlitett fokozatos illetéket köteles a végrehajtató fél az eljáró birónak, illetőleg kiküldöttjének bélyegjegyekben a végrehajtás alkalmával átadni, a biró vagy kiküldöttje a bélyegjegyeket a jegyzőkönyvre felragasztja, s azokat keresztülirja, vagy a hivatalos pecséttel átbélyegzi.

13. §.

Az id. törvény 71. §. értelmében a járásbiróság előtt inditott igénykeresetek bélyegzésére nézve az érvényben lévő általános bélyeg- s illetéki szabályok irányadók.

14. §.

A végrehajtási eljárásban beadott panasz (id. törv. 78., 79, §.), ha a végrehajtás községi biráskodás alá tartozó

ügyben hozott itélet alapján foganatosittatott, 12 kros, egyéb esetekben pedig évenkint 20 kros bélyeggel látandó el.

Ha a panasz szóval jelentetett be, tartozik az illető fél a megfelelő bélyeget a birónak átadni, ki azt a végrehajtási jegyzőkönyvre illeszti, s keresztülirja, vagy a hivatalos pecséttel átüti.

A királyi törvényszéknek a panasz felett hozott határozata után bélyegilleték nem jár.

15. §.

A végrehajtás megszüntetése, vagy korlátolása (id. törv. 84. §.) iránt irásban szerkesztett kérvényt köteles a végrehajtást szenvedő fél, a mennyiben a községi biróság itéletére vonatkozik, 12 kros, egyéb esetekben pedig 20 kros bélyeggel ellátni.

Ha az emlitett kérelem szóval terjesztetik elő — bélyeg nem fizettetik.

A birónak ezen kérelem felett hozott határozata bélyegmentes.

16. §.

A végrehajtásnak a marasztalt fél ingatlanságaira való elrendelés iránti kérvénynek (id. törv. 86. §.) első példánya 1 frtos, a többi példány pedig 20 kros bélyeggel látandó el.

17. §.

A kisebb polgári peres ügyekre vonatkozó eljárásban jelen szabályrendelet megszegésével elkövetett bélyegröviditések miatt háromszoros összegben kirovandó felemelt illetékek elengedésének vagy mérséklésének hely, nincs.

18. §.

A kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok, illetőleg az arra rendelt közegek a jelen szabályrendeletben megállapitott bélyegilletékek megröviditéséről leletet felvenni, s azt az illetékes kir. pénzügyigazgatóságnak megküldeni tartoznak.

Ha ezen, vagy a bélyegjegyek keresztülirása, illetőleg átbélyegzése iránti kötelességüket elmulasztják, ezen mulasztásaikért felelősséggel tartoznak, s a mennyiben a felektől be nem hajthatók, a kiszabott (felemelt) bélyegilletéket megfizetni kötelesek.

Ezen fölül a mulasztással terhelt hivatalos személyek az őket terhelő mulasztás miatt a pénzügyigazgatóság által esetről-esetre 1—10 forintig terjedhető pénzbirsággal rovandók meg.

Az érdekelt hivatalos személy a pénzügyigazgatóság határozatát 15 nap alatt s birtokon belül a pénzügyminiszterhez felebbezheti.

19. §.

Az ezen rendeletben folglalt szabályok mikénti foganatositásának ellenőrzése szempontjából a kisebb polgári peres ügyekben eljáró biróságok irattárait a pénzügyminiszter időről időre kiküldendő biztosai által megvizsgáltatja.

20. §.

Jelen rendelet folyó évi márczius 1-én lép hatályban.

Kelt Budapesten, 1878. évi február hó 5-én.

Széll Kálmán s. k.,
pénzügyminiszter.

Perczel Béla s. k.,
igazságügyminiszter.

25.

Földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. miniszter 1878. évi február 10-én 499. szám alatti körrendelete

(valamennyi kereskedelmi- s iparkamrának- és a Romániával határos törvényhatóságoknak) a Romániába vitt áruk neme és minősége feletti perlekedések elintézése tárgyában.

A Romániába vitt áruk neme és minősége tekintetében gyakran lényegesen eltérő felfogás mutatkozik hazai üzletegyéneink s a román határvámhivatalnokok közt.

Ezen üzletegyéneink által részint a Romániában székelő consulainkhoz, részint közvetlenül ezen miniszteriumhoz följelentett esetek tisztába hozatala az ügy természeténél fogva diplomatiai uton hosszabb tárgyalást igényel, holott ily természetü egyenetlenségek számára a romániai vámtörvény alkalmas intézkedését tartalmaz. Ezen törvény szerint ugyanis:

„Mindennemü perlekedések, melyek a román vámhivatalnokok és üzletegyének közt az áruk neme és minősége iránt támadnak, akár a vámdíj magassága, akár egyéb az áru nemétől és minőségétől függő kérdés forogjon szóban, a román pénzügyminiszteriumban működő szakértői-bizottság által intéztetnek el.“ „Ezen bizottság a román pénzügyminiszter által a bukaresti kereskedelmi törvényszék javaslata folytán kinevezett 3 tagból áll, kik lehetőleg az üzletüktől már visszavonult kereskedők és iparosok vagy volt vámhivatalnokok sorából választatnak. A szakértők egy évre neveztetnek ki és működésük megszüntével csak egy további év lefolyta után választhatók meg

ujra. Ezen az első folyamodásu törvényszék által feleskétett szakértők mellé a rumán pénzügyminiszter egyes esetekben még külön kereskedőket vagy iparosokat is rendelhet."

„A panaszló tartozik reclamationális eljárást azon vámhivatalnál meginditani, melynél a viszály támadt. A vámhivatal pedig legkésőbb 24 óra alatt köteles a reclamatiót, valamint a vitás árunak megfelelő próbáját a rumán pénzügyministerium elé terjeszteni; ezen mustra a vámhivatal és az illető árutulajdonos (panaszló) pecséteivel lepecsétendő."

„Mig a szakértői-bizottság a felmerült kérdésben nem határoz, a vitás áruk a tulajdonos pecsétje alatt a vámhivatalnál őriztetnek, — kivéve, ha az áru tulajdonosa a vámhivatal által követelt vámdíjt azon fenntartás mellett kifizeti, hogy a szakértői-bizottság határozata után kiderülő netaláni túlfizetés neki visszatérittessék."

„Miután a rumániai törvényben szabályozott eljárás a vámozásnál előforduló egyenetlenségek tisztába hozatalára nézve czélszerünek tünik fel: hazai üzletegyéneink jövőre az emlitett módozat követésére utasittatnak."

„Megjegyeztetik mindazonáltal, hogy az emlitett szakértői bizottság határozatával meg nem elégedő panaszlónak mindannyiszor, midőn jogait a Rumániával kötött kereskedeskedelmi szerződésre alapitottaknak véli, szabadságában marad a kérdéses ügyet a diplomatiai közvetités igénybe vétele végett akár Rumániában székelő consulaink, akár a kereskedelmi m. kir. miniszterium elé terjeszteni."

Felhivom ezek után a . . . . hogy jelen rendeletem kellően közhirré tegye s az üzletegyéneket annak figyelembe vételére fölhivja.

Trefort.

26.

A magyar kir. igazságügyministernek 3127. szám alatt körrendelete valamennyi kir. birósághoz

a hagyatéki leltárak felvételére hivatott jegyzőknek kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegmentességéről.

Több telekkönyvi hatóság által kérdés tétetvén az iránt, hogy az 1877. XX. t. cz. 237. §-a értelmében a hagyatéki leltárak felvételére hivatott községi jegyzők részére, a leltárhoz leendő csatolás végett kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegkötelesek-e, vagy pedig bélyegmentesen adandók-e ki? értesitem a (czimet), hogy a kir. pénzügyminister urnak folyó évi január hó 26-án 4959. sz. a. kelt átirata szerint, a kérdéses telekkönyvi kivonatok bélyegmentesen kiállithatók ugyan, azonban mulhatlanul szükséges, hogy ezen egyedül a hivatkozott törvényszakaszban jelzett hivatalos használat feltételezése mellett bélyegmentesen kiszolgáltatott telekkönyvi kivonatokban, az 1877. XX. t. cz. 237. §-ra való hivatkozás mellett, a kiállitás czélja az illetékszabályok 23. §-a értelmében, a hitelesitési záradékban pontosan feljegyeztessék; — az ekként bélyegmentesen kiállitott telekkönyvi kivonatok, a hagyatéki iratok között megőrzendők, s a feleknek semmiesetre sem szolgáltathatók ki.

Budapesten, 1878. évi február 8-án.

Perczel Béla s. k.

27.

magyar kir. pénzügyminister 1877. évi 72413. szám alatt intézett körrendelete valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz, kir. adófelügyelőhez és adóhivatalhoz,

az adófelügyelők által saját hatáskörükben elrendelendő tőke-kamat-adótörlések tárgyában.

A mult 1876. évi deczember hó 27-én 52.406. szám alatt kelt körrendelet kiegészitéseül kijelentetik, hogy azon esetekben, midőn:

a) az adóköteles a eredeti kötvénynyel és bekebelezési végzéssel beigazolja azt, hogy a bekebelezett összeg után kamatot nem élvezett, és az csak mint biztositék volt bekebelezve, — vagy

b) ha a kamatélvezet megszünt, vagy meg sem történt azon okból, mert a bekebelezett tőkét már más bekebelezések előzték meg, s igy az ingatlanra vezetett kielégitési végrehajtás következtében a követelés kielégitetlenül maradván, a tőke egészen, vagy részben — és ennek folytán a kamat is elveszett — a tőkekamat-adónak letörlése iránt első fokban a királyi adófelügyelő, második fokban a törvényhatóság közigazgatási bizottsága határoz,

Kelt Budapesten, 1878. évi február hó 21-én.

28.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister, f. évi 3626. sz. alatt intézett körrendelete valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz

a bizottságokban a mezőgazdaság képviseltetése iránt.

Azon körülmény, mely szerint hazánkban a keresetforrások között a mezőgazdaság mérv- és terjedtség tekintetében minden egyebet messze felülmul és valamennyinek alapját, a közvagyonosság és adóképességnek legbővebb és legfontosabb forrását képezi, elutasithatlanul követeli, hogy fejlesztésére a kormány és hatóságok által a többi érdekek felett kiváló gond fordittassék.

Az 1876. évi VI. t. cz. által szervezett közigazgatási bizottságokban, melyben minden állami- és közérdek képviselve van, hiányzik azon közeg, mely az oly kiváló fontosságu mezőgazdászatnak minden ágát, annak fejlődését és hanyatlását figyelemmel kisérvén, érdekeit képviselné. Ezen hiányt, miután hivatalos organumoknak e czélból való felállitása ez idő szerint nem eszközölhető, a közigazgatási bizottság választott tagjai volnának leginkább hivatva pótolni, kik, miután többnyire gazdászattal is foglalkoznak, leginkább képesitve is vannak az ország felvirágzásánál oly nagy tényezőként szereplő közgazdászat megfigyelésére.

Ha ezek mindegyike magára vállalván a gazdászati élet egy-egy ágának különös gondozását, ha az ilyként gondjaik alá vett gazdászati ágat illetőleg az általuk tapasztaltak folytán észrevételeiket a bizottság ülésein megteszik, ha azok mindenike időszakonként jelentést tesz ott a gondjaira bizott ügy miként állásáról és az észlelt hiányokról, a felmerült bajokról és nehézségekről, az azok

elenyésztetése végett tett intézkedésekről és ezek sikeréről, ha javaslatba hozandja azon intézkedéseket is, melyeket csak a kormány foganatosithat, vagy a melyek a törvényhozás által teendők meg: ugy kétségtelen, hogy mezőgazdaságunk örvendetes lendületet fog nyerni és a virágzás azon fokára fog emelkedni, melyet, hogy elérjen, mindnyájan óhajtjuk.

A mezőgazdászat következő ágai azok, melyek különös gondozást, külön gondviselő organumokat igényelnek:

1) A vetések, termények, gyümölcsösök, szőlők és takarmány-termő rétek időnkénti állása, s kimutatása annak, hogy a termények melyike felel meg leginkább a törvényhatóság gazdászati érdekeinek.

2) A fentirt gazdasági terményekre károsan ható elemi- és rovarkárok (u. m. jég, árvizek, rovarok, egerek és rozsda) fellépése és terjedése elleni intézkedések.

3) Az állat-állomány állapota: járványok és betegségek; a jó apaállatok mikénti terjesztése, különös tekintettel a községi gulyák és ménesekre; a közlegelőknek kutakkali ellátása, a delelőknek befásitása; továbbá az e téreni haladás, ugymint jelesebb fajállatok behozatala, tenyésznyájak alapitása stb.

4) Gazdasági munkás viszonyok: napszámbérek, munkáskéz-hiány és ennek pótlása.

5) A gazdasági haladás mozzanatai u. m: öldjavitás, öntözés és lecsapolás; jobb eszközök és gépeki terjedése, magnemesités, gyümölcs- és szőlő-kivitel.

6) A községi faiskolák állapota: az utmellékek, vizmosások, hegyoldalak és egyéb terméketlen területek befásitása.

7) Az erdők kezelése, esetleg pusztitása; az erdőket károsító viharok, rovarkárok és égések.

8) A cselédek, a mező- és erdőrendőri viszonyok állapota.

9) A törvényhatóság területén fennálló gazdaság

szakintézetek és szakoktatás, vándortanitók működése, nemkülönben a törvényhatóság területén létező gazdasági-, kertészeti-, borászati-, méhészeti-egyletek és más idevágó szövetkezetek működése.

10) A tömeg gazdálkodása, az ennél felmerülő hiányok észlelése és az ezek orvoslását czélzó javaslatok.

11) A mezőgazdasággal egybefüggő iparvállalatok, ugymint: a szesz- vagy czukorgyárak állapota, működése és virágzása.

12) A mezőgazdasággal oly szorosan egybefüggő hazai ipar, ennek terjesztése, a terjedésnek netáni akadályai és az ezek megszüntetésére vonatkozó javaslatok.

Szemben a közigazgatási bizottság tagjaival nem szükséges ezen elősorolt gazdászati ágaknak ránk nézve valóban életkérdés fontosságu érdekét bővebben hangsulyoznom; meg vagyok győződve, hogy belátván ezen egyes gazdasági ágaknak a közjólét és az ország felvirágzására kiható nagy fontosságát, áthatva azon gondolattól, hogy üdvös eredmények e téren csakis a közérdekeltségnek társadalmi uton általuk leendő felébresztése és folytonos táplálása, nem különben e téren kifejtendő hazafias tevékenységük által érhető el — a közigazgatási bizottság választott tagjai készséggel vállalkozandnak a nekiek szánt munka- és hatáskör betöltésére, és mezőgazdászatunk bennük oly organumokat fog nyerni, kik által a lehető legjótékonyabb befolyást fogja gyakorolhatni a gazdászati tevékenység minden irányában.

Távol van tőlem, azt kivánni, hogy a közigazgatási bizottság választott tagjai folytonosan el legyenek foglalva, az általuk elvállalt egyes ágazatok ápolásával; lendületére fog szolgálni az ügynek már annyi is, ha részint saját szemlélődésük, részint pedig megbizható forrásból meritve szerzett tapasztalataikról minden negyedévben jelentést fognak tenni.

Midőn tehát a törvényhatóság közigazgatási bizott-

ságát felkérném, hogy az eddig előadottak szellemében jelölné ki választott tagjai számára a fent elősoroltakból a gazdászati élet azon körét, melyet azon különös gondozására vél bizandónak, felkérem egyszersmind, hogy e leiratom értelmében tett intézkedéseiről — mellékelve azon egyes tagok névsorát, kire valamely ág gondozása bizatott — engem értesiteni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1878. évi február hó 16-án.

Trefort Ágoston, s. k.

29.

A magyar királyi belügyministernek 8251. szám alatt kibocsátott rendelete, valamennyi megyei törvényhatósághoz

a hagyatéki leltárak felvételére hivatott községi-jegyzők részére kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegmentességéről.

Azon felmerült kérdés alkalmából: vajjon az 1877. évi XX. t. cz. 237. §-a értelmében a hagyatéki leltárak felvételére hivatott községi jegyzők részére a leltárhoz leendő csatolás végett kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegkötelesek-e vagy pedig bélyegmentesen adandók ki? az igazságügyi minister ur által a pénzügyi minister urhoz intézett megkeresésre a pénzügyi minister ur f. é. januárhó 26-án 4959. sz. a. kelt válaszában kijelentette, hogy az 1877. évi XX. t. cz. 237-ik §-a értelmében, a leltározó jegyzőnek szóbeli vagy irásbeli felszólitására a telekkönyvi hatóság részéről kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegmentesen kiállithatók, mulhatatlanul szükséges azonban, hogy ezen, egyedül a hi-

vatkozott §-ban jelzett hivatalos használat feltételezése mellett bélyegmentesen kiszolgáltatott telekkönyvi kivonatokban az idézett törvényszakaszra való hivatkozás mellett a kiállitás czélja és az illető eset az illetékszabályok 23. §-ának utasitásához képest az illető telekkönyvi közeg által a hitelesitési záradékban pontosan feljegyeztessék, és hogy ezen, a leltárhoz csatolandó telekkönyvi kivonatok a gyámhatóság, illetőleg a járásbiróság iratai között megőriztessenek s a feleknek semmi szin alatt ki ne szolgáltassanak.

Erről a megyei törvényhatóságot tudomás és a közigazgatási bizottság értesitése végett oly felhivással tudósitom, hogy miután a pénzügyi minister ur hivatolt átirata szerint a kérdéses s bélyegmentesen kiállitott telekkönyvi kivonatok a hagyatéki iratok között megőrzendők s a feleknek semmi esetre sem szolgáltathatók ki: e részben az árvaszéket, illetőleg az árvaszékeket s tekintettel az 1877. XX. t. cz. 244. s 246. §§-ra a szolgabirákat s a községi elöljáróságokat is megfelelőleg utasitsa, megjegyezvén, miszerint az igazságügyi minister urnak f. é. február 8-án 3127. sz. a. kelt átirata szerint, a biróságok e tekintetben már kellőleg utasittattak.

Budapesten, 1878. évi februárhó 24-én.

A miniszter helyett:
B. Kemény,
államtitkár.

30.

A m. kir. honvédelmi minister f. évi 7934/IV. sz. alatt intézett körrendelete valamennyi törvényhatóság közönségéhez

a szerelvény ládák — mindenikében a menetterv-mintából 10 — a termesztmények átvételéről s ellennyugtatvány-mintából 5 példány megőrzése tárgyában.

A cs. és kir. közös hadügyminister urnak folyó évi februárhó 22-én 436/4 3-ik oszt. szám alatt kelt átirata szerint, tekintettel a lóavatási bizottságok katona tagjai számára kiadott utasitásra, az ezen bizottságok részére a törvényhatóságoknál letéteményezett szerelvény-ládák mindegyikében még a menetterv-mintából 10, a termesztmények átvételéről szóló napló- és ellennyugtatvány-mintából 5 példány leszen megőrzendő.

A cs. és kir. hadfő- és katonai parancsnokságok utasittattak, hogy e nyomtatványokat a területükön felállitandó katonai avató bizottságok szerelvényládái részére, azon törvényhatóságoknak, melyeknél azon szerelvényládák jelenleg letéteménykép őriztetnek, azonnal küldjék meg.

Miről a (czimet) oly utasitással értesitem, hogy a kérdéses nyomtatványoknak átvétele és a ládákba letétele iránt intézkedjék.

Kelt Budapesten, 1878. évi márcziushó 2-án.

31.

A m. kir. ministerium 5684. szám alatt kelt rendelete

több kir. első folyamodású biróság területkörének ujabb meghatározása tárgyába.

A közigazgatási és törvénykezési területbeosztás között, az összhang létrehozása végett, és czélszerüségi szempontokból, az 1871. évi XXXII. törvényczikk 1. §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva, a királyi ministerium rendeli.

1. §.

A beszterczei törvényszék területében:

a) az ó-radnai kir. járásbiróság területéből „Rágla, Románbudak, Kis-Sujó, Monor és Gledény" községek, a beszterczei járásbiróság területéhez csatoltatnak.

b) A tekei kir. járásbiróság területe a beszterczei törvényszék kerületéből a kolozsvári törvényszék kerületéhez csatoltatik, és annak területe, a marosvásárhelyi kir. törvényszék kerületében levő szászrégeni kir. járásbirósághoz tartozó „Batos, Dedrád, Kis-Fülpes, Kozmatelke, Szokol, Szent-András, Széplak és Jancs" kolozsmegyei községekkel kiegészíttetvén: az ekkép megnagyobbitott tekei járásbiróság, az 1871. é. XXXI. törvényczikk 24-ik §-ának intézkedése alapján, a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fenntartása mellett, telekkönyvi ügyekben birói hatósággal felruháztatik.

2. §.

A deési törvényszék kerületében

a) a hidalmási kir. járásbiróság területéhez tartozó „Alsó Kékes-Nyárló, Magyar Egregy, Csömörlő, Vaskapu,

Felső-Kékes-Nyárló, Pósa, Ördögkút, Szentpéterfalva, Puszta-Rajtolcz, Bodgya, Meszes-Szent-György, Vármező, Fel-Egregy, Kettősmező, Balázsháza, Galgó, Tikó, Őrmező, Borzova, Farkasmezö, Somró-Ujfalu, Romlott, Galponya, Rákos és Kendermező szilágymegyei községek, a zilahi kir. járásbiróság területéhez csatoltatván, a hidalmási kir. járásbiróság területének azon részével, melyet kolozsmegyei községek képeznek, a kolozsvári törvényszék kerületéhez csatoltatik.

b) A pánczélcsehi és széki k. járásbiróságok területeihez tartozó kolozsmegyei községek a kolozsvári törvényszék kerületébe átcsatoltatnak.

c) A pánczélcsehi és széki járásbiróságok 1878. évi junius hó végével megszünnek, és helyökbe 1878. évi julius 1-től kezdve „Csáki-Gorbó"-n és „Kékesen" állittatnak fel kir. járásbiróságok.

A csákigorbói járásbiróság területe áll: a csákigorbói közigazgatási járáshoz tartozó: „Alparét, Alsó-Csobánka, Alsó-Hagymás, Antos, Bezdéd, Bujdos, Csáka (Csuránytelek), Csernek, Felső-Csobánka, Gyarkapataka, Hosszúmező, Kis-Kristolcz, Klicz, Kolozna, Muncsell (Szurduki), Nagy-Kristolcz, Nagy-Lózna, N.-Mező, Oláh-Vásárhely, Oszvaly, Pusztaujfalu, Salamon, Semenye, Szalona, Szurduk, Tálotfalva, Tormapatak, Tóthszállás, Veczk és Zálha községekből, melyek jelenleg a deési kir. járásbiróság területéhez, — továbbá: „Füzes, Füzes-szent-Péter, Komlós-Ujfalu és Vajdaháza községekből, melyek a hidalmási, — végül: „Csáki-Gorbó, Kalocsa, Kecskeháta, Pánczélcseh, Paptelke, Récze-Keresztúr, Szent-Katolna-Donna, Szótelke és Völcs" községekből, melyek a pánczélcsehi járásbirósághoz tartoznak.

A kékesi kir. járásbiróság területe kiterjed a kékesi közigazgatási szolgabirói egész járásra, vagyis „Apáti-Dellő, Aranyos-Szent-Miklós, Borzás, (Magyar) Báton, Bödön, Csaba, Császári, Czege, Czente, Csaba-Ujfalu, Encs, (Szász) Göcz, Kékes, Kéthely, Kis-Devecser, Kötke, Mohaj, N.-Devecser,

Oláh-Vásárhely, Szász-Máté, Szász-Móricz, Szász-Ujfalu, Szász Ujös, Szépkenyerű-Szent-Márton, Szombattelke, Vasas-Szent-Iván, Veresegyháza és Vicze" községekre, melyek jelenleg a szamosujvári kir. járásbiróság területéhez, — továbbá: „Böőd" községre, mely a bethleni kir. járásbiróság területéhez, és Buza, Feketelak, Kapor-Mányik, Meleg-Földvár, Noszoj, Pulyon, Szász-Zombor, „Szent-Egyed és Szent-Gotthárd" községekre, melyek a széki kir. járásbirósághoz tartoznak.

A csáki-gorbói kir. járásbiróság területén telekkönyvi ügyekben a birói hatóságot a deési kir. törvényszék, a kékesi kir, járásbiróság területén pedig a szamosujvási kir. járásbiróság fogja gyakorolni.

d) A deési kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak a magyar-láposi kir. járásbiróság területéből: „Emberfő, Hollómező és Horgospatak (Strimba)," és a bethleni kir. járásbiróság területéből: „Csicsó-Hagymás, Csicsó-Polyán és Felőr községek.

e) A szamosujvári járásbiróság területéhez csatoltatnak, a pánczélcsehi kir. járásbiróság területéből: „Alsó-Tőők, Doboka, Esztény, Felső-Tőők, Igricze, Kendi-Lóna, Lozsárd, Magyar-Derzse, Magyar-Köblös, Móró, Onok, Poklostelke, Szarvaskend, Tótfalu és Tőtőr" községek, — továbbá a széki kir. járásbiróság területéből: „Szék r. t. város és Szekulaj" község, — a deési kir. járásbiróság területéből: „Néma, Szilágytő és Szűkerék" községek.

f) A magyarláposi kir. járásbiróság területéből: „Börleassza, Felső-Ilosva és Felső-Egres (Kőfarki) községek a bethleni kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak.

3. §.

A kolozsvári kir. törvényszék kerületében:

a) a hidalmási kir. járásbiróság (l. 2. §. a) pontja) területéhez csatoltatnak a bánffyhunyadi kir. járásbiróság területéből: Bercse, Nyercze, M.-N.-Zsombor, Középlak, N

Almás, Zutor, Tamásfalva, N.-Petri, K.-Petri, Kökényes, Nyires, Czold, Tóttelke, Bábony, Lapupatak, Dauk, Forgácskut, Ó-Köblös, Vásártelke és Árgyas," továbbá a pánczélcsehi kir. járásbiróság terőletébcl (l. 2. §. b) p.) „N.-Esküllő, K.-Esküllő és Ördög-Keresztúr" — és a kolozsvári kir. járásbiróság területéből: „T.-Szent-Király" község.

b) A bánffyhunyadi kir. járásbiróságnak telekkönyvi ügyekben birói hatásköre kiterjesztetik a hidalmási kir. járásbiróság területére.

c) Ugyancsak a bánffyhunyadi kir. járásbiróság területében levő: „Kasa-Patak és Rajtolcz" szilágymegyei községek átcsatoltatnak a zilahi kir. törvényszék kerületében a zilahi kir. járásbiróság területéhez.

d) A kolozsi kir. járásbiróság 1878. évi martius hó végével megszűnik és területéből: „Páta, Dezmér, Boós, Győrfalva, M.-Őr, P.-Szent-Miklós, Apahida, Kara-Kolozs és Korpád," községek a kolozsvári, — a többi, u. m: „Aranykút, Alsó-Szovát, Felső-Szovát, M.-Szopor, M.-Kaján, N.-Zsuk, F.-Zsuk, A.-Zsuk, Kötelend, Baré és Visa" községek pedig a mócsi kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak.

e) A kolozsvári kir. járásbiróság 1878. évi junius hó végével megszűnik és helyébe Kolozsvárott székhelylyel 1878. évi julius hó 1-től kezdve „Kolozsvár városi" és „Kolozsvár vidéki" járásbiróságok állittatnak fel.

A „Kolozsvár városi" járásbiróság területéhez: „Kolozsvár" sz. kir. város törvényhatósága, és „Felek" község; — a „Kolozsvár vidéki" kir. járásbiróság területéhez pedig azon többi község tartozand, melyek a kolozsvári kir. járásbiróság területét képezik, melyek továbbá a pánczélcsehi és széki kir. járásbiróságok területeiből (l. 2. §. b. p.) a kolozsvári kir. törvényszék kerületébe csatoltattak, és a hidalmási kir. járásbiróság területébe be nem osztattak, u. m. M.-Fodorháza, Sólyomkő, Babucz, Kovácsi, Szent-Márton-Macskás, Bádok, Szide, Gyula, Csomafá-

lya, H.-Macskás, M.-Ujfalu, Bozsa és Válaszút s illetve Bonczahida" községek, — végre (l. 3. §. a) p.). — „Ajtón" valamint „Rööd" kolozsmegyei községek, melyek a tordai kir. törvényszék kerületében levő tordai kir. járásbiróság területéből átcsatoltatnak.

4. §.

A marosvásárhelyi kir. törvényszék kerületéből, a dicső-szent-mártoni kir. járásbiróság területe, az erzsébetvárosi kir. törvényszék kerületéhez, és pedig akként csatoltatik, hogy a járásbirósági területből: „Balavásár, Egrestő, Gogány, Gogányváralja, Kis-Kend, Nagy-Kend, Korod, Korod-Szent-Márton és Oláh- (Vámos) Udvarhely" községek az erzsébetvárosi kir. járásbiróság területébe osztatnak be.

5. §.

Az erzsébetvárosi kir. törvényszék kerületében:

a) „Bogács, Körös és Darlócz" kis-küküllőmegyei községek, a medgyesi kir. járásbiróság területéből, az erzsébetvárosi kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak.

b) A bolkácsi kir. járásbiróság 1878. évi junius hó 30-ával megszünik, és helyébe 1878. évi julius hó 1-vel „Hosszú-Aszó-n állittatik fel járásbiróság.

A hosszú-aszói kir. járásbiróság területe a medgyesi kir. járásbiróság területéből: „Felső-Bajom, K.-Ekemező és N.-Ekemező" községekkel egészittetik ki.

A hosszú-aszói kir. járásbiróság területén telekkönyvi ügyekben a birói hatóságot a medgyesi kir. járásbiróság fogja gyakorolni.

c) „Wölcz, Pócstelke és Balázstelke" községek a medgyesi kir. járásbiróság területéből a dicső szent-mártoni kir. járásbiróság területéhez csatoltatik.

d) A nagysinki kir. járásbiróság területéhez csatoltat-

nak a segesvári kir. járásbiróság tetületéből: „Néthusz" és a nagyszebeni kir. törvényszék kerületében lévő ujegyházi kir. járásbiróság területéből: „Szent Ágata és Werd" n.-küküllőmegyei községek.

e) A kőhalmi kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak a brassói kir. törvényszék kerületében lévő fogarasi kir. járásbiróságtól: „Halmágy és Sóna," — a kézdivásárhelyi kir. tőrvényszék kerületében lévő baróti kir. járásbiróságtól: „Ágostonfalva és Ürmös" nagy-küküllőmegyei községek, valamint a segesvári kir. járásbiróság területéből: „Réten, Czelna (Wössthling), Szász-Buda és Rádos" községek.

f) Az erzsébetvárosi kir. járásbiróság területén levő: „Almakerék, Földszin, Keresd, Rudály, Bese, Ujfalu és Wáldhid" nagy-küküllőmegyei községek, továbbá a székelyudvarhelyi kir. törvényszék kerületében levő székelykereszturi kir. járásbiróság területéből: „Sárd és Ó-Zsákod" kis-küküllőmegyei községek az erzsébetvárosi kir. törvényszék kerületében, a segesvári kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak.

6. §.

A gyulafehérvári kir. törvényszék kerületéből ?

a) az algyógyi és szászvárosi kir. járásbiróságok, melyeknek területeit a gyulafehérvári kir. járásbirósághoz csatolt: „Tartaria és Csóra" alsó-fehérmegyei községek kivételével, hunyadmegyei községek képezik, a dévai kir. törvényszék kerületébe csatoltatnak.

b) A nagyszebeni kir. törvényszék kerületében levő szászsebesi kir. járásbiróságtól: „Kútfalva" alsó-fehérmegyei község, a gyulafehérvári kir. járásbirósághoz csatoltatik.

7. §.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék kerületében:

a) a baróti kir. járásbiróság területéhez tartozó udvarhelymegyei községek, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék kerületéhez csatoltatnak.

b) A baróti kir. járásbiróság 1878. évi junius hó 30-ával megszünik, és helyébe 1878. évi julius hó 1-től kezdve „Nagy-Ajtá"-n állittatik fel járásbiróság, melynek területét, az udvarhelymegyei községek kivételével, a volt baróti kir. járásbiróság területéhez tartozott és a szepsiszent-györgyi kir. járásbiróság területéből átcsatolt: Arapatak, (Előpatak nagyobb része) Erősd és Hidvég (Lüget, Nyárospatak és Előpatak kisebb része) községek képezendik.

8. §.

A székelyudvarhelyi kir. törvényszék kerületében:

a) a parajdi kir. járásbiróság 1878. évi junius hó végével megszünik, és területéből: „Atyha, Korond, Parajd és Alsó- valamint Felső-Sófalva," továbbá: „Décsfalva, Dobó, Magyaros, Mácsfalva és Vágás" székelykereszturi kir. járásbirósághoz tartozó községek a székelyudvarhelyi; a parajdi kir. járásbiróság többi községei pedig, u, m. Csehétfalva, Etéd, Nagy-Laka, Kőrispatak, Küsszöd, Martonos, Rava, Siklód, Szolokma, Székelyszállás, Szent-Demeter, Tarcsafalva, Tordátfalva, Veczke és Váralja-Firtos," továbbá a székelyudvarhelyi járásbiróság területéből: Benczéd és Szent-Mihály" s az erzsébetvárosi kir. törvényszék kerületében a segesvári kir. járásbirósághoz tartozó: Erked, Felek (Magyar) és Szederjes" udvarhelymegyei községek a székelykereszturi kir. járásbirósághoz csatoltatnak.

b) „Okländ-"on 1878. évi julius hó 1-től kezdve kir. járásbiróság állittatik fel, s annak területét a következő községek fogják képezni: a kézdivásárhelyi kir. törvényszék kerületében levő baróti kir. járásbiróság területéből, a székelyudvarhelyi kir. törvényszék kerületébe átcsatolt (l. 7. §. a) pont) „Kis-Baczon, Bardócz, Bibarczfalva, Füle,

M.-Hermány, Olasztelek, Felső-Rákos, Száldobos és Vargyas," továbbá az erzsébetvárosi kir. törvényszék kerületében levő segesvári kir. járásbiróság területéből : „Bene" és ugyancsak az Erzsébetvárosi kir. törvényszék kerületében lévő kőhalmi kir. járásbiróság területéből : „Darócz és Zsombor," valamint a székelykereszturi kir. járásbiróság területéből : „Derzsés, Muzsna," és végül a székelyudvarhelyi kir. járásbiróság területéből : „Abátfalva, Abrahámfalva, Almás-Homoród, Bágy, Dálya, Ége, Gyepes, Jánosfalva, Jásfalva, Kányád, Karácsonfalva, Keményfalva, (Homoród) Kéncs, Lokod, Lövéte, Miklósfalva, Oklánd, Petek, Recsenyéd, Remete, Szent-Pál- Homoród, Szt.-Péter, Szent-Márton, Szent-László, Sándorfalva, Telekfalva, Ujfalú-Homoród, és Városfalva" átcsatolt udvarhelymegyei községek.

9. §.

A nyitrai kir. törvényszék kerületében a nyitrazsámbokréti kir. járásbirőság 1878. évi martius hó 31-ével megszünik, és területéből : „Bisztricsény, Brogyány, Cserenye, Felfalu, Alsó-Komenecz, Felső-Komenecz, Kolácsnó, Nemes-Kosztolány, Kis-Krstyene, Nyitraszeg, Oszlány, Pázsit, Radobicza, Simony, Kis-Ugrócz, N.-Ugrócz és Vieszka," barsmegyei községek, az aranyos-maróthi kir. törvényszék kerületében az aranyos-maróthi kir. járásbiróságboz, „Hradistye, Dvornik, Alsó-Vesztenicz, Felső-Vesztenicz, Racsicz és Szucsáni községek, a nyitrai kir. törvényszék kerületében, a privigyei : „Alsó-Rédek, Felső-Rédek, Bácskafalu, Borcsány, Csudó-Lehota, Chynorán, Janófalu, Kolozsjeskőfalu, Krencs, Kis-Bosány, N.-Bosány, Libitzhava Kis-Bielitz, Kis-Vendég, Kolozs (Koppanó pusztával), Kolozs-Hradistye, Livina-Apathi, Livina, Nagy-Bielitz, Navojocz, Nadlány, Nedasócz, Praznócz (Hornyán pusztával), Pochabán, Rajcsány, Széplak, Szádek, Sisó, Szkacsán, Turcsanka,

Nyitrazsámbokrét, Zlatnik (Kulkány pusztával), Tőkés-Ujfalu, Nedanócz és Nagy-Vendég" községek, ugyancsak a nyitrai kir. törvényszék kerületében a nagytapolcsányi kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak.

10. §.

A karczagi kir. törvényszék kerületéből a püspökladányi kir. járásbiróság, melynek területét hajdumegyei községek képezik, átcsatoltatik a debreczeni kir. törvényszék kerületéhez.

11. §.

A debreczeni kir. törvényszék kerületében:

a) a hajduhadházi kir. járásbiróság 1878. évi martius hó 31-ével megszünik, és területéből: „Téglás és Hajdu-Hadház (Vid, Monostor, Pallagrész, és Poroszló egész pusztával) a hajduböszörményi, „Sámson" pedig a debreczeni kir. járásbiróság területéhez csatoltatik.

b) A székelyhidi kir. járásbiróság területe, mely kizárólag biharmegyei községekből áll, a debreczeni kir. törvényszék kerületéből a nagyváradi kir. törvényszék kerületéhez csatoltatik.

12. §.

Az aradi kir. törvényszék kerületében: a nagyhalmágyi kir járásbiróság kerületéből: „Baszarabásza, Csungány, Prevaleny, Brotuna, Ternava, Karanyesd, Felső-Vácza, Alsó-Vácza, Dobrocz, Sztrimba, Ternovicza, Obersia, Tyrizlesd, Leautz, Tomesd, Sztója, Szirb, Bulzesd, Riskulicza, Baldovin, Karasztó, Valemare, Lunka, Birtiny, Prihogyesd és Tataresd" hunyadmegyei községek, a dévai kir. törvényszék kerületében a körösbányai kir. járásbiróság területéhez csatoltatnak.

13. §.

A nagyváradi kir. törvényszék kerületében a nagyváradi kir. járásbiróság, 1878. évi junius hó 30-ával megszünik, és helyébe „Nagyvárad“-on székhelylyel két járásbiróság állittatik fel, jelesen az egyik Nagyvárad város részére „Nagyvárad városi,“ — a nagyváradi kir. járásbirósághoz tartozó biharmegyei községek részére pedig a másik „Nagyváradi vidéki járásbiróság“ elnevezés alatt.

14. §.

A temesvári kir. törvényszék kerületében:

a) „Csákovár“-on járásbiróság állittatik fel, melynek területét: „Csákovár, Folya, Gilád, Libling, Ligeth, Obád, Petromán, Sipeth, Vojtek és Zsebely“ a csákovári közigazgatási járásba tartozó és jelenleg a temesvári kir. járásbiróság területéhez osztott, — valamint: „Berény, Cserna, és Ó-Sztanora,“ a buziási közigazgatási járáshoz tartozó és a buziási kir. járásbiróság területéhez csatolt községek képezendik.

b) „Bresztovácz“ község, mely jelenleg a lippai kir. járásbirósághoz tartozik, annak területéből a rékási kir. járásbirósághoz csatoltatik.

15. §.

Ezen rendelet, azon részeinek kivételével, melyekben a hatálybalépés napja külön ki van téve, (l. 3. §. d.) p. 9. §. 11. §. a p., 2. §. c) p., 3. §. e p., 5. §. b p., 7. §. b p., 8. §. a p. és 13. §.) 1878. évi julius hó 1-ső napjával lép hatályba.

16. §.

Az e. f. kir. biróságok területének fentebb megállapitott beosztása által, az azokra, illetőleg azoknak egyes

részeire nézve hatályban levő törvények, rendeletek és szabályok további fennállása nem érintetik.

Budapest, 1878. martius 2-án.

Tisza Kálmán,
ministerelnök.

Perczel Béla,
igazságügyminister.

31.

A m. kir. közmunka és közlekedési ministerium által kiadott 19559. sz. 1877. alatt a vasuti forgalmi szolgálatra vonatkozó szabályok alapelvei.

Rendelet a vasuti forgalmi szolgálatra vonatkozó szabályok alapelveinek életbeléptetése tárgyában.

Az 1875. év 15351. szám alatt kelt rendeletemmel jóváhagyott egységes forgalmi utasitás immár valamennyi a magyar korona területén fekvő vasut által hatályba léptettetvén, ezáltal saját hatáskörömben a forgalmi szolgálat egyöntetü vitele előzetesen biztosittatott. Miután azonban ezen egységes forgalmi utasitás az osztrák területen fekvő némely vaspályáknál, — azok különleges viszonyaik miatt, — életbeléptethető nem volt, s azon czél által vezéreltetve, hogy a forgalmi szolgálat a mindkét állam területén fekvő összes vasutaknál legalább alapvonalaiban egyöntetü legyen, a cs. kir. kereskedelmi ministeriummal egyetértőleg az osztrák vaspályákra nézve már 1877. évi juliushó elsejével életbe léptetett „a vasuti for-

galmi szolgálatra vonatkozó szabályok alapelveit" részemről is ezennel jóváhagyom és a hazai vasuti igazgatóságoknak, mint a részleges végrehajtási utasitások kidolgozásánál s illetőleg módositásánál zsinórmértékül szolgálandó alaprendeletet ahhoz alkalmazkodás végett kiadom.

A mellékelt alapelvek az egységes forgalmi utasitással lényegileg megegyezvén, ez utóbbi továbbra is hatályban marad s illetőleg átalában változást szenvedni nem fog, kivéve a csekély számban mutatkozó eltéréseket, melyekre nézve az egységes forgalmi utasitás a szab. kassa-oderbergi vasut igazgatóságához egyidejüleg intézett rendeletemben jelzett eljárás szerint fedvények által lesz a legrövidebb idő alatt módositandó.

Az alapelvek hatályba léptének időpontja iránt, miután azok az egységes forgalmi utasitás behozatala folytán tulnyomólag már ugy is alkalmazásban vannak, általános intézkedés szüksége nem forog fenn, kivéve a alapelvek 4-ik czikkének 14-ik pontja alatti határozatot, mely netaláni balesetek meggátlása szempontjából azonnal hatályba léptetendő.

Budapesten, 1878. évi februárhó 10-én.

Péchy, s. k.

I. RÉSZ.

Általános határozmányok.

1. czikk.

A személyzet kötelességei általában.

1. Végrehajtó szolgálatra senkisem alkalmazható, ha a szolgálati teendőire vonatkozó határozmányokat és szabályokat nem ismeri, s ezt vizsgálattétel és próba-gyakorlattal be nem bizonyitotta.

Minden a végrehajtó szolgálatnál alkalmazott közeg, szolgálati teendőinek megfelelő utasitásokkal, oktatásokkal és szabályokkal ellátandó.

2. Az összes szolga- és munkás-személyzet az őket illető utasitásokból időről-időre oktatandó és megvizsgálandó, s erre nézve feljegyzések vezetendők.

3. Mindazon alkalmazottak, kik a pótvizsgálatnál az eredetileg igazolt elengedhetetlen képességgel szemközt hanyatlást tanusitanak, a végrehajtó szolgálattól azonnal elvonandók és ezen szolgálatra ismét csak akkor alkalmazhatók, ha képességüket ujabb sikerrel letett vizsgálattal bebizonyitották.

4. Rövidlátók vagy szinvakok, mint kik a jelzéseket nem észlelhetik, továbbá kik nagyot hallanak, végrehajtó szolgálatra nem alkalmazhatók; az iszákosok pedig a szolgálatban meg nem hagyhatók.

5. A szolgálati beosztásnál az érvényben álló szabványok tekintetbe vétele mellett figyelem forditandó arra, hogy minden alkalmazottnak a pihenésre szükséges szabad ideje meglegyen.

6. A szolgálat átadásánál, illetőleg átvételnél, mely minden körülmények között személyesen teljesitendő, tartozik az átadó az átvevőnek minden a szolgálat zavar nélkül való folytatására vonatkozó közleményeket szóval tudtára adni.

A helyi szolgálatnak egyik állomási hivatalnoktól a másiknak való átadásánál tartozik a felváltandó, minden a közlekedés biztonságára befolyást gyakorló, már megtett, vagy még ezután teendő intézkedést világos és határozott alakban irásban feljegyezni.

7. A vaspálya-közegek tartoznak utasitásaik mérvéhez képest a pályán és pályaudvaron a forgalom biztonsága és a rend fentartása felett őrködni.

Oly, a biztonsági szabályok ellen vétő egyének, kik a hozzájuk intézett intésre nem hajolnak, vagy kik a forgalom biztonságát zavaró vagy veszélyeztető cselekedetet követtek el, ha biztonsági közegek jelen nem lennének, lehetőleg letartóztatandók és az illetékes hatóságnak átadandók.

8. Az alkalmazottak tartoznak a szolgálatban az előirt szolgálati jelvényt viselni és szemelőtt tartani, hogy a közönség javára és hasznára rendelt nyilvános szolgálattal vannak megbizva.

9. Az alkalmazottak kötelesek szolgálatban a napszaknak megfelelő és nekik átadott hordozható jelző eszközöket, hogy bármikor képesek legyenek jelzést adni, magukkal hordani.

2. czikk.

Uj vagy átalakitott műépitmények és vágányok használata.

10. Uj pályavonalak, valamint a már forgalomban lévők azon része is, mely hozzáépités, átalakitás vagy helyreállitás következtében uj vagy megváltoztatott vágánytelepeket és műtárgyakat nyernek, csak akkor vehetők használatba, ha az arre szükséges engedély megadatott.

3. czikk.

Szolgálati órák.

11. Minden állomáson a közönség által könnyen észrevehető helyen órának kell lenni.

Ezenkivűl minden állomáson legalább a távirdai készülékeknél egy, a szolgálat szabályozására szolgáló órának kell lenni.

Minden a végrehajtó forgalmi szolgálatban részt vevő hivatalnoknak, továbbá minden állomási és pálya-felvígyázónak, nemkülönben minden mozdony- és vonat-vezetőnek jól járó zsebórával kell birni és köteles azt a szolgálatban magával hordani.

Minden pályaőrház órával ellátandó.

12. Minden óra a pályaidő szerint szabályozandó.

13. Minden óra hogy rendesen és egyenlően járjon naponta a távirati uton adott órajel után szabályozandó

4. czikk.

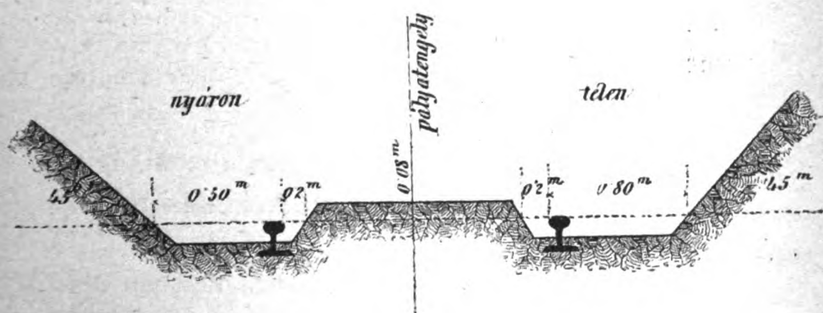
A pálya szélességének szabadon tartása.

14. A vágányokon belül és a vágányok mellett fekvő tárgyak a sinszalagtól oly távolban tartandók, hogy azok a pályán való biztos közlekedést ne akadályozzák.

Legszélsőbb megengedhető határnak tekintendő, hogy kavicshalmok a vágányon belül, a sin belső széléhez 0·20 méternél közelebb, a sinek felső felületénél pedig 0·08 méternél magasabbak ne legyenek s hogy a vágányokon kivül s az egyes vágányok közt a halmok és a sinek közötti tér nyáron legalább 0·50 méter, télen pedig a hóekék szabad közlekedhetése végett legalább 0·80 méter legyen.

Ez utóbbi esetben a kavicshalmok tetszés szerinti magasságuak lehetnek; azonban lejtéküknek 45°-nál meredekebb nem szabad lenni.

Az itt megengedett legszélsőbb határok az alábbi ábrában vannak kitüntetve.

Merőleges oldalu tárgyak lerakásánál a távolságnak a sin belső szélétől lehetőleg 1·50°, minden körülmények között azonban legalább 1·25 méternek kell lenni.

5. czikk.

A berendezési tárgyak jókarban tartása.

15. A pálya és pályaudvarok berendezési tárgyai, a jelző eszközöket is ide értve, mindig a kellő számban és tökéletesen szolgálatképes állapotban fentartandók, az azokhoz szükséges fogyasztási anyagok pedig elegendő mennyiségben, megfelelő helyen készletben tartandók.

16. Minden váltó és vágány-keresztezés az ezekhez tartozó jelző készülékekkel együtt időszakonkint megvizsgálandó és a vizsgálatnál talált hiányok azonnal helyreállitandók.

17. Lezárt váltók zár-készülékének kulcsa azon alkalmazott által őrzendő, kinek engedelme nélkül az illető váltót elváltani tilos.

6. czikk.

Világitás.

18. Az éjjeli jelzők naplementétől napkeltéig, azonkivül, homályos időben és setét alagutakban is használandók.

A vonatokon alkalmazott jelző eszközök mindig idejekorán és oly módon világitandók ki, hogy a vonatok ki nem világitott jelző eszközök nélkül a setétség által meg ne lepessenek.

19. A vonatoknak sötétben tehát hoszabb alagutakon való átmenetelnél is belülről szintén ki kell világitva lenni.

II. rész.

Előkészületek a vonatok közlekedéséhez.

7. czikk.

A kocsik megvizsgálása.

20. Valamely kocsit csak akkor szabad használatnak átengedni, ha teljesen üzletképes állapotban van és nincs rajta oly hiány, mely által személyek vagy áruk megsé-

rülése okoztathatnék. Ennélfogva minden kocsi használatba tétele előtt megvizsgálandó.

21. Azonkivül a vonatokba sororozott kocsik, különös tekintettel a forgalom biztonságára, az erre kijelölt állomásokon ismételve megvizsgálandók. Rakott kocsik megvizsgálásánál a vizsgálat, a mennyire ezt külsőleg meg lehet itélni, a rakomány üzlet-biztonságára is kiterjesztendő.

22. Ezenkivül időközönkint minden kocsi alaposan megvizsgálandó (időszaki vizsgálat), mely alkalommal a tengelyek, a csapágyak és a rugók leszedendők.

Ezen vizsgálat megtörténtének a kocsira fel kell jegyeztetni.

23. Gyárakból érkező uj kocsik forgalomba vételük előtt megvizsgálandók és annak jeléül, hogy a vizsgálat megtörtént, vizsgálati jellel ellátandók.

8. czikk.

A kocsik megrakása és megterhelése.

24. A kocsik megrakásánál a tehernek a tengelyekre egyenlően kell elosztva lenni és a rakománynak a szabványos rakodási mintában megjelölt határon tul sem a magasságban, sem a szélességben nem szabad érni.

25. Minden rakománynak biztos és szilárd módon kell elhelyezve lenni; szükség esetén e czélra megfelelő fogókészülékek alkalmazandók.

26. Robbanékony tárgyak szállitására csak tökéletesen összeillesztett deszkázattal és jól záró ajtókkal biró fedett teherkocsik használhatók.

Ha ily tárgyak szállitására fékes kocsik használtatnak, a fékeket nem szabad működésbe helyezni.

A kocsi közepén az ajtók között elhelyezett hordók és ládák esetlegesen behatoló szikrák ellen kátrányos

ponyvák, vagy graphittal bevont vászonnal való betakarás által védendők meg. Robbanékony tárgyakat más árúval egy kocsiba rakni tilos.

Ily áruk lehetőleg nem az áruraktárból, hanem a mennyire csak lehet, távol fekvő mellékvágányokon rakandók be. Részt nem vevő személyek a helyszinéről eltávolitandók.

Az ily árukkal rakott kocsik az áruraktáraktól és a fűtőházaktól lehető távol állitandók és megbizhatóan őrzendők.

27. Az egy kocsiba rakandó áru súlya rendes körülmények között ne legyen nagyobb a kocsi hordképességénél. Kivételes esetek különleges határozmányokkal szabályozandók.

9. czikk.

Menetrend.

28. A vonatok következőleg osztatnak be:

a) **közönséges vonatok**, melyek menetrend szerint naponta, vagy a hét bizonyos napjaiban közlekednek;

b) **szükségleti vonatok**, mely csak a szükséghez képest indittatnak és a menetrendkönyvben foglalt menetrend szerint közlekednek;

c) **osztott vonatok**, melyek az osztandó vonat menetrende szerint közlekednek és bizonyos időközben követik;

d) **külön vonatok**, melyek esetről-esetre, a menetrend-könyvbe nem foglalt külön menetrend szerint közlekednek;

e) **külön menetek**, melyek sürgős esetekben menetrend, sőt még értesités nélkül is indittatnak.

29. Az általános menetrendben foglalt vonatok folyó sorszámmal akként látandók el, hogy az egyik irány-

ban haladó vonatok páratlan, az ellenkező irányban haladók pedig páros számmal jelöltessenek meg.

A vonatszámozási rendszernek a menetrendkönyvben ki kell tüntetve lenni,

30. Az általános menettervben nem foglalt vonatok és menetek szám nélkül is, bármely más elnevezéssel megjelölhetők.

31. Hogy a vonatok találkozásának megállapitása, ugy már a menetrend készitésénél mint a vonatok késése esetében is, főleg ha a távirati értekezés lehetetlen, állandó s minden kétséget kizáró legyen, az egyes vonatok számára rangsorozat állapitandó meg, mely rangsorozat mutatja, hogy a vonatok, forgalmuk tekintetében, miképp vannak egymásnak alárendelve. A menetrendben minden vonat rangsorozatának ki kell tüntetve lenni. Ha valamely vonat megosztatik, az egyes részek ugyanazon rangot viselik.

32. Külön menetek kivételével, melyek rendkivüli esetekben a szükséghez képest menetrend nélkül is indithatók, minden vonatnak meghatározott menetrend szerint kell közlekednie.

33. Minden menetrendnek következő adatokat kell tartalmaznia:

1. A vonat számát és minőségét.
2. A vonat rangját.
3. A vonat által érintett állomások neveit s az egymástóli távolságát.
4. A kettős vágány megjelölését.
5. A menetidőt állomástól állomásig.
6. Az állomásokba való megérkezési időt.
7. Tartózkodási időt.
8. Az állomásokból való elindulási időt.
9. Az éjjeli idő megjelölését.
10. Minden állomásnál esetleg vonatrésznél megjelölését azon vonatoknak, melyekkel a közlekedő vonat ott találkozik.

11. A legrövidebb menetidőt.

12. A menet és tartózkodási idők összegét.

13. Megjegyzéseket a találkozási állomásokon való várakozásra nézve.

14. A csatlakozásra stb. vonatkozó megjegyzéseket.

Ezenfelül a menetrendkönyveknek még tartalmazniok kell:

15. A vonatok terhelési táblázatát.

16. A mozdonyok, szerkocsik és kocsik osztályozása és sulyára vonatkozó táblázatot.

17. Személyek és oly áruk sulytáblázatát, melyek a fuvarlevélben nem suly szerint vezettetnek be.

18. A vonatoknak katonai czélokra való használhatóságát feltüntető táblázatot.

34. Vonattalálkozásoknál, melyek egyvágányu vaspálya mentén létező állomásokon történnek, a menetrendekben az egyik vonat érkezése és az ellenvonat indulása között legalább egy percznyi időköznek kell lenni.

Hasonló időköznek kell lenni két szembejövő vonatnak megérkezési ideje között egyvágányu pálya állomásain és azon állomásokon, melyeken a vonat egyvágányu pályáról kétvágányura megy át.

35. Minden állomásnak az ott elhaladó összes vonatok kimeritő menetrende idejekorán tudomására hozandó.

Minden vonatőrrel helyétől legközelebb eső két állomás közti pályaszakra vonatkozó menetrend idejekorán közlendő.

Minden mozdony- és vonatvezetőnek saját vonata és mindazon vonatok menetrendjét, melyeket megelőz vagy melyekkel egyvágányu pályaszakaszon találkozhatik, birni és szolgálatban magával vinni kell.

10. czikk.

Tolatási szolgálat.

36. Tolatásoknál, teljesittessenek azok emberi erővel, állatokkal vagy mozdonyokkal, őrködni kell, hogy sem a

közlekedés, sem az alkalmazottak, vagy harmadik személyek biztonsága ne veszélyeztessék.

37. Emberi erővel végzett tolatásnál a kocsitolóknak soha sem szabad a kocsik között vagy a sineken menni, hanem kötelesek a tolandó jármüveket oldalt vagy azok sarkán megfogni.

Minden ily tolatásnál, balesetek elkerülése végett legalább a tolató munkások egyikét ugy kell elhelyezni, hogy a vágányt lehető távolról áttekinthesse; az emberi erővel eszközölt tolatásoknál általában mindazon biztonsági szabályok szemelőtt tartandók, melyek a mozdonyokkal való tolatásokra fennállnak.

38. Ha dörzsfék nélküli kocsikat kell emberi erővel tolatni, a kocsitolók tartoznak kellő eszközöket magukkal vinni, hogy a mozgásban levő jármüveket szükség esetében azonnal megállithassák.

39. Allatokkal eszközölt tolatásoknál a vonó-láncznak legalább 2·5 méter hosszunak kell lenni.

Az állatok lehetőleg mindig a vágányon kivül és mindenkor kézzel gyeplőjüknél fogva vezetendők.

40. Ily tolatásoknál a vezetőn kivül még egy egyénnek kell jelen lenni, ki megfelelő eszközök alkalmazásával a mozgásban lévő kocsikat megállithassa.

41. Mozdonynyal eszközölt tolatásoknál a menetsebesség, ha a mozdony a kocsikat huzza, óránként legfeljebb 15 kilométer, ha pedig azokat tolja, legfeljebb 10 kilométer lehet.

42. A tolatást vezető egyén rendelete nélkül tolatni nem szabad.

A tolatást vezető közeg köteles minden mozgás elrendelése előtt meggyőződni, hogy nincs-e magukon a jármüveken vagy a mozgás irányában akadály avagy nem jöhet-e ilyen könnyen létre.

Különös figyelem forditandó arra, hogy a járművek alatt és mögött senki se legyen.

A tolatás helyszinén esetleg jelenlévő idegen személyekre szigoruan kell felügyelni.

43. A mozdonyvezető köteles mielőtt a mozdonyt mozgásba helyezi, mindenkor figyelmeztető jelt adni.

44. Ha a személyeket tartalmazó kocsikkal történik tolatás, a kocsiajtók bezárandók.

45. Ha a mozdony által kocsik tolatnak, a tolt kocsik előtt, kellő távolságban, egy megfelelő jelző eszközökkel felszerelt alkalmazottnak kell mennie.

Különösen kedvező körülmények között azonban, ha az első kocsiról azon vágány, melyre a tolatás történik, környékével együtt jól áttekinthető, elégséges, ha ezen kocsin egy kocsitoló foglal helyet.

46. Kocsik összekapcsolására csak különösen ügyes és erre oktatott egyéneket szabad alkalmazni.

47. A tolatást vezető alkalmazottnak helyét akként kell választani, hogy a be- és kikapcsolást lehetőleg szemmel kisérhesse és arra felügyelhessen.

48. A tolatások alatt az összes váltóknak ugy kell állitva lenni, hogy sem kisiklanlás, sem összeütközés ne történhessék.

Ily váltók, melyekre nézve bizonyos szabványos állás van meghatározva, s a tolatás alatt máskép állittattak, a tolatás bevégeztével azonnal szabványszerü állásba állitandók vissza.

49. Mozdonynyal teljesitett tolatásoknál az erre meghatározott jelzések oly módon alkalmazandók, hogy a mozdonyvezető azokat közvetlenül vagy pedig továbbitás utján világosan és határozottan észlelhesse.

50. Ha utátjárókon kell áttolatni, a sorompók a tolatás megkezdése előtt bezárandók. Tolatások utátjárókon keresztül különben lehetőleg mellőzendők, és ha mégis hosszabb időn át szükségesek, időszakonkint félbeszakitandók, hogy az uton való közlekedés ne legyen sokáig akadályozva.

51. Oly kocsikat, melyekben személyek vannak, iramitással tolatni nem szabad.

52. Ha valamely vonat váratik, az azáltal használandó vágányon annak megérkezése előtt a tolatást 10 perczczel meg kell szüntetni, hogy a várt vonat az állomásra akadálytalanul bejuthasson, illetőleg azon keresztülmehessen.

53. Az állomásban vagy a kiágazási vágányokon álló kocsik az eliramodás ellen állandóan és kellőleg biztositandók. — Fokozott vigyázattal kell e tekintetben eljárni szélvész kezdetével, vihar közeledtekor és oly állomásokon, melyeken esés van, vagy esésben épült pályarészszel határosak.

11. czikk.

A vonatok összeállitása.

54. A vonatoknak ugy kell összeállitva lenni, hogy, a mennyiben a szolgálat egyéb követelményei megengedik, a nehéz kocsik a könnyük előtt legyenek, hogy két egybekapcsolt kocsi lökháritói között a magassági különbség 8 centiméternél nagyobb ne legyen s hogy két fékbódé, vagy pőreállási fékhely egymást a lökháritók lehető legnagyobb összenyomásánál se érinthesse.

55. A vonat-mozdonynak rendesen a vonat elején kell állani.

A szerkocsinak a mozdony előtt általában nem szabad lenni. Azon mozdonyok, melyeknél a szerkocsi a mozdonynyal elválaszthatlan egészet képez, megforditva is használhatók, ha az elől menő tengely kellően meg van terhelve.

56. Azon szabálytól, hogy a mozdonynak a vonat élén kell állni és hogy a szerkocsinak a mozdonyt megelőzni nem szabad, csak a következő esetekben szabad eltérni :

a) tolatásoknál a pályaudvarokon;

b) helyi emelkedéseken toló mozdonyoknál;

c) segély- és próbameneteknél;

d) vonatoknál, melyeknek a vonalról vissza kell térni, ha olyan szerkezet nem találtatnék, melylyel a mozdonyt megforditani lehetne.

A vonatok ezen kivül különös helyi viszonyoknál és rövid helyi vonalokon is közlekedhetnek forditott mozdonynyal, erre azonban a felügyelőség engedélye kikérendő.

57. Egy vonat továbbitására rendesen csak egy mozdony használandó. Kivételek megengedhetők:

a) helyi emelkedéseknél;

b) kedvezőtlen időjáráskor vagy a mozdony birképességének pillanatnyi elégtelenségénél;

c) segély-meneteknél.

58. Ha a vonat két mozdony által továbbittatik, a vonat elején lévő mozdony vezetője szabályozza a menetet és adja a szükséges jeleket.

59. A vonatoknak helyi emelkedéseken át való továbbitásánál két vontató- és egy toló-mozdony alkalmazása kivételesen megengedhető.

Két vontató- és egy toló-mozdonynál több mozdony alkalmazása azonban egy és ugyanazon vonatnál minden körülmények között tilos.

60. Személyeket szállitó vonatoknál a mozdony, illetőleg a szerkocsi és az utazók által elfoglalt első kocsi közé legalább is egy, utazókat nem tartalmazó biztonsági kocsinak kell besoroztatni.

61. A mozdony mögé besorozott első biztonsági kocsin, melyről a mozdonyvezetővel való értekezésnek lehetőnek kell lenni, általában a vonatvezetőnek kell helyet foglalni.

62. Minden vonat utolsó kocsijának fékes kocsinak kell lenni, melyen egy vonatkisérő legyen.

Ezen kivül szükséges, hogy a jelző kocsi az előirt jelző eszközök alkalmazására megkivántató készülékkel legyen ellátva.

63. Kivételesen meg van engedve az utolsó fékes kocsi után egy fék nélküli kocsit állitani, ha annak csavarcsatlója van, és éjjel való közlekedésnél zárjelzőkkel el van lálva.

64. Gyors- és személy-vonatoknál a személykocsik rendesen a vonat végére állitandók.

65. Gyorsvonatokhoz teherkocsikat csak akkor szabad besorozni, ha szerkezetük, állapotuk és megterhelésüknél fogva a nagyobb gyorsasággal való továbbitásra alkalmasak.

66. Vegyes- és személyszállitó tehervonatoknál a személyek szállitására szánt kocsiknak lehetőleg a vonat második felébe kell besoroztatni.

Személykocsik tolatása az útközbe eső állomásokon lehetőleg mellőzendő.

67. Kéregöntetü kerekekkel ellátott kocsikat óránként 40 kilométernél nagyobb sebességgel közlekedő személyszállitó vonatokhoz nem szabad beosztani.

Ha ily vonatok 7°/₀₀-nál nagyobb esésü vonalon közlekednek, a menetsebesség óránként legfeljebb 30 kilométer lehet.

Ily kocsiknak azon vonatokba való besorozására nézve, melyekhez egyáltalában adhatók, ezenkivül a következő feltételek mérvadók:

a) ha a személyszállitásra használt kocsik elé kell besorozni, akkor ezen és a kéregöntetü kerekekkel ellátott kocsik közé legalább két kovácsolt vas- vagy aczélkerekü kocsi, vagy pedig egy fékes kocsi sorozandó, melyen vonatkisérőnek kell lenni;

b) ha a személyszállitásra használt kocsik mögé kell besorozni, elégséges, ha közbe egy kovácsolt vas- vagy aczélkerekü kocsi tétetik.

68. Robbanékony tárgyakat személyszállitó vonatokkal egyátalában nem szabad továbbitani.

69. Tüzveszélyes anyagokat és maró folyadékokat lehet ugyan vegyes- és személyszállitó tehervonatokkal szállitani, azonban a kocsik, melyek ily árukat tartalmaznak, mindig a személykocsik után sorozandók és ezektől legalább egy oly teherkocsi által választandók el, mely ily anyagokkal avagy szénával, szalmával stb. nincs megrakva.

70. Tüzveszélyes és robbanékony tárgyakkal rakott kocsik minden vonatnál annak hátulsó felébe sorozandók.

71. Szálfát, mely hosszasága miatt egy kocsin el nem fér, vegyes- és személyszállitó tehervonatokkal csak kivételesen akkor szabad szállitani, ha az nap, melyen a szálfa szállitandó, áruk hiányában tehervonat nem lenne indittható. Ily esetben azonban a szálfával rakott kocsinak mindig a személyszállitó kocsik mögé oly módon kell besorozva lenni, hogy ezektől legalább három fedett teherkocsi vagy oly nyitott kocsi által legyenek elválasztva, melyeknek oldalai vagy rakományai a szálfa-rakománynál magasabbak; az ilynemü vonatnak pedig óránként 35 kilométernél sebesebben nem szabad haladni.

72. Szálfaval rakott kocsik minden vasutnál lehetőleg a vonat végére sorozandók.

73. Egyéb hosszu, egy kocsira nem férő tárgyakkal rakott kocsik besorozására nézve a szálfa szállitására vonatkozó szabályok mérvadók.

74. Hintókkal megrakott nyitott teher- és lószállitó kocsik, ha könnyü szerkezetüknél fogva a vonat élére nem llithatók, személyvonatoknál a vonat végére, a tehervonatoknál pedig egyéb könnyü kocsihoz hasonlóan sorozandók be.

A hintókban menetközben senkinek sem szabad tartózkodni.

75. Valamely vonattal szállitandó mozdonyok rendesen közvetlen a vonó mozdony mögé sorozandók.

A jelzőzsinegnek az első mozdonytól gyors- és személyvonatoknál az egész vonaton át a leghátsóbb féke-

zőig, — vegyes- és tehervonatoknál azonban legalább is az első fékezőig kell érni.

76. Fűtetlen mozdonyokat a szállitás egész tartama alatt kisérni kell.

77. Oly hóeke, mely nem a pálya tisztitása végett továbbittatik, a jelző kocsi mögé kapcsolandó s kiválólag nappal közlekedő tehervonattal szállitandó.

Ily hóekék továbbitásáról az illető állomási és vonalszemélyzet idejekorán értesitendő a végből, hogy a vonat oly vágányra bocsáttathassék, melyen annak közlekedése lehetséges és hogy a vonalon az esetleges akadályok eltávolittathassanak.

78. Oly vonalokon, melyeken tiszta tehervonatok nem közlekednek, különös óvatosság szem előtt tartása mellett, hóekék szállitására vegyes vonatok használhatók.

12. czikk.

A fékes kocsik száma és elosztása:

79. Minden vonatnál a szerkocsi-féken kivül legalább még annyi jól működő féknek kell lenni, hogy

	személy-	vegyes-	teher- vonatnál
az összes elegysúlynak vizszintes és csekély lejtésü pályán 2‰-ig bezárólag	1/8	1/10	1/12
2‰-nél nagyobb lejtőkön bezárólag 3‰-ig	1/6	1/8	1/10
3‰-nél nagyobb lejtőkön bezárólag 5‰-ig	1/5	1/7	1/8
5‰-nél nagyobb lejtőkön bezárólag 10‰-ig	1/4	1/6	1/7
10‰-nél nagyobb lejtőkön bezárólag 12.5‰-ig	1/3	1/5	1/6
12.5‰-nél nagyobb lejtőkön bezárólag 17‰-ig	1/3	1/4	1/5
17‰-nél nagyobb lejtőkön bezárólag 25‰-ig	1/2	1/3	1/4

része fékezett tengelyen feküdjék.

80. Személyszállitó tehervonatoknál a fékek száma ugy állapitandó meg, mint a tiszta tehervonatoknál.

Ha valamely vonatnál fütetlen mozdonyok szerkocsik

kal együtt vannak csatolva, ezek súlya a fékezendő teher megállapitásánál nem veendő figyelembe.

81. A fékezendő elegysúlynak a fékezőkkel ellátandó kocsik elegysúlyával való összehasonlitásánál 3000 kilogramm figyelmen kivül hagyható.

82. A fékes kocsik a vonatokba lehetőleg egyenlő távolságban, és ha ez lehetséges nem volna, inkább a vonat vége felé osztandók be.

Bármelyik fékező által netalán adott láttani jelnek a szomszéd fékező által láthatónak kell lenni.

83. Oly fékes kocsira, melynek fékállóhelye védkorláttal nincs ellátva, vagy mely tüzveszélyes áruval van megrakva, fékezőt soha sem szabad helyezni.

13. czikk.

A kocsik összekapcsolása.

84. Gyors- és személyvonatokhoz oly kocsik választandók, melyek csavarkapcsokkal vannak ellátva. A csavarkapcsok ezen vonatoknál annyira megszoritandók, hogy az ütköző tárcsák érintkezése után a csavar még két teljes fordulatot tehessen.

14. czikk.

A tengelyek száma és a vonatok megterhelése.

85. Az egyes vonalrészeken a közlekedő vonatokba sorolható megengedett legnagyobb tengelyszámnak a terhelési táblázatban ki kell tüntetve lenni.

Személyvonatokba 100, tehervonatokba pedig 200 tengelynél többnek törvényszerüleg nem szabad beosztatni.

Ezen tengelyek számába a vonat működő mozdonyának tengelyei nincsenek bele számitva.

15. czikk.

Személyek szállitása tehervonatokkal.

86. Személyeket oly közönséges tehervonatokkal szállitani, melyek a személyforgalmat menetrendszerüleg nem közvetitik, csak kivételesen szabad, és akkor is az erre jogositott szolgálatban utazó főfelügyelőségi és pályaigazgatási közegeken kivül csak következők szállithatók:

1. Katonai csapatok.
2. Hullák vagy élő állatok kisérői.
3. Allamtávirdai felvigyázók.
4. Szolgálatban lévő biztonsági közegek.
5. Pénzügyőrség és a pénzügyi hivatalok kiküldöttjei.

Ezen személyek elhelyezésére nézve következő szabályok kötelezők:

1-hez. Katonai csapatok a katonák vasuti szállitására vonatkozó utasitás értelmében személy- vagy berendezett teherkocsikban helyezendők el.

2-hez. Hullák vagy élő állatok kisérőit, ha a hullakocsiban, vagy az állatok mellett elhelyezhetők nem volnának, személykocsiban vagy berendezett teherkocsiban vagy üres szekrénykocsiban kell szállitani.

E kocsik ugy sorozandók be, a mint azt a vegyes vonatoknál a személy-szállitó kocsik besorozására fennálló általános szabály előirja.

3-hoz. Allamtávirdai felvigyázók jogositva vannak, üres fékező-helyeket elfoglalni. A kalauz-kocsiban azonban semmi esetre nem szabad helyet foglalniok.

4-hez. Tehervonatok használatára jogositott biztonsági közegek a kalauz-kocsiban foglalhatnak helyet, ha azok elhelyezésére a vonatnál személy- vagy katonaszállitásra berendezett, vagy üres fedett teherkocsi nincsen.

5-hez. Vámköteles javak kiséretére vagy megvizsgálására kiküldött pénzügyi közegek, bármely üres fékező helyen vagy födélülésen tetszés szerint helyet foglalhatnak, hogy igy a vonatot a szükséghez képest áttekinthessék.

16 czikk.

A vonatoknak jelző- és segélyeszközökkel való felszerelése.

87. Minden vonatnál azon jelzőeszközöknek kell készletben lenniök, melyek a jelzésre a vonaton és a vonatkisérők által adandó jelzések adására szükségesek; ezenkivül a személyszállitással egybekötött vonatokhoz egy mentő-szekrény és egy hordágy adandó.

III. rész.

A forgalom végrehajtása.

17. czikk.

A személyzet értesitése a vonatok közlekedéséről.

88. Minden menetről valamennyi bejárandó vonalrészen lévő állomás és vonalőr előbb pontosan értesitendő.

Ha az értesités épen nem, vagy nem kellő időben, vagy nem egész terjedelmében történhetnék, a menetet csak különös elővigyázati rendszabályok alkalmazásával szabad foganatositani. (Lásd a 19. czikk 103. és 26. czikk 131. pontját.)

89. A naponkint közlekedő közönséges vonatok járása a személyzetnek egyszer-mindenkorra mint olyanok tudomására hozandó.

Ellenben a nem naponkint közlekedő közönséges, nemkülönben a külön vonatok és a külön menetek járása esetről-esetre hozatik tudomásra, és pedig: az állomásoknak

a) az e czélra rendelt irásbeli értesitőkkel;

b) táviratilag;

c) a vonatokon alkalmazott jelzésekkel; —

az őröknek: az e czélra rendelt irásbeli értesitőkkel és a vonatokon alkalmazott jelzésekkel.

90. Az állomások számára szóló irásbeli értesitő valamely előbb közlekedő vonattal mindazon állomásra elküldendő, melyen a vonat áthaladand; külön vonatoknál ennek menetrendje is az értesitőhöz csatolandó.

91. A távirdai értesités körsürgönynyel történik.

92. Elkerülhetlen esetekben az állomások irásbeli értesitése elmaradhat; ily esetben azonban a távirati értesitésnek annál gondosabban kell történni és külön vonatok értesitésénél a körsürgönynek a vonat menetrendjét is tartalmazni kell.

93. Az állomások a vonatok közlekedéséről idejekorán értesitendők, hogy azok a szomszédos vonalrész valamennyi őrszemélyzetét idejekorán értesithessék.

94. A vonatokon kitüzött jelek által való értesités a jelzési utasitás értelmében történik; erre oly vonat választandó, mely közvetlenül a jelzendő vonat előtt ugyanazon irányban megy végig a vonalon.

95. A vonalőrök irásbeli értesitése a legközelebbi állomás által történik; minden vonalőr köteles a vonalán lévő valamennyi munkás-csapatnak minden értesitvény tartalmát tudomására adni.

96. Ha valamely külön-, gyors- vagy személyvonatnak kell közlekedni a nélkül, hogy az állomások arról táviratilag értesithetők lettek volna, a rendkivüli értesités teljesitése czéljából külön értesitő mozdony küldendő előre, melynek egy megbizható közeg által kell kisérve lenni.

Azon esetben, ha még értesitő mozdony sem lenne előre küldhető, a 26. czikkben előirt eljárás követendő.

97. Ugy az egyszer mindenkorra és az esetről-esetre értesitett vonatok elmaradása mindazon állomásoknak és őröknek tudtára adandó, kiknek a vonatot várni kellett volna.

Ha ily esetben a vonalőrszemélyzet irásbelileg idejekorán már értesithető nem lenne, a vonat elmaradása az által hozandó tudomására, hogy a vonat menetrendszerü

indulási idejekor az illető állomás a megfelelő haranglemondó jelt adja, feltéve, hogy azon vágányon, melyen a vonatnak a legközelebbi állomásig haladni kell, vonat nincsen.

98. Az al- és felépitményen foganatositott javitásoknál és általában minden a pályán lévő akadály, u. m. földomlás, kocsik megállása stb. alkalmával a lassu menet- és a megállitó jeleket mindenkor ugy kell adni, mintha vonat váratnék. (Lásd a 9. czikk 28. *e*) pontját.)

18. czikk.

A vonatokat kisérő okmányok.

99. Egy vonatnak sem szabad közlekedni és egy mozdonynak sem szabad útra indulni a nélkül, hogy az erre hivatott közeg által kiállitott menetlevelet ne vigyen magával. A menetlevélnek az elindulási helytől a rendeltetési helyig kell szólani és az erre hivatott közegek által világosan és igazsághűen vezettetni, hogy abból a vonatnak a menetrendtől netán eltérő menetét és minden menetközben előfordult eseményt is látni lehessen.

100. A menetlevélnek tartalmazni kell azon vonat pontos megjelölését, melyre vonatkozik, a vonat által bejárandó vonalrészt, a forgalom idejét, a vonatkisérők neveit, a vonatnál lévő mozdony, szerkocsi és hóekék megjelölését, továbbá a vonat által érintett állomások neveit, a vonatnak az állomásokba való megérkezési, tartózkodási — az állomásokból való indulási és a vonatnak az egyik állomástól a másikig való menetidejét, a kocsik és tengelyek számát, a vonat tiszta-, ön- és elegysúlyát; azon vonatok megnevezését, melyekkel útközben találkozott, és az időjárási viszonyokat, végre a vonat esetleges késésének okát és minden más a vonat közlekedésére vonatkozó eseményt.

101. A kocsiterhelési kimutatások, melyekből a vo-

natnál lévő kocsik neméhek, a rakomány minőségének és súlyának kivehetőknek kell lennie, a menetlevél mellékletét képezik.

19. czikk.

Vonatkiséret, jog a mozdonyon való utazáshoz.

102. Minden vonathoz legalább annyi vonatkisérő adandó, a hány a 12. czikk értelmében beosztott fékek kezelésére szükséges.

103. Minden értesités és menetrend nélkül elinditott vonatot, a vonatkisérő személyzeten kivül még egy a forgalmi utasitásban kellően jártas hivatalnoknak kell kisérni.

104. Azon vonalrészek, melyeken igen közel álló tárgyak miatt a kalauz-padlón tartózkodni, a fékülésen felállani és félrehajolni veszélyes, a vonatkisérő személyzetnek külön jegyzékben tudomására hozandók.

105. A mozdonyon, a vaspálya és a főfelügyelőség erre hivatott és szolgálatban utazó közegein kivül engedelem nélkül senkinek sem szabad utazni.

Ezenkivül arra kell ügyelni, hogy a mozdonyon és a szerkocsin ne legyen több személy, mint a mennyi ott, tekintettel a szolgálat követelményeire s maguknak ezen személyeknek biztonságára, helyet foglalhat.

20. czikk.

Menetsebesség.

106. A menetrend-könyvekben ki kell tüntetve lenni a különböző vonatok minden egyes pályarészen megengedhető legnagyobb menetsebességének s az ennek megfelelő legrövidebb menetidőnek, továbbá az egyes hiányos pályarészen alkalmazandó lassitott menet mérvének, és végre a mozdonynak nem a vonat elején vagy megforditott állásban kellene haladni.

Törvényszerüleg a legkedvezőbb körülmények között sem szabad a személyvonatoknak óránkint 80 és a tehervonatoknak óránkint 40 kilométernél nagyobb sebességgel közlekedni.

Az előirt legrövidebb menetidőnél gyorsabban haladni nem szabad, sőt késedelem esetén is csak akkor szabad a késedelmet helyrehozni, hogy ha a pálya, az épitmények és a forgalmi eszközök állapota a gyorsabb menetet megengedik.

Ezen szabály alól egyetlen kivételt a bizottsági próbamenetek képeznek, melyek a megengedett legnagyobb menetsebességnél sebesebben is közlekedhetnek.

21. czikk.

Időköz az egymást követő vonatokra nézve.

107. Ha valamely állomásról ugyanazon irányban több vonat indul egymás után, az esetben oly vonat, melynek az előtte közlekedővel egyenlő vagy kisebb sebessége van, amannak elindulásától számitandó 10 percz mulva indítható el, ha pedig egy sebesebben közlekedő vonatot követ, már 5 percz mulva is elindítható.

Ezenkivül a vonatoknak egymás után való elinditásánál figyelembe veendő, hogy a két vonatnak a legközelebbi állomáson való megérkezése között legalább 5 percznyi időköz legyen.

Az előre inditott vonatra nézve mindig a rendes menetidő, az utána következőre nézve pedig, ha az rendes, szintén a rendes, ha pedig elkésett, a legrövidebb menetidő veendő a számitás alapjául.

108. Kivételesen a következő vonat a fentebbi határozmányokban foglalt időköznél előbb is elindítható, ha az állomás táviratilag értesittetett, miszerint az előre ment vonat a legközelebbi állomásra már megérkezett.

109. Ha a vonatnak a pálya szabaddá tétele végett

előre küldött hóekét kell követni és tartani lehet attól, hogy a szabaddá tett vonal még a vonat közlekedése előtt ismét járhatlanná válhatnék, a jelzett időközök megszűnnek mérvadók lenni és a vonat, a biztonsági rendszabályok fokozott mérvben való alkalmazása mellett, a hóeke után előbb is indulhat.

22. czikk.

A váltók kezelése és kivilágitása.

110. A váltók kivilágitására nézve általános elv, hogy a vonatok közlekedése alkalmával csak azon váltók világittassanak ki, melyeken a vonat a váltó csucsa ellen halad át, azon váltók kivilágitása ellenben, melyeken a vonat hátulról azaz csucsaik irányában halad, elmaradhat.

Nyilt pályán levő váltók akkor is kivilágitandók, ha a vonat rajtuk hátulról halad át, ha csak mellettük őr nem áll, vagy ha külön zárkészülék által nincsenek biztositva.

111. Közönséges vonatok számára a vágányoknak melyekre bemenniök kell, egyszer-mindenkorra meghatározva kell lenni.

Minden, ezen általános határozattól eltérő kivételes intézkedés a váltóőröknek, az erre hivatott közegek által, világosan és kétséget kizáró módon tudomására hozandó.

112. A váltók a menetiránynak megfelelőn és oly módon kezelendők, hogy a csucssín a tősínhez mindenkor, de különösen akkor, ha a menet a váltó csucsa ellen történik, teljesen oda simuljon.

113. Minden vonat ki- vagy bejárása előtt tartozik a szolgálattevő hivatalnok vagy valamely felvigyázó közeg azon váltók helyes állásáról feltétlenül személyesen meggyőződni, melyeken a vonat áthaladni fog.

23. czikk.

A váltókon való áthaladásra vonatkozó határozatok.

114. Az állomásokon és a nyilt pályán lévő váltók csucsa ellen csak mérsékelt sebességgel szabad haladni.

115. Azon gyors- és személyvonatok, melyek az állomáson nem időznek, rendesen a fővágányon bocsátandók keresztül; ha ily vonatok váltókon azok csucsa ellenében mennek át, legfelebb óránkinti 30 kilométer sebességgel haladhatnak. Kedvezőtlen körülmények között ezen mérsékelt sebesség sem alkalmazható, hanem az a viszonyokhoz képest alább szállitandó.

24. czikk.

A távjelzők kezelése.

116. A távjelzők rendszerint és ha különös körülmények kivételt nem indokolnak, az állomások által „szabad bemenet"-re állitandók.

Vonalelágazásoknál lévő távjelzők mindenkor ugy állitandók, hogy csak az egyik vonal irányában legyen a pálya szabad.

Szinvonalban fekvő pálya-keresztezéseknél a távjelzők, hogyha azoknak combinálása következtében, hogy csak az egyik vonalnak vonatjai részére legyen a pálya szabad, nem tartatik meg, rendesen „tilos bemenet"-re állitandók.

117. A pályaudvar a távjelzővel akkor mindig fedezendő, ha valamely okból vonat az állomásra be nem járhatna, vagy azon keresztül nem mehetne. Ilyenkor a fedezésnek az esetben is meg kell történni, ha vonat nem váratik.

118. Ha a messze látás valami okból annyira van akadályozva, hogy a távjelzőnek „tilos bemenet"-re való állása valamely érkező vonatról legalább 200 méter távol-

ságból nem látható; a távjelző előtt ez utóbbi távolságban megfelelő megállitó jelek adandók.

119. Ha a távjelzők hasznavehetlenek, a megfelelő jelzések a szükséghez képest másnemü alkalmas jelző eszközökkel kellő időben adandók.

25. czikk.

A vonatok érkezése és tartózkodása az állomásokon.

120. Az állomások az általuk fogadandó vonatok elindulásáról rendszerint táviratilag értesitendők.

Ezen értesités csak azon esetben maradhat el, ha a bejárandó vonal kétvágányu és ha a harangjelző készülékek tökéletesen jó állapotban vannak.

121. Ha szükséges lenne, hogy a vonat az állomásra különös vigyázattal menjen be, akkor az még az állomás előtt megállitandó, s a vonat- és a mozdonyvezető kellően utasitandó.

122. A vonatot az állomáson rendszerint ugy kell megállitani, hogy a be- és kijárást el ne zárja.

123. Esésben, illetőleg emelkedésen épült állomásokon a vonat megállitása után a fékek megszoritandók.

A jelzőkocsinak azonban a tartózkodás egész tartama alatt minden állomáson fékezve kell lenni.

124. Az utasoknak a ki- és beszállás csak a vona teljes megállása után engedhető meg.

26. czikk.

A vonatok elinditása.

125. Az állomások által minden vonatmozdony és vonat vezetője részletesen értesitendő a közlekedő nem közönséges vonatokról, arról, hogy a késések miatt a vonatnak más vonatokkal való találkozása mely más állomásra tétetett át, továbbá azon vonatok menetéről, melyek az

állomást közvetlen a vonat előtt elhagyták vagy a vonatot közvetlenül követni fogják, végre azon esetleg tudomásra hozott változott intézkedésről, hogy a vonat a következő állomások egyikén más vágányra fog bocsáttatni.

126. Egy vonatnak sem szabad a menetrendben megállapitott indulási idő előtt az állomásokról elindulni, illetőleg a tartózkodás nélküli átjáró vonatoknak azokon áthaladni.

A vonatnak a közlekedés biztonságára nézve szabályszerü állapotban, az előkészületeknek az indulásra befejezve, a menetjelnek szabály szerint előre adva, vagy a jelzési vezeték elromlásának megállapitva, és általában a vonat akadálytalan közlekedésének a következő állomásig biztositva kell lenni.

127. Az állomás az állomási haranggal a vonat indulására jelt ad, mire a vonatvezető a zárfékező által kezdett s a többi vonatkisérők által sorrendben ismételt „m e h e t“ szó hallatára, indulási jelt ad, végre a mozdonyvezető a gőzsippal jelzi: hogy a mozdonyt meginditja.

128. Személyszállitó vonatoknál az állomási haranggal adandó indulási jelt: „a z i n d u l á s i d e j e k ö z e l e d i k“ és „b e s z á l l á s j e l“-nek következő időközben kell megelőzni.

Az „indulás ideje közeledik“ jel a vonat indulása előtt legalább 10 perczczel adandó.

A „beszállási jel“ azonban az indulás előtt lehetőleg hosszu időközben adandó, de ezen időköz 5 percznél több soha sem lehet.

Ha valamely vonat 10 percznél kevesebb, azonban 5 percznél több ideig tartózkodik, az „indulás ideje közeledik“ jel akkor adatik, mihelyt a vonat látható.

Ha a vonat az állomásban csak 5 perczig vagy annál rövidebb ideig taztózkodik, az „indulás ideje közeledik“

jel elmaradhat, ellenben a „beszállási“ jelnek adatni kell, mihelyt a vonat látható.

129. A villanyos harangjelzővel tévesen adott menetjel befejezendő ugyan, azonban rövid szünet után lemondó jellel érvényen kivül helyezendő.

130. Oly állomásokon és megálló helyeken, hol a vonatnak menetrend szerint megállni kell, időzés nélkűl nem szabad áthaladni.

131. Ha az időjárás folytán a szabad kilátás akadályozva van, ha a harangjelző-készülékek állapota nem tökéletesen megbizható, s általában ha kedvezőtlen körülmények a vonat biztos menetét kérdésessé teszik, különvonatot, melynek közlekedése előlegesen semmi módon sem volt tudomásra hozható, elinditani nem szabad.

27. czikk.

Miheztartás menetközben.

132. Minden vonatkisérőnek, kinek kezelésére fék bizatott, mindig a fék közelében kell tartózkodni, hogy az esetleg adandó jeleknek azonnal megfelelhessen.

Csak személyeket szállitó vonatoknál szabad a vizsgáló kalauzoknak a féktől eltávozni, ha a jegyvizsgálat az állomásokon való időzés alatt befejezhető nem volt.

Az állomásokról való kimenetkor, nagyobb lejtőkön, kanyarulatokban, alagutakban, valamint az állomásokhoz való közeledéskor a vonatkisérőknek minden körülmények között a féknél kell lenni.

133. Minden vonatkisérő köteles a 19-ik czikk 104-ik pontjában emlitett jegyzéket a szolgálatban magával hordani és annak alapján személyes biztonságára ügyelni.

134. Ha valamely vonatkisérő jelt akar adni, mindenekelőtt a jelzőzsineget kell — ha rendelkezésére áll — használni s azután adni a megfelelő jeleket.

Ha a jelzőzsineg nem áll rendelkezésére, vagy pedig

ha az a jeladásra használhatlan, más erre alkalmas eszközzel kell a jelt adni, mely a többi vonatkisérő által továbbitandó.

135. Két vonatnak kettős vágányu pályán való találkozása alkalmával a mozdonyvezetőknek figyelmeztető jelt kell adni.

136. Az állomáshoz való közeledésnél a mozdony- és vonatszemélyzetnek, különösen pedig a mozdony- és a vonatvezetőnek figyelmét főleg az utolsó őr által adott jelre s az állomási távjelzőre kell irányoznia, mely utóbbi mellett való elhaladáskor, illetőleg az állomásba való bejárás előtt, a gőzsippal minden esetben figyelmeztető jel adandó.

137. A távjelző „tilos bemenet"-re való állásának észrevetelével, minden kitelhető módot el kell követni a vonaton, hogy az még a távjelző előtt megállittassék, hol addig kell maradnia, mig az állomási távjelzőnek „szabad bemenet"-re való állitásával vagy pedig más kétséget kizáró módon mérvadó helyről a tovább mehetésre engedély nem adatott.

Ha ezen szabálytól el kell térni, a főfelügyelőség engedélye kérendő ki.

138. Ha a távjelző oly időben, melyben kivilágitva kell lenni, ki nem világitott állapotban találtatik, a vonatnak annál meg kell állani.

Az állomásba való tovább menés ily esetben csak akkor engedhető a legnagyobb elővigyázat mellett meg, ha meggyőződés szereztetett, miszerint a távjelző „szabad bemenet"-re áll.

139. Az állomáshoz való közlekedés alkalmával köteles a mozdonyszemélyzet a váltók állására figyelni.

140. A mozdony- és a mozdonyszemélyzetnek az állomásokhoz való közeledéskor a váltók állására jelekkel és intésekkel befolyást gyakorolni minden körülmények közt tilos.

Ha a mozdony- vagy a vonatvezető különös okoknál fogva a bejárást a számára nyitottan tartott vágányra foganatositandónak nem tartja, a vonat megállitandó s a megváltoztatandó bejárásra az engedély az állomástól kérendő.

141. Az állomásokból való kimenetelnél a mozdonyvezetőnek lehetőleg arra kell ügyelni, hogy azon vágány, melyen a kimenetel történik, tökéletesen szabad-e s hogy a bejárandó váltók helyesen vannak-e állitva: a vonatvezető és a többi vonatkisérő köteles figyelni, vajjon a vonat után az állomásról jel a megállásra nem adatik-e.

28. czikk.

Lassu menetnél, a vonalon való megállásnál, a tovább menetelnél vagy visszatolásnál követendö eljárás.

142. Minden vonatot azonnal meg kell állitani, mihelyt valamely oly jelenség észleltetett, melyből következtetni lehet, hogy a tovább menetelből veszély származhatnék.

143. Ha a vonat vizszintes pályán áll meg, a fékek a megállás után azonnal ismét megeresztendők, ha azonban a vonat emelkedésen vagy lejtőn áll meg, a fékek csak akkor eresztendők meg, midőn a mozdonyvezető a gőzsippal a tovább menésre jelt ad.

144. Ha a vonat valamely okból a vonalon megáll, az késedelem nélkül és pedig mindenekelőtt hátul a zárfékező által fedezendő.

A zárfékező tartozik azonnal a vonat megállása után, tekintet nélkül arra, hogy váratik-e utánjövő vonat vagy nem, s a nélkül, hogy a megállás oka iránt tudakozódnék, vagy további utasitást várna, a vonatvezetőt a többi fékező utján egyidejüleg értesitvén, gyors lépésben visszafelé menni és a vonatot mint akadályt megállitó jellel szabályszerüen fedezni, illetőleg azt valamely vonalőr által

teljesen biztos módon fedeztetni. Lásd a 29. czikk 158. pontját is.)

145. Hogy a pálya-őröknek a vonat fedezésénél való közreműködése mielőbb igénybe vétethessék, köteles a mozdonyvezető a vonat megállása után azonnal „a személyzet hivására“ szolgáló jelzést adni.

146. A vonat hátul akkor is feltétlenül fedezendő, hogy ha az a védjelző által állittatott meg, vagy pedig akkép állt meg, hogy a mögötte lévő védjelző az előirt távolságban nem fedezi.

147. Egy vágányú és oly két vágányú pályán, melyen az egyik vágány a forgalomra nézve zárva van, a megállt vonatnak hasonló módon, a vonatvezető által erre kirendelt másik alkalmazott által, elölről is fedeztetnie kell.

Két vágányu pályán a vonat elölről az esetben is fedezendő, ha a segélymozdony helytelen vágányon váratik.

148. A vonat fedezésének keresztül viteléért a vonatvezető személyesen felelős.

149. A vonatnak alagútban való megállása lehetőleg mellőzendő; ha azonban ez még sem lenne elkerülbető, a vonat fedezésére való jelek nemcsak az előirt távolságban, hanem az alagúton kivül is adandók. Ily esetben azonban a vonat megálló helye két vágányú pályán az alagútban netalán történendő keresztezés elkerülése czéljából, elölről a másik vágányon is fedezendő.

150. Ha a megállás előre láthatólag csak rövid ideig fog tartani, vagy ha a kiszállásból általában veszély származhatnék, az utasoknak a kiszállás nem engedendő meg.

Az utasoknak a vágányokon való tartózkodása semmi szin alatt sem engedendő meg.

151. Ha a vonat fedezése megkezdetett, azt még azon esetben is végre kell hajtatni, hogy ha a vonat utját időközben folytatja.

152. Ha valamely vonatot vissza kell tolni, azon

esetben vagy a már elhagyott állomás belegyezéséről a harangmüvek által adandó jelzés által biztositva kell lennie, vagy a visszatolandó vonat előtt a szükséges jelző eszközökkel felszerelt küldönczuek kell folyton 1000 méter távolban menni.

A visszatolás előtt, ha a késedelem veszélylyel nem jár, a vonat elejét és végét mutató jelzők felcserélendők.

153. Ha valamely vonat menetidejét bármi okból nem képes betartani, s félni lehet, hogy az egy utána jövő vonat által utóléretthetnék, azon esetben, ha a vonatvezető a vonalőrökkel a vonat fedezésére nézve minden kétséget kizáró módon, szóbelileg nem értekezhetik, a vonat idejekorán megállitandó és megfelelően fedezendő.

Ha a vonat hátuljának fedezésére kitüzött megállitó jel közelében nem volna vonalőr, kivel a megállás oka közöltethetnék és ki felszólittathatnék, hogy a következő vonatot az előtte menő vonat lassú menetéről értesitse, ezen utasitás azon legközelebbi őrnek adandó, kit a vonat talál.

154. Ha egy vágányú pályán ily lassan menő vonat a legközelebbi állomást legkésőbb 5 perczczel az előrangú vonatnak legkorábbi indulási ideje előtt már el nem érheti, és ha a vonat elindulása a legközelebbi állomással táviratilag meg nem állapittatott volna, — mely körülmény a menetlevélben megjegyzendő, — a vonat ugyanazon időben megállitandó és egy a szükséges jelző eszközökkel felszerelt küldöncz 100 méter távolban előre küldendő, kit a vonat ezen távolság megtartása mellett vigyázva követ.

Ezen távolság megfelelően nagyobbitandó, ha a várt ellenvonat esésben közlekedik, vagy ha a vonat megállitására rendkivüli kedvezőtlen körülmények forognak fenn.

Ha a vonat előremenetele helyett annak visszatolása határoztatik el, az erre előirt szabály pontosan megtartandó. (Lásd 152. pontot.)

29. czikk.

Felügyelet a vonatok közlekedésére a pálya- és a váltó-örök által.

155. Minden vonalőr köteles a vonatok érkezése előtt pályaszakaszának valamely pontján oly módon állást foglalni, hogy a mozdony- és a vonatszemélyzet által kétséget kizárólag látható legyen.

156. Minden sorompót, legyen az kézi vagy vonó, legalább 5 perczczel a vonat odaérkezése előtt be kell zárni.

Állatfalkák a pályán már 10 perczczel a vonat odaérkezte előtt nem hajtandók át.

Az őr köteles a zárt sorompó önkényes kinyitását, az azon való átmászást, valamint az alatta való átbuvást minden rendelkezésére álló eszközzel gátolni és a tetteseket letartóztatni.

Ha a harangmű el van romolva, az utátjárókra fokozott figyelemmel kell vigyázni.

157. A vonalőr a megállitó jelt a következő esetekben köteles adni:

a) Ha a pálya járhatlansága, vagy más akadály a továbbmenetelt akadályozza vagy veszélyezteti.

b) Minden vonat elhaladása után 5 perczig.

c) Ha a vonatszemélyzet megállitó jelt ad.

d) Ha magán a vonaton valami észrevétetik, mely a továbbmenetelt veszélyeztetné.

e) Ha valamely vonatnak a harangjelzővel ellenirányú vonat menetjele adatott.

f) Ha a harangjelzővel két jelzés adatott, melyekből következtetni lehet, hogy ugyanazon vágányon két vonat egymás ellen megy.

g) Ha a „minden vonat megállitandó“ harangjel adatott.

h) Ha a vonat menete közben a „megfutamodott kocsi“ jel adatott és a pálya esési viszonyai vagy az

uralgó szél következtében a kocsik a vonat ellenében futnak.

i) Ha a pálya valamely része annyira megrongáltatott, hogy azon a vonat csak a legnagyobb óvatossággal haladhat, miről a megállitott vonat értesitendő.

158. Ha a jelt adó azon helyen, hol a megállitó jel adandó, nem maradhatna, vagy a megállitó jel a vonatról már 400 méter távolból sem volna látható, tehát ködben, vagy esőben, hózivatarban, porfellegek felszállása esetében, s általában midőn a kilátás akadályozva van, az esetben 200 méterre a látható jelek előtt mindig durrantyuk rakandók le.

159. Lassú menetjel adandó:

a) Ha a pálya állapota, rosz felépitmény, a műtárgyak vagy más okok a vonatnak rendes menetsebességével való közlekedését meg nem engedik. (Lásd a 157. pont *i*) kikezdését is.)

b) A 157-ik pont *b*) pontjában előirt megállitó jel eltávolitása után 5 perczig minden elhaladt vonat mögött.

Ezen szabálytól kivételesen el lehet térni az állomásokból való kimenet alkalmával, ha valamely lassabban haladó vonat a gyorsabban haladót 5 percznyi időközben követi s általában midőn meggyőződés szereztetett, hogy az előre ment vonat az állomást már elérte, vagy pedig az elágazási ponton már túlhaladt.

c) Ha a vonatszemélyzet lassu menetre jelt ád.

d) Ha a vonat állomáshoz vagy elágazási ponthoz közeledik.

160. Hiányos pályarészek oly módon jelölendők meg, hogy az illető helytől mindkét irányban legalább 400 méternyi távolságban kézi jelző tárcsa állitandó fel, melynek vörös lapja kifelé, fehér lapja pedig a hiányos pályarész irányában álljon.

151. A szabadmenet jel minden közeledő vonatnak

adandó, ha a pálya jó állapotban van és a vonat biztos közlekedését semmi sem akadályozza.

162. A vonalőrök kötelesek még akkor is, hogy ha vonatot nem várnak, a harangjelekre és az esetleg mégis történhető menetekre ügyelni.

Ha kétséges az, hogy a vonat közlekedése megengedhető-e, a vonat megállitandó és a vonatszemélyzet értesitendő.

30. czikk.

Menetek kettös vágányú pályán.

163. Kettős vágányú pályán az egy és ugyanazon irányba közlekedő vonatoknak mindig ugyanazon vágányon kell haladniok, mely helyes vágánynak neveztetik.

164. Ha a vonatok kettős vágányú vonalon két állomás között a helytelen vágányon kénytelenek közlekedni, az illető vonalszakaszon mindazon elővigyázati és biztonsági rendszabályok alkalmazandók, melyek az egy vágányú pályán való közlekedésre nézve érvényesek, azon különbséggel, hogy a helytelen vágányon közlekedő vonatokra előirt jelzések alkalmazandók.

Azon vonat-keresztezések, melyek különben menetrendszerüleg a vonalon történnének, de azokat az állomásokra kell áttétetni, lehetőleg a rangsorozat elve szerint határozandók meg.

31. czikk.

Magányosan közlekedö mozdonyok.

165. Mindazon biztonsági rendszabályok, melyek valamely közlekedő vonatra nézve elő vannak irva, a magányosan közlekedő mozdonyokra is alkalmazandók.

32. czikk.

Feltételek és szabályok a vonatok tolására.

166. Tolt vonatoknak a tolás ideje alatt óránkint 25 kilométernél nagyobb sebességgel nem szabad közlekedni.

167. Ily vonatokhoz oly módon megrakott vagy egymással akkép összekötött kocsikat, hogy az ütközők ne érintkezhessenek, adni nem szabad.

Üres kocsik a toló mozdonytól lehetőleg távol sorozandók be, hogy azok inkább vonassanak, mintsem tolva legyenek.

A toló mozdony mögé kocsikat akasztani nem szabad.

168. Az utolsó kocsin és a toló mozdonyon éjjel alkalmazandó jelzésekre nézve a jelzési utasitás mérvadó.

169. A toló mozdonynak soha sem szabad a vonattal összekapcsolva lenni.

170. Toló mozdonynyal közlekedő vonat indulása alkalmával a vonatvezető által adott indulási jel után, köteles a két mozdony vezetője, gőzsipjel adása által egymást kölcsönösen értesiteni, s csak azután hozhatják a vonatot együttesen mozgásba.

171. Menetközben, amennyire lehetséges, egyenletes gyorsaság fejtendő ki

A toló mozdonynak az egész vonalszakaszon, melyen keresztül tolnia kell, nem szabad a vonnattól elválni.

172. Ha a vonatnak menet közben meg kell állni, köteles a vonó- és toló-mozdony vezetője a gőzsip által egymást értesiteni, és ha lehet, előbb mindig a toló mozdony álljon meg.

A vonatkisérő személyzet köteles az esetleg szükséges megállási jelt mindkét mozdonyvezetőnek, de lehetőleg előbb a toló mozdony vezetőjének adni.

33. czikk.

Késett vonatok elindulásánál követendő eljárás és különös óvatossági szabályok.

173. A vonatok késése első sorban az állomásokon való tartózkodások lehető megröviditése s azután a vonalon való gyorsabb menet által hozandó helyre, ez utóbbinak azonban a megengedett legnagyobb menetsebességet nem szabad túlhaladni.

174. A tovább haladás tekintetébeni változások, a vonatkeresztezések áthelyezése és megállapitása vagy egyéb fontos intézkedések feletti meghagyásokat és közléseket a mozdony- és a vonat-személyzetnek nemcsak szóval kell tudtára adni, hanem azokat a menetlevélbe is bevezetni.

175. A keresztezésnek vagy a vonat haladásának megváltoztatása az állomási személyzetnek, különösen pedig a váltó-őröknek ideje-korán tudomására adandó.

176. Ha a vonatoknak késése következtében szükséges a keresztezésre vagy az előbb inditásra nézve intézkedni, általános elv legyen, hogy a vonatok rangsorozata megtartassék, tehát az előrangu vonat közlekedése az utórangu által ne zavartassék.

A körülményekhez képest ezen elvtől csak akkor lehet eltérni, ha a távirati értekezés lehetséges.

177. Ha egy vágányú pályán a távirdai értekezés lehetetlen, a vonatok találkozásának megállapitására nézve következő szabályok mérvadók:

a) Rendes utórangu vonat az előrangu vonatra, a menetrend szerint megállapitott találkozási állomáson, késett utórangu vonat pedig minden körülmények között azon állomáson köteles várni, hol az előrangu vonatnak rendes közlekedését feltéve, azzal találkozni kellene.

Ettől csak akkor van eltérésnek helye, ha azon ál- állomásról, melynek az előrangu vonatot elinditani kell, határozott irásbeli ellenrendelet érkezik.

Valamely utórangu vonat előrangu ellen-vonattal való keresztezésre csak akkor inditható (legszélsőbb határidő az indulásra), ha rendes menetidejének megtartása mellett a legközelebbi állomásra az előrangu vonat menetrend szerint indulása előtt 5 perczczel a legközelebbi állomásra beérkezhetik. Ha azonban az utórangu vonat rendes menetrendszerinti indulási ideje későbbre esnék, mint az ily módon kiszámitott legszélsőbb indulási határidő, a menetrendszerinti indulási időt kell betartani.

Utórangu vonatot a legszélsőbb határidőben csak akkor szabad elinditani, ha az menetidejét előre láthatólag biztosan meg fogja tartani.

b) Az előrangu vonat utját, ha az utórangu ellenvonat meg nem érkezett, folytatja; ily esetben azonban a menetrend szerinti keresztező állomást csakis 5 perczczel az utórangu ellenvonat menetrend szerinti megérkezési ideje után (legkorábbi határidő az indulásra) hagyhatja el.

178. Hogy az állomás idejekorán juthasson a forgalmi rendelkezésekre vonatkozó fontos értesitések birtokába, ha távirati érintkezés lehetetlen, oly vonatot, melynek egy ellenvonat megérkezte után az állomást elhagyn kellene, mindaddig nem szabad tovább inditani, mig a szolgálatot tevő hivatalnok az érkező ellenvonat menetlevelébe be nem tekintett.

179. Távirdai értekezés lehetősége esetében a vonattalálkozások és megelőzések táviratilag megállapitandók; rendszerint a rangsorozat általános elve ily meghatározásnál is mérvadó.

A találkozás és megelőzés áthelyezése elvileg az utórangu vonatot inditó állomás által határozandó meg.

180. A megállapitott találkozásnak mindaddig érvényben kell maradni, mig az irásban vagy táviratilag kölcsönös megegyezás útján meg nem változtatott.

Minden távirati úton meghatározott találkozás a menetlevélbe bejegyzendő.

34. czikk.

Munkavonatok (anyagvonatok).

181. A munkavonatnak azon vonalszakaszon, melynek nyilt pályáján elfoglalva vannak, a vágányt a kellő időben olykép kell elhagyni, hogy a szembejövő vonatnak a keresztező állomásról való elindulása előtt oda legalább 5, s a megelőző állomásra az után jövő vonat legkorábbi megérkezése előtt legalább 15 perczczel megérkezzenek. Ha a munkavonatnak valamely találkozást a kavicsbányában vagy mellékvágányon kell bevárni, ennek a megfelelő menetrendben kitüntetve kell lenni.

182. A mennyiben valamely munkavonat menetrend nélkül közlekedik, annak egyes menetei a két szomszéd állomás által állapitandók meg.

183. Ily vonat vonatvezetőjének minden körülmények között a vonat élén kell helyet foglalni, a visszatolásnál tehát a legelől menő kocsira kell ülni.

35. czikk.

Segélymenetek.

184. A segélymozdonyt (illetőleg a segélyvonatot) a forgalmi szolgálatban jártas közegnek kell kisérni.

185. Ha a távirdai értekezés lehetséges, az állomásszemélyzetre bizatik a segélymozdony menetét ugy intézni, hogy lehető leggyorsabban a segélyt igénylő vonathoz érkezzék.

Ha azonban a távirdai értekezés lehetetlen a segélymozdony minden vonatra nézve utórangu.

186. Ha valamely közlekedésében megzavart vonat a már kért segélymozdony megérkezte előtt saját mozdonya vagy valamely utána menő vonat segitségével ismét megindítható, menetét folytathatja, ha a segélymozdony az előtte fekvő állomásról még el nem indittatott.

Az indulás előtt azonban szükséges, hogy a szomszéd állomás a megfelelő harangjel adása által az elinditáshoz beleegyezését adja, vagy hogy a vonat előtt mindig megtartandó 1000 méter távolban egy a szükséges jelző-eszközökkel felszerelt küldöncz menjen.

Két vágányu pályán a küldöncz előre küldése elmaradhat, ha bizton tudva van, hogy a segélymozdony a vonat elébe a helytelen vágányon nem jön.

36. czikk.

Pályakocsi- és hajtánymenetek.

187. Pályakocsikon csak felelős közeg személyes vezetése alatt szabad menni.

A pályakocsi azonkivül elegendő számu munkás által kisérendő, hogy a szükség esetén a vágányból gyorsan kiemeltethessék.

188. Egy pályakocsinak sem szabad az állomást addig elhagyni, mig a szolgálatot tevő állomási hivatalnok erre irásban engedélyt nem adott.

189. A pályakocsi menetvezetőjének jól járó órával és jelzősippal kell ellátva lennie. A pályakocsinak ezenkivül legalább egy kézi jelzőtárcsával vagy zászlóval, továbbá durrantyukkal és ha a menet nappal minden bizonynyal be nem fejeztetik, lámpákkal is felszerelve kell lenni, hogy a vonatokon alkalmazott jelzéseknek megfelelő világu jel a menet irányában és hátrafelé is adható legyen.

190. A pályakocsi legalább 15 perczczel a közlekedő vonat előre látható megérkezése előtt azon vágányból, melyen a vonat közlekedik, kiemelendő és a legközelebbi sinszáltól legalább 2 méter távolban elhelyezendő.

191. A pályakocsik menete olyképen szabályozandó, hogy azok 80 méter távolságra okvetlenül megállapithatók legyenek.

A menetsebesség azonkivül utátjárókon, — különö-

sen, ha azok bevágásban vagy kanyarodásban feküsznek és mindenkor, mikor a kilátás akadályozva van, annyira mérséklendő, hogy baleset ne történhessék.

192. Nagy esésekben fekvő pályaszakaszon csak fékkel ellátott pályakocsiknak szabad közlekedniök.

193. Ha a pályakocsi a vonalon 5 percznél több ideig áll, vagy, ha az ide-oda több rövid menetet tesz, a vonatokhoz hasonló módon fedezendő.

194. Oly pályakocsik, melyek a menet vagy a munka befejezése után a vonalon maradnak, kiemelendők és valamely őrháznál vagy más őrhelyen helyezendők el.

195. Jelen szabályok hajtányok és mindazon hasonló járművekre is alkalmazandók, melyek a nyilt pályán emberi erővel továbbittatnak.

37. czikk.

Vágányelzárások.

196. Ha a vágány megszakitása előre láthatólag a vonatok közlekedése közötti szünetnél tovább nem tart, elégséges, ha a járhatlan vonalrész szabályszerüleg fedeztetik. Ha azonban a vágány-megszakitás hosszabb ideig tart, ezenkivül, a két határos állomás kimeneteli váltóján túl, az elzárt pályarészre való kimenetelt tiltó, láttani megállitó jelző is tüzendő ki.

Az ily eljárásról az illető vonalrész összes személyzete értesintendő.

38. czikk.

Balesetek és rendkivüli események.

197. A vonalon előforduló minden baleset és a rendkivüli zavarok, valamint minden esemény, mely baleseteket és zavarokat, p. o. csuszamlásokat, vizáradásokat stb.

okozhatna, a legközelebbi állomás főnökének a rendelkezésre álló leggyorsabb módon bejelentendő.

Ennek kötelessége azon közegeket, kiknek hivatalos működése az esemény által első sorban igénybe vétetik, azonnal értesiteni.

39. czikk.

Hóeke-menetek. Sinjegesedés.

198. Személyeket szállitó vonat mozdonya elé hóekét vagy pedig a képződött jég megtörése végett tolandó kocsit nem szabad csatolni.

199. A hóekét azon vonalszakaszokon, melyeken működnie kell, oly közegnek kell kisérni. ki a vonal helyi viszonyait és a fenálló akadályokat ismeri, és ki a menetsebességre és az alkalmazandó mozdonyerő mérvére befolyást gyakorol.

200. A hóekén annak menete alatt senkinek sem szabad helyet foglalni.

40. czikk.

Eljárás ha valamely állomásról kocsik iramodnak meg, vagy ha a vonaltól kocsik szakadnak el.

201. Midőn valamely állomásról kocsik iramodtak meg, köteles azon közeg, ki ezt legelőször észre veszi, a „megiramodott kocsik“ jelét adni, vagy adatni.

Ezután a legközelebbi állomás az esetről táviratilag értesitendő.

202. A vonalőrök kötelesek a „megiramodott kocsik“ jelének hallása után az átjárók sorompóit azonnal lezárni és minden rendelkezésükre álló eszköz segitségül vételével lehetőleg sietve, mindazonáltal a személyes biztonság veszélyeztetése nélkül, a sinekre kavicsot halmozni, vagy a kocsik feltartóztatására czélszerü más eszközt alkalmazni

Ha a szél irányából vagy a pálya-esésből azt lehet következtetni, hogy a kocsik valamely közlekedő vonattal szembe gördülnek, a vonat megállitandó s a vonatvezető a hallott „megiramodott kocsik" jelről értesitendő. A vonatvezető tartozik az esetben a vonatot minden jeladás nélkül vigyázva visszatolatni.

203. Ha valamely állomásban a „megiramodott kocsik" jel észleltetett, tartoznak az állomási közegek azonnal minden intézkedést megtenni, hogy a futásban levő kocsikat saját maguk és a kocsikban esetleg levő személyek veszélyeztetése nélkül megállithassák.

204. Ha a megiramodott kocsiknak az állomásban való megállithatása bizonytalan és ha meggyőződés szereztetett arról, hogy a kocsik az állomáson való keresztülfutás után a következő vonalrészen vonattal nem találkozhatnak, a „megiramodott kocsik" jel annak vétele után a mint lehetséges azonnal továbbitandó s a szomszéd állomás a kocsik megiramodásáról táviratilag is értesitendő.

205. Ha azonban a szomszéd állomás felől vagy felé vonat lenne utban, vagy ha az összeütközés veszélye különben elkerülhető nem lenne, a megiramodott kocsikat, ha bizonyos, hogy azokon személyek nincsenek, lehetőleg szabad csonka-vágányra kell ereszteni, vagy pedig azoknak kisikamlását valamely mellékvágányra vezető váltónak ferdén állitása vagy egyéb akadály alkalmazása által kell előidézni.

206. Ha valamely vonattól menetközben kocsik válnak el, az elvált vonat-részen levő személyzet tartozik a fékeket azonnal megszoritani és a mozdonyvezetőnek a „vonat elszakadt" jelzést adni.

Ezen jelzést a többi vonat- és az őrszemélyzet is köteles adni, mihelyt a vonat elszakadását maga vagy a más által adott jelt a „vonat elszakadt" észre veszi.

A mozdonyvezető köteles ezután a vonal esési viszonyaihoz képest megfelelőleg intézkedni s a vonatkisérő személyzet tartozik pontosan a mozdonyvezető által adott jelzések szerint eljárni.

32.

A m. kir. honvédelmi minister, f. évi 5956/VII. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósághoz

a tartalékos katonák fegyvergyakorlatokon megjelenés kötelezettségéről.

Az 1868. évi XI. törvényczik 36. szakasza értelmében a hadsereg kötelékében álló tartalékos legénység, tartalék-kötelezettségének ideje alatt, háromszori, egyenkint négy-négy heti fegyvergyakorlatra lévén kötelezve, a folyó évi őszi, — és kivételesen ott, a hol legénység nagyobb száma miatt két izben leendő behivásnak van helye, a tavaszi fegyvergyakorlatokon, a már megállapitott sorozat rende szerint megjelenni, s abban részt venni, a következő tartalékos katonák köteleztetnek:

a) Az 1873. 1871. és 1869. sorozási évekbeli s a védtörvény 21. szakasza értelmében felavatott mindazon egyévi önkéntesek, a kik tartalékbeli tisztekké lettek előléptetve.

b) A többi sorozási évfolyambeli s szintén önkéntesekől előléptetett azon tartalékos tisztek, a kiknek tettleges szolgálati ideje hosszabb időre elhalasztatván: 7 évi tartaléki időtartam számukra nem maradt fenn, s igy több fegyvergyakorlaton tartoznak megjelenni, mint a

mennyiben sorozási évőket tekintve, részt venni kötelesek volnának.

c) Az említett tartalékbeli tisztek azon része, kik korábbi időben elmulasztott fegyvergyakorlatot tartoznak utánpótolni.

d) Az 1873. 1871. és 1869. sorozási évfolyambeli tartalékos legénység (őrmestertől lefelé), mely utóbbiak közül azok nem hivandók be, a kik az 1873. évi fegyvergyakorlatra jelentkeztek, esetleg elővezetve voltak, s említett fegyvergyakorlatban, annak beszüntetése miatt, részt nem vettek; azonban a felhivás alá eső tartaléki évfolyamok változtatása következtében, az 1874. évi fegyvergyakorlatot teljesitették, vagy azt 1875. évben pótolták.

e) A többi sorozási évfolyambeli önkéntes legénység, mely már a tartalékba áthelyeztetett, azonban részükre a tényleges szolgálat hosszabb időre történt elhasztása miatt nem maradt fenn, a sorozási évek számának megfelelő rendszeres fegyvergyakorlati idő.

f) A tartalékos legénység azon része, mely korábban elmulasztott fegyvergyakorlatot tartozik utánpótolni.

g) A védtörvény 27-ik szakaszában foglalt kedvezményben részerült, továbbá a védtörvény végrehajtását tárgyazó utasitás 164-ik szakasza 4-ik pontja értelmében családi tekintetből szabadságolt legénység s átalában mindazok, kik 8 heti katonai kiképzés után tartósan szabadságoltatnak.

Minthogy pedig a szabadságos és tartalékos katonák nyiltántartását targyazó utasitás 33-ik szakaszának 8-ik pontja alatt kijelölt esetekben, az időszaki fegyvergyakorlatoktól való fölmentés csak is azon esetben engedélyeztetik, ha a katonai igazolványi könyvvel, s egyéb szükséges bizonyitványokkal fölszerelt folyamodványok, a fegyvergyakorlat kezdetének, a behivási jegyekben kitett határideje előtt legalább is 14 nappal, a nyilvántartás illetékes hadkiegészitési kerületi parancsnoksághoz benyujtat-

nak: a járási tisztviselők figyelmeztetendők, hogy a családi tekintetekből fegyvergyakorlat alóli fölmentést kérő tartalékos és szabadságos katonák részére honnmaradásuk szükségét igazoló bizonyitványokat haladéktalanúl hitelesitsék, egyuttal mindazon fölmentési folyamodványokat — melyeket az érdekeltek a járási tisztviselőhöz nyujtottak volna be, a nyilvántartás illetékes hadkiegészitési kerületi parancsnoksághoz késedelem néikül átküldeni el ne mulaszszák.

Továbbá a járási tisztviselők arra is utasitandók, miszerint a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok által hozzájuk megküldött behivási jegyzékbe foglalt tartalékos és szabadságos katonák részére szóló idéző-jegyeket, az illető községi elöljáróknak oly meghagyással adják ki, hogy azok az idéző-jegyeket az érdekelt egyéneknek 24 óra alatt kézbesittessék, s egyuttal az idézetteket figyelmeztessék, hogy az illetékes hadkiegészitési kerületi parancsnokságnál, s esetleg csapatosztályoknál a kitüzött határidőre pontosan megjelenjenek, s átalában magukat szigoruan azon szabályokhoz tartsák, melyek a fegyvergyakorlatokra nézve a nyilvántartási utasitás 33-ik szakasza alapján, eléjök szabvák.

Felhivom a (czimet), hogy a járási tisztviselőket mind a föntebb jelzett saját közvetlen hivatalos teendőik pontos végrehajtására, mind pedig a községi elöljárók ide vonatkozó kötelességük teljesitése feletti ellenőrködésre, a czél fontossága által indokolt erélylyel buzditva és figyelmeztetve, odahatni törekedjenek, miszerint a fent idézett törvény czélczerü végrehajtása, s ettől függő kedvező eredmény lehetőleg biztositva legyen.

Kelt Budapesten, 1878. évi márczius hó 3-án.

Szende Béla, s. k.

33.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister, f. évi 3686. sz. alatt a következő rendeletet adta ki,

a magyar korona területén levő összes vasutakra nézve érvényes vasuti-üzletszabályzat m. évi 11474. sz. a. kelt rendelettel módositott 48. §. némely határozatainak megváltoztatása iránt:

F. évi ápril 1-ével a magyar korona területén levő összes vasutakra nézve, a vasuti üzletszabályzatnak m. évi 11474. számu rendeletemmel módositott 48. §-ának következő határozatai, u. m.: A. 20. alatt „őrlött faszén," valamint a 20. pontra „őrlött faszén frissen égetett állapotban csak is erős vas-pléhből készült és léghatlanúl elzárt tartókban szállitható," az ezt követő kikezdéssel együtt érvényen kivül helyeztetnek, és következő határozatokkal pótoltatnak:

A. 20. Frissen égetett faszén őrlött vagy szemes állapotban csak is vagy erős vasbádogból készült és léghatlanul elzárt tartókban, vagy léghatlan több rétegből álló igen erős és kemény fénymázolt lemezpapirból készült hordókban (ugynevezett amerikai hordókban) szállitható, melyeknek mindkét vége vasabroncsokkal van ellátva, feneke erős esztergályozott fából készült és vas sróf-szegekkel van az abrancsokhoz erősitve, hasadékai pedig papir-, vagy vászonnal vannak gondosan beragasztva.

Ha őrlött vagy szemes faszén adatik fel szállitásra, kivehetőnek kell lenni a fuvarlevélből, vajjon frissen égetett állapotban van-e vagy sem?

Ha a fuvarlevelen ezen bemondás hiányzik, akkor az

első eset tételeztetik fel, és az elszállitás csak a fentebb körülirt csomagolás mellett eszközölhető.

Az oszt. cs. kir. kereskedelmi minister, kivel ez iránt értekeztem, egyidejüleg hasonló intézkedést tesz azon vasutakra nézve, melyek a birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok területén léteznek.

Kelt Budapesten, 1878. évi márczius hó 20-án.

Péchy Tamás, s. k.

34.

A magyar királyi belügyminister 9090. szám alatt valamenynyi törvényhatósághoz intézett rendelete

a Magyarországban elhalt olasz alattvalók hagyatéka tárgyában követendő eljárásról.

A Magyarországban elhalt olasz alattvalók hagyatéka tárgyában követendő eljárást szabályozó 1875. évi XIII. t. czikkbe foglalt consulsági egyezmény értelmében a magyar hagyatéki biróságok, a halálesetről a legközelebbi olasz consuli hatóságot azonnal értesiteni, az elhalt után Magyarországban maradt ingó hagyatékot, esetleg az olasz consuli hatósággal együttesen leltározni és a romlásnak kitett ingóságokat elárvereztetni, a bejött vételárt és a többi ingóságokat pedig letétbe venni tartoznak.

Ennek megtörténte után a hagyaték ellen igények bejelentésére határidő tüzendő ki, és amennyiben igény nem

jelentetett be, vagy az jogérvényes itélettel eldöntetett, a netán megitélt követelések a letétben őrzött hagyatékból kielégitendők, a fennmaradó tiszta hagyaték pedig, a halotti bizonyitvány, haláleset-felvétel és egyéb hagyatéki iratokkal együtt, további intézkedés végett a consuli hatóságnak adandó át.

Ha azonban a fentemlitett igények örökség vagy hagyomány czimén alapszanak, az ezek fölötti döntés nem a magyar, hanem az olasz biróság hatásköréhez tartozik.

Amint az előadottakból kitűnik, a magyar biróságok hatásköre, a Magyarországban elhalt azon olasz alattvalók hagyatéki ügyeiben, a kik után pusztán ingóságok maradtak, egyedül a Magyarországban tényleg levő hagyaték biztositására és az ez ellen netán emelt — nem örökösödési jogczimen alapuló — igények elintézésére szoritkozik; az örökösödési jogczim megállapítása, és a hagyaték beszavatolása azonban az illetékes olasz biróság hatásköréhez tartozik.

A haláleset felvételére hivatott közigazgatási közegeknek hatásköre pedig csakis a haláleset feljelentésére és a birói beavatkozás időpontjáig egyedül az előbiztositási intézkedésekre szoritkozik.

Mindennek daczára azonban gyakran fordul elő azon eset, hogy a közigazgatási hatóságok hatáskörükön túlmenve, a Magyarországban elhalt olasz alattvalók után maradt ingó hagyatékot, az elhalt itt időző rokonainak a biróság mellőzésével rövid uton általadják. és ezáltal a mellett, hogy a fentemlitett consularis egyezményt megszegik, egyuttal felette megnehezitik, az illető hagyaték ellen, a magyarországi honosok által netalán emelendő igények és követelések érvényesitését.

A Budapesten székelő olasz királyi főconsulság erről értesülvén, folyó évi január 28-án 6972. szám alatt az igazságügyminister urhoz intézett jegyzék-iratában ezen eljárás ellen szót emelt és kifejtvén, hogy az olasz tör-

vények szerint egyedül az olasz biróságok hivatvák az olasz alattvalók hagyatékát az örökösök között felosztani, az igazságügyminister urat egyuttal felkérte, miszerint intézkednék, hogy az 1875. évi XIII. t. czikkben foglalt consulsági egyezménynek határozmányai pontosan megtartassanak.

Minthogy az olasz főconsulságnak jelen felszólalására egy közigazgatási hatóságnak eljárása szolgált okul, de azonkivül a királyi biróságot a hagyaték-ügyekben csakis az e czélra megjelölt közigazgatási hatóság jelentése alapján járhatnak el, és nehogy azon közigazgatási hatóságoknak szabályellenes eljárása a budapesti olasz főconsulságnak ismételt felszólalásokra adjon alkalmat, — az igazságügyminister urnak folyó évi február hó 23-án 3110. szám alatt hozzám intézett megkeresése folytán a törvényhatóságot felhivom. miszerint intézkedjék, hogy a törvényhatóság területén a haláleset felvételére hivatott közegek a Magyarországban elhalt olasz alattvalók hagyatéki ügyében egyedül az előbiztositási intézkedésekre szoritkozzanak, és a hagyatékokat, amennyiben a haláleset-felvétel alkalmával általveszik, mindenkor az illető királyi birósághoz szolgáltassák ki.

Végül felhivom a törvényhatóságot, hogy jelen rendeletem értelmében leendő intézkedéséről a közigazgatási bizottságot és árvaszéket, illetőleg a megyei törvényhatóság területén létező rendezett tanácsu városok árvaszékeit, — a járási szolgabirákat is értesitse.

Budapesten, 1878. évi márczius hó 3-án.

a miniszter helyett
B. Kemény,
államtitkár.

35.

A m. kir. pénzügyministernek 1878. évi 13,813. sz. alatti körrendelete valamennyi törvényhatósági bizottsághoz, m. kir. adófelügyelőhöz és kir. adóhivatalhoz,

az egyenes adóknak rendszerint az évenkint alakitott adókivető bizottságok tárgyalása alá tartozó nemeinél egyes esetekben szükségessé vált ideiglenes adókirovás körül követendő eljárás tárgyában.

A m. kir. pénzügyministerium által 1870. évi ápril 6-án 14,559. sz. alatt a szegedi m. kir. pénzügyigazgatósághoz intézett s az emlitett ministerium rendeletei és utasitásainak 1870. évben 44,634. sz. a. közrebocsátott hivatalos kiadásában 25. tétel alatt foglalt rendeletnek egyik pontja, az adókivetés befejezése után megkezdett vállalatok megadóztatását illetőleg, a következő intézkedést tartalmazza:

„Ha valamely vállalat, vagy üzlet, a jövedelemadóvallomások beadására kitüzött határidő elmulta, és az adókivetés befejezése után nyujtott be vallomást, vagy épen csak a most érintett időpont után kezdetett meg: az ezen vállalatra vagy üzletre eső jövedelemadó ideiglenesen a pénzügyigazgatóság által szabandó ki, fentartatván a jövedelemadókivetés czéljából a jövő évben egybehivandó, kivető és felszólamlási bizottságoknak azon joga, az ideiglenesen kiszabott adót véglegesen állapitani meg.“

A fentebbi rendeletben röviden körvonalozott eljárás követtetett, azóta nemcsak az adókivetés befejezése után megkezdett vállalatok megadóztatását illetőleg, ha nem,

ezen szabályrendelet analogiája szerint és az abban ki. mondott elv gyakorlati alkalmazása mellett minden más oly esetben is, midőn annak szüksége beállott, hogy az illető fél által adóztatás alá be nem vallott vagy csak részben és hiányosan bevallott valamely adótárgy, vagy adóköteles jövedelem után, melynek a pénzügyi hatóságok és közegek akár följelentés, akár más véletlen folytán az adókivető bizottságok müködésének befejezése után évközben jutottak tudomására, a folyó évre, vagy esetleg a multra is, adóztatás alá vonassék.

Miután ily esetek, részint az adótárgyak, részint az adóköteles jövedelemczimeknek időközben bekövetkezett szaporodása, részint más körülmények folytán, most még gyakrabban fordulnak elő, mint a korábbi években, az 1875. évi adótörvények pedig, valamint a közadók közléséről szóló 1876. XV. t.-cz. nem tartalmaznak e részben tüzetes és irányadó intézkedést: szükségesnek látom, a fentebb jelzett esetekben követendő eljárás szabályozása czéljából a következőket rendelni:

1. Ideiglenes adókivetésnek tárgyát képezhetik az egyenes adóknak azon nemei, melyeknek kivetésére különben, és rendszerint az 1876. XV. t.-cz. 11. §. utolsó bekezdése értelmében, az évenkint alakitandó adókivető bizottságok vannak hivatva, jelesül: a III. és IV. osztályu keresetadó, a bányaadó, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adója, végre a tőkekamat és járadékadó.

2. Ideiglenes adókivetésnek van helye azon esetekben, midőn a kir. adófelügyelő az illető adóköteles fél önkéntes bevallásából, vagy idegen — harmadik — személyeknek szó vagy irásbeli följelentéséből, hozzáérkezett hivatalos jelentésekből, végre bárminemü hivatalos tárgyalások során kiderült adatokból, az adókivető bizottság müködének befejezése után afelől értesül, hogy valamely vállalat, vagy üzlet, vagy hasonhajtó foglalkozás az adóév folyama

közben kezdetett meg, vagy valamely, már elébb is létezett adótárgy, avagy adóköteles jövedelem az illető fél által annak idejében adó alá, vagy egyáltalában be nem vallatott, vagy csak hiányosan és nem a valóságnak megfelelőleg vallatott be, s igy annak egészben vagy részben való eltitkolása által az államkincstár megrövidittetett és károsittatott.

3. Az ideiglenes adókivetés joga és kötelessége az egyenes adóügyekre nézve jelenben illetékes kir. adófelügyelőket illeti.

4. A kir. adófelügyelő az ideiglenes adó kiszabásánál az 1876. XV. t.-cz. §-a értelmében jár el, és az ideiglenesen kiszabott adót, mint ilyet, szokott módon előirván, arról az illető adóköteles félt oly hozzáadással értesiti: hogy az ideiglenes adókirovás ellen lehető észrevételeit, az értesités kézhezvételétől számitva 8 nap alatt a kir. adófelügyelőnél benyujthatja, és hogy az ideiglenesen kirovott adó törvényszerü tárgyalás és végleges megállapitás végett a legközelebb következő adóévre az illető kir. adóhivatal székhelyén alakitandó adókivető bizottság elé fog terjesztetni.

5. A következő évi adókivető bizottság a kir. adófelügyelő által ideiglenesen kiszabott és előirásba vett adóra vonatkozó javaslatot, az illető tárgyiratokkal és a fél által netalán már elébb irásban benyujtott, vagy a bizottság előtt élőszóval előterjesztendő észrevételekkel együtt szabályszerü tárgyalás alá veszi, és az adót első fokban megállapitja, mely megállapitás ellen szabadságában áll, ugy az adóköteles félnek, mint az államkincstárt képviselő bizottsági előadónak, az egyenes adófelszólamlási bizottsághoz, és esetleg az idézett t.-cz. 34. §-ának korlátai között a pénzügyministerhez felebbezni.

6. A kir. adófelügyelő jogositva van az általa ideiglenesen kiszabott és előirásba vett adónak az államkincstár részére biztositása végett a szükséges intézkedéseket

az adókivető bizottság eljárásának és határozatának bevárása nélkül azonnal megtenni, s e czélból az illető adóköteles fél ingó és ingatlan vagyonára közigazgatási, biztositási végrehajtást vezetni, kivévén, ha a fél ennek elkerülése végett, az ekképen reá kivetett adót az adókivető bizottság határozatát megelőzőleg, habár azon jogának fentartása mellett, hogy az adókivetés ellen netalán fenforgó észrevételeit a kivető bizottság előtt előadhassa, és az adótétel kiigazitását kérelmezhesse, önként befizeti, a fennemlitett biztositási végrehajtás esetében azonban a kir. adófelügyelő az ideiglenesen kivetett adó behajtását, és az árverezést mindaddig nem eszközölheti, mig az illetékes adókivető bizottság az ügyben első fokban határozatot nem hozott, és az adóösszeget meg nem állapitotta.

7. Nagyobb fontosságu esetekben, midőn t. i. az ideiglenesen kivetett adóösszeg nagysága, az államkincstár érdekének és követelésének minden irányban és minden eshetőségek, mint például: az adóköteles fél netalán zilált vagyoni viszonyai miatt rövid időn bekövetkezhető fizetésképtelenség, továbbá az 1876. XV. t.-cz. 68. §-ában az egyenes adók, és ezek módjára beszedendő követelések és tartozásokra nézve ki nem vetés esetében öt évre szabott elévülés veszélye vagy e czimen tehető kifogások elleni biztositása kivánatossá teszik, hogy az adó a kivető bizottság által mielébb megállapittassék, vagy e végett maga az adóköteles fél nyujtana be kérvényt, a kir. adófelügyelő javaslatot tehet az iránt, hogy a megelőző évre alakitott adókivetési bizottság a sürgősnek mutatkozó adóügy tárgyalására ujból összehivassék, s ez uton az adó első fokban törvényszerüen megállapittassék, és azonnal behajthatóvá tétessék.

Budapesten, 1878. márczius 8-án.

36.

A m. kir. pénzügyministernek 1878. évi 12,542. szám alatti körrendelete valamennyi m. kir. pénzügyigazgatósághoz, adófelügyelőhöz, adó- és illetékkiszabási hivatalhoz s a kincst. jogügyek igazgatóságához

a záloglevelek biztositására szolgáló jelzálog-követelések végrehajtás alóli mentessége iránt.

A záloglevelek biztositásáról szóló 1876-ik évi XXXVI. t.-cz. 17. §-a értelmében a záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetek jelzálogilag biztositott kölcsönkövetelései az általok kibocsátott összes záloglevelek biztositásául szolgálnak, s ezen követelésekre végrehajtás nem intézhető, sőt a csőd esetébeni értékesitést kivéve, azokra harmadik személy jogot egyátalán nem szerezhet.

Miután a törvény ezen határozmányai a kincstár irányában is teljes jogérvénynyel birnak, rendeltetik, hogy a záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetek jelzálogilag biztositott kölcsönköveteléseire kincstári adó- vagy illetéktartozások miatt jövőre se biztositási, se kielégitési végrehajtás ne intéztessék, s a mondott kincstári követeléseknek telekkönyvi felülkebelezése se kérelmeztessék.

A pénzügyi hatóságok és hivataloknak kötelessége leend arra ügyelni, hogy a kincstári követelések a záloglevelek kibocsátására jogositott pénzintézetek ellen oly pontossággal érvényesittessenek, miszerint a telekkönyvi biztositás egészen mellőzhető legyen, s különösen, hogy a pénzintézetek javára eszközölt telekkönyvi bejegyzésektől járó illeték azonnal — a magyar földhitelintézetre nézve

az 1874-ik évi deczember 24-én 59,443. sz. a. kiadott rendelet értelmében („Pénzügyi Közlöny" 41. sz.) egyedül a központi dij- és illetékkiszabási hivatalnál — előirásba vétessék, s az intézetek irányában minden késedelem nélkül érvényesittessék.

Oly esetekben, midőn ennek daczára a kincstári követelések biztositásának vagy végrehajtásának szüksége merül fel, a biztositás vagy végrehajtás a pénzintézetek egyéb ingó vagyonára, vagy a nevökre kebelezett s a kibocsátott záloglevelek biztositásául a törvény értelmében le nem kötött ingatlanokra lesz vezetendő.

Budapesten, 1878. márczius 12-én.

37.

A m. kir. belügyministerium 11,102. szám alatt kelt körrendelete,

melyben krassómegyei Szászkabánya, Kohldorf, Mária-Schnee, Román-Szászka, Szlatina, Potok és Bogodincz községeknek az uj moldovai szolgabirói járásból a jámiba való leendő átkebelezését helybenhagyja.

Krassómegye közönségének folyó évi január hó 10-én és folytatva tartott közgyülésében hozott azon határozata, mely szerint a szászkabányai körjegyzőséget alkotó Szászkabánya, Kohldorf és Mária-Schnee községek, továbbá a románbányai körjegyzőséget képező Románszászka-, Szlatina-, Potok és Bogodincz községek az uj moldovai szolgabirói járásból a „jámi"-ba kebeleztettek át, a folyó évi már-

czius hó 15-én 11.102/1878. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Budapesten, 1878. évi márczius hó 15-én.

A minister megbizásából

Lukács György,
ministeri tanácsos.

38.

A m. kir. igazságügyminiszternek 6382. sz. a. kelt rendelete valamennyi kir. törvényszék- és valamennyi kir. járásbirósághoz,

mely szerint az osztrák biróságok mint telekkönyvi hatóságok, az ott hatályban levő törvény rendelkezése szerinti telekkönyvi bekebelezést csakis a jogczimet tartalmazó eredeti okirat alapján foganatosithatnak.

Az ausztrai cs. kir. igazságügyminiszter úr — egy felmerült eset alkalmából, folyó évi február hó 25-én 2081. sz. a. hozzám intézett átiratban arról értesitett, hogy az ausztriai cs. kir. biróságok, mint telekkönyvi hatóságok, az ott hatályban levő telekkönyvi törvény 87. §-ának rendelkezése szerint, telekkönyvi bekeblezést, csakis a jogczimet tartalmazó eredeti okirat alapján, és igy vala-

mely itélet végrehajtása esetén — csakis az itélet eredeti példányának melléklése folytán foganatosithatnak.

Felhivom ennélfogva a kir. törvényszéket,/járásbiróságot, hogy a végrehajtást rendelő végzéssel ellátott azon végrehajtási kérvényhez, mely az 1868. LIV. t. cz. 349. és 359. §§-ai értelmében, a megkeresett telekkönyi hatósághoz átteendő, azon itéletnek hiteles kiadmányát, melynek alapján a végrehajtás elrendeltetett, mindazon esetekben mellékelje, a melyekben az osztrák területen fekvő ingatlanokra, a végrehajtást megengedi és ennek foganatositása végett, az osztrák cs. kir. biróságot, mint telekkönyvi hatóságot megkeresi.

Budapest, 1878. márczius 13-án.

Perczel Béla.

39.

A m. k. ministerium 6691. szám alatt kelt rendelete

az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási vállalattal kötött postaszerződés ideiglenes meghosszabbitása tárgyában.

Az 1878. évi IV. t.-cz. 3. §-a által nyert felhatalmazás alapján a cs. és kir. közös külügyministerium és az osztrák-magyar Lloyd hajózási vállalata közt, az 1871. évi november hó 18-án kötött posta-szerződésnek folyó

évi május hó 31-éig való meghosszabbitása iránt, a magyar kormány beleegyezésével egyezmény köttetett, melynek szövege a következő:

A cs. és kir. közös külügyministerium, valamint az osztrák-magyar Lloyd gőzhajózási vállalata közt az alúl kitett napon az 1871-ik évi november hó 18-ról szóló posta-szerződés meghosszabbitása iránt következő egyezmény köttetett:

1. Az 1877-ik évi deczember hó 31-én lejárt, és az 1877-ik évi deczember hó 22-én kelt egyezmény folytán három hónapra, azaz 1878-ik évi márczius hó 31-ig meghosszabbitott, a tengeri postaszolgálatnak az osztrák-magyar Lloyd által való ellátása végett 1871-ik évi november hó 18-án kötött szerződés további két hóra, azaz 1878-ik évi május hó 31-ig meghosszabbittatik.

2. Az ezen idő alatt teljesitendő szerződésszerű járatokért való költségmegtérités tekintetében a nevezett szerződésnek 8. és 25. §§-ai nyernek megfelelő alkalmazást.

3. Jelen egyezmény német és magyar nyelven ké- azonos szövegű példányban állittatott ki.

A Lloyd által a két példány egyikeért fizetendő bélyegilleték az ezen egyezmény tartama alatt esedékes segélyösszeg első részletéből levonandó.

Bécs, 1878. évi márczius hó 21-én.

Andrássy s. k. *Morpurgo* s. k. *Rittmeyer* s. k. *Bordini* s. k.

Budapest, 1878. évi márczius 30-án.

Tisza Kálmán s. k.

Trefort Ágoston s. k.

40.

A m. kir. pénzügyminister, f. évi 10917. sz. alatt, a következő körrendeletet intézte valamennyi kir. adófelügyelőhez,

az ügyvédeknek, mint csődügyekben kijelölt perügyelőknek és tömeggondnokoknak e minőségben élvezett dijaik megadóztatását illetőleg követendő eljárás tárgyában:

Azon gyakrabban felmerült tapasztalás alkalmából, hogy az ügyvédeknek, mint csődügyekben kijelölt perügyelők és tömeggondnokoknak e minőségben élvezett dijaik, melyeknek megállapitásáról a m. kir. igazságügyministernek 1875 évi szeptember 7-én 14,088. sz, a. az összes e. f. kir. törvényszékekhez intézett körrendelete folytán az illető pénzügyi hatóságok esetről-esetre értesitendők, némely adókivetési közegek részéről, az illető ügyvédek keresetének megadóztatása mellett helytelenül elkülönitve is, és pedig a kimutatott egész összeg után, minden tekintet nélkül a kérdéses tömeggondnoki teendők ellátásával járó kiadásokra, III. osztályu keresetadóval megrovatnak, — a törvény rendeletének megfelelő s egyöntetü jövőbeni eljárás biztositása céljából szükségesnek találom a következőket tudomás és alkalmazkodás végett kijelenteni.

Kétséget nem szenvedhet, hogy a kérdéses perügyelői és tömeggondnoki dijak egyes ügyvédeknél jövedelmi forrást, s ennélfogva azok általános keresetének megadóztatásánál, illetőleg az adó mérvének megállapitásánál mindenesetre tekintetbe veendő tényezőt képeznek,

— azonban mint az ügyvédi gyakorlatból folyó jövedelmek sem külön üzleti jövedelmet, sem állandó fizetést nem képviselnek, tehát a keresetadónak sem III., sem IV, osztálya szerint leendő elkülönitett adóztatásnak tárgyát nem képezhetik, hanem mint az adóemelésre mérvadó befolyást gyakorló tényezők, természetesen az illető dijakkal járó s kellőképen beigazolt kiadások levonása mellett, az illető ügyvédek III. osztályu keresetadójának megállapitásánál figyelembe veendők.

Önként is értetik egyébiránt, hogy a fennebbi eljárás csak az ügyvédek, mint perügyelők és tömeggondnokok adójának megállapitásánál, de teljességgel nem alkalmazható azon esetekben, melyekben nem ügyvédek, hanem más állással és foglalkozással biró egyének viselnek tömeggondnokságot, miután ezen esetekben az e minőségben nyert dijak külön foglalkozásból eredőknek lévén tekintendők, azok külön keresetadóval leendő megadóztatást is igényelnek.

Kelt Budapesten, 1878. évi márczius hó 18-án.

41.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister 2441. szám alatti rendelete valamennyi kir. tanfelügyelőhöz:

az orsz. tanitói nyugdíj- és gyámalap javára kivetett díjaknak behajtása tárgyában.

Az orsz. tanitói nyugdíj- s gyámalap járulékainak behajtása tárgyában az adóhivatalokhoz intézett rendeletem másolatát, tudomás és miheztartás végett, oly felhivással küldöm Nagyságodnak, hogy utasításainak 49-ik §-a, illetőleg a nyugdíjintézeti járulékok beszedése és elszámolása tárgyában, 1875. évi 32385. sz. a. kiadott „Utasítás" III-ik szakaszának 12-ik pontjában foglaltaknak, a községek által leendő pontos és gyors foganatosítása iránt, a megyei közig. bizottság utján, erélyesen intézkedjék és minden oly esetben, midőn valamely oly tanitó lakhelyváltozásáról vesz értesitést, ki az orsz. tanitói nyugdíjintézetnek tagja, azt azon hely megnevezésével, a honnan az illető jött, vagy a hová költözött, az illető adóhivatalnak, melynél az elköltözött tanitó nyugdíj-intézeti járulékai felvétettek, a jelen rendelet értelmében teendő további intézkedés végett küldje meg és csak oly tanitóváltozásról tegyen ide jelentést, midőn az illető tanitó akár első izbeli alkalmaztatása folytán, akár más indokból az orsz. tanitói nyugdíjintézetnek még nem tagja, de a törvény értelmében azzá lenni köteles.

Egyuttal, ugyancsak a közig. bizottság utján tegye a községeknek szigoru kötelességükké, hogy a községi pénztárból fizetett, vagy segélyezett tanitókra kivetett nyugdíjintézeti díjakat minden év január havában vonják

le és saját nyugdíjintézeti tartozataikkal együtt, az illetékes adóhivatalba azonnal szállitsák be, minthogy ellenkező esetben 6%-tóli késedelmi kamatokat tartoznak fizetni.

Budapesten, 1878. évi január hó 23-án.

A minister ur meghagyásából:

Gönczy Pál,
ministeri tanácsos.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister 2441. számu rendelete a kir. adóhivatalokhoz:

A tanitói személyzetben folytonosan előforduló változások által, az orsz. tanitói nyugdij- és gyámalap javára kivetett dijaknak szükségessé válandó törlése, illetőleg más adóhivatalhoz való átutalása körüli eljárás egyszerüsitése és röviditése tekintetéből utasittatik az adóhivatal, hogy azon esetben, ha valamely tanitótól a kivetett dijak annak eltávozása folytán egészben vagy részben ott többé be nem szedhetők; azoknak be nem fizetett részét a főkimutatásba és befizetési jegyzékekben külön rendelet bevárása nélkül törölje, s ennek megtörténtéről közvetlenül az itteni számvevőséget azon pontos megjegyzéssel értesitse, hogy az illető tanitó, mely megye és községbe, mikor távozott el, s mely időre eső összegek töröltettek.

Az orsz. tanitói nyugdijintézetbe felvett, de időközben elhalt tanitók esetleges nyugdijintézeti hátralékai azonban továbbra is csak az innen veendő rendelet alapján törölhetők.

E végből meghagyom az adóhivatalnak, hogy mihelyest ily tanitó elhalálozásáról vesz értesitést, jelentse be a tanitó elhunytának napját, valamint azt is, hogy a reá kivetett dijakból mely időpontig s mily összeg fizettetett be, végül mennyit tesz a még törlesztetlen maradt hátralék.

Az 1875. évi 32385 sz. a. kelt rendeletemmel kiadott „Utasitás“ V-ik szakaszának kiegészitéseül a következőket rendelem:

Az évi dijak — eltérőleg az idézett „Utasitás“ III-ik szakaszának 2-ik pontja alatt foglaltaktól, jövőben nem félévi előleges részletekben, hanem mindenkor egyszerre fizetendők és pedig a fizetési meghagyás vételétől számitandó 30 nap alatt.

Minthogy pedig az orsz. tanitói nyugdijintézeti járulékok fizetése épen oly természetü kötelezettség mint bármely más a törvény által megállapitott adófizetés, annálfogva mindazon szabályok és utasitások, melyek az országos adók behajtása tekintetéből törvényileg — a hivatali közegek felelősségét és a végrehajtást illetőleg megállapitvák — ez irányban is alkalmazandók; utasitom tehát az adóhivatalt, hogy mindazon tanitóktól, a kik, és községektől, melyek reájuk kivetett évi dijakat a fentebb kitett határidő alatt le nem fizették, a kivetési év Január 1-től a teljesitett befizetésig a 6% késedelmi kamatokat is felelősség terhe alatt szedje be.

Budapesten, 1878. évi január hó 23-án.

A minister úr meghagyásából:

Gönczy Pál.
ministeri tanácsos.

42.

A vallás- és közoktatási magyar. királyi minister 1906. szám alatti rendelete a kir. főigazgatóság tankerületében lévő valamennyi középtanoda igazgatóságához:

a görög-kel. egyházi ünnepeken a tanulóknak az előadások látogatásától való felmentése tárgyában.

A görögkeleti egyház ünnepei, melyeken a tanulók a vallási szertartásokban való résztvehetés czéljából az előadások látogatásától felmenthetők, a következők: Az ó-naptár szerinti január 1-ső napja (uj-év), január 6-ika (vizkereszt), január 7-ik napja (sz. János), január 14-ike (sz. Sebő). január 30-ika (Bazil, Gergely és János), február 2-ika (gyertyaszentelő), mártius 25-ike (gyümölcsoltó Boldogasszony), ápril 23-ika (szt. György napja), május 21-ike (Nagy Konstantin), junius 24-ike (sz. János születése), junius 29-ike (Péter és Pál napja), szeptember 8-ika (Kisasszony), szeptember 14-ike (sz. Kereszt feltalálása), október 26-ika (szt. Demeter), november 8-ika (Mihály arkangyal), november 21-én (Mária áldozása), deczember 6-ika (sz. Miklós napja), a karácsonyi ünnepek alkalmával deczember 24-étől deczember 28-áig bezárólag, a husvéti ünnepek alkalmával nagycsütörtöktől kezdve H husvét keddig bezárólag; a pünkösdi ünnep 3. napja.

Miről a kir. főigazgatóság tankerületében lévő valamennyi középtanoda igazgatóságát, miheztartás végett rtesitendi.

Budapest, 1878-ik évi január 25-én.

A minister ur meghagyásából:

Kárffy Titus,
ministeri tanácsos.

43.

A vallás és közoktatási m. kir. minister 18,114./1877. szám alatti rendelete valamennyi róm. és gör.-kath. és görög-keleti érsekhez és püspökhöz, róm. és gör.-kath. káptalanhoz, közalapitványi kerületi fötiszthez, pannonhalmi, zirczi és tihany-szt.-mártoni apáthoz közalapitványi ügy-igazgatósághoz és az erdélyi róm. kath. status igazgató-tanácsának:

az alapitványok tulajdona gyanánt lekötött s kisorsolásra jutott földtehermentesitési kötvények kifizetése tárgyában.

Ujabb időben több eset volt arra, hogy egyházi és világi hatóságok valamely egyházi javadalom törzsvagyona vagy a kezelések alatt álló alapok és alapitványok vagy egyéb javadalmak és intézetek tulajdona gyanánt lekötött és kisorsolásra jutott földtehermentesitési kötelezvények kifizetését kérik a nélkül, hogy az erre megkivántató okmányokat bemutatnák.

A sorsolási utasitás 22. szakasza szerint jelesen a pénzfelvételre az illető felügyelő hatóság engedélye kivántatik, a mely felhatalmazás, ha kellő időben ki nem eszközöltetik és a megkivántató egyéb okmányokkal egyetemben be nem mutattatik, a kötelezvény kifizetése és ez által eshetőleg a kifizetendő tőkének gyümölcsöztetése az illető alap kárára késedelmet szenved.

Ezen hátrány elkerülhetése végett szükséges tehát, hogy 1) a kisorsolt kötelezvény, valamint a kisorsolás foly-

tán kifizetés alá jutó és osztrák értékben kiteendő összegről szóló s az illető kötelezvény ismertető jeleit elősoroló nyugta, végre amennyiben az A betűs kötelezvény kamatai külön fizetési iv mellett szolgáltattak ki, a kamatfizetési iv is a magyar országos földtehermentesitési pénzalap kir. igazgatóságához (Budapest, vár), — mint melynek utalványozása folytán fizetheti csak ki az államadóssági pénztár a lekötött kötvények értékét, — néhány nappal a fizetési határidő előtt nyujtassanak be.

2) Azon esetre, ha a kisorsolt összeg ismét földtehermentesitési kötvényekbe fektetendő, ezen körülményről a felügyelő hatóság erre vonatkozó nyilatkozatának, valamint az 1. pont alatt érintett okmányoknak beküldése mellett az alapigazgatóság értesitendő, a mely intézkedik, hogy a kisorsolt összegen tőzsdei úton szelvényes kötvények vétessenek oly célból, hogy azok A) betűs kötelezvényre az illető javadalom vagy alap javára át — illetőleg összeirassanak és a névérték s tőzsdei árfolyam közt létező különbözettel növekedett tőkéről ily kép kiállitott uj kötelezvény a vásárlásnál fennmaradt készpénzzel s a vásárlási számlával együtt megküldetik.

3. A mennyiben a kisorsolt összeg azonban nem leend ismét földtehermentesitési kötelezvényekbe fektetendő, hanem az eddig lekötött tőke a lekötés alól a felügyelő-hatóság által feladatván, az illető javadalom vagy alap javára készpénzül kifizetendő, úgy ezen esetben az 1) alatt felsorolt okmányokon kivül a földtehermentesitési pénzalapigazgatósághoz még a felügyelőhatóság azon nyilatkozata is beküldendő, melylyel a kisorsolt tőkének ujolag földtehermentesitési kötvénybe elhelyezése helyett készpénzül kifizetése világosan megengedtetik.

Végezetül megjegyeztetik, hogy amennyiben valamely kötelezvény értékének csak egy részeig sorsoltatik ki, a fentebb elősorolt pontokban érintett módozatok megtartása mellett a körülményekhez képest a kisorsolt, valamint a

ki nem sorsolt összegről uj kötelezvények állittatnak ki, vagy pedig a kisorsolt összeg kifizettetik, mig a ki nem sorsolt részösszegről az illető alap részére uj kötelezvények adatnak ki.

A fentebb elősorolt eljárási módozatok azon megjegyzéssel közöltetnek, hogy azokról az illető alapok érdekében a kezeléssel megbizott közegek, tudomás és alkalmazkodás végett haladéktalanul értesithessenek.

Budapesten, 1878. évi január hó 26-án.

Trefort.

44.

A vallás és közoktatási m. kir. minister 30,627. szám alatti rendelete valamennyi kir. tanfelügyelőhöz:

a nyugdijt önként kérő tanitók szolgálati képtelenségének megvizsgálására kiküldendő bizottság felállitása tárgyában.

Az 1875. 32. t. cz. 7. §. értelmében önként csak azon tanitók követelhetnek nyugdijat, kik 65-ik életévöket betöltötték és 40 évig már szolgáltak a tanitói pályán, vagy azok, kik legkevesebb 10 évig mint tanitók szolgáltak valamely nyilvános iskolában és önhibájok nélkül oly mérvü testi vagy lelki bajban szenvednek, mely miatt a tanitói hivatal további viselésére végleg alkalmatlanokká váltak.

Minthogy az utóbb érintett indok mikénti igazolásáról az idézett törvény önkéntes nyugdij, vagy végkielégités iránti kérelem eseteire nem intézkedik, a törvény ál

tal biztositott jogoktól eltérő kivételek pedig mindenkor szigorúan igazolandók, mire nézve a folyamodó tanitó mint érdekelt fél, a nyugdij-fizetésére kötelezett akár magán társulat, község, vagy esetleg az orsz. tanitói nyugdijalappal szemben saját állitása mellett elfogadható bizonylatot nem szolgáltathat; ennélfogva annak megállapitása czéljából, valjon a felhozott indok megegyezik-e a valósággal s tényleg olyan-e? hogy az illető a tanitói pályát végleg, vagy csak ideiglenesen kénytelen elhagyni? az idézett törvény 11 illetőleg 40-ik §§-ban érintett bizottsághoz hasonló bizottság alakitandó és pedig állami tanitókra nézve s oly esetben, midőn a nyugdij fizetésére egyedül az orsz. tanitói nyugdijalap kötelezhető, nagyságodnak mint törvényszerinti elnöknek vezetése alatt az illető közig. bizottság két tagjából és az esetről-esetre kinevezendő orvosból, mely bizottság azon esetben, ha az illető tanitó az 1875. 32. t. cz. 44-ik §-a által érvényben fentartott régibb kormányrendeletek, gyakorlat, vagy valamely akár egyházi, akár községi szabályzat, vagy magán szerződés értelmében nyugdiját részben vagy egészben más alapból is követelheti, a fizetésre kötelezett alap két képviselője által egészitendő ki, megjegyezvén, hogy ezen utóbb emlitett két tag a községi, vagy illetőleg ha volt felekezeti tanitóról van szó, a felekezeti iskolaszék tagjai közül választandó.

Miről nagyságodat miheztartás és alkalmazkodás végett értesitem.

Budapest, 1877. deczember 23-án.

Trefort.

45.

A vallás- és közoktatási magy. kir. minister 1307. szám alatti rendelete

a volt magyar határőrvidék területén levő népiskolák oktatás-ügyeiről kibocsátott szabályrendelet 75. §-ába becsuszott sajtóhiba kijavitása tárgyában.

Ő császári és apostoli kir. Felsége 1877. évi október 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával, a volt magyar határőrvidék területén levő népiskolák oktatásügyeiről kibocsátott szabályrendelet 75. §-ában sajtóhiba folytán a büntetések kiszabására a járásbiró van első biróságként kirendelve.

Eme értelemzavaró sajtóhiba ezennel akkép igazittatik ki, hogy a fennebbi §-ban járásbiró helyett járási szolgabiró használandó.

Miről is a bizottságot mult évi deczember 18-án 32215. sz. alatt kelt rendeletem kapcsában tudomás és miheztartás végett ezennel értesitem.

Budapesten, 1878. január 22-én

46.

A vallás- és közoktatási magy. kir. minister 32257./1877. szám alatti rendelete valamennyi kir. tanfelügyelőhöz:

az országos tanitói nyugdijintézeti járulékok behajtása tárgyában.

. . . . megyei kir. tanfelügyelő urnak tudomás és megfelelő további értesités végett oly megjegyzéssel adatik, hogy a tanitók részére kiállitandó külön befizetési jegyzékek kézbesitéséig, a nyugdijintézeti járulékok befizetésének igazolásául, az érintett községi hiteles bizonyitványokat minden oly esetekben, melyekben azokra szükség van, tartózkodás nélkül fogadja el.

Budapesten, 1878. évi márczius 3-án.

Trefort.

A vallás- és közoktatási magyar királyi minister 32257. szám alatti rendelete a kir. adóhivatalokhoz.

Az 1875. évi 32385. szám alatt kiadott körrendelettel közlött „Utasitás“ 3-ik pontja szerint az országos tanitói nyugdij és gyámalap javára fizetendő járulékok, mindenkor az illető polgári község nevére kiállitott befizetési jegyzékekben egybe foglalva — vettettek ki, és a tanitók részére az általok teljesitett befizetések igazolására szolgáló külön befizetési ivek az idézett „Utasitás“ 9-ik pontja értelmében, csak az egyszermindenkori és első évi

dijak tényleg megtörtént befizetése után leendő kiállitása helyeztetett kilátásba, minek foganatositása az egyszermindenkorrai és első évi dijak tetemes hátraléka, és a tanitói személyzetben előfordult nagymérvü változások miatt ez ideig eszközölhető nem volt.

Nehogy azonban ezen akadályok miatt, az országos tanitói nyugdijintézeti járulékok behajtása nehézségekbe ütközzék és a tanitók érdekei is megóvassanak, utasittatik a királyi adóhivatal, hogy addig is, mig a befizetési ivek nem adatnak ki, az 1876. év, 1877. évekre kivetett járulékok beszedését ne függeszsze fel.

Az állomást változtatott tanitókkal szemben pedig, miután a polgári községek nevére kiállitott befizetési jegyzékek a községi számadásokhoz melléklendők és igy egyesek használatára nem szolgáltathatók ki — az országos tanitói nyugdijintézet javára esetleg teljesitett befizetések igazolásául, azon község által, melyben tartózkodása alatt a fizetés tétetett — kellő hiteles alakban kiállitott bizonyitványt igazolásul fogadja el.

Végül a f. évi 2441. szám alatt kelt körrendeletem kapcsán felhivom még a kir. adóhivatalt, hogy oly esetekben, midőn a tanitó fizetését a községi pénztárból élvezi, vagy ha a tanitó a reája kivetett járulékokat az idézett körrendeletben kitett záros határidő alatt, az 1875. 32. t. cz. 30. §-a értelmében, a községi pénztárba befizették, de ez utóbbi által az illető adóhivatalba nem szolgáltatott be, — a késedelmi kamatok a községi pénztáron veendők meg.

Budapesten, 1878. évi márczius hó 3-án.

Trefort.

47.

A vallás és közoktatási m. kir. minister 1798. szám alatti rendelete valamennyi kir. tanfelügyelőhöz:

a rajztanári és rajztanítói képesitő vizsgálat megtartására szervezett vizsgáló bizottság eljárására nézve kibocsátott vizsgálati rend tárgyában.

Oly végből, hogy egyrészt a középtanodai és tanítóképezdei rajztanárságra, másrészt a polgári iskolai, felső nép- és elemi iskolai rajztanitóságra készült jelöltek képesítő-vizsgái lehetőleg egyenlő elvek alapján, egyöntetű módozatok között tartassanak meg: szükségesnek találtam úgy a középtanodai és tanítóképezdei, valamint a polgári iskolai, felső nép- s esetleg elemi iskolai rajztanári és rajztanítói képesítő vizsgálat megtartására az országos mintarajztanodánál egy vizsgáló bizottságot szervezni s annak eljárására nézve az ·/. ide mellékelt vizsgálati rendet megállapítani.

Erről nagyságod a végett értesíttetik, hogy ezen intézkedésemet a kerületében levő tanító és tanítónőképezdék, polgári és felső népiskolák, ugy elemi iskolák igazgatóságának, tanárai és tanitóinak juttassa tudomására oly megjegyzéssel, hogy a kik ezután rajztanári vagy rajztanítói képesítő vizsgát kivánnak letenni, a végett, a mellékelt vizsgálati rend értelmében, egyenesen az országos minta-rajztanoda igazgatójához adják be folyamodványaikat.

A kik már mint rajztanárok vagy rajztanítók véglegesen vannak kinevezve, azok ezen vizsgálati rend szabá-

lyai értelmében leendő képesítő vizsgálat alól fel vannak mentve.

Budapesten, 1878. évi március 4-én.

Trefort.

A rajztanári és rajztanítói vizsgálatok rendje.

1. §.

Mindaz, ki valamely nyilvános tanintézetnél, úgy mint állami vagy községi, felső vagy középtanodánál, tanítóképezdénél, polgári iskolánál, vagy felső néptanodánál rajztanári vagy rajztanítói minőségben alkalmaztatni kiván, magát képesítő vizsgálatnak alávetni köteles.

2. §.

A vizsgáló bizottság.

A rajztanár (tanítói) vizsgálatok megtartására külön bizottság alakittatik.

Ez a rajztanárképezde igazgatójának, esetleg helyettesének elnöklete alatt áll: az intézet négy tanárából, s az országos képzőművészeti tanács javaslatára a gyakorló képzőművészek és más tanárok köréből, a vallás és közoktatásügyi miniszter által kinevezett négy bizottsági tagból.

E bizottság ötös tanácsban, melyben két rajztanárképezdei tanárnak és két más tagnak kell jelen lennie, határoz.

Szavazatok egyenlősége esetén az elnök szava dönt.

Ügyrendjét a bizottság állapítja meg s jóváhagyás végett a vallás és közoktatási minister urnak bemutatja.

Külön hivatalos pecsséttel él, melyen Magyarország

koronás czimere ily felirattal „A m. kir. rajztanárvizsgáló bizottság pecsétje 1878." — ábrázoltatik.

3. §.

Jelentkezés a vizsgálatra.

Mindenki, a ki a vizsgálatra bocsáttatni kiván, e végre a bizottság elnökéhez szabályszerűen fölszerelt s bélyegelt folyamodványnyal járulni tartozik.

Ezen folyamodáshoz melléklendők:

a) az illetőnek rövid életrajza, melyben különösen kiképeztetésének menetét, főirányát és azon időt, melyet kiképeztetésére fordított, kell jeleznie.

Egyúttal ki kell jelentenie: vajjon középtanodai vagy tanítóképezdei rajztanárságra avagy rajztanítóságra kivánja-e magát képesíttetni;

b) az életrajzhoz csatolandók a tanulmányi és egyéb bizonyitványok, melyek azt, hogy a vizsgálandó a megkivántató általános míveltséggel bir, igazolni hivatvák;

c) a mértani, épiseszeti és szabadkézi rajzköréből való dolgozatai;

d) ha az illető közszolgálatban áll, közvetlen elöljáróságától, különben pedig a közhatóságtól kibocsátott erkölcsi bizonyitványa.

Melléklendők végül még azon bizonyitványok is, melyek valamely tanintézetnél netalán rajztanítói minőségben tett működéséről tanuskodnak.

4. §.

A vizsgálat tárgyai.

A képesítő vizsgálat tárgyai:

a) figuralis rajz:

b) ékitményes rajz;

c) építészeti rajz és idom (styl) tan;

d) mintázás;
e) elemi mértan, vetülettan;
f) árnyéktan és távlattan;
g) műtörténelem;
h) bonczalaktan;
i) módszertan.

5. §.

A megkivántató képesség mértéke.

Középtanodai avagy tanitóképezdei rajztanárságra való képesitéshez a m. kir. rajztanárképezde teljes tanfolyamának tantervében foglalt ismeretkör, rajztanitóságra pedig (polgári iskolák, felső nép- és elemi néptanodák stb.) a három évi tanfolyamra kiszabott ismeretkör mérvadó.

6. §.

A vizsgálat alakja.

A vizsgálat rendszerint három részből áll, a házi dolgozatokból, a zárt helyi és a szóbeli vizsgálatból.

I. A házi dolgozatokra szánt feladatok rendszerint az elméleti szakok köréből választandók s ezek irásbeli megfejtésére 6—8 heti határidő engedélyezhető.

Feladványok a gyakorlati szakokból csak azon esetekben tüzendők ki, ha a beküldött rajzmutatványok az előzetes birálat alapjául el nem fogadtathatnának.

Ha a beküldött házi dolgozatok kielégitőknek tapasztaltattak, akkor a jelölt:

II. A zárt helyi vizsgálatra bocsáttatik, mely szintén elmélet és gyakorlati részre szakad.

Az elméleti zárthelyi vizsgálatnak, mely folytonos hivatalos felügyelet alatt megy végbe, tárgyát rendszerint a mértani szakokból választott feladványok képezik, me-

lyek egy napon legfölebb tiz órai munkaidő alatt irásban fejtendők meg.

A gyakorlati tárgyak:

a) a figuralis;

b) az ékitményes;

c) az épitészeti rajz;

d) a mintázás.

A zárthelyi vizsgálatra ezen szakokból egy-egy nap, illetőleg 10 órai munkaidő fordítható.

III. A szóbeli vizsgálatok.

Tárgyukat az elméleti szakok mindegyikéből föltendő kérdések képezik, melyekre a jelöltek élő szóval felelnek.

A szóbeli vizsgálatra csak azon jelölt bocsáttatik, kinek irásbeli és zárthelyi dolgozatai a birálatot megállották.

Egy tantárgyból egy jelöltnek legföllebb három önálló tételt lehet fejtegetés végett feladni.

Következik végül:

IV. A próba-előadás.

Czélja a módszeres tanképesség igazolása. Tárgya az előtte való napon a vizsgálandóval, oly végből közöltetik, hogy az előadásra elkészülhessen.

7. §.

Fölmentés a vizsgálat egyik vagy másik tárgya alól.

Ha a vizsgálandó életrajzához oly dolgozatokat melékel, melyekre nézve kétség nem támadhat, hogy azok csakugyan saját dolgozatai, akkor a vizsgáló-bizottság belátásától függ azokat házi dolgozatokul elfogadni, vagy pedig a 6. §. értelmében való eljárásra utasitani.

A m. kir. rajztanárképezde azon növendékei, kik az

előszabott teljes tanfolyamot elvégezték s kiknek szakképzettsége felől a vizsgáló-bizottság kimeritő tudomással bir, a gyakorlati zárthelyi vizsgálatok alól fölmenthetők.

8. §.

A képesitő vizsgálatok a budapesti m. kir. rajztanárképezde (sugárut 80-ik szám alatti) helyiségeiben évenkint egyszer tartatnak meg.

A zárhelyi vizsgálatok alkalmával a felügyeletet a vizsgáló-bizottság a végre kiküldött tagjai felváltva gyakorolják.

9. §.

Rajztanári (tanitói) oklevél.

A ki a próbatétet sikerrel kiállotta, az a vizsgálat mérvéhez képest rajztanári (avagy rajztanitói) oklevelet nyer; melyet az elnök s a vizsgálati-bizottság tagjaiból választott jegyző ir alá.

Az oklevélben felsorolandók a vizsgálat tárgyai, azon fokozat jelzésével (jeles vagy elégséges), melyet a vizsgált az egyes tárgyak szerint kiérdemelt.

Az oklevél alakszerüségét a vallás- és közoktatási m. kir. minister állapitja meg.

10. §.

A vizsgálat ismétlése.

Ha a jelölt a vizsgálat fonalán képzettségének elégséges jeleit sem adta, csakis a vizsgálat napjától számitandó egy év alatt bocsáttathatik ismétlő vizsgálatra.

Ha ekkor sem felelne meg feladatának, egy, esetleg két évre visszautasittathatik.

A ki a harmadizben megkisérlett próbatéten sem ké-

pes elégséges eredményt felmutatni, az többé vizsgálatra nem boesáttathatik.

A vizsgálatról bizonyitvány még azon esetben is adható ki, ha az illető a vizsgálatot jó eredmény nélkül tette volna le.

Ez esetben azonban azon körülmény is, valjon csak bizonyos időre vagy végkép visszautasittatott, mindenkor fölemlitendő.

11. §.

Illeték.

A vizsgálat dija tiz forint, mely a vizsgálat megkezdése előtt az elnök kezeihez nyugta mellett lefizetendő. Ezen dijtól felmentésnek nincs helye.

A befolyt vizsgálati dijak a bizottság tagjai között azon vizsgálatok számaránya szerint osztandók el, a menynyiben az illető biztosok résztvőnek.

Ismétlő vizsgálat alkalmából, vonatkozzék az bár csak egy vagy több tárgyra is, a teljes vizsgálati dij mindannyiszor fizetendő.

12. §.

Ügyvezetés.

A vizsgálatokról rendes jegyzőkönyvek vétetnek fel, melyek a jelenvolt vizsgálati biztosok által aláirandók s az iskolaév végén az elnök jelentése kiséretében eredetben a vallás- és közoktatási m. kir. ministerhez felterjesztendők.

Ezen jelentéshez, a vizsgálatokra bocsátottak és oklevelet nyertek jegyzéke, táblás kimutatásban csatolandó.

48.

Kijavitott vonal és üzletrend, az osztrák-magyar távirda-hálózat számára.

Utasitás.

A távirdavezetékekröl általánosan.

1. §.

A távirda-vezetékek általános osztályozása.

Az osztrák-magyar monarchiában közforgalom használatára rendelt távirda-vezetékek feloszlanak; 1. állami-, 2. vasuti- és 3. magán-távirda-vezetékekre.

Az állami távirda-vezetékekröl.

2. §.

Az állami távirda-vezetékek osztályozása és elnevezése.

Az állami távirdahálózat vezetékei három osztályba soroztatnak.

Az 1-ső osztályba tartoznak „a külfölddel való közlekedésre" szolgáló (nemzetközi vezetékek;

a 2-ik osztályba „a belföldi nagyobb forgalomra" szolgáló (országos) vezetékek;

a 3-ik osztályba „a belföldi kisebb forgalomra" szolgáló (közönséges) vezetékek.

3. §.

A különböző osztályu távirda-vezetékek rendeltetése.

Az 1-ső osztályu (nemzetközi) vezetékek, a külfölddel való közlekedés eszközlésére vannak rendeltetve, s e

czélból nemzetközi forgalomra nézve megállapitott átvevő, illetőleg ellenőrző állomásokba vannak bevezetve. — Hogy mennyiben szabad ezeket a vezetékek rendes állapota mellett a belföldi forgalom számára is használni, az a vezetékek kimutatásából (lásd az 5. §-t) vehető ki.

A 2-ik osztályu (országos) vezetékek, oly állomások közvetlen összekötésére szolgálnak, melyek mint forgalmi csomópontok, különös fontosságuak. — Ezen vezetékek főleg a végpontjaikon fekvő állomások és az országnak ezek közelében eső vidékei közlekedésének közvetitésére szolgálnak.

A 3-ad osztályu (közönséges) vezetékek általában a kisebb fontosságu állomásokkal és az ily állomásoknak egymással való közlekedése eszközlésére vannak rendelve.

4. §.

A vezetékek számozása.

Az egyes távirda-vezetékek, megkülönböztetésük végett, folyó számokkal vannak ellátva, és pedig:

a) Magyarországban:

az 1-ső osztályu vezetékek	1-től	50-ig,
a 2-od „ „	51 „	200 „ ,
a 3-ad „ „	201-en felüli számokkal.	

b) Ausztriában:

az 1-ső osztályu vezetékek	1-től	100-ig,
a 2-od „ „	101 „	300 „
a 3-ad „ „	301-en felüli számokkal.	

5. §.

Vezeték-kimutatás és távirda-térkép.

A távirdavonalok összes vezetékei végpontjainak, irányuknak, bekapcsolásaiknak és használatuk módozatá-

nak megjelölése mellett, a következő kimutatásba, osztályuk és számuk szerint fel vannak sorolva, s a távirda-hálózat könnyebb áttekintése végett, a távirda-térképen részletesen elő vannak tüntetve. (Ezen 6 darabból álló térkép, azon távirda-állomásoknak, melyek ezeket szükségelik, igazgatóságuk utján küldetik meg.)

6. §.

A vezetékek használata, rendes állapotukban.

A) Általában.

A távirda-vezetékeket, ha ezek rendes állapotban vannak, a közbeneső állomásokon elzárni soha sem szabad; nem szabad továbbá egy állomásuak is, azokat másként bekapcsolni, vagy másként használni, mint a hogy ez a vezeték-kimutatásban el van rendelve.

A különböző osztályu vezetékeket, rendes állapotukban sem egymással, sem pedig más osztálybeliekkel összekötni nem szabad.

Minden magasabb osztályu vezetékbe bekapcsolt állomás feltétlenül köteles átvenni mindazon tovább adandó táviratokat, melyek alsóbb osztályu vezetékekről, vagy ilyeneken való továbbadás végett hozzá érkeznek.

Azon időpontig, mig az országos vezetékek hálózata teljesen elkészül, megengedtetik, hogy ezek ott, hol hiányzanak, szükség esetén ideiglenesen 3-ad osztályu vezetékek összekapcsolása által pótoltassanak. Az erre vonatkozó intézkedéseket a távirda központi forgalmi felügyelőség (7. §.), egyetértőleg az illető igazgatóságokkal fogják megtenni.

B) A belföldi forgalomban.

1. Az 1-ső osztályu vezetékeket, az ezekbe kapcsolt állomások, belföldi táviratok váltására csak az esetben

használhatják, — a melyekre nézve ez, a vezeték-kimutatásban határozottan megengedettnek van nyilvánitva.

2. Ha a feladó és czim-állomás közvetlen vezetékek által vannak egymással összekötve, egymásközti táviratai-kat egy harmadik állomás közvetitése nélkül kell, hogy váltsák, és pedig akként, hogy a hol a közvetlen forgalomra 2-od és 3-ad osztályu vezetékek állanak rendelkezésre, e czélra főleg a 2-od osztályuak használtassanak.

3. Ha a feladó és czim-állomás két különböző, de véppontjaikban egy harmadik állomásban összetalálkozó vonalon feküsznek, tiviratajk ez utóbbi állomás által közvetitendők, még pedig akként, hogy ha több különböző osztályu vezetékek állanak rendelkezésre, e czélra azon vezeték használtassék, melybe a legkevesebb közbeeső állomás van bekapcsolva.

4. Általában a táviratok, melyek csak más állomás közvetitése által juthatnak rendeltetési helyökre, a feladó állomásra nézve megállapitott azon átvevő állomásnak adandók-át, melynek a czim-állomással való összekötésében legkevesebb a közben bekapcsolt állomások száma.

C) A külfölddel való forgalomban.

Azon táviratok melyek,

1. a magyar avagy az osztrák állomásoknál a külföld számára adatnak fel;

2. ezekhez czimezve a külföldről érkeznek, vagy végre a melyek

3. az osztrák-magyar távirdahálózatot csakis átmenőleg futják-át; kizárólag az 1-ső osztályu vezetékeken adandók tovább. Kivételt ez alól csak az 1. és 2. sz. alatti táviratok képezhetnek, a mennyiben azoknak nétán a nemzetközi vonal eléréseig vagy attól a czimállomásig oly vezetékeket is kell érinteniök, melyek a belföldi táviratok váltására szolgálnak.

Nemzetközi vezetékeken adandók tehát tovább:

az 1. alatt emlitett „belföldön feladott táviratok“ — azon feladó-, illetőleg átvevőállomástól kezdve, melynél a táviratok a nemzetközi vezetékhez érnek, azon határpontig, melynél azok az osztrák-magyar területet elhagyják,

a 2. alatt emlitett „külföldről jövő és a belföldre szóló táviratok“ — azon határponttól kezdve, melynél azok az osztrák-magyar területre bejönnek, azon czim-, esetleg átvevő állomásig. mely az illető nemzetközi vezetékbe bekapcsolva, a czim-állomáshoz legközelebb van.

a 3. alatt emlitett „átmenő táviratok“ — azon határponttól kezdve, hol a belföldre bejönnek, azon határpontig, hol a belföldet ismét elhagyják.

Azon nemzetközi táviratok, melyek oly állomásoknál adatnak fel, vagy oly állomásokhoz czimezvék, melyek nemzetközi vezetékbe bekapcsolva nincsenek, mindég azon nemzetközi vezetékbe bekapcsolt átvevő állomásokhoz irányzandók, melyek segélyével rendeltetési helyökre a legrövidebb uton juthatnak el, — addig pedig, mig a nemzetközi vezetékbe bekapcsolt legközelebbi átvevő állomásig, vagy egy ilyentől a czim-állomásig jutnak, a belföldi forgalomra rendelt vezetékeken, a belföldi forgalomra nézve mepállapitott szabályok szerint adandók tovább.

A vezetékek használata magyarázatául szolgálnak az illető állomásoknak kiadott irányitási táblázatok.

7. §.

A vezetékek használása, a rendes vezetékek háboritása, vagy tulterheltetése esetén.

Vezetékháboritások, vagy tulterheltetések esetén, a vezetékek használását, és a táviratok irányitását felügyelik, illetőleg intézik, még pedig azou általános elv pontos foganatositása mellett, hogy a csupán belföldi forgalom-

ban, a monarchia másik felének hálózata csakis a legszükségesebb és kikerülhetlen esetben vehető igénybe:

1. A központi távirda-forgalmi-felügyelőség Budapesten, illetőleg Bécsben;

2. A távirda-igazgatóságok székhelyén levő főállomások főnökei; ilyen főállomások:

a) Magyarországban:

Budapest, Kassa, Kolosvár, Nagy-Kanizsa, Temesvár és Zágráb.

b) Az osztrák tartományokban.

Bécs, Brünn, Csernovitz, Gratz, Innsbruck, Lemberg, Linz, Prága, Triest és Zára.

3. A központi igazgatás által, e czélra felügyelőállomásul kijelölt más főállomások főnökei.

Magyarországban erre egyelőre csak

Brassó, Eszék-Felváros, Ujgradiska és Zimony;

az osztrák tartományokban pedig Bozen, Bregenz, Krakau, Pardubitz, Pilsen, Prerau, Reichenberg és Salzburg vannak kijelölve.

Ezen közegek feladata:

1. Táviratok feltorlódása esetében megjelölni azon vezetékeket, melyek a közlekedés könnyebb lebonyolitására, kisegitésül kivételesen használandók; továbbá

2. háboritások esetében, kijelölni azon vezetékeket és ezek ideiglenes összeköttetését, melyekre a táviratozás ideiglenesen átteendő.

8. §.

A felügyelő-állomások hatásköre.

A 7. §-ra vonatkozólag megállapittatik, hogy:

1. A táviratok minden szerfeletti feltorlódását, azon állomás, melynél az bekövetkezett, továbbá minden veze-

tékzavart, melynek gyors megszüntetése nem várható, a megzavart rész két végén fekvő állomás, az illető felügyelő-állomásnak haladék nélkül bejelenteni köteles.

2. Ezen jelentések, ha csak lehetséges, táviratilag kell, hogy megtétessenek.

3. Az illető jelentésben közölni kell a felgyült táviratok mennyiségét, a tulterhelt, vagy megháboritott vezetékek számát, illetőleg a megháboritott rész megjelölését, és a háboritás nemét.

4. Ha az egyes állomások a táviratoknak postával való tovább küldését nem tartanák czélszerűnek, a felügyelő-állomások kötelessége a felől határozni, hogy azok mind a mellett postán küldessenek-e tovább, vagy pedig távirati uton és mily vezetékeken adassanak, és hogy ekkor e czélra kerületük vezetékeinek vagy ezek szakaszainak rendes összeköttetésén és használatán mely ideiglenes változások tétessenek, valamint hogy erről mely távirdai közegek értesittessenek.

5. A beállott vezeték-háboritásokról kötelesek az azokhoz legközelebb fekvő távirda-állomások az azok jókarban tartására rendelt közegeket haladéktalanul értesiteni s egyidejüleg ideiglenes helyreállitásukra a kellő intézkedéseket megtenni.

9. §.

A központi távirda forgalmi-felügyelőség hatásköre.

Ha feltehető, hogy az üzletzavar más kerületek közlekedésére is hatással lehet, — az illető felügyelő-állomások kötelesek, a fenn emlitett előintézkedések megtetelén felül, a táviratok feltorlódását, vezetékháboritást vagy megszakadást, valamint az ezek folytán már tett intézkedéseket a központi-távirda-forgalmi felügyelőségnek Budapestre, illetőleg Bécsbe haladék nélkül táviratilag tudtára adni, mely a körülményekhez képest a netán szükséges további intézkedéseket elrendeli.

Azon esetben, ha a táviratok feltorlódása s a vezetékháboritás vagy szakadás a magy. kir. és osztr. cs. kir. távirda-hálózat valamely összekötő vezetékén, vagy egy nemzetközi vezetéken jönnének elő, a budapesti magy. kir. és bécsi cs. kir. központi-távirda-forgalmi felügyelőségek közegyetértéssel fogják a fennálló nemzetközi szerződések utmutatása szerint, a szükséges intézkedéseket megtenni.

10. §.

A táviratoknak, a központi távirdaforgalmi felügyelőség által, más vezetékre leendő áttéritése.

A táviratoknak, a rendes uttól eltérő irányitásánál, nemcsak a továbbadás lehető gyorsaságára kell tekintettel lenni, hanem egyfelől arra is, hogy a lehető legjutányosabb és a távirdakincstárra nézve legelőnyösebb ut választassék, és másfelől, hogy a monarchia mindkét része távirdaintézetének érdeke megóvassék.

11. §.

A központi távirda-forgalmi felügyelőség intézkedéseinek foganatositása.

Az emlitett üzletzavarok alkalmával az illető központi távirda-forgalmi-felügyelőség, valamint a felügyelő-állomások által tett intézkedések, a távirda-állomások által vonakodás nélkül pontosan teljesitendők.

12. §.

Az üzletzavarok közhirré tétele.

Nagyobb és előreláthatólag huzamosabb ideig tartó üzletzavarok, a táviratok feladásánál, az azokat feladni szándékozóknak tudtára adandók.

13. §.

A vezetékek rendes állapotának visszaállitása.

Az illető vezetékek, az üzletzavar elháritása után, azonnal a vezetékkimutatásban megállapitott eredeti rendeltetésük szerint veendők ismét használatba, és erről az érdekelt állomások egyidejüleg értesitendők.

14. §.

Jelentés a vezetékek állásáról és forgalmi kimutatások.

A felügyelő-állomások naponta a reggeli szolgálat megkezdése, vagy szükség esetén, még ezelőtt is, a reájuk bizott vezetékek állását megvizsgálván, azok ugy igazgató ságukhoz, mint a központi-távirda-forgalmi-felügyelőséghez egy rövid távirati jelentést tesznek.

Minden államtávirda-tiszti állomás köteles továbbá, legfeljebb minden hó 5-keig igazgatóságához az előfordult üzleti zavarokról, illetőleg háboritásokról kimutatást küldeni be.

Végre minden államtávirdai állomás köteles igazgatóságához ugyanakkor a rendelkezése alatt álló vezetékeken váltott táviratok forgalmára vonatkozó és az 1876. évi 4662. számu rendelet szerint összeállitott „vezetékmegterhelési“ kimutatást küldeni be, melyet az igazgatóság megtekintés és hivatalos kezelés után, a központi távirdaforgalmi felügyelőséghez tesz át.

A vasuti távirdavezetékekről.

15. §.

A vasuti távirda-vezetékek használása.

A vasuti távirda-vezetékek önálló s minden egyes vasuttársulat vezetékeire nézve különálló rendszert képeznek.

Ezek a vaspálya-üzletre vonatkozó saját rendeltetésükön kivül, ha az azokba bekapcsolt vaspályaüzleti-állomás, állami- és magántáviratok kezelésére is fel van hatalmazva, részint ugyanazon vaspályatársulat hason távirdaállomásainak egymással való levelezésére, részint pedig az ezek ellenőrzésére hivatott állam-távirdaállomásokkal való távirat váltásra szolgálnak.

A vasut távirda-vezetékeket az állam-tavirdahálózattal közvetlenül összekötni nem szabad. Ennélfogva mindazon táviratok, melyek vasuti távirda-vezetekékről az államiakra, vagy megforditva állami állomásokról a vasutiakra mennek át, az e végre, az egyes vasuti állomásokra nézve kijelölt, (a magyar területen fekvő állomásokat illetőleg a vasuti vezeték-kimutatásban felsorolt) állam-távirdaállomások által átvétel utján közvetitendők, és azok az állami vezetékeken való tovább adatásokat illetőleg, ugyanazon szabályok alá esnek, melyek az állami vezetékeken való forgalomra nézve fennebb megállapittattak.

A vasuti távirdavezetékeken előforduló háboritások esetén, a vasuti táviratok tovább adásár aaz állami vezetékek és megforditva az állami vezetékeken előforduló háboritások esetében az állami- és magántáviratok tovább adására, a háborgatás tartama alatt a vasuti vezetékek használandók; és pedig a hivatalos és állami-táviratokra, valamint azon vaspályai táviratokra nézve, melyek az órák szabályozására, a vonatok közlekedésére és a kocsik intézésére vonatkoznak, — minden

esetben; a többiekre nézve pedig, a mennyiben azt általában a vasut üzleti, illetőleg az állam-távirdai szolgálat engedi. A vasuti távirdavezetékek és állomások a vonaltérképbe fel vannak véve.

A magán-távirdavezetékekről.

16. §.

A magán-távirdavezetékek használása.

A közforgalomra szánt magán-távirdavezetékek közé, osztrák területen, jelenleg csak a bécsi magán távirda társulat vezetékei tartoznak a melyekkel a közlekedést kizárólag csak a bécsi cs. k. állam-központi távirdaállomás közvetiti, magyar területen pedig azok,melyek a magánvezetékek kimutatásában fel vannak sorolva és a mennyiben lehetséges volt, ezek a vonaltérképben is ki vannak tüntetve.

Az ezen utóbb emlitett vezetékeken fekvő állomásokkal való közlekedést, a mennyiben ezen állomások külön szerződések alapján, magán-táviratok kezelésére is fel vannak hatalmazva, az e végre kijelölt, és az emlitett vezetékkimutatásban fesorolt állam-távirda-állomások ugyanazon elvek szerint eszközlik, melyek a vasuti távirda-állomásokra nézve a 15. §-ban megállapittattak.

49.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister, f. évi 7280. sz. alatt, a következő rendelet intézte valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz és valamennyi egyházmegyei hatósághoz,

az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. végrehajtása tárgyában.

Az 1868. évi 38. t.-cz. 1. §-ának értelmében minden szülő vagy gyám köteles gyermekeit, illetőleg gyámoltjait nyilvános iskolába járatni életidejük 6-ik évének betöltéséig, az esetre, ha azok a háznál vagy magán tanintézetben nem oktattatnának.

Jóllehet a törvény fennebbi határozata világosan azt czélozza, mikép az állampolgárok gyermekei, a mennyiben magasebb kiképeztetésük nem szándékoltatik, a népoktatási törvény 48. §-ában foglaltakhoz képest legalább az elemi iskola hat évi mindennapi és három évi ismétlő tanfolyamát teljesen bevégezzék, mindazonáltal tapasztaltam, hogy a jelzett t.-cz. fennebbi §-ának végrehajtása alkalmával több hatóság a tankötelezettséget ugy értelmezi, hogy e miatt a törvény emlitett intentiója nem csekély mérvben illusoriussá tétetik.

Hogy tehát az e tekintetben mutatkozó szabálytalanságoknak eleje vétessék, illetőleg azok orvosoltassanak, szükségesnek látom az 1868. évi 38. t.-cz. 1. §-a értelmezésére nézve a következők kijelentését:

1. A gyermekek tankötelezettsége idejének megszabásánál mindég az iskolai, és nem a polgári év tartandó szem előtt.

2. A tankötelezettség tartamának első éve az, melyben a növendék élte 7-ik évébe lép, utolsó pedig az, melyben 15-ik évét betölti.

3. A tankötelesek összeirásánál figyelembe veendő, mikép csak azok tekinthetők tanköteleseknek, kik 6-ik, illetőleg 14-ik évöket az összeirás alkalmával a polgári év szeptember haváig betöltik, önként értetvén a közbeeső évek.

4. Azok, kik a mindennapi iskolába 11-ik, s az ismétlő iskolába 15-ik évöket a tanév folyama alatt töltik be, a mindennapi iskolából az ismétlő iskolába a tanév b e fejezése előtt át nem léphetnek, illetőleg a tanév folyama alatt tartoznak a téli hónapokon át ismétlő iskolába járni.

Miről (Czimedet) tudomás és miheztartás végett ezennel értesitem,

Kelt Budapeten, 1878. évi márczius hó 31-én.

50.

A m. kir. igazságügyminister 9007. sz körrendelete a kir. törvényszékek és kir. járásbiróságokhoz,

az 1877. XX. t. cz. életbeléptetése folytán különösen a 254. és 255. §-okban megjelölt intézkedésekre nézve illetékes biróság tárgyában.

Több kir. járásbiróság az iránt tett kérdést hozzám, hogy az 1877. XX. t. cz. életbelépte folytán, az ezen törvény által birói hatáskörbe utalt, egyes teendőkre, s különösen az emlitett törvény 254. s 255. §§-aiban meg-

jelölt intézkedésekre nézve, a kir. járásbiróságok vagy a kir. törvényszékek illetékesek-e?

Ennek folytán értesitem a kir. $\frac{\text{törvényszéket}}{\text{járásbiróságot}}$, hogy a kir. semmitőszék egy concrét ügyben hozott határozatában kimondotta, miszerint „az 1877. XX. t. cz. azon kivül, hogy az örökösödési eljárást azon esetben, ha az örökösödési eljárásra hivatottak, vagy azok egy része atyai hatalom, gyámság vagy gondnokság alatt áll (243. §.) a biróságok hatósági köréből elvonta, a hagyatéki biróságok illetőségét szabályozó eddigi törvényeket nem változtatta meg, sőt a 255. és több más §§-ban, a hagyatéki biróság illetőségét azon esetre is fenntartotta, ha a gyámhatóság előtt az örökjog vitássá vált — föntartotta a nélkül, hogy a hagyatéki biróság általános kifejezésében foglalt eddigi illetőségi kört csak a járásbiróságokra szoritotta volna.

Abból, hogy a 227. 228. 236 §§-ok kizárólag járásbiróságokat emlitenek, csak az következik, hogy ezen §§. rendeletei kivételt állapitanak meg azon általános illetőségi szabályok alól, melyek a biróságokra nézve érvényesek. Mindezen esetekben a járásbiróságok a haláleset fölvételét, leltárt, végrendeletet elfogadni és a reájok bizott teendőket teljesiteni tartoznak."

A kir. semmitőszéknek ezen határozatából folyólag, azon örökhagyók hagyatékára nézve, kiknek utólsó rendes lakhelyük oly város volt, melyben a kir. birósági szervezet életbeléptét megelőzőleg törvényszék létezett — a birói eljárás, az 1868. LIV. t. cz. 562. és az 1871. XXXI. t. cz. 18. §-a értelmében, a kir. törvényszékek illetőségéhez tartozik.

Budapest 1878. april 1-én.

Az igazságügyminister helyett:

az államtitkár

Csemeghy.

51.

A közmunka és közlekedési ministeriumtól, a gyálai nagyréti ármentesitő társulat alapszabályai.

I. FEJEZET.

A társulat czime. czélja, szervezete.

1. §.

Torontál vármegyébe kebelezett „Gyála“ nevü község határában levő, a Tisza folyam és a Vedresházi 90. számú tiszai átmetszés által szigetté alakitott Gyálai nagyrét puszta birtokosai az 1871. XXXIX. törv. czikk alapján társulattá egyesülnek illetve alakulnak át. „Gyálai nagyréti ármentesitő társulat“ czim alatt azon czélból, hogy ezen árteret a Tisza kiöntései ellen biztositsák.

2. §.

Ezen társulat alakulása nemcsak, de az ártér fejlesztése, az illető birtok holdszám szerint összeirása, földminőségéhez képest osztályozása, a védtöltések elkészitéséhez szükséges területek kisajátitása, nemkülönben a költség-kivetési kulcsnak meghatározása, a vállalattal járt összes költségnek a társulati tagok között haszonarányos kivetése, az az ellen felmerült felszólamlásoknak végleges elintézése s általában az összes munkálat befejezésére már az 1871. XXXIX. t. cz. keletkezése előtt történvén, ezen törvényczikk már csak annak 27. §-a értelmében alkalmazható e társulatra.

3. §.

Az idézett törvényczikk következtében jelen társulat 1878. januárhó 3-án Szegeden tartott közgyülésben magát annak értelmében továbbra is fennállónak nyilvánitotta.

4. §.

A társulat székhelye Szeged. Hivatalos iratain és pecsétjén „Gyálai nagyréti ármentesitő társulat" czimet használ. A pecsét az elnökségnél őriztetik.

5. §.

A társulat ügyeit intézi:

1. a közgyülés, mely rendes vagy rendkivüli;

2. a válaszmány, mely az elnökön kivül 3 társulati tagból áll;

3. az elnök, kit a közgyülés a társulati tagok közül választ;

4. a tisztviselő személyzet, mely áll egy állandóan alkalmazott igazgatóból és mérnökből. — Az igazgató teendőivel az elnök is megbizható.

Az elnök, választmány és az igazgató három évre választatnak.

A közgyülésről.

II. FEJEZET.

6. §.

A közgyülés a társulat képviselete;

Határozat-képességéhez a birtoknak egynegyed részét képviselő legalább három társulati tagnak jelenléte szükséges.

Szavazatképes közvetlenül mindazon társulati tag és

az 1. §-ban emlitett terület birtokosa vagy képviselője, kinek ármentesitett birtok-területe legalább 25 holdat — holdját 1600 □ öllel számitva-tészen. A kisebb területek birtokosainak szabadságukban áll maguk között csoportozatba állani, vagy pedig csatlakozni bármely birtokoshoz, kivel együttesen a közgyülésen szavazati joguk a 25 hold (1600 □ öllel számitva) után gyakoroltathatik.

7. §.

Közgyülések rendszerint Szegeden, kivételesen másutt is tartathatnak, de mindig a társulati ártér kerületében.

A közgyülések vagy rendesek, vagy rendkivüliek, az 1871. t. cz. 8. szakaszában felemlitett esetekben.

A közgyülések meghivása az elnökség által minden egyes társulati taghoz a közgyülés előtt legalább 8 nappal posta utján menesztendő levél által történik.

Ha a tagok kellő számban meg nem jelennének, 14 nap alatt újbóli meghivás mellett uj közgyülés lesz tartandó, melyben a jelenlevők minden további tekintet nélkül, a tanácskozási tárgyak felett érvényesen határoznak.

8. §.

A közgyülés élén áll az elnök és ennek akadályoztatása esetében a közgyülés által választandó más választmányi tag.

A közvetlenül szavazatképes társulati tagok (alapsz. 6. §.) egyenlő szavazati joggal birnak.

Ezen jogot a tagok személyesen vagy irásbeli meghatalmazással ellátott meghatalmazottjaik által gyakorolják.

Pénz-kérdésekben vagy az alapszabályok módositása kérdésében a szavazatok nem fejenként, hanem a közköltségekhez való hozzájárulás aránya szerint számitandók.

9. §.

A közgyülés tárgyalásairól jegyzőkönyv vezettetik, melynek hitelesitése a gyülés által felkért két társulati tagra bizatik.

10. §.

A közgyülés hatásköréhez tartozik:

a) az elnök és választmányi tagok választása, nemkülönben a tisztviselőszemélyzet rendszeresitése s megválasztása, illetmények, úgyszintén rendkivüli dijazások megmeghatározása;

b) az alapszabályok módositása, az ügyvitel rendezése;

c) a társulati ügyek állapotáról tudomás szerzés végett jelentéstételek átvétele;

d) a lefolyt évre készült számadás felülvizsgálásának társulati, de nem választmányi tagok általi elrendelése, a számadásoknak a társulati tagokkal átnézhetés végett alkalmas módon leendő kezelése iránti intézkedés, a számadónak további felelőség alóli felmentése;

e) az évi kezelési költség fedezéseinek meghatározása és biztositása; e végre az igazgató által készitett és a választmány által megbirált költségelőirányzat feletti határozathozatal;

f) netaláni inditványok feletti határozás;

g) meghatározása az 1871. XL. t. cz. 9. §. értelmében a társulati tartalék-alap összegének és rendeltetésének, úgy nemkülönben kölcsönök felvételének szüksége és feltételei fölötti intézkedés:

h) a társulat feloszlása vagy annak egy részétől való megválása, vagy más társulattal történhető összeolvadás fölötti rendelkezés.

A választmányról.

III. FEJEZET.

11. §.

Választmányi ülések az elnök meghivására tartatnak annyiszor, a mennyiszer azt a hatásköréhez utalt társulati ügyek elintézése megkivánja.

12. §.

A választmány teendője és hatásköre a következőkre terjed ki:

a) az évi költségelőirányzat tervezetének megbirálására és a közgyülésnek határozás végett előterjesztésére;

b) a társulat ügyeiben érkezett kormányrendeletek és bárhonnan eredő inditványok tárgyalására és elintézésére, vagy ha azok elintézése hatáskörét tulhaladná, véleményének a közgyülés elé terjesztésére;

c) az alapszabályok módositása tárgyában javaslattételre, ha azt a társulat érdeke kivánja.

d) sürgős és elodázhatlan esetekben a közgyülés utólagos jováhagyása mellett intézkedésre.

13. §.

A választmány a közgyülésnek felelős és annak jegyzőkönyveit bemutatja.

Az elnökségről.

IV. FEJEZET.

14. §.

A társulati elnök hivatása:

a) a társulati ügyek akadálytalan rendes menete, külö

nösen a törvény, az alap- és gátvédelmi szabályok sértetlen megtartása, ugy a közgyülési és választmányi határozatok végrehajtása felett felügyeletet gyakorolni;

b) az elnök hivja össze a közgyülést és a választmányt, kijelöli a tanácskozási tárgyakat és vezényli a tanácskozást; a szavazatok egyenlőségének esetén az elnök szavazata dönt;

c) évenként egyszer vagy többször is meggyőződik a töltések, a szerszámok és védszerek állapotáról, azokat a helyszinén megtekintvén;

d) a gátőrök szolgálati képessége felől személyes érintkezés és szemle által magának kellő tudomást szerez; legalább egyszer évente előleges értesités nélkül megvizsgálja az igazgatói iratokat és pénztárt, s a számviteli könyveket, ha pedig az elnök az igazgató teendőit is végezné, ugy ezen vizsgálatot a választmány teljesiti; végül

e) gondoskodik a társulati tartalékalap elhelyezése, kamatoztatása és biztonsága felől.

Az igazgatóról.

V. FEJEZET.

15. §.

Az igazgató utasitásait a választmány és a közgyüléstől kapja.

16. §.

Az igazgató hivatva van a társulat érdekeit védeni és lehetőleg elmozditani, minden ügyeit hiven és rendesen kezelni. Ő képviseli a társulatot minden ügyeiben, a jogügyekben annyiban, amennyiben a választmány által a megbizott ügyvéd részére ő állitja ki teljes érvényességgel az ügyvédi meghatalmazást, egyéb ügyei ben pedig az által, hogy ő levelez a társulat, az

államhivatalok, törvényhatóságok és azok egyes tisztviselőivel nemkülönben egyletek és egyes felekkel, és ő lép velők a hol szükséges, személyes érintkezésbe.

16. §.

Az igazgató hivatva van a társulat érdekeit védeni és lehetőleg előmozditani, minden ügyeit hiven és rendesen kezelni.

Ő képviseli a társulatot minden ügyeiben a jogügyekben annyiban, a mennyiben a választmány által a megbizott ügyvéd részére ő állitja ki teljes érvényességgel az ügyvédi meghatalmazást, egyéb ügyeiben pedig az által, hogy ő levelez a társulat, az államhivatalok, törvényhatóságok és azok egyes tisztviselőivel, nemkülön egyletek és egyes felekkel, és ő lép velök a hol szükséges, személyes érintkezésbe.

17. §.

Az igazgató alkalmazza a gátőröket a gádvédelmi szabályokban meghatározott számban, ő látja el őket a kellő utasitással, ő szerzi be a szükséges védelmi szereket és szerszámokat és általában ő hajtja végre mindazon intézkedéseket, melyeket a védgátak fenntartása érdekében, az 1871: XXXIX. és XL. t. cikkek a társulati alap- és gátvédelmi szabályok, a közgyülés és a választmány határozatai, és az elnökség utasitásai az ő teendői közé soroznak.

18. §.

Az igazgató teendőihez tartozik továbbá a választmány elé terjesztendő évi költségelőirányzat tervezetét és ugyanazon közgyüléshez a társulati ügyek állapotáról szóló évi jelentést elkésziteni és az engedélyezett összeget a

megállapitott kulcs szerint, az egyleti tagokra kivetni, a kiszámitás eredményét pedig az évenkénti közgyülésen velök közölni.

19. §

A társulati tagok névsorozata, az ártéri birtok területeinek folytonos nyilvántartása végett, az igazgató egy ártéri telekönyvet vezet, melyben minden bármely czimü birtokváltozás pontosan nyilvántartandó.

20. §.

A töltésekhez tartozó társulati területek kellő értékesitése és az azokon nyert termesztmény kezelése és értekesitése szintén az igazgató hatásköréhez tartozik.

21. §.

Az igazgató egyszersmind a társulat pénztárnoka is, és mint olyan, annak minden pénzbevételeit és kiadásait, s általában a reá bizott pénztárt hiven és pontosan kezeli és biztonsága felett felelősség terhe alatt őrködik.

22. §.

Ő késziti el a hátralékban maradt költségjárulékok kimutatását és közli az 1871: XXXIX. t. cz. 20. §. értelmében a megelőzött évből hátramaradt járulékokat behajtás végett az illető kir. adóhivatallal.

23. §.

Mind a készpénz, mind pedig a társulat egyéb vagyona felől az igazgató számadást, továbbá a szerszámok és védszerekről leltárt vezet, a könyvezés rendes vezetéseért felelős, számadásait az év végével lezárja, és az

ahhoz tartozó okmányokkal együtt megvizsgálás végett a választmányhoz beterjeszti.

A társulati mérnökről.

VI. FEJEZET.

24. §.

A társulati mérnök, legyen az állandóan, vagy az 1871. XXXIX. t. cz. 7. §. értelmében ideiglenesen alkalmazva, hivatva van mindazon mérnöki munkálatokat, melyeknek szüksége a társulati gát körül felmerül, vagy a melyek a társulatra nézve hasznosaknak mutatkoznak, teljesiteni.

A társulati tartalék-alapról.

VII. FEJEZET.

25. §.

Hogy rendkivüli árvizek által a töltésekben okozott nagyobb sérülések kijavitására a szükséges költség haladék és a társulati tagok rögtöni terheltetése nélkül kéznél legyen, az 1871. évi XL. t. cz. 9. §. értelmében tartalék-alap alakitása határoztatott.

Ezen tartalék-alap 6000 o. é. forintban állapittatik meg.

Ezen összeg növelésére használtatik a) a meglevő tartalék-alap kamatja; b) a kisajátitott töltés területén össztermelés utján nyerendő évi jövedelem.

26. §.

A társulati tartalék-alap takaréktárilag helyeztetik el.

Általános.

27. §.

A gátfenntartási járulékok befizetése előleges évnegyedes részletekben és pedig az évnegyed első hónapjában történik.

Azon járuléki összegek után, melyek addig be nem fizettettek, az 1871. XXXIX. t. cz. 20. §. értelmében 6%-tóli késedelmi kamat fizetendő.

28. §.

A gátőrségről, a védgátak fenntartása körüli eljárásról, tekintettel az 1871. XL. t. cz. rendeleteire, a társulat külön gátvédelmi szabályai határoznak.

Szegeden, 1878. januárhó 3-án, s folytatva tartott közgyülésből.

Trech
elnök.

2937. Jelen alapszabályokat jóváhagyom.

Budapesten, 1878. évi ápril 11.

a miniszter helyett
Hieronymi Károly.

52.

A m. kir. pénzügyminister, f. évi 17834. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz, kir. adófelügyelőhez és adóhivatalhoz,

az 1876. évi XIV. törvényczikk 103. §-ában megállapitott husz évi házadómentesség alkalmazása tárgyában:

A közegészségügyi rendezésről szóló 1876. évi XIV. törvényczikk. 103. §-a szerint „uj épitkezések gyógyfürdőkben husz évi adómentességet élveznek.“

Ezen törvényes intézkedésnek már magában világos szerkezete mellett is, annak alkalmazása iránt eltérő nézetek nyilvánulván, minden e részben felmerülhető kétely eloszlatása, s a törvény rendeletének egyedül megfelelt helyes eljárás biztositása czéljából, szükségesnek találom a következőket tudomás és alkalmazkodás végett kijelenteni.

A fentidézett törvényszakasznak szövegét tekintve, a kérdéses husz évi adómentességben csak a gyógyfürdőkben, tehát nem fürdőhelyeken, azaz oly helyeken általában, hol gyógyfürdők léteznek, épitett uj házak és létesitett uj épitkezések részesittetnek, és már a kérdéses törvényczikk egész szerkezeténél fogva sem foroghat fenn kétség az iránt, hogy az emlitett, félreismerhetlenül a gyógyfürdők emelése tekintetéből engedélyezett husz évi adómentességi kedvezmény csak magukat, a gyógyfürdőket s azokhoz tartozó, a fürdővendégek elszállásolására emelt épületeket illetheti meg, de fürdőket is magukban foglaló helyeken magánbirtokosok által épitett házakra egyátalában ki nem terjeszthető.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 3-án.

53.

A m. kir. pénzügyminister f. évi 18525. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi kir. pénzügyigazgatósághoz,

jövedéki kihágással vádolt katonai egyénekre jogerejüleg rótt fogságbüntetéseknek katonai fogházakban leendő végrehajtása tárgyában.

A közös cs. és kir. hadügyministerium f. évi márczius 26-án 593. sz. a. kelt körrendeletében (a közös hadsereg számára kibocsátott rendeleti lap 17. száma, 67. tét alatt), a m. kir. pénzügyi és igazságügyi ministeriumokkal egyetértésben elrendelte, hogy a tettleges szolgálatban álló katonai egyének az illetékes biróságok által jövedéki kihágások miatt rájuk rótt fogságbüntetéseket valamely katonai fogházban állhassák ki.

Az ily büntetések végrehajtása iránt Magyar- és Erdélyországban a királyi törvényszékek, Horvát- és Szlavonországban, valamint a horvát-szlavon katonai határőrvidéken pedig a pénzügyi törvényszékek tartoznak, a jogérvényes itélet becsatolása mellett, az illető katonai parancsnoksághoz fordulni, mely aztán intézkedni fog, hogy a kimondott fogságbüntetés az itélet vagy azt módositó legfelsőbb kegyelmi tény alapján tett megkeresésnek megfelelőleg, minden szükségtelen halasztás és félbeszakitás nélkül, valamely katonai fogházban végrehajtassék.

A büntetés végrehajtása alatt az elmarasztaltak il-

letményeikre nézve a katonai biróság által elitélt katonai fegyenczekkel egyenlő elbánás alá esnek.

A katonai parancsnokság a megtörtént végrehajtásról értesiteni fogja azon hatóságot, mely azt szorgalmazta, és egyszersmind intézkedni fog az iránt is, hogy a fogság idejében felmerült élelmezési költségek és az elmarasztaltak netáni utiköltségei a jövedéki birságalapból a katonai kincstárnak megtérittessenek.

Erről az igazgatóság tudomás és pontos ahoztartás végett értesittetik.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 10-én.

54.

A m. kir. igazságügyminister 1878. évi 10876. számu körrendelete,

melylyel az 5684. számu rendelet két tollhibája kijavittatik.

A m. kir. ministerium által folyó évi 5684. I. M. szám alatt kiadott rendeletnek a székelyudvarhelyi törvényszék területét illető 8-ik §-a a) pontjában tollhibából „Matisfalva“ helyett „Mácsfalva“ és „Enlaka“ helyett „N.-Laka“ iratott.

Mely tollhibák tévedések elkerülése végett ezennel kijavittatnak.

Budapest, 1878. april 13-án.

Az igazságügyminister rendeletéből.

Kovács Kálmán,
ministeri tanácsos.

55.

A m. kir. pénzügyminister, f. évi 188,48. sz. alatt a következő körrendeletet intézte valamennyi magyarországi katasteri igazgatósághoz,

az ártéri birtokok után járó adókedvezmények megadása iránti felszólalások tárgyában kibocsátott 16,159. számu körrendelet módositása tárgyában:

A költséges vizszabályozási munkálatok által használhatókká tett, s átalában mentesitett vagy nem mentesitett ártérben fekvő birtokok után járó adókedvezmények utólagos elnyerhetése tárgyában f. évi január hó 12-én 16.159. sz. a. kiadott körrendeletben, az utólagos felszólalások benyujtására folyó évi aprilis hó 30-kát tüztem ki határnapul, oly megjegyzéssel, hogy ezen felszólalásokban a kérelem tárgyát képező földrészletek elősorolandók.

Miután több oldalról panasz emeltetett, hogy némely katasteri igazgatóság az ilykép részletezendő felszólalások elkészitéséhez szükséges katasteri munkálatokat ki nem adja, egyes katasteri igazgatóságokat táviratilag utasitottam, s valamennyi katasteri igazgatóságot ezennel utasitom, hogy a mennyire lehet, a régi és a kiigazitás helyett ujból készitett katasteri telekkönyveket, továbbá a régi birtokiveket és summariumokat, s végre a már előbb megállapitott adómentségekre vonatkozó adótárgyváltozá[illegible] (F. betüs) jegyzékeket is, haladék nélkül az ártérre[illegible] községeknek vétbizonyitvány mellett, oly megha[illegible] küldjék meg, hogy a telekkönyveket megérkezé[illegible]

azonnal a község házánál betekintés végett tegyék ki, s erről az ártéri birtokosokat haladéktalanul értesitsék.

De miután sok esetben az emlitett munkálatok, azon okból, mivel azok az uj becslési helyszineléseknél a becslőbiztosok, a felszólalások feletti határozatok keresztülvezetésénél pedig az arra hivatott egyének által szükségeltetnek, oly rövid idő alatt ezen egyénektől be nem szerezhetők és a községeknek meg nem küldhetők, hogy azután még az illető birtokosok azoknak jókor hasznát vehessék megengedem és rendelem, hogy az igazgatóságok az emlitett 16,259. számu körrendeletben kitett azon feltételhez, miszerint a panasz tárgyát képező földrészletek helyrajzi szám szerint is elősorolandók, szorosan ne ragaszkodjanak, és a folyó évi április hó 30-ig benyujtott felszólalásokat akkor is a megvizsgálandók közé sorozzák és ide feljelentsék, illetőleg maga idején érdemileg tárgyalják, ha a földrészletek abban nincsenek is felsorolva, hanem vagy a régi helyrajzi szám, vagy a dülő, vagy a fekvés szerint olykép vannak jelelezve, hogy azok a vizsgálatnál megjelenő birtokos vagy megbizottjának szóbeli utmutatása mellett meglelhetők és azután a jelenlegi helyrajzi számmal is megjelölhetők legyenek.

Határozottan kivánom és elvárom, hogy ezen ügy ez alkalommal végleg elintéztessék, s azért ujra utasitom az igazgató urakat, hogy maguk részéről is mindent kövessenek el, hogy a felszólalni kivánókat a szükséges adatok kiadatása által felszólalásaik felszerelésében támogassák.

A felszólalások megvizsgálásánál és elintézésénél követendő alaki eljárás külön utasitás által fog szabályoztatni.

A 16,159. számu körrendelet végén adott azon utasitás, melyszerint a kérvények ide felterjesztendők, oda módosittatik, hogy nem a kérvények magok, hanem azoknak jegyzéke — melyben a felszólaló és a község neve,

és a mennyire lehet a reclamált parczellák száma s a felszólalás tárgyát képező kivánat röviden jelzendő — terjesztendő fel; az alatt pedig, mig azokra innét rendelet érkeznék, a felszólalások becslőjárások és községek szerint rendezendők.

Kelt Budapesten, 1878. aprilis hó 8-án.

Széll Kálmán, s. k.

56.

Igazságügyministeri rendelet

a gondnokság alá helyezés, a kiskoruság meghosszabbitása, és az atyai hatalom megszüntetések érdésében követendő birósági eljárás tárgyában.

Azon ügyekben követendő eljárásra nézve, melyek az 1877. XX. t. cz. szerint a birósági eljárásra utasíttattak, ezen törvényczikk 305. §-ban nyert felhatalmazás alapján, rendelem a mint következik.

A kiskoruság meghosszabbitása.

1. §.

A kiskoruság meghosszabbitására azon törvényszék illetékes, a melynek területén lakik azon személy, a kire nézve a kiskoruság meghosszabbitása kéretik.

Azon magyar honos kiskoruságának meghosszabbitására, a ki állandóul külföldön lakik vagy tartózkodik, a menynyiben az 1877. XX. t. cz. hatályának területén állandó lakhelye nincs: azon belföldi törvényszék illetékes, a mely-

nek területén utolsó lakhelye volt, vagy állandóul tartózkodott.

2. §.

A kiskoruság meghosszabbitása iránti kérelem az 1877. XX. t. cz. 4. §-nak második bekezdésében megjelölt, és saját vagyonuk fölött szabad rendelkezési joggal biró személyek által együttesen, vagy azok közül egy vagy több által — mindazonáltal a következő §-ban meghatározott korlátozás mellett — külön is előterjeszthető.

Az oldalrokonok e kérelmezési joga az unokatestvérnél távolabbi fokuakra nem terjed ki.

3. §.

Hatálytalan a kérelem s hivatalból visszautasítandó: ha az, az atyai hatalmat gyakorló atya, vagy a gyámságot gyakorló anya, illetőleg nagyszülő életében más rokon által vagy pedig a gyám hozzájárulása nélkül terjesztetik elő.

4. §.

A szülők és a nagyszülők — a mennyiben saját vagyonuk fölött szabad rendelkezési joggal birnak, — gyermekük, illetőleg unokájuk kiskoruságának meghosszabbitását, a gyám hozzájárulása nélkül is kérelmezhetik.

5. §.

A gyámnak azon joga, hogy gyámoltjára vonatkozólag a kiskoruság meghosszabbitását kérelmezhesse, a gyámolt rokonainak beegyezésétől független.

A gyámnak ezen jogát illetőleg, az atyai hatalom gyakorlatától ideiglenesen felfüggesztett atya ellenzése sem képez akadályt.

6. §.

A kiskoruság meghoszabbitása iránti kérelem, keresetlevélben terjesztendő elő.

A keresetlevélben megjelölendők azon ténybeli körülmények, melyekből az 1877. XX. t. cz. 8. §-ban kiskoruság meghosszabbitására nézve megállapitott föltétel létezése következtetik. Megjelölendők továbbá azon bizonyitékok is, melyek a felhozott ténybeli körülmények bebizonyitására szolgálnak. Bizonyitványok, valamint a kérelem támogatására szolgáló más okiratok, a keresetlevélhez másolatban melléklendők.

7. §.

A keresetlevél két példányban nyujtandó be, melyeknek egyike a tárgyalás megkezdéseig, a felek általi megtekinthetés végett a pertárban tartandó; a tárgyalás megkezdésével azonban a percsomóhoz csatolandó.

A keresetlevél második példánya annak összes mellékleteivel, a törvényszék által, az illetékes árvaszékhez átirat mellett teendő át.

8. §.

A törvényszék a kiskoru képviseletére ügygondnokot rendel, és egyuttal a kérelem fölötti tárgyalásra határnapot tüz ki, melyre a kérelmezőn és az ügygondnokon kivül, a kiskorunak szülei és nagyszülői az esetben is megidézendők, ha a kiskorú másnak gyámsága alatt állana.

Az oldalrokonok csak az esetben idézendők meg, a melyben őket, a kiskoruság meghosszabbitása iránti kérelem előterjesztésének joga illeti.

A gyám és az árvaszéki ügyész mindenik esetben megidézendők.

Az idézés a keresetlevél felzetének mindenik érdekelt részére, a kérelmező által benyujtandó egy-egy példányára vezetett idézési végzés kézbesitése által eszközöltetik.

Ha a kérelmező kellő számu felzeteket nem nyujtott be: ezek az ő költségére hivatalból egészitendők ki.

9. §.

Az árvaszék a keresetlevél vétele utáni legrövidebb idő alatt, s mindenesetre a tárgyalás határnapja előtt, átiratilag értesiti a törvényszéket mindazon körülményekről, melyek a kérdéses ügyben a birói elhatározásra befolyást gyakorolhatnak, s megjelöli azon bizonyitékokat is, melyekről az ügyre vonatkozólag tudomással bir, azokat pedig, a melyek nála léteznek, eredeti példányban a törvényszékhez átteszi.

Egyuttal értesiti az árvaszék a törvényszéket, hogy a kérelem beadására jogositott rokonok közül kik vannak életben, s ezeknek neve, holléte és rokonsági foka is megjelölendő.

Azon esetben, ha az árvaszéknél létező iratok valamelyike a jelen rendelet 10. §-ában meghatározott intézkedés czéljából az árvaszék által nem volna nélkülözhető, ennek az árvaszéki elnök által hitelesitett másolata küldendő a törvényszékhez, s az eredeti példány a 10. §-ban meghatározott végzés hozatala után tétetik át.

10. §.

Ha az árvaszék a keresetlevélben felhozott és igazolt, vagy ezeken fölül, gyámhatósági hivatása gyakorlatában a kiskorura nézve egyébként tudomására jutott körülményekből, azon okok valamelyikének fennforgását valószinünek látja, a melyek miatt az 1877. XX. t. cz. 8. §-a

szerint a kiskoruság meghosszabbitandó, a mennyiben az ügynek előreláthatólag bonyolódott volta folytán attól tarthatna, hogy a kiskoruság meghosszabbitása iránti eljárásnak, a biróság által jogérvényes itélettel való befejezése előtt teljeskoruvá válhatik,: jogában áll a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését — mindazonáltal a felek, vagy tanu kihallgatása és a czélból foganatositandó külön eljárás vagy tárgyalás nélkül — az esetben is elrendelni, ha ez a keresetlevélben nem is kéretik.

A teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése iránti kérdés, a kiskoruság meghosszabbitása iránt a biróságnál meginditott eljárást nem függeszti fel és nem akadályozza.

11. §.

A kiskoruság meghosszabbitása iránti tárgyalásnál, a jegyzőkönyvi eljárásra vonatkozó szabályok követendők.

A tárgyalás mindazonáltal törvényszéki biró által vezetendő. A tárgyalást vezető biró köteles a felek szóváltásainak jegyzőkönyvbe vétele után, mindazon körülményekre nézve, melyek a tényállás teljes kideritésére szükségesek, a felekhez pótkérdéseket intézni, és ezeket, valamint az ezekre adott feleleteket a jegyzőkönyvbe bejegyezni.

12. §.

Ha a kérelmezőnek a kérelem előterjesztésére való jogosulatlansága a tárgyalás folyamán derül ki, a tárgyalás vezetésével megbizott biró a további eljárást felfüggeszti, s az iratokat a törvényszéknek előterjesztvén, az utóbbi, — a mennyiben az emlitett eset csakugyan fennforog — a tárgyalást végleg megszünteti, s a kérelmezőt az addigi eljárás összes költségeiben elmarasztalja.

13. §.

A 12. §-ban meghatározott eset kivételével — a törvényszék jogában áll a jegyzőkönyv befejezése után, ujabb körülményeknek kideritését s ujabb bizonyitékok felvételét hivatalból elrendelni.

Ezen póteljárás foganatositása után a feleknek meghallgatása, a törvényszék belátása szerint elrendelhető vagy mellőzhető.

14. §,

A kérelem érdeme fölött itélet hozandó.

15. §.

A felebbvitelre nézve a törvénykezési eljárás erre vonatkozó intézkedései irányadók.

A kiskoruság meghosszabbitásának megszüntetése.

16. §.

A kiskoruság meghosszabbitásának megszüntetése ugyanazon biróság illetékes, a mely a meghosszabbitást elrendelte.

17. §.

A kiskoruság meghosszabbitásának megszüntetését a 2. §-ban meghatározott személyeken kivül, és ezekre vonatkozólag a 3. 4. és 5. §§. föltételei alatt — az is kérelmezheti, a kire nézve a kiskoruság meghosszabbitása elrendeltetett.

Ez utóbbi esetben a kérelem szóval is előterjeszthető, mely esetben az elnök a kérelemnek jegyzőkönyvbe foglalására egy birót biz meg.

A kiskoru képviseletére a törvényszék által ügygondnok rendelendő s a keresetlevél (7. §.) az ügygondnok által adandó be.

18. §.

A további eljárásra és a perorvoslásra vonatkozólag ezen rendeletnek 11. 15. §§. a jelen kereset tárgyának megfelelő értelemben alkalmazandók.

19. §.

A meghosszabbított kiskoruság megszüntetésének hatálya, az ezt kimondó azon itéletnek a kiskoruság alól felmentett részére eszközlött kézbesitését követő napon veszi kezdetét, a mely ellen a törvénykezési eljárásban meghatározott idő alatt perorvoslat vagy nem használtatott, vagy a mely további perorvoslattal meg nem támadható.

Az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése.

20. §.

Az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetését kimondó azon gyámhatósági határozat érvénytelenitésére, mely ellen az 1877. XX. t. cz. 22. §. szerint a birósági ut nyitva tartatott, — azon törvényszék illetékes, a melynek területén az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetését első fokban megállapitott gyámhatóság székhelye létezik.

21. §.

A kérelem a gyámhatósági határozatban meg nem nyugvó atya által, a határozat jogerőre emelkedésétől számitott 3 hó alatt, azon családtag elleni keresetlevélben terjesztendő elő, a kinek kérelmére a gyámhatóság — az

atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése iránti eljárást meginditotta.

Ha pedig az atyai hatalom gyakorlatának megszüntetése iránti eljárás nem valamelyik családtag kérelmére — hanem az árvaszék által hivatalból indittatott meg, — e keresetlevél az árvaszéki ügyész ellen intézendő,

A később előterjesztett kérelem hivatalból utasítandó vissza.

22. §.

A keresetlevélben megjelölendők mindazon körülmények, melyekkel a kérelmező indokolhatni véli:

1) hogy a gyámhatóság az atyai hatalom megszüntetését kimondó határozatának alapjául oly tényt fogadott el, a melylyel ezen következményt az 1877. XX. t. cz. 22. §. nem köti össze; vagy pedig:

2) hogy az 1877. XX. t. cz. 22. §. szerint megszüntetési okot képező, s a gyámhatósági határozat alapjául elfogadott körülmény nem forog fenn.

23. §.

A kellő időben benyujtott kereset fölötti tárgyalásra határnap tüzendő ki, melyre az atyai hatalom gyakorlatától elmozditott atya, valamint azon családtag is, aki ellen a kereset intéztetett, illetőleg az árvaszéki ügyész (21. §.), továbbá az atya helyett a gyámság vezetésével megbizott személy, ugyszintén a kiskoru gyermekek legközelebbi rokonai megidézendők.

Az árvaszéki ügyész az esetben is megidézendő a tárgyalásra, ha a kereset a 21. §. értelmében nem ő ellene intéztetett.

24. §.

A keresetlevél annyi példányban adandó be, hogy az azt beadónak, és annak, a ki ellen a kereset intéztett, s a mennyiben ez nem volna az árvaszéki ügyésnek is — továbbá a gyámnak is egy teljes példány jusson. A kiskoruak rokona külön felzetekre vezetendő idéző végzéssel idéztetnek meg.

25. §.

Az idéző végzéssel egyidejüleg, s a keresetlevél egy példányának közlése mellett külön átirattal megkeresendő a gyámhatóság, azon iratoknak és határozatoknak, a tárgyalási határnapig, a törvényszékhez való áttételére, melyek a kérdéses esetre vonatkozólag előtte folytatott eljárásban felmerültek, illetőleg keletkeztek.

Az árvaszék köteles ezen iratokat és határozatokat eredeti szövegben, a legrövidebb idő alatt s mindenesetre 3 nappal a törvényszéki átiratban megjelölt tárgyalási határnap előtt, átirat mellett a törvényszékhez áttenni, mely iratok azonban a birói eljárás végbefejezte után, a törvényszék által visszaküldendők, s a gyámhatóság a birósági eljárás eredményéről, az itéletek — illetőleg határozatok hitelesített példányainak közlésével értesítendő.

26. §.

A további eljárásra és a perorvoslatokra vonatkozólag ezen rendelet 11—15. §§-nak rendelkezései a jelen ügynek megfelelő értelemben alkalmazandók.

Nagykoruaknak gondnokság alá helyezése.

27. §.

Nagykorunak gondnokság alá helyezésére azon törvényszék illetékes, melynek területén annak lakhelye létezik.

Az 1877. XX. t. cz.-nek alávetett azon nagykorú magyar honosnak gondnokság alá helyezésére nézve, a ki állandóul külföldön lakik vagy tartózkodik, a menynyiben az idézett törvény hatályának területén állandó lakhelye nincs, azon belföldi törvényszék illetékes, a melynek területén utolsó lakhelye volt vagy állandóan tartózkodott.

28. §.

Az 1877. XX. t. cz. 28. §-ának a) pontja esetében a gondnokság alá helyezést az elmebeteg vagy magát jelekkel megértetni nem tudó nagykoru siket-némának fel vagy lemenő ágbeli, s az unokatestvérekig bezárólag más nagykoru rokonai, továbbá házastársa, végre az árvaszéki ügyész, vagy együttesen vagy külön kérelmezhetik.

29. §.

Az 1877. XX. t. cz. 28. §-ának b.) és c.) pontja eseteiben a gondnokság alá helyezést csakis a gondnokság alá helyezendő, vagy ennek felmenő — vagy pedig lemenő ágbeli nagykoru rokonai ugy együttesen, valamint külön is kérelmezhetik.

30. §.

A gondnokság alá helyezés azon esetek kivételével, melyekben ezt a kérelmező maga ellen kéri, keresetlevélben kérelmezendő.

31. §.

Ha a keresetlevél a kérélmezőnek ez iránti jogosulatlansága miatt nem utasittatik vissza, az ügynek jegyzőkönyvi tárgyalására határnap tüzendő ki, melyre a

kérelmező és a gondnokság alá helyeztetni kért nagykoru, valamint ennek mindazon nagykoru rokonai is megidézendők, a kik a gondnokság alá helyezés kérelmezésére a törvény, s a jelen rendelet 23. §-a szerint jogosultsággal birnak, habár a kereset meginditásához nem járultak.

32. §.

Az 1877. XX. t. cz. 28. §-a a.) pontjának esetében annak részére, a ki gondnokság alá helyeztetni kéretik, a törvényszék által ügygondnok rendelendő, s a tárgyalásra ez is, ugyszintén az árvaszéki ügyész — ez utóbbi azon esetben is megidézendő, ha a keresetet nem ő terjesztette elő, vagy ha ahhoz hozzá sem járult.

33. §.

A további eljárásra és perorvoslatokra vonatkozólag ezen rendelet 11—15. §§-nak rendelkezései a jelen ügynek megfelelő értelemben alkalmazandók.

34. §.

Az 1877. XX. t. cz. 28. §-a a) pontjának eseteiben, valamint azon törvény b) pontjának az esetében, melyben a kérelmező kéri gondnokság alá helyeztetését, a törvényszék köteles annak, a kinek gondnokság alá helyeztetése kéretik, elmebeli állapotát, illetőleg azon tulajdonságát hogy magát megértetni, esetleg vagyonát kezelni képes-e, orvosi szemle által kiderittetni, e végett egy vagy több orvost a megfigyeléssel és véleményadással megbizni; a szükség vagy czélszerűséghez képest pedig jogában áll az orvosi vélemény fölött az egyetem orvosi karát vagy pedig az országos közegészségügyi tanácsot felülvéleményezés végett megkeresni.

35. §.

Ha a törvényszék az országos tébolyda, vagy valamely hatósági, vagy a hatóság közvetlen felügyelete alatt álló kórház igazgatósága által hivatalosan értesittetik arról, hogy valamely nagykorura nézve, az 1877. XX. t. cz. 28. §-a a.) pontjában meghatározott esetek egyike fennforogni találtatván, a gyógykezelés végett az intézetbe bevétetett — a mennyiben a törvényszék illetékességét a jelen rendelet 27. §-a szerint megállapitottnak találja, az illető személy részére ügygondnokot rendel, s egyuttal a hozzá érkezett igazgatósági jelentést, s annak mellékleteit további intézkedés végett, az illetékes árvaszékhez átteszi.

Az árvaszék a legrövidebb idő alatt utasitja ügyészét, hogy a gondnokság alá helyezés iránti keresetet, a törvényszéknél adja be, és egyuttal értesiti a gyógykezelés alatt levőnek a 28. §-ban megjelölt rokonait és házastársát, hogy a gondnokság alá helyezés iránti eljárásra nézve az árvaszéki ügyészhez csatlakozzanak.

Az árvaszéki ügyész eljárása, a rokonok vagy a házastárs csatlakozásától független; ez utóbbiak mindazonáltal jogositva vannak: az első biróság itéletének meghozataláig, előterjesztéseiket és észrevételeiket akár a tárgyalási jegyzőkönyvbe beiktatni, akár külön beadványban a törvényszékhez benyujtani.

36. §.

A 35. §-ban megjelölt igazgatói jelentés, illetőleg az orvosi vélemény: szakértői vélemény hatályával bir, mely mindazonáltal az esetben, ha a további megfigyelés, vagy felülvizsgálat szükségesnek mutatkozik, a 34. §-ban ez iránt megállapitott intézkedések elrendelését nem zárja ki.

37. §.

Ha a törvényszék, a melyhez jelen szakaszban megjelölt jelentés küldetett, — magát az eljárásra illetékteennek tartaná, — a jelentést és annak mellékleteit, a jelen rendelet értelmében teljesitendő eljárás végett, az illetékes törvényszékhez teszi át.

38. §.

Ha pedig az 1877. XX. t. cz. 28. §-ának b) vagy c) pontjában meghatározott valamely körülmény alapján, a kérelmező maga kéri gondnokság alá helyeztetését: a törvényszék, a mennyiben a kérelem nem a biróság előtt felvett jegyzőkönyvben foglaltatik, vagy közjegyző által kiállitott oly felhatalmazás nem mellékeltetett volna, a mely a kérelmet beadó személyt erre különösen és határozottan felhatalmazza: azon körülményre, vajjon a kérvény az által, vagy annak beegyezésével adatott-e elő, a kinek nevében beterjesztetett; tárgyalást rendel, s erre a kérvényezőt személyes megjelenés végett megidézteti.

Ha a kérelmező személyes vagy közhitelességü okiratban a törvényszékhez benyujtott nyilatkozatában ez iránt minden kételyt eloszlat: a gondnokság alá helyezés minden további eljárás nélkül elrendelendő.

Jogában áll mindazonáltal a kérelmező fel és lemenő ágbeli rokonainak ez esetben a törvényszéknél kérelmezni, hogy a gondnokság az ő kérelmükre is elrendeltnek mondassék ki.

39. §.

Az itélet, melylyel a gondnokság alá helyezés elrendeltetik, mindenik esetben, — az pedig, a melylyel az elrendelésnek hely nem adatik, azon esetben, melyben a tárgyalásra az árvaszéki ügyész is megidéztetett (32. 35. §§.) az árvaszékkel is hiteles példányban közlendő.

Nagykoruak fölötti gondnokság megszüntetése.

40. §.

Gondnokság alá helyezett nagykoruak fölötti gondnokságnak megszüntetésére, ugyanazon törvényszék illetékes, a mely a gondnokságot elrendelte.

41. §.

A gondnokság megszüntetését a gondnokolt, vagy ennek gondnoka kérelmezheti.

A gondnokolt ezen kérelmét szóval (17. §.) vagy irásban terjesztheti elő.

42 §.

A gondnokolt által előterjesztett kérelem folytán a törvényszék a kérelmező részére ügygondnokot rendel, a ki a gondnokság megszüntetése iránt legfelebb 3 hó alatt keresetlevelet köteles beadni.

Ha pedig a gondnok kéri a gondnokság megszüntetését: az ez iránti keresetlevél a gondnok által terjesztendő elő, mely esetben előzőkérelemnek s ügygondnok kinevezésének nincs helye.

43. §.

A kereset az árvaszéki ügyész ellen intézendő.

44. §.

A keresetlevél annyi példányban nyujtandó be, hogy az árvaszéki ügyésznek, a gondnoknak, s ha ügygondnok neveztetett ki, ennek is egy teljes példány jusson.

45. §.

A kereset fölötti tárgyalásra megidézendők mindazok, a kik a gondnokság alá helyezés iránti tárgyalásra megidézendők voltak.

A rokonok a keresetlevél felzetére vezetendő idézési végzéssel idéztetnek meg.

46. §.

A 25. §. rendelkezései a jelen esetben is megtartandók.

47. §.

A további eljárásra vonatkozólag a kérelem tárgyának megfelelő értelemben — a mennyiben a jelen rendelet 48. és 49. §§-ai kivételt nem állapitanak meg, ugyanazon szabályok követendők, melyek a nagykoruaknak gondnokság alá helyezésére nézve megállapittattak.

48. §.

Ha a gondnokság alá helyezés, a gondnokolt kérelme folytán rendeltetett el, a mennyiben az a rokonok kérelmére is kimondottnak nem határoztatott: a gondnokság megszüntetése, a gondnokoltnak egyszerü kérelmére, mindazonáltal a szükséghez képest a 34. §-ban meghatározott intézkedések megtartása mellett, végzéssel rendelendő el.

49. §.

Azon esetekben, melyekben a gondnokság alá helyezés, a gondnokolt kérelmére rendeltetett el, de az intézkedés hatálya a rokonok kérelmére is kimondottnak határoztatott: a gondnokság megszüntetése, a gondnokolt,

vagy a gondnok által, azon rokonok ellen intézendő keresetlevéllel kérelmezendő, a kiknek kérelmére a gondnokság alá helyezés hatálya kiterjesztetett.

A tárgyalásra azon rokonok is megidézendők, a kik — habár a gondnokság alá helyezést nem kérelmezték, de ennek kérelmezésére jogositva voltak.

A jelen szakasz esetében az árvaszéki ügyész nem idézendő meg a tárgyalásra.

50. §.

A nagykoruakra nézve elrendelt gondnokság megszüntetésének hatálya, a megszüntetést kimondó, és a törvénykezési rendtartásban meghatározott idő alatt perorvoslattal megtámadni elmulasztott vagy további perorvoslattal meg nem támadható itéletnek a gondnokság alól felmentett részére eszközlött kézbesitését követő napon veszi kezdetét.

Ezen hatály a 48. §. esetében a gondnokság megszüntetését kimondó első fokú biróság végzésének kézbesitését követő napon kezdődik.

51. §.

A gondnokság megszüntetése iránti eljárás befejezése után az itéletek, a 48. §. esetében pedig a végzés, a gyámhatósággal hiteles példányban, átirat mellett közlendők.

Gondnok-rendelés a méhmagzat vagy a születendő utóörökös részére.

52. §.

Az 1877. XX. t. cz. 30. §. b) és c) pontjainak eseteiben a biróság a méhmagzat vagy születendő végrende-

leti örökösök képviseletére az e tárgyban előterjesztett indokolt kérelem folytán, vagy a mennyiben hagyatéki vagy másnemü eljárás során szükségesnek mutatkozik, hivatalból és végzés által rendeli el a gondnokságot és nevezi ki a gondnokot.

Ugyanezen szabály áll a gondnokság megszüntetésére nézve is.

A kirendelt gondnokot az érdeklettek indokolt kérelmére, s fontos okokból hivatalból is a biróság állásától végzés által elmozdithatja, és más gondnokot nevezhet ki.

Közös intézkedések a költségekre nézve.

53. §.

A jelen rendeletben szabályozott eljárás körül felmerült költségeket, ideértve a tanuk vagy a szakértők járandóságait és a hirdetményi dijakat az tartozik előlegezni, a kinek kérelmére az eljárás megindittatott.

Azon esetekben, melyekben a keresetlevél ügygondnok által terjesztetik elő: költségelőlegezésnek nincs helye.

54. §.

Ha a gondnokság elrendelésének vagy a kiskoruság meghosszabbitásának hely adatik, valamint az esetben, ha a gyámhatósági határozat megváltoztatásával az atyai hatalom megszüntetése a biróság által hatálytalannak mondatik ki, ezen eljárási költségek a kiskorut vagy gondnokoltat terhelik.

55. §.

A biróság jogositva van azt, a ki a kiskoruság meghosszabbitása, az atyai hatalomnak megszüntetése, vagy

valamelyik nagykorunak gondnokság alá helyezése kérdésében alaptalan kérelmet terjesztett elő: az összes eljárási, valamint a megidézett feleknek okozott költségek és dijjak megfizetésében elmarasztalni.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 20-án.

Perczel Béla, s. k.

57.

Másolat
ad 695.
M. E.

A magyar királyi pénzügyminister rendelete, melylyel torpedóknak kivitele, szétrakott állapotban is megtiltatik.

A ministertanács határozata folytán és egyetértve a csász. kir. osztrák ministeriummal, torpedóknak kivitele, szétrakott állapotban is, az osztrák-magyar monarchia összes határain megtiltatik.*)

Ezen kiviteli tilalom jelen rendelet közzétételének napjával lép hatályba.

Budapesten, 1878. évi ápril hó 30-án.

Tisza s. k.

Széll s. k.

*) Ezen rendelet megjelent a Budapesti Közlöny május 1-ei számában.

58.

A m. kir. igazságügyminister 1878. évi 11,042. sz. alatti körrendelete valamennyi pénzügyi hatósággal felruházott kir. törvényszékhez s valamennyi kir. járásbirósághoz,

a katonák által elkövetett jövedéki kihágás miatt rájok rótt fogságbüntetésnek katonai fogházban kiállása tárgyában.

A közös cs. és kir. hadügyministerium 1878. évi márczius hó 26-án 593. sz. alatt kelt körrendeletében (a közös hadsereg számára kibocsátott rendeleti-lap 17. száma, 67. tétel alatt) a m. kir. igazságügyi és pénzügyi ministeriumokkal egyetértőleg elrendelte, hogy a tettleges szolgálatban álló katonai egyének, az illetékes biróságok által jövedéki kihágások miatt reájok rótt akár önálló, akár pénzbirság helyetti fogságbüntetéseket, valamely katonai fogházban állhassák ki.

A Magyarországban (a Királyhágón inneni és tuli részekben, és a polgárositott magyar határőrvidéken) pénzügyi hatósággal felruházott kir. törvényszékeket, valamint az 1878. évi XXI. t. 18. §-a szerint illetékes kir. járásbiróságokat utasitom ennek folytán, hogy az ily büntetések végrehajtása végett, a jogerejüségi bizonylattal ellátott itélet becsatolása mellett, az illető katonai parancsnoksághoz forduljanak, mely intézkedni fog, hogy a megitélt fogságbüntetés — az itélet vagy azt módositó kegyelmi tény alapján tett megkeresésnek megfelelőleg — minden szükségtelen halasztás és félbeszakitás nélkül valamely katonai fogházban végrehajtassék.

A büntetés végrehajtása alatt, az elitéltek illetményeikre nézve a katonai biróság által elitélt katonai fegyenczekkel egyenlő elbánás alá esnek.

A katonai parancsnokság, a megtörtént végrehajtásról értesiteni fogja azon hatóságot, mely azt szorgalmazta, és egyszersmind intézkedni fog az iránt is, hogy a fogság tartama alatt felmerült élelmezési költségek és az elitéltek netáni menetköltségei, a jövedéki birságalapból, a katonai kincstárnak megtérittessenek.

A kir. pénzügyminister ur valamennyi kir. pénzügyigazgatósághoz 1878. évi aprilis hó 10-én 18,525. sz. alatt hasontartalmu körrendeletet intézett.

Budapest, 1878. ápril 27-én.

Perczel Béla.

59.

A magyar királyi honvédelmi miniszter 12931./V. szám alatti rendelete valamennyi törvényhatóság közönségének,

az orvostudorok, okleveles sebészek, állatorvosok és gyógyszerészek összeirása tárgyában

Mult évi szeptember 4-éről 33000. szám alatt kelt rendeletemre hivatkozólag, utasitom a törvényhatóság közönségét: hogy a saját területén tartózkodó, s a tulajdonképenvaló hadi szolgálatra ugyan alkalmatlan, de a hadi czélokra szükséges másnemü szolgálatokra a védtörvény 18-dik szakasza értelmében kötelezhető összes orvostudorokat, okleveles sebészeket, okleveles állatorvosokat és okleveles gyógyszerészeket, a kik az emlitett 33000. számu körrendeletem 2-dik pontjának második, harmadik, s ötödik és hatodik

bekezdéseiben elősorolt osztályzatokba tartoznak, az A), B), C) és D) jegyek alatt ide mellékelt minták szerint, külön-külön irassa össze; és ezen kimutatásokat a jelen rendeletem vételétől számitandó harmincz nap alatt hozzám terjeszsze föl.

Ezen összeirás eszközlésénél különösen a következő szabályok tartandók szem előtt ugymint:

1. A szóban forgó egyének, születésök vagy illetőségök helyére való tekintet nélkül, állandó tartózkodási helyök szerint irandók össze; azonban mind születési vagy illetőségi, mind tartózkodási helyök, az illető kimutatásnak 5-dik és 6-dik rovataiba, pontosan bejegyzendő.

Önként érthető tehát, hogy a monarchia másik államában született, vagy ott illetőséggel biró egyének is, kivétel nélkül, összeirandók és fölveendők.

2. A legrégibb korosztályt, a mennyiben a védtörvény 18-dik szakaszában megszabott védkötelezettség az életkor 32-dik évének betöltéséig terjed, az ezen életkornak megfelelő korosztályban álló, vagyis jelenleg az 1846-dik évben született egyének, a legifjabb korosztályt pedig az ujonczozásra felhivott első korosztályhoz tartozó, vagyis jelenleg az 1858-dik évben született egyének képezik; s ehez képest az 1845-dik, vagy az azt megelőző években született egyének már nem vehetők fel az összeirásba.

Minthogy pedig, az összeirásba való felvételnek egyik alapjául épen a születési év szolgál: a születési évnek megállapitására a legnagyobb figyelem forditandó, és kivált oly egyénekre nézve, a kiknek e részbeli állitása nem látszik teljesen megbizhatónak, vagy épen alapos kétség alá esik a születés éve, vagy hiteles keresztlevélnek és születési bizonyitványnak, vagy ilyenek nem létében a népszámlálási ivek és állitási lajstromok kivonatainak, és másnemü hiteles adatoknak aalpján hozandó tisztába.

3. Az összeirás, részint személyes jelentkezés folytán, a melyre a megszabott védkötelezettség alá eső orvostu-

dorok, sebészek, állatorvosok és gyógyszerészek, a községek elöljáróságai által, egyenként és személyesen felszólitandók, részint hivatalból, az állitási lajstromok és más hivatalos adatok alapján, foganatosittatik.

S azon esetben, ha más uton nem volna megállapitható az, vajjon az illető egyén az 1877-dik évi 33000. számu körrendeletem 2-dik pontjában elősorolt osztályzatokba tartozik-e, az állitási lajstromkivonat, az illetékes hatóság megkeresése mellett, hivatalból szerzendő be, és a kérdés ahoz képest döntendő el.

4. Az összeirásba lett felvétel ellen, akár a törvényhatóság utján, akár közvetlenül, hozzám lehet felfolyamodni.

5. A kimutatásnak 7-dik rovata, az illető egyén kivánatára, hivatalos nyomozások alapján olyképen töltendő be, hogy abba az egyelőre is igényelhető fölmentés czime pontosan jegyeztessék be, s a fölmentési czim hiánya „nem“ szóval jeleztessék.

Ezen bejegyzés azonban, a fegyveres erő mozgósitása bekövetkezésének esetére, senkit sem oldoz fel azon felszólamlás szabályszerü benyujtásától, illetőleg senki előtt nem zárja el azon felszólamlás igényét, a melynek, vagy átalában a szóban forgó védkötelezettség alól, vagy csakis annak a tartózkodási helyen kivül való teljesitése alól kerhető fölmentés tekintetében, mult évi 33000. számu körrendeletem 3-dik, 4-ik, és 5-ik pontjaihoz képest, van helye.

6. Minthogy a védtörvény 18-dik szakaszában megjelelt védkötelesek, mult évi 33000. számu körrendeletem 1-ső pontjához képest, háború esetében, rendszerint az illető magyar vagy horvát-szlavonországi vármegyének, illetőleg horvát-szlavon határőrvidéki kerületnek határain belől, s ezeken kivül és túl csak némely esetekben, vétetnek alkalmazásba: az összeirás és a kimutatások szerkesztése ez esetben nem az eddig fenálló sorozó járások

szerint, a melyek az ujonczozásnak alapjául szolgálnak, hanem az ujabban életbe lépett közigazgatási felosztásnak alapján és az ujabb közigazgatási járások szerint, lesz eszközlendő.

Az illető vármegyének, esetleg horvát-szlavon határőrvidéki kerületnek neve, a melynek területébe tartozik a közigazgatási járás, avagy az önálló törvényhatóságot képező város, a kimutatásnak e czélra szánt helyén mulhatlanul bejegyzendő.

Azon közigazgatási járásnak vagy járásoknak nevei pedig, a melyekben egyátalában nem léteznek ily védkötelezettség alá eső orvostudorok s okleveles sebészek, állatorvosok és gyógyszerészek, a kimutatásokat kisérő jelentésekben, világosan és egytől egyig, megnevezendők.

7. Ezen összeirási kimutatások évről-évre megújitandók és fölterjesztendők lévén: intézkedés teendő az iránt is, hogy mindazon változások, illetőleg szaporodások vagy kevesbedések, a melyek az ily nemü védkötelesek megtelepedése, elköltözése, elhalálozása vagy más körülmények folytán állanak elő, a községi elöljárók által a közigazgatási járásbeli tisztviselőhöz azonnal jelentessenek be, illetőleg az önálló városokban kellőleg tartassanak nyilván; s ehez képest az alapkimutatások esetről-esetre kijavithatók és kiegészithetők legyenek és erről hozzám mindannyiszor és késedelem nélkül jelentés tétessék.

Megjegyzem egyébiránt: hogy minden ujabb év kezdetével egy-egy és pedig a legrégibb korosztály, például a jövő 1879-ik évben az 1846-dik évben született egyének korosztálya, teljesen kihagyandó az összeirásból; s viszont egy-egy ujabb, és pedig az illető évben az első korosztályt képező korosztály, például a jövő 1879-dik évben az 1859-dik évi születésü egyének korosztálya, veendő fel abba.

8. Ha a póttartalékba akár állandóan, akár ideiglenesen beosztott orvostudorok s okleveles sebészek, állatorvosok és gyógyszerészek, mozgósitás esetére eszközlendő megvizsgáltatásuk folytán, a védtörvényi utasitás 166-ik szakaszának 7-dik pontjához képest, kitöröltetnének a póttartalék állományából; az ilyeneknek az összeirásba fölvétele, mult 1877-dik évi 33000. számu körrendeletem 2-ik pontja negyedik bekezdésének értelmében, utólagosan szintén eszközlendő.

Felhivom tehát a törvényhatóság közönségét: hogy ezen körrendeletemet kellőleg közhirré tenni, s mind tisztviselőit, mind a községek elöljáróit, a kiket e részbeli eljárásukért különösen felelősekké teszek, szorosan utasitani ne késsék; s az ez értelemben szerkesztendő kimutatásokat, ezuttal ugyan a fentebb kitüzött harmincz nap alatt, jövőben pedig évenkint márczius hava végeig, hozzám terjeszsze föl.

Kelt Budapesten, 1878-ik évi április 15-én.

Szende Béla s. k.
honvédelmi minister

A) mintáju kimutatás.

a $\frac{12931}{1878.}$-számhoz.

Összeirási

azon orvostudorokról: a kik a tulajdonképenvaló hadiszolgálatra másnemü szolgálatokra polgári hivatásukhoz képest alkalmasak, ben köte-

Folyó szám	Az orvostudor neve	Az állami, törvényhatósági, vagy községi hivatalnak, illetőleg a hivatalos alkalmazásnak megjelölése	Születési év száma
1	2	3	4

.... vármegye, vagy kerület.
.... közigazgatási járás, vagy alispánság.
.... önálló város.

kimutatás

ugyan alkalmatlanoknak találtattak, de a hadi czélokra szükséges és ily szolgálatok tételére a védtörvény 18-ik szakasza értelmé- lezhetők.

Születési avagy illetőségi hely	Állandó tartózkodási hely	Bir-e igénynyel, az 1877. évi 33000. számu körrendelet 3-ik pontjának a) és b) bekezdéseihez képest, s illetőleg családi vagy hivatali tekintetekből bir-e igénynyel a fölmentésre, avagy sem?	Észrevétel
5	6	7	8

B) mintáju kimutatás.

a 12931/1878. számhoz.

Összeirási

azon okleveles sebészekről, a kik a tulajdonképenvaló hadiszol-
szükséges másnemü szolgálatokra polgári hivatásukhoz képest al-
értelmében

Folyó szám	Az okleveles sebész neve	Az állami, törvényhatósági, vagy községi hivatalnak, illetőleg a hivatalos alkalmazásnak megjelölése	Születési év száma
1	2	3	4

.... vármegye, vagy kerület.
.... közigazgatási járás, vagy alispánság
.... önálló város.

kimutatás

gálatra ugyan alkalmatlanoknak találtattak, de a hadi czélokra kalmasak, és ily szolgálatok tételére a védtörvény 18-ik szakasza kötelezhetők.

Születési avagy illetőségi hely	Állandó tartózkodási hely	Bir-e igénynyel, az 1877. évi 33000. számu körrendelet 3-ik pontjának a) és b) bekezdéseihez képest, s illetőleg családi vagy hivatali tekintetekből bir-e igénynyel a fölmentésre, avagy sem?	Észrevétel
5	6	7	8

O) mintáju kimutatás.

a $\frac{12931}{1878.}$ számhoz

Összeirási

azon okleveles állatorvosokról: a kik a tulajdonképenvaló hadi-szükséges másnemü szolgálatokra polgári hivatásukhoz képest al-értelmében

Folyó szám	Az okleveles állatorvos neve	Az állami, törvényhatósági, vagy községi hivatalnak, illetőleg a hivatalos alkalmazásnak megjelölése	Születési év száma
1	2	3	4

.... vármegye, vagy kerület.
.... közigazgatási járás, vagy alispánság.
.... önálló város.

kimutatás

szolgálatra ugyan alkalmatlanoknak találtattak, de a hadi czélokra kalmasak, és ily szolgálatok tételére a védtörvény 18-ik szakasza kötelezhetők.

Születési avagy illetőségi hely	Állandó tartózkodási hely	Bir-e igénynyel, az 1877. évi 33000. számu körrendelet 3-ik pontjának a) és b) bekezdéseihez képest, s illetőleg családi vagy hivatali tekintetekből bir-e igénynyel a fölmentésre, avagy sem?	Észrevétel
5	6	7	8

D) mintáju kimutatás.

a $\frac{12931}{1878.}$ számhoz.

Összeirási

azon okleveles gyógyszerészekről, a kik a tulajdonképenvaló hadi-szükséges másnemü szolgálatokra polgári hivatásukhoz képest al-értelmében

Folyó szám	Az okleveles gyógyszerész neve	Az állami, törvényhatósági, vagy községi hivatalnak, illetőleg a hivatalos alkalmazásnak megjelölése	Születési év száma
1	2	3	4

..................vármegye, vagy kerület.
..................közigatási járás, vagy alispánság.
..................önálló város.

kimutatás

szolgálatra ugyan alkalmatlanoknak találtattak, de hadi czélokra alkalmasak, és ily szolgálatok tételére a védtörvény 18-ik szakasza kötelezhetők.

Születési avagy illetőségi hely	Állandó tartózkodási hely	Bir-e igénynyel, az 1877. évi 33000. számu körrendelet 3-ik pontjának a) és b) bekezdéseihez képest, s illetőleg családi vagy hivatali tekintetekből bir-e igénynyel a fölmentésre, avagy sem?	Észrevétel
5	6	7	8

60.

A m. kir. igazságügyministernek 12158/1878. sz. alatt kibocsátott rendelete,

melylyel a csákovai kir. járásbiróság területe a temesvári kir. közjegyzői kerülethez csatoltatik.

Az 1874. 35. t. cz. 211. és 212. §-aiban nyert felhatalmazás alapján a kir. közjegyzők számának és székhelyeinek megállapitása tárgyában 1874. évi deczember 17-ről 4164. eln. sz. a. kiadott igazságügyministeri rendelet kapcsában közhirré tétetik, hogy a működését f. é. julius 1-én megkezdő csákovai kir. járásbiróság területe, a temesvári kir. közjegyzői kerülethez csatoltatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 2-án.

Perczel Béla.

61.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister által a m. kir. pénzügyministerrel egyetértöleg kiadott szabályzat,

az erdészeti államvizsgák körül jövőre követendő eljárás tárgyában.

1. §.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister az erdészeti államvizsga letételére engedélyt ad annak:

1. ki feddhetlen erkölcsü;

2. ki a főgymnásium vagy főreáltanoda megfelelő elvégzését érettségi bizonyitványnyal igazolja.

(Ezen kellék igazolása alól felmentetnek azok, kik jelen szabályrendelet kihirdetése előtt a selmeczi kir. erdőakadémiára, vagy valamely ezzel egyenlő rangu külföldi erdészeti tanintézetre, mint hallgatók már felvétettek vagy ily intézetet már végeztek, illetőleg azokon vizsgákat tettek vagy colloquáltak.)

3. Ki a selmeczi kir. erdőakadémián a rendes hallgatók számára előirt összes tantárgyakból akár mint magán jelentkező, az ott fennálló szabályszerü vizsgákat letette, vagy valamely külföldi, a selmeczi kir. erdőakadémiával egyenlő rangu erdészeti felsőbb tanintézeten a selmeczi kir. erdőakadémia rendes hallgatói számára előirt tantárgyakból vizsgát tett.

(A ki a m. kir. tudomány-egyetemeken, vagy a m. kir. műegyetemen a selmeczi kir. akademia rendes hallgatói számára előirt tantárgyakat hallgatta, s azokból kielégitő vizsgálati eredményt mutat fel: attól ezen tárgyakra nézve a selmeczi kir. akadémia részéről külön bizonyitvány nem kivántatik.

A ki a selmeczi kir. akadémián a tanfolyamot akként végezte, hogy a rendes hallgatók számára előirt tárgyakból vizsgát vagy colloquiumot nem tett, mielőtt államvizsgára bocsáttatnék, köteles ezen vizsgákat vagy colloquiumokat letenni s ennek megtörténtét az akadémia bizonyitványával igazolni.)

4. Ki az erdőakadémiai rendes tanfolyam tantárgyaiból teljesitett akadémiai vagy felsőbb tanintézeti vizsgák után legalább két évig és megszakitás nélkül rendszeresen kezelt erdőgazdaságoknál erdészeti gyakorlati szolgálatban állott, s ezt hatósági, mint szakbeli hiteles bizonyitványokkal igazolja.

5. Ki mindazon erdészeti szakdolgokról, melyeket a

két évi vagy esetleg ennél hosszabb időre terjedő gyakorlati szolgálat alatt az erdőgazdaság körében látott és végezett, egy, saját nézeteinek nyilvánitásával kisért szakbeli leirást ad, s azt, hogy az akként történt és általa iratott, elöljáró tisztviselője által magán a leiráson igazoltatja.

2. §.

Az erdészeti államvizsgák minden évben Budapesten, a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi minister által kitűzendő, és a vizsga megtartása előtt legalább hat héttel a „Budapesti Közlöny“ czímű hivatalos lapban, valamint az „Országos erdészeti egyesület“ szakközlönyében, az „Erdészeti lapok“-ban köztudomásra hozandó helyen és határidőben, az őszi hónapokban tartatnak meg.

3. §.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister, az országos erdészeti egyesület meghallgatása után, az államvizsgák megtartására 6 évről 6 évre egy 20 tagu állandó bizottsági névsort állit össze.

Ezen állandó vizsgáló bizottság elnöke az államerdők kezelésénél a központban alkalmazott főbb szaktisztviselők köréből neveztetik ki.

4. §.

Az erdészeti államvizsga letételének engedélyezéseért a jelen szabályzat értelmében felszerelt és bélyeggel ellátott folyamodványok minden év julius havának végeig a vizsgáló bizottság elnökéhez bérmentve beküldendők, ki ezeket véleménye kiséretében, az engedély feletti határozathozatal végett, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerhez terjeszti fel.

5. §.

A vizsgáló bizottság áll: az elnökből és két vizsgáló bizottsági tagból, azonkivül egy póttagból, ki a vizsgálati jegyzőkönyvet vezeti s a vizsgáló bizottsági tagok valamelyikének akadályoztatása esetében azt azonnal helyettesiti.

A vizsgáló bizottsági tagokat a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által megállapitott névsorból az elnök választja, s a névsort a nevezett ministeriumnak bemutatja.

6. §.

Az államvizsgára bocsátott jelöltek, a vizsgálat megkezdése előtt, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister által, az államvizsgákra kiküldött biztos kezéhez vizsgálatdíj fejében 25 forintot tartoznak lefizetni. Azon jelölt, ki a vizsgát nem állja ki, ezen összeg visszaszolgáltatására igényt nem tarthat.

Az illető vagyontalansága által indokolt kivételes esetekben e vizsgadíj részben vagy egészben elengedtetik.

7. §.

Az erdészeti államvizsga irásban és szóval teendő, s czélja az, hogy a jelölt bebizonyitsa, miszerint az erdőgazdaság önálló vezetésére szükséges elméleti és gyakorlati képességgel bir.

Vizsgálati tárgyat képeznek tehát az erdőgazdasági tudomány összes ágazatai, elméleti és gyakorlati szempontból véve, névszerint pedig — ugy a természetrajzi, mint a mathematikai alaptudományokat is beleértve, — a következők:

a) erdőmívelés;
b) erdőhasználat;
c) erdőérték-számitás;

d) erdőrendezés;

e) erdészeti felmérés;

f) erdészeti épitkezések és erdészeti gépészet;

g) erdővédelem és vadászati kezelés;

h) az államerdészi szolgálat szervezete, hivatali hatáskörük és erdészeti szolgálati szervezés átalában;

i) erdészeti és vadászati törvények, az erdőgazdaságot illető birtokrendezési, szolgalom-megváltási és adótörvények.

8. §.

Az irásbeli vizsgálatra két egymásután következő nap tűzetik ki.

A vizsgajelöltek reggeli 9 órától kezdve, legkésőbb ugyanaz nap esti 9 óráig, három szakkérdésre tartoznak megfelelni.

Az irásbeli vizsgálatnál felteendő kérdéseket, a selmeczi kir. akademiától és az országos erdészeti egyesülettől ez iránt bekivánt javaslatok meghallgatása után, a vizsgáló bizottság elnöke és a vizsgáló bizottság tagjai az irásbeli vizsgálat megkezdése előtti napon együttesen és egyetértően vagy szótöbbséggel állapitják meg.

Az irásbeli vizsgálat folyama alatt a vizsgáló helyiségben a vizsgáló bizottság legalább két tagjának mindig jelen kell lenni. — A vizsgálati helyiségben, az irásbeli vizsga folyama alatt, a vizsgáló bizottság tagjain, a vizsgajelölteken és az ott szolgálatot tevő egyénen kivül senki sem jelenhet meg.

A vizsgajelölteknek a kérdések megfelelésénél semmi más könyvet vagy irományt nem szabad használni, mint a m. kir. államerdészetnél hivatalos használatban álló „Erdészeti segédtáblák“-at vagy más mathematikai táblákat.

Az irásbeli kérdésekre egyenként külön iven felelendő meg, s a vizsgajelölt, mihelyt valamely kérdést megfej-

tett, azt a vizsgáló bizottság elnökének vagy a jelenlevő bizottsági tagok valamelyikének kézbesiti.

9. §.

Az irásbeli vizsgálat befejezése után a szóbeli vizsgálat tartatik, mely nyilvános jellegü lévén, arra az ez iránt érdeklődők az elnöktől bebocsáttatást nyernek; a vizsgajelöltek közűl azonban csak annak van jogában megjelenni, kivel a szóbeli vizsgálat már megtartatott.

A vizsgajelöltek a szóbeli vizsgálatra azon sorrendben jelentkeznek, a mint ez a szóbeli vizsgálat kezdetén sorshuzás utján megállapittatik: a sorshuzást a jelöltek vezetékneveik kezdőbetüje szerinti sorrendben teljesitik.

A szóbeli vizsgálat tartama egy jelöltnél $1^{1}/_{2}$ óránál kevesebb nem lehet és 2 óránál tovább nem terjedhet.

10. §.

A mindkét rendbeli vizsgálat befejezése után a vizsgáló bizottság tagjai: az elnök és a bizottsági tagok, ideértve a póttagot is, az osztályzatot együttesen, — és a vélemények eltérése esetén, szótöbbséggel hozott határozat szerint állapitják meg.

A szavazatok egyenlő száma esetében az elnök szavazata dönt.

Az osztályzat megállapitásánál a szóbeli vizsgálatok eredménye, valamint az erdőakadémiai tantárgyakból tett vizsgálatok osztályzatai, s a jelölt által teljesitett gyakorlati szolgálat minősége is irányadók.

A bizonyitványokban kiteendő képességi fokozatok a következők:

jelesen képesitett,
jól képesitett,
kielégitően képesitett.

11. §.

Az államvizsgálat letételéről a jelöltnek a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium hivatalos pecsétje alatt következő bizonyitvány adatik ki:

Erdészeti államvizsgálati bizonyitvány.

A nagyméltóságu földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium

18............évi

.........................hó............napján...................sz. alatt kelt rendelete alapján Budapesten, 18.........évi..........................hó ....napján megtartott államvizsgálat alkalmával, az alólirt vizsgáló bizottság által

N...................................N...................................ur,

ki Magyarország ....megyéjének ....községében született, az erdészeti tudományokból megvizsgáltatván, az erdőgazdaság önálló kezelésére és vezetésére..............képesitettnek találtatott, minek igazolására a nagyméltóságu földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium pecsétje alatt részére ezen oklevél kiadatott.

Kelt Budapesten, 18..........évi..............hó.........n.

Az erdészeti államvizsgáló bizottmány:

N. N.		N. N.
....		....
vizsgáló biztos (és állása)		a biz. elnöke (és állása)
	(P.H.)	
N. N.		N. N.
....		....
vizsgáló biztos (és állása)		a biz. jegyzője (és állása)

A bizonyitványok az összes vizsgálatok befejezésére következő napon az államvizsgát letett egyéneknek, a

vizsgáló bizottság jelenlétében, az elnök által személyesen szolgáltatnak ki; ha pedig ez nem történhetnék, akkor a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium által hivatali uton fognak kézbesittetni.

12. §.

A vizsgálat folyamáról jegyzőkönyv veendő fel, melynek a megtörténtek felvétele mellett, külön rovatok szerint, tartalmazni kell az elnök és az egyes bizottsági tagok által adott osztályzatokat, valamint azon osztályzatot, melyet az illető bizonyitványában nyerend.

Ha a bizonyitványban adott képességi osztályzat nem egyhangulag, de szótöbbséggel itéltetett oda, ez a jegyzőkönyvbe, a szavazók és szavazatok megjelölésével, szintén felveendő.

13. §.

A vizsgálatról felvett jegyzőkönyvet, valamint az irásbeli dolgozatokat a vizsgáló bizottság elnöke, a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministeriumhoz terjeszti fel, honnan a vizsgálati jegyzőkönyv egy hiteles másolata a selmeczi kir. erdőakadémia igazgatóságának küldetik meg.

14. §.

A vizsgáló bizottság tagjai napidíj- és utiköltség megtéritésében részesülnek, mi iránt a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister külön rendeletben intézkedik.

15. §.

Oly jelölteknek, kik a vizsgát nem állották ki, még egy másodszori vizsgára, a vizsgadíj ujabb lefizetésének kö-

telezettsége mellett, engedély adatik. Az ismételt megjelenésre az engedély a fennebbiek értelmében kérendő ki.

Azon jelölt, ki másodszor nem állotta ki a vizsgát, harmadszor vizsgára nem bocsátható, kivévén, ha a vizsgáló bizottság a vizsgálat alkalmával egyhangulag oda nyilatkozott volna, hogy az illetőnél tapasztalt képesség mellett alapos remény lehet arra, miszerint a vizsgát harmad izben sikeresen leteendi.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hóban.

Trefort, s. k.

62.

A m. kir. pénzügyminister 1878. évi 1878/P. M. szám alatt kelt körrendelete valamennyi pénzügyi hatósághoz és hivatalhoz,

a tisztviselőknek és szolgáknak engedélyezendő fizetési előlegekre nézve fennálló szabályok szigoru megtartása iránt.

A pénzügyministerium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok I. részének 154—159. §§-aira való tekintettel, a rendes pénztári kezelés és az államkincstár esetleges megkárosodhatásának lehető elkerülése szempontjából, valamint maguk a hivatalnokok érdekében, a folyó 1878. évi márczius hó 25-én tartott ministertanácsi határozat szerint szükségesnek nyilvánittatik, hogy a fizetési előlegekre vonatkozólag fennálló szabályok szigoruan megtartassanak.

Az e tekintetben az összes miniszteriumoknál követendő eljárás egyformasága czéljából a ministertanács minden ministeriumra, kir. hatóságra és hivatalra nézve

átalánosan kötelező szabályul a következő határozmányokat állapitotta meg:

1. Azon tisztviselőknek és szolgáknak, kik önhibájukon kivül betegség, családi vagy vagyoni csapások folytán szorult helyzetbe jutnak, a mi azonban mindenkor orvosi vagy más hiteles bizonyitványokkal igazolandó, és a kik szolgálatuknak minden tekintetben megfelelnek, egy, két vagy három havi fizetési előlegek adhatók kamat nélkül.

A legmagasabb három havi előleg csak kivételes esetekben, midőn az illetőnek szorult helyzete kétségtelenül igazoltatik, engedélyezendő; különben csak egy vagy két havi.

A visszafizetésnek, tekintet nélkül az előleg magasságára és a levonásoktól ment járandóságokra, rendszerint legfeljebb tizenkét egyenlő és szakadatlanul fizetendő havi részletben kell megtörténni.

Ennél hosszabb, de húsz hónapnál többre semmi esetre sem terjedhető törlesztési idő csak különös tekintetet érdemlő viszonyok között és kivételesen engedélyezhető.

2. Azoknak, kik még előbb kapott fizetési előlegek törlesztésével hátralékban vannak, uj előleg semmi szin alatt, de még azon esetben sem engedélyezhető, ha az uj előlegből az előbbi előlegből fenmaradt hátralék egyszerre levonatnék is.

3. A fizetési előlegek visszatéritését, rendkivüli fontos okoknál fogva, csak a ministerium engedheti el.

4. Fizetési előlegek, melyek a tisztviselő vagy szolga halála napján még hátralékban vannak, az özvegynek vagy árváknak engedélyezett nyugélvezményekből be nem hajthatók.

5. Gyakornokok segélydíjaiból előlegek nem engedélyezhetők.

6. Oly tisztviselők, kiknek fizetései biróilag már lefoglalvák, csak az esetben részesithetők előlegben, ha az előleg a foglalást eszközlő hitelező kielégitésére fordittat-

nék, és elégséges lenne a tartozásnak teljes törlesztésére és a fizetésnek a birósági foglalás alóli felmentésére.

Erről valamennyi pénzügyi hatóság és hivatal tudomás és szoros ahoztartás végett értesittetik.

Kelt Budapesten, 1878. évi ápril hó 24-én.

63.

A m. kir. belügyminister 16970. szám alatt kelt rendelete,

zalamegyei Zalabér községnek a sümegi szolgabirói járásból a zala-egerszegibe lett átkebelezése tárgyában.

Zalamegye közönségének 1878. évi február hó 25-én és folytatva tartott közgyülésében hozott azon határozata, mely szerint Zalabér község a sümegi szolgabirói járásból a zalaegerszegibe kebeleztetett át, a folyó évi május hó 3-án 16970. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 3-án.

Tisza, s. k.

64.

A m. kir. belügyminister 19849. szám alatt kelt rendelete,

melylyel nehány a sopronmegyei felső-pulyai szolgabirói járásba tartozott község a csepreghibe kebeleztetik át.

Pleigraben, Horváth-Zsidány, Német-Zsidány és Peresznye sopronmegyei községek, a folyó évi 19849. sz.

alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyott megyei határozat szerint a felső-pulyai szolgabirói járásból a csepreghibe kebeleztettek át.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 13-án.

Tisza, s. k.

65.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister 6666. szám alatt kelt rendelete,

az 1874. évi 9821. sz. a. kibocsátott vasuti üzletszabályzat módositása tárgyában.

Az 1874. évi junius hó 10-én 9821. sz. a. kelt ministeri rendelettel a magyar korona területén levő összes vasutakra kiadott üzletszabályzat 50. §-ának 7. pontjához tartozó B. és C. mellékletek helyébe 1879. évi január hó 1-től kezdve a ·|. alá csatolt alaku és tartalmu uj fuvarlevél minták lépnek hatályba.

A fuvarlevelek ezen uj alakja folytán az üzletszabályzat 50. §-a 7. pontjának harmadik bekezdése következőkép módosul:

„A kiállitónak meg van engedve, hogy a fuvarlevél hátlapjára, ha a vaspályai kezelésre szükséges tér ez által meg nem szorittatik, czégét reá nyomja."

A cs. k. kereskedelmi minister úr, kivel ez iránt értekeztem, egyidejüleg hasonló intézkedést tesz, azon vasutakra nézve, melyek a birodalmi tanácsban képviselt országok és tartományok területén léteznek.

Kelt Budapesten, 1878. évi ápril hó 30-án.

Péchy Tamás s. k.

66.

A földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 6985. szám alatt kelt rendelete,

a kereskedelmi hajók jelző eszközeinek egyöntetü berendezéséről és felügyeletéről, az öszszeütközésekből eredő balesetek elkerülését czélzó rendszabályok alapján.

1. §.

Minden nemzeti hajó a jelen rendeletben megállapitott jelző eszközökkel a meghatározott számban és megszabott minőségben fel legyen szerelve. Ezen jelző eszközöket minden nemzeti hajón a számukra meghatározott helyeken kell alkalmazni.

2. §.

A jelző eszközök következők:

1. hosszújáratu vitorlás és gőzhajókon két sorozat irányjelző lámpa, a hova a körben világitó lámpa is tartozik, a mely a horgonyon álló hajókon vonandó fel; bengáltüzek, egy tisztán csengő harang és oly kürt, melynek hangja csendes időben legalább egy tengeri mértföldre elhallik; ezeken kivül a gőzösökön egy jól müködő gőzfütyülő;

2. parti hajókon és gőzcsolnakokon egy sorozat irányjelző lámpa, egy körben világitó lámpa, bengáltüzek, harang, kürt, és gőzösökön gőzfütyülő is;

3. kalauzbárkákon két körben világitó lámpa, bengáltüz, harang és kürt.

3. §.

A szines irányjelző lámpák (a kerekes gőzösök kivételével) mindenkor lehetőleg a hajó hosszának közepe táján és pedig a csarnokzat akadályozása nélkül, oly módon helyezendők el, hogy világosságukat a vitorlák el ne fedhessék.

Kerekes gőzösökön az irányjelző lámpák a kerékboltok legfelsőbb és legszélsőbb részén állitandók fel.

Az előárbocz fehér lámpája, mely csakis gőzösök által és akkor használandó, midőn gőzzel vagy gőzzel és vitorlával járnak, a szines irányjelző oldallámpák módjára szilárdul megerősitve aképen helyezendő el, a mint az a tengeren való összeütközésekből eredő balesetek elkerüléséről szóló nemzetközi szabályzatban meg van állapitva.

4. §.

Nehogy a zöld világu lámpa balfelől, a vörös világu pedig jobbfelől látszassék: a lámpákat a hajó belseje felé faernyőkkel kell ellátni, ezen ernyők magassága egyenlő legyen a lámpa magasságával, és hosszaságuk a lámpát a hajó orra felé legalább 90 centiméterrel haladja meg.

Ezen lámpaernyők a hajó csarnokzatán kivül állványokra vagy darukra, csavargőzösöknél esetleg a hajó oldalaira kinyuló parancsnokhidak végeire, kerekes gőzösöknél pedig a kerékboltok legfelsőbb és legszélsőbb pontjaira helyezendők és jól megerősitendők.

Szükséges, hogy a daruk, melyekre a lámpaernyők alkalmaztatnak, kifelé annyira görbüljenek, hogy az irányjelző lámpák, — melyeket a csarnokzathoz megerősiteni

sohasem szabad, — az előirt irányban mindig és meg-megszakitás nélkül láthatók legyenek.

Az oldallámpák ernyői oly módon helyezendők el, hogy azon czélnak, melyre az ernyők a tengeren való összeütközésekből eredő balesetek elkerüléséről szóló nemzetközi szabályok szerint rendeltetvék, megfeleljenek.

A vörös és a zöld világu lámpa felállitásában való tévedés teljes kikerülése czéljából a felállitási helyeken vagy a lámpatokokon oly berendezések alkalmazandók, melyek szerint a vörös lámpa csak a hajó baloldalán a zöld lámpa pedig csak a hajó jobb oldalán helyezhető el.

5. §.

Az irányjelző lámpák rézből vagy fehér bádogból készitendők és belül jól megónozandók; az oldallámpák külseje azonfölül még üvegjök és ernyőjök szinére, azaz a jobboldali lámpáé zöldre, a baloldalié pedig vörösre festendő.

Az oldallámpák és előárbocz lámpáinak alakja az 1., 2., 3. és 4. számu ábrákból, méreteik pedig a jelen rendelethez csatolt táblázatból, mely a hajókat 3 különböző osztályba sorozza, vehetők ki.

6. §.

A lámpáknál egyenlő vastagságu, ivbe hajtott közönséges üveget alkalmazni nemcsak hogy nem szabad, hanem a szines oldallámpáknál csakis a lapos-domboru lencsék (5-ik ábra), a gőzösök árboczlámpáinál pedig kizárólag csak achromaticus üvegek (6-ik ábra) alkalmazandók. A 15 tonnásnál kisebb hajók és a gőzcsónakok e szabály alól kivétetnek.

A hajó jobb oldalára alkalmazott lámpa lencséje s üvege kékes zöld, a hajó baloldalára alkalmazotté pedig

világos vörös és oly élénk szinü legyen, hogy az illető szint az előirt távolságból tökéletesen ki lehessen venni.

Az oldallámpák szines üvegje a kör harmadrészénél azaz 120 foknál, — a gőzösök árboczlámpájának dioptricus üvegje pedig a kör kétharmadánál, azaz 240 foknál kisebb nem lehet.

Ezen lencsék és üvegek méretei e rendelethez csatolt táblázatból kivehetők.

7. §.

Minden irányjelző lámpa számára faolajra berendezett lámpa tartandó készletben, még akkor is, ha rendesen kőolajra berendezett lámpa használtatik is.

Az irányjelző lámpáknál sem paraffint, sem több belü gyertyát használni nem szabad, ha ez utóbbi különösen e czélra készült volna is.

A lámpaedény elegendő nagyságu, azaz űrtartalma oly nagy legyen, hogy a legalább is 16 órai égési tartamra szükséges faolajat, illetőleg kőolajat könnyen magában foglalhassa.

A kőolaj-égetésre berendezett lámpák edényébe egy darab jó szivacs teendő oly czélból, hogy ez a folyadék egy részét fölszíván, a hajó hánykodása alkalmával a kiömlést meggátolja.

A lámpaedény oly szerkezetü legyen, hogy a láng a lámpaüveg vizszintes körivének középpontján, magasságának közepére essék.

A 7., 8., 9., 10. és 11. ábrák a lámpabelekre vonatkozó szabályokat és a jelen rendelethez csatolt táblázatok azoknak méreteit tüntetik fel.

8. §.

Azonkivül, hogy az irányjelző lámpák belső falazata jól meg legyen ónozva, szükséges még, hogy ezen lámpák,

akár faolaj-, akár kőolaj-égetésre rendezvék be, reflectorral szereltessenek föl. A reflector fényesre csiszolt alpaccából készüljön és az oldallámpáknál három egymással jól megerősitett homorú lapból, az árboczlámpánál pedig sphaericus lapból alakuljon.

E szabály alól csak a 15 tonnásnál kisebb bárkák és a gőzcsolnakok vannak kivéve.

A reflectorok alakja a 12. és 13. számu ábrákból, méreteik pedig az idecsatolt táblázatból vehetők ki.

Mivel a reflectorok a fénynek lehető legjobb fölhasználására valók, azokat ugy kell alkalmazni, hogy vizszintes középvonaluk a láng magasságának közepére essék.

A reflectorok levehetők és oly szerkezetüek legyenek, hogy azokat fa- vagy kőolajra berendezett lámpákra könynyen lehessen alkalmazni.

9. §.

A horgonyon álló hajó körben világitó lámpáján az üveg gömbalaku, szintelen, egyforma vastagságu és drótfonadékkal védett legyen.

Ezen drótfonadék hálóinak oly ritkáknak kell lenni, hogy a lámpa fénye, a mennyire lehetséges, minden megszakitás nélkül egész kerületében látható legyen.

Ezen lámpa alakját a 14. ábra tünteti elő, méreteit pedig a rendelethez csatolt táblázat.

10. §.

A tengeren való összeütközésekből eredő balesetek elkerüléséről szóló s jelenleg fennálló rendelet (1863. február 2.) IX-ik §-ában a halászbárkák és más nyilt bárkák számára előirt zöld, vörös és szintelen üveggel ellátott lámpák olyanok legyenek, hogy fényük annyira szolgáljon,

amint az a 15 tonnásnál kisebb bárkák számára megkivántatik.

11. §.

A különböző lámpák megvizsgálásánál különösen arra kell ügyelni, hogy ezen lámpákba sem esős időben, sem hullámcsapáskor a viz be ne hatolhasson és a lángot ki ne olthassa.

Tekintetbe veendő továbbá, hogy a távolság, melyre a fény terjed, nemcsak a lángnak nagyságától és erejétől függ, hanem a lámpa felállitási helyének magasságától is, miért is e lámpákat a tenger szine felett legalább is 2 méternyi magasságban kell elhelyezni.

Az előirt különféle nemű irányjelző lámpák egy-egy mintája a fiumei m. kir. révhivatalnál megtekinthető.

12. §.

A kir. révhivatalok és azok kirendeltségei kötelesek a kerületekben megforduló nemzeti hajók irányjelző lámpáit és ködjelzőit minden kinálkozó alkalommal megvizsgálni és pedig különösen akkor, ha alapos okuk van annak feltevésére, hogy az előirt rendszabályok figyelmen kivül hagyattak.

Ugyanerre kötelesek a cs. és kir. consulatusok is azon nemzeti hajókkal szemben, melyek kerületük határain belől tartózkodnak.

A jelen rendeletnek megfelelőknek talált irányjelző lámpák a különösen e czélra rendelt hivatalos bélyeggel látandók el.

Ha az irányjelző lámpák vagy a ködjelzők nem találtatnának ez előirt szabályoknak megfelelő rendben, a révhivatal, illetőleg a consuláris hivatal ügyelni fog arra, hogy a hajó parancsnoka hajóját a szabályszerü eszközökkel ellássa.

13. §.

A hajó parancsnoka felelős mindazon kárért, mely ezen rendszabály áthágásából ered.

14. §.

Ha valamely nemzeti hajó parancsnoka a történt megintés daczára (12. §.) ezen rendelet határozatainak meg nem felel, a kir. révhivatal, vagy a cs. és kir. consulátusi hivatal részéről 50 forintig terjedhető pénzbirságban marasztalandó el és behajthatlanság esetében fogságra — öt forintot egy napnak számitva — átváltoztatandó.

E birság a tengerészek segélyalapjába foly.

A kir. révhivatal ezenfelül megtagadhatja az utra bocsátó okmány kiszolgáltatását mindaddig, mig a kivánt változtatás meg nem történt, a mire azonban a parancsnok még jókor utasitandó.

A kir. révhivatal, vagy a cs. és kir. consulatus részéről hozott végzés ellen 15 nap alatt a m. kir. tengerészeti hatósághoz lehet felfolyamodni. Ha ez utóbbi az első folyamodásu hatóság végzését, habár a büntetés enyhitése mellett, helyben hagyja, további felebbvitelnek nincs helye.

15. §.

A kir. révhivatalok kötelesek a kerületükben tartózkodó osztrák és idegen lobogóju hajóknak irányjelző lámpáit és ködjelzőit is megvizsgálni és fel vannak jogositva osztrák hajó parancsnokától követelni, hogy a jelen rendszabályban foglalt határozatoknak megfeleljen. Idegen lobogóju hajókkal szemben pedig a kir. révhivatalok annak constatálására fognak szoritkozni, valjon eme hajók jelző eszközei megfelelnek-e az összeütközésből eredő balesetek

elkerüléséről szóló nemzetközi rendszabályoknak, s különösen valjon irányjelző lámpáik fénye szolgál-e az előirt távolságra s látható-e a meghatározott körivben?

Szabálytalanság esetében, nevezett közegek, annak elháritását sürgetni tartoznak.

Ha a talált szabálytalanságok pótlására történt felszólitásnak elég nem tétetnék, az illető kir. révhivatal erről a m. kir. tengerészeti hatósághoz azonnal jelentést tesz; mely azután a mulasztásról a trieszti cs. kir. tengerészeti hatóságot, vagy idegen lobogóju hajókra vonatkozólag azon állam hatóságát értesiti, a hova a hajó tartozik.

16. §.

Azon hajókon, melyek e rendelet közhirré tétele után szereltetnek fel, kizárólag csak oly jelző-lámpákat szabad használni, melyek e rendeletnek minden tekintetben megfelelnek; már fölszerelt hajók azonban, melyeknek irányjelző lámpái még jó állapotban vannak és az összeütközésből eredő balesetek elkerüléséről szóló eddigi rendszabályoknak megfelelnek, lámpáikat még az 1879. év végéig megtarthatják.

17. §.

Minden hajóparancsnok köteles magának e rendelet egy példányát megszerezni, azt a hajóokmányoknál őrizni és a rév- vagy consulatusi hivatal kivánatára előmutatni.

Az irányjelzö lámpák és alkatrészeik legkisebb méreteit elötüntetö táblázat.

A lámpák neme	Méretek	150*) tonnásnál nagyobb hajókon	a 150-től le a 15*) tonnás hajóig	15*) tonnásnál kisebb fedett bárkák és gőzcsolnakokon
		millimèter		
Oldallámpák	*Lámpák:*			
	Belső magasság a lámpa fenekétől a fedél alsó széléig . . .	280	230	150
	Magasság a fedél alsó szegélyétől a füstfogó felső széléig . . .	130	110	70
	A füstfogó átmérője	120	100	60
	A derékszögben találkozó hátlapok szélessége	230	170	120
	Lencsék és üvegek:			
	A vörös és zöld lencsék vizszintes belső ivének húrja, mellőzve a lámpaházban illesztett részüket . . .	180	120	—
	A lámpában foglalt részszel együtt .	190	130	—
	Az egyenlő vastagságu hajlitott vörös- és zöld üvegek (esetleg ily szinü lencsék) vizszintes belső ivének húrja, mellőzve a befoglalt részeket	—	—	100
	A befoglalt részszel együtt	—	—	110
	A vörös vagy zöld lencse magassága felső szélétől alsó széléig, a befoglalt rész nélkül	125	95	—
	A befoglalt részszel együtt	135	105	—
	A lencsék vastagsága magasságuk közepén	33	30	—
	A lencsék függőleges ivének hossza, a befoglalt rész nélkül	150	100	—
	A befoglalt részszel együtt	160	110	—
	A vörös vagy zöld egyenlő vastagságu hajlitott üveg (esetleg lencsék) magassága felső szélétől, alsó széléig, a befoglalt rész nélkül . .	—	—	75
	A befoglalt részszel együtt	—	—	85
	Lámpabelek:			
	Az 1-ső és 2-ik, ugy a 2-ik és 3-ik bél közt a hármasbelü olajlámpáknál a távolság	13	—	—
	A belek távolsága a kettősbelü olajlámpáknál	—	15	—

*) Brutto-tonnatartalom

A lámpák neme	Méretek	150*) tonnásnál nagyobb hajókon	a 150-től le a 15*) tonnás hajóig	15*) tonnásnál kisebb fedett bárkák és gőzcsolnakokon
		millimèter		
Oldallámpák	A tömött bél átmérője	5	5	—
	A bélgyűrűre vont üres bél szélessége az olajlámpáknál	30	20	15
	A lapos bél szélessége a petroleumlámpáknál	17	8	8
	A gyűrűs üres bél átmérője a petroleumlámpáknál	8	—	—
	Reflectorok:			
	A háromlapu gömbtükör fél átmérője	90	90	—
	A mélyedések körzetének átmérője .	75	75	—
	Két-két tükör hajlitási szöge . . .	120°	120°	—
	Távolság a láng középpontjától a középső tükör középpontjáig . . .	50	35	—
Árboczlámpák a gőzösöknél. A tizenöt tonnán aluli gőzösök, ha gőzzel járnak, a két oldallámpán kivül még azon fehér lámpát is tartoznak feltüzni, melyet horgonyon állva használnak	Az árboczlámpa magassága = mint az oldalámpáké			
	Az árboczlámpa dioptricus lencséjének átmérője	190	150	—
	Ugyanezen lencse magassága a befoglalt rész nélkül	130	100	—
	A befoglalt részszel együtt	140	110	—
	A faolajlámpák beleinek méretei = mint az oldallámpákéi			
	A lapos bél méretei a petroleumlámpáknál	17	12	—
	Az egyszerü sphaericus reflector szélessége egyenlő a lámpa hátulsó részének szélességével			
Horgonyon álló hajó lámpái	A lámpa egész magassága füstfogójával együtt	400	300	300
	A gömbölyü üveg vizszintes átmérője	200	150	150
	A kettősbelü olajlámpába való tömött bél átmérője	5	5	5
	A lapos bél szélessége petroleumlámpáknál	12	8	8
	A bélgyűrűre vont üres bél átmérője	8	8	8

*) Brutto-tonnatartalom.

67.

A magyar kir. igazságügyi ministernek 3127. sz. alatti körrendelete valamennyi kir. birósághoz,

a hagyatéki leltárak felvételére hivatott jegyzőknek kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegmentességéről.

Több telekkönyvi hatóság által kérdés tétetvén az iránt, hogy az 1877. XX. t. cz. 237. §-a értelmében, a hagyatéki leltárak felvételére hivatott községi jegyzők részére, a leltárhoz leendő csatolás végett kiszolgáltatandó telekkönyvi kivonatok bélyegkötelesek-e, vagy pedig bélyegmentesen adandók-e ki? értesitem a (czímet), hogy a kir. pénzügyminister urnak folyó évi január hó 26-án 4959. sz. a. kelt átirata szerint, a kérdéses telekkönyvi kivonatok bélyegmentesen kiállithatók ugyan, azonban mulhatlanul szükséges, hogy ezen egyedül a hivatkozott törvényszakaszban jelzett hivatalos használat feltételezése mellett bélyegmentesen kiszolgáltatott telekkönyvi kivonatokban, az 1877. XX. t. cz. 237. §-ra való hivatkozás mellett, a kiállitás czélja az illetékszabályok 23. §-a értelmében, a hitelesitési záradékban pontosan feljegyeztessék; az ekként bélyegmentesen kiállitott telekkönyvi kivonatok a hagyatéki iratok között megőrzendők, s a feleknek semmi esetre sem szolgáltathatók ki.

Kelt Budapesten, 1878. évi február hó 8-án.

Perczel Béla, s. k.

68.

A m. kir. igazságügyministernek 13,730|1878. sz. alatti rendelete,

a csákovári kir. járásbiróságnak telekkönyvi ügyekben birói hatáskörrel felruházása iránt.

A folyó év márczius 2-áról 5684. I. m. sz. ministeriumi rendelet értelmében működését a f. é. julius 1-én megkezdő csákovári kir. járásbiróságot, az 1871. évi XXXI. t. cz. 24. §-ban nyert felhatalmazás alapján, a törvényhozás utólagos jóváhagyásának fentartása mellett, ugyanazon naptól kezdve telekkönyvi ügyekben birói hatáskörrel ruházom fel.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 13-án.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Kovács Kálmán,
min. tanácsos.

69.

A m. kir. belügyminister 20,267. szám alatt kiadott rendelete,

Poplaka szebenmegyei községnek a szelistyei szolgabirói járásból a nagyszebenibe történt átkebelezése tárgyában.

Poplaka szebenmegyei község a szelistyei szolgabirói járásból a nagy-szebenibe kebeleztetett át.

Ezen intézkedés folyó évi május hó 1-én lépett életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 17-én.

A minister megbizásából:

Lukács György,
min. tanácsos.

70.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister 9027. sz. alatti körrendelete valamennyi törvényhatósághoz,

a földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministert, iparügyekben, harmad fokozatban megillető eljárási hatáskörnek a közigazgatási bizottságokra ruházása tárgyában.

Az 1876. VI. t. cz. 58. §-ának *c)* pontja általában az alispánnak magánosok ügyeiben hozott határozatait a közigazgatási bizottsághoz felebbezendőknek mondja ki. Ezen általános határozvány alkalmazását az ipartörvény alapján eldöntendő iparügyekre is kiterjeszteni kivánván, a m. kir. belügyminister urral egyetértőleg létrejött megállapodáshoz képest értesitem a törvényhatóságot, hogy az 1872. VIII. t. cz. 97. §. III. fejezete értelmében a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. k. ministert harmad fokozatban megillető eljárási hatáskört azon esetekben, midőn a másodfoku iparhatóságnak az ipartörvény alapján hozott határozata ellen felfolyamodás adatik be, az 1876. VI. t. czikkben szabályozott közigazgatási bizottságokra átruházom.

Miről a törvényhatóságot az iparhatóságokkal leendő közlés és kihirdetés eszközlése czéljából ezennel értesitem.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 14-én.

Trefort, s. k.

71.

A m. kir. belügyminister 18,369. szám alatt valamennyi törvényhatósághoz kibocsátott rendelete,

a gondnokság alá helyezés, a kiskoruság meghosszabbitása, s az atyai hatalom megszüntetése iránt követendő eljárás tárgyában.

A gyámsági és gondnoksági ügyek rendezéséről szóló 1877. XX. t. cz. 305. §-ában a törvényhozás által nyert felhatalmazás alapján, a gondnokság alá helyezés, a kiskoruság meghosszabbitása és az atyai hatalom megszüntetése kérdésében követendő eljárást az igazságügyminister folyó évi april hó 20-án 8476. szám alatt kibocsátott rendeletben szabályozta.

Ezen rendelet 10. §-ában a következő intézkedés foglaltatik:

„Ha az árvaszék a keresetlevélben felhozott és igazolt, vagy ezeken fölül, gyámhatósági hivatása gyakorlatában a kiskorura nézve egyébként tudomására jutott körülményekből, azon okok valamelyikének fenforgását valószinünek látja, a melyek miatt az 1877. XX. t. cz. 8. §-a szerint a kiskoruság meghosszabbitandó, a mennyiben az ügynek előreláthatólag bonyolódott volta folytán attól tarthatna, hogy a kiskoru a kiskoruság meghosszabbitása iránti eljárásnak, a biróság által jogérvényes itélettel való befejezése előtt teljeskoruvá válhatik: jogában áll a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését, — mindazonáltal a felek vagy tanuk kihallgatása és a czélból foganatositandó külön eljárás vagy tárgyalás nélkül, — az esetben is elrendelni, ha ez a keresetlevélben nem is kéretett.

A teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése iránti kérdés,

a kiskoruság meghosszabbitása iránt, a biróságnál megindított eljárást nem függeszti fel, és nem akadályozza."

Tekintve, hogy az 1877. XX. t. cz. 205. §-a szerint az árvaszékek érdemleges határozatai az azokban érdekeltek által felebbezhetők, s hogy ennek folytán az árvaszéknek a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését kimondó határozata, mielőtt a kiskoruság meghosszabbitása iránti kereset fölött a biróság határoz, a másod- vagy harmadfoku gyámhatóság által megváltoztathatik: hogy ezáltal egyrészt a kiskoru érdekei ne veszélyeztessenek, másrészt pedig az egyes hatóságok netalán ellentétes határozatai által a jogbiztonság meg ne ingattassék, a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését elrendelő első, esetleg másodfoku gyámhatósági határozatok ellen irányzott felebbezésekre nézve, továbbá a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése iránti gyámhatósági határozatok közzétételét illetőleg az 1877. XX. t. cz. 306. §-ában nyert felhatalmazás alapján a következőket rendelem:

1. A teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése iránti gyámhatósági határozat a status quo fentartása iránti biztositási intézkedés lévén, az ily gyámhatósági határozat ellen benyujtott felebbezés a biztositási intézkedések megtételét nem gátolja.

2. Oly árvaszéki határozat, melylyel a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése kimondatik, hatályban marad mindaddig, mig az a másodfoku gyámhatóság által meg nem változtatik, illetőleg mig ezen másodfoku határozat jogérvényre nem emelkedik.

3. Ha teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését az árvaszék nem mondja ki, az ezen határozat ellen intézett felebbezés folytán azonban a másodfoku gyámhatóság a teljeskoruság felfüggesztését elrendeli, ez érvényben marad, ha csak azt a harmadfoku gyámhatóság meg nem változtatja.

4. Ha az első, esetleg másodfoku gyámhatóságnak a

teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését elrendelő határozata ellen beadott felebbezésnek a felsőbb gyámhatósághoz felterjesztése után az árvaszék arról értesülne, hogy az első, esetleg másod- vagy harmadfoku biróság a kiskoruság meghosszabbitását elrendelte, tartozik erről a másodfoku gyámhatóságnak azonnal jelentést tenni. Ezen jelentés a másodfoku gyámhatóság által az ügyiratokhoz csatolandó, a mennyiben pedig az ügyiratok a harmadfoku gyámhatósághoz már felterjesztettek, ehez pótlólag felterjesztendő.

5. Ha a gyámhatóság a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését nem rendelte el, az esetben, ha az e. f. törvényszék által hozott itéletben a kiskoruság meghosszabbitása elrendeltetett, az árvaszéki ügyész tartozik erről az árvaszéknek azonnal jelentést tenni, az árvaszék pedig köteles az ily törvényszéki itéletről való értesülés után — jogerőre emelkedésének bevárása nélkül — a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését azonnal elrendelni. Az árvaszék ily intézkedése a kiskoruság meghosszabbitása iránti keresetnek birói végérvényes itélettel eldöntéséig érvényben marad.

6. A teljeskoruság ideiglenes felfüggesztését elrendelő első, esetleg másod- vagy harmadfoku gyámhatósági határozat, az árvaszék által a kiadmányozással egyidejüleg a „Budapesti Közlöny“ hivatalos értesitőjében és az illető vidéken megjelenő azon lapban is közzé teendő, a melyben a törvényhatóság hivatalos hirdetései közöltetni szoktak.

A másod-, esetleg harmadfoku gyámhatósági határozat csak az esetben teendő közzé, ha azzal az első foku, illetőleg másodfoku gyámhatóság vegzésével ellentétben a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése kimondatott.

A teljeskoruság ideiglenes felfüggesztésének megszünte a felfüggesztés elrendelésének esetére megállapitott módon teendő közzé.

7. Ha a kiskoruság meghosszabbitása iránti kérelem-

nek birói jogérvényes itélettel hely nem adatott, ez esetben a teljeskoruság ideiglenes felfüggesztése iránt keletkezett első-, másod-, esetleg harmadfoku gyámhatósági határozatok hatálya megszünik.

Felhivom a megye/város közönségét, hogy ezen rendeletet és az igazságügyi minister fentérintett .... példányban ide mellékelt rendeletét a megyei/városi árvaszéknek, a rendezett tanácsu városok árvaszékéinek és a megyei/városi közigazgatási bizottságnak, mint gyámügyekben felebbviteli hatóságnak, tudomás és miheztartás végett adja ki.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 26-án.

Tisza, s. k.

72.

A m. kir. belügyministernek 21,891. sz. alatti rendelete,

Radnotfája községnek a görgényi szolgabirói járásból a vajda-szentiványiba való átkebelezése tárgyában.

Maros-Torda megye törvényhatósági bizottságának folyó évi május hó 6-án és folytatva tartott közgyülésében hozott és a belügyminister által folyó évi 21,891. szám alatt jóváhagyott határozata szerint, Radnotfája község a görgényi szolgabirói járásból a vajda-szentivány iba átkebeleztetett.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 27-én.

Tisza, s. k.

73.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministeriumnak 6119. szám alatt valamennyi hazai vasutigazgatósághoz kibocsátott rendelete,

a vasutak vonalain előforduló ür- vagy csomagzár-sértések eseteiben követett eljárás módositása tárgyában.

A m. kir. államvasutak igazgatósága a többi vasuti vállalatok nevében is a vámhivatali ürzár sértése esetében a helybeli fővámhivatal által követett eljárás módositásáért folyamodván, megkeresésem folytán a m. kir. pénzügyminister ur a helybeli fővámhivatalt felhatalmazta, hogy jövőben a vasutak vonalain netán előforduló ür- vagy csomagzár-sértések eseteiben a vasuti igazgatóságok által az eddigi eljárás szerint biztositékképen előlegesen fizetendő birságösszegek letéteményezésétől eltekintsen.

Kijelentette azonban egyuttal a nevezett minister ur, miszerint az esetben, ha valamely vasut vonalain a hivatalos zár sértése gyakrabban elfordulna, vagy az illető igazgatóság a jövedéki keresetek iránti nyomozások körül elegendő buzgóságot nem tanusitana, kénytelen volna ismét szigorubb rendszabályokat alkalmaztatni.

Miről a t. igazgatóságot tudomás és miheztartás végett ezennel értesitem.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 5-én.

A minister megbizásából:

Záhorszky Kálmán,
osztálytanácsos.

74.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. minister 9142. sz. a. kibocsátott rendelete,

az ugynevezett „végeladások“ czímü üzletek megadóztatása tárgyában.

Az ugynevezett „végeladások“ czímü üzletek megadóztatása czéljából, a m. kir. pénzügyminister urral egyetértőleg valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz, kir. adófelügyelőhöz és adóhivatalhoz kiadott pénzügyministeri rendelet másolatát ·/. alatt idezárva oly felhivással küldöm meg a törvényhatóságnak, hogy az iparhatóságokat oda utasitsa, miszerint az ilynemü üzletek megnyitására szükséges iparhatósági igazolványok kiszolgáltatása felől, ezen üzleteknek adó alá vonhatása végett, az illető kir. adófelügyelőket esetről esetre minden késedelem nélkül értesitsék.

Kelt Budapesten, 1878. évi május hó 28-án.

A minister megbizásából:

Reitz Frigyes,
ministeri tanácsos.

·/. *Másolat.*

1877. évi 1821. szám.

(Körrendelet valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz, kir. adófelügyelőhöz és kir. adóhivatalhoz.)

Az ugynevett „végeladások“ czímü üzletek megadóztatása czéljából, egyetértőleg a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. minister urral, a következőket rendelem:

Azon végeladás czímü üzlet, melyet az országnak valamely lakosa rendes és állandó lakhelyén kivül, egy más belföldi helyen, illetőleg községben, — hol t. i. mint adóköteles összeirva nincsen — gyakorol, az 1875. XXIX. t. cz. értelmében III. osztályu keresetadóval rovandó meg.

Ezen szabály alól kivételt csak azon eset képezhet, ha a végeladási üzlet tulajdonosa saját gyárának gyártmányait árusitja el és hitelesen igazolja, hogy gyára után rendes és állandó üzleti székhelyén már adóval szabályszerüen megrovatott.

A mi az idegenek (külföldiek) által gyakorlandó ilynemü üzletet illeti, az ugyancsak a fennjelzett módon az idézett törvényczikk 5. §-a 2. b) pontjának utolsó tétele értelmében szintén adó alá vonandó, miután bizvást és mindenkor feltehető, hogy a magyar honpolgárok, ha ily czímü üzletet a külföldön gyakorolnak, ezen üzlet után az ottan fennálló adótörvények szerinti adófizetésre köteleztetnek.

Az illető iparhatóságok által a „végeladások" czímü üzletek megnyitására adott engedélyeknek az illető adófelügyelőkkel való közlése végett egyuttal a földmívelés-ipar- és kereskedelmi m. kir. minister urat megkerestem

A kérdéses üzleteknél adókivetés tekintetében az 1875. évi XXIX. t. czikk 18., esetleg 19. és következő §§-ai alkalmazandók ugy, hogy az üzlet terjedtségéhez arányitott adó az üzlettulajdonos terhére azonnal kivettessék, illetőleg előirattassék, és az adókötelestől egyszerre és egy összegben a községi pótadóval együtt beszedessék.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 8-án.

75.

A m. kir. igazságügyministernek 16,680|1878. sz. a. kiadott rendelete,

melylyel Saáp község a püspök-ladányi járásbiróságtól a berettyóujfalusi járásbirósághoz csatoltatik.

Biharmegyei Saáp község törvénykezési tekintetben a karczagi törvényszék kerületében levő püspök-ladányi járásbiróságtól a nagyváradi törvényszék kerületében, a berettyó-ujfalusi járásbirósághoz átcsatoltatott.

Ezen rendeletem f. é. julius hó 1-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 10-én.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Berczelly Jenő,
min. tanácsos.

76.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. minister 7823. sz alatti rendelete valamennyi vasuttársulathoz,

a vasuti forgalmi szolgálatra vonatkozó szabályok 5-ik pontjának módositása tárgyában.

Kérdés merült fel, hogy miután a forgalmi szolgálatra vonatkozó részletes szabályok az 1878. évi február hó 10-én 19,559|877. sz. a. kelt itteni rendelet sze-

rint az ugyanezen rendelettel kibocsátott alapelvekkel összhangzóan dolgozandók át, ezen alapelvek 15. czikkének a pénzügyőri közegek tehervonatokkal való szállitására vonatkozó határozmánya pedig az 1877. évi augusztus hó 13-án 10,328. sz. a. kelt itteni rendelet idevágó intézkedésével ellentétben áll: valjon ez által az utóbb idézett rendelet határozmányai hatályon kívül helyezetteknek tekintendők-e?

A cs. kir. kereskedelmi ministeriummal erre nézve létrejött megállapodás alapján kijelentem, hogy eme rendelet határozmányai továbbra is érvényben maradnak, ellenben a vasuti forgalmi szolgálatra vonatkozó szabályok alapelveinek 15. czikk 86. 5-hez pontja következőleg mómódosul:

„5-hez. Vámköteles javak kiséretére vagy megvizsgálására kiküldött pénzügyi közegek a kalauz-kocsiban kötelesek helyet foglalni."

Az e módositásnak megfelelő nyomtatott fedvények a kebelbeli segédhivatal igazgatójánál kaphatók.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 8-án.

Péchy, s. k.

77.

A m. kir. pénzügyminister rendelete,

az öszvérek kivitelének megtiltása tárgyában.*)

A m. kir. ministertanács határozata folytán és egyetértve a cs. kir. osztrák ministeriummal, az öszvéreknek

*) Megjelent a „Budapesti Közlöny" 1878. évi juniusi 16-iki számában.

kivitele az osztrák-magyar monarchia összes határain megtiltatik.

Ezen kiviteli tilalom azon napon lép hatályba, a melyen az a vámhivatalok tudomására jut.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 15-én.

Tisza, s. k.
Széll, s. k.

78.

A m. kir. igazságügyministernek 12069|1878. számu rendelete,

melylyel Faragó község a szászrégeni járásbiróságtól a tekei járásbirósághoz csatoltatik.

Kolozsmegyei „Faragó“ község törvénykezési tekintetben a marosvásárhelyi törvényszék kerületében levő szászrégeni járásbiróság területéből a kolozsvári törvényszék kerületében a tekei járásbiróság területéhez csatoltatott.

Jelen rendeletem f. é. julius hó 1-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 15-én.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Berczelly Jenő,
min. tanácsos.

79.

A m. kir. belügyminister 23,906. sz. a. rendelete, valamennyi városi törvényhatósághoz,

a vadászati jegyek ellenőrzése tárgyában.

A pénzügyminister ur arról értesitett, hogy az 1875. XXI. törvényczikk pontos végrehajtását illetőleg a közigazgatási hatóságok részéről az ellenőrzés nem kellőleg foganatosittatik.

Minthogy az e részbeni mulasztás egyfelől a törvény iránt tiszteletlenséget eredményez, másrészt az államot jövedelmétől fosztja meg, a pénzügyminister ur megkeresése következtében felhivom a törvényhatóságot, hogy közegeit a vadászati jegyek használatának megfelelő ellenőrzésére utasitsa, nemkülönben eszközöltesse, hogy a vadászati jegy nélkül vadászók, az emlitett törvény 18. §-a szerint, törvényszerü megbüntetésük végett, késedelem nélkül az illetékes pénzügyi közegeknek bejelentessenek.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 16-án.

Tisza, s. k.

80.

A m. kir. belügyminister 23,906. sz. a. rendelete, valamennyi törvényhatósághoz,

a vadászati jegyek ellenőrzése tárgyában.

A pénzügyminister ur arról értesitett, hogy az 1875. XXI. törvényczikk pontos végrehajtását illetőleg a közigazgatási hatóságok részéről az ellenőrzés nem kellőleg foganatosittatik.

Minthogy az e részbeni mulasztás egyfelől a törvény iránt tiszteletlenséget eredményez, másrészt az államot jövedelmétől fosztja meg, a pénzügyminister ur megkeresése következtében felhivom a törvényhatóságot, hogy közegeit a vadászati jegyek használatának megfelelő ellenőrzésére utasitsa, nemkülönben eszközöltesse, hogy a vadászati jegy nélkül vadászók, az emlitett törvény 18. §-a szerint, törvényszerü megbüntetésük végett, késedelem nélkül az illetékes pénzügyi közegeknek bejelentessenek.

E részben megjegyezni kivántam, miszerint a pénzügyminister ur az ellenőrzés hatályosabb gyakoroltatása végett szükségesnek tartaná még azt is, ha az alispán a községekkel azon községbeli és szomszédos községbeli lakosok névjegyzékét közölné, kiknek részére vadászati jegyet kiszolgáltatott, hogy ezen alapon is a jegy nélkül vadászók már eleve szemmel legyenek tarthatók.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 16-án.

Tisza, s. k.

81.

A m. kir. igazságügyminister 15,890|878. sz. a. kibocsátott rendelete,

melylyel Lovasberény község a vaáli járásbiróságtól a székesfehérvárihoz csatoltatik.

Fehérmegyei Lovasberény község, törvénykezési tekintetben, a székesfehérvári kir. törvényszék kerületében levő vaáli kir. járásbiróságtól, a székesfehérvárihoz csatoltatott. Ezen rendelet folyó év julius hó 1-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 5-én.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Berczelly Jenő,
min. tanácsos.

82.

A m. kir. belügyministernek 25,241. sz. a. rendelete,

melylyel Lovasberény község a székesfehérvári járásba átkebeleztetik.

Lovasberény fehérmegyei községnek a vaáli szolgabirói járásból a székesfehérváriba átkebelezése a folyó évi 25,241. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel megengedtetett.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 16-án.

83.

A m. kir. honvédelmi minister 20,800. sz. a. kibocsátott rendelete, valamennyi törvényhatóság közönségéhez,

az 1878-ik évi rendes ujonczállitás eredményéről szóló statistikai kimutatások tárgyában.

A védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasitás 94-ik szakasza az évenkénti hadjutalék végleges számbavételére nézve akként rendelkezvén, hogy ez az ujonczozási időszak bevégzésétől számitandó négy hónapnak elteltével eszközlendő: a folyó 1878-ik évi hadjutalék végleges számbavételét, a fősorozásnak kivételesen a februárius 15-étől április 15-ig terjedő időszak alatt történt foganatositása folytán, folyó évi augusztus 16-ától 30-áig rendelem végrehajtatni; s azon határidőket is, a melyek alatt az ujonczozás különböző mozzanataira vonatkozó kimutatások föl lesznek terjesztendők, ehez képest a következőkben állapitom meg, ugymint:

1. Az 1878-ik évi rendes ujonczállitás eredményéről szóló statistikai kimutatások, sorozó járások szerint szerkesztve, és a statistikai főösszesitések, a melyek a több sorozó járásból álló törvényhatóságok részéről az illető törvényhatóság egész területére nézve korosztályonként állittatnak össze, folyó évi augustus 15-éig terjesztendők fel.

Ezen kimutatások, az ·|. alatt ide csatolt minta alakjában, az illető hadkiegészitési kerület és honvédzászlóalj parancsnokságaival egyetértőleg, fognak egybeállittatni; szerkesztésöknél pedig az 1874-ik évi 9732, illetőleg az ezt módositó és bővitő 1875-ik évi 15,000, s 1877-ik évi 17,500. számu körrendeleteim fognak irányadókul szolgálni.

2. Az 1878-ik évi utóállitások eredményéről és az állandó sorozó bizottságok működéséről szóló kimutatások az idei ujonczozási időszakhoz és az idei hadjutalék végleges számbavételének időpontjához képest akként osztandók fel, hogy azok

az első időszakra, vagyis az idei fősorozástól fogva május 31-éig terjedt utóállitásokra nézve, folyó év julius 30-áig, továbbá

a második időszakra, vagyis a junius 1-jétől augusztus 31-éig történt utóállitásokra nézve, folyó évi szeptember 30-áig, és

a harmadik időszakra, vagyis a szeptember 1-jétől deczember 31-éig eszközlött utóállitásokra nézve, jövő 1879-ik évi január 20-áig terjesztessenek föl.

S azon szabályokat, a melyeket 1872-ik évi 21,875. számu körrendeletem, ugyszintén 1875-ik évi 15,000. számu körintézvényemnek IV-ik fejezete, és 1877-ik évi 17,500. számu körrendeletemnek 4-ik pontja, ezen kimutatások készitése tekintetében foglalnak magokban, ismételni fölöslegesnek vélvén: a :||: alatti rovatos mintát, a melynek hasonlatosságára lesznek a törvényhatósági levéltár számára megtartandó másod példányok kiállitandók, csupán azon ujabb figyelmeztetéssel melléklem ide, hogy az illetőségi hatóság megkeresése folytán tartózkodási helyök állandó sorozóbizottsága előtt utóállitott hadkötelesek, a kiknek bejegyzésére az ujabban nyitott 45-ik rovat szolgál, nem a tartózkodási hely törvényhatósága által, hanem az illetőségi törvényhatóság és sorozójárás részéről, és pedig azon időszakban, a melyben az utóállitások megtörténtéről szóló állitási lajstrom-kivonatok hozzá visszaérkeznek, veendők fel a kimutatásokba.

3. Az 1878-ik évi hadjutalék végleges számbavételéről szóló s a :|||: alatti rovatos minta szerint szerkesztendő kimutatások fölterjesztését, a hadkiegészitési kerület, és a honvéd zászlóalj parancsnokságaival egyetértőleg lett eljárásra

vonatkozó záradékkal kiegészitve, folyó 1878-ik évi szept. 20-áig várom el.

Ezekre nézve különben a fennálló szabályok és rendeletek, s kivált az 1874-ik évi 19,392., majd az 1876-ik évi 28,200., és 1877-ik évi 26,750. számu körintézvényeimben elősorolt szabályok tartandók szem előtt; de a mennyiben a kimutatásnak, a folyó 1878-ik évben beosztott állandó póttartalékosok beiktathatása czéljából egy ujabb, s jelesen a 45-ik rovattal kellett bővittetnie, emlitett 1874-ik évi 19,392. számu körrendeletemnek 7-ik pontja most már a kimutatás 28-ik, illetőleg 35—45, és különösen 44-ik rovataira, 9-ik pontja pedig a 19-ik és 20-ik, illetőleg 46-ik rovatokra lesz értendő; s az 1877-ik évi 26,750. számu körintézvényem 6-ik bekezdésében kivánt felvilágositó jelentés azon esetre lesz megteendő, ha az ezen kimutatásnak 1-ső és 2-ik rovataiba beirandó összegek, az idei fősorozás eredményéről szóló *B.* mintáju kimutatás 5-ik és 15-ik rovatainak összegeitől, a 35-től 44-ig terjedő rovatok összegei pedig a mult évekbeli számbavételi kimutatások megfelelő évi rovataiba bejegyzett összegektől volnának eltérők és különbözők.

4. Azon szabályok, a melyek szerint az 1878-ik évi ujonczozási költségekről szóló kimutatások a védtörvényi utasitáshoz XIV. szám alatt csatolt minta alakjában szerkesztendők, az 1875-ik évi 15,000. számu körrendeletem II. fejezetében és 1876-ik évi 18,000. számu körintézvényem 2-ik pontjában vannak elősorolva.

S a jövő 1879-ik évi januárius 20-ik napját, ezen kimutatások fölterjesztésére oly hozzáadással tűzöm ki határidőül, hogy a felülvizsgálati költségek az illető rovatok alatt csak azon esetben mutatandók ki, ha azoknak az állami pénztárból való megtéritése igénybe vétetett és azok ezen pénztárból utalványoztattak; az utolsó rovatba pedig azon összeg iktatandó be, a mely az összes különnemü költségek egybeadása által eredményeztetik.

5. Az 1877-ik évi fősorozás bevégzésétől az 1878-ik évi fősorozás befejezéseig előfordult büntetési esetekről szóló kimutatások, a védtörvényi utasitáshoz XV. szám alatt mellékelt mintához, s 1874-ik évi 250. számu körintézvényem 8-ik pontjához, és 1875-ik évi 15,000. számu körrendeletem III-ik fejezetéhez képest összeállitva, folyó évi augusztus 30-áig lesznek felküldendők.

Megjegyezvén tehát, hogy ezen kimutatások általában az eddig fennállott sorozó járások és az általam megszabott módozatok szerint, s a fentebbi 1-ső, 2-ik és 3-ikpontokban emlitett kimutatások különösen a hadkiegészitési kerület és honvéd zászlóalj parancsnokságaival egyetértőleg szerkesztendők: az azok fölterjesztésére kijelölt határidőknek pontosan leendő megtartását elvárom.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 14én.

Szende Béla, s. k.

84.

A m. k. ministerium által 1245. sz. a. kibocsátott szabályrendelet,

a hadköteles állami és megyei tisztviselők és szolgák személyi és szolgálati viszonyainak hadkötelezettségük lerovása tekintetéből való ideiglenes szabályozásáról.

A hadsereg egy részének mozgósitása alkalmából, a hadköteles és tényleges katonai szolgálatra behivott állami és megyei polgári tisztviselők és a szolgaszemélyzet irányában, ezen katonai szolgálatuk tartama alatt, ugy személyi mint szolgálati viszonyaik tekintetében követendő eljárásra nézve, addig is, mig a törvényhozás e részben intézkednék, a m. kir. ministertanácsnak f. évi julius hó 17-én kelt határozata alapján, következők rendeltetnek:

1. az állam vagy megye szolgálatában álló polgári tisztviselő vagy szolga, a mozgósitás folytán teljesitendő tényleges katonai szolgálat tartama alatt, hivatalát és állását megtartja; e szolgálat sem a magasabb állásra való kinevezést vagy megválasztatást, sem az ezzel járó illetmény élvezetét nem akadályozza, sem a magasabb fizetési fokozatba jutásra nézve meghatározott szolgálati időt nem szakitja meg;

2. mozgósitás esetében tényleges katonai szolgálatra behivott állami és megyei polgári tisztviselők vagy szolgák mindaddig, mig a legénység állományához tartoznak, összes — a nyugdijazás vagy ellátásnál számitásba vehető illetményeik, — a gyakornokok pedig teljes segélydijaik élvezetében meghagyatnak.

Kinek neje vagy gyermeke van s háztartást visz, minden nem terhes illetményeit is huzza; ellenben családja a katonai illetékszabályzat nyujtotta ellátásra igénynyel nem bir.

E kedvezményekben egyedül azok nem részesülnek, kik a törvényes egy évi vagy ennél hosszabb időtartamu tényleges katonai szolgálatukat ki nem töltötték.

3. Ha az állam vagy megye szolgálatában álló egyén katonai minőségében a havidijasok sorába tartozik, mozgósitás esetében teljesitendő tényleges katonai szolgálata alatt:

a) a nyugdijazás vagy ellátásnál számitásba eső illetményeinek vagy segélydijának harmadrészét minden körülmény között huzza;

b) ha a katonai havidij, évi összege, a mellékilletmények s az előző *a*) pont alatt emlitett harmadrész beszámitása nélkül, a polgári illetménynél kisebb, a különbözet ez utóbbiból egészitendő ki.

Ha a katonai havidij évi összege a polgári illetmény i összegével egyenlő vagy ennél magasabb, ez esetben

az utóbbiból csak az *a*) pont alatt mindenesetre biztositott harmadrész fizetendő ki;

c) kinek neje vagy törvényes gyermeke van s háztartást visz, a lakbér és a természetben járó illetmények élvezetében meghagyandó; ellenben családja a katonai illeték-szabályzat nyujtotta ellátásra igénynyel nem bir. Ily egyének fizetése, bére, vagy segélydijából a *b*) pont alatti levonás csak az esetben rendelhető el, ha polgári illetményük a katonai havidij évi összegével együttvéve 1200 forintot meghalad;

4. a 3-ik pontban emlitett polgári illetménykiszabás érintetlenül marad az esetben is, ha az illető, — a megszakitás nélkül töltött tényleges katonai szolgálat ideje alatt — mint már a katonai havi dijasok sorába tartozó lépett a magasabb katonai illetmények élvezetébe.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 18-án.

Tisza Kálmán, s. k.

85.

A m. kir. ministerium rendelete,

melylyel közhirré tétetik, hogy a Franczia-, Német- és Olaszországgal eddig fennállott kereskedelmi szerződések f. évi deczember hó végeig hatályban maradnak.

Az 1878. évi XVIII. t. cz. által nyert felhatalmazás alapján ezennel közhirré tétetik, hogy a következő szerződések, és pedig:

1. a Francziaországgal 1866. decz. 11-én kötött kereskedelmi szerződés, a Francziaország kormányával f. évi jun. 6-án létrejött megállapodás értelmében;

2. a Németvámszövetséggel 1868. márczius 9-én kötött vám- és kereskedelmi szerződés, a Németország kormányával f. évi junius 23-án létrejött megállapodás értelmében;

3. az Olaszországgal 1867. april 23-án kötött kereskedelmi és hajózási szerződés, az Olaszország kormányával f. évi junius 27-én létrejött megállapodás értelmében, — 1878. évi deczember hó végéig hatályban maradnak.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 29-én.

Trefort Ágoston, s. k. *Tisza Kálmán*, s. k.

86.

A földmivelés- ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek f. évi 14,827. sz. a. kelt rendelete,

az 1878. évi XX. törvényczikkbe foglalt vám- és kereskedelmi szövetség XVI. czikke értelmében, a monarchia egyik állama területén kérelmezett szabadalomért vagy szabadalmi meghosszabbitásért, a másik állam területe javára fizetendő lajstromozási illeték tárgyában.

A magyar korona országai és ő Felsége többi királyságai és országai közt kötött és az 1878. évi XX. törvényczikkbe foglalt vám- és kereskedelmi szövetség XVI. czikke értelmében, az egyik állam területén kérelmezett szabadalomért vagy szabadalmi meghosszabbitásért, a másik állam területe javára lajstromozási illeték fizetendő; mely a szabályszerü szabadalmi dij 25%-ában állapittatott meg, ezen lajstromozási illeték a szabadalmi dijjal együtt beszedendő, melyben a félkrajczáron aluli tört részek egy fél krajczárban lesznek számitandók és fizetendők.

Miután az uj vám- és kereskedelmi szövetség, ezen szövetség XXII. czikke értelmében, 1878. julius 1-én hatályba lép, — ezen naptól kezdve uj szabadalmi engedély vagy meghosszabitás iránt az 1867. évi junius 14-én 2719. sz. a. kibocsátott ministeri körrendelet 3., 4. és 5. pontja értelmében beadandó kérvények, az illetékes hatóságok részéről csak azon esetben lesznek szabályszerü tárgyalás végett átvehetők, ha azokhoz, a szabályszerü szabadalmi dij mellett, az emlitett lajstromozási illeték is (azaz a szabadalmi dijnak 25%-a) vagy mindkét dijilletéket magában foglaló külön számokban kifejezendő összegekről szóló m. kir. pénztári nyugta is mellékeltetni fog.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 29-én.

Trefort Ágoston, s. k.

87.

A m. kir. belügyministernek 26,927. sz. a. kelt rendelete,

Jeszenócz Zemplénmegyei községnek a sztropkói szolgabirói járásból a varannóiba való átkebelezése tárgyában,

Jeszenócz Zemplénmegyei községnek, a folyó évi május hó 8-án kelt megyei közgyülési határozattal a sztropkói szolgabirói járásból a varannóiba kimondott átkebelezése, f. évi 26,927. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 29-én.

A minister megbizásából

Lukács György,
ministeri tanácsos.

88.

A m. kir. belügyministernek 28,518. sz. a. kelt rendelete,

Alsó- és Felső-Bajom és Völcz kisküllőmegyei községeknek a hosszúaszói szolgabirói járásból a dicső-szentmártoniba való átkebelezése tárgyában.

Alsó- és Felső-Bajom (Bázna) és Völcz kisküküllőmegyei községeknek, a folyó évi február hó 21-én 35. szám alatt hozott megyei közgyülési határozat szerint, a hosszúaszói szolgabirói járásból a dicső-szentmártoniba kimondott átkebelezése, folyó évi 28,518. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 9-én.

89.

A m. kir. belügyministernek 29,292. sz. a. kelt rendelete,

Szent-András és Szántóhalma hunyadmegyei községeknek a hunyadi szolgabirói járásból a lozsád-kitidibe való átkebelezése tárgyában.

Hunyadmegye törvényhatósági bizottságának f. évi május hó 20-án tartott közgyülésében hozott azon határozata, mely szerint Szent-András és Szántóhalma községek, a hunyadi szolgabirói járásból a lozsád-kitidibe kebeleztettek át, a folyó évi 29,292. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 14-én.

A minister megbizásából:

Lukács György,
ministeri tanácsos.

90.

A m. kir. belügyministernek 30,085. sz. a. kelt rendelete,

Patakfalva és Árváthfalva udvarhelymegyei községeknek a homoródi szolgabirói járásból a székelyudvarhelyibe való átcsatolása tárgyában.

Patakfalva és Arváthfalva udvarhelymegyei községeknek, a homoródi szolgabirói járásból a székelyudvarhelyibe átcsatolása iránt hozott megyei közgyülési határozat, a folyó évi 30,085. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 18-án.

91.

A m. kir. igazságügyministernek 18,580. sz. a. kibocsátott rendelete,

Farkasgyepü és Németbánya községeknek a veszprémi kir. járásbiróság területéből a pápai kir. járásbiróság területéhez való csatoltatásuk tárgyában.

Farkasgyepü és Németbánya, Veszprémmegyei községek, a veszprémi járásbiróság területéből, a pápai járásbiróság területébe csatoltatnak át.

Ezen rendeletem folyó évi julius hó 15-dikén lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 28-án.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Berczelly Jenő,
ministeri tanácsos.

92.

A m. kir. igazságügyministernek 18,268. sz. a. kibocsátott rendelete,

Agyagfalva községnek a székelykeresztúri kir. járásbiróságtól a székelyudvarhelyihez csatoltatása tárgyában.

Agyagfalva udvarhelymegyei község, a székelyudvarhelyi törvényszék kerületében levő székelykereszturi járásbiróságtól a székelyudvarhelyihez csatoltatott.

Ezen rendelet folyó évi julius hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 29-én.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Berczelly Jenő,
ministeri tanácsos.

93.

A m. kir. igazságügyministernek 18,394. sz. a. kibocsátott rendelete,

Jeszenócz községnek a sztropkói kir. járásbiróságtól a varannói kir. járásbiróság területéhez való csatoltatása tárgyában.

Jeszenócz, zemplénmegyei község, a sátoraljaujhelyi kir. törvényszék kerületében levő sztropkói járásbiróságtól a varannói járásbirósághoz csatoltatott.

Ezen rendeletem folyó évi julius hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 29-én.

Az igazságügyminister rendeletéből :

Berczelly Jenő,
ministeri tanácsos.

94.

A m. kir. igazságügyministernek 19,122. sz. a. kibocsátott rendelete,

Szolgaegyháza községnek az adonyi kir. járásbiróság területéből a sárbogárdi kir. járásbiróságéhoz csatoltatása tárgyában.

Szolgaegyháza, fejérmegyei község. a székesfehérvári törvényszék kerületében levő adonyi járásbiróság területéből a sárbogárdi járásbiróság területéhez csatoltatott.

Ezen rendeletem f. évi julius 20-án lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 4-én.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Berczelly Jenő,
ministeri tanácsos.

95.

A m. kir. igazságügyministernek f. évi 20,123. sz. a. kelt rendelete,

Alsó- és Felső-Bajom községeknek a hosszuaszói kir. járásbiróság területéből a dicsőszentmártoni kir. járásbiróság területéhez csatolása tárgyában.

Alsó- és Felső-Bajom (Bázna) kisküküllőmegyei községek, az erzsébetvárosi törvényszék kerületében levő hosszuaszói járásbiróság területéből a dicsőszentmártoni járásbiróság területéhez csatoltattak.

Jelen rendelet f. évi augusztus hó 1-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 13-án.

Az igazságügyminister rendeletéből:

Kovách Kálmán,
miniszteri tanácsos.

96.

A m. kir. igazságügyministernek 19,025. sz. a. kibocsátott rendelete,

az ügyvédi vizsgának módozatai és dijaira nézve 1874. évi deczember 30-án 38,200. sz. a. kiadott szabályrendelet pótlása tárgyában.

Az ügyvédi vizsgának módozatai és dijai tárgyában 1874. évi deczember 30-án 38,200. sz. a. kiadott sza-

bályrendelet nem intézkedik azon ügyvédjelöltek ügyvédi vizsgára bocsáttatás iránti kérvényeinek hova leendő benyujtása iránt, akik a törvényszerüen betöltött joggyakorlat után az ügyvédjelöltek lajstromából töröltetnek és más mint birói vagy tanári hivatalba lépnek, vagy pedig a magán életbe vonulnak vissza.

E szabályrendelet pótlásául rendelem, hogy oly egyéneknek kérvényei, kik más mint birói vagy tanári hivatalt viselnek elöljáró hatóságaiknál, — oly egyéneké pedig, kik hivatalt nem viselnek, a rendes lakhelyük után illetékes kir. törvényszék elnökénél nyujtandók be, s az idézett szabályrendelet 4. §-a határozmányaihoz képest intézendők el.

Magától értetik, miszerint arról : hogy folyamodó az ügyvédi lajstromba bejegyezve volt, s gyakorlata ideje alatt fegyelmi vizsgálat alatt nem állott, az emlitett jelöltekre nézve is az illetékes ügyvédi kamara, — arról pedig, hogy a joggyakorlat betöltése után minő erkölcsi viseletü volt ? ama hatóság, melynél alkalmazva van, illetve, melynek területén lakik, adhat bizonyitványt.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 25-én.

Dr. *Pauler Tivadar* s. k.

97.

A Fekete és pécsi vizszabályozó társulat alapszabályai.

I. RÉSZ.

Czim.

1. §.

A társulat czime: Fekete és pécsi vizszabályozó társulat. — E czimet használja hivatalos irataiban és pecsétjén is, melynek köriratul szolgál, középen Magyarország czimerével.

Székhely.

2. §.

A társulat székhelye: sz. kir. Pécs város, a hol a társulat gyülései és választmányi ülései tartatnak.

Czél.

3. §.

A társulat czélja Baranya megye délnyugati és Somogy megye déli részében egymással összeköttetésben álló vizeknek együttes, illetőleg egyöntetü szerves szabályozása és ezáltal a megye eme részeinek az árvizek elleni biztositása.

A szabályozásra nézve kivételt képeznek a pécsi és bükösdi vizek malomcsatornái, melyeket az illető tulajdonosok saját költségükön tartoznak a megállapitott szabályozási tervhez alkalmazni.

Végül feladatául tűzi ki magának a társulat az érdekeltségbe bevont területet nemcsak az árvizektől megmenteni, hanem annak további megóvása végett a csatornákat és védmunkákat jövőre is jó karban fentartani.

Társulati tagok.

4. §.

A társulat tagjai azon földbirtoknak tulajdonosai, mely akár önkénytes bevallás, akár törvényes ártérfejlesztés folytán, a következő §-ban megjelelt árterületbe tartozik.

Társulat határa.

5. §.

A társulat határának kiterjedése a Feketeviznek a Drávába való beömlésétől kezdve: Palkonya, Csehi, Tésenfa, Szaporcza, Kémes, Piski, Aderjás, Kórós, Palai pusztával, Egerszeg, Bogád, Uj-Mindszent, Kisasszonyfa, Tésenу, Velin, Bagóta, Zoók, Pázdány, Arányos, Bicsérd, Pellérd, Pécs szab. kir. város, Magyar és Német-Ürögh, Patacs, Cserkut és Kővágó-Szőllős, — továbbá Gerde Gusztávmüvei pusztával, Sz. Iván, Sz. Gál, Sz. Dienes Ranodfai pusztával, Kistelek, Gilvánfa, Mecske, Hernádfa, Ronádfa, Csobokai pusztával, Monosokor, Sumony, Bánfa, Katádfa, Dencsháza kárászi és péterfai pusztával, Okorágh,

Bürüs, Endrőcz, Vitézi, Sellye, Oszró, Kis-Csány, Nagy-Csány, Kákics, Marócsa Legencsei pusztával, Vaiszló, Hid-vég, Sámod, Besencze, Páprád, Kis-Sz.-Márton és Czún községek határain átmenő és Szaporczánál a kiindulási ponttal találkozó vonallal határoztatik meg: — e vonalon kivül még beleesik az egerszegi völgy, Egerszeg, Hegy-Sz.-Márton vaskapui pusztával, Raád tüskési pusztával, Viszló, Márfa, Kovácshida, Szerdahely szödönyi pusztával, Ipacsfa, Dráva-Szabolcs dázsonyi pusztával, Gordisa, Maty a dárdai uradalommal.

Társulat felosztása.

6. §.

Az egész társulat jogilag kifelé s társulati müködésében is egyetlen egészet képez, tekintettel azonban arra, hogy a pécsi viz érdekeltsége a többiektől tetemesen különbözik, szabályozási terve és ártere már felsőbb helyen is helybenhagyatott, a pécsi viz külön osztálylyá alakittatik, mely a többivel ugyanazon közigazgatásban részesül ugyan, de szabályozási költségeit a többi érdekeltségtől, a már megállapitott kulcs szerint, elkülönitve viseli, s a többi érdekeltségek szabályozási költségeihez annyiban járul, hogy az egész pécsi vizterület a IV. osztályba soroztatik, mely járulékot az alosztály a maga érdekeltjeire maga veti ki, a már megállapitott kulcs arányában, a fentartási költségeket azonban az egész társulati érdekeltséggel együtt és egy arányban tartozik viselni.

II. RÉSZ.

Ügykezelés.

7. §.

A társulat ügyeit intézi:

a) a közgyülés,

b) a központi választmány,
c) a szakasz-ülés,
d) a tiszti kar.

8. §.

A társulat ügyeiben teljhatalommal a nagygyülés intézkedik.

E nagygyülés szavazó tagjait képezik kivétel nélkül mindazok, kik az ártérfejlesztés folytán egyénileg, és azon községek, melyek összesitve az érdekeltséghez számittattak.

Szavazati jog.

9. §.

Minden oly érdekelt fél ki 1200 □ öles 50 hold ártérnek birtokosa, saját maga vagy meghatalmazottja által gyakorolható egy szavazattal bir; — az ötven holdnál többel biró ártéri birtokosok pedig annyi szavazattal birnak, a hány 50 holdas részletnek tulajdonosai a kitűzött árterületben.

Az ötven holdnál kevesebbel biró tulajdonosok a határbeli vagy esetleg szomszéd községben csoportosulnak, s a községi elöljáró vagy más megbizott által a közgyülésen annyi szavazattal birnak, a hány 50 holdat ártéri birtokaik együttvéve kitesznek.

10. §.

Az ártéri szavazatképes birtokos, vagy a fenti §. értelme szerint 50 holdnál kisebb birtokosok csoportosulása folytán megbizott képviselő, az elnök által kiállitott

szavazatjegyet kap, melynek egyik lapján az ártér holdszám szerinti mennyisége, melyet képvisel, az ártérbirtokosok nevei és az őt megillető szavazat van kitüntetve, a tulsó lapon pedig a szavazatképes birtokosnak vagy meghatalmazottjának neve áll; birtokváltozás esetén az uj birtokos tartozik magát igazolni.

Ezen szavazatjegy szolgál igazolásul a szavazatképességre.

11. §.

Ha valamely ártéri birtokosnak a szavazatjegy bármely oknál fogva ki nem adatott volna, az iránt felmerülő panaszát a legközelebbi közgyülés intézi el, oly módon, hogy a szavazatképes birtokos szavazati jogát már e közgyülésen gyakorolhassa.

A közgyülés.

12. §.

A közgyülés minden év őszi hónapjaiban Pécsett tartatik meg, melynek napját a társulati elnök határozza meg, és a gyülés határidejéről, valamint a tárgysorozattal az érdekelteket a gyülés megtartása előtt, az elküldéstől számitva, legalább 30 nappal előre levélben posta utján értesiti.

13. §.

Ezen közgyülésen kivül, három központi választmányi tag inditványára, vagy az ártérbirtokosok egy tized részét képviselő tagok irásbeli felszólitására az elnök a

meghivás elküldésétől 15 napra rendkivüli közgyülést tartozik öszszehivni, a minek ha szükségét látná, az elnök belátásához képest maga is összehivhat.

14. §.

A rendes közgyülés tárgyai:

a) a szabályozási általános műszaki tervezet elfogadása, vagyis megállapitása;

b) az elnöknek és központi választmánynak megválasztása 3 évre;

c) a szabályozás ügymenetéről és folyamáról a választmány által beadandó jelentés fonalán a legközelebb foganatba veendő munkálatok iránti intézkedés;

d) az eszközlött ártérfejlesztési munkálatnak és osztályozásnak megállapitása, s ennek folytán az ellene tett panaszok elintézése;

e) az évi költségelőirányzat megállapitása;

f) a lefolyt évi számadásoknak társulati, de nem választmányi tagok által leendő átvizsgálása, s ennek nyomán az illető számadók felmentése; e czélból szavazattöbbséggel 3 évre saját kebeléből 3 ártéri birtokost választ és a számadást, átnézhetés végett, alkalmas módon a többi társulati tagokkal is közli;

g) a központi választmány kebelében, ugy a választmány és szakaszok közt felmerülő vitás kérdések megoldása;

h) az összes társulatot illető mindennemü pénz és kölcsön iránti kérdések elintézése;

i) a választmány vagy egyes társulati tagok által előterjesztendő inditványok, javasolt alapszabályváltozások, ügyviteli rendelkezések feletti határozat;

k) a társulat tisztviselőinek választása és fizetéseik megállapitása, szükség esetén azok elbocsájtása.

A közgyülés határozatairól jegyzőkönyvet vezet, azt következő napon kiküldött legalább két tagja által hitelesitteti s egy példányát, az illető törvényhatóság utján, a nm. m. kir. közlekedési ministeriumhoz felterjeszti.

15. §.

A közgyülésen a jelenlevők határoznak, hogy azonban a közgyülés határozatképességgel birjon, szükséges: hogy az ármentesitett területnek legalább fele képviselve legyen. Ellenkező esetben 30 nappal későbbre ujabb közgyülés hivandó össze, azon megjegyzéssel, hogy ezen közgyülésen, a holdak számára való tekintet nélkül, a jelenlevők többsége határozand.

16. §.

Minden közgyülésen a szavazás, az ártéri holdak birtokaránya szerint, a 6. §. értelmében történik; egyenlő szavazatok esetében az elnök szavazata dönt.

III. RÉSZ.

A központi választmány.

17. §.

A központi választmányba a közgyülés által minden szakaszérdekeltségből 3 tag választatik; e szerint, a megállapitott öt szakaszhoz képest, a választmány 15 tagból álland, kik egyenlő szavazattal birnak.

18. §.

A központi választmány, melynek elnökségét szinte

a társulati elnök, vagy akadályoztatása esetében az alelnök viszi, minden három hóban a közgyülés által tüzetesen meghatározandó napon Pécsett, vagy az elnök által kijelölt egyik vagy másik szakasz községében fekvő más helyen tartja üléseit, melyen a társulat többi tisztviselői is szavazat nélkül jelen lenni és a szükséges felvilágositást megadni tartoznak. Rendkivüli esetekben annyiszor tartatik választmányi ülés, a hányszor azt a szükség megkivánja.

19. §.

A választmányi ülésekről jegyzőkönyv vezetendő, mely mindig a következő napon az elnök és egy e czélra megbizott választmányi tag által hitelesitendő. A központi választmány jegyzőkönyvei évenkint a közgyülésnek bemutattatnak.

20. §.

Mindkét elnök akadályoztatása esetében, az ülés vezetésére, a választmány elnököt a maga kebeléből választ. Érvényes határozat hozatalára az elnökön és tisztviselőkön kivül, ha ezek egyszersmind nem érdekelt társulati tagok és meghatalmazottak is, legalább három tag jelenléte szükséges, egyenlő szavazat esetében az elnök szavazata dönt.

21. §.

A választmány minden intézkedéseiért a közgyülésnek felelős lévén, a közgyülés határozatai neki zsinórmértékül szolgálnak, de egyszersmind azon társulati ügyeket is el-

intézi, melyek a közgyülésnek különösen fentartva nincsenek, nevezetesen:

a) gondoskodik a társulati kötelékhez tartozó mentesitett árterületek pontos összeirásáról és haszonaránylagos osztályozásáról;

b) elkésziti a költségvetést és annak kulcsát, ugy az évi költségvetés előirányzatát, s a közgyülés által megállapitott összeget az egyes érdekeltekre kiveti. — Továbbá gondoskodik az árvédelmi tartalékalap előállitásáról és pedig miután az évi költségelőirányzatban az azon évi árvédelemre szükséges összeg fizetendő, tartalékalapul minden hold után 3 éven keresztül 50 kr. vettetik ki, mely összegnek kivetése, beszedése és biztos helyen kamat mellett leendő gyümölcsöztetéséről a választmány gondoskodik, megjegyezvén, hogy a kamatok az évi költségvetésben mint rendes bevételek fognak szerepelni;

c) őrködik a társulat vagyona felett, s azt nyilván tartja és a netán igénybe vett tartalékalapot már a jövő évben kiegésziti és felügyel, hogy az más czélra ne forditassék;

d) gondoskodik a vizlevezető csatornák jó karbani fentartásáról és netáni sérülések rögtöni helyreállitásáról;

e) gondoskodik arról, hogy senki az ártérbirtokosok vagy idegenek részéről a társulat engedelme és beleegyezése nélkül oly csatornát vagy árkot a Fekete- és pécsi vizi csatornába be ne vezessen, mely a társulat által eredetileg elfogadva nem volt;

f) a választmány hatásköréhez tartozik a szabályozási terv végrehajtásáról gondoskodni és annak eredményét a közgyülésnek bejelenteni;

g) rendeleteinek végrehajtásáról, melyekért csupán a közgyülésnek felelős, szükség esetében az illető közigazgatási közegek igénybevételével, maga gondoskodik;

h) a választmány állapitja meg a tisztviselők számára az ügyrendet és eljárási utasitást, meghatározza a köz-

gyülés helybenhagyása mellett azok évi fizetését, a menynyiben azok ilyennel ellátandók lesznek;

i) felügyel a szakaszok választmányaira s eljárásukat s határozataikat felfüggesztheti;

k) felügyel a társulati tisztviselők eljárására és a netán felmerülő szándékos mulasztási, hanyagsági, engedetlenségi vagy hűtlenségi eseteket a közgyülésnek bejelenteni tartozik; addig is szükség esetében jogában áll az illetőt állásától felfüggeszteni.

IV. RÉSZ.

Szakaszválasztmány.

22. §.

A Fekete- és pécsi vizszabályozó társulat alkatrészeit a következő szakaszok képezik:

1. Egyesitett Feketeviz-szakasz (a Drávába való beömléstől Szaporczáig).
2. Somogyi vizszakasz (Almás, Gyöngyös, Okor).
3. Baranyai vizszakasz (bükösdi és egyesitett pécsi vizek).
4. Pécsi vizszakasz.
5. Egerszeghi vizszakasz.

E szakaszok határait, az érdekeltség szerint, a közgyülés állapitja meg.

23. §.

Minden szakasz részére az érdekeltek közül a közgyülés 3 évre egy elnököt és 4 tagu választmányt választ, kik közül az egyik a szakasz legnagyobb ártérrel biró

birtokosa vagy meghatalmazottja. Mely választmány üléseit akkor és annyiszor tartja, a mikor azt a szükség megkivánja.

24. §.

A szakaszválasztmány joga és hatásköre a következőkre terjed:

a) javaslatokat készit a szakasz körében eszközlendő munkák iránt a központi választmányhoz;

b) az elnök által megvitatás végett felhozott kérdések és inditványok felett határoz;

c) a központi választmány által a szakaszban foganatosittatni rendelt munkálatok végrehajtására felügyel, s az utalványozott összegeknek rendeltetés szerinti felhasználásáról számol;

d) a munkálatok fentartása és megvédése körül, a közp. választmány utasitásához képest, eljárni köteles;

e) az évi működésről a közgyüléshez, a közp. választmány utján, kimutatást terjeszt;

f) képviseli és előmozditja a szakasz érdekeit;

g) a szabályozás tartama alatt a tettleges munkálatokat ellenőrzi;

h) a központi választmány utasitásait pontosan végrehajtja, veszély alkalmával azonban teljhatalommal intézkedik, a szükségletek fedezésére folyóvá tett összegekről ily esetekben belátása szerint rendelkezik, melyekről azonban számolni tartozik;

i) kijelöli a szakasz azon megbizottját, ki veszély idején a társulatot, illetőleg szakaszt képviseli, a hatóságokkal érintkezik, a mérnöki intézkedéseket végrehajtja. A veszélyről azonban a társulati elnök azonnal értesitendő.

V. RÉSZ.

Társulati tisztviselők.

25. §.

A társulat rendes tisztviselői:
1 elnök,
1 alelnök,
1 mérnök,
1 jegyző, ki egyszersmind társulati ügyvéd,
1 pénztárnok.

Elnök.

26. §.

Minden jogi s egyéb kérdésekben a hatóságok és egyesek irányában a társulatot az elnök képviseli.

27. §.

A rendes és rendkivüli közgyülést az elnök hivja össze, a 12., 13. és 15. §§-ok értelmében.

28. §.

A közgyülésen és választmányi üléseken az elnök viszi az elnököskődést és felügyel arra, hogy a kellő rend fentartassék; az alapszabályok, ugyszinte a köz- és választmányi gyülések határozatai épségben tartassanak és vég-

rehajtassanak; továbbá az elnök a tisztviselők eljárásáról magának tudomást szerezni, azokat mulasztás esetén rendre utasitani, és szükség esetében elbocsájtatásukat a közgyülésnél inditványba hozni; végre a pénztárt évnegyedenkint egyszer, ezenfölül tetszés szerint bármikor, maga mellé veendő egy választmányi taggal, megvizsgálni köteles.

29. §.

A köz- és választmányi gyülés által megállapitott összeg erejéig a társulati pénztárt illető bevételeket és kiadásokat, ha azok a központi vagy esetleg az ügyben kiküldött szakaszválasztmány által igazolva vannak, az elnök utalványozza.

30. §.

Az elnök ezen társulati tisztet minden dijazás nélkül viseli.

Alelnök.

31. §.

A társulati alelnök minden ügyekben, az elnök akadályoztatása esetében, az elnököt helyettesiti s ez esetben mindazon kötelességekkel és jogokkal bir, melyekkel az elnök van felruházva.

Mérnök.

32. §.

A társulati mérnök feladata a szükséges terveket el-

késziteni, a mérnöki felvételeket és számitásokat összeállitani, az árterület felvételét előkésziteni és a munkafelosztást javaslatba hozni, továbbá a közgyülés és választmány műszaki határozatait, szakismerete szerint, a megállapitott módozatok alapján, végrehajtani és egyedül nagyobb veszély esetében saját belátása szerint, utólagos jelentéstétel mellett, a szakasz küldöttjével önállóan is cselekedni. A mérnök feladata továbbá a szabályozási művek jó karban tartására folyton felügyelni s e czélra vonatkozó javaslatait a választmánynak bejelenteni.

Jegyző s ügyvéd.

33. §.

A társulat jegyzője vezeti a jegyzőkönyvet mind a közgyülésen, mind a központi választmányi üléseken; ő szerkeszti a hozott határozatokat és felterjesztéseket s mint ügyvéd felügyel a társaság jogaira s szükség esetében, az elnök által kiállitandó meghatalmazásnál fogva, azokat védelmezi és érvényesiti.

Pénztárnok.

34. §.

A társulati pénztárnok beszedi a társulat jövedelmeit akár közvetlenül az egyes tagoktól, akár közvetve a kir. adóhivataltól, a társulat pénzeit magánál őrzi, nagyobb összegeket, az elnök utasitása szerint, valamelyik takarékpénztárban elhelyezi, a bevételek- és kiadásokról rendes naplót vezet, negyedévenkint a választmánynak pénztári kimutatást készit, s évenkint, a közgyülést megelőzőleg,

rendes számadást ad. Kifizetéseket pedig csak a jelen alapszabályok értelmében teljesithet.

35. §.

A mérnök, jegyző vagyis ügyvéd és pénztárnok állandóan alkalmaztatnak s eljárásukért és működésükért a központi választmány által javaslatba hozott és a közgyülés által helybenhagyott rendès évi fizetést huznak.

VI. RÉSZ.

Alakulás és feloszlás.

36. §.

A Fekete- és pécsi vizszabályozó társulat a m. kir. közlekedési ministerium által, ezen alapszabályoknak helybenhagyása után, magát törvényesen megalakultnak tekintvén, müködését azok értelmében folytatja s feloszlása csak akkor mondatik ki, ha ezt az érdekeltségnek $^2/_3$-ad része a választmányi és ezt követő közgyülésen határozottan kivánná.

37. §.

A társulat által netalán felveendő kölcsön fedezésére az egész árterület biztositékul és jelzálogul szolgál és a kölcsön törlesztéséhez a társulat minden tagja, az ártérbe eső birtokának osztály szerinti arányában, hozzájárulni tartozik.

38. §.

A mennyiben az alapszabályok módositása szükségessé

válik, ez a választmány javaslatára vagy előre és legalább 15 nappal előbb bejelentett inditványára, felsőbb jóváhagyás mellett, megtörténhetik, ezen körülmény azonban a közgyülési meghivásokban a tárgysorozatba felveendő és különösen megemlitendő.

39. §.

A társulat tagjainak egymás közt, vagy magával a társulattal a jelen alapszabályokban tárgyalt vizszabályozási ügyből felmerülő vitás kérdései, a mennyiben azok a társulati közgyülésen ki nem egyenlittethetnek, az 1871. évi XXXIX. t. cz. 15. §-a értelmében lesznek elintézendők.

Baán József, s. k.,
őrkanonok mint társulati elnök.

Dánitz Antal, s. k.,
ügyvéd és társulati titkár.

10,744. sz.

Jelen alapszabályokat helybenhagyom.

Budapest, 1878. évi julius hó 18-án.

A minister helyett:

(P. H.) *Hieronymi Károly*, s. k.

98.

A bel- és igazságügyministerek által az első folyamodásu kir. biróságokhoz és az árvaszékekhez 20,088. sz. alatt kibocsátott rendelet,

a Németalföldön elhalt magyar honos tengerészek és katonáknak 250 hollandi forint értéket meg nem haladó hagyatékai tárgyában.

A németalföldi királyi kormánynak a szolgálatában állott s Németalföldön elhalt külföldi tengerészek és katonák kisebb értékü hagyatékai tárgyában újabban tett rendelkezése folytán, a cs. és kir. közös külügyministerium, a magyar kir. kormánynyal egyetértve, a Németalföldön elhalt magyar honos tengerészeknek és katonáknak 250 hollandi forint értéket meg nem haladó hagyatékai átvételére a haagai cs. és kir. követséget és a Német alföldön székelő cs. és kir. ügynöki tisztviselőket felhatalmazata és utasitotta, hogy azon esetben, ha őket az örökösök vagy meghatalmazottjaik jelenléte ettől fel nem menti, az érdekeltek irányában felelősség terhe alatt intézkedjenek az eltartható tárgyak biztos megőrzéséről, és a megromolható tárgyak mielőbbi eladásáról s haladék nélkül értesitsék a halálesetről azon biróságot, a melynek területén a vélelmezhető örökösök laknak, vagy ha ezek tartózkodási helye ismeretlen volna, haladéktalanul tegyenek jelentést a cs. és kir. közös külügyministeriumhoz vagy közvetlenül a magyar kir. ministeriumhoz.

Erről a czimzett kir. biróságok és árvaszékek azzal értesittetnek, hogy a nevezett követség és ügynökségek az általuk átvett hagyatékokat az illetékes hazai hagya-

téki hatóságok rendelkezésére fogják bocsátani, és hogy ezen intézkedés a németalföldi gyarmatokban elhalt magyar honos tengerészek és katonák hagyatékaira nem terjed ki.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 19-én.

Tisza Kálmán, s. k.
Dr. Pauler Tivadar, s. k.

99.

Rendelet

a 83-ik magyar honvéd gyalogsági dandár egyes csapatainak, a határ melletti vidékeken teljesitendő belbiztonsági szolgálat ellátása közben, a magyar szent korona országai határain kivül ideiglenes alkalmazhatása tárgyában.

A belbiztonsági szolgálatnak az állam végvidékein való ellátása érdekében szükségesnek találtam a 83-ik magyar honvéd gyalogsági dandárnak a szabályszerü hadi létszámra való emelését elrendelni.

Miután ezen biztonsági szolgálatnak a határok mentében ellátása közben elkerülhetlenné válhatik, hogy az ezen szolgálatot teljesitő honvéd-dandár egyes csapatai esetleg a magyar szent korona országainak határait is átlépjék, magyar ministeriumom meghallgatása után, az 1868. XLI. törvényczikk 3-ik §-a értelmében, ezennel kivételesen megengedem, hogy az emlitett honvéd-dandár egyes csapatai a biztonsági szolgálat teljesitése érdekében, ha a szükség kivánja, ideiglenesen a magyar szent korona országainak határain kivül is alkalmaztathassanak.

Ezen rendelet, közzétételének napjával hatályba lép.

Végrehajtásával magyar honvédelemügyi ministeremet bizom meg.

Kelt Schönbrunnban, 1878. évi augusztus hó 23-án.

Ferencz József, s. k.

Tisza Kálmán, s. k.
Báró Wenckheim Béla, s. k.
Trefort Ágoston, s. k.
Szende Béla, s. k.
Széll Kálmán, s. k.
Péchy Tamás, s. k.
Bedekovich Kálmán, s. k.
Dr. Pauler Tivadar, s. k.

100.

A magyar királyi honvédelmi ministernek 33,065. szám alatt valamennyi törvényhatósághoz intézett rendelete,

a mozgósitott gyalogezredek és vadászzászlóaljakhoz tartozó póttartalékosok behivása körül követendő eljárás tárgyában.

Ő Felségének folyó augusztus hava 19-éről kelt legfelsőbb rendeleténél fogva, a védtörvény 32-ik szakasza alapján, felhatalmaztattak a mozgósitott gyalogezredek és vadász-zászlóaljak: hogy a megállapitott hadi állományban mutatkozó hiány fedezése végett és a szükséghez képest, a póttartalékosokat a legifjabb korosztálytól fogva felfelé igénybe vehessék és behivhassák.

Az ennek folytán a cs. és kir. közös hadügyi ministerrel egyetértőleg megállapitott szabályok tehát, a meny-

nyiben azok a közigazgatási hatóságokat érdeklik, ezennel közzé tétetnek, a mint következik:

1. A póttartalékosok behivása, a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok által járásonként elkülönitve szerkesztendő és a járásokbeli tisztviselőkhöz átteendő névszerinti lajstromok alapján vétetik foganatba és a legifjabb korosztálytól fogva felfelé eszközöltetik.

A legifjabb korosztályt pedig, folyó évi október 1-jéig, az 1877-ik évben beosztott póttartalékosok, folyó évi október 1-jétől fogva azonban már az 1878-ik évben beosztott póttartalékosok is képezik.

2. Azon mértékben, a melyben a gyalogság és a vadász-csapatok mozgósitott kiegészitő századainál a tábori osztályokhoz elküldött szállitmányok következtében hiány áll elő a szervezeti szabályok szerint megállapitott állományban, ezen hiány, a mennyiben folyó évi október 1-je előtt vagyis az idei ujonczjutaléknak állományba vétele előtt mutatkozik, a póttartalékosoknak esetről-esetre és szintén a legifjabb korosztálytól kezdve felfelé leendő behivása által pótolandó.

3. A hadkiegészitési kerületi parancsnokságok számára kiadott „mozgósitási utasitás“ 12-ik szakasza 3 ik pontja *d*) alatti bekezdésének elején emlitett, s a behivás folytán a sorozó bizottságok elé vezetendő póttartalékosok (a milyenek a sebészeti tanfolyam hallgatói, okleveles sebészek, gyógyszerész-gyakornokok és segédek) felavattatásuk után, szolgálati és ellátási tekintetben, a legközelebbi helyőrségi kórházhoz fognak beosztatni.

4. A behivott póttartalékosok elővezetése a hadkiegészitési kerületi székhelyeken szervezett állandó sorozó bizottságok elé olyképen eszközlendő: hogy a sorozás, azon naptól számitva, a melyen a behivási névlajstromok a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok által a járások tisztviselőihez átküldettek, legfölebb tiz nap alatt végrehajtassék.

A sorozási napok, a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok részéről a fentebb emlitett névlajstromokba beirandók, és egy napra legfölebb 300 póttartalékos hivandó be; azonban a lehetőségig figyelem forditandó arra is, hogy az egy és ugyanazon járásbeli póttartalékosok előállitása ne terjedjen tul egy napon.

5. A póttartalékosoknak idegen hadkiegészitési kerületi parancsnokságoknál való állitása is meg van engedve, s az e czélból szükséges és két példányban szerkesztendő állitási lajstromkivonatok, a honossági járásbeli tisztviselő által, a tartózkodási hely szerinti járásbeli hatósághoz teendők át.

Az idegen helyeken elővezetett póttartalékosok szintén a honosságuk szerinti hadkiegészitési kerületi ezred számára sorozandók be.

Olyan esetekben azonban, a melyekben a póttartalékosok valamely hadkiegészitési kerületből kizárólag a vadász csapatok számára sorozandók be, tartoznak ezen körülményt a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok a névlajstromokba bejegyezni s ennek alapján a járási tisztviselők is tartoznak az állitási lajstromkivonatok illető rovatába különösen beirni, hogy az illető póttartalékosok a vadász csapatok számára sorozandók be.

6. A póttartalékosoknak a sorozó bizottságok általi megvizsgáltatása alkalmával a hadkiegészitési kerületi parancsnokok vagy helyetteseik csak akkor mondhatják ki határozatilag az illető póttartalékosnak az állományi könyvből leendő kitöröltetését, ha a póttartalékos olyan testi fogyatkozásokban szenved, a melyek miatt a hadseregben semminemü szolgálatra nem alkalmas.

7. Kétes esetekben, vagyis akkor, ha a sorozó bizottság tagjai a póttartalékosok kitörlésére nézve egyetértő megállapodásra jutni nem tudnának, tartozik a hadkiegészitési kerületi parancsnok, az állitási lajstromkivonatok alapján, — a melyekbe az orvosok véleményei s a hadkie-

gészitési kerületi parancsnoknak vagy helyettesének és a közigazgatási hatóság képviselőjének határozatai, ugyszintén a honvédség képviselőjének nyilatkozata is, az eltérő vélemények rövid indokolása mellett be lesz irandó, — az illető póttartalékosokat a katonai felülvizsgáló bizottság elé vezettetni, a mely az e részben kiadott szabályok értelmében fog eljárni.

8. Ha a katonai felülvizsgáló bizottság nem azon helyen létezik, a melyben a hadkiegészitési kerületi parancsnokság székel: a felülvizsgálatra kijelölt póttartalékosok, a legalsóbb zsoldfokozat szerinti illetékkel ellátva, kincstári élelmezés alá veendők és egy altiszt által kisérendők a katonai felülvizsgáló bizottság székhelyére.

9. A katonai kincstári ellátás alá átvett s a katonai felülvizsgáló bizottságok által rokkantaknak nyilvánitott póttartalékosok, a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok által bocsáttatnak el a katonai ellátás alól, s a póttartalék állománykönyvéből lett kitöröltetésök is, az ajánlati bizonyitványokon, illetőleg az elbocsátási okiratokon, ugyanezen parancsnokságok által igazolandó.

10. A katonai felülvizsgáló bizottságok határozataival ellátott állitási lajstromkivonatok, a hadkiegészitési kerületi parancsnokságok részéről, a saját hatáskörükbe tartozó intézkedések megtétele után, a járásbeli tisztviselőhöz küldetnek át; a ki azok alapján az állitási lajstromokat és a póttartaléki állománykönyvet kellőleg kiegésziti és a felülvizsgálati leleteket az emlitett parancsnokságokhoz, a hol azok meg lesznek őrzendők, visszajuttatja.

11. Azon póttartalékosok, a kiket a sorozó, illetőleg katonai felülvizsgáló bizottság könnyebb szolgálatokra talál alkalmasoknak, nem avatandók fel, hanem a póttartalék állományában hagyandók meg.

S az ilyen póttartalékosok ajánlati bizonyitványaiba a sorozó bizottság által a következő záradék irandó be:

„Könnyebb szolgálatokra alkalmas és a póttartaléki viszonyban meghagyandó.“

Ezen záradék pedig a hadkiegészitési kerületi parancsnok vagy helyettese által irandó alá.

12. A póttartalékosok állománybavétele felavattatásuk napjával történik és a póttartalék állománykönyvében is előjegyzésbe veendő.

Felhivom tehát.............................közönségét: hogy ezen körrendeletemet saját területén haladék nélkül közhirré tenni, s mind tisztviselőit, mind a községek elöljáróit ehez képest utasitani ne késsék.

Kelt Budapesten, 1878. évi augusztus hó 29-én.

Szende Béla, s. k.

101.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 15,488. számú rendelete,

a postautalványok behozatala tárgyában, a Francziaországgal való forgalomban.

Francziaországgal 1878. évi május hó 25-én kötött egyezmény folytán folyó évi szeptember hó 1-től kezdve Ausztria-Magyarországból Francziaországba és Algériába százötven forintig, Francziaországból és Algériából Ausztria-Magyarországba háromszászhetvenöt franc-ig terjedő postautalványok küldhetők.

Az utalványozott összegek a feladó ország pénznemében és értékében fizetendők be és a kifizető ország pénznemében és értékében fizettetnek ki. Az utalványok latin betükkel, minden utólagos kiigazitás vagy vakarás nélkül, azon összegre állitandók ki, mely tényleg befizettetett. A befizetett bankjegyek átszámitását aranyértékü

franc-okra, és a befizetett arany franc-ok átszámitását bankjegy-értékre és forintokra, a kicserélő cs. kir. osztrák postahivatalok, az aranynak a bécsi tőzsdén jegyzett napi agiója levonásával és illetőleg hozzászámitásával teljesitik.

Az utalványozási dij a feladáskor a magyar korona országaiban az utalánylapra ragasztandó levéljegyekkel fizetendő. A dij magyarországban 25 forint összegig 25 krajczár; 25 forinton felül, 50 forintig, 50 krajczár; 50 forinton felül, 100 forintig, 1 forint; 100 forinton felül 150 forintig, 1 forint 50 krajczár. Francziaországban és Algériában az utalványozott összegnek 2%-a, a minimumban pedig 50 centimes.

Magyar postaterületen azon postautalványi ürlapok használandók, melyek a külföldi forgalom számára kiadattak. Francziaországban és Algériában a postautalványozás két különböző módja van alkalmazásban. Az egyik mód teljesen hasonlit ahhoz, a mely jelenleg nálunk a külföldi (német, svájczi és olasz) forgalomban van gyakorlatban. A másik mód pedig abból áll, hogy a felvevő franczia postahivatal az utalványt (Mandat d' article d'argent international) és egy értesitést (Avis de l'emission d'un mandat) állit ki, az utalványt a befizetőnek adja ki, hogy azt a czimzettnek megküldje, az értesitést (avis) pedig a kifizető postahivatalnak küldi meg, mely azt addig őrizetben tartja, mig a czimzett az utalványt be nem mutatja. Ez esetben az utalványt az értesitéssel összehasonlitja, és ha rendben találja, az értesitésben átszámitott összeget az utalványra vezetett elismerés mellett kifizeti, az értesitést az utalványnyal gombostüvel összetűzi és kiadási számadásához csatolja.

A Francziaországból és Algériából származó postautalványok kiállitásuktól számitott három hóig érvényesek. Későbben bemutatott postautalványok, ha máskülönben nem is hiányosak, ki nem fizethetők.

Kelt Budapesten, 1878. évi augusztus hó 17-én.

102.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 4749. szám alatt valamennyi tankerületi igazgatóhoz intézett rendelete,

a tanulmányi alapból fizetendő tanároknak, kineveztetésök utáni 3 év alatt, helyettesi minőségben leendő alkalmaztatásuk tárgyában.

Az annyifelé igénybe vett tanulmányi alap egyensulyának helyreállitása, s annak bevételei és kiadásai között helyesebb aránynak létesitése czéljából, Ő cs. és ap. kir. Felsége f. é. február hó 1-én kelt elhatározásával legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott, hogy az első izben kinevezendő, a nevezett alapból fizetendő tanárok az első 3 év alatt csak is helyettes minőségben alkalmaztassanak, valamint azt, hogy mindazon kiadásokra nézve, melyek a jóváhagyott 1878. tanulmányi alap- költségvetés keretén túl mennének, vagy melyek az alapra állandó új terhet rónának, mindenkor előleges legfelsőbb jóváhagyása kikérettessék.

Erről igazgató urat, tudomás és szoros miheztartás végett oly hozzáadással értesitem, hogy részéről, valamint az általa kellőképen utasitandó igazgatóságok is, minden igyekezettel rajta legyen, illetőleg rajta legyenek, hogy a tanulmányi alap költségvetése rovatainál túllépésnek szüksége ne csak elő ne álljon, hanem ellenkezőleg, lelkiismeretes gazdálkodással és gondos kezelés által megtakaritás történjék.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 25-én.

Trefort, s. k.

103.

A vallás- és közoktatásügyi kir. ministernek f. évi 7280. szám alatt valamennyi törvényhatósági közigazgatási bizottsághoz és egyházmegyei hatósághoz intézett rendelete,

az 1868. évi XXXVIII. törvényczikk 1. §-ának értelmezése tárgyában.

Az 1868. évi XXXVIII. t. cz. 1. §-ának értelmében, minden szülő vagy gyám köteles gyermekeit, illetőleg gyámoltjait nyilvános iskolába járatni, életidejük 6-ik évének betöltésétől egész a 12-ik, illetőleg 15-ik év betöltéseig, az esetre, ha azok a háznál, vagy magán tanintézetben nem oktattatnának.

Jóllehet a törvény fennebbi határozata világosan azt czélozza, mikép az állampolgárok gyermekei, a mennyiben magasabb kiképeztetésük nem szándékoltatik, a népoktatási törvény 48. §-ában foglaltakhoz képest, legalább az elemi iskola hat évi mindennapi és három évi ismétlő tanfolyamát teljesen bevégezzék, mindazonáltal tapasztaltam, hogy a jelzett t. cz. fennebbi §-ának végrehajtása alkalmával több hatóság a tanköteleszettséget úgy értelmezi, hogy e miatt a törvény emlitett intentiója nem csekély mérvben illusioriussá tétetik.

Hogy tehát az e tekintetben mutatkozó szabálytalanságoknak eleje vétessek, illetőleg azok orvosoltassanak, szükségesnek látom, az 1868. évi 38. t. cz. 1. §-a értelmezésére nézve, a következők kijelentését :

1. A gyermekek tankötelezettsége idejének megszabásánál mindég az iskolai, és nem a polgári év tartandó szem előtt.

2. A tankötelezettség tartamának első éve az, mely-

ben a növendék élte 7-ik évébe lép, utolsó pedig az, melyben 15-ik évét betölti.

3. A tanköteles összeirásánál figyelembe veendő, mikép csak azok tekinthetők tanköteleseknek, kik 6-ik, illetőleg 14-ik évöket az összeirás alkalmával a polgári év szeptember haváig betöltik; önként értetvén a közbeeső évek.

4. Azok, kik a mindennapi iskolában 12-ik s az ismétlő iskolában 15-ik évöket a tanév folyama alatt töltik be, a mindennapi iskolából az ismétlő iskolába a tanév befejezése előtt át nem léphetnek, illetőleg a tanév folyama alatt tartoznak a téli hónapokon át ismétlő iskolába járni.

Miről is a közigazgatási bizottságot (a főtisztelendő egyházmegyei hatóságot), tudomás és miheztartás végett ezennel értesitem.

Kelt Budapesten, 1878. évi márczius hó 31-én.

Trefort, s. k.

104.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek valamenynyi tanfelügyelőhez intézett leirata,

mellyel a 8330. sz. alatt kelt ministeri rendelet másolata tudomás és miheztartás végett kiadatik.

Nagyságos .... kir. tanácsos .... megyei tanfelügyelő urnak, tudomás és miheztartás végett azzal adatik ki, hogy a próbaidő kiállta után az izr. tanitókat, ha egyébként a törvényben megállapitott módon oklevelöket megszerezték, és ellenök az 1868. XXXVIII. t. cz. 138. §-ában érintett indokok alapján, elmozditások miatt

szabályszerü panasz nem tétetnék, véglegesen alkalmazott tanitóknak tekintse és elmozditások esetén visszahelyeztetésök iránt a közigazg. bizottság utján erélyesen intézkedjék.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 18-án.

Trefort, s. k.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. minister 1878. évi aprilis hó 18-án 8330. sz. a. az orsz. izr. iroda, és az orth. izr. hitközségek közvetitő-bizottsága elnökéhez menesztett rendeletének másolata.

Átalánosan tapasztaltatott, hogy az izr. hitközségek, az általok fenntartott felekezeti iskolákban, figyelmen kivül hagyva az 1868: 38 t. cz. 133. és 138. §§-ban rendelteket, oly tanitókat alkalmaznak, kik a törvény által meghatározott tanitói oklevél birtokában nincsenek, és az okleveles tanitókat is csak évről évre szerződtetik.

A hitközségek által követett eme gyakorlat a törvény idézett §-aiban foglaltakkal ellenkezvén, felhivom Uraságodat, hogy mielőbb intézkedjék, miszerint ily viszszás és törvényellenes gyakorlat megszüntettessék, anynyival is inkább minthogy ellenkező esetben a hitközségeknek tanitóikkal kötött szerződéseik, mint a törvénynyel ellenkezők, semmiseknek fognak tekintetni és a tanitók a próbaidő kiállta után alapos ok hiányában véglegesittetteknek tekintetnek és azok elmozditás esetén, állomásaikba és szerzett jogaikba hatóságilag vissza fognak helyeztetni.

Miről uraságodat oly felhivással értesitem, hogy a hitközségeket oda utasitsa, miszerint minden előforduló tanitóválasztásról az illető kir. tanfelügyelőt haladéktalanul értesitsék.

Kelt Budapesten, 1878. évi április hó 18-án.

105.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 18,930. szám alatt kelt rendelete,

az 1871. évi 20,855. sz. a. rendelettel életbeléptetett gymnáziumi tanterv és órabeosztás részleges megváltoztatása tárgyában.

Az 1871-ik évi 20.855. sz. a. kelt rendelettel kiadott „gymnáziumi tanterv és órabeosztás“ életbeléptetése óta a közoktatásügyi ministerium főhatósága alá tartozó állami s kir. kath. gymnáziumok igazgatóinak, a tankerület kir. főigazgatóknak évi s zárjelentéseiből, másfelől az érettségi vizsgákról szóló jegyzőkönyvekből, végre az eddig felmutatható hivatalos egyéb adatok és tárgyalások nyomán kétséget nem szenved, hogy gymnáziumi oktatásunk eredménye, összeségében tekintve, nem áll arányban azon fáradsággal, idővel és költséggel, melyet egyrészről a tanárok és a tanulók, másrészről az állam és az erre hivatott tanulmányi s egyéb alapok ezen eredmény elérésére forditanak.

Tény nemcsak nálunk, de más, nagyobb közoktatási fejlődésnek örvendő országokban is, hogy a középiskolai oktatás ez időszerint nem kelti fel a tanuló ifjuságban a kellő tudományos érdekeltséget, nem fejleszti eléggé gondolkodó képességét, nem sarkalja önálló munkásságra, oly annyira nem, hogy a tudomány-egyetemre jövő ifjuság némely tantárgyban, a positiv ismeretekben, a legszükségesebb előkészültségben rendkivüli fogyatkozást tanusit.

E tény elől elzárkozni nem lehet, és az ország közműveltségének érdeke az okok és akadályok minél előbbi megszüntetését követeli.

E bajokon segitendő — a fennálló gymnáziumi tanterv, az órabeosztás, valamint a tanitás és módszer körül tapasztalt hiányok és fogyatkozások — nem különben az intézetek közvetlen tanügyi administratiója körül észlelt helytelenségek mellőzése s ekképen a gymnáziumi oktatásra nézve, legalább fokonként, de határozott czéllal és következetesen elérendő sikeresebb, a jogos igényeknek megfelelőbb eredmény czéljából, szükségesnek találtam, néhány, a nevelés és oktatás körül kiváló tudománynyal és gyakorlattal biró férfiak és szakemberek előleges meghallgatása mellett, egy albizottságot rendelni ki, mely e tárgyat a maga egész összegében, nevezetesen pedig a gymnáziumi tantervben foglalt tantárgyak tagadhatatlan sokaságát, az egyes osztályokban felkarolt tananyag túlságos, a jelentéktelenebb részletekre is kiterjeszkedő terjedelmét és végre az eddig követett tanitási módszert, tüzetes és beható birálat alá vegye.

E bizottság, mely a maga eljárásában a jelenleg érvényben lévő gymnáziumi tantervet — továbbá az országos közoktatási tanács által 1874-ben kidolgozott tantervet és ennek indokolását — és az országos középtanodai tanáregyletnek erre vonatkozó emlékiratát,— végre a tankerületi kir. főigazgatóknak e részben tett előterjesztéseit és a közoktatásügyi ministerium ide sorozható hivatalos adatait figyelembe vette s a fentérintett eredménytelenség okait constatálta: munkálatát elémbe terjesztvén, czélszerűnek láttam azt az országos közoktatási tanácscsal oly czélból közölni, hogy arra nézve nézeteit, megjegyzéseit és véleményét nyilatkoztassa ki.

A közoktatási tanács, áthatva a dolog fontosságától, az általam kirendelt albizottság munkálatát és tervezetét előbb bizottságilag, azután teljes tanácsüléseiben behatóan és a gymáziumi oktatás minden ágaira részletesen kiterjeszkedve, tárgyalta — nagy figyelemmel lévén a fennálló tanrend, valamint az egyes tananyagok és beosztásuk

azon fogyatkozásaira, melyek — véleménye szerint — az eredmény sikerét koczkáztatják és megtette egyszersmind minden egyes tárgy módszeres kezelésére s a köztük fennálló kapcsolatok létesitésére nézve észrevételeit.

Azonban nemcsak a hiányok constatálására szoritkozott a tanács — hanem f. é. julius 23-án 70. sz. a. kelt jelentésével, a gymnázium teljes és részletezett tantervét és ennek megfelelő órabeosztását terjesztette fel hozzám, a tantárgyak czéljainak kijelölésével és kapcsolatos beosztásával, valamint kellő csoportositásával.

Másrészről maga a tanács javaslatában kötelességének tartotta azon nehézségekről is megemlékezni, melyekkel az új tervezetnek, azon esetre is, ha általam minden további tanulmányozás és annak a létező állapotokkal való összevetése nélkül, rögtön és egész terjedelmében helybenhagyatnék, ez időszerinti, azaz már az 187⁸/₉-ki tanév kezdetén való életbeléptetése járna.

Mert, nem is tekintve azon körülményt, hogy a „középiskolai rendtartás“ 24-ik §-a értelmében a jövő tanév előkészületei minden intézetben az iskolai év bezárta előtt megtörténtek és igy a tantárgyak az egyes tanárok közt már fel vannak osztva — egy új tanterv kibocsátása s életbeléptetése, részletes utasitások hozzákapcsolása nélkül nem érheti czélját — mert intézetek szerint eltérő kisérleteknek nyujtana tért, növelné a módszeres ferdeségeket és nagyobbrészt sikertelen próbálgatással előre meghiusitaná a tervezethez fűzött reményeket.

Ehhez járúl az a figyelemre méltó körülmény is, hogy gymnáziumaink sok tárgyban egy új czélszerübb tanterv szándékaihoz mért tankönyvekkel nem rendelkeznek; a tankönyv nélkül való tanitás, mely a „Rendtartás“ szerint amugy is el van tiltva, csupán a tanuló ifjuság szükségtelen túlterhelését vonná maga után.

De mindez nem akadályozza azt, hogy addig is, mig gymnáziumi uj tanterv és órabeosztás általam meg fogna

állapittatni és kiadatnék, már most is foganatba vétethessenek oly módositások és czélszerübb beosztások, a melyek kétségkivül a kiadandó új tervezetben is meg fogják állani helyüket, — a gymnáziumi 1-ső, 7-ik és 8-ik osztályokra nézve, a jövő 187⁸/₉-ik tanévtől fogva a következőket rendelem:

I.

Az 1-ső osztályban.

a) Elmarad a német nyelv egészen. (Eddig volt 2 óra hetenkint.)

b) A rajz eddigi 4 órájából elmarad 1 óra.

E helyett a magyar nyelv tanitására az eddigi hetenkinti 3 óra helyett 6 forditandó.

A mi a német nyelv tanitásának az 1-ső osztályban ezentul elmaradását illeti, különösen megjegyzem, hogy ez nem más indokból történik, mint abból, hogy sok évi tapasztalás kimutatta azon nehézséget, melylyel a gymnáziumban két, sőt némely intézeteken három nyelvnek nyelvtanilag rendszeres és egyszerre való megkezdésével küzdeni kell. A kiadandó új tantervben a német nyelv tanitása pedig nyerni fog az által, hogy kevesebb osztályon átaz eddiginél több óra leszen rá forditható.

A magyar nyelv tananyagának felosztása az 1-ső osztályban a következő leend:

a) Elbeszélő prózai s költői olvasmányok (különösen a népmonda, magyar történeti monda, klasszikai mythosz, néprajz köréből). Értelmes és kellően hangsúlyozott olvasás, — az olvasmányok tartalmi megmagyarázása s ugyancsak az olvasmányok tartalmának szabadon való elbeszélése. Könyv nélkül tanult versek szavalása.

b) Nelvtan: Egyszerű mondat és mondatrészek; fő és mellékmondat megkülönböztetése. Mondattani alapon a teljes alaktan, tekintettel a hangtani módosulásokra. Szókép-

zés gyakorlatilag, szócsoportok egybeállitásával. Az élő képzők.

c) Kéthetenkint egy irásbeli, vagy házi, vagy iskolai dolgozat, mely főleg a nyelvtan és helyesirás begyakorlását tartsa szem előtt; a feladat felfogására a gyermeket az iskolában szóbelileg elő kell késziteni.

A rajz (eddig hetenkint 4 óra helyett) a rajzoló mértan 3 órával.

Tananyagának felosztása a következő leend: Planimetriai elemek, pontok, vonalak és szögek fekvési s mérési viszonyai.

A legfontosabb sík-idomok tulajdonságai s alakitása, u. m. három-, négy- és sokszög; különösen a szabályosok és a kör. — Az idomok összeillősége, symetriája, hasonlósága és terület meghatározása. — A kerülék és néhány más fontosabb görbe vonal. — A mértani ornamentális rajzolás elemei rendszeresen haladó táblarajzok után, előbb rajzeszközökkel, majd szabad kézzel.

II.

A 7-ik osztályban.

a) Elmarad a philosophiai propaedeutika (eddig hetenként 2 óra), mely jövőre csak a 8-dik osztályra lesz szoritva.

b) A német nyelv tanitására az eddigi 2 óra helyett 3 forditandó. Tananyaga: A nyelvtani ismeretek ébrentartása mellett, nagyobb kőltői s prózai művek olvasása, tekintettel a magyar irodalmi tanitásra.

Az olvasmány, annak tárgyi s szerkezeti magyarázatán kivűl, felhasználandó német szólásmódok, synonymák magyarázatára s csoportositására. Havonként irásbeli gyakorlatok, még pedig vagy az olvasmányok tartalmának német nyelven való elmondása, vagy magyar próza forditása németre. A költői olvasmány sorrendje: Goethe: „Hermann

und Dorothea" és Schiller: „Wilhelm Tell." A prózai olvasmány főleg az irodalmi (stilisztikai, rhetorikai, poetikai) tanulmányokra való tekintettel a tudományos stilus megértésére vezessen.

c) Mennyiségtan 3 óra helyett 4. Tananyaga: Betűszámtan. Számtani s mértani haladványok. Kamatkamat-számolás. A kölcsönök törlesztése (annuitás).

Mértan: A tömör-mértan.

III.

A 8-ik osztályban.

Az elemző mértan elmarad; helyette a mennyiségtan többi bevégzett tananyagának kellő begyakorlása.

A többi osztályok és tantárgyakra nézve az eddigi tanterv és órabeosztás változatlanul maradván, felhivom Tekintetes Uraságodat, hogy a fent elősorolt tantervi módositásoknak a jövő 1878—79-iki tanévtől kezdve leendő életbeléptetésére nézve a szükséges intézkedéseket hovaelőbb tegye meg.

Kelt Budapesten, 1878. évi augusztus hó 1-én.

Trefort, s. k.

106.

A m. kir. belügyministernek 36,297. szám alatt kelt rendelete,

Haláp, Herencsény és Surány községeknek a szécsényi szolgabirói járásból a balassagyarmatiba, Csitár és Ilény községeknek pedig ez utóbbiból a szécsényibe történt átkebelezése tárgyában.

Nógrádmegye közönségének, folyó évi május hó 23-án tartott közgyülésében hozott, s a belügyminister által folyó évi 36291. szám alatt jóváhagyott határozata szerint,

Haláp, Herencsény és Surány községek, a szécsényi szolgabirói járásból a balassa-gyarmatiba, Csitár és Ilény községek pedig ugyanezen járásból a szécsényi szolgabirói járásba kebeleztettek át.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 1-én.

107

A m. kir. belügyministernek 36,882. sz. a. kelt rendelete,

néhány marmarosmegyei községeknek a m.-szigeti szolgabirói járásból a tiszavölgyibe leendő átkebelezése tárgyában.

Mármarosmegye közönségének folyó évi julius hó 15-én tartott közgyülésében hozott, s a folyó évi 36,882. szám alatt kelt belügyministeri rendelettel jóvahagyott határozata szerint: Veresmart, Karácsonfalu, Alsó-Róna, Felső-Róna és Rónaszék községek a mármaros-szigeti szolgabirói járásból a tiszavölgyibe kebeleztettek át.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 4-én.

108.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 19,620. számu rendelete,

az 1878. XXII. t.-czikkben foglalt egyezmény 7. §.-a határozmányainak végrehajtása tárgyában.

A magyar korona országainak, és Ő Felsége többi királyságai és országainak kormányai közt, a részvénytársaságok, biztositó társaságok, közkereseti és iparszövetke-

zetek kölcsönös bebocsátása iránt létrejött és az 1878. évi XXII. t.-czikkbe foglalt egyezmény 7. §-ában foglalt határozmány foganatositása czéljából, egyetértve az igazságügyi m. kir. ministerrel, a következőt rendelem el:

Azon társaságok, melyek a magyar korona területén jelenleg már fióktelepekkel birnak, kötelesek a magyar korona országainak, és Ő Felsége többi királyságai- és országainak kormánya közt, a részvénytársaságok, biztositó társaságok, közkereseti- és iparszövetkezetek kölcsönös bebocsátása iránt létrejött egyezmény 1—4. §§-ban foglalt határozmányoknak, a menynyiben az már különben is meg nem történt volna, folyó évi deczember hó 31-ig eleget tenni.

A magyar korona területén jelenleg már fiókteleppel biró közös közlekedési vállalatokra nézve a határidő, mely alatt azok a hivatkozott egyezmény 1—4. §§-aiban foglalt határozmányoknak, a mennyiben az már különben is meg nem történt volna, eleget tenni tartoznak, később fog meg állapittatni.

Kelt Budapesten, 1878. évi augusztus hó 29-én.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium vezetésével megbizott m. kir. minister távollétében:

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

109.

A m. kir. honvédelmi ministernek 33,404/VII. sz. a. kiadott rendelete,

a külföldön tartózkodó szabadságos és tartalékos katonák és honvédek részére kiállitott behivójegyek szabályszerü felszerelése tárgyában.

Az Ő Felsége személye körüli ministernek folyó évi augusztus hó 29-éről 7997. szám alatt hozzám intézett át-

irata szerint, ismételve több eset fordult elő: miszerint a külföldön tartózkodó szabadságos s tartalékos katonák és honvédek részére az illető parancsnokságaik által kiállitott behivójegyek, az érdekelteknek leendő kézbesittetés kieszközlése végett, a szabályszerü vétbizonyitvány melléklése nélkül terjesztetnek fel a hatóságok által nevezett ministerhez.

Minthogy az ily eljárás a behivójegyek gyors kézbesitését, egyszersmind érdekelteknek hadcsapataiknál a kitűzött időben lehető pontos megjelenését gátolja: hivatkozással 1876-ik évi május 21-ről 20674/VII. szám alatt kelt körintézvényemre, ismételve felhivom a közönséget, hogy valahányszor külföldön tartózkodó szabadságos és tartalékos katonának vagy honvédnek szóló behivójegyet terjesztend fel az Ő Felsége személye körüli ministerhez, a fentebb hivatolt körintézvényemmel megküldött minta szerinti vétbizonyitványt esetről esetre mellékelni el ne mulaszsza.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 2-án.

Szende Béla, s. k.

110.

A m. kir. pénzügyministernek 35,376. számú körrendelete,

a sajtolási és áztatási czukorgyárak termelőképességének, valamint az adójukat átalányozás utján fizető répaczukorgyárak vállalkozói által netáni czukoradó-pótfizetés esetére teljesitendő biztositás mérvének, az 1878/9. évi termelési idényre leendő megállapitása tárgyában.

A czukoradóról szóló 1878. évi XXIII. törvényczikk 2-ik §-a alapján a répalé-sajtóknak és telepekbe egyesitett áztatási edényeknek naponkint megadóztatandó ter-

melő képessége, valamint az adójukat átalányozás utján fizető répa-czukorgyárak vállalkozói által netáni czukoradó-pótfizetés esetére teljesitendő biztositás mérve iránt, az osztrák cs. kir. pénzügyministerrel egyetértőleg, a következőket rendelem:

A) A telepekbe egyesitett áztatási edények megadóztatandó termelőképességének mérvei.

I. A telepekbe egyesitett áztatási edények termelőképességének megállapitása következő kiszabás szerint történik:

1.) Azon áztatási telepeknél, melyek legalább kilencz (9) és legfölebb tizenegy (11) áztató edényből állanak, az áztató edények vizbeöntés által megállapitott összes ürtartalmának minden hektoliterjétől minden egyes napra (24 órára) egyezer egyszáz (1100) kilogramm nyers répa számittatik.

2.) Kilencznél kevesebb áztató edényből álló telepeknél a termelőképesség fenti határozatok szerint, de olykép állapittatik meg, mintha a telep kilencz oly átlagos ürtartalommal biró edényből állana, minővel a tettleg létezők birnak.

Ha tehát például a telep 8, egyenként 22·25 hektoliternyi átlagos ürtartalommal biró áztatási edényből áll, $22{\cdot}25 \times 9 = 200{\cdot}25$ hektoliternyi ürtartalom minden egyes hectoliterjére és minden napra számitandó az 1100 kilogramm nyers répa.

3.) Tizenegynél több áztatási edényből álló telepeknél a meglevő áztatási edények számának kilenczczel való elosztása után mutatkozó maradék a kilencznél kevesebb edényből álló teleppel egy és ugyanazon eljárás alá esik.

B) A répalé-sajtóknak naponként megadóztatandó termelőképességének mérvei.

I. A lésajtóknak naponként megadóztatandó termelőképessége a minden egyes sajtórakományban találtató ré-

papép súlymennyisége és a nyomások száma szerint állapittatik meg.

II. A répapép súlymennyiségének kiszámitásánál — a raktér magassága mellett — a sajtólemezek szélessége és hosszasága, ha pedig sajtócserény használtatik, a vezető-rudak közötti raktárfenék szélessége és hosszasága (területe) szolgál alapul, miután mindkét esetben előbb 5 centiméter mind a hosszaságból, mind a szélességből levonatott, és 1790 köbcentiméternyi raktérürfogatra számittatik egy kilogramm répapép.

III. A naponkénti nyomások száma következőképen állapittatik meg:

1. Gőz- vagy vizerő által hajtott viznyomásu répasajtóknál:

a) ha két, felváltva működő sajtóhoz közös szivattyú szolgál, és a rakás és kiürités egyes pogácsákkal történik, — a mellékelt sajtófokozat szerint;

b) ugyanazon fokozat szerint tiz (10) százaléknyi pótlék hozzáadásával, ha két, közös szivattyúval ellátott sajtó felváltva működik, és a rakomány pogácsarakásonként tétetik a sajtóba;

c) ugyanazon fokozat szerint husz (20) százaléknyi pótlék hozzászámitásával, ha minden egyes sajtó külön szivattyúval van ellátva, és a raktértöltés egyes pogácsánként történik;

d) ugyanazon fokozat szerint harmincz (30) százaléknyi pótlék hozzászámitásával, ha minden egyes sajtó külön szivattyúval van ellátva, és a raktértöltés egész pogácsarakásonként történik;

e) oly sajtóknál, melyek párosával egynél több szivattyúval birnak, vagy csak egy szivattyúval birnak ugyan, de egyszerre működhetnek, ugyanazon pótlékok alkalmazandók, mint azon sajtóknál, melyek mindegyike külön szivattyúval bir. (*c* és *d*)

A hol a répaczukorgyár bemondása szerint a raktér-

töltés egyes pogácsánként történik, a berakásra szolgáló asztaloknak oly szerkezettel kell birniok, hogy helyükből el ne mozdittathassanak. Ily asztal a mellett legalább 16 centiméterrel magasabb legyen, mint a raktérfenék, midőn az a legalacsonyabb ponton van.

Továbbá, ha a bemondás szerint a raktértöltés egyes pogácsánként eszközöltetik, fogantyúval ellátott sajtólemezt használni nem szabad.

2.) Ha a viznyomásu sajtót emberi vagy állati erő hozza működésbe, akkor a naponkénti sajtónyomások számát a fentebbi (a—e) határozatok szerint kimunkált eredmény 90%-ja fejezi ki.

IV. A raktér magasságának, vagy a sajtólemezek hosszának vagy szélességének, nemkülönben a vezető rüdak közötti raktárfenéknek felmérésénél netán mutatkozó centiméterrész nem vétetik számitásba.

Ha továbbá a sajtólemezeknek, vagy sajtócserény használatánál a raktérfenéknek, a fentebbi (II) határozatok értelmében kiszámitott területe a sajtófokozatban négyszög centiméterekben kifejezett területnek pontosan meg nem felel, akkor a naponkénti sajtónyomások megállapitásának azon terület szolgáland alapul, melyhez a valóságos beszámitható terület közelebb áll.

Ha tehát p. o. a raktárfenék 2116 □ centiméter volna, 2115 □ centiméter veendő a számitás alapjául.

Ha pedig a sajtólemezeknek, illetőleg a raktérfenéknek valóságos beszámitható területe a sajtófokozatban közvetlenül egymás után következő két terület közepére esik, akkor a naponkénti nyomások száma a sajtófokozatban foglalt kisebb terület szerint állapitandó meg.

C) A netáni czukoradó-pótfizetés esetére teljesitendő biztositás mérve.

Azon pótfizetés esetére, melyet az átalányositott répaczukorgyárak vállalkozói teljesiteni tartoznak, ha a közös

magyar-osztrák vámterületen elért tiszta czukoradójövedelem az $187^8/_9$ évi termelési idényre kilátásba vett 6 millió forintot el nem érné, — mindegyik czukorgyár vállalkozója köteles azon adóátalány-összegnek tizenöt (15) százalékát biztositani, mely gyárát 120 üzleti napra terheli.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 29-én.

A naponkénti sajtó-

Ha a terület nagysága □ centiméter	Ha a raktér																						
	95	94	93	92	91	90	89	88	87	86	85	84	83	82	81	80	79	78	77	76	75	74	73	72
	A naponkinti																							
2500.	135	137	138	140	142	144	145	147	148	150	152	154	155	157	159	160	162	164	165	167	169	170	172	17
2350.	137	139	140	142	144	145	147	149	150	152	154	156	157	159	161	162	164	166	167	169	171	172	174	17
2209.	140	142	143	145	147	148	150	152	153	155	157	159	160	162	164	165	167	169	170	172	174	175	177	17
2115.	142	144	145	147	149	150	152	154	155	157	159	161	162	164	166	167	169	171	172	174	176	177	179	18
1980.	144	146	147	149	151	152	154	156	157	159	161	163	164	166	168	169	171	173	174	176	178	179	181	18
1848.	147	149	150	152	154	155	157	159	160	162	164	166	167	169	171	172	174	176	177	179	181	182	184	18
1764.	149	151	152	154	156	157	159	161	162	164	166	168	169	171	173	174	176	178	179	181	183	184	186	18
1638.	151	153	154	156	158	159	161	163	164	166	168	170	171	173	175	176	178	180	181	183	185	186	188	19
1521.	153	155	156	158	160	161	163	165	166	168	170	172	173	175	177	178	180	182	183	185	187	188	190	19
1443.	156	158	159	161	163	164	166	168	169	171	173	175	176	178	180	181	183	185	186	188	190	191	193	19
1332.	158	160	161	163	165	166	168	170	171	173	175	177	178	180	182	183	185	187	188	190	192	193	195	19

nyomások fokozata.

magassága centiméter																								
71	70	69	68	67	66	65	64	63	62	61	60	59	58	57	56	55	54	53	52	51	50	49	48	47
sajtolások száma																								
175	177	179	181	182	184	186	187	189	191	192	194	196	197	199	201	202	204	206	208	209	211	212	214	216
177	179	181	183	184	186	188	189	191	193	194	196	198	199	201	203	204	206	208	210	211	213	215	216	218
180	182	184	186	187	189	191	192	194	196	197	199	201	202	204	206	207	209	211	213	214	216	218	219	221
182	184	186	188	189	191	193	194	196	198	199	201	203	204	206	208	209	211	213	215	216	218	220	221	223
184	186	188	190	191	193	195	196	198	200	201	203	205	206	208	210	211	213	215	217	218	220	222	223	225
187	189	191	193	194	196	198	199	201	203	204	206	208	209	211	213	214	216	218	220	221	223	225	226	228
189	191	193	195	196	198	200	201	203	205	206	208	210	211	213	215	216	218	220	222	223	225	227	228	230
191	193	195	197	198	200	202	203	205	207	208	210	212	213	215	217	218	220	222	224	225	227	229	230	232
193	195	197	199	200	202	204	205	207	209	210	212	214	215	217	219	220	222	224	226	227	229	231	232	234
196	198	200	202	203	205	207	208	210	212	213	215	217	218	220	222	223	225	227	229	230	232	234	235	237
198	200	202	204	205	207	209	210	212	214	215	217	219	220	222	224	225	227	229	231	232	234	236	237	239

A negyedik füzet tartalma.

Hibaigazitás.

A „Magyarországi Rendeletek Tára“ 1878. évi folyamának I. füzetében 24. sorszám alatt közzétett, a kisebb polgári peres ügyekben való eljárásnál lerovandó bélyeg-illetékek tárgyában kibocsátott igazságügyministeri rendelet, következő sajtóhibákkal jelent meg:

az 1. § első kikezdése 2-ik sorában: 1877. XXII. t. cz. után kimaradt *14.* (§.);

ugyanott a 3-ik sorban: *kivétel* helyett *kivételével* olvasandó;

a 3. §. első kikezdése 3-ik sorában: *bejelentése* helyett *bejelentés*,

a 4. §. ötödik kikezdése utolsó sorában: *átbélyegzi* helyett *átbélyegezni* foglaltatik;

a 6. §. második kikezdése 1-ső sorában: kimaradt a *XXII.* (t. cz.);

ugyanott: *mások* helyett *második* olvasandó;

a 15. §. első kikezdése 3-ik sorában: *az községi* helyett *a községi* foglaltatik;

a 16. §. 2-ik sorában: *elrendelés* helyett *elrendelése*,

a 17. §. 4-ik sorában: *hely* helyett *helye*, és

a 20. §-ban: *hatályban* helyett *hatályba* olvasandó.

Ezenkivül némely példányban, hiányos kinyomódás következtében, még a következő hibák fordulnak elő:

a 10. § ban: *felragasztja* helyett *elragasztja*, és

a 18. §-ban: *esetről-esetre* helyett *esetről-esete.*

---

e :
:

A feladónak bérment
vonatkozó megjeg

Frankatur-Vormerk d
Absenders

Utánvétel Nachnahme

Készpénzb
előleg
Baar- Vorsc
Beszedés u
nach Einga

nak

nek

... n

A fenti utánvétel részletezése

lyege :
sion :

nak
nek
n

ísa

A feladónak bé
vonatkozó m
Franka ur- /orme
Absenders

Utánvétel Nac nahme	Készp el Baar- Beszed nach

A fenti utánvétel részletezése
Specification obiger Nachnahme

kir.

UTATÁS

ıényéről

A felhivott korosztályokból a felülvizsgáló bizottság elé vezettetni rendeltettek	A felhivott korosztályokból mérték-hiány miatt ideiglen alkalmatlanoknak találtattak	A felhivott korosztályokból testi fogyatkozás miatt ideiglen alkalmatlanoknak találtattak	A felhivott korosztályokból mérték-hiány miatt az állitási lajstromból kitöröltettek	A felhivott korosztályokból testi fogyatkozás miatt az állitási lajstromból kitöröltettek	A felhivott korosztályokból ideiglen vagy mindenkorra alkalmatlanoknak talált egyének összege az 56—59. rovatok szerint	Azoknak száma, a kik a felhivott, és az állitási lajstromba felvett hadkötelesek közöl a fösorozásig kivándoroltak, átköltöztek vagy meghaltak	A fel nem hivott korosztályokból a felülvizsgáló bizottság elé vezettetni rendeltettek, vagy kórházba küldettek	A fel nem hivott korosztályokból mérték-hiány miatt ideiglen alkalmatlanoknak találtattak	A fel nem hivott korosztályokból testi fogyatkozás miatt ideiglen alkalmatlanoknak találtattak	A fel nem hivott korosztályokból mérték-hiány miatt az állitási lajstromból kitöröltettek	A fel nem hivott korosztályokból testi fogyatkozás miatt az állitási lajstromból kitöröltettek	A fel nem hivott korosztályokból ideiglen, vagy mindenkorra alkalmatlanoknak talált egyének összege, a 63—66. rovatok szerint	Észrevétel
55	56	57	58	59	60	61	62	63	64	65	66	67	68

…zó b… ……………… sorozó járás.

i

…ttság …… ig.

…tt ha…	…édség nyilvánban állott, s …tési czímöket veszitett …nek közül			Az utóállitások folytán a 20. rovat szerint felülvizsgálatra vagy kórházba küldött hadkötelesek közől				Az utóállitásra elővezetett, s az előbbi és illető rovatok alatt már fölvett hadkötelesek közül, tartózkodási helye szerint, idegen állandó sorozó bizottság által vizsgáltatott meg	Észrevétel
…dképte… …aláltato…				besoroztatott					
az állitási lajstromból kitörlendőnek nyilvanittatott	…matlanoknak találtattak	a hadiszolgálatra mindenkorra alkalmatlanoknak találtattak	alkalmasaknak találtattak, s a honvédségállományába felavattatni rendeltettek	a sorhadba (hadtengerészetbe)	a póttartalékba	a honvédséghez	hadképtelennek találtatott		
18	…38	39	40	41	42	43	44	45	46

………………………………………………………………

A sorozó járásbeli tisztviselő aláírása.

....sorozó járás.

tartalékba, a 3-ik vagy magasabb korosztálybeli kötelesek közül, és igy állandóan, beosztatott									Észrevétel
az 1871-ik évben	az 1872-ik évben	az 1873-ik évben	az 1874-ik évben	az 1875-ik évben	az 1876-ik évben	az 1877-ik évben	az 1878-ik évben	Összesen a 35—44. rovatok szerint	
37	38	39	40	41	42	43	44	45	46

111.

A m. kir. pénzügyministernek 38,324. sz. alatt kelt körrendelete,

a czukoradóról szóló 1878. XXIII. törvényczikk végrehajtása iránt.

A czukoradóról szóló 1878. évi XXIII-ik törvényczikk végrehajtása iránt az osztrák cs. kir. pénzügyministeriummal egyetértőleg, e törvény 12-ik §-a alapján következők rendeltetnek:

1. §.

Az üzletbejelentés és havi adóbemondások mintái. — A létermelő-készülékek termelőképességének megállapitása. — Ezen készülékek közelebbi megjelölése. — Megrongált létermelő-készülékek pótlása és be nem jelentett készülékek meghagyása átalányositott répaczukorgyárakban. — Az adó alá eső üzletnek kezdete és vége. — Üzleti nap fogalma ezen gyárakban.

I. A gyártási idény megnyitása előtt benyujtandó üzletbejelentés és a havonkénti adó-bemondások jövőben az 1-ső, 2-ik és 3-ik szám alatt mellékelt minták szerint lesznek kiállitandók.

II. Mihelyt az adóját átalányozás utján fizető répaczukorgyárban, annak üzletbejelentése folytán, a répalé-termelőkészülékekről a hivatalos lelet felvétetett, e készülékek termelőképessége a pénzügyigazgatóság által megállapittatik, és hivatalos elintézés alakjában a gyár vállalkozójának tudtára adatik.

III. A termelőképesség megállapitásánál csak azon készülékek tekintetnek répalé-termelőkészülékeknek, melyek

alkalmazása által a czukorrépából (répapépből, répaszeletből stb.) a répalé nyeretik.

Az áztatási gyárakban alkalmazott sajtókészülékek (mint péld. o. a Klusemann-féle sajtók) oly répaszeletek kisajtolására, melyek már az áztatás alá vonattak, számitáson kivül maradnak.

Az ezen szeletekből elkülönitett folyadékot azonban nem szabad oly módon felhasználni, hogy az abban talán még találtató czukor kivétethessék.

IV. A létermelő-készülékek termelési képessége alapján átalánositott répaczukorgyárban rendszerint csak azon létermelő-készülékeknek szabad állaniok, melyek az üzletre bejelentettek.

Hogyha azonban a vállalkozó az üzletre be nem jelentett ily létermelő-készülékeket czukorgyárában meghagyatni kivánja, a pénzügyigazgatóság azt figyelemre méltó indokoknál fogva megengedheti, de csak azon feltétel alatt, hogy az ily készülékek lényeges alkatrésze levétessék és ugy maga a készülék, mint annak levett alkatrésze biztos hivatalos zár alatt tartassék.

V. Azon esetben, ha egy átalánositott répaczukorgyár az 1878. évi XXIII. törvényczikk 3-ik §-ának 2-ik pontja alapján egy elromlott létermelő-készüléket ugyanazon minőséggel, nagysággal és termelőképességgel biró létermelő-készülékkel kicserélni szándékozik, köteles ezen szándékát a pénzügyigazgatóságnak irásban bejelenteni, mely utóbbi haladék nélkül intézkedik, hogy az üzleten kivül helyezendő készülék megrongálásáról, ugymint a helyébe felállitandó készülék minőségéről, nagyságáról és termelőképességéről a hivatalos lelet felvétessék.

Ha a pótkészülék felállithatásának feltételei a hivatalos lelet által igazoltatnak, akkor a pótkészülék akadálytalanul használatba vehető.

VI. Az átalánositott czukorgyárban az adó alá eső müvelet azon időponttól számittatik, a midőn a répának

aprítása veszi kezdetét; befejezése pedig azon időpontra esik, mikor valamennyi létermelő-készülék már tökéletesen kiürittetett.

VII. Üzleti nap alatt az átalánositott czukorgyárnál azon 24 órai időtartam értetik, mely az egyik nap reggeli 6 órájával kezdődik és a reá következő nap reggeli 6 órájával végződik.

Hogyha p. o. a gyártási idény megnyitásánál az adó alá eső üzlet kezdete szeptember hó 15-ik napjára, és az idény utolsó hónapjában annak befejezése február hó 20-ik napjára bejelentetett, az annyit jelent, hogy az üzlet szeptember hó 15-én reggeli 6 órakor veszi kezdetét, illetőleg február hó 21-én reggeli 6 órakor befejeztetik.

VIII. A czukoradó-törvény és szabályok hivatalos összeállitásának azon utasitásai, melyek a czukoradó kivetése, beszedése és ellenőrzése körül követendő eljárásra vonatkoznak, a következő változtatásokkal továbbra is érvényben maradnak:

1. A létermelő-készülékek termelési képessége szerint megadóztatás alá eső czukorgyár által benyujtott üzletbejelentésre köteles a pénzügyőri biztos haladék nélkül a hivatalos leletet felvenni és azt a pénzügyigazgatóságnak beterjeszteni.

Ez utóbbi azonnal megállapitja a czukorgyárnak termelőképességét és arról az üzletbejelentés elintézéséül nem csak a gyár vállalkozóját, hanem a pénzügyőri biztost és a havonkénti adóbemondások átvételére rendelt hivatalt is értesiti, melynek kötelességében áll az értesitvényt előjegyzésbe venni és azt a czukoradóról vezetendő azon fizetési sorkönyvhöz mellékletül becsatolni, melyben a gyár által benyujtott első adóbemondás elkönyveltetett.

A gyár vállalkozójának értesitése a következő minta szerint szerkesztendő:

Hivatalos elintézése

az N. N. által a . . . . községben . . házszám alatt lévő répaczukorgyár részére 18 . . évi . . . . hó . . -én benyujtott üzletbejelentésnek.

(Sajtógyáraknál)

Az 18 . . -ik évi . . . . hó . . -n felvett leleti jegyzőkönyv szerint fentnevezett czukorgyárban az üzletre bejelentett . . . . czukorlésajtó szerkezete és raktérmagassága, valamint a használatba veendő sajtólemezeknek beszámitható hossza és szélessége az alanti táblázatban foglaltatnak.

A sajtók ezen szerkezetéből, számából és a táblázatban kitett méretekből a répapép súlymennyisége és a naponkénti sajtónyomások száma a m. k. pénzügyministeriumnak 18 . . . . -ik évi . . . . . . hó . . . -n . . . . -ik szám alatt kelt rendeletéhez képest következőleg állapittatnak meg:

A sajtónak		A raktér-magasság	A beszámitható raktérfenék		A répapép meny-nyisége	A naponkénti sajtónyomá-sok száma
száma	szerkezete		hossza	szélessége		
		centiméter			kilogram	

Nevezett czukorgyár részére tehát az 18 . . . . -ik évi termelési idényben naponként megadóztatandó termelőképesség . . . . . métermázsa nyers répával állapittatik

meg, mely répamennyiség után czukoradó fejében . . . . frt. . . . kr. a . . . . jár.

(Felszólamlási záradék)

15 napi határidővel.

(Áztatási gyárak részére)

Az 18 . . . -ik évi . . . . hó . . . -n felvett leleti jegyzőkönyv szerint fentnevezett czukorgyárban az üzletre bejelentett áztatási telep . . . . áztató edényből áll, a következő űrtartalommal, u. m.

1 sz. . . . . hektoliter

2. sz. . . . . „

stb. összesen . . . . hektoliter.

A m. kir. pénzügyministeriumnak 18 . . -ik évi . . . . hó . . . -n . . . . . . -ik szám alatt kelt rendeletéhez képest tehát nevezett czukorgyár részére az 18 . . -ik évi termelési idényben naponként megadóztatandó termelőképesség . . . . . métermázsa nyers répával állapittatik meg, mely répamennyiség után czukoradó fejében . . . . . frt . . . kr. jár.

(Felszólamlási záradék)

15 napi határidővel.

2. Az átalányozás alá eső czukorgyárakban a répaapritó-gépek és létermelő-készülékek az üzletre be nem jelentett napokon át hivatalos zár alatt tartandók, ha csak netáni javitások vagy helyreigazitások kivételt nem tennének szükségessé.

3. A czukoradó visszatérése, illetőleg leiratása czéljából bejelentett üzletszünetelések, rendszerint a pénzügyőri biztos által állapittatnak meg, a pénzügyigazgatóság azonban köteles időnként felülvizsgálatot eszközölni.

Az üzletszünetek eme megállapitása a következő pontokra terjesztendő ki, u. m.

a) vajjon miben áll az üzletakadály és mi annak az oka?

b) mikor vette kezdetét?

c) melyik azon időpont, melytől kezdve a létermelő-készülékek teljesen kiürittettek;

d) a répalé tisztitásának illetőleg a saturátiónak állapotára a lelet felvétele kezdetén.

4. Azon észleletek, melyek az átalányositott czukorgyárakban a tényleg feldolgozott répamennyiségek iránt tétettek, a pénzügyigazgatóság által oly czélból gyüjtendők, hogy azok a létermelő-készülékek termelési képessége alapjául vett mérvek arányosságának megbirálásánál értékesittessenek.

5. A répafelmérés ellenőrzésére czukorgyárba kirendelt pénzügyi közegek kötelesek a szolgálat megkezdése előtt mindenkor a répamérleget megvizsgálni arra nézve, ha vajjon jó rendben van-e, vagy sem, és e vizsgálatot a felmérés folyama alatt gyakrabban ismételni, hogy a répamérés helyességéről minden időben meggyőződjenek.

Azon esetben, ha a mérleg megyizsgálása alkalmával kiderül, hogy annak igazitása szükséges, a répafelmérés azonnal beszüntetendő mindaddig, mig a mérleg ismét használható állapotba helyeztetett.

Az illető ellenőrző pénzügyi közeg köteles erről az üzletvezetőt értesiteni a végből, hogy az a megrongált mérleget ismét jó karba hozassa.

6. A jegyzék- és mérlegkönyvek a szigoru számadás alá tartozó nyomtatványok közé soroztatnak, és használatba vételük előtt a pénzügyigazgatóság által lapszámokkal ellátandók, a lapok zsinórral összefüzendők, és a zsinór két vége az utolsó lapon hivatalos pecséttel megerősitendő.

A jegyzékkönyvben a „mérlegezés órája és percze" czim alatt egy uj rovat nyittatik.

7. A répamérlegkönyv lezárása a pénzügyőri biztos

teendőihez tartozik. — A mérlegre netalán mosatlan állapotban hozott nyers répa után sulyelengedésnek nincsen helye.

8. Követelések, melyek a havonkénti leszámolások alkalmával a gyártulajdonosok javára esnek, azoknak visszatérittetnek, illetőleg az engedélyezett hitelből leiratnak.

9. A répaczukorgyáros eddig köteles volt az adóellenőrzés érdekében külön feljegyzéseket vezetni. — Ezen kötelezettség alól a gyáros jövőre felmentetik, mivel az efféle feljegyzések az átalányositott czukorgyárakra nézve, az átalányozás czéljainak ugysem felelnek meg, a répafelmérés alá vont czukorgyárakra nézve pedig a pénzügyigazgatóságnak amugy is jogában áll, a gyárnak üzleti könyveit, akár magában a gyárban, akár másutt vezettessenek azok, kiküldöttjei által mindenkor betekintetni és azokból mindazon adatokat meriteni, melyek a termelési- és segédanyagok beszerzésére és felhasználására vonatkoznak.

A pénzügyigazgatóságok egyébiránt ezen jogukat a répafelmérés alapján megadóztatandó gyárak mindegyikére nézve minden egyes termelési idényben veendik igénybe.

2. §.

A czukoradó hitelezése. — A netaláni pótfizetés biztositása a czukoradó meghatározott tiszta jövedelmének elérése czéljából.

I. A czukoradó hitelezése iránt eddig fennálló szabályok érvényben maradnak, magától értetvén, hogy a hitelezett czukoradó befizetésének elmulasztása esetében a késedelmi kamatok ezentul is 6 százalékkal lesznek felszámitandók.

II. Azon pótfizetés biztositása, melyet az átalányositott czukorgyár vállalkozója a gyártási idény befejeztével az esetben köteles teljesiteni, ha az osztrák-magyar

közös vámterületeni czukortermelésnek megadóztatása által a kilátásba vett tiszta jövedelem el nem éretnék, ugyanazon módon történhetik, mint a czukoradóhitel biztositásánál és pedig ez utóbbival egyidejüleg és együttesen is.

Az illető biztositási okmányok a 4—9-ik számok alatti minták szerint szerkesztendők.

III. Az emlitett pótfizetés biztositásának megtörténte előtt az átalányozás alá eső répaczukorgyár vállalkozója üzletét meg nem indithatja, és ugyanezért az ilyen czukorgyár által benyujtott adóbemondást sem szabad elfogadni.

A czukorgyáros azonban ezen biztositást teljesitheti, még mielőtt a naponkénti termelőképesség, illetőleg a naponkénti czukoradó-átalány megállapittatott, tehát még mielőtt az adóátalánynak 120 üzleti napra járó azon öszszegét véglegesen meghatározni lehetne, melynek bizonyos százaléka a gyártási idény megnyitása előtt a pótfizetés esetére biztositandó.

Nehogy azonban a naponkénti adóátalánynak hivatalos megállapitása után álljon be annak szüksége, hogy a pótfizetésre vonatkozó biztositás kiegészittessék, a czukorgyáros figyelemmel legyen arra, hogy a biztositandó összeget csekélyre ne vegye.

IV. A pénzügyigazgatóság köteles a répaczukorgyár termelőképességének megállapitása alkalmával a netáni pótfizetés esetére biztositandó összeget is meghatározni, és arra ügyelni, vajjon a nyujtott biztosíték ezen összegnek megfelel-e vagy sem?

A megállapitás eredményéről épugy mint a czukorgyárnak megállapitott termelőképességéről azon hivatal értesitendő, melynél a gyár az üzleti bemondásokat benyujtani tartozik, egyszersmind pedig a czukorgyáros részére kiállitott hivatalos elintézésbe is a felszólamlási záradék előtt bevezetendő:

A pótfizetés esetére biztositandó azon összeg, melyet fennevezett czukorgyár fizetni köteles, ha a közös osztrák-magyar vámterületen az 18 . . -ik évi gyártási idényre kilátásba vett tiszta jövedelem a rendes czukoradó által nem fedeztetnék, az 1878-ik évi XXIII. törvényczikk 2-ik §-a 3-ik pontja szerint és a magy. kir. pénzügyministeriumnak 18 . . -ik évi . . . . . . hó . . -én . . . -ik szám alatt kelt rendelete alapján . . . . forinttal o. é. állapittatott meg.

(*Az eset különbségéhez képest következik.*)

Miután a gyár vállalkozója a fennemlitett pótfizetés esetére már . . . . forintnyi biztositékot nyujtott, czukortermelési üzletét az 18 . . évi termelési idényre akadálytalanul megindithatja.

(*Vagy pedig ellenkező esetben.*)

Miután a fennemlitett pótfizetés esetére eddig még csak . . . . frtnyi összeg biztosittatott, a gyár vállalkozója köteles, még mielőtt üzletét az 18 . . évi termelési idényben megkezdené, a biztositékot . . . . forinttal kiegésziteni, minthogy ellenkező esetben az üzlet meginditása meg nem engedtetnék.

3. §.

Szabályok az adóvisszatérités fentartása melletti czukorkivitel iránt.

Az adóvisszatérités fentartása melletti czukorkivitel iránt eddig fennállott szabályok 1878. évi augusztus hó 1-jével hatályon kivül helyeztetnek és helyükbe ugyanazon naptól kezdve a következő szabályok lépnek érvénybe:

I. Annak, ki gyarmat- vagy répaczukrot az adóvisszatérités fentartása mellett a vámvonalon át külföldre kiván szállitani, erre külön engedélylyel kell birnia. — Ezen engedélyt azon pénzügyigazgatóság, melynek kerüle-

tében az elküldés helye fekszik, adja meg egy évre mindenkinek irásbeli kérelmére, a ki:

a) répaczukor-termeléssel, vagy gyarmat- vagy répaczukor-finomitással gyárilag foglalkozik, vagy a ki a belföldi kereskedők osztályához tartozik, — ide értve a bizományosokat és szállitókat is, — és

b) a fennálló rendszabályok értelmében, kereskedelmi és iparkönyvek vezetésére lévén köteles, aláveti magát annak, hogy iparkönyveit a pénzügyi közegek szabadon megtekinthessék és raktáraiba, a mikor nekik tetszik, bemehessenek azon czélból, hogy a czukorkészlet-mennyiségről meggyőződést szerezve, azt a könyvekkel és a beszerzési adatokkal összehasonlithassák; s a ki végre

c) csempészkedés miatt vagy a vámköteles forgalomra vagy más adózási műveletre vonatkozó szabályok ellen elkövetett sulyos jövedéki kihágás miatt még büntetve nem volt, vagy pedig ily vádak alól nem pusztán bizonyitékok hiányából mentetett fel.

II. Az adóvisszatérités fentartása mellett csak oly vámvonalon át lehet czukrot külföldre szállitani, mely a kiviteli eljárásra külön felhatalmazással bir.

Ez idő szerint ezen felhatalmazással következő vámhivatalok ruháztatnak fel:

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok- és országokban: a következő városokban lévő fővámhivatalok: Triest, Görcz, Ala, Salzburg, Simbach, Passau, Eger, Asch, Bodenbach és Reichenberg, a dél-északi német összekötő vasuton leendő kivitelre; — Preussisch-Ziegenhals (pályaudvar), Oderberg, Krakkó-Czakova, Brody, Sinoutz és Neu-Itzkani (pályaudvar), továbbá a következő helyeken lévő I. osztályu mellékvámhivatalok: Pontafel, Furth a cseh nyugoti vaspályán való kivitelre; végre Weippert (pályaudvar), Reitzenheim (pályaudvar) és Seidenberg.

A magyar szent koronához tartozó orszá-

gokban pedig a következő városokban és helyeken lévő fő- és I. oszt. mellékvámhivatalok:

Fiume, Orsova, Baziás, Tömös, Vöröstorony, Sósmező, Zimony, Racsa, Rajevoselló, Zupanje, Samac, Broód, Ó-Gradiska, Kostainica és Zavalje.

Az ország belsejében fekvő azon fővámhivatalok, melyek a vaspálya- és gőzhajóforgalomra nézve, a bemondó eljárásra és ennélfogva a kiviteli eljárásra is feljogositvák, — az emlitett forgalomban az adóvisszatérités mellett ürzár alatt kiszállitott czukorra nézve is teljesithetik a kiviteli eljárást.

III. A kiviteli engedélylyel ellátott szállitó (I.) köteles az adóvisszatérités mellett kivitelre szánt minden egyes czukorküldeményről a 10. szám alatti minta szerint kiállitott nyilatkozatát két példányban, és ha a küldeményt részletenként jelző kiviteli elismervényt kiván nyerni, 3 példányban az elküldés helyén lévő vámhivatalnál benyujtani.

Ha azonban az elküldés helyén vámhivatal nem léteznék, ez esetben a kérdéses nyilatkozat, ha a küldemény nyers czukorból áll — az elküldés helye után illetékes pénzügyőri biztosnál, ha pedig a szállitmány más czukornemeket tartalmaz, azon pénzügyőrségi szakasznál nyujtandó be, melynek kerületében az elküldés helye fekszik.

Egyébiránt a következők tartandók szem előtt, u. m.

1. Minden egyes czukorküldeménynek legalább is 500 kilogramm tiszta súlyúnak kell lenni.

2. Ugyanazon egy küldemény csak egynemü és egy minőségü czukrot tartalmazhat; ily czukornemekül megkülönböztetnek: a süvegczukor, darált czukor (por alakjában), koczkaczukor, piléczukor, homok- vagy kristályczukor, nyers czukor, és ez utóbbi ismét világossárga, sötétsárga és barna nyers czukor.

3. A czukor jól elzárt oly tartályokban szállitandó,

melyek tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezhetők, ha csak az ürzárnak alkalmazása az egyes tartályok (csomagok) zár alá helyezését nem teszi fölöslegessé.

4. A küldemény egyes tartályai számokkal látandók el és ezek a kiviteli nyilatkozatba számszerinti sorrendben bevezetendők.

5. Ha nyers czukor zsákokban szállittatik, minden egyes zsáknak 100 kilogramm tiszta súlya legyen, mert ha az nagyobb tiszta súlylyal is bir, az adóvisszatérités megállapitásánál mégis csak 100 kilogramm tiszta súlylyal jöhet számitásba.

Ha ellenben kiderülne, hogy a küldeményben, ha csak két zsák is létezik olyan, melynek tiszta súlya 99½ kilogrammon alul marad, ez esetben a küldemény adóvisszatérités mellett ki nem szállitható.

A darált-, koczka-, pilé-, homok- vagy kristályczukornál megkivántatik, hogy valamennyi tartály egyenlő tiszta súlylyal birjon. — Ha a hivatalos felmérés alkalmával csak két tartály is találtatnék, melynek tiszta súlya a bemondottnál egyenként több mint ½ százalékkal csekélyebb, a küldemény adóvisszatérités mellett ki nem szállitható.

6. A göngysúly a zsákokban szállitott czukornál a nyers súlynak egy százalékával, és a czukorsüvegeknek papirból és zsinegből álló belső csomagolásánál, a süvegek és a csomagolás súlyának 2½ százalékával állapitható meg, ha a tényleges göngysúly legfeljebb egy ötödrészszel (20%) nagyobb.

Ha a szállitó ezen átlagos göngysúlyt választja, akkor azt a kiviteli nyilatkozatnak illető rovatában ekként fejezze ki: „átlagos göngysúlynak elfogadtatik . . . . . .“ ha azonban a tiszta súlyt hivatalos felmérés utján kivánja megállapittatni, akkor minden egyes csomagra nézve, a zsáknak göngysúlyát, illetőleg a czukorsüvegek belső cso-

magolásának súlyát részletesen tegye ki a kiviteli nyilatkozatban.

IV. A kivitelre szánt czukor azon küldő hivatal (vámhivatal, pénzügyőri biztosság vagy pénzügyőri szakasz) elé állitandó, melynél a kiviteli nyilatkozat benyujtatott.

A pénzügyigazgatóság azonban megengedheti, hogy a küldeménynek hivatalos megvizsgálása a szállitónak raktár- vagy üzleti helyiségeiben, vagy pedig, ha a czukor ürzár alatt szállittatik, a vasuti vagy gőzhajózási feladási állomáson is foganatosittassék.

De ezen engedélynek csak akkor van helye, ha a szállitó magát arra kötelezi, hogy a küldeménynek hivatalos felmérésére saját költségén szabályszerüen hitelesitett mérleget szerez be, és a czukorküldeménynek hivatalos megvizsgálására kirendelt pénzügyi közegeknek szabályszerü fuvar- és utazási illetményeit megtéritendi, ha csak az elküldés helye nem egyszersmind a küldő hivatal székhelye is.

Ezeken kivül köteles a szállitó, ha a czukorküldeményét vasut- vagy gőzhajózási feladási állomáson kivánja megvizsgáltatni, még a következő feltételeket teljesiteni, u. m.

1. Kell, hogy a feladási állomáson a szabályszerüleg hitelesitett mérleg mellett még egy hivatalos használatra alkalmas helyiség is álljon rendelkezésre, és hogy a czukornak a vasuti kocsikba vagy a hajó helyiségeibe való berakása mindvégig kellően ellenőrizhető legyen.

Mindkét irányban köteles a szállitó jó eleve gondoskodni.

2. Szükséges, hogy a czukor elszállitására rendelt vasuti kocsik vagy hajóhelyiségek tökéletesen biztositó hivatalos zárak alkalmazására legyenek alkalmasak.

3. Ugyanazon egy vasuti kocsiba vagy hajóhelyiségbe csak ugyanazon egy küldeményhez tartozó czukor rakható be.

4. A kiviteli nyilatkozat azon küldő hivatalnál nyujtandó be, melynek kerületében a feladási állomás fekszik.

Ha a szállitónak üzleti helyisége ezen hivatal kerületén kivül fekszik, a szállitó iparkönyvének azon tételszámát, mely alatt a czukorszállitmány kiadásba tétetett, nemkülönben a kivitelre szánt czukornak nemét és tiszta súlyát azon pénzügyőri biztosnak tartozik bejelenteni, kinek kerületében a szállitónak üzleti helyisége fekszik.

V. A küldő hivatal a küldemény külső és belső megvizsgálását teljesiti, annak eredményét a kiviteli nyilatkozatban foglalt adatokkal összehasonlitja, a nyers czukornál kiveszi a polarisationalis mintát, a leletet a nyilatkozatnak valamennyi példányára rávezeti, azután a hivatalos zárt alkalmazza, és végre a küldeményt, ha annak elszállitása ellen nem forog fenn akadály, a kilépti hivatalhoz utalja.

Utközben az utalt vámolatlan beviteli áruk szállitására nézve fennálló szabályok szem előtt tartandók.

Megengedtetik, hogy hivatalos zár alatt lévő czukor a vámterületen belül maradjon; sőt a czukorküldeménynek egy részét is szabad visszatartani, ha az egyes csomagok szétbontása, vagy az ugyanazon egy ürzár alatt levő küldeménynek szétosztása nem válik az által szükségessé.

Megkivántatik azonban, hogy a küldemény a legközelebbi vámhivatal vagy pénzügyőri szakasz elé állittassék azon czélból, hogy az a hivatalos zárt levegye, a kiviteli nyilatkozatot átvegye, illetőleg abban a küldeménynek visszatartott részét leirásba hozza.

VI. Ha a küldemény a küldő hivatal által kitüzött határidő alatt a kilépti hivatalhoz érkezett, szállitás közben az V-ik pontban körülirt szabályok megtartattak és a hivatalos zár sértetlen állapotban találtatott: a kilépti hivatal a küldeménynek belső megvizsgálásához fog, és a mennyiben az a czukornak osztályozása végett vagy az ellenőrzés érdekében szükségesnek mutatkozik, a polarisationalis mintát veszi ki.

Ezen minták kivételénél, akár a küldő, akár a kilépti hivatalnál történjék az, a szállitónak vagy megbizottjának jelenléte kivánatos.

A polarisationalis minta elhelyezésére 2 palaczk alkalmazandó, melyek megtöltésük után a hivatal által azonnal lepecsételendők és feliratokkal ellátandók, melyeken a czukorküldemény, melyből a minta kivétetett, pontosan megjelöltetik.

Ha a szállitó vagy annak megbizottja a vizsgálatnál megjelenik, szabadságában áll a hivatalos pecsét mellé saját pecsétjét is a palaczkokra rányomni.

Az egyik palaczkot a hivatal haladék nélkül a polarisáló intézetnek küldi be, a másik pedig netaláni szükségletre 6 hónapon át a hivatalnál megőriztetik.

A czukornak polarisálása és ennélfogva a polarisationális minták kivétele is mellőzhető:

a) a süvegczukornál, továbbá a koczka-, pilé-, kristály- vagy homok-czukornál, ha ezen czukornemek száraz állapotban találtatnak, és szinük tiszta fehér, vagy legfeljebb kissé szürkés-kékes, vagy sárgás-fehér szint mutatnak;

b) a darált czukornál (por alakjában), ha az száraz és tiszta fehér szinü;

c) kandis czukornál, ha száraz állapotban van, és sötétsárgánál nem mutat sötétebb szint.

VII. Ha a czukorküldemény a kiviteli eljárásra jogositott valamely vámhivatal székhelyéből indittatik utnak, a kiviteli nyilatkozat közvetlenül ezen vámhivatalnál nyujtandó be, mely ez esetben a kiviteli eljárást is foganatositja.

VIII. Ha a kilépti hivatal a küldeményt a kiviteli nyilatkozattal teljes öszhangzásban találta, azt — eltekintve a czukornak minőségétől, mely csak később a polarisatio utján állapittatik meg — a vámvonalon átbocsátja, a kiszállitás megtörténtét a kiviteli nyilatkozatnak mindkét, illetőleg mindhárom példányában bizonyitja, és az egyik példányt a jegyzéklajstromhoz mellékletül csatolja.

Ha oly czukorról van szó, melynek osztályozása külső jelek után polarisatio nélkül is lehetséges, akkor a kilépti hivatal az adóvisszatéritési utalványt a 11. szám alatti minta szerint azonnal kiállitja, mihelyt a czukorküldemény a vámvonalon kilépett, és a mennyiben a szomszéd államba kivitt czukor utáni adóvisszatérités, az ezen állammal kötött kereskedelmi szerződés értelmében, az ott teljesitett beviteli eljárás igazolásától függ, — ezen igazolás is eszközöltetett.

Hogyha azonban a czukornak osztályozása a polarisationalis lelettől függ és a küldemény még ezen lelet megérkezése előtt lépett ki a vámvonalon, akkor a szállitónak erről egyelőre a czukorküldemény nemét és súlyát tartalmazó igazolvány adatik ki.

Ha a kiviteli nyilatkozat 3 példányban nyujtatott be, akkor a mondott igazolványra a 3. példány használtatik fel.

Az adóvisszatéritési utalvány az emlitett esetekben csak a polarisationalis lelet megérkezte után állitandó ki, feltéve, hogy a lelet nem állapit meg jövedéki kihágást, és hogy a szállitó a fentebb elősorolt feltételek mindegyikének pontosan eleget tett.

A polarisationalis lelet tartalma egyébiránt a kiviteli nyilatkozatnak első és második példányára (Unikat és Dupplikat) reá vezettetik, maga a lelet pedig a hivatalnál visszatartandó második példányhoz csatoltatik.

Az utalvány azon személyre és pénztárra állittatik ki, kit és melyet a szállitó a kiviteli nyilatkozatban utalványozott adóvisszatéritési összeg felvételére, illetőleg kifizetésére megjelölt.

Fizető pénztárakul azonban a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban csak egy cs. kir. országos p. ü. pénztár, egy cs. kir. országos fizető hivatal, cs. kir. adóhivatal vagy cs. kir. fővámhivatal, a magyar szent koronához tartozó országokban pedig a kir. adó-

hivatalok, fővámhivatali pénztárak és a zágrábi kir. állam-főpénztár jelöltethetnek meg.

Az utalvány kiállitása után a kilépti hivatal azonnal és közvetlenül értesiti azon állampénztárt, melyre az utalvány szól, és pedig az utalvány lényeges adatainak ismétlése és a kiviteli nyilatkozat első példányának becsatolása mellett.

IX. Az utalványozott adóösszeg, az utalvány utolsó birtokosának (forgatmányosnak) fizettetik ki, ki a pénzfelvételt az utalvány hátlapján nyugtázni (Acquit) köteles.

A forgatmányosok aláirásának valódiságáról a kincstár jót nem áll.

Az állampénztárak felhatalmaztatnak, hogy a czukoradó-visszatéritésről kiállitott s közvetlenül reájok szóló utalványokat, ha különben semmi akadály nem forog fenn, az esedékesség napjától számitandó egy évi időtartam lejártáig beválthassák.

X. A fentebb elősorolt határozmányok végrehajtása tekintetéből a következők rendeltetnek:

1. Ha az elküldés helyén vámhivatal nem léteznék, ez esetben, ha a küldemény nyers czukorból áll, a pénzügyőri biztos, kinél a kiviteli nyilatkozat benyujtandó, a legközelebbi kir. adóhivatal egyik tisztviselőjével, — ha pedig a küldemény más czukornemeket tartalmaz, a pénzügyőri szakaszvezető, kinél a kiviteli nyilatkozat benyujtandó, végzik a küldő hivatal teendőit.

Erre nézve a pénzügyigazgatóság már az adóvisszatérités melletti czukorkivitel engedélyezése alkalmával tartozik kellőképen intézkedni.

Ha a küldő hivatal teendőit vámhivatal végzi, akkor a czukorküldemény iránti eljárást két vámtisztviselő teljesiti, kik közül az egyik főtiszt legyen.

2. Ha a szállitónak kérelmére megengedtetett, hogy a küldemény hivatalos megvizsgálása a szállitónak raktár- vagy gyárhelyiségeiben, vagy pedig vasut- vagy gőzhajó-

feladási állomáson eszközöltessék (IV. pont), és az ezen vizsgálatra kirendelt pénzügyi közegek egyikének, vagy mindkettőjének székhelye az elküldés helyén kivül esik, akkor a pénzügyigazgatóság a szállitónak az általa meg téritendő fuvar- és utazási költségek összegét is adja tudtára és megjelöli neki az állampénztárt, melynél az illetmények lefizetendők.

3. Altalános elv gyanánt szolgáljon, hogy a czukorküldemény hivatalos megvizsgálása alkalmával minden egyes tartálynak nyers, göngy, illetőleg tiszta súlya külön-külön állapittassék meg.

Az ebbeli eljárás könnyitése czéljából azonban a következő eltérések engedtetnek meg az alább megjelölt czukornemeknél, ha azok az ott emlitett módon csomagolvák.

a) Zsákokba rakott nyers czukornál, homok- vagy kristály, koczka, pilé és darált czukornál elegendő, ha a nyers súly megállapitása 10-nél több, de 100-at meg nem haladó zsákot tartalmazó küldeménynél 10 zsákra, 100-nál több zsákból álló küldeménynél pedig a zsákok egy tized részére kiterjesztetik.

A felmérendő zsákok azonban, a szállitó befolyásának szigoru távoltartása mellett, a küldemény valamennyi részeiből kiválasztandók, és semmi szin alatt meg nem engedhető, hogy a küldemény ez alkalommal vasuti kocsikban vagy általában olyképen legyen elhelyezve, hogy az egyes zsákokhoz könnyen hozzáférni ne lehessen, és igy azok a kiválasztás és megvizsgálás alól elvonathassanak.

Ha a hivatalosan megállapitott nyers súly egyik zsáknál sem kisebb, mint a nyilatkozatban bemondott súly ¼ százaléka, vagyis a fogyatkozás ezen százalékot meg nem haladja, akkor ezen különbségtől a nyilatkozat kiigazitása nélkül is eltekinthető.

De ha a teljsúly csak 2 zsáknál is egyenkint ½ százalékkal csekélyebb a bemondott súlynál, és ha e zsákoknak rögtöni felmérés utján megállapitandó tiszta súlya is

a bemondott tiszta súlynál egyenkint $^1/_2$ százalékkal csekélyebbnek bizonyul be, akkor a küldeménynek adóvisszatérités melletti kivitele meg nem engedhető.

Egyéb esetekben, midőn az egyes zsákok teljsúlya a bemondott súlynál csekélyebb és a próbaképen felmért zsákoknak összes teljsúlya is a bemondott súlynál kisebbnek találtatott, feltételeztetik: hogy az egész küldeménynek teljsúlya ugyanazon arányban csekélyebb a bemondott súlynál; ha pedig a fél e feltevés ellen kifogást tenne, akkor az egész küldemény teljsúlya felmérés utján állapittatik meg.

Ha a zsákokban elcsomagolt nyers czukornál a göngysúlynak tényleges megállapitása mutatkozik szükségesnek, mivel a szállitó a kiviteli nyilatkozatban az átlagos 1 % göngysúlytól különböző göngysúlyt mondott be, vagy pedig általában nagyobb göngysúly gyanitható, ez esetben a göngysúlynak megállapitása a teljsúly próbakinti megállapitása alá vont zsákok felerészére szoritkozhatik.

Az e czélból kiüritett zsákok együttesen felmérhetők. Ha azok összes súlya a bemondott göngysúlynál ugyan nagyobb, de a különbség átlag $^1/_4$ kilogramot meg nem halad, akkor e különbségtől egészen eltekinthető, de ha a megállapitott átlagos súlytöbblet nyers czukornál zsákonkint $^1/_4$ kilogramot meghalad, akkor ezen többlet minden egyes zsáknál a bemondott göngysúlyhoz hozzászámittatik.

Ez utóbbi eljárás követendő a zsákokban elcsomagolt darált, koczka-, pilé- és homokczukorra nézve is, és pedig az esetben is, ha a zsákok súlyának (göngysúlynak) próbakinti megállapitásakor talált súlytöbblet zsákonkint $^1/_4$ kilogramon alul van.

Ha a fél ezen számitás ellen kifogással élne, a göngysúly minden egyes zsákra nézve külön állapitandó meg.

A tiszta súly akként állapittatik meg, hogy a göngysúly a teljsúlyból levonatik.

b) Ládákban vagy hordókban elcsomagolt süvegczukornál a telj- és göngysúly ugyan kivétel nélkül min-

den egyes ládára és minden egyes hordóra nézve külön állapitandó meg; ami azonban az egyes czukorsüvegeknek papir- és zsinegből álló belső csomagolásuk nélkül leendő felmérését illeti, ezen felmérés, ha az egyáltalán szükséges, mivel a szállitó a belső csomagolásra nézve az átlagos $2^1/_2\%$ göngysúlytól különböző súlyt mondott be, vagy általában nagyobb göngysúly gyanitható, olykép szoritható meg, hogy minden csomagból (tartályból) a czukorsüvegek 5 százaléka, és pedig először a belső csomagolással együtt, aztán a nélkül felméressék, és az eredményből a belső csomagolásra eső súly (göngysúly) kiszámittassék.

Ha e felmérés alkalmával valamelyik tartálynál a belső csomagolásnak súlya a bemondott súlynál nagyobbnak mutatkozik ugyan, de a súlykülönbség a belső csomagolással együtt megmért czukorsüvegek súlyát $^1/_4$ százalékkal meg nem haladja, akkor a súlykülönbség számitáson kivül marad.

Ellenben, ha ezen súlykülönbség a belső csomagolással együtt megmért czukorsüvegek súlyával szemben $^1/_4$ százaléknál nagyobbnak találtatik, akkor e súlykülönbség az illető tartálynál a belső csomagolás súlyához hozzászámittatik.

Ha a fél ezen számitás ellen kifogást tesz, a belső csomagolásnak súlya minden egyes kifogásolt tartályra és abban foglalt valamennyi czukorsüvegre nézve tényleges felmérés utján külön állapitandó meg.

c) Ha süvegczukor külső csomagolás nélkül, csakis belső csomagolással ürzár alatt vasuton vagy gőzhajón szállittatik, a belső csomagolás súlyának megállapitása szintén csak a czukorsüvegek 5 százalékára szorittathatik.

d) Ládákban elcsomagolt koczkaczukornál a ládák felmérése, tekintettel a czukornak gondosabb becsomagolására, ezen csomagolás előtt is történhetik, de minden esetre szükséges, hogy a czukorral megrakott ládák leg-

alább 5 százaléka kiürittessék, annak megállapitására, hogy azok csakugyan koczkaczukrot tartalmaznak.

4. A vámvonalon át külföldre szállitott czukornál a törvény az adóvisszatérités mérvére nézve két osztályt különböztet meg, u. m.

Az első (magasabb) osztály mindazon gyarmat- és répaczukrot foglalja magában, melynél a polarisatio legalább is $99^1/_2$ százalékot mutat; a második (alsó) osztályba pedig azon gyarmat- és répaczukor soroztatik, melynek polarisationalis százaléka a $99^1/_2$-et meg nem üti, de legalább a 92-tőt eléri.

Azon czukorért, mely 92 polarisationalis százalékon alul van, törvény szerint visszatérités nem jár ugyan, a polarisationalis százalék minimumára nézve azonban, melylyel a magasabb, illetőleg az alsó osztály végződik, a törvény $^1/_2$ százaléknyi különbséget enged akként, hogy azon esetben, ha a gyarmat- vagy répaczukor, mely a hivatalos lelet szerint 99 polarisationalis százalékot mutat, még a magasabb osztályba és azon gyarmat- vagy répaczukor, mely a hivatalos lelet szerint csak $91^1/_2$ polarisationalis százalékkal állapittatott meg, még az alsó osztályba soroztatik.

A czukornak adóvisszatérités melletti kivitelénél tehát a polarisationalis lelet döntő befolyással bir a czukor osztályozására.

Arra azonban, hogy a süvegczukornak, valamint a koczka-, pilé- és homokczukornak legalább 99 polarisationalis százalék megitéltethessék, elégséges, hogy a czukor állapota száraz, szine pedig tiszta fehér vagy legalább csak kissé szürkés-kékes vagy sárgás-fehér legyen.

A kandisczukornak is legalább 99 polarisationalis százalék itélhető meg, ha száraz és sötét-sárgánál sötétebb szint nem mutat, nemkülönben a darált czukor is, ha száraz és tiszta fehér, a magasabb osztályba sorozható.

Kandis- és darált czukor, továbbá koczka-, pilé, kris-

tály- vagy homokczukor akkor tekintendő száraznak, ha kézben dörzsöltetvén, homok módjára ropog.

A süvegczukor száraz állapotának megvizsgálása czéljából a czukorsüveg kettéhasittatik, olyképen, hogy a törés a süveg csúcsától annak aljáig és pedig középen, vagy pedig azon ponttól, mely, ha a süvegnek egyik oldala az aljától a csúcsig 3 egyenlő részre osztatnék, az osztás legalsóbb pontjával ugyanazon egy irányba esik, a süvegen keresztül rézsut az aljának e ponttal szemben lévő pontjáig érjen.

Ha a czukorsüveg nem száraz, akkor, hogyha a törés felülről lefelé a középen keresztül ment, a törésterület alsó részén egészen annak közepéig, ha pedig a törés az említett másik irányban történt, körülbelől a törésterület közepén oly hely fog mutatkozni, mely a köröm alatt homok módjára nem ropog és melyről morzsolás alkalmával az egyes jegeczek könnyen szétmálnak; ha pedig ellenkezőleg a törés oldalai ilyen helyet nem mutatnak fel, akkor a czukorsüveg száraznak tekinthető.

Annak vizsgálásánál, vajjon a süvegczukor, továbbá a koczka-, pilé- és kristály- vagy homokczukor elég fehér arra, hogy legalább 99 polarisationalis százalékot lehessen megitélni, nem kell szükkeblüséggel eljárni, mert ezen czukornemek, hacsak szárazak, szürkés-, kékes- vagy sárgás-fehér szin mellett is 99 százalékon felül polarisálnak.

Ellenben a darált czukornál szigoruan szem előtt tartandó, hogy az csak akkor sorozható a magasabb osztályba ha szine tiszta fehér.

A mint a súly megállapitásánál, ép ugy a kivitelre szánt czukor minőségének meghatározásánál is általános elv gyanánt szolgáljon, hogy a küldeménynek minden egyes tartálya (csomagja) megvizsgáltassék.

A hivatalos eljárás könnyitése czéljából azonban a minőség megállapitásánál is próbamérések engedtetnek meg,

akár a polarisationalis minták kivételéről, akár a czukornak külső jelek szerinti osztályozásáról legyen szó.

E könnyebbitések következők:

a) Zsákokba rakott nyers czukornál arra lehet szoritkozni, hogy a teljsúly megállapitására kiválasztott zsákok feléből zsákonként egyenlő mennyiségü czukorminta vétessék ki.

Ha a zsákok ki nem ürittettek, a mondott próbavétel a próbaszuró segedelmével akként történik, hogy a próbaszuró a zsákon keresztül annak felső végétől egészen fenekéig bevezettetik.

Az egyes zsákból kivett czukorminta az illető zsák számával ellátott papirzacskóba tétetik, valamennyi minta pedig szinre nézve egymással összehasonlittatik, és ha ezen összehasonlitásnál a világos-sárga szintől sötét-sárgáig, vagy világos-sárgától barnáig vagy sötét-sárgától barnáig menő szinkülönbség nem mutatkozik, összevegyittetnek; e vegyülékből azután két egyenként körülbelül 300 grammot tartalmazó polarisationalis minta két külön palaczkba tétetik el, melyek azonnal hivatalos zár alá helyezendők.

Ha az egyes czukorminták között szinükre nézve különbség találtatott, de nem forog fenn azon gyanu, hogy a kiviteli nyilatkozat az adóvisszatéritési igényre nézve vétkes valótlanságot tartalmaz, akkor a czukorküldemény visszautasittatik azon megjegyzéssel, hogy a III. 2-ik pont alatt foglalt rendszabály értelmében az adóvisszatérités mellett kivitelre bemondott czukorküldeménynek nem szabad különböző czukornemeket tartalmaznia.

Ha azonban az emlitett szinkülönbség mellett még jövedéki kihágás gyanuja is forog fenn, akkor feltétlenül szükséges, hogy a küldeményben foglalt valamennyi zsákból próbák vétessenek, azok szinük szerint elkülönittessenek és mindegyik különböző próbából polarisationalis minta vétessék.

Ez utóbbi esetben a küldeménynyel való hivatalos

elbánás mindaddig függőben marad, mig a polarisationalis leletek meg nem érkeznek, azok megérkezése után pedig a küldemény jövedéki kereset alá vétetik, vagy a czukor különböző nemeinek csomagolása miatt visszautasittatik, a mint t. i. a leletek a büntetés alá eső valótlanságnak gyanuját megerősitik, vagy pedig csak a czukornak különböző minőségét igazolják.

A polarisationalis minták kivételére nézve fent előirt eljárás azon feltevésen alapszik, hogy az ugyanazon egy zsákban foglalt czukor kizárólag világos-sárga, vagy sötét-sárga vagy pedig barna szinü.

Hogy a vizsgáló közegek ezen feltevés helyességéről meggyőződjenek, minden esetre néhány zsákot ki kell üriteniök, és pedig olyképen, hogyha egy zsáknak tartalma különböző szinü rétegekből áll, ezen rétegek össze ne vegyüljenek. Ezen czél egyébiránt mindazon esetekben, midőn a zsákok súlyának megállapitása végett a zsákok 5 százaléka ugyis kiürittetik, már ez utóbbi alkalommal tartandó szem előtt.

Ha a vizsgálatból kiderülne, hogy egyes zsákok tartalma csakugyan különböző nyers czukornemek rétegeiből áll, ez esetben ugyanazon eljárás követendő, mely a nyers czukor zsákonkénti különbségénél foglal helyet, csakhogy ilyen esetben, ha a próbaképen kiüritett zsákok tartalmának egyes rétegeire nézve a kiviteli nyilatkozat büntetendő valótlanságának gyanuja forogna fenn, a polarisationalis minta csak a gyanus rétegekből veendő ki.

Ha e gyanu a polarisationális lelet által nem igazoltatik, a küldemény az abban foglalt nyers czukornak különböző minősége miatt visszautasitandó; a gyanu igazolásának esetében pedig a büntető eljárás inditandó meg.

b) Zsákokban elcsomagolt darált és kristály- vagy homokczukornál ugyanazon módon lehet eljárni, mint a zsákokban elcsomagolt nyers czukornál; ha azonban a

czukor már a külső jelek után osztályozható, a polarisationális mintának kivétele elmarad.

Azon esetben továbbá, ha a külső jelek a czukornak osztályozására nem elég biztosak, a kivett czukorpróbák nemcsak szinükre, hanem szárazsági állapotukra nézve is elkülönitendők, és ha a czukor ez alkalommal különböző minőségünek találtatik, a bemondott küldemény tekintet nélkül arra, vajjon a kiviteli nyilatkozat büntetendő valótlansága iránt gyanu forog fenn vagy sem, visszautasitandó.

c) Zsákokban elcsomagolt koczka- és piléczukornál a minőség megállapitása szintén csak a teljsúly próbakénti felmérésére kiválasztott zsákok felerészére szoritkozhatik; a zsákok azonban e czélra kiüritendők, hogy tartalmukat minden részben lehessen megvizsgálni.

Ha ezen vizsgálatból kiderülne, hogy a czukrot nem lehet már annak külső jelei után is a kiviteli nyilatkozatban bemondott osztályba sorozni, akkor megkülönböztetendő, vajjon a kiüritett zsákokból származó czukornak külső minősége egyenlő-e, vagy sem? és nemleges esetben, vajjon a kiviteli nyilatkozat büntetés alá eső valótlanságának gyanúja forog-e fenn, vagy sem?

Ha a czukor egyminőségűnek találtatik, minden zsák kiüritett tartalmából egy-egy próba veendő és az összes próbák vegyitékéből a polarisationális minta készitendő.

Ellenben, ha a czukor különböző minőségű, de a fennemlitett gyanu nem forog fenn, akkor a küldemény a III. 2) alatti utasitás indokainál fogva visszautasitandó.

Ha pedig a czukornak különböző minőségéhez még a kiviteli nyilatkozat büntetés alá eső valótlanságának gyanúja is járul, akkor feltétlenül szükséges, hogy valamennyi zsák kiürittessék, és a küldemény minden egyes egyminőségü czukrot tartalmazó részéből külön polarisationális minta vétessék ki.

Ezen polarisationális minták kivételének, valamint a

kiviteli nyilatkozatba felvett büntetés alá eső valótlanság gyanujának esetében, ugyanazon eljárás követendő, mint a zsákokban elcsomagolt nyers czukornál.

3. Kandisczukornál, bármily tartályban legyen az elcsomagolva, nem különben darált, koczka-, pilé- és kristály- vagy homokczukornál, ha az más tartályokban, mint zsákokban szállittatik, a czukor minőségének megvizsgálása — ha csak nem szükséges, hogy az egyes tartályra eső göngy illetőleg tiszta súlynak megállapitása végett a küldemény valamennyi tartálya kiürittessék — 5 tartályra illetőleg a tartályok 5 százalékára szoritkozhatik, a mint t. i. a küldemény tartályainak száma 5-ön felül 100-ig, vagy százra és annál többre terjed.

Ugyanez áll a polarisationalis minták kivételére nézve is, a mennyiben t. i. ily minták a czukor osztályozására egyátalán szükségesek.

Egyébiránt itt is a czukor minőségében talált különbségek, valamint a kiviteli nyilatkozatba az adóvisszatérités tekintetében felvett bűnös válótlanságok gyanujának esetében ugyanazon eljárás követendő, mint a zsákokban elcsomagolt darált-, koczkaczukornál stb.

e) A süvegczukor minőségének megállapitására elegendő, ha mindegyik tartályból a czukorsüvegek 5 százaléka, a szinre nézve, és 1 vagy 2 süveg, száraz állapotára nézve megvizsgáltatik.

Ha pedig ez alkalommal kiderülne, hogy a czukrot nem lehet már annak külső jelei után is a kiviteli nyilatkozatban bemondott osztályba sorozni, akkor ép ugy, mint a zsákokban elcsomagolt czukornál, meg kell különböztetni, vajjon a próbaképen belső csomagolásukból kivett czukorsüvegek, nem tekintve azok nagyságát, egyenlő minőséggel birnak-e vagy sem? és ha nem, vajjon a kiviteli nyilatkozat büntetés alá eső valótlanságának gyanuja forog-e fenn, vagy sem?

Ha ezen czukorsüvegek egyenlő minőséggel birnak,

akkor a száraz állapot iránti vizsgálat czéljából kettéhasitott süvegeknek törésterületeiből a polarisationalis mintához szükséges próbák veendők.

Ha azonban a próbaképen belső csomagolásukból kivett czukorsüvegek különböző minőségüek, akkor a szerint, a mint a minőségre való különbséghez a kiviteli nyilatkozat valótlanságának gyanuja is járul, vagy sem, ugyanazon eljárás követendő, mely hasonló esetekben a darált-, koczkaczukornál stb. előiratott.

5. Hogy a polarisationalis minta czéljának tökéletesen megfeleljen, feltétlenül szükséges, hogy az egyes tartályokból, illetőleg czukorsüvegekből kivett próbaminták eredeti minőségüket megtartsák. Ezen oknál fogva tehát éber figyelemmel kell lenni arra, hogy az emlitett próbaminták sem a kivétel, sem összevegyitésük alkalmával, sem pedig a további eljárás folyamában legkisebb változást se szenvedjenek.

Szigoruan meghagyatik, hogy a kérdéses próbaminták porral vagy egyéb tárgyakkal való véletlen vagy szándékos összevegyülésük ellen gondosan megóvassanak, és hogy az eljáró pénzügyi közegek a polarisationalis mintának előkészitésére szükséges kezelés folyama alatt sem a czukrot nedves kézzel ne érintsék, sem tisztátlan vagy kevésbbé száraz segédeszközöket (próbaszurókat, papircsomagokat, asztaltáblákat stb.) ne használjanak, és a félnek befolyását ezen kezeléstől szigoruan távol tartsák.

A fentebbi utasitások (4.) szerint kivett polarisationalis minta két egyenlő, egyenként körülbelül 300 kilogramm súlyu részre osztatik, mindkét rész külön, tiszta és száraz palaczkba tétetik, mindkét palaczk légmentesen elzárva hivatalosan lepecsételtetik, és mézgával vagy enyvvel felragasztott s az azonosság czéljából egyik végén lepecsételt papirjeligével láttatik el, mely a kiállitás keltén és a hivatal aláirásán kivül még a következő adatokat tartalmazza, u. m.

azon hivatalnak megjelölését, mely a polarisationalis mintát kivette;

a küldőnek és az elküldés helyének nevét;

a kiviteli nyilatkozatnak keltét;

a tártályok számát, melyekből a küldemény áll;

a küldemény telj- és tisztasúlyát;

azon tartályok számait, melyekből a polarisationalis minta kivétetett; végre

azon vámhivatalnak megjelölését, melyhez a polarisationalis lelet elküldendő.

Az egyik palaczk a polarisationalis mintával haladék nélkül a polarisaló intézetnek beküldendő és ennek megtörténtéről a mondott intézet egyuttal a fentebbi adatok közlése mellett értesitendő.

A második palaczk pedig, ha a polarisationalis minta vámhivatal által vétetett ki, ezen vámhivatalnál; ha pedig a minta kivételét egy pénzügyőri biztos teljesitette, adóhivatali tisztviselő közbenjárása mellett, azon adóhivatalnál, melynek az adóhivatali tisztviselő tagja, 6 hónapon át netaláni használatra gondosan és sértetlen hivatalos zár alatt megőrzendő.

A próbaminták kivétele és egymással való összevegyitése, a polarisationalis mintának a két palaczkban való elhelyezése, ezen palaczkok lepecsételése és hivatalos megjelölése a szállitó vagy megbizottjának kivánságára jelenlétükben foganatositandó s a jelenlevő szállitónak vagy megbizottjának ez alkalommal szabadságában áll, a polarisationalis mintát tartalmazó palaczkra a hivatalos pecsét mellé saját magánpecsétjét is felilleszteni és az e palaczkra ragasztott papirjeligének tartalmát is aláirásával megerősiteni.

6. A pénzügyigazgatóság köteles arról gondoskodni, hogy az adóvisszatérités melletti czukorkivitel eseteiben eljáró pénzügyi közegek a szükséges segédeszközökkel, u. m.: próbaszuróval, palaczkokkal, dugaszok- és pléhdo-

bozokkal; továbbá a palaczkok megjelzésére és a polarisáló intézetnek beküldendő értesitvényekre alkalmas ürlapokkal elláttassanak.

A felhasznált palaczkokat, dugaszokat és pléhdobozokat az azokat felhasználó vámhivatalok tartoznak elszámolni.

A polarisáló intézethez beküldött palaczkok, dugaszok és pléhdobozok a polarisationális leletek kiállitása után ismét használatba veendők, mely czélra azokat a m. k. államépületi felügyelőség az illető hivatalnak visszaküldendi, ugyszintén azon palaczkok is ujból felhasználandók, melyekben a polarisationális minták a hivatalnál 6 hónapon át őriztetnek.

7. A küldő hivatal köteles az V. pontban körülirt hivatalos eljárás alkalmával

a) a kivitelre bevallott czukor elcsomagolására használt tartályoknak minőségét, mennyiségét, jeleit és számait megvizsgálni;

b) a küldeménynek telj- és göngysúlyát, illetőleg a tiszta súlyt, nemkülönben a bennfoglalt czukornak nemét és külső minőségét megállapitani, és a nyers czukorból egyszersmind a polarisationális mintát kivenni; továbbá

c) megállapitani, vajjon a kiviteli nyilatkozat összhangzásban áll-e a küldemény külső és belső állapotával?

A súly megállapitásánál a küldő hivatal a 3-ik pont alatt foglalt utasitások szerint járand el; ugyanazon hivatalnak kötelessége továbbá, nyers czukor kiszállitásának esetében a czukor minőségének megállapitását, ugymint a polarisationális mintának kivételét, s a szükséges további eljárást a fent adott utasitásokhoz képest (4-ik és 5-ik pont) pontosan teljesiteni, és különösen akkor, ha egy küldeményben különböző nemü nyers czukor találtatnék, az e részben előirt szabályokat szigoruan megtartani.

Egyéb czukornemeket illetőleg, a küldő hivatalnak

kötelessége csak abban áll: hogy általában, akár a göngysúly, illetőleg tiszta súly megállapitása alkalmával, akár külön próbák utján, a küldeményben foglalt czukornak valóságos nemét határozza meg.

Ha nem nyers czukor, hanem más czukornemek szállittatnak ki, akkor a czukornak külső jelek szerinti osztályozása és esetleg a polarisationális minták kivétele, kizárólag a kilépti hivataloknak marad fentartva.

Mindamellett a küldő hivatal is köteles, ha ilynemü czukornak minősége iránt némi aggálya támad, erre a kilépti hivatalt — a nyilatkozat egyik példányának átküldése alkalmával — kellően figyelmeztetni.

A küldő hivatal továbbá szigoru felelősség terhe alatt köteles a telj-, göngy- és tiszta súlynak, valamint a czukor minőségének megállapitásánál külön engedélyezett könnyebbitések terjedelmét szorosan betartani.

8. Ha a fél által benyujtott kiviteli nyilatkozat két, illetőleg három példánya egymással, vagy a küldemény tényleges állapotával nem egyezik, vagy ha a czukor, azon eset kivételével, midőn az ürzár alkalmazandó, nincsen jól elzárt és tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezhető tartályokban elcsomagolva, vagy általában: ha az előirt feltételek bármelyike a szállitó részéről nem teljesittetett, a félnek kellő figyelmeztetése mellett, a hivatalos eljárás mindaddig függőben tartandó, mig az észlelt hiányok pótoltatnak.

De ha azon többlet, melylyel a czukor tényleges súlya a bemondott súlyt meghaladja, 5 százaléknál nagyobb, vagy ha a kiviteli nyilatkozat a czukor minőségére nézve foglal magában büntetés alá eső valótlanságot, akkor az 1878. évi XXIII. törvényczikk 10-ik §-a értelmében a büntető eljárás inditandó meg.

Ellenben, ha az előirt feltételek mind teljesitvék, s más irányban sem forog fenn további akadály, akkor a küldő hivatal a vizsgálat eredményét bevezeti a kiviteli

nyilatkozatnak illető rovataiba, a hivatalos zárt alkalmazza, és utóbbinak minőségét, valamint a felrakott hivatalos pecsétek számát a nyilatkozatban pontosan feljegyzi; beirja továbbá az iparkönyvnek azon számát, mely alatt a küldemény kiadásba tétetett, és kitűzi azon határidőt, mely alatt a küldemény a kilépti hivatalnál megérkezzék.

Ha pedig a küldeményből polarisationális minta vétetett ki és a polarisáló intézetnek beküldetett, akkor a küldő hivatal ezen körülményt is felemliti a kiviteli nyilatkozatban, és egyuttal kiteszi azon tartályok számait, melyekből a mintát kivette.

10. A küldőhivatal (vámhivatal, pénzügyőri biztos vagy szakaszvezető) köteles az elküldött czukorküldeményekről pontos jegyzéket vezetni, mely ugyanazon rovatokból áll, mint a kiviteli nyilatkozat, és melyben nyers czukor kivitel esetében külön megemlitendő, hogy a polarisationális minta beküldetett, illetőleg letéteményeztetett.

Ezen jegyzék évnegyedenként lezárva a pénzügyigazgatóság utján a m. kir. pénzügyministerium adó- és jövedéki szak-számvevőségének küldendő be.

A pénzügyigazgatóságnak kötelességében áll minden egyes engedélyt, melyet az adóvisszatérités melletti czukivitelre kiállitott, s nemkülönben az eljárandó küldő hivatalnak (vámhivatalnak, pénzügyőri biztosnak vagy pénzügyőri szakaszvezetőnek) nevét a fennemlitett szakszámvevőséggel közölni.

11. A kiviteli nyilatkozatnak egyik példánya a czukorszállitmányt a kilépti hivatalhoz kiséri és e czélból a félnek kézbesittetik; a második és esetleg harmadik példány pedig közvetlenül a kilépti hivatalnak küldetik át.

12. A kilépti hivatalhoz érkezett czukorküldemény hivatalos megvizsgálása három tisztviselő által foganatositandó, kiknek egyike vámhivatali főtiszt, másika pedig

pénzügyőrségi tisztviselő legyen; ha azonban a kilépti hivatalnál pénzügyőrségi tisztviselő nem lenne, ez esetben azon pénzügyőri egyén tartozik a vizsgálatnál közreműködni, ki az ott állomásozó legénység között legmagasabb rangot visel.

A kilépti hivatalnak eljárása mindazon teendőkre terjed ki, melyek a 7-ik pontban a küldő hivatal kötelességei gyanánt előirattak; csupán a czukor minőségének megvizsgálására és a polarisationális minták kivételére nézve a kilépti hivatal más álláspontot foglal el.

Ugyanis zsákokban elcsomagolt nyers czukornál, melyből a polarisationális mintát már a küldőhivatal kivette, a kilépti hivatal rendszerint a polarisationális mintát nem veszi ki ujból, másnemű czukroknál azonban ezen hivatal köteles a czukor minőségének megvizsgálását a fentebbi utasitások szerint teljesiteni; t. i. a czukrot annak külső jelei után osztályozni, vagy pedig a polarisationális mintát kivenni és azt a polarisáló intézetnek beküldeni, illetőleg saját magánál letéteményezni.

Épugy a küldemény telj-, göngy- és tiszta súlyának megállapitására nézve is kötelessége a kilépti hivatalnak az emlitett szabályokat szigoruan megtartani.

De ha a küldemény sértetlen hivatalos zár alatt érkezett és külső állapota sem aggályos, akkor a kilépti hivatal a hordókban vagy ládákban elcsomagolt czukornál csak egyes próbamérésekre, a zsákokba rakott czukornál pedig a küldő hivatal számára előirt minimumnál is kevesebb próbamérésekre szoritkozhatik.

Csupán egyes efféle küldeményeknél köteles a kilépti hivatal a czukor súlyát legalább is oly szigorral megállapitani, minőre a küldő hivatal köteleztetik; és ha a küldemény nyers czukorból áll, abból uj polarisationális mintát kivenni és beküldeni.

Hogy mely küldemények vonattassanak ezen szigorubb eljárás alá, arra nézve figyelmeztetésül szolgáljon,

hogy, habár az mindazon szállitóra vagy küldő hivatalra kiterjesztendő, kiktől vagy melyektől rendesen czukorküldemények érkeznek, mégis leginkább azon küldemények vétessenek szigorubb ellenőrzés alá, melyekre nézve az egyik vagy másik irányban aggály támadt.

Ha vasuti kocsikban érkező küldeményekre az ürzár alkalmaztatott, és ezen kocsik megmérésére hidmérleg áll rendelkezésre, akkor a kilépti hivatal ezen körülményt is használja fel arra, hogy a súlyra nézve tett próbamérések eredményét a kocsik és a czukorküldemény együttes felmérése által ellenőrizhesse.

13. Ha az előirt feltételek mindegyike teljesittetett, akkor a kilépti hivatal a kiviteli nyilatkozatot végképen elintézi, és arra a kiszállitást igazoló elismervényt rávezeti, mely ugyanazon három közeg által irandó alá, kik a küldeményt megvizsgálták.

14. A kivitel ellenőrzése körül követendő eljárás ugyanaz, mely az átviteli árúk a határvám-vonalon át való kivitelére nézve érvényes.

15. A kiviteli nyilatkozatnak azon példánya, melyet a fél hozott magával (unicat), a történt kivitel igazolásával és az adóvisszatéritési összegnek kiszámitásával ellátva, azon értesitvényhez csatolandó, mely a visszatéritendő adóösszeg kifizetésére kijelölt pénztárnak küldetik meg.

A küldő hivatal által átküldött második példány (duplicat), melyen a kivitel megtörténte szintén igazolandó, a bevételi-jegyzék lajstromhoz fedezetűl csatoltatik.

Ha pedig a kiviteli nyilatkozat három példányban nyujtatott be, a kivitel igazolásával ellátott harmadik példány a félnek kézbesittetik.

Az árúkivitelről szerkesztett forgalmi kimutatásokban az adóvisszatérités mellett külföldre szállitott czukorküldemények azoktól elkülönitve jegyzendők fel, melyek adóvisszatérités nélkül bocsáttattak el; és pedig a telj- és

tiszta súly szerint, és azon czukorosztály megjelölésével, mely az adóvisszatérités kiszámitásának alapjául vétetett.

16. Ha a czukornak osztályozása egy még künnlevő polarisationalis lelettől függ, és a fél határozottan nem kivánja, hogy a küldemény a lelet megérkezéseig a vámvonalon ki ne menjen, akkor a küldemény a vámvonalon átbocsátandó, és a félnek — az adóvisszatéritési utalvány kiállitásáig — egyelőre egy kiviteli elismervény kézbesitendő, melyben a vámvonalon kilépett küldemény leirása és pedig:

a szállitó eszköz, melylyel a szállitmány megérkezett, a szállitónak és az elküldés helyének neve;

a kiviteli nyilatkozat kelte, a tartályok száma, valamint a telj- és tiszta súly előtüntetendő.

17. A kilépti hivatalok csak azon czukorküldeményekre nézve állithatnak ki külön engedély nélkül adóvisszatéritési utalványokat, melyekre nézve semmiféle gyanu nem forgott fenn az iránt, hogy a kiviteli nyilatkozat büntetés alá eső, vagy csak az adóvisszatérités igényének elvesztésével járó valótlanságot tartalmaz.

Azon czukor után, melynek osztályozása külső jelek szerint meg nem engedhető, hanem csak a polarisationalis lelet alapján történhetik, az adóvisszatéritési utalvány önértelmüleg a polarisationalis lelet megérkezése előtt ki nem állitható; de a kilépti hivatalnak azon kell lenni, hogy az utalványt minél előbb kiállithassa, és azért köteles azon czukorküldeményekről, melyekből vagy a küldő-, vagy a kilépti hivatal polarisationalis mintát küldött be, pontos jegyzéket vezetni, és legkésőbb a minta beküldésétől számitandó 14 nap mulva a polarisationalis lelet kiállitását közvetlenül a polarisáló intézetnél szorgalmazni.

Az utalványozandó adóvisszatéritési összeget a kilépti hivatal a törvényben foglalt tételek alapján számitja ki, mire nézve a tiszta súlyt és a czukorosztályt illetőleg a kiviteli nyilatkozatban foglalt adatok mérvadók, ha csak

a hivatalos vizsgálat eredménye a súly- és czukorosztály leszállitását nem kivánja.

Az utalvány (11. számu minta) a következő adatokat tartalmazza, u. m.:

a) a pénztárt, mely az utalványozott összeg kifizetésére kijelöltetett;

b) azon személyt, melynek részére vagy rendelvényére a fizetés teljesitendő;

c) az adóvisszatéritės összegét;

d) a kiszállitott czukornak súlya kilogramokban;

e) az osztályt (alsó vagy magasabb), melybe a czukor soroztatott;

f) a szállitott tartályok számát;

g) a küldőnek és az elküldés helyének nevét;

h) a kiviteli nyilatkozatnak keltét.

Az utalvány a hivatalnak három első főtisztviselője által, ha pedig a kilépti hivatalnál csak két főtiszt van alkalmazva, ezek, és a 12. pont alatt emlitett pénzügyőri közeg által iratik alá.

Ugyanazon adatokat és ugyanazon aláirásokat kell azon értesitvénynek is tartalmaznia, melyet a kilépti hivatal a fizetés teljesitésére kijelölt pénztárnak küld.

Az utalvány-ürlapok a szigoru számadás alá tartozó nyomtatványok közé soroztatnak, és a m. kir. állampületi felügyelőségnél megrendelhetők.

18. Az utalvány kifizetésére kijelölt pénztár mindjárt az értesitvény és az ahhoz csatolt kiviteli nyilatkozat (unicat) átvétele után mindkét okmány tartalmát megvizsgálja, és ha azokat rendben és egymással összhangzásban találta, az átvételről és az okmányok összhangzásáról elismervényt küld a kilépti hivatalnak, miután abban előbb a 17. pont alatt elősorolt adatokat ismételte.

Ezen elismervénynyel a kilépti hivatal a jegyzéklajstromot okmányolja.

19. Az utalvány kifizetésénél arra kell ügyelni, hogy

annak tartalma és aláirásai az értesitvényben foglalt adatokkal összhangzásban legyenek, és hogy az utalványnak átruházása az abban megnevezett birtokostól egészen az utolsó engedményesig, ki azt a pénztárnál kifizetés végett bemutatja és nyugtájával (Acquit) ellátja, rendben és minden hézag nélkül történt legyen.

Jóllehet az államkincstár az engedményesek aláirásainak valódiságáról jót nem áll, a pénztárak mégis kötelesek az előforduló kereskedői czégek aláirásaival megismerkedni, hogy ez uton netaláni hamisitványokat felfedezve, a feleket károsodástól megóvják.

A beváltott utalvány kiadási tételének fedezetéül nemcsak az utolsó engedményes nyugtájával ellátott utalvány, hanem a kiviteli nyilatkozat első példánya (unicat) és az utalványozó kilépti hivatal értesitvénye is csatolandó a kiadási naplóhoz.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 17-én.

Melléklet a 38,324. sz. szabályrendelethez.

1. számu minta.

.... ország. .... pénzügyőri biztosság.

.... pénzügyigazgatóság. .... adóhivatal.

Üzletjelentés.

....i..................szám alatti czukorgyára részéről 187......-ik évi gyártási idényre.

Répakészlet			A gyártási idény				A használatba veendő létermelő műeszközök neme, minősége, méretei, illetőleg űrtartalma	Egyéb használatba veendő műeszközök		Jegyzet
rakhely	nyers	szári-tott	kezdete		valószinü bevégzése					
	métermázsa		hó	nap	hó	nap		megnevezése	rendeltetése	

Kelt...187.......

28. rakt. szám. Nagy-fogalmi. Eladási ár 2 kr.

Melléklet az 1878. évi 38,324. sz. szabályrendelethez.

2. számu minta.

..................................ország. ....pénzügyőri biztosság.

..................................pénzügyigazgatóság. ....adóhivatal.

Adóbemondás.

..................................i..........-ik számu répaczukorgyára részéről

187.....-ik évi..............hónapban folytatandó adó alá eső üzletről.

Az adóköteles üzlet bejelentetik hónap -tól	-ig	Az adó alá eső üzlettől kizárt napok	A bejelentett üzleti napok száma	A hivatalos elintézésnek kelte és száma	A czukoradó-átalány összege egy üzleti napra frt	kr.	a bejelentett üzleti napokra frt	kr.	Jegyzet

Kelt..187......

Melléklet az 1878. évi 38,324. sz. szabályrendelethez.

3. számu minta.

.... ország. .... pénzügyőri biztosság.

.... pénzügyigazgatóság. .... adóhivatal.

Adóbemondás.

N. N. .... i.....-ik sz. a. répaczukorgyára részéről 187.....-ik évi .... hó folyama alatt felgyártásra szánt répamennyiségről.

A répamérés kezdete			A hó folyama alatt feldolgozandó		Czukoradó fejében jár		Jegyzet
nap	óra dél		nyers	szárított			
			répasúly				
	előtt	után	métermázsa		frt	kr.	

Kelt...187.....

N. N.

4 számu minta.

Biztositási okirat.

Alulirt .... mint a .... községben .... hr. sz. a. fekvő czukorgyár vállalkozója köteles vagyok azon esetben, ha az 18 .... évi augusztus hó 1-jétől 18 .... évi julius hó 31-éig terjedő termelési idényben a közös magyar-osztrák vámterületen elért tiszta czukoradó-jövedelem az 1878. évi XXIII. tv.-cz. alapján ugyanazon termelési idényre kilátásba vett .... frtnyi tiszta jövedelmet el nem érné, — a mutatkozó hiány részbeni fedezésére szükségelt és a hivatalos elintézésben törvény szerint megállapitott pótösszeget, az erre kijelölt állampénztárba befizetni, és ezen pótfizetést a fennevezett gyárat 120 üzleti napra terhelő czukoradó-átalánynak .... százalékával, mely .... frtot tesz, a magas kincstár javára biztositani.

Ennélfogva alulirott ezen pótfizetés biztositására .... frt .... kr összeg s netáni 6%-nyi késedelmi kamatok, valamint .... frtnyi végrehajtási költségek erejéig, ezennel jelzálogul lekötöm a ....-ik számu telekjegyzőkönyvben .... -ik hr. sz. alatt foglalt és saját nevemre irt ingatlanságot (házat fekvőséget, birtokot stb.), és engedélyt adok arra, hogy a feltétlen zálogjog fentebbi ingatlanságra .... frt .... kr biztositéki összeg és 6% késedelmi kamat erejéig minden további meghallgattatásom nélkül, a m. kir. kincstár avára bekebleztethessék.

Egyszersmind megállapittatik, hogy a jelen okiratból eredő mindazon törvényes lépések, melyekre a kincstár

mint felperes jogositva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely kir. biróság előtt, az 1868-ik évi LIV. törvényczikk értelmében, sommás eljárás utján megtétethetnek, mig ellenben mindazon vitás kérdések, melyeknél a magas kincstár az alperes, csakis a m. kir. kincstári jogügyek igazgatósága székelyén létező kir. biróság előtt, az ügy természetének megfelelő eljárás szerint, döntendők el.

Minek nagyobb erejére ezen biztositási okiratot sajátkezüleg irtam alá és két felkért tanúval is aláirattam.

Kelt...

N. N. tanu. **N. N.**

N. N. tanu.

(*Hitelesitési záradék.*)

Jegyzet. Azon esetben, ha a répaczukorgyárnak naponkénti adóátalánya még hivatalosan nem lenne megállapitva, akkor e szavak helyett: „mely ....forintot tesz", következő kifejezés használandó: „mely egyelőre.................................forinttal vétetik".

5. számu minta.

Biztositási okirat.

Alulirt.. mint a .... községben.....................össz. ir. szám alatt fekvő czukorgyár vállalkozója, köteles vagyok azon esetben, ha az 18......... évi augusztus 1-jétől 18..........évi julius 31-éig terjedő termelési idényben a közös magyar-osztrák vámterületen elért tiszta czukoradó-jövedelem az 1878. évi XXIII. tv. cz. alapján ugyanazon termelési idényre kilátásba vett ....frtnyi tiszta jövedelmet el nem érné, — a mutatkozó hiány részbeni fedezésére szükségelt, és a hivatalos elintézésben törvény szerint megállapitott pótösszeget az erre kijelölt állampénztárba befizetni, és ezen pótfizetést, a fennevezett czukorgyárat 120 üzleti napra terhelő czukoradóátalánynak..............százalékával, mely.......................... frtot tesz, a magas kincstár javára biztositani..................

Ennélfogva alulirott ezen pótfizetés biztositására.......... ....frt..........kr összeg s netáni 6% késedelmi kamatok és...............................frtnyi végrehajtási költségek erejéig ezennel a m. kir. kincstárnak zálogul lekötöm a.................. ....értékpapirokat (az értékpapirok: nem, keltezet, sorozat, szám és osztály, a szelvények és Talon száma szerint, pontosan és körülményesen megjelölendők), melyeket a zálogjog elnyerése tekintetéből a........................ állampénztárnál letéteményeztem, és a magas kincstárnak engedélyt adok arra, hogy azon esetben, ha az emlitett pótfizetést netáni járulékaival együtt pontosan teljesiteni elmulasztanám, minden további meghallgattatásom nélkül, különösen minden birói közbenjárás mellőzésével, az emli-

tett értékpapirokat a tözsde szerinti árkelet szerint elárusithassa és azok vételárából magát kielégithesse.

Egyszersmind megállapittatik, hogy jelen okiratból eredő mindazon törvényes lépések, melyekre a kincstár mint felperes jogositva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely kir. biróság előtt, az 1868-ik évi LIV. törvényczikk értelmében, sommás eljárás utján megtétethetnek — mig ellenben mindazon vitás kérdések, melyeknél a magas kincstár az alperes, csakis a m. kir. kincstári jogügyek igazgatósága székhelyén létező szabadon választandó kir. biróság előtt, az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

Minek nagyobb erejére ezen biztositási okiratot sajátkezüleg irtam alá és két felkért tanuval is aláirattam.

Kelt...

N. N. tanu. **N. N.**

N. N. tanu.

(*Hitelesitési záradék.*)

Jegyzet. Azon esetben, ha a répaczukorgyárnak naponkénti adóátalánya még hivatalosan nem lenne megállapitva, akkor e szavak helyett: „mely .... forintot tesz“, következő kifejezés használandó: „mely egyelőre................................forinttal vétetik.

6. számu minta.

Egyetemleges kezességi okirat.

..........N. N.......... mint a .... község-ben..........ő. i. sz. a. fekvő czukorgyár vállalkozója, köteles azon esetben, ha az 18.........évi augusztus 1-jétől 18......évi julius 31-éig terjedő termelési idényben a közös osztrák-magyar vámterületen elért tiszta czukoradó-jövedelem az 1878. évi XXIII. t.-cz. alapján ugyanazon termelési idényre kilátásba vett..................frtnyi tiszta jövedelmet el nem érné, — a mutatkozó hiány részbeni fedezésére szükségelt és a hivatalos elintézésben törvény szerint megállapitott pótösszeget az erre kijelölt állampénztárba befizetni, és ezen pótfizetést, a fennevezett czukorgyárat 120 üzleti napra terhelő czukoradó-átalánynak..............százalékával, mely..................forintot tesz, a magas kincstár javára biztositani.

Ezen pótfizetés kellő és pontos teljesitése iránt alulirottak..............................(a foglalkozás és tartózkodási hely)..................forintnyi összeg s netáni 6%-nyi késedelmi kamatok, valamint..................frtnyi perköltségek erejéig mint jótállók és készfizetők a magas kincstárnak egyetemlegesen kezeskedünk, és azért a m. kir. kincstárnak engedélyt adunk arra, hogy azon esetben, ha N. N. ur fizetési kötelezettségének pontosan eleget tenni elmulasztaná, a pótfizetésre hátralékban maradt összeget 6% késedelmi kamatok és költségekkel együtt bárhol találtató saját ingó és ingatlan vagyonunkból behajthassa.

Egyszersmind megállapittatik, hogy jelen okiratból eredő mindazon törvényes lépések, melyekre a kincstár

mint felperes jogositva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely kir. biróság előtt, az 1868. évi LIV. törv.-czikk értélmében, sommás eljárás utján megtétethetnek, mig ellenben, mindazon vitás kérdések, melyeknél a magas kincstár az alperes, csakis a m. kir. kincstári jogügyek igazgatósága székhelyén létező szabadon választandó kir. biróság előtt, az ügy természetének megfelelő eljárás szerint, döntendők el.

Minek nagyobb erejére ezen kezességi okiratot sajátkezüleg irtuk alá, és két felkért tanuval is aláirattuk.

Kelt..

N. N. tanu. N. N.

N. N. tanu. N. N.

N. N.

(*Hitelesitési záradék.*)

Jegyzet. Azon esetben, ha a répaczukorgyárnak naponkénti adóátalánya még hivatalosan nem lenne megállapitva, akkor e szavak helyett: „mely .... forintot tesz“, következő kitétel használandó: „mely egyelőre................................ forinttal vétetik“.

7. számu minta.

Biztositási okirat.

Én alulirt..mint a.. községben...................hr. sz. a. fekvő czukorgyárnak vállalkozója, a jelenleg fennálló, vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által előszabandó feltételek, kikötések és különösen a hitelösszegnek megfelelő biztositéki alap kimutatásának kötelezettsége mellett, az 18.......évi............ ....hó.........napjától 18.........évi..........................hó ....napjáig terjedő időtartamra hat hónapi......................frtnyi czukoradó-hitelt nyervén, ezen hitelt kellően biztositani tartozom.

Egyszersmind köteles vagyok azon esetben, ha az 18.......évi augusztus 1-jétől 18.........évi julius 31-éig terjedő termelési idényben a közös osztrák-magyar vámterületen elért tiszta czukoradó-jövedelem az 1878. évi XXIII. t.-cz. alapján ugyanazon termelési idényre kilátásba vett ....frtnyi tiszta jövedelmet el nem érné, — a mutatkozó hiány részbeni fedezésére szükségelt és a hivatalos elintézésben törvény szerint megállapitott pótösszeget az erre kijelölt állampénztárba befizetni, és ezen pótfizetést a fennevezett czukorgyárat 120 üzleti napra terhelő adóátalánynak.........százalékával, mely......................frtot tesz, a magas kincstár javára biztositani.

Ennélfogva én alulirt az engedélyezett czukoradó-hitel biztositására......................frt..........kr. és a netáni pótfizetés biztositására......................frt..........kr., valamint a netaláni 6% késedelmi kamatok és......................perköltségek erejéig ezennel jelzálogúl lekötöm a......................i..............-ik számu

telekjegyzőkönyvben.................-ik hr. sz. alatt foglalt és saját nevemre irt ingatlanságot (házat, fekvőséget, birtokot stb.) és engedélyt adok arra, hogy a feltétlen zálogjog fentebbi ingatlanságra.................frt.........kr. biztositéki és ....frt.........kr. pótfizetési összeg, netáni 6% késedelmi kamatok és perköltségek erejéig, minden további meghallgattatásom nélkül, a m. kir. kincstár javára bekebeleztethessék.

Egyszersmind megállapittatik, hogy a jelen okiratból eredő mindazon törvényes lépések, melyekre a kincstár mint felperes jogositva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely királyi biróság előtt, az 1878-ik évi LIV-ik törvényczikk értelmében, sommás eljárás utján megtétethetnek, mig ellenben mindazon vitás kérdések, melyeknél a magas kincstár az alperes, csakis a magy. kir. kincstári jogügyek igazgatósága székhelyén létező szabadon választandó kir. biróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

Minek nagyobb erejére ezen biztositási okiratot sajátkezüleg irtam alá, és két felkért tanuval is aláirattam.

Kelt...

N. N. tanu. **N. N.**

N. N. tanu.

(Hitelesitési záradék.)

Jegyzet. Azon esetben, ha a répaczukorgyárnak naponkénti adóátalánya még hivatalosan nem lenne megállapitva, akkor e szavak helyett: „m e l y ....f o r i n t o t t e s z“, következő kitétel használandó: „m e l y e g y e l ő r e.................................f o r i n t t a l s z á m i t t a t i k“.

8. számu minta.

Biztositási okirat.

Én alulirt.......................... mint a.......................... községben.........h. r. szám alatt fekvő czukorgyár vállalkozója, a jelenleg fennálló vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által előszabandó feltételek, kikötések és különösen a hitelösszegnek megfelelő biztositéki alap kimutatásának kötelezettsége mellett, az 18.........évi....................hó ....napjától 18.........évi ....hó ....napjáig terjedő időtartamra, hat hónapi ....frtnyi czukoradó-hitelt nyervén, ezen hitelt kellően biztositani tartozom.

Egyszersmind köteles vagyok azon esetben, ha az 18.........évi augusztus 1-jétől 18.........évi julius 31-éig terjedő termelési idényben a közös magyar-osztrák vámterületen elért tiszta czukoradójövedelem az 1878. évi XXIII. t.-cz. alapján ugyanazon termelési idényre kilátásba vett tiszta jövedelmet el nem érné, a mutatkozó hiány pótlására szükségelt és a hivatalos elintézésben törvény szerint megállapitott pótösszeget az erre kijelölt állampénztárba befizetni és ezen pótfizetést a fennevezett czukorgyárat 120 üzleti napra terhelő adóátalánynak.........százalékával, mely ....forintot tesz, a magas kincstár javára biztositani.

Ennélfogva én alólirt az engedélyezett czukoradóhitel bizositására....................frt.........kr, és a pótfizetés biztositására....................frt.........kr, valamint a netáni 6% késedelmi kamatok és perköltségek erejéig, ezennel a m. kir. kincstárnak zálogul lekötöm a..........................értékpapirokat (az értékpapirok — nemük, keltezet, sorozat, szám és osztály, a szelvények és talon száma szerint — pontosan és

körülményesen megjelölendők), melyeket e czélra a.........
..........................i állampéztárnál letéteményeztem, és a magas kincstárnak engedélyt adok arra, hogy azon esetben, ha az említett adóhitelt és pótfizetést pontosan törleszteni elmulasztanám, minden további meghallgattatásom nélkül, különösen minden birói közbenjárás mellőzésével, az emlitett értékpapirokat a tőzsde szerinti árkelet mellett elárusithassa és azok vételárából az adóhitel- és a pótfizetésre hátralékban maradt összeg és netaláni járulékaira nézve magát kielégithesse.

Egyszersmind megállapittatik, hogy a jelen okiratból eredő mindazon törvényes lépések, melyekre a kincstár mint felperes jogositva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely biróság előtt az 1868-ik évi LIV-ik törvényczikk értelmében sommás eljárás utján megtétethetnek, mig ellenben mindazon vitás kérdések, melyeknél a magas kincstár az alperes, csakis a m. kir. kincstári jogügyek igazgatósága székhelyén létező szabadon választandó biróság előtt az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

Minek nagyobb erejére ezen biztositási okiratot sajátkezüleg irtam alá és két felkért tanuval is aláiratattam.

Kelt..

N. N. tanu. **N N.**

N. N. tanu

(Hitelesitési záradék.)

Jegyzet. Azon esetben, ha a répaczukorgyárnak naponkénti adóátalánya még hivatalosan nem lenne megállapitva, akkor e szavak helyett: „m e l y ....f o r i n t o t t e s z," következő kitétel használandó: „m e l y e g y e l ő r e..........................f o r i n t t a l v é t e t i k."

9. számu minta.

Egyetemleges kezességi okirat.

N. N. mint a .... községben .... hr. sz. alatt fekvő czukorgyár vállalkozója, a jelenleg fennálló vagy jövendőben az illetékes pénzügyi hatóságok által előszabandó feltételek, kikötések, és különösen a hitelösszegnek megfelelő biztositéki alap kimutatásának kötelezettsége mellett, az 18 .... évi .... hó .... napjától 18 .... évi .... hó .... napjáig terjedő időtartamra, hat hónapi .... forintnyi czukoradóhitelt nyervén, ezen hitelt kellően biztositani tartozik.

N. N. egyszersmind köteles azon esetben, ha az 18 .... évi augusztus 1-jétől 18 .... évi julius 31-éig terjedő termelési idényben a közös osztrák-magyar vámterületen elért tiszta czukoradójövedelem az 1878. évi XXIII. t.-cz. alapján ugyanazon termelési idényre kilátásba vett .... forintnyi tiszta jövedelmet el nem érné, a mutatkozó hiány részbeni pótlására szükségelt és a hivatalos elintézésben törvény szerint megállapitott pótösszeget az erre kijelölt állampénztárba befizetni és ezen pótfizetést a fennevezett czukorgyárat 120 üzleti napra terhelő adóátalánynak .... százalékával, mely .... forintot tesz, a magas kincstár javára biztositani.

Ennélfogva mi alólirottak .... (foglalkozás és tartózkodási hely) ezen adóhitel- és pótfizetésnek pontos törlesztésére nézve .... forint .... kr illetőleg .... frt .... kr. és a netaláni 6% késedelmi kamatok és beszedési költségek erejéig, mint jótállók és készfizetők az egyetemleges fizetési kötelezettséget egyik a másikáért vállal-

juk el, és a magas kincstárnak engedélyt adunk arra, hogyha N. N. ur fizetési kötelezettségének pontosan eleget tenni elmulasztaná, az adóhitelre és pótfizetésre hátralékban maradt összeget, a 6% késedelmi kamatokkal és beszedési költséggel együtt, bárhol találtató saját ingó és ingatlan vagyonunkból behajthassa.

Egyszersmind megállapittatik, hogy az okiratból eredő mindazon törvényes lépések, melyekre a kincstár mint felperes jogositva lenne, az egyedül általa szabadon választandó bármely biróság előtt, az 1868-ik évi LIV-ik törvényczikk értelmében, sommás eljárás utján megtétethetnek; mig ellenben mindazon vitás kérdések, melyeknél a magas kincstár az alperes, csakis a magy. kir. kincstári jogügyek igazgatósága székhelyén létező szabadon választandó biróság előtt, az ügy természetének megfelelő eljárás szerint döntendők el.

Minek nagyobb erejére ezen kezességi okiratot sajátkezüleg irtuk alá és két felkért tanuval aláirattuk.

Kelt...

N. N. tanu. **N. N.**

N. N. tanu. **N. N.**

N. N.

(*Hitelesitési záradék.*)

Jegyzet. Azon esetben, ha a répaczukorgyárnak naponkénti adóátalánya még hivatalosan nem lenne megállapitva, akkor e szavak helyett: „mely ....forintot tesz," következő kitétel használandó: „mely egyelőre...............................forinttal vétetik".

10. számu minta.

1. Érkezett az 187....-ik évi .... hó ....-ik napján.

2. Előjegyeztetett........................szám alatt.

3. A nyilatkozat megvizsgálása és összehasonlitása az eredeti:

elsőpéldánynyal,
másodpéldánynyal,
harmadpéldánynyal.

Nyilatkozat

a kivitelre szánt czukorszállitmányokról.

Alólirott .... a m. kir. .... bejelenti, hogy a ....i kir. pénzügyigazgatóságnak 18........-ik év ....hó ......n .... szám alatt kelt engedélye alapján, az adóvisszatérités fentartása mellett, e nyilatkozat második oldalán részletezett $\frac{\text{gyarmati}}{\text{répa-}}$ czukorszállitmányt $\frac{\text{vasuton}}{\text{gőzhajón}}$ a ....i $\frac{\text{m. kir}}{\text{cs. kir.}}$ .... hivatalon át ....ba szállitani szándékozik.

Kelt .... 18................

N. N.
küldő.

A fentebbi szállitmány szabályszerü vámkezelés alá vonatván, azon kötelezettséggel bocsáttatott el, hogy .... a kilépti kezelés végett 18........-ik évi ....hó ....-ik napjáig a ....i $\frac{\text{cs. kir.}}{\text{m. kir.}}$ ....hivatal elé állittassék.

Kelt .... 18................

M. kir. .... hivatal.

P. H.

I. A küldő nyilatkozata.

Száma	Neme	Számai és jelei	Az egyes csomagok és az egész szállitmánynak súlya *)					A czukornak neme	A küldő iparkönyvének lap- és kiadási tételszáma	A czukoradónak visszatérítése fejében				Az utalvány kiszolgáltatandó kinek?
a tartályoknak			teljsúly		göngysúlya		tiszta súly			igényeltetik		utalványozandó		
			az egész (külső és belső) csomagolással	a belső csomagolással (papir és zsineg)	a belső csomagolásnak	a külső csomagolásnak (papir és zsineg)				mely tétel szerint	összes összegben **)	kinek részére	mely állampénztárnál	
			kilogramm							frt | kr				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15

*) Hogyha a szállitmány valamennyi tartálya ugyanazonegy teljsúlyt tartalmazza, ez esetben e körülmény a nyilatkozatban megemlitendő, és a teljsúly az illető rovatban csak egyszer teendő ki; ugyanezen eljárás követendő a göngy- és tisztasúlyra nézve is, ha mindkettő valamennyi tartályban egyenlő.

**) Az adóvisszatéritési összeg nem minden egyes tartály, hanem az egész szállitmány után egy összegben tüntetendő ki.

II. A hivatalos szemle-lelet.

A tartályoknak száma, neme, számai és jegyei	Súly – valóságos mérés után – teljsúly – az egész (külső és belső) csomagolással	Súly – valóságos mérés után – teljsúly – a belső csomagolással (papir- és zsineggel)	Súly – a próbamérés alapján – a megmért tartályok számai	Súly – a próbamérés alapján – teljsúly	Súly – a próbamérés alapján – göngysúly – az egész (külső és belső) csomagolással	Súly – a próbamérés alapján – göngysúly – a belső csomagolással (papir- és zsineggel)	Súly – a próbamérés alapján – tiszta súly	Súly – összes tiszta súly a próbamérés után	A czukornak neme	Apolarisationális minta – a tartályoknak számai, melyekből kivétetett	Apolarisationális minta – hová küldetett?	Apolarisationális minta – hol téteményeztetett le?	Az űrzár alá való berakás – a tartályok számai	Az űrzár alá való berakás – a vasuti vagy hajóhelyiségek száma és jele	A hivatalos zár – neme és az alkalmaz. pecsétek és drótzsinegek sz.	A hivatalos zár – a zsinegdij elszámoltatott	Jegyzet
	kilogramm																
16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28	29	30	31	32	33

Észrevételek,

melyek a közbenső hivatalok részéről, a szállitásnál előforduló véletlen események alkalmából tétettek.

Elintézés.

1. Atadatott az 18.........-ik évi .... hó ....-ik napján.
2. Beiktatott .... tételszáma alatt.
3. A vámhivatali vizsgálat eredménye:
   a) a tartályok és zár;
   b) a czukor mennyisége (súly);
   c) a czukor minősége (neme, százalék és osztályozás külső jelek szerint);
   d) az adóvisszatérités összege tekintetében.
4. A vámvonalon át történt kivitelnek igazolása:
   a) ha a kiviteli eljárás a határvámhivatal által foganatosittatik:
   A czukorküldemény ....N. N.................. kiséretében 187.....-ik évi .... hó ....-ik napján a ....i bemondó állomáson át kiszállitandó;
   b) ha a kiviteli eljárás valamely belső fővámhivatalnál ürzár alatt történik.
   Fent körülirt .... tartály .... tisztasúlyu czukorral .... pecsét felrakása mellett, a ....i $\frac{\text{jellel}}{\text{számmal}}$ ellátott $\frac{\text{vasuti kocsiban}}{\text{hajóban}}$ ürzár alatt 187.....-ik évi .... hó ....-ik napján .... szám alatt kelt bemondójegy kiséretében a ....i $\frac{\text{cs. kir.}}{\text{m. kir.}}$ vámhivatalhoz ....ba leendő kiszállitása végett utaltatott.

Kelt .... M. kir. fővámhivatal.

A szállitmány a kilépti jegyzék ....-ik tétele szerint a sértetlen hivatalos zár levétele után ....ba kilépett (kivitetett).

5. Az adóvisszatéritésről szóló utalvány 187.....ik évi .... hó ....-ik napján állittatott ki.

11. számu minta.

_______________ *frt.*

U t a l v á n y.

Az 18____-ik évi______________hó_____-ik napjától számitandó hat hó mulva fizessen a______________i m. kir.______________________nak vagy rendeletére

____

nyi összeget, mint adóvisszatéritést a fentebbi napon a vámvonalon át______________ba kiszállitott,__________ tartályokban__________kilogrammot tartalmazó $\frac{\text{első-}}{\text{másod-}}$ osztályu répaczukorért, melyet N. N. 18_____-ik évi__________ hó______n az adóvisszatérités fentartása mellett kivitelre bejelentett.

Kelt______________________18________

M. kir. fővámhivatal.

Jegyzet. Ezen utalványban kitett összeg az utolsó birtokosnak (forgatmányosnak) kifizettetik; a forgatmányosok aláirásainak valódiságáról a kincstár jót nem áll.

112.

A m. kir. pénzügyministernek 43,241. sz. alatt kelt körrendelete,

a szeszadóról szóló 1878. XXIV. törvényczikk végrehajtása iránt.

A szeszadóról szóló 1878. évi XXIV. törvényczikk végrehajtása iránt, az osztrák cs. k. pénzügyministeriummal egyetértőleg, e törvény 113. §-a alapján, következők rendeltetnek:

1. §.

A törvény 2. §-ához.

Adómentes pálinkafőzés.

Az adómentes pálinkafőzés engedélyében csak azok részesülnek, kik öntermesztette anyagokból önmagok és velök egy kenyéren lévő háznépük vagy cselédeik részére pálinkát főznek, és sem szeszes italokkal nem kereskednek, sem ilyeneket kicsinyben el nem adnak vagy ki nem mérnek, sem pedig mások számára szesz- vagy pálinkatöményitéssel avagy rozsolis, liqueur vagy más bármiféle anyagokkal vegyitett szeszes folyadékok készitésével nem foglalkoznak.

Pálinka alatt ezentul is, mint eddig, oly termelvény értetik, mely a hivatalos 100 foku szeszmérő szerint 50 fokot meg nem halad.

A szeszadó-törvény és szabályok hivatalos összeállitásának VI. fejezetében foglalt, az adómentes pálinkafőzésre vonatkozó határozmányok, a következő módositásokkal továbbra is érvényben maradnak.

Ugyanis:

1. Az egy évre engedélyezett adómentes pálinkamennyiség rendszerint egy bizonyos időszak alatt kifőzendő, a midőn is a főzési üzletet napról-napra — a vasár- és ünnepnapokat kivéve — félbeszakitás nélkül kell folytatni. Ha azonban valaki az adómentes pálinkafőzésre két- vagy többféle anyagot kivánna felhasználni, melyek ugyanazon időben nem állanak rendelkezésre, akkor minden egyes ily anyagra nézve külön időszak engedélyezhető, magától értetvén, hogy itt is a főzési üzletet az egyes -időszakon belül csak vasárnap vagy más ünnepnapon lehet félbeszakitani.

Sőt ha a szükség ugy hozza magával, lisztes anyagok feldolgozása esetében évenkint két, borseprő feldolgozása esetében pedig évenkint három ily időszak is engedélyezhető.

2. Senkinek sem szabad az adómentes pálinkafőzés engedélyét az általa birt vagy használt épületeken és földterületeken kivül gyakorolni.

2. §.

A törvény 3. §-ához.

Egetett szeszes folyadékoknak adóvisszatérités melletti kivitele.

Az édesitetlen égetett szeszes folyadékoknak adóvisszatérités melletti kivitele iránt a m. kir. pénzügyministeriumnak 1870. október hó 2-án és 8-án 40.092, 1871. márczius hó 29-én 10.693, 1871. évi szeptember 22-én 42.308, továbbá 1875. évi julius hó 23-án 31.729 és 1878. évi január 28-án 3496. számok alatt kiadott rendeletei továbbra is érvényben maradnak.

Ezen rendeletek az alább következő megszoritásokkal az adóvisszatérités fentartása mellett külföldre szállitandó liqueurökre (édesitett égetett szeszes folyadékokra) is kiterjednek:

1. Az adóvisszatérités melletti liqueur a határvámvo-

nalon át való kivitele csakis liqueurgyárosoknak engedélyezhető.

2. A küldemény legalább is 100 darab $^1/_4$, $^1/_2$ vagy egy literes palaczkokból, vagy 25 literes hordókból álljon.

A liqueurgyáros köteles a liqueur kiszállitására szánt palaczkokból a küldő hivatalnak mintákat bemutatni, melyek az ürtartalmat jelző és lepecsételendő felirásokkal legyenek ellátva.

4. Az egy küldeményhez tartozó liqueurrel töltött palaczkokat tökéletesen biztositó hivatalos zár alá helyezhető ládákba vagy kosarakba kell csomagolni, kivéve azon eseteket, midőn vasut- vagy gőzhajószállitásoknál csomagzár helyett az ürzár alkalmazható.

5. A liqueurként bevallott folyadék tiszta és édes legyen és legalább 30 százalék alkoholt tartalmazzon. Ha a folyadék megizlelése alkalmával kétely támad az iránt, vajjon az bir-e ily szesztartalommal, akkor a folyadék szakértők által megvizsgálandó.

6. A szesztartalom és a szeszfokok összegének kitétele a kiviteli nyilakozatban elmaradhat.

Ha liqueur palaczkokban szállittatik, akkor annak mennyisége a palaczkok száma és ürtartalma szerint mondandó be; pl. „100 félliteres palaczk."

7. Ha a liqueur hordókban szállittatik külföldre, az adóvisszatérités minden 25 liter liqueur után 93 krral, ha pedig a kiszállitás palaczkokban történik, akkor az adóvisszatérités minden 100 negyed-literes palaczk után 93 krral, minden 100 félliteres palaczk után 1 frt 86 krral és minden 100 egész-literes palaczk után 3 frt 72 krral számittatik.

Ha a hordókban szállitott küldemény egy negyed hektoliteren aluli tört részt is tartalmaz, ezen tört rész nem vétetik tekintetbe, ép ugy mint a palaczkokban való kivitelnél is a 100 üvegen aluli tört rész számitáson kivül marad.

Egy negyed liternél nagyobb, de fél liternél kisebb, vagy félliternél nagyobb, de egy liternél kisebb, vagy egy liternél nagyobb palaczkok csak egy negyed, illetőleg fél, és illetőleg egy literrel számittatnak.

8. A küldő hivatal rendszerint nem vizsgálja meg a küldeményben foglalt liqueur szesztartalmát, hanem csak megtekintés és izlelés által állapitja meg a liqueurként bevallott folyadék minőségét. De ha ez alkalommal kételye támadna az iránt, vajjon a folyadék szesztartalma 30 szeszmérő fokot elér-e vagy sem, akkor köteles az eljáró (küldő) hivatal, a küldő közbenjárása mellett próbát venni és azt megvizsgáltatni.

A palaczkok mennyiségének és beltartalmuk minőségének meghatározására elegendő, ha minden csomagból csak egyes palaczkok nyittatnak fel, de azoknak kiválasztásánál a küldőnek befolyása szigoruan távol tartassék.

9. Ugyanezen eljárás követendő a kilépti hivataloknál is. Ha azonban a palaczkokban szállitott liqueurküldemény belső vizsgálatát a küldő hivatal két tisztviselője (egy vám- és egy pénzügyőri tisztviselő) teljesitette és a hivatalos zár, valamint a csomagolás is kellő rendben van, akkor a kilépti hivatal az ily küldemény belső vizsgálatát mellőzheti.

3. §.

A törvény 4. §-ához.

Iparczélokra felhasznált pálinka utáni adóvisszatérités.

Az ólomczukor-készitésre felhasznált pálinka után egyelőre a fogyasztási adó visszatérittetik. E tekintetben következők rendeltetnek:

1. Az emlitett adóvisszatérités mindegyik ólomczukorgyárosnak engedélyeztetik, ki:

a) az ólomczukor-gyártásra oly eczetet használ, melyet pálinkából önmaga készitett;

b) ki továbbá csempészkedésért vagy valamely adó alá eső műveletre vonatkozó szabályok ellen elkövetett sulyos jövedéki kihágás miatt még büntetve nem volt, vagy ily vád alól nem pusztán bizonyitékok hiánya miatt mentetett fel; és ki végre

c) rendes kereskedelmi és iparkönyveket vezet, és magát azon kötelezettségnek alá veti, hogy a pénzügyi közegek ezen könyvekbe szabadon betekinthessenek és az üzleti helyiségbe és a raktárokba — a mikor kivánják — bemehessenek azon czélból, hogy a pálinka-, eczet- és az ólomczukor-készleteket felvehessék és a könyvekkel összehasonlithassák.

2. Ezen engedélyt az ólomczukor-gyáros kérelmére azon kir. pénzügyigazgatóság adja meg egy évre, melynek kerületében a gyár fekszik.

3. Az adóvisszatéritésnek csak akkor van helye, ha az ólomczukor-készitésre használt pálinkának alkoholtartalma 50 fokot meg nem halad. Ezen pálinka egyébiránt a visszatéritendő adónak megállapitásánál legfelebb 30 hektoliter szeszfokkal számitható a készitett ólomczukor minden 100 kilogramja után.

4. Az ólomczukor-készitésre forditandó pálinkát, még felhasználtatása előtt, két pénzügyi közeg jelenlétében, a gyáros által saját költségén beszerzendő vegyszer hozzá vegyitése által élvezetre használhatlanná kell tenni.

Ezen szer kánfor vagy állati kátrány-olaj legyen, és az elsőbbiből legalább 80 gramm, az utóbbiból pedig legalább 160 gramm vétessék minden hektoliter pálinkára.

5. Az ólomczukor-gyáros köteles:

a) a 4. pont alatt emlitett szerrel vegyitett pálinkának mennyiségéről és szeszfoktartalmáról;

b) a készitett ólomczukor mennyiségéről; és

c) ez utóbbinak eladásáról a pénzügyi közegek részére külön feljegyzéseket vezetni, és ezeket az emlitett közegek kivánatára mindenkor előmutatni. Köteles továbbá

a gyáros megengedni, hogy a pénzügyi közegek a most emlitett feljegyzéseket az ipar- és kereskedelmi könyvekkel összehasonlithassák.

6. Hogy az ólomczukor-készitésre felhasználandó pálinka a 4. pont alatt előirt vegyszerrel kellően összevegyittethessék, az ólomczukor-gyáros egy külön, legalább 6 hektoliter tartalmu kádat tartozik üzleti helyiségében felállitani, és azt hivatalos kimérés és megjelzés végett a pénzügyőri biztosnak bejelenteni.

Ezen kád 5 hektoliter ürméretig — ha pedig 6 hektoliternél nagyobb ürtartalommal birna — még az 5 hektoliteren felül eső töltések magasságáig, kimérendő és megjelzendő.

A legfelsőbb jelzésen felül azonban a kádban még annyi üres hely legyen, hogy a jelző-szögig érő pálinka a 4. pont alatt emlitett szerrel kellően összevegyittethessék.

7. Az egyszerre vegyitendő pálinkamennyiség 5 hektoliternél kevesebb nem lehet.

8. Az ólomczukor-gyáros köteles, valahányszor egy bizonyos pálinkamennyiséget adóvisszatérités mellett ólomczukor-készitésre kiván használni, és ezen pálinka még a 4. pont alatt emlitett szerrel vegyitendő — erről az 1. számu minta szerint két példányban kiállitott jelentését azon pénzügyőri biztosnál benyujtani, kinek kerületében az ólomczukor-gyár fekszik.

Ezen bejelentés alapján két pénzügyi közeg a 6. pont alatt emlitett kádban lévő pálinkának mennyiségét és alkoholtartalmát állapitja meg, és ha ezen alkalommal nehézség nem merült fel, akkor a 4. pont alatt emlitett vegyszer az ugyanott előirt mennyiségben a pálinkához hozzáadatik és avval összekevertetik.

Ennek megtörténtével a két pénzügyi közeg a pálinka mennyiségét és foktartalmát, valamint a 4. pont alatt előirt vegyszerrel eszközölt összevegyitését, a bejelentés mindkét példányában feljegyzi.

Az ekként kiegészitett bejelentés egyik példánya az ólomczukor-gyárosnak kézbesittetik, ki azt az 5. pont alatt előirt feljegyzésekhez csatolja, a második példány pedig a pénzügyőri biztos által haladék nélkül a m. kir. pénzügyigazgatóságnak küldetik be.

9. Ha a 8. pont szerint eljáró két pénzügyi közeg egyikének vagy másikának, vagy mindkettőjöknek állomáshelye az ólomczukorgyár helyén kivül esik, akkor a gyáros köteles, az egyik, illetőleg mindkét pénzügyi közeg utazási illetményeit az erre kijelölt állampénztárba lefizetni.

10. A fogyasztási adó visszatéritését a pénzügyigazgatóság félévenként rendeli el, az ólomczukor-készitésre valóban felhasznált és élvezetre használhatlanná tett (szabályszerüen denaturált) pálinkának mennyiségéhez és alkoholtartalmához képest.

A pénzügyőri biztos e végre az 5. pont alatt előirt feljegyzést a gyáros kereskedelmi- és ipar-könyveivel történt összehasonlitásuk után félévenként lezárja, és a mellékletül becsatolt bejelentésekkel (elsődletekkel) együtt a pénzügyigazgatóságnak terjeszti be.

Ha ezen bejelentések nagyobb pálinkamennyiségről szólanak, mint a mennyi a lefolyt félévben az ólomczukor készitésre felhasználtatott, ez esetben a pénzügyőri biztos a következő félévre vezetendő feljegyzésben az átvételi tételnél megjegyzésképen beirja a lejárt félév végével fenmaradt pálinkának mennyiségét és alkoholtartalmát.

11. A 8. pont alatt előirt hivatalos eljárást, (az ólomczukor-készitésre bejelentett pálinka mennyiségének és alkoholtartalmának megállapitása és a vegyszerrel való összevegyitése iránt) a pénzügyőri biztos egy másik pénzügyőri közeggel együttesen foganatositja.

12. A pénzügyigazgatóság köteles, mielőtt a fogyasztási adónak visszatéritése iránt véglegesen intézkednék, az ólomczukor-gyáros feljegyzéseit és annak mellékleteit átvizsgálni; és különösen ez utóbbiakat a beérkezett másod-

bejelentésekkel (másodlatokkal) összehasonlitani és a netáni nehézségeket elintézni.

Az adóvisszatérités, mely minden hektoliter szeszfok után 11 krral számitandó, a szeszadó-jövedék terhére esik, és a havonkinti szeszadó-jövedelmi kimutatásokban veendő fel azon szeszmennyiségnek kitétele mellett, mely után az adó visszatérittetett.

13. A pénzügyigazgatóság köteles az ólomczukor-gyárost az általa megtéritendő fuvar- és utazási költségek összegéről (9. pont) irásban értesiteni és neki egyuttal azon pénztárt is megjelölni, melybe ezen illetmények befizetendők.

Ezen illetményeknek a felvételre jogositottaknak javára való kifizetését a pénzügyigazgatóság külön utalványokkal rendeli el.

4. §.

A törvény 23. §-ához.

A szeszadó-megváltásról.

Az égetett szeszes folyadékok termelésétől járó fogyasztási adónak szabad egyezkedés (megváltás) utján leendő kiszabása és beszedése iránt a következők rendeltetnek:

I. Azon szeszfőzdékre nézve, melyekben csak egy főzőkészülék használtatik közvetlen tüzeléssel, mely főzőkészülék más alkatrészekből nem áll, mint legfeljebb 2 hektoliter ürtartalmu egyetlen kazánból, keverőkészülékből, kazánsisakból, hütőpalaczkból, hütő kigyócsőből vagy egyenes hütőcsövekből, és az üstsisakot s a hütőkészüléket egybekötő egy csőből; és a mely szeszfőzdék vállalkozói földbirtokosok, kik kizárólag öntermesztette gyümölcsöt, vagy saját bortermésükből nyert törkölyt, vagy seprőt, vagy bogyógyümölcsöket, vagy gyökérnövényeket, vagy

egyéb vadon termő gyümölcsnemüeket használnak szesztermelésre.

1. A megváltás vagy az ily szeszfőzdék egyes vállalkozóival, vagy a községben lakó valamennyi vállalkozóval együttesen, vagy pedig ezek számára magával a községgel is megköthető.

2. A megváltás időtartama akként állapitandó meg, hogy az az évnek csak azon részét foglalja magában, melyben a szesztermelés tényleg folytattatik.

Ugyanazért szükséges, hogy azon esetben, ha a szesz termelés az évnek különböző, egymástól elválasztott szakaiba esik, minden egyes időszakra nézve külön megváltás köttessék.

3. Azon vállalkozó, ki szeszadóját a törvényes engedélyen belül megváltás utján kivánja fizetni, köteles a szeszfőzésre meghatározott időszaknak bekövetkezése előtt legalább 14 nappal azon pénzügyőri szakasznál, melynek ellenőrzési kerületében szeszfőzdéje fekszik, szóval vagy irásban bejelenteni:

a) nevét és lakhelyét;

b) a helység nevét és a szeszfőzésre használt épületnek összeirási számát;

c) a szeszfőzésre rendelt helyiséget;

d) a főzőkészülék minőségét, a főzőüst ürméretét és azon körülményt, vajjon a főzőkészülék már hivatalosan megjelöltetett-e vagy sem?

e) az időszakot, melyen át a szeszfőzés folytattatik;

f) a feldolgozandó anyagok nemét s mennyiségét, és pedig ez utóbbit hektoliterekben.

4. Ezen bejelentésnek (3) akkor is van helye, ha valamely község szesztermelői együttesen kivánnak szabad egyezkedésre lépni; csakhogy ily esetekben a község mind azon szesztermelőinek, kiknek a megváltás egyáltalán engedélyezhető, a szesztermelésre egy és ugyanazon időszakot

kell választaniok, és a bejelentésben azon körülményt is megemliteniök, hogy közös megváltást kivánnak.

5. A szesztermelésre meghatározott időtartam napok szerint, a kezdet és befejezés napjának kitételével jelölendő meg, és ne legyen hosszabb, mintsem a főzőkészülék minőségére és a szokásos főzési eljárásra való tekintettel, a bejelentett termelési anyagmennyiség feldolgozására szükségesnek bizonyul.

6. A 3. pont alatt emlitett jelentés alapján a főzőkészülék minősége és a főzőüst ürmérete megállapittatik, és a főzőkészülék hivatalosan megjelöltetik.

Egyuttal pedig megállapittatik az is, vajjon a szeszfőzde azon főzdék sorába tartozik-e, melyek a szeszadót megváltás utján fizethetik.

Az ebbeli hivatalos eljárás eredménye egy lelet-jegyzékbe foglaltatik, mely a szeszfőzdének vállalkozója vagy ennek meghatalmazottja által, ha pedig az illető irni nem tudna, két kifogástalan tanu által irandó alá.

Ha a főzőüst ürméretének megállapitása és a főzőkészülék hivatalos megjelölése óta 3 év még le nem járt, és a megváltási időre nézve sem állott be változás, akkor a lelet ujbóli felvétele elmaradhat.

7. A megváltás iránti tárgyalás csak akkor fejezendő be, ha a szeszfőző bejelentése a termelési anyagok mennyiségére nézve, vagy közvetlenül ezen anyagok felvétele által, vagy esetleg biztos tárgyi ismérvek alapján, pl. bortörkölynél a szüret állásához képest, ellenőrizhető.

8. A megváltási átalány megszabása akként történik, hogy:

a) a főzőkészüléknek és a szokásos üzletmódnak megfelelő anyagmennyiség, mely az anyag nemére való tekintettel naponkint feldolgozható;

b) az anyagmennyiség minden egyes hektoliterjére eső és a hivatalos szeszmérő szerint hektoliter-fokokban kifejezett szesznyereménynyel;

c) az üzletnapok számával; és

d) minden hektoliter-fok után 11 krral megállapitott adóval szoroztatik.

9. A szeszadónak lefizetése megváltás utján csak a következő feltételek alatt engedtetik meg:

a) a megváltás tartama alatt nem szabad sem több, sem más főzőkészülékeket használatba venni, mint a melyek megváltás végett bemondattak és számitásba vétettek.

Szintugy nem szabad más anyagokat feldolgozni, mint a minők bejelentettek és a szeszadótörvény 23-ik §-ának 1-ső pontja alatt megjelöltetnek; valamint egyáltalában a szesztermelés a megváltási alapon túl ki nem terjeszthető;

b) a pénzügyi hatóságoknak és közegeknek szabadságukban áll, valahányszor szükségesnek tartják, az erre vonatkozó szabályok megtartása mellett, szemlét és vizsgálatot tartani és a főzőkészüléket a megváltási időszak lejártával oly módon használaton kivül helyezni, hogy a főzőüstnek más czélra való használata ne akadályoztassék.

10. Az adómegváltási alapoktól való mindazon eltérés, mely azokon túl menő alkoholmennyiség termelését teszi lehetővé, mint jövedék-megrövidités a lehetővé tett termelési többlet mérvéhez képest büntetendő.

Ha pedig az eltérés oly természetü, hogy annak következtében a szeszfőzde a megváltás alá eső főzdék sorából kiesik, akkor a szeszadótörvénynek azon büntetési határozatai alkalmazandók, melyek az adóátalányozásra vonatkoznak.

Utóbbi esetben a megváltási szerződés is megszüntnek nyilvánitandó, mig az eltérés egyéb eseteiben a pénzügyigazgatóság jogában áll a megváltási szerződést megszüntetni, vagy fentartani.

11. A megváltási szerződésben kikötött átalány-összeget még a szeszfőzésre meghatározott időszak beállta előtt kell az erre megjelölt hivatalnál nyugta mellett befizetni.

Ha azonban ezen időszak két vagy több hónapra

terjedne, akkor az átalány-összeg ugyan annyi egyenlő havi részletekben előre fizetendő; ha csak a fél az egész átalány-összeget nem kivánná előre és egyszerre lefizetni. — Ha a fizetés nem teljesittetnék kellő időben, akkor a pénzügyigazgatóság a megváltási szerződést megszüntnek nyilvánithatja.

12. A megváltás tartama alatt véletlenül beállott oly körülmény, mely a megváltásban foglalt szesztermelés apadását idézné elő, a megváltási szerződés határozatain mit sem változtat.

De ha a szesztermelés előre nem látott esemény folytán az egész főzési időszakon át lehetlenné válnék, és a fél erről még a főzési időszak beállta előtt a pénzügyigazgatóságnak irásbeli jelentést tesz, akkor az illető főzési időszakra eső átalány-összeg visszatéritendő, illetőleg leirandó.

13. Minden megváltásról két példányban kiállitandó bélyegmentes jegyzőkönyv veendő fel, melynek tartalmazni kell:

a) azon személyek megnevezését, kikkel egyenként vagy egyetemlegesen a megváltási szerződés megköttetett, ugy nemkülönben a megváltás alapjául szolgáló adatokat (megváltási alapokat) (3., 4., 5., 6. sz.);

b) a kikötött megváltási átalány-összeget;

c) a 9., 10., 11. és 12. pontok alatt foglalt határozmányokat.

A megváltás engedélyezésére a pénzügyigazgatóság illetékes, mely e tekintetben a kincstárnak és nemkülönben azon szeszfőzőknek érdekeit is tartozik megóvni, kik a szeszadót más adóztatási mód szerint fizetik.

A megváltási szerződést pótló jegyzőkönyvnek egyik példánya, a jóváhagyási záradékkal ellátva, a szeszfőzde vállalkozójának szolgáltatik ki.

II. Azon szeszfőzdéknél, melyeknek vállalkozói egyszersmind serfőzők és kizárólag sa-

ját termelésük hulladékait — a romlott sört kivéve — használják fel szesztermelésre.

14. Azon serfőző, ki az emlitett hulladékokból szeszt termelni, és az ezen termelés után járó szeszadó iránt szabad egyezkedésre kiván lépni, köteles a 3-ik pont *a*), *b*), *c*), *d*) tételei alatt megjelölt adatokat, továbbá a czefre-edények számát és ürtartalmát az illető pénzügyőri szakasznak irásban bejelenteni, és ezen jelentésben azon körülményt is megemliteni, vajjon a czefrekádak hivatalosan már megjelöltettek-e vagy sem?

15. Ezen bejelentés alapján (14.) a 6. pont alatt foglalt utasitásokhoz képest a hivatalos lelet vétetik fel, a mennyiben ez a legközelebb lefolyt 3 éven belül már meg nem történt volna, vagy a mennyiben ez utolsó lelet felvétele óta a főzőkészülékekben valamely változás történt.

16. A megváltási átalány a sörtermelés terjedelméhez képest akként szabatik meg, hogy a megváltás idejében folytatott sörtermelés hulladékainak minden 100 hektoliterjére egy megfelelő és legalább 30 hektoliterfokkal, vagyis 30 literrel számitandó szesz-nyeremény fokonkénti 11 krnyi adóval szoroztatik.

17. A szesz- és serfőzdének vállalkozója köteles a megváltási átalányt a megváltás idejébe eső minden egyes serfőzemény bemondása alkalmával, a bemondott sörlé mennyiségéhez képest, azon hivatalnál befizetni, melynél a söradót is fizeti, és e végre az emlitett adóbemondásban, hivatkozással a megváltási szerződésre, megjegyzésképen az összeget is kitenni.

18. A megváltási szerződés 3 évre köttetik, azon kikötéssel, hogy az mindkét részről minden időben felmondathassék.

A felmondásnak irásban kell történni. A felmondás napjától számitandó egy hónap mulva a megváltási szerződés megszünik.

19. A serhulladékokból való szesztermelésnek bármi

okból történt megszoritása a megváltási szerződés határozatain mit sem változtat.

De ha a szesztermelés valamely elhárithatlan akadály következtében legalább egy hónapra teljesen lehetetlenné válnék és a vállalkozó vagy meghatalmazottja ezen üzletakadályt az illető pénzügyőri szakasznak irásban bejelenti, ez esetben a megállapitott üzletszünet idejére eső megváltási átalány-összeg visszatéritendő, illetőleg leirandó, feltéve, hogy a serhulladék utólagosan nem használtatik szesztermelésre, hanem tényleg más rendeltetést nyer.

20. A serhulladékokból való szesztermelés iránti megváltás egyébiránt a 9. és 10. pont alatt foglalt határozatok alá esik.

Ugyszintén a megváltási jegyzőkönyvet illetőleg a 13. pont alatt foglalt határozatok a serhulladékokra nézve is érvényesek, csakhogy a megváltási alapok és a megváltási átalány meghatározása, serhulladékok feldolgozása esetében, a 14. és 16. pontok alatt foglalt utasitásokhoz képest történik, és a 11. és 12. pontok alatt foglalt határozatok helyett, a 17. és 19. pont alatti határozatok alkalmazandók.

5. §.

A törvény 26. §-ához.

Mezőgazdasági szeszfőzdék részére engedélyezett adóleengedés.

Mezőgazdasági szeszfőzdének csak az tekintendő, mely valamely mezőgazdasághoz tartozó birtok-állománynak nem csupán lényeges alkatrészét képezi, hanem a mezőgazdasággal annyira összefügg, hogy kizárólag vagy legnagyobb részt ez utóbbinak terményeiből nyeri a szesztermelésre szükséges anyagot s másrészt a szesztermelés után nyert moslék a gazdaság részére takarmányt, vagy leg-

alább is a szeszfőzde vállalkozójának számlájára ezen moslékon hizlalt hizómarháktól származó trágyát szolgáltat.

Oly szeszfőzde tehát, a melyben czukorüledék dolgoztatik fel, ha csak ezen czukorüledék pótanyag gyanánt nem használtatnék fel a szeszfőzdével összekötött gazdaságból nyert anyagok mellé, — mezőgazdasági szeszfőzdének nem tekinthető.

Ha valamely mezőgazdasági szeszfőzdének vállalkozója azon 20, illetőleg 10 százaléknyi leengedésre igényt tart, melyben a szeszadótörvény 26. §-a szerint, a 25. §-ban megállapitott szesznyereményből részesülhet, köteles ezen igényét legkésőbb 4 héttel az évenkinti szesztermelési idény kezdete előtt a pénzügyigazgatóságnál irásban bejelenteni.

Ezen bejelentés egyébiránt az üzleti helyiségek leirásával és az edények- és műeszközök jegyzékével (szeszadótörvény 30. §-a) összefoglalható.

Tartalmaznia kell pedig ezen bejelentésnek:

1. a szeszfőzde állomáshelyét, összeirási számát;

2. határozott megjelölését azon mezőgazdaságnak, a melyhez a főzde tartozik;

3. a mezőgazdaság és szeszfőzde tulajdonos nevét;

4. annak nevét, ki

a) a mezőgazdaságnak,

b) a szeszfőzdének vállalkozója;

5. a mezőgazdasághoz tartozó szántóföld, rét és legelők földterületét egyenként és összesen;

6. a szeszfőzde részére naponként megadóztatandó czefre-ürméretet;

7. a szeszfőzdében feldolgozandó anyagok nemét;

8. a szesztermelési anyagok honnanvételét;

9. azon esetben pedig, ha a szeszfőzde és a mezőgazdaság nem egy és ugyanazon személy által kezeltetnének, a szeszfőzde és a mezőgazdaság vállalkozói között fennlévő szerződési viszonyra vonatkozó azon adatokat is, melyek egyrészt a szesztermelési anyagokra, másrészt

pedig a szeszfőzési üzletből nyert moslékra, illetőleg az azon hizlalt hizómarháktól származó trágyára vonatkoznak

A leengedési igény iránti bejelentésnek minden esetben fel kell szerelve lenni:

a) telekkönyvi kivonattal és községelőljárói igazolványnyal arra nézve, hogy a szeszfőzde a mezőgazdaságnak lényeges alkatrészét képezi, és hogy mindkettő csakugyan a bejelentésben megnevezett személy tulajdona;

b) a mezőgazdasághoz tartozó szántóföldek, rétek és legelők területi nagyságát kitüntető kataszteri kivonattal azon esetre, ha a telek-terület térmértéke a telekkönyvi kivonatban nem lenne kimutatva.

Azon esetben pedig, ha sem a mezőgazdaság, sem a szeszfőzde, vagy csupán a mezőgazdaság és nem pedig egyszersmind a szeszfőzde kezeltetnék maga a tulajdonos által, még bemutatandó:

c) a tulajdonos és vállalkozó közt fennálló bérleti viszony igazolására a haszonbéri szerződés eredetben vagy hitelesitett másolatban. A főzdét kizárólag illető haszonbérleti viszonynál megkivántatik, hogy a haszonbérleti szerződés még a 9-ik pont alatt kiemelt körülmények iránt is nyujtson teljes felvilágositást, minthogy ellenkező esetben maga a szerződés nem tekintetnék elegendő bizonyitéknak.

Ha a kivánt adatok teljesen beszolgáltattak, akkor a törvényes leengedés azon üzlet után engedélyezendő, mely szeptember, október vagy november hónapokban kezdődő 8 havi időszakon belül esik.

Ha a naponként adó alá eső erjürméret nagyobb lenne, mint a mennyi a szeszfőzdével összekötött mezőgazdaság viszonyainak — minden 5 hektár térnagyságu szántóföld-, rét- és legelőre egy hektolitert számitva — megfelel; vagy pedig az tünnék ki, hogy más tekintetben valamely leengedési föltétel hiányzik, avagy utólagosan elesett, akkor a leengedési igény visszautasitandó vagy a netalán már kiadott engedély visszavonandó.

Utóbbi esetben a netalán már élvezett leengedés, a mennyiben az a visszavont engedélyen alapul, a szeszfőzdének vállalkozója által a kincstárnak megtéritendő.

A szeszadónak ellenőrzésével megbizott pénzügyőri közegek kötelessége arra felügyelni, hogy senki e leengedése ne élvezze mindaddig, mig az összes előirt feltételeket nem teljesitette.

6. §.

A törvény 30. §-ához.

A főzési helyiségeknek leirása és a müeszközök jegyzék.

A beczefrézésre szánt ürméret termelőképessége szerinti átalányozás czéljából az üzleti helyiségnek leirása és a műeszközök és edények jegyzéke a 2. és 3. szám alatti minták szerint szerkesztendők.

7. §.

A törvény 33. §-ához.

A termelőképesség megváltoztatása a termelési idény alatt.

Az üzlet terjedelmének (termelőképességének) tágitásáról vagy megszoritásáról szóló irásbeli bejelentés épen ugy, mint ez az üzleti helyiségek leirása és a műeszközök jegyzékére nézve elő van irva, két példányban nyujtandó be. Az egyik példány a történt benyujtásról szóló hivatalos záradékkal ellátva, a vállalkozónak visszaadatik. Egyuttal pedig a pénzügyigazgatóság a beállott változás megállapitását, illetőleg a hivatalos lelet felvételét rendeli el, és ezen lelet alapján megállapitja azután az uj termelőképességet.

Ha a naponkénti termelőképességben beállott változás oly műeszközök vagy edények használatával járna, melyek még hivatalosan kimérve és megjelölve nem lettek,

és ha ezen kimérés és megjelölés azon időpontig, midőn az üzlet az uj termelőképesség mellett folytatandó, nem eszközölhető, akkor a szeszadótörvény 32. §-ának 2-ik bekezdése szerint kell eljárni.

Hogy a napi termelőképességnek egy és ugyanazon termelési idény alatt szándékolt megváltoztatása oly esetekben, midőn az az üzletnek egy vagy több havi félbeszakitása nélkül eszközlendő, könnyebbittessék; megengedheti a pénzügyigazgatóság, hogy a változás folytán használatba veendő uj műeszközök és edények nyolcz nappal azon hónap beállta előtt, melyben használatba vételük bekövetkezik, az üzleti helyiségekbe beállittathassanak, de csak azon feltétel alatt, hogy azok egyelőre hivatalos zár alatt tartassanak.

Ugyancsak ilynemü változás esetében azt is megengedheti a pénzügyigazgatóság, hogy azon műeszközök és edények, melyek használaton kivül helyezendők és azért az üzleti helyiségből eltávolitandók, csak a megváltozott üzlet megkezdésére következő első napon vitettessenek ki az üzleti helyiségből.

8. §.

A törvény 35. §-ához.

Műeszközök kicserélése.

Az egyenlő ürméretü és ugyanazon czélokra szánt műeszközök és edények kicseréléséről szóló jelentés irásban a pénzügyigazgatóságnál nyujtandó be, mely haladék nélkül intézkedik a szükséges lelet fölvétele iránt. Ha ezen alkalommal csakugyan kitűnik, hogy a használatba veendő műeszközök vagy edények az üzleten kivül helyezendőkkel ürméret és rendeltetés tekintetében egyenlők, akkor a kicserélés a leleti jegyzőkönyv alapján azonnal megtörténhetik.

9. §.

A törvény 40. §-ához.

Pót-adóbemondás.

A termelési idény utolsó havára bejelentett üzleti időn túl terjedő üzlet folytatására a pénzügyigazgatóság adja meg az engedélyt, ha a fél azért irásban folyamodik, és azon előre nem látott körülmények, melyek az üzlet további folytatását szükségessé teszik, kellően igazoltatnak.

10. §.

A törvény 41. §-ához.

Adóbemondás mintája.

A beczefrézésre szánt ürméret termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék adóbemondásai a 4-ik számu minta szerint szerkesztendők. Az e czélra készitett nyomtatványok, a kiállitási költség megtéritése mellett, azon hivatalnál kaphatók, melynél az adóbemondások benyujtandók.

11. §.

A törvény 43. §-ához.

Nap alatt azon 24 órai idő értetik, mely éjjeli 12 órától ismét éjjeli 12 óráig lefoly.

Hogy pedig semmi kétely fel ne merülhessen aziránt, vajjon a hónap valamely meghatározott napjának éji 12 órájára szóló időmeghatározás ezen napnak kezdetét vagy végét jelenti-e? az órának kitétele mellett mindenkor még kiteendő: „kezdet“ vagy „vége“; igy pl. irandó: „október 7-én éjjeli 12 órától (kezdet) 1878. október 31. éjjeli 12 óráig (vége).“

12. §.

A törvény 44. §-ához.

A feldolgozandó anyagok nemének meghatározásánál azon termelési anyagok is veendők számitásba, a melyekből az ugynevezett műélesztő vagyis az erjesztő szerül szolgáló erjedő czefre készittetik. Oly szeszfőzde részére tehát, mely répát dolgoz fel ugyan, de műélesztőjét lisztes anyagokból késziti, az adóátalány az utóbbi anyagnemre nézve megállapitott szesznyeremény után számittatik ki és fizetendő be.

13. §.

A törvény 45. §-ához.

Az elhárithatlan üzletakadály folytán beállott üzlet-szünetről és a félbeszakitott üzletnek ismétí folytatásáról szóló jelentés.

Az üzletakadály iránti jelentés azon pénzügyőri szakasznál nyujtandó be, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik.

Hogy hivatalosan megállapittathassék, vajjon a szeszadó-törvény 45. §-ának 2-ik kikezdésében előirt föltétel a főzőkészüléknek legalább 48 órai szünetelése iránt stb. teljesittetett, mindjárt az üzlet-akadály hivatalos megállapitása alkalmával, vagy külön jelentésben azon időpont is bejelentendő, midőn az üzlet-akadály elháritva leend és az üzlet ujból felvétetni fog. Ha az üzletnek ujból való felvételéről külön jelentés tétetik, akkor azt irásban két példányban azon pénzügyőri szakasznál kell benyujtani, melynek az üzletakadály bejelentendő volt, a pénzügyőri szakasz pedig ezen külön jelentéssel ugy fog eljárni, mint az üzlet-akadályról tett bejelentéssel.

14. §.

A törvény 53. §-ához.

A főzőkészülékek termelőképessége szerinti átalányozás végett benyujtandó üzletbejelentés.

A főzőkészülék termelőképességének megállapitására előirt üzletbejelentést azon pénzügyőri szakasznál kell megtenni, a melynek kerületében a szeszfőzde fekszik. Ha ezen jelentés irásban adatik be, akkor az az 5-ik számu minta szerint szerkesztendő; szóbeli bemondás esetében pedig ezen bemondás ugyanazon minta szerint hivatalból vétetik fel.

15. §.

A törvény 55. §-ához.

A főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott főzdék adóbemondásainak mintája.

A főzőkészülék termelőképessége szerint átalányozott szeszfőzdék adóbemondásai (adóbejelentései) a 6-ik számu minta szerint szerkesztendők.

Az ebbeli nyomtatványok beszerzését illetőleg a 10. §. ide vonatkozó határozata érvényes.

16. §.

A törvény 60—61. §§-aihoz.

A termény megadóztatása.

A ki szeszadóját a termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján kivánja fizetni: köteles az üzleti helyiség leirását a 2-ik számu minta szerint, és a műeszközök és edények jegyzékét a 7-ik számu minta szerint benyujtani.

Ha a termény szerinti adófizetés a hivatalos megállapitás (lelet-jegyzőkönyv) alapján engedélyezhető, akkor ezen engedély a szeszfőzde vállalkozójának a pénzügyigazgatóság által irásban adatik tudtára.

Mielőtt azonban a szeszfőző terményadóra szóló adóbejelentését benyujthatná, kell hogy, eltekintve a szeszadótörvény 60. §-ában előirt feltételek teljesitésétől, már a szeszmérőgép is felállitva és mindazon hivatalos biztositó intézkedések megtéve legyenek, melyek a szeszes folyadékoknak vagy szesztartalmu páráknak a főzőkészülékből, hűtőkészülékből stb. való tiltott elvezetésének megakadályozására szükségesek. Hogy erre vonatkozólag miként kelljen eljárni, az a főzőkészülékek és hűtőkészülékek minőségétől függ. — Átalában a következőkre figyelmeztetik:

1. A vállalkozó köteles minden egyes felállitandó szeszmérőgép részére a szeszadótörvény 60. §. 2-dik pontja értelmében kijelölt helyen biztos alapon, téglából vagy cementből, külső vakolás nélkül, állványt épittetni, és abba a szeszmérőgéphez tartozó alaptábla horgonyát akként befalaztatni, hogy a falnak könnyen észrevehető megsértése nélkül helyéből ki nem mozdittathassék.

2. Minden hűtőkészüléknek biztos alapon kell állani. Ha a hűtőkészülék — mint az ugynevezett hűtőkád (Kühlfass) — egy viztartályból és abba beillesztett hűtőcsőből (hűtőkigyóból) áll, akkor a viztartály fenekének is olyannak kell lenni, hogy megvizsgálás végett kivülről hozzáférni lehessen. A viztartály továbbá hivatalos zár alá helyezhető födéllel legyen ellátva, mely a szesztartalmu párák beeresztésére, valamint a hűtőviznek be- és kivezetésére szükséges nyilásokon kivül csak egy centiméter átmérőjü szelelő lyukakkal, azon esetben pedig, ha a hűtővizbe jég vettetnék, még csak az erre szükséges nyilással birhat, de ez utóbbival csak is akkor, ha a hűtőkészülék belső berendezése valamely csőnek alkalmazása által vagy más módon minden megtámadás ellen teljesen megóvható.

Megkivántatik végre, hogy a viztartály egyes alkatrészeinek összefüggése erős és biztos legyen és a hütőcső sem a tartály fenekére ne fektettessék, sem pedig annak oldalfalait más helyen mint ott, hol a szesz kifolyik, ne érintse.

3. A rectificatornak és a főzőkészülék minden egyéb részeinek, melyekben égetett szeszes folyadék (alszesz, flegma stb.) lepárolás közben összegyül vagy összegyüjthető, vagy külsőleg megvizsgálhatóknak s e czélra minden oldalról hozzáférhetőknek kell lenni, vagy pedig oly nyilással kell birniok, mely a belső megvizsgálást teszi lehetővé és melynek zára hivatalos zárlat által teljesen biztositható.

4. A főzőkészüléken és annak csövein alkalmazott mindazon csapok, melyek égetett szeszes folyadékok vagy szesztartalmu páráknak elzárására vagy áteresztésére rendelvék, akként legyenek készitve, hogy a törvényben előirt követelményeknek megfelelő hivatalos zár alá vétethessenek.

Az *A.* melléklet ily csapok megfelelő berendezésének leirását és rajzát szolgáltatja.

5. Megkivántatik, hogy a szesztartalmu párák vagy égetett szeszes folyadékok vezetésére használt csöveknek egymás közötti összeköttetései szintén teljes biztositást nyujtsanak.

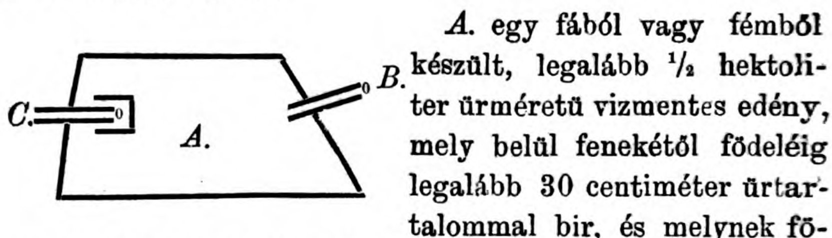
A *B.* alatt mellékelt leirás és rajz a csőkarimák és hollandi csavarkötések mikénti biztositását, illetőleg zár alá vételét ismerteti.

6. A szeszmérőgépet a hütőkészülékkel összekötő cső egész hoszszában a boritó csővel tökéletesen födött legyen.

A *C.* mellékletben foglalt leirás és rajz a boritócsőnek megfelelő berendezését és mikénti biztositását, illetőleg zár alá vételét ismerteti.

7. Ha a főzőkazánba alszesz vezettetik és a moslékot leeresztő cső sem nem nyul fel legalább 8 centiméternyire függőlegesen a főzőürbe, sem pedig ép oly magasságu, viz-

mentesen hozzá illesztett gyürüvel nincsen körülvéve, akkor azon tartály, melybe a törvény 60. §-ának 8. pontja szerint a moslékot leeresztő cső bevezetendő, következő berendezéssel birhat.

A. egy fából vagy fémből készült, legalább ½ hektoliter ürméretü vizmentes edény, mely belül fenekétől födeléig legalább 30 centiméter ürtartalommal bir, és melynek födele és oldalai akként készitvék, hogy azok a folyadéknak netáni levezetése czéljából sem meg nem furhatók, sem egyébként meg nem sérthetők, a nélkül, hogy azokon látható nyomok ne maradjanak hátra.

A moslék közvetlenül a födél alatt benyiló s a főzőkazánnak moslékot leeresztő nyilásával összekötött *B.* fémcsövön át jut ezen edénybe és innen a *C.* fémcsövön át kifolyik. Ezen utóbbi cső belül boritó által van födve, és távolsága az edény födelétől legfeljebb az edény egész magasságának egyharmad részét teszi.

Szigoruan megkivántatik, hogy a *B.* és *C.* csöveknek, valamint a födélnek az edénybe való beillesztése s nemkülönben a *B.* csőnek összeköttetése a főzőkazánnak moslékot leeresztő nyilásával teljesen biztosak és utóbbi összeköttetés, ugy mint az edény födele is hivatalos zár alá helyezhetők legyenek. Végre szükséges, hogy a *B.* és *C.* csövek eléggé tágak legyenek a végből, hogy a moslékban előforduló szilárd alkatrészek által be ne dugulhassanak.

8. Hogy az eredeti hitelesités s nemkülönben a további ellenőrzés alkalmával meggyőződést lehessen szerezni arról, vajjon a főző- és hütőkészülék tekintetében előirt törvényes feltételek megvannak-e vagy sem? a szeszfőzde vállalkozója köteles mindazon eszközöket, u. m. lépcsőt, létrát, karzatot stb. kéznél tartani, melyek szükségesek arra, hogy a pénzügyi közeg a főző- és hütőkészü-

léket közelről pontosan megfigyelhesse, esetleg biztosithassa.

17. §.

A törvény 65. §-ához.

A terményadó iránti üzletbejelentés mintája.

A szeszmérőgép jelzései alapján adójukat fizető szeszfőzdék által a 8-ik számu minta szerint kiállitandó adóbemondásokra szükséges nyomtatványok, a kiállitási költség megtéritése mellett, azon hivatalnál kaphatók meg, melynél az adóbemondások benyujtandók.

18. §.

A törvény 66. §-ához.

A terményadóra vonatkozó adóbemondásnak szabad változtatásáról szóló bejelentés.

A termelési anyagok bejelentett nemében vagy mennyiségében, vagy a bejelentett termény mennyiségében, vagy az erjesztő kádak állományában vagy ürtartalmában szándékolt változtatásokról két példányban kiállitandó irásbeli bejelentés nyujtandó be azon pénzügyőri szakasznál, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik. A bejelentés egyik példánya, a benyujtás megtörténtét igazoló záradékkal ellátva, a szeszfőzde vállalkozójának visszaadatik.

19. §.

A törvény 68. és 69. §§-aihoz.

A szeszmérőgép rendes menetében beállott akadály bejelentése. — Tartalék-mérőgép felállitása. — Az átalányozásra való átmenet.

A szeszmérőgép rendes menetében beállott akadályról szóló bejelentés azon pénzügyőri szakasznál nyujtandó

be, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik. A pénzügyőri szakasznak pedig kötelességében áll az akadály megállapitása és az adó alá eső művelet állásának felvétele iránt haladéktalanul intézkedni.

Ha a szeszfőzdének más szeszmérőgép állna rendelkezésére, mely a hivatalos ellenőrzésre előirt feltételeknek megfelel, és a vállalkozó annak felállitását kivánná, az esetben a pénzügyigazgatóság a felállitás iránt haladéktalanul intézkedik.

De ha a szeszfőzdének vállalkozója a beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége szerinti adóátalányozásra kivánna átmenni, akkor a műeszközök jegyzékének beérkezése után mindjárt a hivatalos lelet veendő fel, és annak alapján a termelőképesség mielőbb megállapitandó.

A vállalkozónak egyébiránt ily esetben is szabadságában áll, a szeszadó iránti törvény 32. §-ában kimondott felelősség terhe alatt, a beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége szerint megadózandó üzletét még a hivatalos leletnek felvétele előtt is megkezdeni.

Igenlő esetben a termelőképességet a benyujtott műeszközök-jegyzéke alapján azonnal meg kell állapitani, a hivatalos leletet azonban mindenesetre az átalányozás mellett folytatott üzlet első heteiben felvétetni.

Ha a termelőképesség megállapitásának azon körülmény áll utjában, hogy oly műeszközök jelentettek be használatra, melyek sem a szeszadó-törvényben, sem a pénzügyministerium külön rendeletei által adómenteseknek vagy esetleg feltételesen, vagy feltétlenül adó alá vonandóknak eddigelé ki nem mondattak volna, akkor a vállalkozó erről azonnal értesitendő, egyuttal pedig a kérdéses műeszközök mikénti beszámitása iránt a szükséges intézkedés megteendő.

Ha pedig a vállalkozó a czefreürméret termelőképessége szerinti átalányozás mellett folytatni akarja, még mielőtt a pénzügyministerium a kérdésben levő műeszkö-

zök iránt határozott, akkor a termelőképesség utólagos kiigazitás mellett megszabható ugyan, de csak ugy, hogy az uj műeszközök feltétlenül adó alá esőknek vétetnek.

20. §.

A törvény 70. §-ához.

A termény megadóztatásánál bejelentett főzési üzletben elháríthatlan akadály folytán szükséges változás.

Ha valamely elháríthatlan akadály következtében csak az adó alá eső műveletnek megváltoztatása válik szükségessé, akkor a vállalkozó köteles az üzletnek még hátra lévő részére vonatkozó uj adóbejelentését az előirt nyomtatványon 3 példányban s hivatkozással az eredeti adóbejelentésre benyujtani, és ahhoz azon igazolványt is becsatolni, melyet az üzletakadály megállapitásával megbizott pénzügyi közeg az akadály mibenlétéről a félnek kiadni tartozik.

Az adót illetőleg három esetet kell megkülönböztetni. — Az eredetileg bejelentett üzletidőnek még hátralévő részére t. i. vagy

a) több, vagy

b) ugyanannyi, vagy

c) kevesebb szeszadó esik, mint mennyi esnék, ha az eredeti adóbejelentésben kitett adóösszeg az üzletakadály beállta előtti és utáni idő arányához képest felosztatnék. — Az *a*) esetben a többlet adóbárcza mellett előirandó, vagy azonnal befizetendő, a mint t. i. a szeszfőzdének vállalkozója adóhitelt élvez, vagy sem. — A *b*) alatti esetben az adóbárcza nem állitandó ki. — A *c*) alatti esetben az adóbárczának kiállitása szintén elmarad, a mennyiben a túlfizetett adó a havi leszámolás alkalmával veendő számitásba.

Mindegyik esetben azonban az üzlet megváltoztatásáról szóló adóbejelentésnek egyik példánya, a benyujtás meg-

történtét igazoló záradékkal ellátva, a vállalkozónak viszszaadandó.

21. §.

A törvény 71. §-ához.

A termény megadóztatásánál elöirt havonkénti leszámolás; annak mintája.

A havonkénti leszámolás a pénzügyőri biztos vagy a pénzügyigazgatóság egyik tisztviselője által a 9-ik számu minta szerint két példányban állittatik ki és a szeszfőzdének vállalkozója vagy annak meghatalmazottja által is aláirandó.

A leszámolás egyik példánya a vállalkozónak vagy meghatalmazottjának szolgáltatik ki; a másik példány pedig haladék nélkül azon hivatalnak küldetik meg, melynél a vállalkozó az adóbejelentést benyujtotta.

22. §.

A törvény 72. §-ához.

A szeszfőzési lajstrom mintája.

A szeszfőzési lajstromot a 10-ik számu minta szerint kell vezetni. Az erre szükséges nyomtatványokat lapszámozott és hitelesitett füzetekben, melyeknek zsinegei hivatalos bélyeggel lepecsételtetnek, a pénzügyigazgatóság szolgáltatja ki a vállalkozónak, a kiállitási költségek megtéritése mellett, előbb azonban mindegyik füzeten a vállalkozó neve és az illető szeszfőzdének helye jegyeztetik fel.

23. §.

A törvény 75. §-ához.

A már megadóztatott égetett szeszes folyadék magasabb fokra való töményitésének vagy átalakitásának bejelentése alóli felmentés.

A már megadóztatott égetett szeszes folyadék magasabb fokra való töményitésének vagy átalakitásának bejelen-

tése alól a szeszadótörvény 75. §-a alapján felmentetnek:

1. Tudományos és oktatási czélokra rendelt nyilvános intézetek (egyetemek, magasabb iskolák, gymnasiumok, reáliskolák stb.), a mennyiben azok a kérdéses műveletet kizárólag tudomány és tanitás czéljára alkalmazzák.

2. Egyéb vegyészeti kisérleti intézetek, melyek sem égetett szeszes folyadékok termelésével, sem ilyenek eladásával nem foglalkoznak, azon égetett szeszes folyadékra nézve, melyet tisztán kisérletek vagy vizsgálatok czéljára használnak fel.

Vajjon és mely föltételek alatt mentetnek fel a bejelentés kötelezettsége alól egyéb nyilvános intézetek is, azt a pénzügyninisterium esetről-esetre fogja meghatározni.

24. §.

A törvény 79. §-ához.

A havi szeszadónak elöleges részletekben való fizetése.

A szeszadónak előleges részletekben való fizetését, oly adóbejelentések után, melyek egy egész hónapra terjednek, a vállalkozó kérelmére a pénzügyigazgatóság engedélyezi az illető termelési idényre, ha a törvényben kivánt feltételek meg vannak.

Az első részlet mindenkor az adóbárcza váltása alkalmával befizetendő; a hátralévő adóösszeg pedig akként törlesztendő, hogy azon esetekben, midőn az adónak két részben való fizetése engedélyeztetett, a második részlet a bejelentett hónap 15-dik napján; és azon esetekben, melyekben a fizetés négy részletben történhetik — a második részlet a bejelentett hónap 7-kén, a harmadik részlet ugyanazon hónap 15-ik napján és a negyedik részlet a bejelentett hónap 22-ik napján fizettessék. — Ha azonban a február havi vagy ezen hónap végét magában foglaló egész havi bejelentésről van szó, akkor a két részletben való befizetés esetében

a 2-ik részlet február 14-én, illetőleg a bejelentett hónap 14-ik napján, ha pedig négy részlet engedélyeztetett, a második részlet február 7-én, a harmadik részlet február 14-én, a negyedik részlet február 21-én, illetőleg a bejelentett hónap 7., 14. és 21-ik napján fizetendő be.

Ha a fizetés vasárnapra vagy ünnepnapra esik, akkor az a következő hétköznapon teljesitendő.

Kelt Budapesten, 1878. évi augusztus hó 8-án.

3. §-hoz. **1. sz. minta.**

..................ország.

..................pénzügyigazgatóság.

..................pénzügyőri biztosság.

Melléklet a följegyzés
..................-ik sz. tételéhez.

Bejelentés

a ....pénzügyigazgatóságnak..................
..................187..................hó.........n..................sz. a.
kelt engedélye folytán a szeszadó-visszatérités igénye mellett..................készitésre használandó pálinka-mennyiség iránt.

Alulirott bejelenti a.........
..................m. kir. pénzügyőri biztosságnak, hogy a bent kitett pálinka-mennyiséget a fogyasztási adó visszatéritésének fentartása mellett.........
..................készitésre fogja használni.

..................187..................hó.........n.

Aláirás.

1. A pálinkának mennyisége hektoliterekben . . . . . .

2. A pálinkának szertartalma a 100 foku szeszmérő szerint 12 Reaumur hőfok mellett . . . .

3. Hektoliter szeszfok (az 1. és 2. alattiak eredménye) . .

4. Az adóvisszatérités össege minden egyes hektoliter fok után 11 krral számitva .

5. A pénzügyőri közeg látlelete a pálinkának
a) mennyiségét . . . . . .
b) alkoholtartalmát illetőleg . . . .

6. A pénzügyi közegnek igazolása, a pálinkával vegyitett szernek minősége és mennyisége iránt . . . . .

A 6. és 16. §§-hoz.

2. sz. minta.

........................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri bizottság.

........................adóhivatal.

Leirása

N. N. alulirott szeszfőzde-vállalkozónak / sajtolt élesztőt készitő szeszgyárosnak N. helyiségben fekvő iparüzletéhez tartozó helyiségeknek.

Szám	
I.	Kazánszoba az udvarban jobbra, melyből ajtó nyilik a
II.	Czefre-kamarába 3 ablakkal az előudvarra.
III.	Fütőkamara, mely a kazán-kamara bejárása előtt van. Ettől jobbra van
IV.	A burgonyamosó-kamara, mely a belső udvar felé egy ablakkal és egy kijáró ajtóval van ellátva. A fütőkamarától az udvarban balra egy ajtó vezet
V.	A két ablakos málta-szérüre, mely egy másik ajtó által a fakamarával van összekötve. A ház bemenetelénél csapó ajtón át
VI.	A burgonya-pinczébe és szeszkészleti pinczébe lehet jutni, melyek egymástól deszkafal által vannak elválasztva és abba illesztett ajtóval állanak összeköttetésben.
VII.	A munkások szobája a fáskamarához támaszkodva, az udvar felől ajtóval, az utcza felől pedig vasrostélyos ablakkal bir.
VIII.	A czefre-keverő-kamra, melyből egy ajtó az előcsarnokba vezet, egy másik ajtó által
IX.	A maláta-kamarával van összeköttetésben, mely az udvar felől egy ablakkal bir. Ezen át egy ajtó
X.	A főzde-felügyelőnek szobájába vezet, a melynek két ablaka van a kertre, és kijárása az udvarra. Az első szoba lépcsőjén van a feljárás
XI.	A három részre osztott padra.
XII.	A hütőkamara az udvarban a czefrekamara mellett van felállitva.
XIII.	Titkos közlekedések nincsenek.

A műeszközök jegyzéke mellékeltetik.

Az üzletet N. N. vezeti, kinek aláirása következik.

A szeszfőzde személyzete feletti felügyeletet N. N. gyakorolja.

A pénzügyi közegek által kivánt felvilágositások adására N. N. van hivatva.

..............................187..............hó........n.

N. N., üzletvezető. N. N. szeszfőzde-vállalkozó.

Ezen folyó évi..............................hó..........n benyujtott leirás helyessége alulirottak által igazoltatik és ez iránt az előirt jegyzőkönyv felvétetett.

..............................187..............hó........n.

N. N., pénzügyőri biztos. N. N., község-előljáró.

3. sz. minta.

.................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

......................adóhivatal.

Jegyzék

N. N. .... községben .... összeirási szám alatti szeszfőzdéjében lévő összes edények- és műeszközökről.

Az átalányozásnál	Szám	Megnevezés	Űrtartalom		Az átalányozásnál	Szám	Megnevezés	Űrtartalom		Arra vonatkozó adatok vajjon az adókötelezettség feltételei megvannak-e, vagy sem
			hektoliter	liter				hektoliter	liter	
Feltétlenül adóköteles					Föltételesen adóköteles					
Adómentes										

.... 187 .... hó .... n.

N. N.
szeszfőzde-vállalkozó.

Felülvizsgálati lelet.

Fönnirt edények és műeszközök alúlirottak által a bejelentett állapotban találtattak, kimérettek, számoztattak és hivatalosan megjelöltettek, mely eljárás fölött az előirt jegyzőkönyv felvétetett.

.... 187 .... hó .... n.

N. N.

N. N.
község elöljáró.

10. §-hoz.

4. sz. minta.

..................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

..................adóhivatal.

Adóbejelentése

N. N.-nek..................helységben..................összeirás-szám alatt fekvő és a beczefrezésre szánt ürméreti termelő képessége szerint átalányositott szeszfőzdéje részére.

Az adó alá eső üzlet		A szeszfőzésre használandó anyagok neme	A hivatalos elintézés kelte és száma	Adóátalány				Jegyzet
kezdődik	véget ér			napi		a bejelentett üzlet idejére		
év, hó, nap és óra				frt	kr.	frt	kr.	

..................187..................hó.........n.

N. N.

Jegyzetek. 1. Az évi termelési idény első hónapjára, valamint azon esetekben is, midőn az évi termelési idényen belül megelőzőleg az üzlet egy vagy több hónapon át szünetelt, a „Jegyzet“ rovatában az élesztőkeverőkádak használatba vételének napja és órája, és azon főzdéknél, a melyekben a czefre-anyag főzésre szolgáló edények, avagy a kukoricza vagy gabona áztatására rendelt edények nem tekintendők előkeverő edényeknek, — az anyag ezen edényekbe való átvitelének napja és órája is kiteendő.

2. Ha a szeszfőzde mezőgazdasági jellegéhez képest a napi termelőképességből leengedésben részesülne, akkor a „Jegyzet“ rovatban ezen engedély száma és kelte kiteendő.

14. §-hoz.

5. sz. minta.

______pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

.....................adóhivatal.

Üzletbejelentése

....válalkozónak ....
szám alatt fekvő szeszgyárát illetőleg.

Alulirott ....összeirási szám alatt fekvő szeszfőzdéje napi termelőképességének megállapitása végett bejelenti, hogy ezen szeszfőzdéjében a szesztermelést 187.............................hó...............n meg akarja kezdeni.

______...................187....................hó.........n.

N. N.

15. §-hoz.

6. sz. minta.

..................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

...........................adóhivatal.

Adóbejelentés

.... helységben .... összeirási szám alatt fekvő,.................................. által üzletben tartott és a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányositott szeszfőzde-adó alá eső üzlete iránt.

A feldolgozandó anyagok neme	A használatba veendő műeszközök		A feldolgozandó anyagoknak a főzőkészülékre való átvitelének kezdete	A főzési eljárás vége	Főzési idő		Jegyzet
	száma	naponkinti termelőképességét kifejező czefre hektoliterekben	hó, nap és óra		napok	órák	
					száma		

.... 187............................hó...........n.

Aláirás.

Jegyzet. Lisztes anyagok, (gabona, hüvelyes vetemények, burgonya) répa- és czukorüledék vagy evvel egy sorba tartozó anyagok feldolgozásánál a „jegyzet rovatban" a használatba veendő czefre- és élesztőedények számai és ürtartalma kiteendő.

16. §-hoz.

7. sz. minta.

..................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

......................adóhivatal.

Jegyzéke

N. N.......................helységben..........összeirási szám alatt fekvő sajtolt élesztőt készitő szeszgyárában / szeszfőzdéjében lévő összes edények- és műeszközöknek.

Szám	Megnevezés	Űrtartalom		Szám	Megnevezés	Űrtartalom	
		hektol.	liter			hektol.	liter

.................................187...................hó.........n.

Vizsgálati lelet.

Elősorolt edények és műeszközök alulirottak által a bejelentett állapotban találtattak, kimérettek, számoztattak és hivatalosan megjelöltettek, mely eljárás fölött az előirt jegyzőkönyv felvétetett.

.................................187...................hó.........n.

N. N.
pénzügyőri biztos.

N. N.
község-elöljáró.

17. §-hoz.

8. sz. minta.

.... pénzügyigazgatóság.

.... pénzügyőri biztos ág.
.... adóhivatal.

Adóbejelentés

.... helységben .... összeirási szám alatt fekvő .... által üzletben tartott szeszfőzde részére, mely a fogyasztási adót a szeszmérő-gép jelzései alapján fizetheti.

Az adó alá eső üzlet		A feldolgozandó				A használatba veendő erjesztő- és élesztő edények			Az üzletre alkalmazandó főzőkészülékek számai	A főzőkészülékkel összekötött szeszmérő-gép			A termény alkohol mennyisége hektoliter fokokban	Az ez után eső adó		Jegyzet
kezdődik	végződik	maláta		más anyagok		száma	űrtartalma			neme	száma	óra jelzése *)		frt	kr.	
év, hó, nap és óra		neme (zöld v. száraz)	kilogram	neme	kilogram		hektol.	liter								

.... 187 .... hó .. n.

N. N.

*) Az órajelzés rovata csak oly adóbejelentéseknél töltendő ki, melyek üzletszünetelés után nyujtatnak be.

21. §-hoz.

9. sz. minta.

..................pénzügyigazgatóság. ....pénzügyőri biztosság.

..........................adóhivatal.

Szeszadó-leszámolás

....

...................összeirási sz. alatt fekvő szeszfőzdéjét illetőleg.

A főzőkészülék száma	A szeszmérő-gép		A leszámolási időszak kezdete		A leszámolási időszak vége		A l. számolási időszak kezdetén és végén feljegyzett órajelzések közti különbözet	Szesztartalom		A megadózandó hektoliter fok mennyisége
	neme	száma	hó, nap és óra	a szeszmérőgép órajelzésével	hó, nap és óra	a szeszmérőgép órajelzésével		a próbaszesz szerint	utl gosan a lelett jegyzőkönyv szerint	
I.		2	november 3. déli 12 órakor	006.750	deczember 2. délelőtt 10 órakor	014.835	8.085	84	83	6.791.40
II.		5	„	035.425	„	046.830	11.405	85	83	9.694.25
								Összesen		16.485.65

azaz: tizenhatezer négyszász nyolczvanöt és 65/100 hektoliter fok szesz, mely után a fogyasztási adó az 5 százalék levonásával 1.722 frt 75 krt tesz; miután pedig a 18.......... ....kelt adóbejelentés alapján a 18.................. ....szám alatt kiállitott adóbárcza szerint csak 16.000 hektoliter fok után eső 1.672 frt fogyasztási adó fizettetett be / iratott elő, a még hátralévő 50 frt 75 kr a.................. adóhivatalnál előirandó (3 nap alatt befizetendő.)

.............................187...........hó..........n.

N. N.
szeszfőzde-vállalkozó.

N. N.
pénzügyőri biztos.

22. §-hoz.

10. sz. minta.

Lajstrom

....szám alatt fekvő szeszgyárában a....................számu szeszmérőgép alkalmazása mellett folytatott szesztermelésről az 187.......... ....hótól 187...hóig terjedő...............havi időszakra.

Jegyzet. Az üzletvezető köteles egy hivatalosan előkészitett lajstromot vagy személyesen vezetni, vagy helyettese által vezettetni, és ezen lajstromban az adó alá eső művelet kezdetétől annak végéig a következő adatokat feljegyezni:

a) minden egyes beczefrézés befejezése előtt a felhasznált termelési anyagok nemét és súlymennyiségét;

b) mihelyt valamely erjesztő-kád fris czefrével megtöltetett, a kád számát és az abban foglalt czefre mennyiségét;

c) a szeszmérőgép órajelzését 12 órától 12 órára.

Ha több szeszmérőgép van használatban, akkor az órajelzés bevezetése mellett, az illető szeszmérőgép száma is kiteendő;

d) minden bevezetésnek napját és óráját. Ezen lajstromban az ellenőrző pénzügyi közeg részéről is minden általa teljesitett felülvizsgálat eredménye feljegyeztetik.

A lajstrom havonként a leszámolás után lezárandó és a hozzá tartozó bejelentésekkel és netalán beállott üzletakadályról vagy a szeszmérőgép megromlása- vagy fennakadásáról tett jelentéssel együtt, a leszámolást teljesitő pénzügyi közeg által bevonatik. (Szeszadótörvény 72. §-a.)

Az alkalmazásban levő szeszmérőgép rendes menetében beállott valamely akadály iránti jelentés mindjárt benyujtásakor egész terjedelmében a szeszfőzési lajstromban olyképen veendő fel, hogy az irás a lajstrom lapoldalának teljes szélességét elfoglalja. A szeszmérőgép rendes menetében előforduló bajok, melyekről a bejelentés nem a lajstrom illető helyén és az említett módon vezettetett be, ugy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna. (A törvény 68. §-a.)

A fent előirt módon vezetendő be a bejelentés a szeszfőzde lajstromába akkor is, ha valamely elháríthatlan akadály folytán az üzlet félbeszakittatik. Üzletakadályok, melyek nem ily módon vezettetnek a lajstromba, ugy tekintendők, mintha be nem jelentettek volna. (A törvény 70. §-a.)

A szeszmérőgép órajelzéseinek vagy a szeszadótörvény 72. §-ában előirt adatok valamelyikének a szeszfőzde lajstromába a kellő időben be nem iktatása, valamint minden ezen lajstromban talált valótlanság, mint hamis könyvvezetés, 5—200 frttal büntettetik. (Szeszadótörvény 105. §-a.)

A bevezetés ideje			A beczefrézett anyagok				Fris czefretöltés		A szeszmérőgép		Jegyzet
a hónap melyik napján	a napnak mely idejében	hány órakor	maláta		más anyagok		a következő számu edényekben	mennyiség hektoliterben	száma	óra jelzése	
			zöld	száraz							
			kilogram		neme	klgr.					

A bevezetés ideje			A beczefrézett anyagok				Fris czefretöltés		A szeszmérőgép		Jegyzet
a hónap melyik napján	a napnak mely idejében	hány órakor	maláta		más anyagok		a következő számu edényekben	mennyiség hektoliterben	száma	óra jelzése	
			zöld	száraz							
			kilogram		neme	klgr.					

A. melléklet.

A folyadék tiltott elvezetésének megakadályozására hivatalos zár alá helyezendő csapnak leirása és rajza.

Ilyen csap az 1. ábrában metszetben, a 2. ábrában pedig az 1. ábrához 90° alatt forditott oldalnézetben mutattatik be.

Ezen csap rézből készült, alul egészen zárt, felül pedig *c. c.* tömszelenczével és *i. i. i. i.* rugóval van ellátva, mely utóbbi a *p. p.* csapkupot (Wirbel, Kegel) lenyomja és kellő állásában tartja.

A csapkup négyszögletes *o.* fejére illeszthető kulcs által tokjában tetszés szerint és a szükséghez képest forgatható.

Hogy a csapkup kihuzása megakadályoztassék, a fején alul *l*-nél az *m.* csavarorsó által erősen megszoritott *k.* nyaklónak (Bügel) füle által vétetik körül.

A hivatalos zárnak alkalmazása czéljából a csavarorsó négyszögletes fejére *n.* süveg (fejdarab) van illesztve, melynek alja egy 8 lyukkal ellátott lemezből áll.

A *k.* nyakló szintén át van fúrva.

Ha most már a nyaklónak és az emlitett lemeznek hozzá legközelebb eső lyukán át a hivatalos zár zsinege áthuzatik, és annak két vége ólompecsét alá tétetik, a nyaklót megszoritó csavarorsó a forgathatás ellen, és ennélfogva a csap kupját erősen tartó nyaklónak állása is akként biztosittatik, hogy a csapkup jogosulatlanul ki nem vehető, de ennek daczára forgása nem akadályoztatik.

A csapkup egyébiránt az *i. i.* rugót nyomó *a.* csavarfejnek tetszés szerinti forgatása által kissé lenyomható vagy emelhető, valamint a *b. b.* tömités (Pakung) is min-

denkor felcserélhető, minthogy a *c*. tömszelenczét akadálytalanul kivenni lehet.

Ezen tömités ugyanis a 2. ábrában látható *r. s.* fémdarabok által *d. d.* csavarok segélyével leszorittatik.

A tömszelencze kivételére megkivántatik, hogy először a *d. d.* csavarok feloldassanak s azután az *s*. keresztdarab elvétessék.

(Hogy a csapnak leirt részei jobban kitünjenek, annak egyéb részei az 1. ábrából kihagyattak.)

B. melléklet.

A csőkarimák és hollandi csavarkötések (Flantschen und Holländer-Verschraubungen) biztositása.

Egész vagy teljes karimabiztositások, vagyis olyanok, melyek egy minden oldalról hozzáférhető karimát biztositsanak (1., 2., 5. és 6. ábrák), a karimát boritó, és *A* s A^1 félrészekből összetett hengeralaku süvegből állanak.

Ezen részek az egyik oldalon *e.* csukló által mozdulatlanul összekötvék, ellenkező oldalon pedig az ólompecsét megerősitésére *f. f.* kinyuló öntvényekkel birnak.

A csukló-peczek (Charnierstift) — sárga rézdrót — egy darabból áll és az egyik süvegfélhez hozzáforrasztott.

Mindkét süvegfél oldalfalai vagy aljai, a karima által összekötött csődarabok átmérőjénél valamivel nagyobb átmérőjü kerekkörü kivágással birnak.

Ezen kivágásokra *h.* és h^1 hengeralaku toldalékok vannak forrasztva, melyek legalább 2 centimeter hosszuk legyenek, hogy ezen távolságra magokat a csődarabokat is födjék, végükön pedig *g. g.* gyürükkel vannak ellátva, melyek a csőhöz simulnak, és a süveg állását biztositják.

A hollandi csavarkötések (3. és 4. ábrák) biztositására szintén a leirt alaku s berendezésü süveg szolgál, csakhogy a *h.* és h^1 toldalékoknak feltétlenül hosszabbaknak kell lenniök, mint a hollandi csavarrészek, ugy hogy a *g.* g^1 gyürük a hollandi csavart tökéletesen befoglalják.

A süvegek horganylemezből vannak készitve, és belül fehér olajfestékkel bemázolva, mely festék netáni forrasztás esetében a forrasztás helyén megbarnulna.

Mindegyik biztositó süveg egyébiránt akként van készitve, hogy két felének érintkezési felületei takarvák, és ennélfogva az alattuk lévő karimához vagy hollandi csavarkötéshez hozzáférni lehessen.

C. melléklet.

A boritó cső és annak biztositása.

A boritó cső, melynek a hütőkészülék és szeszmérőgép egymással való összeköttetésére rendelt összekötő csövet minden oldalról biztositania kell, sima, mázolatlan horganylemezből készült, és a következőkből áll:

a) az *o.* fél karima biztositásából,

b) a *p.* egész karima biztositásából,

c) a *c.* egyenes csődarabból, melynek felső részére *q.* hollandi csavarkötés van forrasztva; végre

d) az *s.* hollandi csavarkötésből, mely s^1 és s^2 cső folytatásával a szeszmérőgép hátulsó falához közel ér.

Az *a)* és *b)* alatt emlitett karimabiztositásokról már a hollandi csavarokat és karimákat megismertető leirásban és rajzban volt szó; a mi pedig a *c.* csődarabot illeti, ez egész hosszában két részből áll, mely részekre összeillesztésük menetében ennek fedezéseül a. a. pléhszalagok vannak forrasztva. (Lásd a rajzot „*e. d.* metszet“).

Az ezen cső felső részére forrasztott hollandi csavarkötés csavarmenete szintén metszett.

E csavarkötés süvege vagy csavartokja azonban csak egy darabból állván, a boritó csőnek mindkét részét öszszetartja, mely részek másik vége az *s.* hollandi csavarkötés alá esik.

Ily módon a két csőrész erősen összetartatik, és az által, hogy a végükön lévő *v. v.* toldalékok az átfogott összekötő csőre ráfekszenek, szilárd állást nyer.

Az *s.* hollandi csavarkötés fölfelé hajlitott csőrésze szintén két darabból áll, boritó pléhhel és átmetszett csavartoldalékkal, mely utóbbiba az egész (szét nem metszett) csavartok belefog.

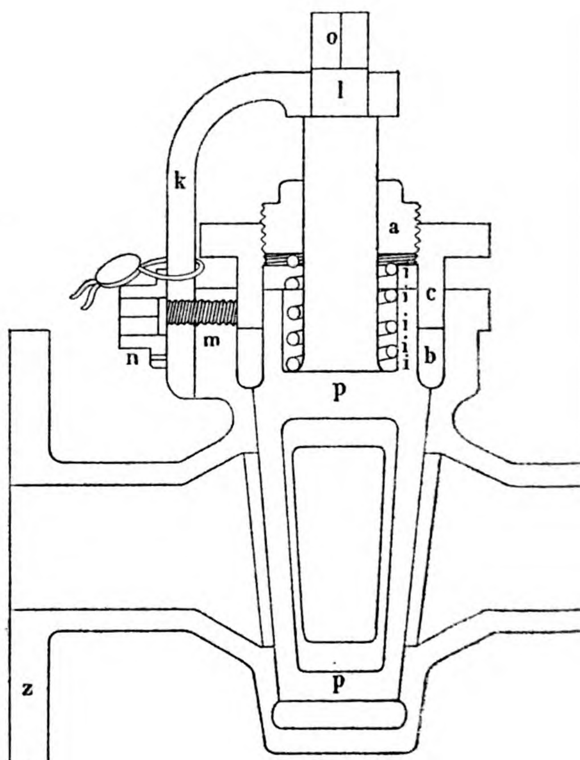
Az s^1 és s^2 csődarab szintén két részből van akként készitve, hogy a szeszmérőgépen lévő hollandi csavart takarja.

Az összekötő cső és a boritó cső között minden oldalon körülbelül 3 centimeternyi ür legyen.

Melléklet a 43.241./878. sz. p. ü. ministe

A csapnak z

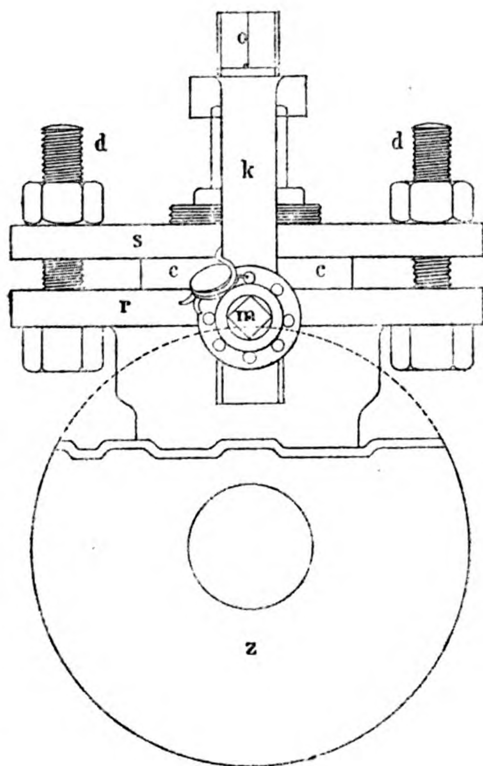
1. ábra.

körrendelethez.

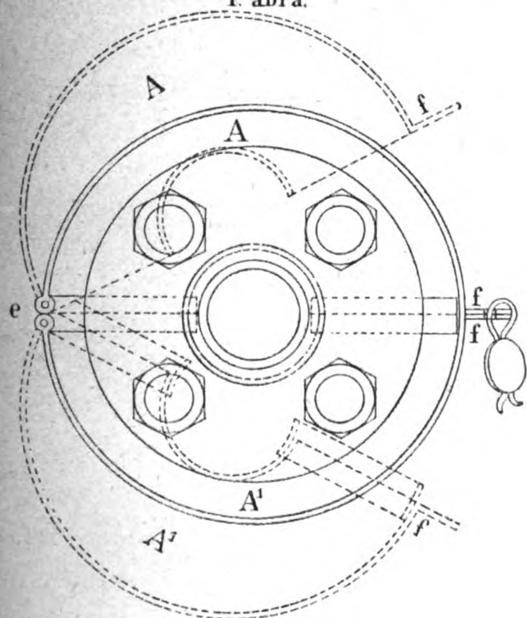
alá vételе.

2. ábra.

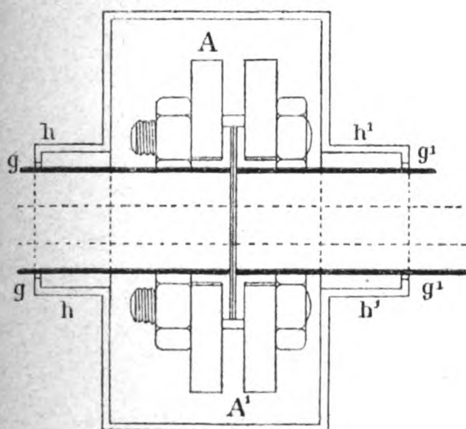

Egy csőkarimának zár alá vétele.

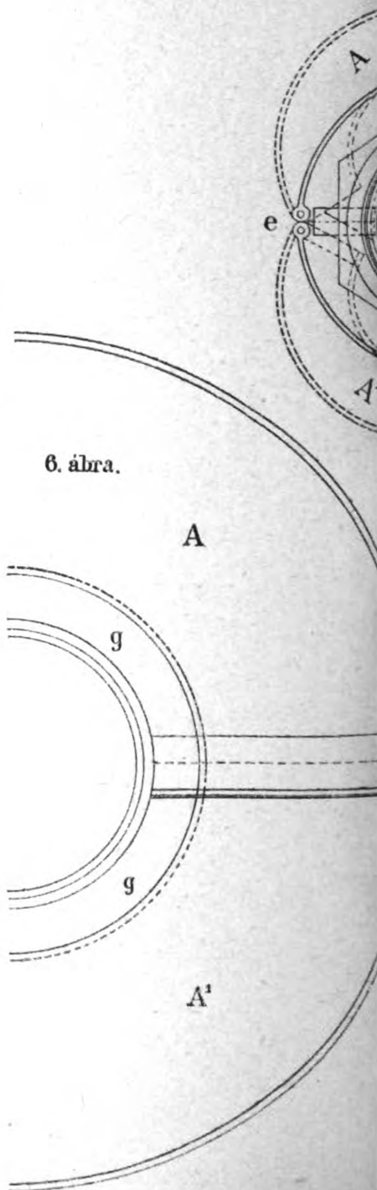
1. ábra.

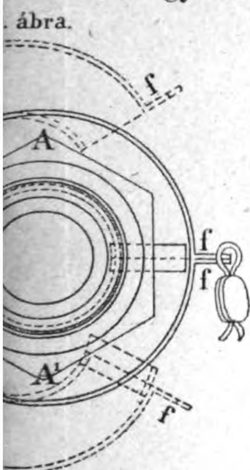
2. ábra.

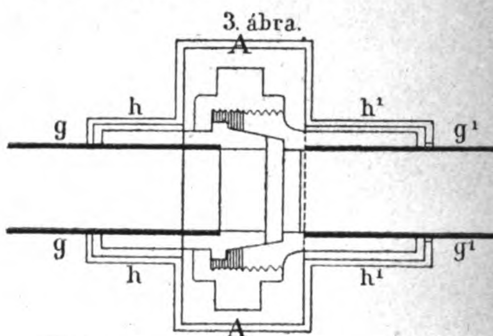

6. ábra.

Egy hollandi csavarburok zár alá vétele.

5. ábra.

A

a

h

Átmetszet a b.

h¹

e

e

b

A¹

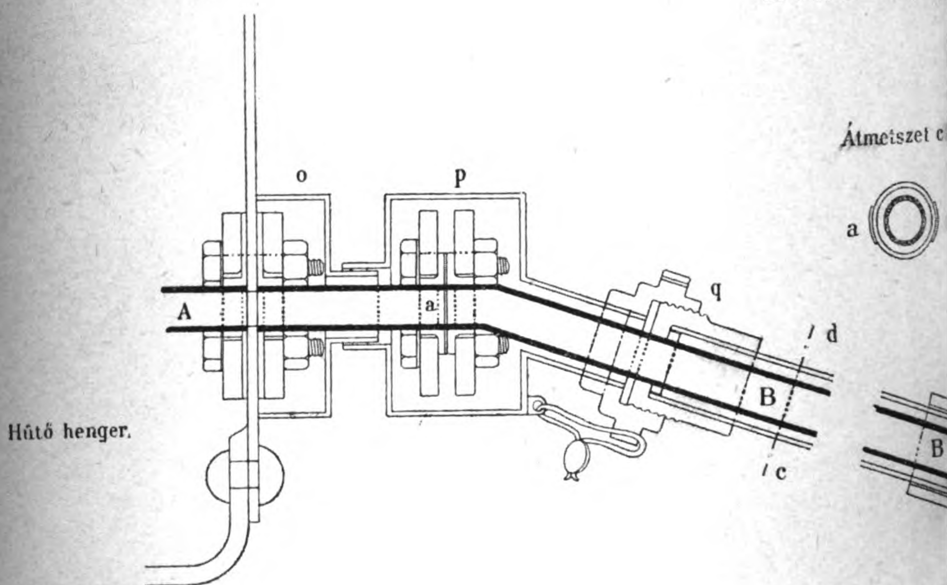
Melléklet a 43,241./878. sz. p. ü. ministeri körrendelethez.

C.

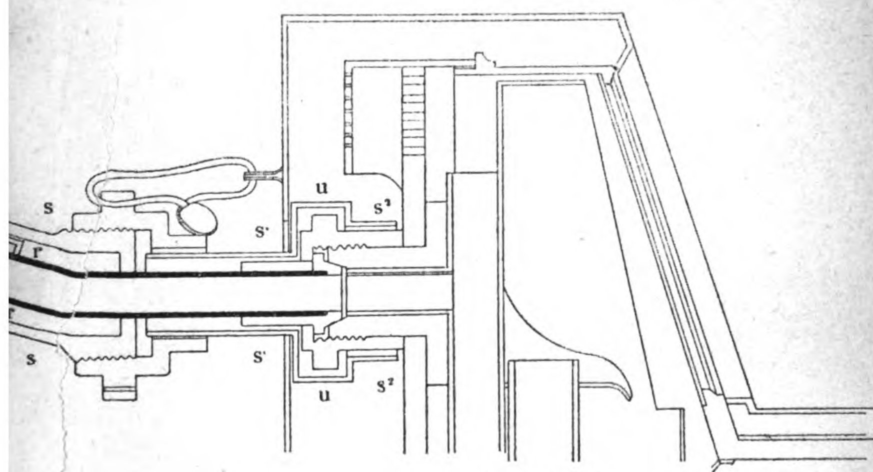
A csőnek zár al

Átmetszet c

i vételе.

Szeszmérőgép.

113.

A m. kir. pénzügyministerium által 44,808. sz. alatt kiadott oktatás

a szesztermelés után járó fogyasztási adónak kiszabása, beszedése és ellenőrzése iránt.

I. Az üzleti helyiségek és müeszközök megvizsgálása és leltározása.

(A hivatalos lelet-jegyzőkönyv felvétele.)

1. §.

A hivatalos vizsgálat elrendelése.

Mihelyt a szeszfőző a szeszadó-törvény 30-ik, 61-ik vagy 74-ik §§-ban előirt üzlethelyiségek leirását és műeszközök jegyzékét a „végrehajtási szabályzat" erre vonatkozó utasitásaihoz képest benyujtotta, a szeszfőzdének hivatalos megvizsgálása rendeltetik el.

Ugyanaz történik akkor is, midőn a szeszadótörvény 53. §-ában előirt üzletbejelentés terjesztetett be.

Azon vállalatokra nézve, melyek szeszadójukat a beczefrézésre szánt ürméret termelőképessége vagy a termény mennyisége és foktartalma szerint fizetik, vagy már megadóztatott szeszes folyadékok átalakitásával vagy magasabb fokra való töményitésével foglalkoznak, a pénzügyigazgatóság rendeli el ezen hivatalos vizsgálatot, a többi szeszfőzdékre nézve pedig a pénzügyőri biztos.

2. §.

A hivatalos lelet felvételének czélja.

A szeszfőzde hivatalos megvizsgálása (1. §.) igen nagy fontossággal bir, és azért annak foganatositásánál a legnagyobb vigyázattal és pontossággal kell eljárni.

A vizsgálatnak minden szeszfőzdére nézve kettős czélja van, u. m.

1. a leirásnak és jegyzéknek, illetőleg az üzleti bejelentésnek helyességét megállapitani és

2. megszerezni azon támpontokat, melyek a szeszadó ellenőrzésének sikeres gyakorlatához szükségeltetnek.

Azon szeszfőzdékben pedig, melyek a termény mennyisége és foktartalma szerint a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik adójukat, a lelet felvételénél még külön, a megadóztatás ezen módjához alkalmazandó puhatolások és óvintézkedések szükségesek.

3. §.

A leltározás kiterjedése általában.

Az emlitett kettős czél elérésére (2. §.) nemcsak az üzlethelyiségek (a törvény 15. §-a), azoknak be- és kijárása és egyéb közlekedései, akár ablakokból vagy más nyilásokból, akár folyadékot vezető csövekből, csatornákból vagy egyéb készülékekből álljanak azok, hanem egyszersmind az összes edények és műeszközök is megvizsgálandók és a vállalkozónak üzletbejelentésével összehasonlitandók; továbbá az összes üzleti helyiségek — rendeltetésüket jelző — felirásokkal (czefrézési helyiség, erjesztő kamara, főzőhelyiség stb.) ellátandók; végre a műeszközök és edények hivatalosan megjelölendők.

4. §.

Azon edények, melyeknek űrtartalma vizbeöntés által állapittatik meg.

Azon edények, melyeknek űrtartalma vizbeöntés által állapitandó meg, a következők, és pedig:

A.

Oly szeszgyárakban, melyek szeszadójukat a czefreűrméret termelőképessége alapján fizetik:

1. az erjesztő kádak;

2. az élesztőosztó (előerjesztő) kádak;

3. az élesztőkádak és anyaélesztő edények;

4. a czefretartályok és czefreszivattyuk (montejus), melyek élesztővel vegyitett, erjedő vagy erjedt czefrének befogadására szolgálnak; valamint

5. egyáltalában mindazon edények, melyek erjedő vagy élesztővel vegyitett czefrének felvételére, vagy erjedt czefrének elhelyezésére használtatnak;

6. azon edények, melyek a szesztermelésre szánt nyers anyagok felforralására szolgálnak (czefrefőző készülékek, a czefrét előre felforraló készülékek, burgonyapárcló készülékek), ha bárminemü hűtőkészülékkel, légszivattyuval stb. ellátvák, vagy a hűtőbárkával csövezetek által összeköttetésben állanak;

7. gabonát vagy kukoriczát feldolgozó szeszfőzdékben az áztató edények (Macerationsgefässe), ha azok az erjesztőkádakkal vagy a főzőkészülékkel csatornák vagy csövek által közvetlen összeköttetésben állanak vagy gőzvezetékkel birnak;

8. a keverő (czukorképző) kádak, czukorüledéket és ezzel egy sorba tartozó anyagokat olvasztó kádak és répát áztató edények;

9. a hűtőbárkák, ha azok oly helyiségben vannak felállitva, mely a lég behatásától szilárd falak, ajtók és ablakok által el van zárva, vagy akkor is, ha 36 centiméternél mélyebbek;

10. a czefrehűtő készülékek, melyekben a czefre 19 centiméternél nagyobb átmérőjü csöveken folyik át, vagy ha a czefre kihütése nem egészen zárt hengerekben gépileg történik;

az efféle készülékeknél azon ürméret állapitandó meg, melybe a czefre folyik;

11. a czefrevezető csövek, ha átmérőjük 19 centimé-

ternél, és czefrevezető csatornák, ha átmeszetük 250 centiméternél nagyobb;

12. az élesztőkeverő kádak (élesztőt előkészitő kádak, Süssmaischhefengefässe, Hefenansatzgefässe, Hefeneinteiggefässe), melyekben a műélesztőt képező czefre az élesztő vegyitése és az erjedés előtt tartatik;

13. a sajtolt élesztőt készitő gyárakban alkalmazandó élesztőt mosó edények (Hefenabwässerungsgefässe) és élesztő viztartók (Hefen-Wasser-Reservoirs), ha azok az erjesztőkádakkal vagy a főzőkészülékekkel vagy mindkettővel csövek vagy csatornák által összekötvék;

14. az élesztő-habedények (Hefenschaumgefässe), melyek az erjedő czefréből leszedett élesztőnek (élesztőhab) befogadására és átvitelére rendelvék;

15. a czefre kifőzésére szolgáló főzőkészülékek kazánjai és czefremelegitői;

16. mindazon edények és műeszközök, melyek a pénzügyministerium által jövőben a feltétlenül vagy feltételesen adó alá eső edények vagy műeszközök sorába fognak soroztatni és pedig utóbbi esetben, ha az adókötelezettség feltételei meg vannak.

B.

Azon szeszfőzdékben, melyek adójukat a főzőkészülék termelőképessége alapján fizetik:

1. a főzőüstök (kazánok);

2. lisztes anyagok, répa- vagy czukorüledék és ezzel egy sorba tartozó anyagok feldolgozásánál a czefre-erjesztő kádak;

3. a műélesztő kádak a 2. pont alatt emlitett anyagok feldolgozásánál;

4. a keverőkádak és czefretartályok (szeszadó-törvény 52-ik §-a).

C.

Azon szeszfőzdékben, melyek az adót szabad egyezkedés utján fizetik:

1. a főzőüstök (kazánok);
2. a czefrekádak.

D.

Azon szeszgyárakban, melyek adójukat a termény mennyisége és foktartalma szerint a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik:

1. az erjesztőkádak;
2. az élesztőkádak;
3. egyáltalában mindazon edények, melyek erjedő czefrének felvételére szolgálnak.

5. §.

A vizbeöntés által leendő megmérés alkalmával szükséges elővigyázat.

Azon pénzügyi közeg, ki az edények és műeszközök ürtartalmát vizbeöntés által állapitja meg, arra ügyeljen, hogy azok a mérés előtt tökéletesen üresek legyenek és függőlegesen álljanak vagy állittassanak.

Hogyha valamely edény nem áll függőlegesen és ezen állásában meghagyatni kivántatik, akkor felületének azon része, mely vizzel történt megtöltése után a viztükrön felül van, levágatandó.

A kimérés akként történik, hogy egy szabályszerüen hitelesitett mérőedény a hitelesitési jelig annyiszor megtöltetik és a kimérendő edénybe kiürittetik, mig a viz ezen edény felső széléig felér, ugy, hogy az azon felül beöntött viz az edényből ki fogna folyni.

6. §.

Az edényeknek köbszámitás szerinti megmérése.

A 4-ik §-ban elősorolt edényeknél, valamint mindazon edények- és műeszközöknél, melyek a folyadékok befogadására szolgálnak, a főméretek (hosszaság, szélesség, átmérő, magasság és mélység) felveendők, és ha azok alap-

ján az űrtartalom nehézség nélkül kiszámitható, ezen számitás is megteendő.

Azon vállalatokban, melyek a már megadóztatott szeszes folyadékok átalakitásával vagy magasabb fokra való töményitésével foglalkoznak, az edények- és műeszközöknek vizbeöntés utján való kimérése elmaradhat ugyan, de megkivántatik, hogy ezen vállalatokban is, ugymint más szeszfőzdékben, az edények és műeszközök főméretei felvétessenek.

A felvett méretek a pénzügyi közegeknek a szeszadó ellenőrzésénél arra szolgálandnak, hogy az űrtartalomnak tényleges megállapitása nélkül is megvizsgálhassák, vajjon az edények és műeszközök űrtartalmában változás állott-e be vagy sem?

7. §.

Az edények és műeszközök hivatalos megjelzése.

A vállalatnak összes műeszközei, edényei, cső- és folyadékvezetékei tartós és szembetűnő olajfestékkel, illetőleg égető vassal beégetendő folyó számokkal ellátandók.

Azon edényekre, melyeknek űrtartalma vizbeöntés utján állapittatik meg, az ily módon megállapitott űrtartalom is rájegyeztetik.

A főzőkészülék római számokkal, a többi műeszközök és edények pedig arabs számokkal jelöltetnek meg.

Az egyes főzőkészülék alkatrészeinek megjelölése betűsorrendben történik, igy pl. a főzőkészülékhez tartozó két főzőkazán „I. *a*)“ és „I. *b*)“, a czefremelegitő „I. *c*)“ stb. jelöltetnek meg.

8. §.

A terményadó feltételeinek megállapitása:

a) a szeszmérőgép helyére és állványára nézve.

Azon szeszfőzdékben, melyek adójukat a termény mennyisége és foktartalma szerint a szeszmérőgép jelzése

alapján fizetik, még külön meg kell vizsgálni és állapitani, vajjon a megadóztatás ezen módjára nézve a szeszadó-törvény 60. §-ában előirt feltételek megvannak-e vagy sem?

Ezen vizsgálatot, mely szintén a pénzügyigazgatóság részéről rendeltetik el, a pénzügyőri biztos vagy más pénzügyi tisztviselő, egy második pénzügyi közeg közreműködése mellett foganatositja.

Azon különféle viszonyoknál fogva, melyek ez irányban tekintetbe jöhetnek, kimeritő utasitást adni nem lehet, általában azonban a következőkre figyelem forditandó:

1. A szeszadó-törvény 60-ik §-a 2-ik pontja szerint a főzőhelyiségnek oly berendezéssel kell birnia, vagy az a vállalkozó által akként alakitandó át, hogy abban a szeszmérőgép könnyen hozzáférhető és látható, a főzőkészülék hűtőkádjától és a főzőhelyiség mindegyik falától legalább 65 centiméternyi távolságra eső helyen felállittathassék.

Ezen rendelkezésnek czélja az, hogy a szeszmérőgép körül annyi szabad tér maradjon minden oldalról, hogy könnyen megtekintethessék, a nélkül, hogy a hütőkádakkal való összeköttetését fel kellene bontani, mely körülményre egyébiránt önértelmüleg már a szeszmérőgép állványa helyének kiválasztásánál kiváló figyelem forditandó.

2. Hogy a szeszmérőgép minden rázkódtatás és más oly befolyások ellen, melyekre netalán az állvány felhasználtathatnék, kellően biztosittassék, az 1878-dik évi augusztus hó 8-án 43,241. sz. a. kibocsátott végrehajtási körrendeletben meghagyatott, hogy az állvány téglából és czementből, minden vakolat nélkül legyen készitve és abba a szeszmérőgéphez tartozó alaptáblának horgonya olyképen legyen befalazva, hogy ezen tábla függőlegesen felállitva, a falazat megsértése nélkül helyéből el ne mozdittathassék.

Ezen feltétel teljesitésére a vállalkozó egész szigorral szoritandó, valamint külön figyelem forditandó arra is, hogy az állványnak szilárd alapja legyen, és szükség esetében vasrács által biztosittassék.

Az állvány felállitásánál továbbá figyelemmel kell lenni arra is, hogy az állványra állitott szeszmérőgépeknek azon nyilása, melyen a szesz befolyik, a hűtőkészülékkel szemben és alacsonyabb legyen azon nyilásnál, melyen a szesz ezen hűtőkészülékből kifolyik, ugy, hogy a szesz az egyenes összekötő csövön át minden fennakadás nélkül folyhassék a szeszmérőgépbe.

Azon követelés, hogy az összekötő cső egyenes legyen, természetesen nem zárja ki azt, hogy annak két vége a hűtőkészülék és a szeszmérőgépnek összeköttetésére szükséges irányba hozassék.

Az állvány felülete a szeszmérőgéphez tartozó állványtáblához és alapja az állvány magasságához legyen helyes arányban.

9. §.

b) A hűtőkészülék, rectificator, alszesztartó és separator, valamint az alszeszcsövek és a csapok tekintetében.

3. A czefre lepárolására szolgáló valamennyi főzőkészülék a hűtőkáddal együtt akként biztositandó, hogy ezen műeszközök vagy azok biztositására alkalmazott eszközök megsértésének szembetünő nyomai nélkül égetett szeszes folyadékot (alszeszt, phlegmát, pálinkát, szeszt) a szeszmérőgép kikerülésével elvezetni ne lehessen, de mindamellett a lepárolás fennakadást ne szenvedjen; nemkülönben meg kell akadályoztatni, hogy a szesztartalmu párák a szeszmérőgép kikerülésével elvezettessenek és a szeszmérőgéppel össze nem kötött más hűtőkészülékben sürittessenek.

A lelet felvételével megbizott pénzügyi közegek e

végből kötelesek a főzőkészülékek szerkezetét és működésük módját, valamint a hűtőkészüléket is behatóan megvizsgálni, hogy saját tapasztalataik alapján itélhessenek. Semmi esetre nem szabad megelégedniök azon adatok és felvilágositásokkal, melyeket e tekintetben a vállalkozótól nyernek, sőt kötelesek a főző- és hűtőkészülékek egyes alkatrészeit is megvizsgálni, és a mennyiben e vizsgálathoz létrák, lépcsők, karzatok stb. szükségeltetnének, azok beszerzésére a vállalkozót felszólitani és pedig annál inkább, mert ezen eszközökre a szeszmérőgép jelzései alapján adózó szeszgyárnak ellenőrzésénél amugy is szükség leend.

4. A legnagyobb figyelmet veszik igénybe a hűtőkészülék és mindazon ürtérek és csövek, melyekben bármiféle égetett szeszes folyadék előfordul.

Mindenekelőtt a hűtőkészülékről legyen szó. A szeszadótörvény 60-ik §-a 3-ik pontja értelmében a hűtőkészüléknek oly szerkezettel kell birnia, hogy annak belső berendezése tökéletesen megvizsgálható legyen, és hogy biztos hivatalos zár alá helyeztethessék.

A hűtőkészüléknek belső megvizsgálása természetesen behatóan és egész pontossággal foganatositandó, nehogy a szesznek tiltott elvezetésére felhasználható valamely eszköz vagy körülmény felfedezetlenül maradhasson.

Ha a vizsgálónak ez iránt gyanuja támadt, akkor köteles arról, az észlelt körülmények megismertetése mellett, a leletjegyzőkönyvben jelentést tenni és egyuttal azon biztositási eszközöket is megjelölni, melyek a gyanitott vezzély ellen teljes oltalmat nyujthatnak.

Közönséges hütőkészüléknél, mely egy viztartályból és abba illesztett hütőcsőből (kigyócsőből) áll, a szeszadótörvény végrehajtására vonatkozó körrendelet a szesznek tiltott elvezetését bizonyos feltételek előszabása által igyekszik megakadályozni, melyek természetesen pontosan teljesitendők.

Azonban a viztartály részére előirt fedelet még nem lehet ezen tartálynak kielégitő biztositásául tekinteni, hanem az óvatosság azt kivánja, hogy a viztartály szétbontható alkatrészeinek összefüggése is kellően biztosittassék.

Ha a viztartály egy fakádból (hütőkádból) áll, akkor a biztositás következőképen érhető el:

Ha a kádat annak felső és alsó végén egy egész darabból álló egy-egy abroncs tartja össze, ezen két abroncs mindegyike két ellenkező oldalán kapcsokkal feszitendő a kádhoz, ugy, hogy a kapcsok kivülről a kádba beveretvén, azoknak a kád belsejében kiálló hegyeire a csavartok alkalmaztatik.

Egy darabból álló abroncs hiányában, a kád felső vagy alsó részén más abroncscsal is megerősithető; de ez esetben az abroncs két végén az összeköttetés helyén egy-egy csavarszög (Bolzen) veretik be, melynek hegyére a hütőkád belső falán csavartok srófoltatik.

Azon hütőkészülékeknél, melyek különös szerkezettel birnak, a belső és külső megvizsgálás eredményétől függ annak meghatározása, hogy miféle óvintézkedések tétessenek a szesznek tiltott elvezetése ellen.

De semmi szin alatt meg nem engedhető, hogy a terményadó alá eső szeszfőzdékben oly hütőkészülékek alkalmaztassanak, melyeket biztos hivatalos zár alá helyezni nem lehet.

Végre, tekintet nélkül a hütőkészülék minőségére, még figyelemmel kell lenni arra is, hogy a hütő vizet vezető csőben egy a hütőürrel (hütőkigyóval) összeköttetésben lévő s a szesznek elvezetésére felhasználható csövecske lehet elrejtve, mihelyt a hütőcsőnek a hütőkádig jól látható része egy ponton sincsen magasabban, mint a hütőür legfelsőbb része (a hütőkád fedele).

Ily veszélynek elháritására természetesen a kérdéses csőnek pontos megvizsgálása és ellenőrzése, és esetleg külön biztositási eszközök alkalmazása válik szükségessé.

5. A hütőkészülék mellett még a főzőkészüléknek azon tartályai és csövei is jönnek tekintetbe, melyekben át az égetett szeszes folyadék vezettetik, vagy melyeken ily folyadék gyüjtetik; mert ezen tartályoknál és csöveknél is forog fenn azon veszély, hogy a kincstár a szesznek tiltott elvezetése által közvetlenül megkárosittatik.

A főzőkészülék most emlitett alkatrészei közt a rectificator érdemel különös figyelmet.

Ha a rectificator egy állványra van akként felállitva, hogy fenekét külsőleg megvizsgálni nem lehet, akkor az eljáró pénzügyi közeg követelje a rectificator felnyitását, hogy meggyőződést szerezhessen arról, vajjon az állványban nincsen-e valamely készülék elrejtve, mely az égetett szeszes folyadék elvezetésére szolgálhat.

Ugyanez áll a főzőkészülék egyéb tartályaira nézve is, melyekben égetett szeszes folyadék összegyül.

Vajjon a rectificatornál, vagy a főzőkészülék más oly alkatrészénél, mely az égetett szeszes folyadék felvételére szolgál, külön biztositási eszközök alkalmazása szükséges-e vagy sem? és miből álljon ezen biztositás, azt az illető műeszköz külseje után kell megitélni, de mindenkor szigoruan megtartandó a törvény 60. §-ában foglalt azon utasitás, mely szerint a főzőkészülék oly alkatrészének, melyben nem czefre, hanem más szeszes folyadék gyüjtetik, sem megromlott, sem toldott vagy foltozott helyekkel birnia nem szabad.

Rendszerint tehát a rectificatornál stb. csak az ereszlyukak (Manlöcher) zára vonandó külön biztositás alá.

De ha egy rectificator (alszesztartó) a czefremelegitő belsejében van elhelyezve, ez esetben már a czefremelegitő vétetik biztositás alá p. o. az által, hogy a czefrevezető cső közel a czefremelegitő fenekéhez vezettetik és a czefremelegitőnek fedele hivatalos zár alá helyeztetik.

Hasonló vigyázat és biztositás szükséges a separatornál, vagyis az elkülönitett alszesz lecsapolására beren-

dezett azon főzőkazánnál is, mely a főzőkészülékből az alszeszvezető csövön át nyeri táplálékát, és melyből az alszesz lepárolásánál fejlődő szeszes párák közvetlenül a a főzőkészülékbe jutnak.

6. A törvényben kimondott azon tilalom, hogy a főzőkészüléknek sem megromlott, sem foltozott vagy toldott helyekkel nem szabad birnia, a főzőkészülékhez tartozó és égetett szeszes folyadékok vezetésére szolgáló csövekre is kiterjed, melyek a mellett még külön festékkel megjelzendők és megvizsgáltatásuk czéljára minden oldalról hozzáférhetők legyenek.

Ha ezen csövek hollandi csavarokkal vagy csőkarimák (Flantschen) által köttetnek össze, akkor a szeszadótörvény végrehajtása iránti körrendelet 16. §-ának 5. pontjához tartozó *B*) mellékletben leirt biztositositásnak van helye.

A kérdéses csöveken alkalmazandó csapokra nézve kivánatos, hogy azok a végrehajtási körrendelet 16. §-ának 5. pontjához tartozó *A*) mellékletben leirt szerkezettel birjanak.

Más szerkezetü csapok e csöveken csak akkor engedhetők meg, ha berendezésük megvizsgálásából kiderül, hogy a törvényes kellékeknek megfelelnek, vagyis a szesznek tiltott elvezetése a hivatalos zár megsértése nélkül lehetetlen.

Zárcsapok, melyek kúpja a csap hüvelyén keresztül megy és vékonyabb vége a hüvelyből kiáll, vissza nem utasithatók, ha a csap kúpja csak egy darabból áll és csupán a törvény engedte furással bir függőlegesen a tengelyre.

Ily szerkezetü csapokra a hivatalos zár akként illesztendő, hogy a kúpnak a csap hüvelyéből kiálló vékony részén furt lyukon át fémből készült csavarszög vezettetik, mely a kúpot ugy erősiti meg, hogy az a csaphüvelylyel szoros kapcsolatba hozatván, helyéről el nem mozdittatik.

Szükséges azonban, hogy a csavarszög csak egy da-

rabból készült henger legyen, melynek egyik vége gombalakot képez, és a másik végén legalább 2 centiméternyi távolságra egy lyukkal van ellátva, melyen keresztül a zár zsinórja szorosan ráköthető.

10. §.

c) *A dephlegmator, az alkoholtartalmú páráknak vezetésére rendelt csőnek és a főzőkazánok tekintetében.*

7. A dephlegmator azon részei, melyeken át a szeszes folyadék (phlegma) folyik, vagy melyekben ezen folyadék összegyül, a fennadott utasitások alá esnek.

A vizsgáló pénzügyi közeg azonban köteles figyelmét a dephlegmator egyéb részeire, valamint a dephlegmatort a hűtőkészülékkel összekötő csőre is kiterjeszteni, mert az azokban előforduló alkoholtartalmu párák könnyen elvezettethetnek és szeszes folyadékká sürittethetnek.

Azon eseteket kivéve, midőn a szeszadótörvény 76-ik §-ához képest a szeszfőzdében egy töményitő-készülék állittatott fel, a kincstár ily módoni megkárositásának veszélye nem nagy; feltéve, hogy a szeszfőzde — a mint azt a terményadó természete amugy is megkivánja — szorgosan ellenőriztetik, hogy a főzőnek ne álljon a tiltott módon elvezetett szesztartalmu párák süritésére oly hűtő készülék rendelkezésére, mely a szeszmérőgéppel összekötve nincsen.

Mindamellett azonban arra kell ügyelni, hogy a főzőkészülék azon tartályai, melyekben szesztartalmu párák fordulnak elő, nemcsak egymás között, hanem a főzőkazánokkal és a hűtőkészülékkel is, a törvény 60-ik §-ához képest, szilárd, tartós és biztos összeköttetésben álljanak.

Az emlitett kivételes esetekben a törvénynek ezen rendelkezése annál szigorúbban tartandó szem előtt, mivel könnyen beállhat azon veszély, hogy a szesztartalmu párák, melyek a czefre lepárolására bejelentett főzőkészü-

lékből tiltott módon elvezettetnek, a töményitő készülékben, mely a szeszmérőgéppel összeköttetésben nem áll, égetett szeszes folyadékká sürittetnek.

Ugyanazon oknál fogva szükséges, hogy a törvény 60. §-ának 5-ik pontja szerint alkalmazható biztossági szelepek is vonassanak külön biztositás alá azon czélra, hogy a szelep megnyitásakor kiáramló alkoholpáráknak tiltott elvezetése megnehezittessék.

Ily biztositás czélszerüen egy drótkosár vagy egy tölcséralaku és lyukakkal ellátott boritóval lesz elérhető.

De a többször emlitett kivételes eseteken kivül is megkivántatik, hogy mindazon biztossági szelepek, melyeken át p. o. egy szivattyúcső a főzőkészülékbe vezet azon pontig, hová az égetett szeszes folyadék felér, vagy mely szelepeket más módon lehetne az égetett szeszes folyadék elvezetésére felhasználni, mindenkor külön biztosittassanak.

8. Hogyha az alszesz a főzőkészülékbe visszavezettetik és onnan való elvezetése az által akadályoztatik, hogy a moslékot leeresztő cső legalább 8 centiméternyire függőlegesen a főzési ürbe felnyul, vagy ép oly magasságu vizmentesen hozzá illesztett gyürüvel környeztetik, ez esetben a főzőkészülék belső megvizsgálása által megállapitandó, vajjon ezen biztositó eszközök egyike vagy másika alkalmaztatott-e vagy sem?

Nemleges esetben a szeszadótörvény 60-ik §-a 8-ik pontjában emlitett biztositó eszköz alkalmazandó, melynek szerkezete iránt a végrehajtási körrendelet nyujtja a szükséges utmutatást.

Nem szükséges azonban, hogy a moslékot leeresztő cső minden esetre a főzőkazán és a mosléktartó közé állitott tartályba bevezettessék, hanem elegendő, ha a moslékot leeresztő cső a mosléktartó fenéken lévő mélyedésbe vezettetik, melyben mindig moslék marad hátra.

Egyébiránt magától értetik, hogy a moslékvezető cső, ha az a főzőkazán kiüritendő tartalmát valamely edénybe

vezeti át — akár mosléktartó legyen az, akár nem, a folyadék tiltott módoni elvezetésének veszélye ellen elegendő biztositékot nyujtson.

Ez a separatornak moslékot leeresztő csővére nézve is áll, melyből a separatorban összegyült maradék közvetlenül a pöczecsatornába folyjon.

11. §.

Leletjegyzőkönyv. — Leletjegyzék.

Azon szeszfőzdék hitelesitéséről, melyek a czefreürméret termelőképessége vagy a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik adójukat, vagy melyek már megadóztatott szeszes folyadék átalakitásával vagy magasabb fokra való töményitésével foglalkoznak, a törvényben előirt leletjegyzőkönyv az 1-ső, illetőleg 2-ik vagy 3-ik számu minta szerint vétetik fel, és ahhoz a vállalkozó által benyujtott helyiségleirás és az edények és műeszközök jegyzéke mellékeltetik.

A leletjegyzőkönyvben felvett üzleti helyiségek leirásához egy alaprajz is készitendő, melyben az üzleti helyiségek egyes osztályai nagy betükkel, az ajtók és ablakok pedig kis betükkel betüsorrendben, valamint az emlitett helyiségekben felállitott műeszközök és edények számjeleikkel együtt, vizirányos átmetszetben, s végre az ezen edények és műeszközök számára kijelölt helyek kitüntetendők.

Különös pontosságot igényel azon csövek és csatornák stb. leirása, melyek a szeszes folyadék vezetésére az egyes osztályok, műeszközök és edények között alkalmaztatnak.

Azon szeszfőzdékre nézve, melyek a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik adójukat, megkivántatik, hogy a leletjegyzőkönyvben a jelen utasitás 8., 9. és 10-ik §-ában emlitett puhatolások és óvintézkedések pontos leirása is foglaltassék és pedig a szeszadótörvény 60-ik §-ában előirt feltételek mindegyikére való tekintettel, és határozottan

kinyilatkoztassék, vajjon ezen feltételek teljesittettek-e vagy sem?

Megkivántatik továbbá, hogy a most emlitett szeszfőzdékre vonatkozó leletjegyzőkönyvben minden egyes főzőkészülék összes alkatrészeivel és összeköttetéseivel vázlatban megismertessék, mely vázlatban az egyes alkatrészek betüjeleivel, és a csapok és egyéb részek, melyekre a hivatalos zár már alkalmaztatott, vagy alkalmazandó, folyó számokkal megjelöltetnek.

Az üzleti helyiségnek alaprajza és a főzőkészülékek vázlata a leletjegyzőkönyvhöz csatolandók.

Azon szeszfőzdékre nézve, melyek a főzőkészülék termelőképessége alapján, vagy szabad egyezkedés utján a várható szesznyeredék mennyisége és foktartalma szerint fizetik adójukat, a szeszadótörvény 53-ik §-ában előirt leletjegyzék (átnézet) pótolja a leletjegyzőkönyvet, mely átnézet a 4-ik számu minta szerint szerkesztendő.

12. §.

A leletjegyzőkönyv megvizsgálása; a naponkénti termelőképességnek megállapitása; a termény megadóztatása iránti engedély.

A leletjegyzőkönyv (átnézet) azon eseteket kivéve, midőn a szeszadó iránt szabad egyezkedés jött létre — tüstént a pénzügyigazgatóságnak terjesztetik be, mely azt megvizsgálja, és ha szükségesnek látja, annak kiegészitését rendeli el.

Hogyha a vizsgálatnál akadály nem fordul elő, vagy a felmerült akadályok már elhárittattak, a pénzügyigazgatóság a leletjegyzőkönyvet (átnézetet) hivatalos pecséttel és a helybenhagyási záradékkal látja el, és ha oly szeszfőzdékről van szó, melyek adójukat a czefreűrméret vagy a főzőkészülék termelőképessége alapján fizetik, egyszersmind megállapitja a naponkénti termelőképességet, ha pedig a leletjegyzőkönyv oly főzdékre vonatkozik, melyeknek vállalkozói a termény mennyisége és foktartalma sze-

rint szeszmérőgép jelzései alapján kivánják adójukat fizetni, abbeli kérelmük felett határoz.

13. §.

A megállapitott termelőképesség iránti értesités.

A beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége szerint átalányositott szeszfőzdék a naponkénti termelőképességről szóló értesitvényt hivatalos elintézés alakjában nyerik, mely elintézés a benyujtott helyiségleirás és műeszközök jegyzéke alapján az 5. számu minta szerint állitandó ki.

Ezen hivatalos elintézésnek egy-egy példánya a pénzügyőri biztosnak és azon hivatalnak adatik ki, melyhez a vállalkozó adófizetés végett utaltatott.

Azon szeszfőzdéknek, melyeknél a főzőkészülék termelőképessége képezi az adóátalány kiszabásának alapját, a termelőképesség a hivatalosan megvizsgált és helybenhagyott leletjegyzék (átnézet) egyik példányának kézbesitése által adatik tudtul, egy-egy további példány pedig a pénzügyőri biztosnak és az adó felvételére rendelt hivatalnak adatik ki.

A pénzügyőri biztosok egyébiránt oly módon is értesithetők, hogy az emlitett leletjegyzékek kimutatásba foglalva velük közöltetnek.

A pénzügyigazgatóság továbbá felhatalmaztatik, hogy azon esetekben, midőn az utóbb emlitett szeszfőzdék csak egy főzőkészülékkel birnak, melynek ürtartalma 2 hektolitert meg nem halad, az átnézet megvizsgálásával és a termelőképesség megállapitásával a pénzügyőri biztosokat bizhassa meg.

Hogyha ezen felhatalmazás tényleg igénybe vétetik, akkor a pénzügyőri biztos köteles nemcsak az általa megvizsgált és helybenhagyott leletjegyzéket (átnézetet) a szeszfőzde vállalkozójának idejekorán kézbesiteni, hanem egyik másolatát az elöljáró pénzügyigazgatóságnak beterjeszteni,

másikát pedig az adó felvételére rendelt hivatalnak megküldeni.

14. §.

A termény megadóztatásának engedélyezésekor teendő intézkedések.

Ha a termény megadóztatása a szeszmérőgép jelzései alapján engedélyezhető, a pénzügyigazgatóság az engedély megadásával egyidejüleg intézkedni fog, hogy:

a) mindegyik hűtőkészülék a hozzá tartozó szeszmérőgéppel, az e tekintetben fennálló külön szabályok szoros megtartása mellett, biztos összeköttetésbe hozassék;

b) mindazon óvintézkedések, melyek a lelet felvételekor a főzőkészülék és hűtőkészülékre nézve szükségeseknek bizonyultak, de addig még elmaradtak, — még a terményadó alá eső üzlet meginditása előtt foganatba vétessenek; és

c) a terménynek átlagos alkoholtartalma, a szeszadótörvény 61. §ának utasitásához képest, megállapittassék.

Mielőtt azonban a *b*) alatt emlitett óvintézkedéseket megtenni lehetne, új nyomozások és vizsgálatok szükségesek annak megállapitására, vajjon ezen óvintézkedések megfelelnek-e czéljuknak, igy p. o. ha egy hűtőkádnak fedele hivatalos zár alá helyeztetik, vajjon a kádnak (hűtőkigyónak) belső berendezése nem aggályos-e?

Az egész eljárás, u. m. a szeszmérőgépnek a hűtőkáddal való összeköttetése, az alkalmazott hivatalos zárlatok helye és száma és egyéb intézkedések, nemkülönben a terménynek átlagos foktartalma iránt történt megállapodás, a leletjegyzőkönyvben pótlólag kitüntetendők.

Mielőtt a vállalkozó terményadó alá eső üzletét megkezdené, a pénzügyigazgatóság az adó felvételére rendelt hivatalt értesiti, hogy az illető szeszfőzdének adóbejelentéseit akadálytalanúl fogadja el.

15. §.

A leletjegyzőkönyv másolatának kiszolgáltatása.

Azon vállalkozóknak, kik szeszadójukat a beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége vagy a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik, vagy már megadóztatott égetett szeszes folyadék átalakitásával vagy magasabb fokra való töményitésével foglalkoznak, kivánságukra a leletjegyzőkönyvnek hiteles másolata a költségek megtéritése mellett kiszolgáltatik.

Azon vállalkozók pedig, kik szeszadójukat a főzőkészülék termelőképessége szerint fizetik, amugy is megkapják a hivatalosan megvizsgált és helybenhagyott leletjegyzék egyik példányát, melyben a megállapitott termelőképesség ki van tüntetve. (58. §.)

16. §.

Hogyha a lelet felvétele után az üzleti helyiségek vagy müeszközökben változás történik, vagy ha új edények és müeszközök állittatnak fel, vagy ha a termelőképességben állott be változás, vagy ha azért, mert az edények utolsó kiméretése óta már 3 termelési idény lejárt, vagy a vállalkozó kivánságára az edények és müeszközök újból hitelesitendők, akkor a megelőző §§-okban körülirt eljárás követendő.

Az ujonnan felállitott edények és müeszközök a meg levő darabok sorrendjében folyó számokat nyernek; és ha régibb darabok eltávolittattak, azok számaival az új darabok látandók el.

Ha a beállott változás csekélyebb terjedelmü, akkor nem szükséges, hogy új leletjegyzőkönyv, illetőleg új leletjegyzék felvétessék, hanem elegendő, ha az új lelet az utolsó leletjegyzőkönyvbe, illetőleg leletjegyzékbe folytatólag bevezettetik; de ez alkalommal minden tételnél, melyre

nézve változás történt, az új leletfelvétel vörös téntával megjegyzendő

II. Az adóbejelentések átvé tele és megvizsgálása.

17. §.

Az adóbejelentések átvételére hivatott hivatalok és közegek.

Azon szeszfőzdék vállalkozói, kik szeszadójukat beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége vagy a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik, kötelesek adóbejelentéseiket azon adóhivatalnál benyujtani, melynek kerületében szeszfőzdéjük fekszik.

18. §.

A 17. §. utasitása azon szeszfőzdék adóbejelentéseire is kiterjed, melyek szeszadójukat a főzőkészülék termelőképessége szerint fizetik.

Hogyha azonban ily főzde a legközelebbi adóhivataltól is igen nagy távolságra esnék, adóbejelentéseinek átvételével egy közelebb eső pénzügyőrségi szakasz is megbizható, mely esetben a pénzügyőrségi szakasz állomáshelyén egy alkalmas személy p. o. dohányárús, a községi elöljáró stb. jelöltetik ki, ki az adóbejelentés szerint járó szeszadót beszedni és az állampénztárba beszállitani tartozik.

19. §.

Az adóbejelentések megvizsgálása.

Minden adóbejelentés az annak átvételére hivatott pénzügyi közeg (hivatal) által megvizsgálandó, és ha ezen vizsgálat nyomán valamely lényeges hiány fedeztetnék fel, visszautasitandó.

Ily lényeges hiányoknak tekintendők:

A) Általában:

1. ha az alább *B.* 1-től bezárólag 9-ik, vagy *C.* 1-től bezárólag 5-ik, vagy *D.* 1-től bezárólag 6-ik pont alatt

körülirt adatok valamelyike kiigazitásokat vagy vakarásokat tartalmaz, vagy keresztül huzatott; vagy

2. ha a bejelentőnek aláirása hiányzik; vagy

3. ha a főzde, melynek részére az adóbejelentés benyujtatik, pontosan és határozottan meg nem jelöltetett.

B) A beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége alapján átalányositott szeszfőzdék adóbejelentéseinél:

1. ha az időtartam, melyre az adó alá eső üzlet (szeszadótörvény 38-ik §-a) bejelentetik, különösen pedig annak kezdete és befejezésének napja határozottan ki nem tétetett;

2. ha azon esetben, midőn az adóbejelentés az évi termelési idény első havára, vagy az üzletnek egy vagy több havi félbeszakitása után, az évi idényen belül, az üzletnek ujbóli folytatása végett nyujtatott be, ezen adóbejelentésben az adó alá eső művelet megkezdésének, vagy

3. az élesztőkeverő-kádak, vagy a keverő-kádak gyanánt nem tekintendő czefrefőzőkészülékek (a czefrét előre felforraló készülékek) és áztató edények használatba vételének napja és órája külön kitéve nincsen;

4. ha az élesztőkeverő-kádak használatba vétele, és az adó alá eső művelet megkezdése közti időtartam 24 óránál hosszabb; vagy

5. ha be nem jelentetett, vajjon lisztes anyagok, vagy répa, vagy czukor-üledék, vagy avval egy sorba tartozó anyagok fognak-e feldolgoztatni?

6. ha az üzleti hónapra bejelentett adó alá eső művelet — kivéve az évi termelési idény első és utolsó hónapját, valamint azon hónapot, melyben az üzlet egy vagy több havi félbeszakitás után, a folyó évi termelési idényen belül ismét felvétetik — nem a hó valamennyi napjára terjed ki;

7. ha az évi termelési idény első üzlet-havára szóló adóbejelentés, az első üzletnapra be jelentett üzlet ideje

mellett nem foglalja magában e hónak egymásután következő valamennyi napjait;

8. ha az évi termelési idényen belül, egy vagy több havi szünetelés után, az üzletnek ujbóli folytatása végett benyujtott adóbejelentésben a hó első napján túl terjedő idő vétetett ki az adó alá eső üzletből;

9. ha az utolsó üzlethóra benyujtott adóbejelentés az utolsó üzletnap üzletnek szánt részén felül nem foglalja magában e hó valamennyi megelőző napjait is.

C) A főzőkészülék termelőképessége alapján adójukat fizető szeszfőzdék adóbejelentéseinél:

1. ha a szeszfőzésre használandó anyagok neme, vagy

2. az üzletre rendelt főzőkészülék száma, vagy megállapitott termelőképessége, vagy

3. lisztes anyagok, répa- vagy czukor-üledék és ezzel egy sorba tartozó anyagok feldolgozásánál az erjesztőkádak és élesztő-edények számai vagy ürtartalmuk, vagy

4. a termelési anyagoknak a főzőkészülékbe való átvitelének időpontja (nap és óra), vagy

5. a szeszfőzés befejezésének időpontja (nap és óra) az adóbejelentésben kitéve nincsen; vagy

6. ha lisztes anyagok, répa-, czukor-üledék és ezzel egy sorba tartozó anyagok feldolgozásánál a főzés megkezdése és befejezése közti időtartam (4. és 5-ik pont) nem terjed ki legalább három közvetlenül egymásután következő napra (minden egyes napot 24 órával számitva), vagy

7. ha másnemü anyagok feldolgozásánál ezen főzési időtartam egymásután következő 24 óránál is rövidebb

D) A termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján adójukat fizető szeszfőzdék adóbejelentéseinél:

1. ha az adó alá eső művelet kezdetének és befejezésének időpontja (nap és óra), vagy

2. a feldolgozandó anyagok neme vagy súlya az adóbejelentésben nincsen kitéve, vagy

3. ha az üzletre alkalmazott erjesztő-kádak és élesztőedények számai és ürtartalma, vagy

4. a használatba vett főzőkészülékek számai vagy az azokkal összeköttetésben lévő szeszmérőgépek neme és számai nincsenek bevezetve;

5. ha a nyerendő szeszmennyiség épen nem, vagy nem a 100 foku szeszmérő szerinti hektoliterfokokban, vagy

6. ha az évi termelési idény első havára a szeszmérőgép órajelzése nincsen kitéve.

20. §.

Az adóilleték megszabása.

Hogyha az üzleti bejelentés megvizsgálásánál semmi lényeges hiány (19. §.) nem észleltetett, és a netalán felmerült másnemü hiányok pótoltattak, akkor a hivatal (pénzügyi közeg) a szeszadó kiszámitásához fog.

A beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége szerint adójukat fizető szeszfőzdék havi adóátalányának kiszámitására nézve következők szolgáljanak utasitásul:

Ezen kiszámitásnál négy eset különböztetendő meg; szóba jöhet ugyanis:

1. az évi termelési idénynek első üzleti hónapja;

2. ugyanezen idénynek utolsó üzleti hónapja;

3. az évi termelési idényen belül eső más üzleti hónap, melyet az üzletre be nem jelentett egy egész, vagy több hónapon át tartott üzletszünet meg nem előzött;

4. az évi termelési idényen belül eső más üzleti hónap, melyet a 3. alatt emlitett üzletszünet közvetlenül megelőzött.

A havi adóátalány következőképen számittatik ki, u. m. az első esetben azon napnak adó alá eső üzletre bejelentett része után, melyen az adó alá eső művelet kezdetét veszi, és az illető hónapnak rá következő napjaira;

a második esetben az illető hónapnak mindazon napjaira, melyek az üzlet befejezése napját megelőzték, és az utolsó üzletnap üzletnek szánt része után;

a harmadik esetben az illető hónap valamennyi napjaira;

a negyedik esetben az illető hónap első napjának azon része után, mely az adó alá eső üzletbe esik, és a hónap többi napjaira.

Feltéve p. o., hogy a negyedik esetben a naponkénti adóátalány 30 forintot tesz, és az adó alá eső üzlet délutáni 4 órakor veszi kezdetét — a hónapot 31 nappal számitva — az adóátalány következőkép állapittatik meg:

A hónap első napjából üzletre fenmaradt 8 óráért

	$30 \times \frac{8}{24}$ frt $=$	10 frt,
a hónak többi napjaira . . .	30×30 frt $=$	900 frt,
	Összesen	910 frt.

Hogy ha kivételesen az első és második, vagy a második és negyedik eset összetalálkoznék, azaz: ha az évi termelési idénynek első üzleti hónapja egyszersmind annak utolsó hónapja is, vagy pedig, ha az évi termelési idényen belül, egy vagy több havi félbeszakitás után bejelentett üzleti hónap ez évi termelési idénynek egyszersmind utolsó üzleti hónapja, akkor — feltéve, hogy az adó alá eső üzlet a hónap első napjának délutáni 4 órájától, ugyanazon hó 22-ik napjának délelőtti 10 órájáig terjedő időre jelentetett be — a havi adóátalány következőképen szabatik ki:

A hónap első napjából üzletre fenmaradt 8 óráért

	$30 \times \frac{8}{24}$ frt =	10 frt	— kr,
20 egész napra . . .	30×20 „ =	600 „	— „
A 22-ik napnak 10 órája után	$30 \times \frac{10}{24}$ . .	12 „	50 „
	Összesen .	622 frt	50 kr.

21. §.

Az adóbejelentésben bemondott fogyasztási adónak kiigazitása.

Azon esetben, ha az adóátalány összege az adóbejelentésben helytelenül iratott be, akkor a hivatal (pénzügyi közeg) a helyes összeget minden kiigazitás (Correctur) mellőzésével az adóbejelentésben feljegyzi.

Azon adóbejelentésekbe, melyek a főzőkészülék termelőképessége alapján megadóztatott szeszfőzdék részéről nyujtattak be, az adóösszeg kivétel nélkül az illető hivatal (pénzügyi közeg) által vezetendő be. (Szesztörvény 57-ik §-a.)

22. §.

A szóbeli adóbejelentések iránti eljárás.

Ha a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányositott azon szeszfőzdének vállalkozója, melynek naponkénti termelőképessége nem nagyobb, mint a főzőüst hektoliterekben kifejezett űrtartalmának négyszerese, a szeszadótörvény 55. §-a értelmében az adóbejelentést élőszóval adja elő, ez esetben köteles a hivatal (pénzügyi közeg) e szóbeli bejelentést az erre előkészitett nyomtatványon két példányban felvenni és a bejelentővel aláiratni, vagy pedig, ha irni nem tudna, keze keresztvonásával megerősittetni.

A hivatal (pénzügyi közeg) az irásba foglalt adóbejelentést szintén alá irja és felelős arról, hogy az az előirt adatokat tartalmazza és kül önben is hiány nélküli legyen.

23. §.

Az adóbejelentések könyvelése.

A szesztermelésre és a fogyasztási adó alá tartozó anyaeczet- és eczetgyártásra vonatkozó adóbejelentések könyvelésére háromféle lajstrom használandó, melyek a 6., 7. és 8. sz. minták szerint vezetendők, u. m.

A) szeszadó bejelentési lajstrom azon szeszfőzdék számára, melyek az adóátalányt a czefreürméret termelőképessége alapján fizetik;

B) szeszadó bejelentési lajstrom azon szeszfőzdék számára, melyek az adóátalányt a főzőkészülék termelőképessége alapján fizetik, és

C) szeszadó bejelentési lajstrom azon szeszfőzdék számára, melyek a szeszadót a termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján fizetik.

Ezen lajstromok vezetése iránt a kir. adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitások és szabályrendeletek gyüjteményében (VI. fejezet, 3—24. §§.) foglalt szabályok érvényesek.

A lajstrom szelvényére és avval összhangzólag a törzsbárczára is az adóbejelentések lényeges adatai az illető rovatokban bevezetendők, mely alkalommal az adóösszegek mindenkor nemcsak számokkal, hanem betükkel is iratnak be.

A bejelentési lajstromokhoz mindazon okmányok csatolandók, melyek a czefreürméret, vagy a főzőkészülék termelőképessége szerinti adókivetésre, gazdasági szeszfőzdéknél a szesznyeredékből való leengedés engedélyezésére, a termény megadóztatásának, valamint a szeszadóhitelnek engedélyezésére, vagy a fizetés halasztásokra vonatkoznak és pedig akként, hogy ezen okmányok mindegyike a lajstromnak azon tételszámához mellékeltetik, mely alatt az illető okmánynyal összefüggésben lévő adóbejelentés legelőször elkönyveltetett.

24. §.

Az adóbárczák kiállitása és az adóilleték előirása.

Ha az adóbejelentés nem az adó átvételére és elszámolására kijelölt hivatalnál nyujtandó be, akkor az adóbárczán megjegyeztetik:

A .... frt .... krnyi szeszadó .... -nál befizetendő.

Ha pedig az adóbejelentés ugyanazon hivatalnál nyujtandó be, mely a szeszadó átvételére kijelöltetett, akkor az adóösszeg az adóbárczán következőleg nyugtatványoztatik:

A szeszadó .... frt .... krral ezen hivatalnál befizettetett.

Ha a vállalkozó a részére engedélyezett szeszadóhitelt veszi igénybe, akkor az adóbárczán megjegyeztetik:

A szeszadó .... frt .... krral a ....i hivatalnál 18....-ik évi .... hó ....-ik napjáig befizetendő.

Ha pedig a vállalkozó a havonkénti adóátalánynak részletekben leendő törlesztését veszi igénybe, akkor az adóbárczán megjegyzendő:

A .... frt .... krnyi szeszadóból .... frt .... krnyi részlet ezen kir. hivatalnál befizettetett; a még hátralevő .... frt .... krnyi összeg ugyanezen hivatalnál 18....-ik évi .... hó ....-ik napjáig fizetendő be.

Ha a vállalkozó a hitelt vette igénybe, akkor a szeszadó összege a bejelentési lajstrom szelvényében az illeték rovaton kivül jegyeztetik fel a következő észrevétellel:

A szeszadó a ....i kir. pénzügyigazgatóságnak 18....-dik évi .... hó ....-én ....-ik szám alatt kelt engedélye folytán hiteleztetett.

Ha az adóilleték a részletfizetés engedélyezése folytán

az adóbejelentés benyujtása alkalmával csak részben törlesztetik, akkor a szelvénynek „adóösszeg" rovatában csak a befizetett összeg vezettetik be, a rovaton kivül pedig feljegyzendő:

A ....i királyi pénzügyigazgatóságnak 18.........-ik évi .... hó ....-én ....-ik szám alatt kelt engedélye folytán, a szeszadó részletekben fizettetik.

Az első részlet befizettetett; a 2-ik részlet 18.........-ik évi .... hó ....-ik napjáig fizetendő be.

25. §.

Az adóbejelentés egyes példányainak kiadatása, a pénzügyőri szakasz értesitése.

Az adóbejelentésnek egyik példánya mindenkor a bejelentési lajstromhoz csatolandó, a második példány pedig az elintézés igazolásával láttatik el, és ha a pénzügyőri szakasz, melynek kerületében a szeszfőzde fekszik, nem egyszersmind a bárczázó hivatal teendőit végzi, ezen pénzügyőri szakasznak küldetik meg.

Ha az adóbejelentés 3 példányban nyujtatott be, a mint ez a szeszadótörvény 41-ik és 65-ik §§-ban a beczefrézésre szánt ürméret termelőképessége, valamint a szeszmérő gép jelzései alapján megadóztatott szeszfőzdéknek előiratik, akkor a harmadik példány, az emlitett igazolással ellátva, azon pénzügyőri biztosnak küldetik meg, kinek kerületében az illető szeszfőzde fekszik.

A pénzügyigazgatóság köteles arról gondoskodni, hogy az ellenőrző közegek az adóbejelentés második és harmadik példányát mindig kellő időben kapják meg.

26. §.

Azon adóösszegek nyugtázása, melyek nem az adóbejelentéssel egyidejüleg fizettettek be.

Azon szeszadóösszegekről, melyek nem mindjárt az adóbejelentéssel, hanem hitelezés vagy részletfizetés enge-

délyezése folytán, vagy a termény megadóztatásánál rendelt leszámolás alapján csak később törlesztetnek, vagy a szeszadótörvény ellen elkövetett jövedéki kihágás esetében, vagy számvevőségi nehézmény folytán pótlólag szedetnek be, a pénztári elismervények (nyugták) az adónyugta-lajstromból állitandók ki.

27. §.

Az adó átvételére rendelt hivatalok által vezetendő jegyzékek.

A szeszadó átvételére rendelt minden hivatal (közeg) következő jegyzékeket köteles vezetni, u. m.

1. egy jegyzéket azon hivatalos értesitvényekről, melyek a czefreürméret vagy a főzőkészülék termelőképessége alapján adózó szeszfőzdék átalányositására, továbbá a gazdasági szeszfőzdéknek a szesznyeredékből évenkint engedélyezett leengedésre, s végre a törvény megadóztatásának engedélyezésére vonatkoznak.

2. egy jegyzéket azon szeszadóösszegekről, melyek hiteleztettek, vagy előleges részletekben fizetendők, vagy pótlólag kiszabatnak, valamint ezen adóösszegek esedékessége napjairól is.

Az első jegyzék (1) a hivatalnak különösen azon adatokat szolgáltatja, melyek az adóátalányok kiszámitására szükségesek. Azon szeszfőzdéknél, melyek az adóátalányt a czefreürméret termelőképessége alapján fizetik, az 1) alatti jegyzékben azon hónap is kitüntetendő, mely az évi termelési idénynek utolsó hónapja gyanánt jelentetett be, és melyben az üzlet nem terjed a hónap végeig.

Ha egy ily vállalat, miután az már az évi termelési idény folyamán valamely hónapot utolsó üzlet-hónap gyanánt bejelentett, és az adó megszabásánál ezen hónapnak nem mindegyik napja vétetett számitásba, ugyanazon termelési idényen belül az üzlet folytatására uj adóbejelentést nyujtott be, akkor az illető hivatal köteles ezen uj adóbejelentést visszautasitani.

A második jegyzékben (2) határozottan és világosan kitüntetendők:

a) azon adóösszeg, mely hiteleztetett, vagy előleges részletekben fizetendő;

b) a fizetési határnapok;

c) az egyes fizetések összegei;

d) a már befizetett adóösszeg; és

e) a még fizetendő adóösszeg,

Azon esetben, ha a kinlevő szeszadóösszegek kellő időben be nem fizettetnek, köteles az adóhivatal azok behajtása tekintetéből haladék nélkül a pénzügyigazgatóságnak jelentést tenni. Egyébiránt oly vállalattól, mely szeszadóhitelét vagy részletfizetés esetében az előleges részletet a fizetési határidő lejárta előtt nem törlesztette, az évi termelési idény hátralevő részére adóhitel vagy részletfizetés igénye mellett benyujtott adóbejelentés a hivatal által el nem fogadható.

III. A szesztermelés adó alá eső müveletének ellenőrzése.

28. §.

A pénzügyi közegek ellenőrzési eszközei.

A szesztermelés ellenőrzésére első sorban hivatott pénzügyi közegeknek, t. i. a pénzügyőri szakaszok és pénzügyőri biztosoknak a következőkkel kell ellátva lenniök.

1. Az ellenőrzés alá tartozó vállalatok jegyzékével, melyben a czefreürméret vagy a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányositott szeszfőzdék időszerint megállapitott naponkénti termelőképessége, és az annak megállapitásáról szóló okmányok kelte és száma kitüntetendő.

2. A leletjegyzőkönyvekkel (leletjegyzékekkel) vagy pedig a vállalkozók által benyujtott és hivatalosan helybenhagyott üzleti helyiségek leirásával és a műeszközök és edények jegyzékével.

3. A hivatalos zár alkalmazására szükséges eszközökkel.

29. §.

Az ellenőrző közegek jogai.

A szeszadótörvény az adóellenőrzésre hivatott pénzügyi közegeket arra jogositja fel, hogy:

1. Az üzletre nem alkalmazott műeszközöket használaton kivül helyezhessék.

2. Azon szeszfőzdékben, melyek szeszadójukat a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik, a főző- és hűtőkészülékeket s nemkülönben a szeszmérőgépeket és azoknak a hűtőkészülékekkel való összeköttetéseit a szesztartalmu páráknak vagy szeszes folyadéknak tiltott elvezetése ellen biztositsák.

3. Az adó ellenőrzés alá tartozó vállalatokban szemléket és kutatásokat tarthassanak.

30. §.

A hivatalos zárlat mikénti alkalmazása a műeszközöknek használaton kivül helyezésére.

A műeszközöknek használaton kivül helyezésénél meg kell különböztetni, vajjon:

a) az üzlet általában, vagy pedig csak egyes műeszköznek használata akadályoztassék azon időre, melyre amaz, vagy ez be nem jelentettek; és

b) vajjon a használaton kivül helyezést nem teszi-e szükségessé a bejelentett üzlet ideje alatt beállott valamely üzlet-akadály, melyre a vállalkozó a szeszadó visszatéritésére vagy leiratására való igényét alapitja.

Az *a)* alatti esetben a pénzügyi közegek kötelesek az illető műeszközöket minden felszólitás bevárása nélkül használaton kivül helyezni; a *b)* alatti esetben azonban

csak a vállalkozónak azon kijelentésére, hogy adóvisszatéritési igényét érvényesiteni kivánja.

31. §.

Mi módon helyeztessenek a műeszközök használaton kivül, az ezen műeszközök minőségétől függ.

Általában a következők tartandók szem előtt:

Ha valamely szeszfőzdének müködése egyáltalában gátolandó, elégséges, ha a főzőkészülék helyeztetik hivatalos zár alá.

De ezenfelül az erjesztőkádakat is lehet használaton kivül helyezni.

Közönséges főzőkészülékeknél, melyek sisakja levehető, a használaton kivül helyezés azáltal érhető el, ha a kihült főzőüst felső nyilásán át két, e czélból az üst szélétől körülbelül 2 centiméternyi távolságra furt lyukon át erős zsineg feszesen keresztül huzatik, összeköttetik, és mindkét végével közvetlenül a csomó alatt viaszpecsét alá vétetik.

Ha pedig megengedtetik, hogy a vállalkozó főzőüstjét az üzlet szünetelése alatt más czélokra használhassa, akkor a főzőkészüléknek használaton kivüli helyezése akként eszközölhető, hogy a hütőcső felső nyilásának szélén, ott, hol a sisak agya bele illesztetik, furt két lyukon át e nyiláson keresztül egy erős zsineg huzatik, mely egy 2—3 deciméter hosszu fadarabban furt lyukakon átvezetve mindkét végével ezen fára rápecsételtetik.

32. §.

A gőzerőre berendezett műszerü főzőkészülékek használaton kivül helyezése akként lesz elérhető, hogy a csapok vagy szelepek, melyeken át a gőznek bevezetése, illetőleg a mosléknak kifolyása történik, elzáratván, akképen biztosittatnak, hogy azokat a hivatalos zár megsértése nélkül kinyitni ne lehessen.

A főzőkészülék használaton kivül helyezésének ezen módja azonban csak akkor alkalmazandó, ha a kérdéses csapok vagy szelepek szerkezete tökéletesen ismeretes és oly természetü, hogy a rájuk illesztett hivatalos zárt kikerülni nem lehet.

Ha a hivatalos zárnak ezen módja nem alkalmazható, akkor a főzőkészüléknek egyik alkatrészét, mely a lepárolásnál nélkülözhetlen, le kell venni és annak használatát oly eszköz által akadályozni, mely a hivatalos zár megsértése nélkül el nem távolitható.

33. §.

A czefrekádaknak használaton kivül helyezésére talán legczélszerűbb, ha azok fenekére egy papirszelet lepecsételtetik; nagyobb biztosság okáért azonban a kádak egyenes állásukból kimozdithatók vagy tetejükkel lefelé fordithatók.

A használaton kivül helyezésnél különös figyelem forditandó azon czefrekádakra vagy főzőkészülékekre, melyek a termelőképesség alapján átalányositott vállalatokban anélkül, hogy az üzletre használtatnának, az üzlet ideje alatt ott kivételesen meghagyatnak.

Az ily czefrekádaknál és főzőkészülékeknél szükséges hogy előbbiek a hivatalos zár alkalmazásán felül még felforditassanak, utóbbiakból pedig egy lényeges alkatrész levétessék és az hivatalos zár alá helyeztessék.

34. §.

A hivatalos pecsét pecsétviaszkba nyomatik olyképen, hogy a hivatalos zárlat zsinege mindkét végével közvetlenül annak kötése alatt egy darab papirra (pecsétmintára) lepecsételtetik, mely pecsétmintára a pecsételés napja és órája, valamint azon pénzügyi közeg aláirása is rá vezetendő, ki a hivatalos lezárolást foganatositotta. Hogy-

ha a pecsétminta a hivatalos zárlatra nem alkalmas, akkor az egy fadarabkával is helyettesithető, melyre, mint önként értetik, a lepecsételés napja és órája, valamint az eljáró pénzügyi közeg aláirása szintén reá vezetendő. Ugyanezen adatokkal kell egyébiránt azon papirszeleteket is ellátni, melyek a czefrekádak használaton kivül helyezésére azok fenekére lepecsételtetnek.

35. §.

Ha a főzőkészülék termelőképessége alapján adójukat fizető szeszfőzdékben az üzlet két (2) napnál hosszabb időre félbeszakittatik, akkor elegendő, ha a főzőkészüléknek egyik alkatrésze, mely nélkül a lepárolás lehetetlen, a községi elöljáróságnál letéteményeztetik azon kijelentéssel, hogy ezen alkatrész csak azon órában adassék vissza a vállalkozónak, melyben az üzletfolytatás a benyujtott adóbejelentés szerint kezdetét veszi.

36. §.

Valahányszor egy műeszköz két (2) napnál hosszabb időre helyeztetik hivatalos zár által használaton kivül, az e czélra tett intézkedésekről a vállalkozó vagy megbizottjának és a községi elöljáróság egyik tagjának jelenlétében jegyzőkönyvet kell felvenni, mely az emlitett egyének, valamint a pénzügyi közeg által is aláirandó.

Egyéb esetekben a műeszköznek hivatalos zár alá helyezése iránt tett intézkedések csak a szemleivben, illetőleg a szeszfőzési lajstromban jegyeztetnek fel, mely feljegyzést a vállalkozó vagy megbizottja aláirásával tartozik igazolni.

37. §.

A hivatalos zár levétele használaton kivül helyezett műeszközökről.

Habár a szeszfőzde vállalkozója, a szeszadótörvény 16. §-a szerint, a használaton kivül helyezett műeszközre

alkalmazott hivatalos zárt azon esetben leveheti, ha azon időpontig, a mikor a bejelentés szerint ezen műeszköznek szabad használatára kerül a sor, a pénzügyi közeg annak levétele végett meg nem jelenik; a pénzügyőrségnek mégis szigoru kötelességében áll, mindenkor, midőn fontos akadály nem áll utjában, a hivatalos pecsét levétele végett idejekorán a szeszfőzde helyiségeiben megjelenni és mindenekelőtt arról meggyőződni, vajjon ezen zár sértetlen állapotban van-e, vagy sem? Ezen óvatosság különösen szükséges azon vállalatokban, melyek adójukat a czefreürméret termelőképessége alapján fizetik.

38. §.

A hivatalos zár alkalmazása a terményadót fizető gyárakban.

A 8., 9. és 10-ik §§-okban elősoroltattak azon óvintézkedések és biztositási eszközök, melyek a szeszmérőgép jelzései alapján adójukat fizető szeszfőzdékben szükségesek arra, hogy a szesztartalmu párák vagy szeszes folyadékok tiltott elvezetésének veszélye ellen kellő biztositás nyeressék. Az e czélra szükséges hivatalos zárak alkalmazására ólompecsétprések használandók.

A présekben foglalt bélyegek időnként megváltoztatnak.

39. §.

Ellenőrzés.

a) Szemle.

Az adóellenőrzés alá vont vállalatokban ezen ellenőrzés vagy szemlék vagy kutatások által gyakoroltatik.

A szemléket a pénzügyőrség a szükséghez képest foganatositja; czéljuk különböző, a mint t. i. azok a vállalat által bejelentett üzlet folyama alatt, vagy azon kivül eső időkben tartatnak meg.

A bejelentett üzlet folyama alatt tartandó szemlék alkalmával az eljáró pénzügyi közeg a következőket tartozik megállapitani.

Ha a szemle a bejelentett üzlet folyama alatt történik, az annak foganatositásával megbizott pénzügyi közegek következőkre legyenek figyelemmel, u. m.

A) valamennyi vállalatban:

1. vajjon az előtalált üzlet van-e fedezve adóbárczával, illetőleg egyezkedési jegyzőkönyvvel vagy (a szeszes folyadék átalakitásánál vagy töményitésénél) a hivatalból igazolt bejelentéssel vagy sem?

2. vajjon az üzletidőre és terjedelemre nézve egyezik-e az adóbárczával, illetőleg egyezkedési jegyzőkönyvvel vagy a hivatalból igazolt bejelentéssel?

3. vajjon az üzletre be nem jelentett egyes műeszközökre alkalmazott hivatalos zárak sértetlen állapotban vannak-e vagy sem?

Ezeken kivül még különösen megállapitandó:

B) a czefreürméret termelőképessége alapján átalányositott vállalatokban:

1. vajjon az adóbárcza mellett meg van-e még a termelőképesség megállapitásáról szóló hivatalos elintézés is vagy sem?

2. vajjon valóban csakis a termelőképesség megállapitásának alapjául vett és hivatalosan megjelölt műeszközök és edények vétettek-e használatba és ezen használatuk összhangzásban van-e bejelentett rendeltetésükkel? pl. vajjon az élesztőkeverő kád nem használtatik-e mint élesztő-edény, vagy nem alkalmaztatik-e valamely vizkád vagy főzőkészülék erjesztési czélokra, stb.

3. vajjon azon esetben, ha a vállalat mint gazdasági szeszfőzde a szesznyeredékből 10, illetőleg 20 százaléknyi leengedésben részesült, nem forognak-e fenn oly körül-

mények, melyek a szeszfőzdének gazdasági jellegét kérdésessé teszik?

C) **a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányositott vállalatokban:**

1. vajjon csakugyan kizárólag azon főzőkészülékek állanak, illetőleg használtatnak-e a főzdében, melyek hivatalosan megjelölvék és a termelőképesség megállapitásának alapjául vétettek?

2. vajjon lisztes anyagok, répa- vagy czukorüledék és ezzel egy sorba tartozó anyagok feldolgozásánál, csakis a bejelentett és hivatalosan megjelölt erjesztőkádak vannak-e használatban?

D) **az adójukat szeszmérőgép jelzései alapján fizető szeszfőzdékben:**

1. vajjon nem használtatik-e a szeszmérőgéppel szabályszerüen összekötött főzőkészülékek mellett még egy más főzőkészülék is? vagy nem létezik-e be nem jelentett hütőkészülék a gyárban?

2. vajjon a főzőkészülékekre, hütőkészülékekre, szeszmérőgépekre stb. alkalmazott hivatalos zárak sértetlen állapotban vannak-e vagy sem?

3. vajjon nem találtatik-e nyoma annak, hogy az égetett szeszes folyadék a főzőkészülékből, hütőkészülékekből és szeszmérőgépekből, vagy szesztartalmu párák a dephlegmatorból stb. elvezettettek? és vajjon főként azon csapoknál, melyek az égetett szeszes folyadék elzárására, illetőleg áteresztésére szolgálnak, a csap kúpjának a hüvelybe való beillesztése hosszabb használat folytán nem tágult-e?

4. mindegyik szeszmérőgép órajelzése;

5. vajjon az üzletvezető szabályszerüen vezette-e a szeszfőzési lajstromot és az általa feljegyzett adatok nem ellenkeznek-e az üzlet tényleges állapotával?

6. az előtalált fris (édes) czefrének és érett czefrének czukortartalma czukormérőfokokban;

7. a kész termény alkohol tartalma szeszmérőfokokban.

Nem szükséges azonban, hogy a termény alkoholtartalmának megállapitása a szeszfőzdében lévő összes szeszkészletre kiterjesztessék, hanem elegendő, ha a szesztartóban lévő és az utolsó szemle óta összegyült terménynek foktartalma próbamérés utján állapittatik meg.

40. §.

Ha a szemle oly időbe esik, melyre adóbejelentés nem nyujtatott be, akkor elégséges, ha az üzleti helyiségek és műeszközök megtekintése és az üzletfolytatás megakadályozása végett alkalmazott hivatalos zárak megvizsgálása által megállapittatik, vajjon az adó alá eső üzlet nem folytattatik, vagy nem folytatott-e adóbejelentés nélkül?

Azon szeszfőzdékben, melyek a szeszadót szeszmérőgép jelzései alapján fizetik, az üzletszünet ily szemle alkalmával arra is felhasználandó, hogy a hütőkészüléknek és a főzőkészülék egyéb alkatrészeinek belső megvizsgálása megujittassék.

Magától értetik, hogy ezen vizsgálat csak azon közegek által foganasitható, kik a hivatalos zárnak ujbóli alkalmazásához szükséges eszközökkel el vannak látva.

Feltétlenül szükséges azonban, hogy ezen belső vizsgálat a termelési idény végével teljesittessék, hogy a szeszes folyadék vagy alkohol tartalmu páráknak tilalomellenes elvezetésére netán használt készületek felfedeztessenek.

41. §.

b) Kutatások.

Az adó-ellenőrzés alá vont főzdék helyiségeiben foganatositandó kutatásokra nézve az e részben fennálló rendszabályok érvényesek.

Az ily kutatásokkal megbizott pénzügyi közegek kötelesek ebbeli eljárásuknál a szemlék iránt előirt pontokra különös figyelemmel lenni, és főként azon szeszfőzdékben, melyek szeszadójukat a szeszmérőgép jelzései alapján fizetik, a főzőkészüléket, hütőkészüléket stb., ugy mint a lelet felvételénél (9. §.) belsőleg is megvizsgálni.

42. §.

Szemleivek és főzési lajstromok; ezeknek, valamint az adóbárczáknak elszedése.

A pénzügyi közegek kötelesek továbbá a szemle és kutatás eredményét, azon vállalatoknál, melyek adójukat a czefreürméret vagy a főzőkészülék termelőképessége alapján fizetik, a 9. és 10. számu minták szerint szerkesztendő szemleivbe, a szeszmérőgép jelzései alapján adózó szeszfőzdéknél pedig a szeszfőzési lajstromba bevezetni, ebbeli feljegyzésüket aláirásukkal igazolni, és a megállapitott órajelzéseket a szolgálati iratokban feljegyezni.

Ha a szemle vagy kutatás alkalmából jövedéki kihágás fedeztetett fel, akkor a szabályszerü tényleirást kell felvenni és annak megtörténtét a szemleivben, illetőleg a szeszfőzési lajstromban megemliteni.

A szemleivek és szeszfőzdei lajstromok havonként (a z utóbbiak a havonkénti leszámolás alkalmával) az illető adóbárczákkal együtt bevonatnak és a pénzügyigazgatóságnak terjesztetnek be, mely azokat tüzetesen megvizsgálja, és ha ez alkalommal a vállalat ellenőrzése és hü kezelése iránt aggály merülne fel, azonnal megteszi a kincstár biztositására szükséges intézkedéseket.

A bevont adóbárczák és a szeszfőzési lajstromok, számvizsgálat végett, a m. kir. pénzügyministerium adó- és jövedéki számvevőségéhez beküldendők.

IV. A szeszadóra befolyással lévő üzletakadályoknak és a szeszmérőgép működésében előforduló fennakadásoknak megállapitása.

43. §.

Bejelentések az üzletakadályokról.

Azon vállalatok, melyek égetett szeszes folyadékok termelésével foglalkoznak, vagy nem égetett szeszes, hanem más szertartalmu folyadékokból lepárolás utján anyaeczetet vagy eczetet gyártanak, kötelesek a következő üzletakadályokat hivatalos megállapitás végett a legközelebbi pénzügyi közegnek bejelenteni, u. m.:

1. mindazon üzleti akadályt, mely a czefreürméret termelőképessége alapján átalányositott vállalatokban valamely elháritbatlan esemény által idéztetett elő, ha a vállalkozó ezen üzletakadályra adóvisszatéritési igényét támaszja;

2. minden elemi csapást, mely a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányositott vállalatnak üzletét lehetlenné teszi, ha a vállalkozó a beállott üzletszünet után eső adónak visszatéritését kivánja;

3. minden efféle eseményt a kiegyezkedett (megváltott) vállalatokban;

4. elháritbatlan akadály által okozott minden üzletfennakadás, a szeszmérőgép jelzései alapján megadóztatott szeszfőzdében;

5. a szeszmérőgép rendes menetében tapasztalt minden baj a 4. pont alatt emlitett szeszfőzdékben.

Az 1., 4. és 5. pont alatt elősorolt akadályokról a jelentés mindig irásban és pedig 2 példányban nyujtandó be; nemkülönben a 2. pontban emlitett akadályról is oly vállalat részéről, melynek naponkénti termelőképessége a főzőkészülék ürtartalmának négyszeregét meghaladja.

Másnemü akadályok vagy irásban, vagy szóval jelenthetők be; a szóbeli jelentéseket köteles a pénzügyőrségi szakasz két példányban felvenni és a vállalkozóval vagy

megbizottjával aláiratni; ha pedig irni nem tudna, keze keresztvonásával elláttatni.

44. §.

A bejelentés átvételének igazolása.

Az akadályról benyujtott jelentés mindkét példányára a pénzügyőrségi szakasz az érkezés napját és óráját tartozik szavakkal feljegyezni és ezen feljegyzést aláirni.

Az egyik példány a félnek adatik vissza, a másik pedig a beiktatás megtörténte után haladék nélkül a pénzügyőri biztosnak küldendő át.

Minden jelentés, mely a 43. §. 1-ső és 5. pontjai alatt elősorolt akadályok valamelyikére vonatkozik, másolatban az előljáró pénzügyigazgatóságnak is beterjesztendő.

45. §.

A bejelentett üzletakadályok megállapitása.

a) A megállapitásra hivatott közegek.

A bejelentett akadályok megállapitása a 43. §. 1-ső 2. és 3. pontjai alatt emlitett esetekben rendszerint a pénzügyőrségi szakaszvezető kötelessége, hogyha azonban nagyobb fontosságu eset forog kérdésben, akkor a pénzügyőri biztos köteles az akadály megállapitásánál vagy személyesen közbenjárni, vagy azt legalább utólagosan a helyszinén megvizsgálni.

A 43. §. 4. és 5. pontjai alatt emlitett esetekben az akadály megállapitása a pénzügyőri biztost illeti; ha azonban a szeszmérőgép rendes menetében előfordult baj megállapitására a felülvizsgáló pénzügyigazgatósági tisztviselő által alkalmazott hivatalos zárak levétele mutatkoznék szükségesnek, ez esetben köteles a pénzügyőri biztos, a felülvizsgálatra illetékes pénzügyigazgatóság kiküldöttjének közbenjárása végett, a pénzügyigazgatóság-

nak azonnal jelentést tenni, mely utóbbi hatóság rögtön kiküldendi egyik tisztviselőjét.

A pénzügyigazgatóság egyébiránt köteles más fontosabb esetekben is, a hozzá beérkezett jelentések alapján a pénzügyőrségi közegek ebbeli eljarását saját tisztviselői által időnként a helyszinén ellenőriztetni.

46. §.

b) A megállapitások czélja és sürgőssége.

Az üzletakadály hivatalos megállapitása czéljából a tényálladék a helyszinén mielőbb felveendő és pedig különösen a 43. §. 1. pontja alatt emlitett esetekben, nehogy a vállalkozó ebbeli jogánál fogva az üzletakadályt és az üzlet állását a községelőljáróság által megállapittassa.

Ezen hivatalos eljárás czélja az, hogy az illető pénzügyi közeg az üzletakadályról szóló bejelentés alaposságát megvizsgálja és a vizsgálat eredményét minden kételyt kizáró módon megállapitsa.

Általában véve a pénzügyi közegek szakismeretére és tapintatára bizatik, hogy azok ebbeli eljárásuknál a helyes utat és a czélnak megfelelő eszközöket megválaszták; a 43. §. 1. pontja alatt emlitett üzletakadályokra nézve azonban a következők rendeltetnek; ugyanis különösen megállapitandó:

1. vajjon az üzletakadály miben áll, valóban elhárithatlan volt-e az? és mily összefüggésben áll az az üzlet állapotával?

2. vajjon a müeszközök és edényekben és azok melyikében foglaltatnak-e czefre vagy bekevert, vagy egyáltalán folyadékkal vegyitett termelési anyagok?

3. a czefrét tartalmazó minden edényre nézve, az annak felső széle és a czefrének tükre között lévő távolság centiméterekben, valamint azon körülmény is, vajjon a czefre fris, erjedő vagy érett állapotban találtatott-e?

4. vajjon a főzőkészülékek valóban működésen kivül állanak-e, és ha igen, van-e bennök czefre és körülbelül mily mennyiségben?

Hogyha kivételképen az üzletakadály megállapitására hivatott pénzügyi közeg a bejelentés benyujtásától számitandó 8 óra után jelennék meg az üzleti helyiségben, és a vállalkozó, ez alkalmat felhasználva, az üzletakadály megállapitását a községi elöljáróságnak valamelyik tagja által eszközöltette, a pénzügyi közeg mégis köteles a fennemlitett nyomozásokat megtenni, és azok eredményét megállapitani.

Ezuttal azonban nem elegendő, hogy az üzletakadály beálltának időpontja megállapittassék, hanem szükséges még, hogy az akadály által okozott üzletszünet időtartama is meghatároztassék és e czélból a főzőkészülék hivatalos zárlat által használaton kivül helyeztessék.

A vállalkozó köteles az átalányositott üzlet ujbóli felvételének időpontját jó eleve a pénzügyőrségi szakasznál bejelenteni, hogy az a hivatalos zárt még az üzlet megkezdése előtt levehesse, és egyszersmind megállapithassa, vajjon az üzletakadály megállapitása óta nem történt-e az üzletben oly cselekmény, mely az adóvisszatéritésre vagy adóleirásra való igényt kizárja. (Szeszadótörvény 45. §.)

Az üzlet folytatása iránti bejelentések elintézésére nézve, valamint azon pénzügyi közegeket illetőleg, kik a hivatalos zár levételére és az emlitett puhatolások foganatositására hivatvák, a 43-ik és 44-ik §§-okban foglalt szabályok mérvadók.

Az üzlet folytatását közvetlenül megelőző megállapitásnak lényege abban áll, hogy az 1-ső és 2-ik pont alatt előirt nyomozások megujittatnak és azok eredménye az első megállapitás eredményével összehasonlittatván, a mutatkozó különbségek megállapittatnak.

Hogyha a szeszmérőgép rendes menetében előfordult bajról van szó, és ezen bajnak daczára a szeszmérőgéppel

összekötött főzőkészülék a meglevő czefrének földolgozására működésben való meghagyatása kivántatik (a szeszadótörvény 69-ik §-a), ez esetben nem csak az akadály tényálladékát, hanem a jelen §. 2-ik és 3-ik pontjai alatt emlitett körülményeket is meg kell állapitani, és egyszersmind azon intézkedéseket is megtenni, melyek a főzőkészülék működése idejének meghatározására szükségesek.

47. §.

c) A megállapitáshoz meghivandó helyhatósági közbenjárók. A megállapitási jegyzőkönyv alakja és beterjesztése.

Az üzletakadályok hivatalos megállapitására minden fontosabb, és különösen a 46-ik §. 1-ső pontja alatt emlitett esetekben mindig a községi elöljáróság egyik tagja, mint helyhatósági tanu, meghivandó.

A hivatalos megállapitás foganatositásáról és eredményéről jegyzőkönyv vétetik fel, mely a pénzügyi közegek, a vállalkozó vagy megbizottja, és ha a községi elöljáróság egyik tagja is közbenjárt, utóbbi által is aláirandó.

A 46-ik §. 1-ső pontja alatt emlitett üzletakadályokról felvett megállapitási jegyzőkönyvek a 11-ik számu minta szerint szerkesztendők és a pénzügyőri biztos által haladék nélkül a pénzügyigazgatósághoz beterjesztendők.

1-sö sz. minta a 11-ik §-hoz.

(Azon szeszfőzdék számára, melyek a beczefrezésre szánt ürméret szerint fizetik adójukat.)

.... ország. .... pénzügyőri biztosság.

.... pénzügyigazgatóság. .... adóhivatal.

Lelet-jegyzőkönyv,

mely az 18........-ik évi .... hó .... n .... ban .... urnak ....-ik szám alatt lévő szeszfőzdéje / sajtolt élesztő szeszgyára részére.............. szeszfőzdei / szeszgyári vállalkozó által 18........-ik évi .... hó ....n benyujtott és alatt ide mellékelt üzleti helyiségek leirása és műeszközök és edények jegyzéke alapján felvétetett.

Jelenlévök:

A pénzügyi hatóság részéről: A községi elöljáróság részéről:

....

A szeszfőzdei / szeszgyári vállalkozó részéről:

....

Alulirottak az 1-ső szám alatt mellékelt leirás és jegyzék alapján a szeszfőzde / szeszgyár üzletéhez tartozó összes helyiségeket, műeszközöket és edényeket együttesen részletes vizsgálat alá vevén, következő eredményt állapitottak meg:

A) Az üzleti helyiség és egyes osztályainak leirása és az azokban felállitott műeszközök és edények elősorolása:

B) Az edények és egyéb folyadékok felvételére szolgáló műeszközök méreteinek, valamint a feltétlenül adó alá eső edények, és azon feltételesen adó alá eső edények űrtartalmának megállapitása, melyeknél az adókötelezettség feltétele megvan.

I. Feltétlenül adó alá esö edények:

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	Vizbeöntés által megállapitott ürtartalom		A belső világosság méretei					Köbszámitás szerint kiszámitott ürtartalom	
					hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
								felső	alsó		
			hektoliter	liter	centiméter					hektoliter	liter

II. Feltételesen adó alá esö edények és müeszközök:

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	Vizbeöntés által megállapitott űrtartalom		A belső világosság méretei					Köbszámitás szerint kiszámitott űrtartalom	
					hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
								felső	alsó		
			hekto-liter	liter	centiméter					hekto-liter	liter

Előadása annak: vajjon az adókötelezettség megvan-e vagy sem? és mi oknál fogva?

III. Egyéb edények:

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	A belső világosság méretei					Űrtartalom	
			hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
						felső	alsó		
			centiméter					hektoliter	liter

C) Megjelölése azon összeköttetéseknek, csöveknek, csatornáknak stb., melyek a czefre vagy más folyadék vezetésére az üzleti helyiség egyes osztályai és egyes műeszközök között fennállanak:

D) A termelési anyagok neme, különösen azoké is, melyek a műélesztő előállitására felhasználtatnak:

E) A $\frac{\text{szeszfőzde}}{\text{szeszgyár}}$ vállalkozójának nyilatkozata:

1. A havi adóbejelentések benyujtásával.................... van megbizva.

2. A szeszgyári üzlet vezetője:..............................

3. A segédszemélyzet fölötti felügyeletet.................... fogja gyakorolni.

4. A pénzügyi közegeknek..............................fogja a kivánt felvilágositásokat megadni.

5. Az ellenőrzési iratok .... helyeztetnek el.

Ezennel a jegyzőkönyv felolvastatván, helybenhagyatott és aláiratott.

(K. m. f.)

2. számu minta a 11. §-hoz.

(Azon szeszfőzdék számára, melyek a termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján fizetik adójukat.)

.... ország. .... pénzügyőri biztosság.
.... pénzügyigazgatóság. .... adóhivatal.

Lelet-jegyzőkönyv,

mely az 18........-ik évi .... hó ....n .... ban .... urnak ....-ik szám alatt lévő $\frac{\text{szeszfőzdéje}}{\text{sajtolt élesztő szeszgyára}}$ részére .... $\frac{\text{szeszfőzdei}}{\text{szeszgyári}}$ vállalkozó által 18........-ik évi .... hó ....-án benyujtott és 1-ső szám alatt ide mellékelt üzleti helyiségek leirása és műeszközök és edények jegyzéke alapján felvétetett.

Jelenlévők:

A pénzügyi hatóság részéről: A községi elöljáróság részéről:

....

A $\frac{\text{szeszfőzdei}}{\text{szeszgyári}}$ vállalkozó részéről:

....

Alulirottak az 1-ső szám alatt mellékelt leirás és jegyzék alapján a $\frac{\text{szeszfőzdei}}{\text{szeszgyári}}$ üzlethez tartozó összes helyiségeket, műeszközöket és edényeket együttesen részletes vizsgálat alá vevén, következő eredményt állapitottak meg:

A) Az üzleti helyiség és egyes osztályainak leirása és az azokban felállitott műeszközök és edények elősorolása:

B) Az edények és folyadékok felvételére szolgáló egyéb müeszközök méretének, valamint az erjesztő edények ürtartalmának megállapitása:

I. Erjesztö edények (erjesztö kádak és élesztö edények)

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	Vizbeöntés által megállapitott ürtartalom		A belső világosság méretei					Köbszámitás szerint kiszámitott ürtartalom	
					hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
								felső	alsó		
			hektoliter	liter	centiméter					hektoliter	liter

II. Egyéb edények és müeszközök.

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	A belső világosság méretei					Űrtartalom	
			hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
						felső	alsó		
			centiméter					hektoliter	liter

C) A szeszfőzőkészüléknek, annak alkatrészeinek, csöveknek és összeköttetéseinek, nemkülönben a hűtőkészüléknek leirása. Az alkalmazott biztositási eszközök és zárlatok:

D) Megjelölése azon összeköttetéseknek stb., melyek a czefre vagy más folyadék vezetésére az üzleti helyiség egyes osztályai és egyes műeszközök között fennállanak:

E) Előadása annak, ha vajjon a szeszadótörvény 60-ik §-ában a terményadóra nézve előirt összes feltételek megvannak-e? illetőleg teljesittettek-e?

F) A $\frac{\text{szeszfőzde}}{\text{szeszgyár}}$ vállalkozójának nyilatkozata:

1. A havi adóbejelentések benyujtásával .... bizatott meg.

2. A szeszgyár üzletvezetője: ....

3. A segédszemélyzet fölötti felügyeletet .... fogja gyakorolni.

4. A pénzügyi közegeknek .... fogja a kivánt felvilágositásokat megadni.

5. Az ellenőrzési iratok .... helyeztetnek el.

Ezennel a jegyzőkönyv felolvastatván, helybenhagyatott és aláiratott.

K. m. f.

3. sz. minta a 11. §-hoz.

(Azon vállalatok számára, melyek az égetett szeszes folyadék átalakitásával vagy magasabb fokra való töményitésével foglalkoznak.)

.... ország. .... pénzügyőri biztosság.

.... pénzügyigazgatóság. .... adóhivatal.

Lelet-jegyzőkönyv,

mely az 18........-ik évi .... hó ....n .... ban .... urnak ....-ik szám alatt levő .... gyárában .... vállalkozó által 18........-ik évi .... hó ......-én benyujtott és 1-ső szám alatt ide mellékelt üzleti helyiségek leirása és a müeszközök és edények jegyzéke alapján felvétetett.

Jelenlévők:

A pénzügyi hatóság részéről: A községi elöljáróság részéről

....

A vállalkozó részéről:

....

Alulirottak az 1-ső szám alatt mellékelt leirás és jegyzék alapján a vállalathoz tartozó összes helyiségeket, müeszközöket és edényeket együttesen részletes vizsgálat alá vevén, következő eredményt állapitottak meg:

A) Az üzleti helyiség és egyes osztályainak leirása és az azokban felállitott műeszközök elősorolása.

B) Az edények és a folyadékok felvételére szolgáló egyéb műeszközök méreteinek megállapitása:

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	A belső világosság méretei					Köbszámitás szerinti ürtartalom	
			hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
						felső	alsó		
			centiméter					hektoliter	liter

Számai és jelei	Megnevezése	Alakja	A belső világosság méretei					Köbszámitás szerinti űrtartalom	
			hossza	szélessége	mélysége	átmérő			
						felső	alsó		
			centiméter					hektoliter	liter

C) A vállalkozó nyilatkozata:

1. A havi bejelentések benyujtásával .... biza-tott meg.

2. Az üzlet vezetője ....

3. A segédszemélyzet fölötti felügyeletet .... fogja gyakorolni.

4. A pénzügyi közegeknek .... fogja a kivánt felvilágositásokat megadni.

5. Az ellenőrzési iratok .... helyez-tetnek el.

Ezennel a jegyzőkönyv felolvastatván, helybenhagy-atott és aláiratott.

K. m. f.

4. sz. minta a 11. §-hoz.

(Azon szeszfőzdék számára, melyek a főzőkészülék termelőképessége szerint átalányosittatnak, vagy szeszadójukat szabad egyezkedés utján fizetik.)

.... ország. .... pénzügyőri biztosság.

.... pénzügyigazgatóság. .... adóhivatal.

Lelet-jegyzék

.... által .... községben ....-ik szám alatt, az 18.........-ik évi .... hó ....-én kelt üzlet-bejelentés szerint üzletben tartott szeszfőzdéről .... községben ....-ik szám alatt fekvő és „Szeszfőzde“ felirással ellátott házban a szeszfőzésre alkalmaztatnak:

A főzőhelyiség, földszint és *B.* betüvel jelezve, mely a ház udvarára 2 ablakkal bir, és mely helyiségbe a ház kapujától balra eső ajtó vezet.

A czefrézési és erjesztési helyiség, *M.* betüvel jelezve, mely a főzőhelyiség közvetlen szomszédságában van, s azzal egy ajtóval összeköttetésben áll; ezen czefrézési és erjesztési helyiségnek szintén a ház udvarára van egy ablaka.

Ezen helyiségekben, melyeknek az emlitett összeköttetésen kivül, sem egymás között, sem más helyiségekkel közlekedésük nincsen, az üzlet-berendezés a következőkből áll:

A főzőhelyiségben: I-ső számu főzőkészülékből, és pedig:

a) egy főzőüstből .... űrtartalommal,

b) egy sisakból,

c) egy hütőkigyóból,

d) azon csőből, mely a sisakot és hütőkigyót összeköti,

e) ....

f) ....

g) ....

A czefrézési és erjesztési helyiségben:	A belső világosság méretei					Űrtartalom	
	hossza	szélessége	mélysége	átmérő felső	átmérő alsó		
	centiméter					hektoliter	liter
........-ik sz. erjesztőkád							
........-ik sz. ,,							
........-ik sz. élesztő-edény							
....							
....							
....							
....							
....							

A főzőkészülék termelőképessége tehát a szeszadótörvény 31-ik §-a alapján naponként .... hektoliter czefrével állapittatik meg.

A szeszfőzési üzletnek vezetője alulirott ....

A vállalkozó távollétében a pénzügyi közegeknek .... adja meg a kivánt felvilágositásokat.

A segédszemélyzet fölötti felügyeletet .... gyakorolja.

Az ellenőrzési iratok .... helyeztetnek el.

Kelt .... 18........

....	....	....
községi elöljáróság tagja.	vállalkozó.	pénzügyőri szemlész.

....

üzletvezető.

Jegyzet. Ha a vállalkozó a valószinü szeszmennyiség megadóztatása iránt a fennálló szabályok értelmében a kincstárral szabad egyezkedésre lépett akkor ezen körülmény, valamint az egyezkedés tartama is, a leletjegyzékbe felveendő.

5. sz. minta a 13. §-hoz.

.... ország.

.... pénzügyigazgatóság.

Hivatalos elintézése

..................községben..............-ik sz. alatt fekvő $\frac{\text{szeszfőzde}}{\text{sajtolt élesztő szeszgyár}}$ részéről a naponkénti termelőképesség megállapitása czéljából 18.........-ik évi............................... hó ....-én benyujtott műeszközök és edények jegyzékének.

Nevezett $\frac{\text{szeszfőzde}}{\text{sajtolt élesztő szeszgyár}}$ naponkénti termelőképessége ezen jegyzék és az 18.........-ik évi .... hó ....-én felvett lelet-jegyzőkönyv alapján, (anyagok neme) feldolgozása mellett következőképen állapittatik meg:

I. A feltétlenül adó alá eső edények ürtartalma, és pedig:

	Hektoliter	Liter
..............-ik számu erjesztőkád		
..............-ik „ élesztő osztókád (előerjesztő kád)		
..............-ik „ élesztő edény . . .		
..............-ik „ anyaélesztő edény .		
..............-ik „ czefretartály (Montejus)		
....		
....		
....		
Összesen		

II. Ahhoz számitandó még a feltételesen adó alá eső edények és müeszközökből:

	Hekto-liter	Liter
1. Az ürtartalomnak az adómentes százalékot meghaladó feleslege, u. m.:		
a) ....-ik számu keverő kádból, czukorüledéket olvasztó kádból, répaáztató kádból		
b) ....-ik számu élesztő keverő kádból		
c) ....-ik számu főzőkészülékből .		
2. Teljes ürtartalma:		
a) ....-ik számu czefremelegitőnek		
....		
....		
....		
Összesen		

Az összes adó alá eső czefreürméret tehát, a hektoliter részeket egész hektoliterre kikerekitve....................hektoliterrel állapittatik meg.

Minthogy ezen ürtartalom után minden egyes napra .... feldolgozása mellett, hektoliterként .... szeszfok esik adó alá; a termelőképesség .... szeszfokot tesz, mely termelőképesség alapján az 18.........-ik évi termelési idényben az adóbejelentés 18.........-ik évi gyártási időszakra a ....i kir. adóhivatalnál teljesitendő.

Ezen naponkénti termelőképesség, a szeszadótörvény 33-ik §-a értelmében, az 18.........-ik évi termelési idényre érvényes, a mennyiben nem volna már előbb is törvényes oknál fogva ujabbi adókivetésnek helye.

*

....

....

....

A m. kir. pénzügyigazgatóságtól.

18.......-ik évi .... hó ....n.

P. H.

....

* Jegyzet. Azon esetben, ha a szeszfőzdének, mint gazdasági vállalatnak, melyben az adóköteles űrtartalom 45 hektolitert meg nem halad, a szesznyeredékből 20, illetőleg 10 százaléknyi leengedés már engedélyeztetett, akkor a hivatalos elintézés még a következő toldalékkal kiegészitendő:

Azon üzletre nézve, mely 18.........-ik évi szeptember, október vagy november havában kezdődő nyolcz havi időszakon belül esik, a törvényes feltételek mellett ezen termelőképességből...... százalék elengedés engedélyeztetett.

6. sz. minta a 23. §-hoz.

.... ország.

.... hivatal. .... pénzügyigazgatóság.

A.

Szeszadó-bejelentési lajstrom

a beczefrézésre szánt ürméretnek termelőképessége alapján átalányositott szeszfőzdék számára.

18.........-ik évi .... havára.

.... szám.

.... darab melléklettel.

Folyószám	Az üzleti bejelentés		Székhelye és házszáma	Vállalkozója	A hivatalos elintézés		A bejelentett termelési anyagok neme	A bejelentett adó alá eső üzlet		A szeszadó összege o. ért.	
	kiállításának	benyujtásának			a naponkénti termelőképességet kifejező szeszfokok száma	a lajstrom tétele melyhez csatoltatott		kezdete	vége		
	éve, hónapja és napja		a szeszfőzdének					hó, nap és óra		frt	kr
								Oldal .		.	.

FOGYASZTÁSI ADÓBÁRCZA.

.... adóhivatal. .... pénzügyigazgatósági kerület

..........-ik sz. A. adóbárcza.

Kiállittatott 18.......-ik évi ....hó.........n dél $\frac{\text{előtti}}{\text{utáni}}$ ......órakor a.......i-kir. pénzügyigazgatóságnak 18...... évi.......... hó.......n ....-ik szám alatt kelt hivatalos elintézése, és 18....... évi.......... hó.......n kelt üzletbejelentés alapján, ... községben........-ik sz. alatt fekvő és a czefreürméret termelőképessége szerint átalányositott szeszfőzde részére.

A bejelentett termelési anyagok neme	A bejelentett adóköteles üzlet		A szeszadó összege o. é.	
	kezdete	vége		
	hó, nap és óra		frt	kr

Ez adóátalány, szóval: .... forint........ krajczár o. é.........

....

....

....

Kelt .... 18......ik évi .... hó..........n.

Magy. kir. adóhivatal

.... adóhivatal. .... pénzügyigazgatósági kerület

........-ik sz. A. adóbárcza.

Kiállittatott 18.... stb. stb. stb.

Mint fentebb.

.... adóhivatal. .... pénzügyigazgatósági kerület.

.......-ik sz. A. adóbárcza.

Kiállittatott 18.......stb. stb. stb.

Mint fentebb.

(A lajstrom hátlapjára.)

Összesitése

a jelen lajstrom szerint beszedett szeszadóösszegeknek.

A lajstrom oldala	A kiadvány számai	A szeszadó összeg	
		frt	kr
I.			
II.			
III.			
IV.			
V.			
VI.			
	Összeg		

7. sz. minta a 23. §-hoz.

.... hivatal. .... ország.

.... pénzügyigazgatóság.

B.

Szeszadóbejelenté si lajstrom,

azon szeszfőzdék számára, melyek adójukat a főzőkészülék termelőképessége alapján fizetik.

18......... évi .... havára.

....................-ik szám

.... darab melléklettel.

Folyószám	Az üzletbejelentés kiállitásának	Az üzletbejelentés benyujtásának	Székhelye és házszáma	Vállalkozója	A lelet-jegyzék (átnézet) a naponkénti termelőképességet kifejező czefremennyiség hektoliterekben	A lajstromtétel, melyhez csatoltatott	A bejelentett termelési anyagok neme	A bejelentett főzési müveletnek kezdete	A bejelentett főzési müveletnek vége	Az adóösszeg o. é. frt	Az adóösszeg o. é. kr
	éve, hónapja és napja		a szeszfőzdének					hó, nap és óra		frt	kr
									Oldal		

FOGYASZTÁSI ADÓ FIZETÉSI BÁRCZA

....................adóhivatal. ....pénzügyigazgatósági kerület.

..........-ik sz. B. adóbárcza.

Kiállittatott 18... .-ik évi .... hó ....n dél előtti/utáni ....órakor ....i m. k. ....
által megállapitott termelőképesség és az adó alá eső müveletnek 18.....-ik évi .... hó ....n történt bejelentése alapján .... községben ....-ik szám alatt fekvő szeszfőzde részére.

A bejelentett termelési anyagok neme	A bejelentett főzési müvelet		Az adóösszeg o. é.	
	kezdete	vége		
	hó, nap és óra		frt	kr

Az adóátalány, szóval .... forint .... krajczár o. é.
....
....
....

Kelt .... 18.......évi .... hó .... n.

Magy. kir. adóhivatal.

....................adóhivatal. ....pénzügyigazgatósági kerület.

..........-ik sz. B. adóbárcza.

Kiállittatott 18...... stb. stb. stb

Mint fentebb.

....................adóhivatal. ....pénzügyigazgatósági kerület.

..........-ik sz. B. adóbárcza.

Kiállittatott 18...... stb. stb. stb.

Mint fentebb.

(A lajstrom hátlapjára.)

Összesitése

a jelen lajstrom szerint beszedett adóösszegeknek.

A lajstrom oldala	A kiadvány számai	Az adóösszeg	
		frt	kr
I.			
II.			
III.			
IV.			
V.			
VI.			
	Összeg		

8-ik sz. minta a 23-ik §-hoz.

.... hivatal. .... ország.

.... pénzügyigazgatóság.

C.

Szeszadóbejelentési lajstrom,

azon szeszfőzdék számára, melyek szeszadójukat a termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján fizetik.

18.........-ik évi .... havára.

....................-ik szám

.... darab melléklettel.

Folyószám	A bejelentés kiállításának	A bejelentés benyujtásának	Székhelye és házszám	Vállalkozója	A bejelentett termelési anyagok: neme	A bejelentett termelési anyagok: mennyisége	A bejelentett termelési anyagok: termény-mennyisége szeszfokokban	A szeszadó összege o. é.: frt	A szeszadó összege o. é.: kr
	éve, hónapja és napja		a szeszfőzdének						
							Oldal		

FOGYASZTÁSI ADÓ FIZETÉSI BÁRCZA.

.... adóhivatal. .... pénzügyigazgatósági kerület.

.. -ik sz. C. adóbárcza.

Kiállittatott 18....-ik évi .... hó.....n dél $\frac{\text{előtti}}{\text{utáni}}$ ...... órakor az adó alá eső műveletnek 18.....-ik évi .... hó ......n történt bejelentése alapján .... urnak ....i ....ik szám alatt fekvő szeszfőzdéje részére, mely a termény mennyisége és foktartalma szerint szeszmérőgép jelzései alapján osztatik meg.

Bejelentett			A bejelentett adó alá eső művelet		A szeszadó összege o. é.	
neme	mennyisége	szeszfokok száma	kezdete	vége		
a termelési anyagoknak			hó, nap és óra		frt.	kr.

A szeszadó, szóval.................... forint .... krajczár o. é. ....

....

....

....

Kelt.............................. 18.....-ik évi .... hó ....-n.

Magy. kir. adóhivatal.

.... adóhivatal. .... pénzügyigazgatósági kerület.

..........-ik sz. C. adóbárcza.

Kiállittatott 18....... stb. stb. stb.

Mint fentebb.

.... adóhivatal. .... pénzügyigazgatósági kerület.

..........-ik sz. C. adóbárcza.

Kiállittatott 18........ stb. stb. stb.

Mint fentebb.

Összesitése

a jelen lajstrom szerint beszedett adóösszegeknek.

A sorkönyv oldala	A kiadvány számai	Az adóösszeg	
		frt	kr
I.			
II.			
III.			
IV.			
V.			
VI.			
	Összeg		

9. sz. minta a 40-ik §-hoz.

..........................pénzügyigazgatóság.

..........................pénzügyőri biztosság.
..........................adóhivatal.

Szemleiv

..........................községben..................-ik szám alatt fekvő, a czefreűrméret termelőképessége alapján átalányositott szeszfőzde részére.

A szemle vagy vizsgálat foganatositásának éve, hónapja, napja és órája	A hivatalos elintézésnek száma és kelte	Az adóbárcza		Azon müeszközök és edények, melyekben									A beczefrézett anyagok neme	A fris és érett czefrének czukortartalma és egyéb észrevételek	A szemlét vagy vizsgálatot foganatositó közegek aláirása
				édes			élesztővel vegyitett vagy erjedő			érett					
				czefre találtatott											
		száma és kelte	az időtartam megjelölése, melyre szól	megnevezése	száma	űrtartalom hektoliter	megnevezése	száma	űrtartalom hektoliter	megnevezése	száma	űrtartalom hektoliter			

10. sz. minta a 40-ik §-hoz.

..............................pénzügyigazgatóság.

..............................pénzügyőri biztosság

....adóhivatal.

Szemleiv

....községben....................-ik szám alatt fekvő, a főzőkészülék termelőképessége alapján átalányositott szeszfőzde részére.

A szemle vagy vizsgálat foganatositásának éve, hónapja napja és órája	Száma és kelte		Üzletben talált						Feldolgozás alatt talált termelési anyagok	Egyéb észrevételek	A szemlét vagy vizsgálatot foganatositó közegek aláirása
	a hivatalos leletjegyzéknek, átnézetnek	az adóbárczának	főzőkészülék			erjesztő edények					
			száma	főzőüstje és űrtartalma		száma	űrtartalom				
				hektoliter	liter		hektolit.	liter			

11. sz. minta a 47. §-hoz.

..........................pénzügyőri biztosság.

....................pénzügyigazgatóság. ....adóhivatal.

Jegyzőkönyv,

felvétetett .... községben .... urnak .... -ik szám alatt fekvő szeszfőzdéjében 18......... -ik évi .... hó ....-én dél $\frac{\text{előtti}}{\text{utáni}}$ .... órakor.

Jelenlévők:

A pénzügyi hatóság részéről: A községi elöljáróság részéről

....

A szeszfőzde részéről:

....

Nevezett szeszfőzde $\frac{\text{vállalkozója}}{\text{üzletvezetője}}$ a következő jelentést terjesztette be, mely 18......... -ik évi .... hó .... én dél $\frac{\text{előtti}}{\text{utáni}}$ .... órakor érkezett, u. m.:

....

....

....

....

....

Ezen jelentés következtében alulirottak 18......... -ik évi .... hó .... -én dél $\frac{\text{előtti}}{\text{utáni}}$ .... órakor a szeszfőzdében megjelenvén, következőket állapitottak meg, u. m.

I. Az üzletakadály mibenléte és oka:

II. A czefrék állapota:

A z e d é n y				A vizsgálatnál találtatott				A folyadék tükrének távolsága az edény felső szélétől centiméterekben	Jegyzet
megnevezése	száma és jele	űrtartalma		fris (édes)	erjedő	érett	bekevert vagy folyadékkal vegyitett anyagok		
		hektoliter	liter	c z e f r e					
Erjesztő-kádak									
Élesztő-olvasztó-edények									
Keverő-kádak									
Élesztő keverő-kádak									
Élesztő-edények									
Czefre-tartály									
Áztató-edények									
stb. stb.									

III. A lepárolási müveletnek általában, és különösen a főzőkészülékben lévő czefrének állapota:

Miután a szeszfőzde vállalkozója/üzletvezetője oda nyilatkozott, hogy a bejelentett üzletakadály alkalmából a szeszadó visszatérítésre/leírásra igényt tart, a ....-ik számu főzőkészülékre a hivatalos zár alkalmaztatott, mely abból áll, hogy ....

....

....

....

Aláirások.

....

A jegyzőkönyv folytatása

a fenntnevezett szeszfőzdében 18.........-ik évi..................hó ....-én dél előtti/utáni ....órakor.

Minthogy a szeszfőzde vállalkozója/üzletvezetője 18..........-ik évi..............hó ....-én dél előtti/utáni ....órakor jelentést nyujtott be arról, hogy az 18..........-ik évi....................hó ....-én dél előtti/utáni óráig az üzletakadály elháritva leend, és a szeszfőzési üzlet ismét kezdetét veendi, alulirottak az emlitett napon dél előtti/utáni ....órakor a szeszfőzdében megjelenvén, következőket állapitottak meg:

I. A hivatalos zárnak állapota:

II. A czefrének állapota a főzőkészülékben:

III. Változások a czefrék állapotában:

..................órakor a hivatalos zár a főzőkészülékekről levétetvén, a szeszfőzdének üzlete ismét meginditattott.

114.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 19,912. sz. alatt valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendelete,

az iparűzhetési jognak kiskoruak részére történő adományozása esetében követendő eljárás tárgyában.

A kiskoruak iparüzhetési jogának terjedelme az 1872: VIII. törvényczikk 2., 23. és 24. §§-ban akként van megállapitva, hogy a kiskoruak, tekintet nélkül a minimalis korra, önálló ipart az atya, gyám vagy gyámhatóság beleegyezésével megkezdhetnek, illetőleg a 28. §. értelmében egy már fennálló üzletet fenntarthatnak, mindkét esetben a 24. §-ban előirt üzletvezető állitása szükségeltetvén.

Az ipartörvény fentebbi határozmányai az 1877: XX. t.-czikkben foglalt gyámügyi törvény 5. §-a, továbbá a 20. §. *b*) és 113. §. 6. pontja, valamint a 271. §. által is érintetvén, a kiskoruak iparüzhetési jogának terjedelme némi módosulást szenvedett.

Ugyanis a 18 évet betöltött azon személyek, kik az 1877: XX. t.-czikk 4. §-a értelmében, a gyámhatóság általi nagykorusitás folytán teljes koruakká válnak, és a 18 évet betöltött azon személyek, kiknek az atya illetőleg gyámnak gyámhatóságilag jóváhagyott beleegyezésével iparüzhetés megengedtetvén, ezáltal az 1877. évi XX. t.-cz. 5. §-a értelmében teljes koruakká válnak, az ipartörvény 2. és 24. §§-ai alól kivétetvén, és az 1. §. határozmányai alá helyeztetvén át, mint teljes koruak ipart és kereskedést önállólag gyakorolhatnak.

Mennyiben továbbá az ipartörvény 2. §-a a kiskoruak ipargyakorlását, tekintet nélkül a minimalis korra, csupán

az atya, gyám beleegyezésétől feltételezi, mig a gyámügyi törvény 20. §. *b*) és 113. §. 6. pontja a kiskoruak iparüzletnyitási jogát, a 271. §. pedig egy már fennálló üzletnek fenntartását az atya, gyám vagy gondnok gyámhatóságilag jóváhagyott beleegyezésétől teszi függővé, a gyámügyi törvény a gyámhatóságnak alternative fennállott jóváhagyását a kiskoruak iparüzhetéséhez kötelezőleg állapitotta meg.

Az előadottak értelmében a 18-ik évöket betöltött oly személyek, kik nem az 1877. évi XX. t.-cz. 4. §-a értelmébeni nagykorusitás által válnak teljes koruakká, ha ipart üzni óhajtanak, ehez gyámhatósági jóváhagyást szükségelnek, s ily jóváhagyás szükséges a 18 évet még be nem töltött kiskoruakra nézve is; minthogy azonban a 18-ik évet betöltött személy, ha gyámhatósági beleegyezés alapján iparüzhetési engedélyt nyer, ezáltal az 1877. évi XX. t.-cz. 5. §-a értelmében teljes koruvá válik, az ipartörvény 24. §-ban előirt üzletvezető tartása csak az esetben követelendő, ha 18 évnél fiatalabb kiskoru személy részére adatik meg a gyámhatóság jóváhagyása egy uj üzlet nyitásához vagy egy már fennálló üzlet folytatásához.

Miről a törvényhatóságot, az összes iparhatóságokkal — ide értve a közigazgatási bizottságokat is — leendő közlés és az illetőknek maguk miheztartása s megfelelő utasitása végett, a m. kir. belügyminister urral egyetértőleg ezennel értesitem.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 5-én.

Trefort, s. k.

115.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 22,592. szám alatt valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendelete,

a záloglevelek külön biztositása tekintetéből megkivántató alapnak alkotására kitüzött határidőnek a „jelzáloghitelbank“ részére leendő kivételképeni meghosszabbitása iránt.

A záloglevelek biztositásáról szóló 1876 : XXXVI. t.-cz. 3. és 4. §§-aiban nyert felhatalmazásom folytán, a záloglevelek külön biztositása tekintetéből megkivántató alapnak alkotására, az alapszabályoknak ez irányban leendő módositására, valamint e külön alap elhelyezésének félévenkinti kimutatására 1876. évi augusztus hó 23-án kelt 17,249. számu ministeri rendelet által 1877. évi október hó 1-ig kitüzött határidőt, a Budapesten székelő „magyar jelzáloghitelbank“ részére, — tekintve ezen bank különleges viszonyait és azon körülményt, hogy az ezen intézet által kibocsátott záloglevelek összesége részére 200,000 frt erejéig az elsőbbség a nevezett intézet tulajdonához tartozó budapesti házra telekkönyvileg is biztosittatott, — 1880. évi deczember hó 31-ig meghosszabbitandónak találtam.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 24-én.

Trefort Ágoston, s. k.

116.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 24,709. számu rendelete,

mellyel a belföldi és Németországgal közös forgalomban érvényes kocsipostai tarifák megváltoztatása közhirré tétetik.

A belföldi forgalom számára (ide értve az osztrák-magyar forgalmat is) 1867. évi márczius hó 15-én, s a

Németországgal közös forgalom számára 1868. évi január hó 1-jén életbe lépett kocsipostai tarifák, 1878. évi november hó 1-től kezdve megszünnek és helyökbe lép a következő kocsipostai tarifa:

A) **Súlyporto.**

I. Minden portoköteles kocsipostai küldemény súlyporto alá esik, mely következőleg van megállapitva:

a) az ugynevezett helyi (loco) küldeményekért, melyek csak 2.₅ kilogram súlyig fogadtatnak el, darabonként . . . . 12 kr;

b) a Németországgal közös forgalomban az *A*) alatt alább közlött kocsipostai egyezmény alapján a 250 gram súlyig terjedő értékes levelekért, — a belföldi forgalomban pedig az 500 gram súlyig terjedő kocsipostai küldeményekért egyáltalán (tehát értékes levelekért és csomagokért)

75 kilométer (10 mértföld) távolságra . . 12 kr,

75 kilométeren túl, tekintet nélkül a további távolságra . . . . 24 kr;

c) a Németországgal közös forgalomban az 5 kilogram súlyig terjedő csomagokért és a 250 gram súlyon felüli értékes levelekért, — továbbá a belföldi forgalomban az 500 gram súlyon felüli küldeményekért egészen 5 kilogram súlyig

75 kilométer (10 mértföld) távolságra . . 15 kr

75 kilométeren túl, tekintet nélkül a további távolságra . . . . 30 kr;

d) 5 kilogram súlyon felüli küldeményeknél, akár a Németországgal közös forgalomban, akár a belföldi forgalomban, az 5 kilogramért járó, a *c*) alatt emlitett díjon kivül, az 5 kilogramot meghaladó súly minden kilogramja vagy töredékeért

	75 kilométer	(10 mértföld)	távolságra	(I. távolsági fokozat)		3 kr,
75 kmtren túl	150 „	(20 „	„	II. „	„	6 kr,
150 „	375 „	(50 „	„	III. „	„	12 kr,
375 „	750 „	(100 „	„	IV. „	„	18 kr,
750 „	1125 „	(150 „	„	V. „	„	24 kr,
1125 „	tekintet nélkül a további távolságra			VI. „	„	30 kr.

II. Terjedelmes (Sperrig) küldeményekért ezen díjtételeknek 50%-kával több szedetik, a törtrészek elejtésével. Terjedelmes azon küldemény:

a) melynek kiterjedése akármely irányban 1.5 métert meghalad;

b) melynek hossza 1 métert és szélessége 0.5 métert meghalad, de súlya 10 kilogramnál kevesebb;

c) mely alakjánál fogva egyéb küldeményekkel könynyen össze nem rakható és e miatt aránytalan nagy helyt igényel, vagy mely egyáltalán kiváló gondos kezelést kíván.

Arra nézve, vajjon valamely küldemény a magasabb dij alá esik-e, — a nyilvánvaló tévedés esetét kivéve — a fölvevő postahivatal határoz.

B) Értékporto.

III. Értékporto csak akkor számittatik, ha érték nyilvánittatott. Az értékporto, tekintet nélkül a távolságra, következőleg van megállapitva:

a) 50 frt értékig a belföldi forgalomban . . 3 kr,
b) 50 frton túl, 300 frtig, a belföldi forgalomban 6 kr,
c) 150 frtig a helyi (loco) forgalomban . . 3 kr,
d) 300 frtig a Németországgal közös forgalomban 6 kr,
e) 300 frton túl, akár a belföldi forgalomban, akár pedig a Németországgal közös forgalomban, minden 150 frt vagy annak töredékeért . . . . 3 kr.

IV. Készpénzküldeményeknél (állam- vagy bankjegyek,

vert arany- vagy ezüstpénz) a föladó köteles a valódi értéket nyilvánitani.

A czimiraton, esetleg a szállitó levelen, a küldeményben foglalt egyes pénznemek darabszámát és értékét kell kitenni (specificatio).

A valódinál kisebb érték nyilvánitása a valódi és a nyilvánitott érték portója közti különbség ötszörösével sujtatik. A kézbesitő postahivatalok jogositva vannak, ha gyanújok van, hogy valamely kocsipostai küldemény vagy pénzeslevél elhallgatott készpénzt tartalmaz, követelni, hogy a czimezett küldeményét a postahivatal helyiségében vegye át és a postahivatalbeli előtt bontsa föl.

Másnemü küldeményeknél az értéknek nyilvánitása vagy teljes elhallgatása a föladó tetszésére van bizva.

V. A nyitva föladott leveleknél, melyek azonban csak a belföldi forgalomban és 150 frt értéken felül fogadhatók el és melyek franco-kényszernek vannak alávetve, a rendes értékporto 50%-kával, a törtrészek egészekre való kikerekitésével, több szedetik.

VI. A bérmentetlenül föladott küldemények 5 kilogram súlyig az illető súly és értékportón felül 6 kr pótdijnak is vannak alávetve. Elégtelenül bérmentesitett, vagy bérmentetlenül föladott, de 5 kilogramm súlyt meghaladó küldemények ezen pótdij alá nem esnek.

VII. Vissza- vagy utánküldés esetében, a küldemény ugy tekintetik és vonatik dijazás alá, mintha ujra postára adatott volna; kivévén, hogy az 5 kilogram súlyig terjedő bérmentetlenül föladott küldeményekre rótt 6 kr pótdíj nem számíttatik.

A föladó köteles a kézbesíthetetlenül visszaérkezett küldeményét, a fölmerült díjak és költségek lefizetése mellett, az értesitéstől számitott 14 nap alatt vissza venni; ellenkező esetben az költségére kényszer útján kézbesíttetik.

VIII. A Németországgal közös forgalomban uj alaku, sárgás papiron kiállitott bélyegezett „Postai szállitó-leve-

let" kell használni, mely minden postahivatalnál darabonként 6 krajczárért kapható.

Egy szállitó-levéllel háromnál több, egy és ugyanazon czimzetthez szóló küldeményt föladni nem lehet. Ha egy szállitó-levélhez egynél több küldemény tartozik, azok mindegyike vagy értéknyilvánitással ellátva, vagy értéknyilvánitás nélkül, és mindegyike vagy bérmentesítve vagy bérmentetlen kell hogy legyen.

Azon eddigi szabály, hogy a föladó a szállitó-levélhez egy egyszerü (15 gramot meg nem haladó) levelet (értesitési levél) ragaszthatott vagy füzhetett, ezennel megszüntetik.

IX. Postai utánvétellel terhelt küldeményhez, ha az a Németországgal közös forgalomba át is megy, egyelőre, további intézkedésig, az utánvételi ürlappal összekötött eddigi szállitó-levelek használandók.

Az utánvételi illeték a belföldi forgalomban változatlanul marad, ugyszintén a svájczi forgalomban Németországon át. A Németországba szóló küldeményeknél azonban az utánvételi illeték minden forint utánvételért vagy töredékeért 2 krral, de egy-egy küldemény után legalább 6 krral állapíttatik meg.

X. A Németországgal közös forgalomba tartoznak mindazon küldemények, melyek az Osztrák-Magyar és a Német területet érintik; tehát nemcsak a Németországba szóló, hanem a Németországon át, például Belgiumba, Francziaországba, Svájczba stb. stb. szállitandó küldemények is. Ez utóbbiak is a jelen súly- és értékporto-tarifa alá esnek, melynek tételeihez hozzájárulnak még a belga, franczia, svájczi stb. stb. területen történendő szállitásért járó, és minden postahivatalnál megtudható dijak.

XI. Romániába, Szerbiába, Oroszországba stb. stb. szóló küldeményeknél az Osztrák-Magyar határszélig szintén ezen uj tarifa jön alkalmazásba, és pedig oly formán, hogy 50 frt értékig terjedő küldeményeknél az értékporto,

nem mint a Németországba szóló vagy Németországon át szállitandó küldeményeknél 6 kr, hanem csak 3 kr; az 500 gramig terjedő küldemények súlyportója pedig 15 kr helyett csak 12 kr. Ha azonban az Oroszországba szóló küldemény Németországon át volna szállitandó, péld. Szt.-Pétervárra, Dorpatba, Rigába stb., a 6 kros és illetőleg 15 kros tételek számitandók.

XII. A fenntebb emlitett tételek alapján kiszámitott tarifa a kincstárilag kezelt postahivataloknál 5 krért kapható.

Egyebekben a fennálló szabályok érintetlenül maradnak.

XIII. Az 1878. évi október hó 31-én föladott küldemények még a jelenleg érvényes tarifa szerint díjazandók, ha az nap már el nem indíthatók is. Ugyszintén az átrovatolás végett érkezett, de 1878. évi november hó 1-je előtt föladott küldemények is a jelenleg érvényes tarifa tételei alá esnek. A korábban kézbesités végett érkezett küldemények azonban, ha 1878. évi november hó 1-jén vagy későbben vissza- vagy utánküldetnek, a vissza- vagy utánküldési porto tekintetében már az új tarifa alá esnek. Ugyszintén az 1878. évi november hó 1-jén és azután visszaérkezett térti küldemények, habár még a jelen fennálló tarifa érvényességi idejében adattak föl, a föladónak, ha szükséges, még kényszer útján is visszakézbesitendők.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 17-én.

A minister meghagyásából:

Gervay, s. k.

A) melléklet.

Kocsipostai egyezmény

a királyi magyar és
a császári királyi osztrák postaigazgatás közt egyfelől, és
a császári német birodalmi,
a királyi bajor és
a királyi württembergi postaigazgatás közt más felől.

Alulirottak az 1872-ik évi május hó 7-én az osztrák-magyar monarchia és Németország közt kötött postaszerződés 50-ik czikke alapján, a felsőbb jóváhagyás fenntartása mellett, a következő czikkekben állapodtak meg.

1-ső czikk.

Csomagok portója.

Az osztrák-magyar monarchia és Németország közti csereforgalomban a csomagok portója:

I. 5 kilogram súlyig:

a) 10 mértföld távolságra bezárólag 15 o. é. kr, illetve 25 fillér.

b) minden további távolságra 30 o. é. kr, illetve 50 fillér.

II. 5 kilogram súlyon felül:

a) az első 5 kilogramért az I. alatti dijtételek,

b) minden többi kilogramért vagy annak tört részeért

10 mértföldig	. . . . .		3	o.	é.	kr,	illetve	5	fillér
10 mértföldtől	20	mértföldig	6	„	„	„	„	10	„
20 „	50	„	12	„	„	„	„	20	„
50 „	100	„	18	„	„	„	„	30	„
100 „	150	„	24	„	„	„	„	40	„
150 mértföldön túl	. . .		30	„	„	„	„	50	„

Oly küldemény portója, melynek kiterjedése súlyához képest aránytalan nagy, (terjedelmes küldemények) a fennebbi dijtételek felével nagyobb. Az egész dijösszeg szükség esetén o. é. egész krajczárra, illetőleg 5-tel osztható fillérösszegre kerekittetik ki lefelé.

Terjedelmes küldemény az:

a) melynek kiterjedése akármely irányban $1^1/_2$ méternél nagyobb; vagy

b) melynek hossza 1 métert, szélessége $^1/_2$ métert meghalad, és e mellett 10 kilogramnál kevesebbet nyom, vagy

c) mely alakjánál fogva egyéb küldeményekkel könnyen össze nem rakható és e miatt aránytalan nagy helyet igényel; vagy mely egyáltalán kiváló gondos kezelést kiván, pl. növényekkel és cserjékkel telt kosár, kalitka üresen vagy élő állatokkal, üres szivarládák nagy csomagban, kalaptokok s dobozok farekeszben, bútor, kosárfonat (virágtartó-asztal, gyermekkocsi s. a. t.), rokka, velocipéd és több efféle.

Arra nézve, vajjon valamely küldemény a magasabb díj alá esik-e, nyilvánvaló tévedés esetét kivéve, a fölvevő postahivatal nézete határoz.

Az 5 kilogram súlyig terjedő bérmentetlen küldeményekért az I. alatt emlitett portón és esetleg magasabb portón felül 6 o. é. kr, illetve 10 fillér pótdij is jár.

Elégtelenül bérmentesitett küldeményekért azonban, ha 5 kilogramot meg nem haladnak is, a 6 o. é. kr, illetve 10 fillér pótdij nem jár.

Önként következik, hogy ha ugyanazon szállitólevéllel több küldemény adatik fel, a porto, esetleg pótdij, minden egyes küldeményért kirovatik. Háromnál több küldeményt egy szállitólevéllel föladni nem lehet.

2-ik czikk.

Porto és biztositási dij értéknyilvánitással ellátott küldeményekért.

Az osztrák-magyar monarchia és Németország közti csereforgalomban az értéknyilvánitással ellátott küldeményekért jár:

a) porto fejében és pedig:

1. levelekért 250 gram súlymaximumig 10 mértföld távolságra bezárólag 12 o. é. kr, illetve 20 fillér,

minden további távolságra 24 o. é. kr, illetve 40 fillér,

bérmentetlen levelekért 6 o. é. kr, illetve 10 fillér pótdij szedetik;

2. csomagokért és a hozzájuk tartozó szállitólevelekért az 1-ső czikkben magszabott illeték;

b) biztositási dij fejében, tekintet nélkül a távolságra, a nyilvánitott érték bármely összegéig, minden 150 o. é. frt, illetve 300 márka vagy azoknak töredékeért 3 o. é. kr, illetve 5 fillér, legalább azonban 6 o. é. kr, illetve 10 fillér (minimum).

Ha a bérmentetlen küldemény értéke a feladási helyen divó pénznemen kivül a rendeltetési helyen divó pénznemben is ki van fejezve, a biztositási dij a rendeltetési hely pénzértéke szerint szabatik ki.

Önként értetik, hogy az esetben, ha ugyanazon szállitólevéllel, értéknyilvánitással ellátott több küldemény adatik föl, a biztositási dij minden egyes küldeményért külön rovatik ki.

3-ik czikk.

A porto kiszámitása utánvételes küldeményeknél.

Az utánvételes küldeményekért az osztrák-magyar monarchia és Németország közti csereforgalomban jár:

a) porto fejében:

a 250 gram súlymaximumig terjedő utánvételes levelekért, nyomtatványokért és árumustrákért, továbbá levelező lapokért, az értéknyilvánitással ellátott levelekért megszabott súlyportó (2-ik czikk),

az utánvételes küldeményekért a közönséges küldemények portója (1-ső czikk), szintúgy jár a biztositási dij, illetőleg ajánlási illeték is, ha értéknyilvánitás vagy ajánlás történik.

b) utánvételi illeték fejében:

minden o. é. forintért vagy annak töredékeért 2 o. é. kr, legalább azonban 6 o. é. kr, illetve minden márkáért vagy annak töredékeért 2 fillér, legalább azonban 10 fillér (minimum).

4-ik czikk.

Külföldi postaterületekkel váltott kocsiposta-küldeményekért járó porto kiszámitása.

Az idegen postaterületre szóló vagy onnan érkező küldemények portójának kiszabásánál, az érkezésnél azon postaterület tekintetik föladó területnek, ahová a küldemény közvetlenül a külföldről megérkezett, a kivitelnél pedig azon postaterület tekintetik rendeltetési területnek, honnan a küldemény közvetlenül a külföldre szállittatik. A közös portó a jelen egyezmény 1-ső, 2-ik és 3-ik czikkének szabványai szerint számittatik föl.

Ha az utánvételi illeték a külföldi utánvételes küldeményekért az idegen föladási helyen már kirovatott, uj illeték nem számitható föl. Oly külföldi küldeményre, mely nem valódi utánvétellel, hanem idegen szállitási dijból, portóból, csomagolási dijból, vámilletékből és efféle kiadásból származó költséggel van terhelve, külön utánvételi illeték nem rovatik ki.

5-ik czikk.

Portoösszegek átszámitása bankvalutáról aranyvalutára. A bevételek felosztása.

A csereforgalmi és átmenő küldeményekért az osztrák-magyar monarchiában közös porto és franko gyanánt osztrák értékben beszedett összegek a negyedévi főáttekintésekben akként lesznek aranyértékre átváltoztatva, hogy 6 o. é. forint bankjegyben egyenlőnek vétetik 5 o. é. forinttal aranyban.

A csereforgalmu és átmenő küldemények utáni közös bevételek felosztását illetőleg továbbra is az osztrák-magyar monarchia és Németország közt 1872-ik évi május hó 7-én kötött postaszerződés 40-ik és 48-ik czikke marad érvényben.

6-ik czikk.

Az egyezmény hatályba lépése stb.

Ezen egyezmény még a jelen év folyamán hatályba lép. A résztvevő postaigazgatások a hatályba lépes időpontja iránt meg fognak egyezni.

A jelen egyezmény ugyanoly időtartamra köttetett, mint az osztrák-magyar monarchia és Németország közt 1872-ik évi május hó 7-én létrejött postaszerződés.

Ezen egyezmény 5 példányban állittatott ki és iratott alá.

Berlinben, 1878-ik évi april hó 3-án.

A királyi magyar postaigazgatás nevében:

Gervay m. k.

A császári királyi osztrák postaigazgatás nevében:

Dewéz m. k.

A császári német birodalmi postaigazgatás nevében:

Günther m. k.

A királyi bajor postaigazgatás nevében:

le Sage m. k.

A királyi württembergi postaigazgatás nevében:

Hofacker m. k.

117.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 24,811. számu rendelete,

a postautalványok dijainak megváltoztatása és a közönséges postahivataloknál egy utalványra feladható összegnek fölemelése tárgyában.

I. A belföldön (ide értve az osztrák postaigazgatás területét is) váltott postautalványok számára 1870. évi május hó 1-én életbe lépett tarifa, 1878. évi november hó 1-től kezdve megszünik és helyébe lép a következő új tarifa:

5 frtig terjedő összegért		. .	— frt	5 kr	
5 frton felül	50 frtig	.	— „	10 „	
50 „ „	150 „	. .	— „	20 „	
150 „ „	300 „	. .	— „	30 „	
300 „ „	500 „	. .	— „	50 „	
500 „ „	1000 „	. .	1 „	— „	
1000 „ „	2000 „	. .	1 „	50 „	
2000 „ „	3000 „	. .	2 „	— „	
3000 „ „	4000 „	. .	2 „	50 „	
4000 „ „	5000 „	. .	3 „	— „	

II. A közönséges (nem kincstárilag kezelt) postahivataloknál egy utalványra feladható vagy kifizethető összeg, ugyanezen naptól kezdve, 100 frtról 150 frtra fölemeltetik.

A kincstárilag kezelt postahivatalok az egymás közt váltott forgalomban egy postautalványon 1000 frtot, és ha az utalvány Budapestre vagy Bécsbe szól, 5000 frtot is vehetnek föl.

III. A táviratilag egy utalványra utalványozható összeg, a közönséges postahivataloknál feladott vagy kifizetendő utalványokra nézve, szintén 150 frtra emeltetik föl; el-

lenben a kincstárilag kezelt postahivatalok közti forgalomban 500 frttal megmarad.

IV. A most használatban levő postautalványi ürlapok elfogytával uj alaku ürlapok fognak kiadatni, melyek levéljegygyel ellátva nincsenek és minden postahivatalnál darabja ½ krajczárért kapható lesz.

Egyebekben a fennáló szabályok változatlanúl maradnak.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 18-án.

A minister meghagyásából:

Gervay, s. k.

118.

A m. kir. igazságügyministernek 21,764. számu rendelete,

Túrpásztó pusztának átkebelezése tárgyában.

Turpásztó jász-nagykún-szolnokmegyei puszta, törvénykezési tekintetben, a karczagi kir. törvényszék kerületében levő mezőturi kir. járásbiróságtól a kisujszállásihoz csatoltatik.

Ezen rendelet folyó évi október hó 15-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 14-én.

A minister rendeletéből:

Berczelly Jenő, s. k.
ministeri tanácsos.

119.

A m. kir. igazságügyministernek valamennyi kir. közjegyzői kamarához f. évi 27,756. sz. a. intézett körrendelete,

az adonyi kir közjegyzőség székhelyének áthelyezése tárgyában.

A kir. közjegyzők számának és székhelyeinek megállapitása tárgyában, 1874. évi deczember hó 17-én 4164. szám alatt kiadott rendelet módositásául rendelem:

Az adonyi kir. közjegyzőség székhelye, folyó évi november hó 1-től kezdve, Ercsibe helyeztetik át.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 14-én.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

120.

A m. kir. igazságügyministernek 25,152. sz. alatt valamennyi kir. törvényszékhez és járásbirósághoz kibocsátott körrendelete,

a birósági végrehajtók dijfelszámitásának ellenőrzése tárgyában.

Mult évi junius 20-ról kelt 13943 számu körrendelet kapcsában, további intézkedés végett értesitem a Czimet, hogy az ingóságokra vezetett végrehajtási eljárás folyamában kibocsátott igény- és árverési- hirdetményeket tartalmazó és a birósági végrehajtó által az adófelügyelőkhöz intézett leveleket, ha ezen megjelöléssel vannak ellátva: „hivatalos felszólitás folytán portomentes“, a postahivatalok dijmentesen kezelik.

Több rendbeli panasz merülvén fel a részben, hogy

a birósági végrehajtók ezen hirdetmények közléseért is a felek terhére különböző dijakat számitanak fel, a birósági végrehajtók dijfelszámitásának szigoru ellenőrzése végett ujból is figyelmeztetem a Czimet, hogy a birósági végrehajtók dijai és költségei az 1871. évi LI. t. cz. 24. §-ának c) pontja és 25-ik §-a, valamint az 1875. évi IX. t. cz. 3. és 5-ik §-ának intézkedései által vannak szabályozva, és hogy azon dijakon felül semmi egyéb dij a birósági végrehajtókat meg nem illeti.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 26-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

121.

A m. kir. igazságügyministernek valamennyi kir. járásbirósághoz, kir. közjegyzői- és ügyvédi kamarához intézett 21,004. számu körrendelete,

némely kir. közjegyzőség hatáskörének módositása tárgyában.

A kir. közjegyzők számának és székhelyeinek megállapitása tárgyában az 1874. évi deczember hó 17-én 4161. sz. a kiadott rendeletet, a kir. ministeriumnak több kir. e. f. biróság területkörének ujabb meghatározása tárgyában f. évi márczius 2-án 5684. I. M. sz. alatt kiadott rendelete folytán, következőleg módositom:

1. a beszterczei kir. közjegyző hatásköre a beszterczei kir. járásbiróság területére terjed;

2. a deési kir. közjegyző hatáskörébe a deési, csákigorbói, nagysomkúti, bethleni és magyarláposi kir. járásbiróságok; a szamosujvári kir. közjegyzőébe a szamosujvári és kékesi kir. járásbiróságok;

3. a bánffyhunyadi kir. közjegyzőébe a bánffyhunyadi és a hidalmási, a Kolozsvárott székelő két kir. köz-

jegyzőébe pedig a kolozsvár-városi, a kolozsvár-vidéki, a mócsi és a tekei kir. járásbiróságok;

4. a marosvásárhelyi kir. közjegyzőébe a m.-vásárhelyi, a m.-bándi és a nyárád-szeredai kir. járásbiróságok;

5. a medgyesi kir. közjegyzőébe a medgyesi, az erzsébetvárosi, a dicsőszentmártoni és a hosszúaszói kir. járásbiróságok;

6. a székelyudvarhelyi kir. közjegyzőébe a székelyudvarhelyi, a székelykeresztúri és az oklándi kir. járásbiróságok;

7. a sz.-szentgyörgyi kir. közjegyzőébe a sz.-szentgyörgyi és a nagyajtai kir. járásbiróságok;

8. a Nagyváradon székelő két kir. közjegyzőébe a nagyvárad-városi, a nagyvárad-vidéki, a b.-ujfalui, az élesdi és a margittai kir. járásbiróságok;

9. a hajdú-böszörményi kir. közjegyzőébe a hajdú-böszörményi és a h.-nánási; és

10. a nagytapolcsányi kir. közjegyzőébe a privigyei és nagytapolcsányi kir. járásbiróságok területei tartoznak.

Ezen rendelet folyó évi november hó 15-ével lép hatályba.

Az illető kir. közjegyzők hatáskörét képezett kir. járásbirósági területekből a fennebb kitett időpontig nyert birói megbizások ő általok foganatositandók.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 30-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

122.

Rendelet,

melylyel a 83-ik magyar honvéd gyalogsági dandár egyes csapatainak a határ melletti vidékeken teljesitendő belbiztonsági szolgálat ellátása közben a magyar szent korona országainak határain kivül ideiglenes alkalmazhatása tárgyában 1878. évi augusztus hó 23-án 1504./ME. szám alatt kibocsátott királyi rendelet hatályon kivül helyeztetik.

A folyó 1878. évi augusztus hó 23-án, 1504./ME. szám alatt (Budapesti Közlöny 1878. augusztus 29-iki 199. számában) kibocsátott királyi rendelet, melylyel az 1868 : XLI. törvényczikk 3. §-a értelmében kivételesen megengedtetett, hogy a 83-ik magyar honvéd gyalogsági dandár egyes csapatai a határok melletti biztonsági szolgálat teljesitése közben szükség esetében ideiglenesen a magyar szent korona országainak határain kivül is alkalmaztathassanak, ezennel hatályon kivül helyeztetik.

Ezen rendelet azonnal hatályba lép.

Végrehajtásával magyar honvédelemügyi ministeremet bizom meg.

Kelt Gödöllőn, 1878. évi október hó 31-én.

Ferencz József, s. k.

Tisza Kálmán, s. k.
Báró Wenckheim Béla, s. k.
Trefort Ágoston, s. k.
Szende Béla, s. k.
Péchy Tamás, s. k.
Bedekovich Kálmán, s. k.
Dr. Pauler Tivadar, s. k.

123.

A magyar királyi honvédelmi ministernek 34,899. szám alatt valamennyi törvényhatóság közönségéhez intézett körrendelete,

az állandóan szabadságolt és tartalékos katonák 1878. évi ellenőrzési szemléjének beszüntetése tárgyában.

A magyar sorezredek egy részének a folyó évben bekövetkezett mozgósitása, valamint több magyar hadcsapat békelétszámának magasabbra emelése következtében, a huzamosb időre szabadságolt és tartalékos katonák tettleges szolgálat teljesitése végett a hadkiegészitési kerületek nagyobb részéből tömegesen hivatván be: az évenként tartatni szokott katonai ellenőrzési szemléken megjelenni kötelezett egyének száma észrevehetőleg megkevesbült.

Ennélfogva a magyar korona országaiban honilletékes állandóan szabadságolt és tartalékos katonáknak folyó 1878-ik évi ellenőrzési szemléje, a közös hadügyministerrel e tekintetben létrejött megállapodás szerint, nem fog megtartatni.

Miről a . . . . közönségét, tudomás és azonnal leendő közhirrététel végett, oly hozzáadással értesitem, hogy a közös hadügyérnek folyó évi szeptember 8-ról 5920. szám alatt hozzám intézett átirata szerint, ez érdemben valamennyi katonai és hadfőparancsnokság már értesittetett.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 16-án.

Szende Béla, s. k.

124.

A m. kir. honvédelmi ministernek 37,166. szám alatt valamennyi törvényhatóság közönségéhez intézett körrendelete,

a m. kir. honvédség 1878. évi ellenőrzési szemléjének beszüntetése tárgyában.

Tekintve, hogy a honvéd legénységnek egy része fölött az ellenőrzési szemle a folyó évi tavaszi és őszi fegyvergyakorlatok alkalmával már megtartatott, tekintve továbbá, hogy több magyar sorezred mozgósitása, s némely hadcsapatok béke állományának hadi létszámra való fölemeltetése következtében, az ipar és mezőgazdászat folytatásához megkivántató munkaerőnek egy része elvonatott; méltányosnak találom, hogy a honvédség állományához tartozó legénység saját munkája és keresete folytatásában is az ellenőrzési szemlén való megjelenés következtében ne gátoltassék: ennélfogva a honvédség folyó évi ellenőrzési szemléjének megtartását kivételesen beszüntetem.

Erről a . . . . közönségét azonnal leendő közhirrététel végett oly hozzáadással tudósitom, hogy a honvéd-főparancsnokságot és kerületi parancsnokságokat ez iránt már értesitettem.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 26-án.

Szende Béla, s. k.

125.

A m. kir. honvédelmi ministernek 40,300. sz. alatt valamennyi törvényhatósághoz intézett körrendelete,

az 1878. évi ujonczozás folytán az ideiglenesen fölmentett és besorozott hadkötelesek összegeit tartalmazó kimutatásoknak mikénti egybeállitása tárgyában.

Az idei ujonczozás, az 1877-ik évi 29-ik törvényczikk alapján, átalában az eddig fennállott sorozó járások szerint vétetvén foganatba: a folyó 1878-ik évi ujonczozás folytán a hadkötelezettség alól ideiglen fölmentett illetőleg besorozott hadkötelesek összegeit, s másfelől az ideiglenes fölmentési és hadképességi százalékokat tartalmazó kimutatások is, a már eddig rendelkezésre álló adatok alapján, átalában, és igy azon magyarországi vagy horvát-szlavonországi törvényhatóságok illetőleg alispánságok és kerületek részéről is, a melyek közigazgatási felosztás tekintetében az 1876-ik vagy 1877-ik és 1878-ik években változást szenvedtek, az eddig fennállott és általam korábban megállapitott sorozó járások szerint, s az 1876-ik évi 41,500. szám alatt a változást szenvedett magyar törvényhatóságokhoz kibocsátott intézvényemben, úgyszintén az 1876-ik évi 49,000. számú körrendeletem *i*) pontjában, illetőleg a horvát-szlavonországi alispánságokhoz mult 1877-ik évi 45,750. szám alatt kiadott körintézvényemben megszabott módozatoknak szem előtt tartásával, lesznek egybeállitandók, és fölterjesztendők.

Egyebekre nézve, ezen kimutatások szerkesztése körül ez uttal is az 1872-ik évi 5209. számu körrendeletem VIII-ik fejezetében, s az 1873-ik évi 33,550., ugyszintén az 1874-ik évi 41,200., majd 1875-ik évi 39,200., és 1876-ik évi 42,000., s végre 1877-ik évi 39,000. számu

körintézvényeimben foglalt utasitásokra hivatkozom; alaki mintákul pedig, pontos betöltés végett, az ·/. és ·//. alatti rovatos iveket küldöm meg.

A kimutatások, valamint a közelebb mult időkben, ugy a folyó évben is, mind az idei fősorozás alkalmával mutatkozott, mind a fősorozás óta folyó évi október 31-ig eszközlött utóállitások és felülvizsgálatok folytán eredményezett adatokat is magokban fogják foglalni.

S a mennyiben e részben még mindig a leggyakoribb és legnagyobb hibák követtetnek el, különösen felelősökké teszem a sorozó járások tisztviselőit az 1876-ik évi 42.000. számu körrendeletem harmadik, negyedik és hetedik bekezdéseiben elősorolt szabályoknak szoros megtartásáért.

Ezek szerint a ·/. alatti kimutatások adatai, egyfelől, a hol a sorozó járás több községből áll, községről községre, s másfelől, a hol a község több helységből áll, vagy a községhez puszták és telepitvények vannak csatolva, ezen helységekre, pusztákra vagy telepitvényekre nézve is, külön sorok alatt, külön-külön veendők fel és iktatandók be.

Egyetlen egy község, s a községhez tartozó egyetlen egy helység, puszta vagy telepitvény sem hagyható ki az ·/. alatti kimutatásból, akár fordult elő benne felhivott és fölmentett, vagy elővezetett és besorozott hadköteles, akár nem. S e czélból ezen kimutatásba mindenek előtt az önálló községek nevei, külön-külön folyó számok alatt, s az illető községek után az azokhoz közigazgatásilag tartozó helységek, puszták vagy telepitvények nevei, külön-külön sorokban és betü-jegyek alatt, egytől egyig beiktatandók; s azután jegyzendők be, az illető rovatok alatt, a hadképességi adatok; azon községeknél vagy helységeknél, pusztáknál és telepitvényeknél pedig, a melyekre nézve semminemü adat sem volna bejegyezhető, a rovatok hiányjelekkel különböztetendők meg.

Azon körülmény, hogy valamely helység, puszta vagy

telepitvény, közigazgatási tekintetben valamely községhez tartozik, egyátaljában nem szolgálhat okul annak kihagyására. Mind azon helység, puszta, vagy telepitvény, a mely, habár közigazgatási tekintetben a községhez van is csatolva, önálló határral bir, és kivül esik a község saját határán, okvetetlenül, és pedig külön sorban, fölveendő az illető község neve után. S igy csakis azon telepek, vagy esetleg puszták adatai nem mutatandók ki külön, a melyek, nem birván külön önálló határral, a község saját határának kiegészitő részét képezik.

S az ezen értelemben szerkesztett kimutatások, az illetékes hadkiegészitési kerületi parancsnokságokkal egyetértőleg oly módon állapitandók meg, hogy az egyetértés ne csupán a sorozó járásbeli adatok összegére, hanem főképen az egyes községek adataira nézve, a melyeknek összeadásával fog az összeg itten megállapittatni, hozassék létre; s ha nem volna létre hozható, hozzám, a különbség tárgyát képező kérdésre vonatkozólag, a hadkiegészitési kerületi parancsnokság nyilatkozatának is mellékléfével, haladék nélkül és elõlegesen, kimeritő jelentés tétessék.

Azon határidőül pedig, a meddig a kimutatások, mind a törvényhatóság első tisztviselője és a sorozó járás tisztviselője, mind a hadkiegészitési kerület parancsnoksága által aláirva, felelősség terhe alatt fölterjesztendők, folyó november hava 30-ik napját tűzöm ki.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 5-én.

Szende Béla, s. k.

126.

A „Kapos-csatorna társulat“ alapszabályai.

I. RÉSZ.

1. §. A Somogy-, Tolna-, Baranya- és Fehérmegye egyes részein átvonuló, régibb elnevezése szerint „Kapos vizi“ vagy „Zichy“ csatorna létesitésére és fenntartására 1820—1835 évben létrejött és szakadatlanúl fennálló társulat, a vizszabályozási társulatokról szóló 1871. évi XXXIX. t.cz. alapján, újjá alakul.

2. §. A társulat hivatalos czíme: „Kapos csatorna társulat.“ Hivatalos pecsétjében a következő köriratot használja: „Kapos csatorna társulat pecsétje 1820—1878“ körirattal. Ezen felül a társulat pénztárnoka „Kapos csatorna pénztári pecsétje 1820—1878“ körirattal ellátott pecsétet, illetőleg bélyegzőt használ.

3. §. A társulat czélja a Kapos vize és az abba beömlő egyéb vizeknek levezetésére az 1820—1835 évek alatt tetemes áldozattal elkészitett csatornák további fenntartása és az annak oldalain elterülő térségek viz általi elboritásának megóvása, esetleg vizének rétöntözésre használása.

4. §. A társulat tagjai, mindazon birtokterületeknek tulajdonosai illetőleg birtokosai, melyek a csatorna létesitésének és az ez ideig szakadatlanul fennálló társulat alakulásának alapját képező 1820. évi közgyülésben létrejött ugy nevezett „Miklósvári comprimissium“ alkalmával elfogadott és felsőbb helyről is jóváhagyott ártéri kimutatásban elősorolva vannak, és mely területek a csatorna elkészitése és befejezte utáni kiadásainak fedezésére évenkinti folytonos és mindenkor egyenlő kulcs szerint eszközölt kivetések alapjául szolgáltak.

5. §. A társulat ügyeiben intézkedik s illetőleg eljár:
a) A közgyülés.
b) A választmány.
c) Az elnökség.
d) A tisztviselői személyzet.

II. RÉSZ.

A közgyülés.

6. §. A társulat önkormányzati jogát közgyülései által gyakorolja. A közgyülésben mindazon érdekeltek, kik 1200 ölével számitott legalább 50 holdnyi ártéri terület után fizetnek járandóságot, személyesen, vagy a közgyülés előtt bejelentett meghatalmazottjaik illetve gyámgondnokaik által vehetnek részt, azon érdekeltek pedig, kik a fennebb megjelelt minimumnál apróbb területeket birnak, a közgyülésbeni részvétet és szavazati jogukat képviseltetés utján gyakorolják, és e czélra az egyes községi határok szerint egyesülve, annyi képviselőt küldhetnek a közgyülésbe, a hányszor a megjelelt 50 holdnyi minimum az általuk együttvéve birt községi területben foglaltatik.

A szövetkezés utján megjelenésre jogositott képviselők is ebbeli megbizatásukat küldőik részéről a közgyülés előtt igazolni tartoznak.

7. §. Rendes közgyülés minden évben egyszer, rendszerint augusztus hónapban tartatik. Ha az elnökség szükségesnek látja, vagy a választmány elhatározza, rendkivüli közgyülés bármikor egybehivathatik; továbbá az ártéri birtok $1/10$-ed részét képviselő tagok irásbeli felszólitására az elnök rendkivüli közgyülést egybehivni köteles.

8. §. Ugy a rendes mint a rendkivüli közgyülések egybehivását az elnökség, a gyülés napját megelőzőleg két héttel, a személyes részvételre jogositott tagok mindegyikének és a szövetkezés utján képviseltetésre joggal biró érdekeltek illető községéhez szétküldendő meghivó le-

velekkel eszközli, ezen felül a somogy- és tolnamegyei törvényhatósági lapban közzéteszi, és a gyülés tárgyait megjelöli.

Hogy a meghivás pontosan eszközöltessék, minden tagnak kötelességévé tétetik, saját vagy esetleges megbizottja lakását (az utolsó posta feljegyzésével) valamint az előforduló birtokváltozásokat az elnökség- vagy jegyzőségnél pontosan bejelenteni.

9. §. A közgyülés határozatait szavazattöbbséggel alkotja. A szavazás a társulat árterében birt holdak mennyisége szerint történik és a szavazatok aránya a következő kulcs szerint állapittatik meg:

A személyes részvételre jogositott tagokat

50	holdtól	100	holdig	egy	szavazat
100	„	200	„	két	„
200	„	350	„	három	„
350	„	550	„	négy	„
550	„	750	„	öt	„
750	„	1000	„	hat, ezen	felül minden

250 hold után ujjabb egy szavazat illeti, a szövetkezés utján képviselt birtokosok pedig annyi szavazattal birnak, s azt akár több, akár egy megbizott által gyakorolhatják, ahányszor az alapul elfogadott 50 holdnyi minimum az általuk együttvéve birt területekben egészben találtatik; a netán felülmaradó részek számitásba nem vétethetnek.

Egy egyén személyében 20 szavazatnál több egyesitve nem lehet. A mennyiben azonban egyes társulati tagok nagyobb kiterjedésü birtokaik a fennebbi kulcs alapján több szavazat gyakorlására volnának jogosultak, ezen jogukat külön képviseltetés által érvényesithetik.

10. §. Az elnök és alelnök választásánál a szavazatok általános, a választmány és tisztviselők választásánál azok viszonylagos szótöbbsége, szavazategyenlőség esetén pedig az elnök szavazata dönt.

Az alapszabályok megváltoztatását, vagy módositását

czélzó közgyülési határozatok csakis akkor birnak érvénynyel, ha $^{2}/_{3}$-nyi szótöbbséggel hozattak.

11. §. A közgyülésben csak a meghivóban kijelelt tárgyak vétethetnek tárgyalás alá; önálló inditványok a közgyülés napját megelőzőleg legalább 24 órával előbb az elnöknek irásban benyujtandók.

12. §. A közgyülés érvényes határozatokat csak úgy hozhat, ha jelenlévő tagjai által a szabályozási területnek legalább fele-része képviselve van; a mennyiben pedig az árterület fele-része a közgyülésen képviselve nem lenne, az elnök által legkevesebb 10 nap közbevetésével ujabb közgyülés hivandó egybe, melyen a megjelentek, tekintet nélkül az általuk képviselt terület mennyiségére, jogérvényesen határoznak.

13. §. A közgyülés hatáskörébe tartozik:

a) Elnök, alelnök, választmányi tagok ugy tisztviselőknek 3 évre megválasztása.

b) Alapszabályok alkotása, azok megváltoztatása.

c) Szabályozási tervek készitésének elrendelése, megállapitása és a rendes tatarozás vagy fenntartás határán túl terjedő nagyobb munkálatok elhatározása.

d) A lefolyt évi számadásoknak megvizsgálása s a megvizsgált számadások eredményének a társulati tagokkal alkalmas módon leendő közlése iránti intézkedés; a számadónak felmentése és a pénztármaradvány feletti határozathozatal.

e) A jövő évi költségelőirányzatoknak és a szükségeltető kivetés mérvének megállapitása.

f) Napidíjak, illetmények s rendes javadalmazások megállapitása, tiszteletdijak s rendkivüli javadalmazások adományozása.

g) Esetleges kölcsönök és a tartalékalap feletti intézkedés.

14. §. Ugy a rendes, mint a rendkivüli közgyülések jegyzőkönyvei az elnök és jegyző aláirásával hitelesittet-

nek és egy-egy példányban a felügyeletet gyakorló törvényhatóság utján a közlekedési ministeriumhoz felterjesztetnek, s az érdekelt törvényhatóságoknak, ugy a társulati tagoknak és tisztviselőknek megküldetnek.

III. RÉSZ.

Választmány.

15. §. A társulati választmány a társulat elnökéből, alelnökéből, a közgyülés által választott 10 tagból, és a társulati tisztviselőkből áll.

A választmány tagjai csak a társulati tagok vagy azok meghatalmazottjai sorából, mégis lehetőleg tekintettel az egyes törvényhatósági érdekeltségre, választhatók.

16. §. Választmányi ülés évente rendszerint kétszer, de szükséghez képest az elnök belátása szerint, vagy pedig két választmányi tag által az elnökséghez irásbelileg benyujtott inditvány folytán, gyakrabban is tartandó.

Érvényes határozathozatalra az elnökkel együtt legalább 3 tagnak jelenléte szükséges; ha a szavazatok egyenlők, az elnök szavazata dönt.

17. §. A választmányi ülések nyilvánosak, azok rendszerinti székhelye Dombóvár, az elnök által azonban más helyre is egybe hivathatnak.

A választmányi ülések jegyzőkönyvei többszörösitendők, s az egyes választmányi tagoknak és tisztviselőknek megküldendők.

18. §. A választmány hatásköréhez tartozik az 1871. évi XXXIX. t.cz. 6. és 15. §§-ban előirt teendőket foganatositani, mind egyáltalán a közgyülés által reá bizottakat intézni, ezenfelül gondoskodik a társulati kötelékhez tartozó árterületek nyilvántartásáról; átvizsgálja az előzetesen egybeállitott évi költségelőirányzati tervezetet, ebbeli munkálatait a közgyülésnek megállapitás végett beterjeszti, mint szintén előkésziti a közgyülésre kitüzött

tárgyakat és intézkedik a kivetett összegeknek rendes beszedése iránt; gondoskodik, hogy a hátralékkimutatás az adóhivatalokhoz pontosan benyujtassék; a társulat vagyona felett őrködik, azt nyilvántartja; a tisztviselők eljárására és a munkálatokra felügyel; az egyszermindenkorra meg nem állapitott, vagy az előirányzatba fel nem vett kiadások utalványozását elhatározza; a szegődvényesek létszámát meghatározza, és azoknak szolgálatba felfogadását vagy elbocsátását megerősiti; határoz és intézkedik a társulat érdekében előforduló mindazon ügyekben, melyek a közgyülés számára fentartva nincsenek.

A választmány minden tetteiért a közgyülésnek felelősséggel tartozik.

IV. RÉSZ.

Elnök és társulati tisztviselők.

19. §. Az elnök képviseli a társulatot hatóságok s magánosok irányában, egybehivja a köz- és választmányi üléseket, azokon elnököl. Meghatározza a tanácskozás alá veendő tárgyak sorrendjét; kimondja a határozatokat; ellenőrzi a jegyzőkönyv vitelét és őrködik az alapszabályok s ügyrend szigoru megtartása, a határozatok végrehajtása, a társulat összes vagyona, a tisztviselők eljárása és szakképessége felett; a pénztárt előzetes bejelentés nélkül esetenként megvizsgálja; a társulati jelentékenyebb munkálatok miként teljesitése iránt időnként személyes meggyőződést szerez; a netalán előforduló hiányok tekintetében hatásköréhez mérten lehetőleg azonnal intézkedik; elkészitteti és választmányi átvizsgálás alá terjeszti a közgyülésileg megállapitandó évi költségelőirányzatot; az annak keretébe bele nem foglalt és egyszermindenkorra megállapitva nem levő kiadásokat utalványozza, s a társulat ügyeiről a közgyülés elé jelentést tesz.

20. §. Az alelnök az elnököt akadályoztatása esetén,

vagy felhivása folytán helyettesiti, s ez esetben annak jogaiba lép és azzal hasonló hatáskörrel bir.

21. §. A társulati mérnök a közgyülési és választmányi határozatok első sorbani végrehajtója; vezeti a társulat műszaki teendőit; főfelügyelése alatt állanak a társulati töltések, ültetvények, árkok, nemkülönben a társulat tulajdonát képező partok fentartása s őrizete; továbbá a védszerek és az összes társulati vagyon feletti gondoskodás; ő szerződteti a gátőröket, s a gátvédelmi szabályzat értelmében ellátja őket a kellő utasitással; gyakorolja irányukban a fegyelmi hatalmat, s egyáltalán mindazt, mit a védgátak fentartása érdekében az 1871. évi XXXIX. és XL. t. cz., a társulati alap- és gátvédelmi-szabályok, a közgyülés és választmány határozatai, és az elnökség utasitásai tartalmaznak, teljesiti.

22. §. A pénztárnok kezeli a társulat pénztárát, vezeti a számadásokat s az összes könyvelést, teljesiti a nyugtatványozásokat és fizetéseket és pedig az egyszer-mindenkorra megállapitottakat vagy a költségvetésben foglaltakat utalvány nélkül, a többieket pedig a választmány vagy az elnökség utalványára; egybeállitja a jövő évi költségelőirányzat tervezetét; a társulati tagok névsorát és az ártérben előforduló birtokváltozásokat nyilvántartja; minden választmányi ülés elé a pénztár állapotáról kivonatot terjeszt, és számadásait minden év végével okmányolva beterjeszti.

A társulati pénztárnok biztositékot nyujtani, s ennek fejében a részére költségvetésileg megállapitott egy évi fizetésének négyszeres összegét letenni, vagy ugyanoly nagy összeg erejéig telekkönyvi bekeblezést eszközölni köteles.

23. §. A jegyző vezeti a társulati köz- és választmányi ülések jegyzőkönyveit, azoknak hitelesités utáni kiadványozását, továbbá az elnöki meghivók szétküldését eszközli, s fogalmazza a levelezéseket és kiadványokat.

V. RÉSZ.

Árvédelmi tartalék-töke és gátörség.

24. §. Az 1871. évi XL. t. cz. 9. §-a értelmében elöirt árvédelmi tartaléktőke mértföldenként 500 frtban állapittatik meg.

A tartaléktőke növelésére forditattik a társulat eddigi fennállása idejéről hátralévő és behajtandó hozzájárulási dijak, továbbá annak évi kamatai és az évi pénztári maradvány mind az ideig, mig a tartaléktőke az előirt mennyiségre fel nem szaporodik.

Az árvédelmi tartaléktőke könnyen folyóvá tehető módon gyümölcsöztetendő.

25. §. A gátőrségről és a csatorna jókarban tartásáróli felügyelet gyakorlására, tekintettel az 1871. évi XL. t. cz. rendeleteire, a társulat külön alkotott gátvédelmi szabályzattal és ügyrenddel intézkedik.

Kelt a Kapos csatorna társulatnak 1878. évi május hó 14-én Dombóvárott tartott közgyülésében.

Dőry Dénes, s. k.
elnök.

Tóth Odön, s. k.
jegyző.

14,360. / K. M. szám.

Jelen alapszabályokat jóváhagyom.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 18-án.

Hieronymi Károly, s. k.

127.

Az alsó-csallóközi és csilizközi egyesült ármentesitő, és alsó-csallóközi belvizlevezető társulat alapszabályai.

I. FEJEZET.

A társulat czime, czélja és tagjai.

1. §. A társulat czime: „alsó-csallóközi és csilizközi egyesült ármentesitő, és alsó-csallóközi belvizlevezető társulat."

2. §. A társulat székhelye Komárom városa, pecsétje pedig következő körirat: alsó-csallóközi ármentesitő és belvizlevezető társulat.

3. §. A társulat czélja: Pozsony és Komárom megye csallóközi belvizeinek levezetése és az összes csilizközi és alsó-csallóközi védgátak épitése és fentartása.

4. §. A társulat hatásköre kiterjed a nagy Duna, a pozsonyi Dunaág és a Vág folyam által keritett azon csilizközi és alsó-csallóközi összes területre, melynek Felső-Csallóköz felőli határát magában foglalólag, — Felbár, Kis-Lucz, Solmos-Karcsa, Podafa, Balázsfa, Kürt és Vásárut községek határainak a Felső-Csallóköz felőli szélei képezik.

5. §. A társulat tagjai azon birtokoknak tulajdonosai, mely birtokok akár önkéntes bevallás, akár törvényes árfejlesztés folytán a 4-ik §-ban megjelelt árterületbe tartoznak.

6. §. A társulat tagjai az alapszabályokban megirt jogokban s a társulat czéljából kifolyó védelemben részesülnek. Kötelesek ellenben az ezen czél elérésével járó minden terhekhez és költségekhez járulni és pedig az alsó-csallóközi területbeli tagok mind a belviz levezetés, mind az ármentesitő védgátak tekintetében, a csilizközi területbeli tagok pedig csupán csak az ármentesitő védművek épitése

és fenntartása tekintetében, minthogy a belvizlevezetés tekintetében önálló társulatot képeznek.

II. FEJEZET.

A társulat tartalék-alapja.

7. §. A társulat működésének megkezdése alkalmával az 1871. évi XL. t. cz. 9-ik §-a értelmében tartalékalapot alakit. E tartalékalap arra szolgál, hogy áradás alkalmával rögtöni és sürgős esetekben, vagy áradás után a védgátakban támadt s nagyobb veszélylyel fenyegető hiányok haladék nélkül tataroztathassanak és kijavittathassanak. Egyéb czélokra a tartalékalap fel nem használható, s mindannyiszor az előzőleg meghatározott összegre kiegészitendő, valahányszor abból utalványozás történik.

A társulat tartalékalapul egyelőre 13 mértföld hoszszu gátvonalának minden mértföldje után 200 forintot s ekép összesen 2600 frtot jelel ki, mely összeg kedvező viszonyok között időjártával fokozatosan mértföldenként 1000 frtra, összesen tehát 13,000 frtra lesz kiegészitendő.

A tartalékalap alakitását, kiegészitését, beszedését elrendelni a társulati közgyülés feladata; az arra szükséges összegek kivetése, beszedésük feletti felügyelet, a beszedett összeg biztos helyen gyümölcsöztetés végett való elhelyezése iránt pedig a választmány intézkedik.

Hogy a tartalékalap szükség esetén azonnal folyóvá tétethessék, a társulat egyéb pénzeitől elkülönitve s takarékpénztárilag kezelendő, kamatjai pedig, mint rendes bevételek, az évi költségvetésbe foglalandók.

III. FEJEZET.

A társulat szervezete.

8. §. A társulat ügyeit intézi:

A) a közgyülés,

B) a választmány,
C) az elnökség,
D) a tisztikar.

Az összeköttetést a felső-csallóközi ármentesitő társulattal a közös központi felügyelő bizottság tartja fenn.

A) A közgyülés.

9. §. A társulat önkormányzati jogát a közgyülés által gyakorolja.

A közgyülés az ártérben érdekelt földbirtokok tulajdonosaiból áll; 100 hold földbirtok, 1200 □ ölével, egy szavazatra képesit; akiknek a társulat területén több szász hold földbirtokuk van, annyi szavazattal birnak, a hány 100—100 holdjuk van, ellenben akiknek száz holdjuk nincs, azok községi csoportosulásban fogják jogukat gyakorolni, és egy-egy csoport annyi szavazattal bir, a hányszor száz hold birtokot képvisel.

Minden közgyülési tag, akár politikai, akár erkölcsi személy legyen, 3 évre kiállitott és névre szóló annyi szavazatjegyet kap, ahány szavazattal bir. Ezen jegyek mind személyes, mind pedig képviseltetés utján való használatra jogositanak, de a közgyülésben mind a résztvevési jogosultságnak bebizonyitása, mind pedig a gyülés határozatképességének megállapitása végett mindenkor bemutatandók.

10. §. A közgyülés érvényes határozatokat csak ugy hozhat, ha jelenlevő tagjai által az árterületnek felénél nagyobb része van képviselve, amennyiben pedig a közgyülésen az árterület fele képviselve nem volna, az elnök által 15 napra ujabb közgyülés hivandó össze, melyen már a jelenlevők az árterület nagyobb részére való tekintet nélkül határoznak.

11. §. Közgyülés évenként legalább egyszer és pedig október hó első felében tartandó. Szükség esetén az elnök rendkivüli közgyüléseket is hivhat egybe. A választmány

inditványára pedig, vagy az ártéri birtok egy tizedrészét képviselő tagok irásbeli felszólitására, az elnök a rendkivüli közgyülést egybehivni tartozik.

12. §. A közgyülések Komárom városában, mint a társulat székhelyén, vagy esetleg Duna-Szerdahelyen tartandók.

13. §. A közgyülésre a meghivást az elnök, annak határnapját megelőzőleg 14 nappal, minden egyes tag értesülhetése végett az illető községi elöljáróságoknak nyilvános kihirdetés végett szétküldendő oly meghivó levelekkel eszközli, melyekben a közgyülés tárgyait is kijelöli.

14. §. A közgyülésre való meghivás egyidejüleg a kormány hivatalos lapjában is legalább egyszer közhirré teendő.

15. §. A közgyülésen a meghivóban kijelölt tárgyak vétetnek tanácskozás alá, inditványok az elnöknek irásbelileg adandók be, és csak akkor tárgyalhatók, ha a gyülés megnyitása előtt legalább két órával lettek az elnöknek átadva. A gyülés folyama alatt tett önálló inditvány a legközelebb következő közgyülésen lesz csak tárgyalható.

16. §. A közgyülés általában a társulati ügyek legfőbb elintézője.

Hatáskörébez tartozik:

a) a müködési általános és részletes tervek elkészitésének elrendelése s azok feletti határozat;

b) ezen általános és részletes tervek alapján a választmány által beadandó jelentés fonalán intézkedés a foganatba veendő évi rendes, vagy netalán szükséges rendkivüli munkálatok felett;

c) az évi költségelőirányzat megállapitása;

d) a lefolyt évi számadásoknak a kebeléből 3 évre választandó számvizsgáló bizottság által leendő megvizsgálása, s azokra vonatkozó felmentvények kiadása;

e) intézkedés, hogy a megvizsgált évi számadások a társulati tagokkal alkalmas módon közöltessenek;

f) a választmány, vagy egyes társulati tagok által beadott inditványok s a netalán javaslatba hozandó alapszabályváltoztatások és ügyviteli rendszabályok feletti határozat;

g) az elnöknek, alelnököknek és a választmány tagjainak három évről három évre megválasztása;

h) az összes tisztviselők választása és a választmány javaslatára azoknak elbocsátása;

i) a választmány javaslata alapján a tisztviselők és szolgák évi fizetésének vagy napdijainak megállapitása;

k) rendkivüli javadalmazások vagy tiszteletdijak adományozása;

l) a kölcsönök felvétele, hova forditása, s a tartalékalap alakitása, beszedése és kiegészitése feletti intézkedés;

m) rendelkezés a közgyülési jegyzőkönyvek 30 nap alatti hitelesitése, s a felügyeletet gyakorló megye utján az illető ministeriumhoz leendő felterjesztése iránt.

17. §. A közgyülésen a szavazás, a 14. §. értelmében, az ártérben birt holdak aránya szerint történik egyenlő szavazatok esetén az elnök szavazata dönt.

B) A választmány.

18. §. A közgyülés után a társulat ügyeinek intézője a választmány. A választmány 3 évre választatik, s áll az elnökből, a két alelnökből és 20, a társulati tagok vagy meghatalmazottaik közül választott tagból.

Határozathozatalra az elnökkel együtt legalább 5 választmányi tag jelenléte szükséges, s ha a szavazatok egyenlők, az elnök szavazata dönt. Az elnök akadályoztatása esetében a választmányban az alelnökök viszik az elnökséget és pedig azon sorrendben, a melyben megválasztattak. Ha a választmány ülésén a két alelnök is akadályozva volna megjelenni, a jelenlevő választmányi tagok elnököt maguk közül választanak.

19. §. A választmány a közgyülés által reá bizott te-

endőket intézi és határoz mindazon kérdések felett, melyek a közgyülés számára az alapszabályokban fentartva nincsenek, nevezetesen:

a) az évi rendes, vagy netalán szükséges rendkivüli munkálatokról, valamint az évi költségelőirányzatról tervet és javaslatot késziti, s azt az előző évi októberi közgyülésnek megállapitás végett bemutatja. A közgyülés megállapodásai alapján a választmány a társulati tagok járulékainak beszedésére s a megrendelt akár pénzes, akár természetben teljesitendő munkálatok megkezdésére nézve intézkedik;

b) megvizsgálja és helybenhagyásával ellátja a közgyülés által megállapitott évenkénti hozzájárulási költségek és a társulati tagukra rótt természetbeni munkák kivetési tervezetét, melyet az igazgató a választmány elébe terjeszteni tartozik. A kivetett összegek behajtására s a munkák teljesitésére felügyel, s gondoskodik, hogy a pénztárnok által a hátralékok kimutatása az 1871. évi XXXIX. t. cz. 20. §-a értelmében az illetékes kir. adófelügyelőnek és adóhivatalnak beszedés végett évnegyedenként pontosan benyujtassék.

A kirótt természetbeni munkával késlekedő társulati tagokat kötelességeik teljesitésére szoritja, ha pedig az illetők munkáikat a kitüzött zárhatáridőre be nem végzik, a bevégzetlenül maradt munkákat az azokkal hátralékban maradt társulati tagok költségére megtéteti, és ezen költségeket az illetőkre 6% késedelmi kamattal kivetvén, a kivetési jegyzéket az illetékes kir. adófelügyelőhez és adóhivatalhoz az idézett 1871. évi XXXIX. t. cz. 20. §-a értelmében leendő beszedés végett átteszi;

c) gondoskodik a társulat területén mentesitett ártérületek pontos összeirásáról és azoknak haszonaránylagos osztályozásáról;

d) a társulat vagyonát nyilvántartja s felette őrködik;

e) nyilvántartja a társulat kölcsönügyét;

f) a munkálatokra felügyel s azokat számonveszi;

g) rendelkezik a társulat tisztviselőivel, s azoknak eljárását ellenőrzi és a netalán előforduló hanyagsági vagy hütlenségi eseteket a közgyülésnek bejelenti;

h) utalványozza a kiadásokat, s utalványa nélkül a pénztárnok semmi fizetést nem teljesithet;

i) a pénztárvizsgálatokat az elnök és kebeléből kiküldendő két tag által időszakonként megtartja. Az évi számadásokat a pénztárnoktól minden esztendőnek szeptember hónapjában két példányban beköveteli, ezeknek egyikét az illető szolgabirói hivatalnál közszemlére kiteszi, másikát pedig a számvizsgáló bizottságnak átvizsgálás végett kiadja, s ennek jelentésével együtt a közgyülés elébe terjeszti;

k) köti a szerződéseket a közgyülés által megállapitott költségvetés határai között, melyeket azok csupán a hasznosság vagy a helyi viszonyok által előidézett kikerülhetetlenség indokaiból legfelebb 20%-al haladhatnak felül;

l) gondoskodik a véd- és szabályozási művek és zsilipek rendes és jókarban való tartásáról, és az azokban okozott sérüléseknek rögtöni helyreállitásáról, valamint a töltés védelmére szükséges füzesek ültetéséről;

m) őrködik a felett, hogy a mentesitett területben a társulat tudta és engedélye nélkül senki töltést vagy bármiféle vizi művet ne állitson;

n) intézkedik, hogy a belvizek, a mint a Duna és a Vág vizállása engedi, az árterületről kibocsáttassanak;

o) intézkedik a tartalékalap alakitására s kiegészitésére közgyülésileg rendelt összegek kivetéséről, behajtásáról, biztos elhelyezéséről, gyümölcsöztetéséről, és utalványozza a sürgető szükség esetében a tartalékalapból teendő kiadásokat;

p) az igazgatót a szükséges védelmi szerek és eszközök beszerzésére utasitással látja el, s az eszközlötteket tőle számon veszi;

q) az igazgató által fogadott szolgaszemélyzetet állomásaiban megerősiti, s fegyelmi vagy elbocsátási kérdésekben azok felett másodfokulag határoz;

r) gondoskodik a veszély idején szükségelt személyzetnek szakaszonkénti felállitásáról;

s) gondoskodik a szükséges vizmérczék felállitásáról, s fenyegető veszély idején a törvényhatóság illető tisztviselőjének a szükséges munkaerő kirendelése végett leendő értesitéséről;

t) a választmány eljárásáért a közgyülésnek felelős, s az évenként tartandó első közgyülésen előző évi összes működéséről jelentést tesz.

20. §. Választmányi ülés rendszerint minden évnegyedben, rendkivülileg pedig mindannyiszor tartandó, a hányszor a szükség tartását megkivánja. A választmányi üléseket az elnök, akadályoztatása esetében az általa megbizott alelnök, sürgető szükség idején kivül legalább 5 nappal előbb postán szétküldendő meghivó levelekkel hivja össze. A választmányi ülések Komáromban tartatnak, esetleg a tagok kényelmére való tekintettel máshol is tarthatók, s a rendes ülések helye mindig az előző választmányi ülésben tüzendő ki.

A társulat tisztviselői a választmány üléseire megjelenni, kivánatára azokban részt venni, s a kért felvilágositásokat megadni tartoznak, a választmány ülésein azonban szavazattal nem birnak.

C) Az elnökség.

21. §. A társulatot idegen személyek, testületek és hatóságok irányában az elnök képviseli. Elnököl a közgyülésen és a választmány ülésein, azokat egybehivja és tanácskozásaikat vezeti.

Felügyel arra, hogy a társulati alapszabályok, a közgyülési és választmányi határozatok megtartassanak és végrehajtassanak. A társulat pénztárát maga mellé vett

választmányi tag jelenletében bármikor megvizsgálhatja, sőt évenként legalább egyszer megvizsgálni tartozik.

Az ártéri birtokosoknak, vagy a 14. §. intézkedései szerint csoportosult 100 holdnál kisebb birtokosok képviselőinek a közgyülésen használandó s három évre szóló szavazatjegyeiket az elnök irja alá s osztatja szét megbizottai által. Ezen szavazatjegyek czimlapján az érdekelt ártéri birtokos vagy megbizottjának neve, ártéri birtokának holdszám szerinti mennyisége foglaltatik, túlsó lapján pedig azon esetre, ha az illető a közgyülésen meg nem jelenhetnék, azon egyén neve lesz két tanu aláirása mellett esetről esetre kijelölendő, ki által magát a közgyülésen képviseltetni kivánja.

Birtokváltozás esetén az uj birtokos szavazatjegyének elnyerése végett magát az elnök előtt igazolni tartozik.

22. §. Az alelnökök az elnök akadályozása esetében és felhivására annak jogaiba lépnek, s kötelességét azon sorrendben teljesitik, a melyben megválasztattak.

D) A társulat tisztviselői.

23. §. A társulat tisztviselői: az igazgató, mérnök, pénztárnok és ügyész, ki egyszersmind számvevő s a közgyülésen és a választmány ülésein a jegyzőkönyvet viszi.

24. §. Az igazgató mint a társulat első tisztviselője, kötelezve van a közgyülés, a választmány és elnökség határozatainak, rendeleteinek és intézkedéseinek pontosan megfelelni.

Ebből folyólag:

a) minden pénzbevételi vagy kiadási okmányt utalványozás előtt hitelesit;

b) véleményt ad a választmány által teendő utalványokra nézve, s irásbeli véleménye meghallgatása nélkül a választmány utalványokat nem adhat;

c) gondoskodik, a mérnökség javaslatát meghallgatva,

a munkások minél olcsóbb előállitásáról, s megszabja az ideigleines felügyelők fizetését és a munkások bérét;

d) a társulati tagokra közgyülésileg kirótt természetbeli munkát az azok által birt ártéri holdak szerint egyénenként vagy községenként kiveti, a munka leszolgálásának helyét kijelöli, s ezen munkálatát a választmány jóváhagyása alá terjeszti;

e) a választmány által jóváhagyott természetbeli munkakivetést az illető községekkel közli, annak megkezdését elrendeli, határidőt szab bevégzésére, s teljesitésére felügyel. A hátralékban maradtak neveit az elnökkel oly időben közli, hogy a választmány a hátralékban maradt munka teljesitése iránt még a munkálatok bevégzésére kitüzött határidő lefolyása előtt intézkedhessék;

f) a választmány rendeletére a szükséges védelmi szereket és eszközöket az igazgató szerzi be, általában pedig minden adás-vevések és beszerzéseknél személyesen jelen lenni s a szükséges okmányokat elkésziteni tartozik;

g) a jövő évi költségvetésről és teljesitendő munkálatokról a társulati mérnökkel együtt előleges javaslatot késztit, s azt a választmány nyári ülésében annak benyujtja. A választmány ezen javaslat alapján határoz az évi költségvetés és munkálatok előirányzatáról, melyet a 19. §. *a*) pontja értelmében a közgyülésnek megállapitás végett bemutatni köteles;

h) a társulat töltéseit, csatornáit, zsilipjeit, ültetvényeit, szóval minden tulajdonát folytonosan felügyelet alatt tartja, s az észleltekről kimeritő jelentését az elnök utján a választmánynak évnegyedenként beterjeszti;

i) a társulati mérnök által kezelt leltári számadási tárgyakat évenként egyszer számba veszi, a haszonvehetetlen tárgyakról okmányt készit, s azt a választmánynak határozathozatal végett benyujtja;

k) vizveszély esetén, vagyis midőn a pozsonyi vizmérczén a viz 4 méter, a komáromi vizmérczén pedig $4^1/_2$

méter magasságra emelkedik, lakását a veszély szinhelyére kitenni, s mindaddig ott maradni köteles, mig a vizállás állandó és tetemes apadást nem mutat;

l) a társulat szolgaszemélyzetét s gátőreit, a közgyülésileg megállapitott javadalmazással, az igazgató fogadja fel s felettük első fokulag a fegyelmi hatóságot gyakorolja;

m) a társulat ügyeiről a kivánt felvilágositásokat a társulati tagoknak szóbelileg az igazgató adja meg;

n) midőn a központi felügyelő bizottság árveszély idején a tényleges védelem vezetését átveszi, az igazgató a központi felügyelő bizottság rendelkezése alatt áll, s annak rendeleteit teljesiteni tartozik. A vész elmultával a felügyelő bizottság rendeletei nyomán tett intézkedéseiről a választmánynak utólagosan jelentést tenni tartozik;

o) az igazgató a tiszti személyzettel csak irásilag rendelkezhetik.

25. §. A mérnök a társulat műszaki közege; kötelessége:

a) a társulatra nézve szükséges, hasznos, vagy kivánatos munkálatokat inditványozni;

b) csak engedélyezett munkálatokat kezdhet meg;

c) felelős minden munkálatnak a műszaki tervezet szerint való készitéséért;

d) a 24. §. *g*) pontja szerint az évi költségvetésről és az évenként teljesitendő munkálatokról, az igazgatóval egyetértőleg a választmány elébe terjesztendő részletes előleges javaslatot készit;

e) felelősség terhe alatt tartozik a védtöltésekre, zsilipekre, csatornákra, ültetvényekre felügyelni, s minden észlelhető hiányt azonnal az igazgatónak bejelenteni. A sulat szertára felügyelete alatt áll;

f) az őrökre s netalán szükséges felügyelőkre felügyel, azokat kötelességeik teljesitésére szoritja, azon esetben pedig, ha kötelességeiket elhanyagolnák, vagy hütlenségükről meggyőződnék, az igazgatónak fegyelmi eljárás vagy elbocsátás végett esetről esetre jelentést tesz;

g) kötelességében áll a pénzes munkálatoknál a kimutatott valóságosan munkálkodók létszámát ellenőrizni, a munkabeosztást intézni s a munka nagyságát megszabni;

h) a természetben a társulati tagok által teljesitendő munkálatokra felügyel; intézkedik, hogy azok a műszaki tervnek megfelelőleg intéztessenek; a hiányokat az igazgatónak azonnal orvoslás végett bejelenti; a hátralékban maradt munkákról pedig hetenként jelentést tesz az igazgatónak, hogy az illetők kötelességeik teljesitésére szorittassanak;

i) a teljesitett munkálatokat felülvizsgálja, s azokról az igazgatónak a választmány elébe terjesztendő jelentést tesz;

k) az igazgató által fogadott, de tisztán mérnöki munkálatokhoz használt munkások elbocsátásának ideje vagy létszámának leszállitása esetről esetre a mérnök által az igazgatónak jelentendő;

l) veszély idején, vagy is midőn a Duna vize a pozsonyi mérczén 4 méter, a komáromi mérczén pedig 4½ méter magasságra emelkedett, tartozik lakását a védtöltési vonalra áttenni, s mindaddig ott maradni és a védelmet közvetlenül személyesen vezetni, mig a vész elmult;

m) a védelem teljesen műszaki művelet lévén, ez esetben a mérnök intézkedéseiért egyedül a választmánynak felelős. A mérnök által veszély idején a szükséghez képest igényelt védelmi szerek és véderő előállitásáról rögtön gondoskodni az igazgató felelősség mellett tartozik, s arról utólagosan az elnöknek, s ez által, a netalán szükséges költségek utalványozása végett, a legközelebbi választmányi ülésnek jelentést tesz;

n) minden okmányt aláir, mely oly munkálatok felől állittatik ki, melyeket ő vezetett, vagy oly egyének fizetését illeti, kik alatta szolgálnak;

o) ha valamely munkálatnak teljesitését, melyet a

mérnök szükségesnek lát, az igazgató megtagadná, a mérnök köteles azt az elnöknek bejelenteni;

p) inditványait és jelentéseit az igazgatóhoz mindig irásban teszi;

q) a mérnök a neki leltárilag átadott eszközök és szerelvényekről vezetett évi számadását minden évi január végével az igazgatónak beadja, ki azt a 24. §. *i*) pontja értelmében jelentése mellett a választmány elébe terjeszti

r) árveszély idején, midőn a tényleges védelmet a központi felügyelő bizottság veszi kezébe, a mérnök a felügyelő bizottság rendelkezése alatt áll, annak rendeleteit, a választmánynak teendő utólagos jelentés mellett, teljesiteni tartozik.

26. §. A pénztárnok vezeti a társulat számadásait, teljesiti a pénztári könyvelést s kezeli a társulat pénzeit. Miután Csilizköz csupán ármentesitési tekintetben tartozik a társulat kapcsolatához, a pénztárnok kétféle pénztári számadást és kétféle könyvelést vezet. Egyik a védgáti munkálatokra nézve, az egész társulati árterületet illeti, Csilizköz belefoglalásával; másik a belvizek levezetésére nézve a szorosan vett Alsó-Csallóközt illeti, Csilizköz kihagyásával. Ehez képest a pénztárnok két kézi-naplójegyzéket és két főkönyvet vezet, valamint a társulati tagok névsoráról és az ártéri birtok területéről, a társulati járulékok folytonos nyilvántartása végett, két ártéri telekkönyvet készit, egyet t. i. az összes árterületre nézve Csilizköz befoglalásával, a védgáti munkálatokat, — másikat a szorosan vett Csallóközi területre nézve, Csilizköz nélkül, a belvizek levezetését illetőleg.

Ezekhez képest:

a) tartozik a pénztárnok a társulat pénzeit hiven kezelni, számadásait és könyveit az előbocsátottak szerint pontosan vezetni, és minden év első negyedévben tartandó választmányi ülésre az előbbi év folyamáról szóló kimeritő

számadásait, okmányokkal felszerelve, megvizsgálás végett benyujtani;

b) a pénztári naplókat minden hó végével lezárni, s azoknak másolatát, melyen a készletben levő készpénz, követelés és tartozás kitüntetve van, egy példányban a választmány elébe terjesztés végett az elnöknek átadni;

c) a tartalékalapra kivetett pénzek s a társulati tagok évi járulékainak beszedésében eljárni, s a hátralékos tagok nevsorát minden negyed év elején az illető kir. adófelügyelőnek és adótárnoknak, valamint tudomás vagy netalán szükséges intézkedések végett a választmánynak benyujtani;

d) nyilvántart mindennemü pénztári utalványozásokat és kiadásokat;

e) az évi rendes és rendkivüli bevételeket a fizetést teljesitők ellennyugtája, a hátralékokat az illető adóhivatal hivatalos jegyzéke mellett, a választmány által kiadandó utasitás szerint, bevételbe veszi, a kiadásokat az igazgató hitelesitése után megvizsgálás végett a számvevőnek kiadja. A választmány utalványa nélkül semmi fizetést nem tehet;

f) azon pénzi okmányokra, melyek leltári tárgyak vásárlására vonatkoznak, nem csak a kifizetés és a vásárolt tárgyak leltári számadásba vételének elismerése, hanem egyszersmind a leltári folyószám, mely alatt számadásba vétettek, is rávezetendő, a leltári számadás testében pedig a felvett tárgyaknál az ezekre vonatkozó pénzi okmány száma bejegyzendő;

g) a pénztárnok a társulat pénzeinek rendes és hü kezeléseért, könyveinek pontos vezetéseért összes vagyonával felelős, s kezelésében netalán tapasztalt rendetlenség esetében a választmány által hivatalától azonnal felfüggesztendő;

h) a pénztárnok két évi fizetésének megfelelő, elfogadható biztositékot nyujtani köteles.

27. §. A társulati ügyész egyszersmind a társulat számvevője, s a köz- és választmányi üléseknek jegyzője. Mint ügyész, a társulat jogi tanácsadója s tartozik a hozzá utasitott ügyekben utasitása szerint és erélyesen eljárni, s azoknak állapotáról a választmánynak évnegyedenként jelentést tenni.

Mint számvevő köteles:

a) minden pénzi okmányt megvizsgálni, s a választmánynak utalványozás végett beterjeszteni. Utalványozás esetében a pénzi okmányt az utalványozás jelzetével ellátja, s a pénzi utalványozóba bevezeti;

b) a társulati pénztárnok és mérnök által vezetett számadásokat a lefolyt évről a választmánytól átvizsgálás végett átveszi, azokat május 1-ső napjáig átvizsgálja, észrevételeit az egyes pontokra megteszi, s ezeket a pénztárnokkal rövid uton közli, ki azokra junius 1-ső napjáig felvilágositásait a számvevőnek megadni tartozik. E felvilágositások megtörténtével a számvevő a számadásokat észrevételei és az adott felvilágositások kiséretében a választmányak, véleményes jelentés mellett, benyujtja, mire, ha ujabb vizsgálat szüksége merülne fel, a választmány az iránt intézkedik, ha pedig a dolog teljesen felvilágosittatott, a választmány a számadásokat a számvizsgáló bizottságnak felülvizsgálat végett kiadja.

A számvevő a számbiráló bizottság vizsgálatánál személyesen jelen lenni tartozik;

c) a társulatot érdeklő minden iratok s ekép a megvizsgált számadások is, okmányaikkal együtt, a számvevő kezelése alatt levő levéltárban összpontosittatnak, s azokról a számvevő által részletes tárgymutató könyv vezetendő;

d) a számvevő kötelessége, a választmány megállapodásai szerint, a költségvetést a közgyülés által leendő megállapitás végett elkésziteni, a közgyülés által helyben hagyott költségvetési kimutatást az elnöknek és igazgatónak a költségvetési év januar 1-je előtt megküldeni, egy

példányát pedig egyénenkénti beigtatással a pénztárhoz áttenni. Mint jegyző vezeti a társulati köz- és választmányi ülések jegyzőkönyveit, hitelesitésük után azokat az igazgatónak másolatban kiadja, a társulati ülésekben az egyes társulati tagokat illető végzéseket, jegyzőkönyvi kivonatban az illetőkkel közli, s a társulat iktató, kiadó és postakönyveit kezeli.

A számvizsgáló bizottság.

28. §. A számvizsgáló bizottság minden számadási évben az elnök felhivására össze ül, a választmány által elébe terjesztett s a számvevő által megvizsgált számadásokat felülvizsgálja, a felmentés vagy elmarasztalás iránt javaslatot tesz, s erről a legközelebbi választmányi ülésre jelentését, a közgyülés elébe leendő beterjesztés végett benyujtja.

A számvizsgáló bizottság 3 évre választatik, s áll öt tagból és két póttagból, kik saját kebelükből elnököt és jegyzőt választanak. Választmányi tag a számvizsgáló bizottságba be nem választható.

IV. FEJEZET.

A központi felügyelö bizottság.

29. §. A központi felügyelő bizottság áll: az elnökből, négy rendes és négy póttagból, kik közül két rendes és két póttagot a felső csallóközi ármentesitő társulatnak közgyülése, két rendes és két póttagot pedig az alsó csallóközi és csilizközi egyesült ármentesitő társulat közgyülése választ. Az elnökséget a bizottságban felváltva egy évig a felső, egy évig az alsó ármentesitő társulat elnöke viseli, kit akadályoztatása esetén, megbizásából, saját társulatának alelnöke helyettesit.

A jegyzőt a bizottság saját kebeléből választja.

A bizottság, első alakulása alkalmával, elnökét a két

társulat elnökei közül sorshuzás utján választja meg. E czélból, mihelyt a két társulat közgyülése a központi felügyelő bizottság tagjait megválasztotta s e választás eredményét egymással közölte, az elnökök az illető tagokat, a korra nézve idősb elnök társulatának székhelyére, legfeljebb 20 napi határidőre, alakuló gyülésre összehivják. Ezen alakuló gyülés az idősb elnök korelnöksége alatt ül össze, a jegyzőt pedig szavazás utján megválasztja, és a bizottságnak ekként történt megalakulását Pozsony-, Komárom- és Győrvármegye törvényhatóságának tudtára adja.

30. §. A bizottság rendes és póttagjait, a két társulat őszi közgyülésében, minden felhivás nélkül, egy-egy évre választja. A választás után a két társulat elnöke a megválasztottak neveit és lakhelyeit egymással közli, mire a központi bizottság évsoros elnöke a bizottságot alakuló ülésre összehivja. Ezen uj a alakulás mindig azon társulatnak székhelyén fog történni, a melyiknek elnöke az évsoros elnökség tényleges birtokában van. Az elnökségben való változás, a régi elnöknek egyszerü visszalépése s az ujnak belépése utján, a jegyzői választás ellenben ismét szavazás utján hajtatik végre.

A bizottsági jegyzőkönyvek s egyéb iratok az uj elnöknek átadatnak, s az ekként megtörtént ujra alakulásról, a bizottsági tagok neveinek és lakhelyeinek közlése mellett, Pozsony-, Komárom- és Győrvármegye törvényhatóságai azonnal értesitendők lesznek.

31. §. A központi felügyelő bizottság üléseit mindenkor az elnök vagy annak helyettese hivja össze.

Az ülésre csak a rendes bizottsági tagok hivatnak meg, de ha ezek meg nem jelenhetnének, köteleztetnek az illető póttagot magok helyett kellő időben meghivni.

A bizottsági ülésben a határozatképe ségre az elnökön kivül legalább két bizottsági tagnak jelenléte szükséges.

A bizottság jegyzőkönyvei egy hiteles példányban vezettetnek, mely mindig az illető évsoros elnöknél van letéve.

32. §. A központi felügyelő bizottság működési köre mind a két ármentesitési társulat egész árterületére, s ekként Csilizközre is kiterjed. Üléseit, az évsoros elnökség változásaihoz képest egyik évben az egyik, másik évben a másik társulat területén, de mindenkor előre megállapitott helyen tartja. A két szomszéd ármentesitési területet közösen fenyegető árvizveszély esetén azonban, az évsoros székhelyre való tekintet nélkül, a bizottság oly helyre hivandó össze, mely a vész szinhelyéhez lehetőleg közel van, s a honnét a védelmet legczélszerübben vezetheti.

33. §. A központi felügyelő bizottság feladata:

1. Felügyelni, hogy a védgátak s általában az ármentesitési munkálatok az illető társulatok által megállapitott s a közlekedési minister által helyben hagyott műszaki tervek szerint, a kellő sorrendben és minőségben létesittessenek, s az ártér egységéből folyó érdekközösségnél fogva szemmel tartani, hogy a létesitett ármentesitési művek mind a két társulat területén teljes jókarban fentartassanak.

2. Árveszély idejében (32. §.) az árvédelem iránt teljhatalommal intézkedni.

Midőn a Duna és Vág jege olvadásnak indul, s a viz a pozsonyi állami vizmérczén 4 méter, a komáromi állami vizmérczén $4^1/_2$ méter magasságra emelkedett, a központi felügyelő bizottság elnöke ezen bizottságot haladék nélkül összehivni tartozik. A bizottság összehivása után kijelentvén, hogy az árvédelmet kezeiben összpontositja, működéset haladék nélkűl megkezdi, s erről az illető társulatok választmányait értesiti.

Midőn a bizottság a második pontban jelzett működése idején az árvédelmet kezébe veszi, a társulati igazgatók és mérnökök annak hatósága alá rendeltetnek.

A központi bizottság azt, hogy az árvédelmet átvette, a közlekedési ministernek is táviratilag bejelenteni, s mű-

kődésének egész ideje alatt a közlekedési ministert közvetlenül minden intézkedéseiről értesiteni tartozik. Összeköttetésbe lép egyuttal és azonnal az illető megyék fő- és alispánjaival, és azokat felhivja, hogy az illető járási tisztviselőket az 1871. évi XL. t. cz. értelmében a veszély elháritására szükséges közreműködésre utasitsák; működése folyamában pedig azokat minden további intézkedéseiről tudósitja, s az árvédelemben erélyes támogatásukat kéri ki.

A bizottság az árveszély idejében teljhatalommal intézkedik, s megtenni köteles mindazokat, mik az 1871. évi XL. t. cz. 20., 21., 22., 23,, 24., 25., 26., 27., 28., 29. s 30-ik §§-ban a választmány feladatát képezik és általában az árviz meggátlására szükségeseknek mutatkoznak.

E czélból jogában áll az illető társulat pénztárából, sőt tartalékalapjából is utalványozásokat követelni, s e követelését az illető választmány meg nem tagadhatja.

Az árvizveszély elmultával a bizottság működéséről a közlekedési ministernek és a két társulat választmányának jelentést tesz, számadásait pedig az illető választmányokhoz végleges megvizsgálás és a netalán még szükségelt kiegyenlités végett átteszi, melyeket a választmány, a kiegyenlités megtörténtével, a legközelebbi társulati közgyülésnek bemutatni és az annak folytán netalán szükséges intézkedésekről javaslatot tenni tartozik.

A választmány megbizásából:

Ordódy Pál, s. k.
társ. elnök.

12,018. szám.

Jelen alapszabályokat ezennel jóváhagyom.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 23-án.

(P. H.) *Péchy*, s. k.

128.

Az 1871. évi XXXIX. és XL. t.-czikkek értelmében alakult Gombos-Vajszkai ármentesitő- és vizszabályozási társulat alapszabályai.

1. §.

A társulat czime: „Gombos-Vajszkai ármentesitő- és vizszabályozási társulat."

2. §.

A társulat pecsétje, melyet hivatalosan használ, ezen körirattal bir:

„Gombos-Vajszkai ármentesitő- és vizszabályozási társulat."

3. §.

A társulat székhelye a középpont, és igy — a mentesités jelen terjedelme mellett — Karavukova.

4. §.

A társulat czélja: a gombos-vajszkai ártér neve alatt Bács-Bodrogh-megye délnyugati részén a Duna és Zsiva balpartján, a gombosi révtől lefelé bezárólag Vajszkáig terjedő részen fekvő területet a Duna árjai ellen mentesiteni — és a belvizeknek az ártér hosszában a vajszkai zsiliphez való levezetését a Vajas ágyának kitisztása és a szükséghez képesti mélyitése által eszközölni.

5. §.

A már meglevő és az 1866. évi szeptember hó 29-iki egyezség alapján felsőbb helyen jóváhagyott tervek sze-

rint épitett és az 1876. évi megyei határozatok értelmében ismét jó karba helyezett töltéseket a társulat átveszi és a szükségnek megfelelő méretekkel kiépitteti, s jövőben egy, a társulat által megállapitandó kulcs szerint gondoztatja és javittatja.

6. §.

A társulatnak tagjai ezen ártérben birtokló minden uradalom és minden község, és pedig:

1.	Bogojeva község	2800	hold	ártérrel,
2.	Karavukova „	5785	„	„
3.	Bácsi érseki uradalom	1983	„	„
4.	Vajszkai „	5500	„	„
5.	Vajszka község	1285	„	„

Ezen ártéri mennyiség a társulat mérnöke által kidolgozandó s ezen munkálat az érdekeltek közbenjöttével megállapitandó és hitelesitendő lesz.

7. §.

Az ártérben birtokló minden egyes község, csak mint egy egészet képező erkölcsi testület, képviselői által — az uradalmak pedig személyesen vagy meghatalmazottjaik által vesznek részt a társulat közgyűléseiben; annálfogva 500 (1200 □ öles) hold ártérbeli birtok vétetik egy szavazatot adó területnek, a csonka 255 hold is egy egész szavazatnak vétetvén — és ehhez képest következőleg fog a szavazatok száma alakulni:

1.	Bogojeva község	2800	hold	ártere	után	6	szavazat;
2.	Karavukova „	5785	„	„	„	12	„
3.	Bácsi érseki urad.	1983	„	„	„	4	„
4.	Vajszkai „	5500	„	„	„	11	„
5.	Vajszka község	1285	„	„	„	3	„

és igy a társulati szavazatok összege 36, szóval: harminczhat szavazat.

8. §.

Ezen szavazatok gyakorlásában — mint már a 7. §-ban is mondva van — az uradalmak birtokosai személyesen vagy meghatalmazottaik által vesznek részt; a községek pedig szavazataik száma szerinti mennyiségben választanak maguknak három évről három évre képviselőket, és fele számban póttagokat.

9. §.

A társulati közgyülésekben a 36 szavazatnak egyenlő eloszlása esetében az elnök szavazata dönt.

10. §.

Végérvényes határozatot a közgyülés csak akkor hozhat, hogy ha a 36 szavazatnak két harmada jelen van.

Ha a szükséges szám jelen nem lenne — akkor legfeljebb 14 nap alatt — a tárgyaknak világos megnevezésével uj közgyülés hirdetendő, melyen aztán a jelenlevők feltétlenül határoznak; és az ezen közgyülésben hozott határozatok minden társulati tagra nézve kötelezők.

11. §.

A közgyüléseket összehivni a társulati elnöknek kötelessége: a törvény értelmében évenként kétszer, és pedig minden év május havában az előző évről összeállitott számadások átvizsgálása, és szeptemberben a költség előirányzat és egyéb folyó, ugy a következő évben előveendő munkálatok megállapitása végett; — rendkivüli esetekben többször is; ezenkivül az igazgató választmány inditványára, vagy az ártéri birtok egy tized-részét képviselő tagok irásbeli felszólitására.

12. §.

A közgyülések rendszerinti helye a középpont, és igy Karavukova; de a körülmények kivánata és az elnök belátása szerint, az érdekeltek körében bárhol is megtarthatók.

13. §.

A társulati közgyülések főbb teendői az 1871. évi 39. t. cz. 5., 7., 8. és 9. §§-aiban, és az 1871. évi 40. t. cz. 9. §-ában meghatározva lévén — ezek értelmében a társulat közgyülése:

a) elnököt, alelnököt, számbiráló bizottságot, igazgató választmányt és tisztviselőket választ — és azoknak fizetéseit meghatározza;

b) az évi költségelőirányzatot megállapitja;

c) gondoskodik az árvédelmi tartalék-tőke előállitásáról, mely kétezer forintban állapittatik meg, s mely az évi költségvetésben megállapitott összegből esetleg fennmaradó összeg 50%-ával szaporitandó minden év végével. és a társulat egyéb pénzeitől elkülönitve akként kezelendő, hogy szükség esetén azonnal folyóvá tétethessék;

d) a belvizek eltávolitását eszközlésbe véteti;

e) a társulat költségén készitendő munkákat évenként meghatározza;

f) a töltések és minden egyéb ármentesitési és vizszabályozási műveknek jó karban való fenntartása iránt intézkedik;

g) a társulat pénzei és egyéb vagyona kezeléséről, és a számadásoknak társulati — de nem igazgató választmányi — tagok, illetve a számbiráló bizottság által leendő megvizsgálásáról rendelkezik, s az utóbbiakra vonatkozó felmentvényeket kiadja;

h) a számadásokat a társulati tagokkal átnézhetés végett alkalmas módon közli;

i) a hatóságokhoz intézendő felterjesztéseket, ugy a törvény és felsőbb rendeletek miként leendő foganatositását, a helyzeti viszonyokhoz alkalmazva elhatározza.

14. §.

A társulati közgyülések jegyzőkönyvei törvény értelmében felterjesztendők lévén, azoknak vezetésére minden rendes vagy rendkivüli közgyülés megválasztja jegyzőjét.

A jegyzőkönyv minden közgyülés végén az elnök, jegyző és a közgyülés elején megválasztandó két társulati tag által aláirandó és a teljesitendők foganatositása végett az igazgatónak kivonatilag kiadandó.

15. §.

Az 1871. évi XXXIX. t.-cz. 3., 4., 5., 6. és 7. §§-ai értelmében a társulati ügyek vezetésével egy szükebb körü választmány lévén megbizandó, ez az itteni helyzeti viszonyoknál fogva a következő:

a) a mentesités alatt lévő minden egyes érdekeltség részéről, és pedig:

Bogojeva	község	részéről	1,
Karavukova	„	„	2,
Bácsi érseki uradalom		„	1,
Vajszkai	„	„	2,
Vajszka község		„	1,
	tehát összesen:		7,

szóval: hét tag választatik, három évről három évre; kik azonban a társulattól fizetést vagy napidijt nem huznak;

b) egy igazgató és egy pénztárnok, kik egyelőre rendes fizetést vagy napi dijakat nem huznak, hanem a körülményekhez képest tiszteletdijban részesittetnek; végre:

c) egy mérnök.

16. §.

A hét személyből álló igazgató választmány:

a) felügyel a társulat tisztviselőire, a hanyagok és kötelességmulasztók ellen vizsgálatot rendel el, azokat felfüggeszti, helyettesitésükről gondoskodik, és a közgyülésnek végleges elmozditásuk iránt javaslatot tesz;

b) a szabályozási műveletek állapotáról, előhaladásáról, a társulat pénzügyi helyzetéről, és a foganatba veendő minden munkálatokról a társulat közgyülésének kimeritő jelentést tesz;

c) gondoskodik a társulati kötelékhez tartozó mentesitett területek pontos összeirásáról és haszonaránylagos osztályozásáról;

d) elkésziti az évi költségvetés előirányzatát és az annak alapján megállapitandó kivetési kulcsot, melyet a társulati közgyülésnek megerősités végett beterjeszt, s a közgyülés által megállapitott összeget az egyes érdekelt tagokra kiveti, esetleg behajtás végett az illető közegeknél a kellő lépéseket megteszi;

e) őrködik a társulat vagyona felett, azt nyilvántartja, s a netán igénybe vett tartaléktőkét már a következő évben kiegésziti, s felügyel, hogy az más czélra ne használtassék;

f) valamint a társulat által elhatározott munkák elkészitése az igazgató választmány kötelességéhez tartozik, ugy az időközben felmerülő mellőzhetlen és sürgős munkák végrehajtása s mindennemü munkások felfogadása szintén annak hatásköréhez tartozik;

g) az igazgató választmány jogköréhez tartozik: minden az eme alapszabályok 24. §-ához képest bárki által az ártér keretén belől épittetni szándékolt mellékcsatorna és egyéb épitmények tervezeteit felülvizsgálni és a fölött érdemileg határozni, nehogy a társulat érdekei ellen valami bajt okozható épitmény létesittessék;

h) az igazgató választmány köteles minden rendelkezéseit — a határozó többség névszerinti beirásával — jegyzőkönyvbe igtatni, s ezen jegyzőkönyvet az évi jelentéssel a társulati közgyülés elébe tejeszteni.

17. §.

Az igazgató választmánynak elnöke: az igazgató, ki a választmányi többség határozata szerint tartozik a végrehajtást eszközölni, melyért azonban a határozó többség lesz a társulati közgyülésnek felelős.

18. §.

A hatóságokkal szemben az igazgató képviseli a társulatot, végzi a levelezéseket, őrzi a gondjaira bizott és hivatalosan használandó társulati pecsétet; a társulat érdekeire felügyel; az igazgató választmányt, a mikor és a hova szükségesnek látja, összehivja, sőt két választmányi tag kivánságára azt azonnal összehivni tartozik.

19. §.

A pénztárnok a bevételek beszedéséről hivatalánál fogva gondoskodik; a kiadásokat pedig csak az igazgató utalványozására teljesiti. Számadásait mindezekről a társulati közgyülés által megállapitandó kezelési szabályok értelmében oly rendesen tartozik vezetni, hogy azok az igazgató vagy a társulat bármely tagja által mindenkor áttekinthető és érthető rendben legyenek.

20. §.

A társulat mérnöke — a hivatala természetéből folyó müszaki kötelességein kivül — a munkálatokhoz való müszereket és kiérdemelt napi béreket az igazgatónak láttamozás és utalványozás végett előterjeszti. Naplót, és a tett utalványozásokról jegyzőkönyvet vezetni köteles.

21. §.

A számbiráló bizottság, melyben az igazgató választmányi tagok részt nem vehetnek, saját kebeléből választandó elnökével együtt három társulati tagból áll.

22. §.

A számbiráló bizottság köteles minden év május havában még a tavaszi társulati közgyülés előtt összeülni, s a társulati tisztviselők által beadott számadásokat felülvizsgálni és a felülvizsgálatról a legközelebbi igazgató-választmányi gyülésnek jelentést tenni.

23. §.

A belvizeknek az ártér hosszában a vajszkai zsiliphez való levezetésére — a mennyiben a Vajas ágyának kitisztitása és kellő mélyitése után annak ágya a levezetésre nem elegendő — a Vajas ágyán kivül a szükséghez képest legalább is még egy főcsatorna lesz a jelen szabályok által meghatározott ártér hosszában ugyancsak a vajszkai zsiliphez és azon a társulat kebelébe tartozó érdekelt birtokosok által előállitandó, melyek vizeinek hasznos levezetésére szolgál; azonban annak további fenntartása a társulatot illetendi.

24. §.

A Vajas ágyának kitisztitása, mélyitése, bővitése és fenntartása közös társulati erővel — a mellékcsatornák készitése és fenntartása pedig az egyes, a társulat kebelébe tartozó érdekeltek költségén történik.

De mindezek, úgy az ártérben bárki által eszközlendő minden egyéb épitmény, mindenkor csak az igazgató választmány helybenhagyásával és a társulati mérnök közreműködésével készithetők, és azért előre bejelentendők az igazgató választmánynál.

25. §.

Azon időben, midőn a külső magas vizállás miatt a vajszkai zsilip elzáratik, a Vajas vagy a később ásatandó csatorna a vizek többi lefolyásával együtt az igazgató választmány által kijelölendő helyeken elzáratik, úgy, hogy az alább fekvő határra viz ne folyhasson; és elzárva tartatik mindaddig, a mig a vajszkai zsilipnek megnyitását a külső viz magasságához képest az igazgató választmány el nem határozandja.

26. §.

A társulati pénzerő megállapitásához az ártérbeli minden egyes község és uradalom a 6. §-ban megállapitott érdekeltségi kulcs szerint tartozik járulni, mely járulék azonban rendesen holdanként évente harmincz krajczárt meg nem haladhat.

27. §.

A társulati pénztár megkimélése végett az 1871. évi XXXIX. t. cz. 7. §-ának szelleme által felhatalmaztatik a társulat közgyülése a jelen szabályok 15. §-ában tervezett tisztviselők közül ideiglenesen csupán csak a legszükségesebbeket állitani rendes fizetésbe; — és a hivatalos teendőket összpontositani, vagy azokat az alelnök által választmányi tagok segitségével végeztetni; és az ekkép megtakaritandó pénzeket a tartaléktőkének gyarapitására forditani.

28. §.

Minthogy ezen ártérben a Karavukováról Dályára vezető régi megyei közlekedési uton kivül más rendes közlekedési utak nem voltak, annálfogva a dülő utakon kivül minden ártérbeli határ tartozik, a legalkalmasabbnak felismerendő helyeken, a megyénkben szokásos nyolcz öl széles közlekedési utakat engedni. És pedig:

Vajszkáról Vukovár és Borova felé;

Déronyáról a kleticsi pusztán keresztül a Vajszka és Karavukova közti határvonalon a Zsiva szigetre és Dályára;

Karavukováról a Dunához Kamaristyére és innen Dályára;

Karavukováról a bogojevai dunai malmokhoz; végre Vajszkáról a „Vajas" és „Zsiva" mellett fel Dálya felé és a gombos-bogojevai vasútállomáshoz és a gombosi révhez.

29. §.

A társulat feloszlása esetében, annak úgy összes vagyona mint terhei, az érdekeltek között jelen szabályok 6. §-ban megállapitott érdekeltségi kulcs aránya szerint fognak felosztatni.

Kelt Karavukován, 1878. évi julius hó 28-án.

Grómon Dezső, s. k.
társ. elnök.

Szalay Fr. s. k.
társ. alelnök,

14,582. szám.

Helyben hagyom.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 22-én.

A minister helyett:

(P. H.)

Hieronymi Károly, s. k.

129.

A Gombos-Vajszkai ármentesitő társulat gátvédelmi szabályai.

Az 1871. évi XL. t. cz. általános rendeletei mellett, ezen ármentesités fenntartására és a védgátak gondozására, a helyzeti viszonyokhoz képest — a törvény 10. §-a értelmében — következő szabályok állapittatnak meg:

1. §.

Ezen mentesitendő ártér a Drávának Dunába szakadásán alól, a gombosi révhez vivő uttöltéstől lefelé a Duna és Zsiva folyók balpartján Vajszkáig, közel 3 mértföld hosszu vonalon épülőben lévő töltések által védetvén a Duna árjai ellen, ezen töltések fenntartása, védelme és gondozási módját, az e felett egyesült két nagy folyóviz áradásai természetének megfigyelése mellett, a védtöltések helyzetének és talajának különböző változatai határozzák meg; nevezetesen:

Az árvizek itt tavaszszal, rendesen február havától kezdve junius végéig, sőt néha augusztusig is tartanak, és igy valamint a védgátak átázás elleni erősségére, ugy a védelmi intézkedésekre nézve is, az árvizek hat hónapi tartama veendő számitásba, noha ennél az őszi árvizek rövidebb tartamuak szoktak lenni.

Az árvizek magassága, magánál a Dunánál nem mutat itt oly félelmes rendkivüliségeket, ha azokhoz a Dráva árjai egy időben nem érkeznek meg; ez esetben azonban — mivel a Dráva néha 24 óra alatt másfél métert is árad — nemcsak a viztömeg nagy mennyisége, hanem az érkező sebesség mellett, a lefolyásnak Novoszellónál tapasztalt lassusága is okozza itt az árvizek magasra emelkedését. És épen ezen torlódási esetek figyelemben tart-

hatására nem mellőzhető itt — a jövőbeni tudomás végett — annak feljegyzése, hogy a gombosi vizmérték 0 pontja a tenger szine felett 77·78, a dályai 76·91, és a vukovári 75·45 méter lévén, ezen három vizmérték 0 pontjai ugyanazon kis viz szinére vannak letéve; és mégis, mig rendes árvizeknél, — p. o. 1878. évben Gombosnál 4.10, Dályánál 4.21, Vukovárnál 4.23 méter volt a viz legnagyobb állása — és igy kevés különbséggel mindenütt egyformán emelkedett az áradat: addig az 1876. évi rendkivüli áradás Gombosnál 5.25, Dályánál 5.51, és Vukovárnál 5.97 méter volt; tehát Gomboshoz képest Vukovárnál 0.72 méter torlódás volt, holott ott az árviz másfél mértföld széles ártérben terülvén el, az emelkedés kevesbülését lehetne várni. Ez tehát világosan mutatja az itteni torlódást, mely ha rövid ideig tart is, elég a védtöltések áthágására és átszakitására, ha azok ily viztolulás számbavétele nélkül, csak a folyam rendes lejtésével párvonalas magasságra építtetnének.

Ebből tehát azon szabály következik, hogy ha a védtöltések Gombosnál az ottani vizmérték szerint a tenger szine felett 84·03 méter magasságra építtetnek, akkor a vukovári vonalhoz közel eső vajszkai töltések alsó keresztgátja, nem a rendes lejtés szerint 82·17, hanem a torlódás miatt 82·74 méter magasságban lesznek tartandók; — mely magasságot a vajszkai zsilipnél állitott vizmérték 6·83 méter quottája mutatja.

2. §.

A védtöltések helyzetének és talajának különbözőségei már az épitésben is különböző szabályokat tettek szükségessé, melyek a nagyméltóságu m. kir. közlekedésügyi ministerium által lettek megrendelve, s igy azoknak fenntartása is mellőzhetlen, nevezetesen:

a) a felsőbb jóváhagyást nyert alapterv szerint általános alapszabálya ezen védtöltéseknek, hogy azok az

1827. évi árviznél fél öllel magasabbra, harmadfél öl korona szélességgel, kivül három, belől másfél magasságnyi rézsüvel épittessenek: de Karavukova községe védtöltésének Sugovicza nádas melletti részét a Tölöshátról a Duna mellé tevén át, ezen áttételt a nagyméltóságu ministerium 1869. évi 8917. számu rendeletével csak azon feltétel mellett engedte meg, hogy az ott, az 1827. évi árviznél 4 lábbal magasabbra, a Sugoviczánál át 4 öl, többi részekben 3 öl széles koronával, háromszoros rézsükkel és 1 s 1½ öl széles padkákkal épittessék föl; és annak okául az is kimondatott, hogy a rosz talajt egyedül a töltések bővebb méreteivel lehet ellensulyozni. Ezen ministeri rendelet tehát a Duna rongálásainak kitett homoktöltésekre nézve szabály maradván, Bogojeva töltéseinek egy részére is, a szükséghez képest alkalmazandó; — továbbá:

b) az 1876. évi nagy árviz magasabb lévén az 1827. évinél: a nagyméltóságu m. kir. közlekedésügyi ministerium 1877. évi 18,083. számu intézvénye által minden védtöltéseinket az 1876. évi árviznél egy méterrel magasabbra rendelé, minél fogva védtöltéseinknél ezen szabályok lesznek megtartandók.

3. §.

Ezen védtöltéseket az érdekeltek az 1866. évi szeptember 29-ki egyezségben vállalt vonalaikon az előbbi §-ban *a*) alatt mondott szabályok szerint minél előbb fölépitni és a társulat gondozása alá bocsátani tartozván: azontul ezeknek *b*) alatti a ministeri rendelet szerinti kiépitése, fenntartása, kijavitása, a mentesitett terület holdjai arányában számitott kulcs szerinti hozzájárulással, a társulat költségén történend.

4. §.

Hogy pedig a fenntartás költségei minél kevésbé legyenek az egyesekre terhelők: minden község köteles, a szelek és habütések által történő gátrongálások meggátlására, védtöltései egész hosszában az árviz felőli külső oldalon lágyfa erdőt és bokrokat ültetni, nevelni, fenntartani, ugy, hogy még az öreg fák levágása is oly figyelem mellett történjék, hogy a töltés a habütések elleni védelemtől meg ne fosztassék, s ahol lehet, 30 öl szélességig is sürü erdő tartassék fenn.

5. §.

A folyamparti erdőkhöz, és a lábas jószág itatása végett a folyóvizekhez férhetés tekintetéből, a töltésen keresztül, korlátokkal szegélyzett átjáró utak feltöltendők, és pedig minden érdekelt község részéről ott, hol helyzeti viszonyaik szükségessé teszik. És ezen átjáróknak jó karban tartása, valamint a korlátok készittetése és fenntartása is, a kezelő választmány gondozása alatt, az illetők költségén történik.

6. §.

Miután tapasztaltatott, hogy az árvizek kivülről nem tesznek e töltéseken oly nagy rongálást, mint betörés esetén belülről: azért belülről is sürü füzes erdő nevelése lévén czélszerü, evégre a vajszkai uradalom a töltés melletti uttal együtt 40 öl szélességet már ki is jelöltetett; s igy ha ennek egyenlő mértékben való alkalmazását az érdekelt községek nem lennének hajlandók maguk határaiban teljesiteni, a betörés által okozandó töltésrongálásokat nem mint a 3. §-ban mondva volt közköltségen, hanem min-

den község a maga különköltségén tartozand a maga határában helyre állitani, de mindenkor csak a kezelő választmány vezetése és felügyelete mellett mit; ha az illető teljesiteni nem akarna, azt a társulat a késedelmeskedő számlájára — törvényes uton leendő behajtás mellett — az árviz apadásával azonnal teljesitendi.

7. §.

Minthogy a társulat leggondosabb felügyelete mellett s megtörténhetik, hogy (p. o. felülről a bogojeva-gombosi megyei uttöltés rossz állapota miatt, vagy az apatini töltések átszakadása folytán, a mosztongába ömlő árviz által megkerülve hátulról) betör az árviz, azért az eddigi tapasztaláson okulva, szabályul állittatik fel, hogy a betört árviz kibocsájtása végett kivágandó töltésnek helyreállitása mindenkor a társulat közköltségével történend, valamint a betörés helyének elgátlása is, ha azillető község védelembeni tétlensége nem volt a betörés oka, mely esetben a helyre állitás a társulat által a kár okozójának számlájára teendő.

8. §.

Hogy pedig minden kárositások ellen lehetőleg biztositva legyenek a védgátak, ezeknek állandó gondozására három gátőr állittatik fel, kik a reájuk bizandó töltés szakaszon tartozván kint lakni, számukra szakaszaik közepén (u. m. a karavukovai határ felső és alsó végpontjain és a vajszkai suvakovbogaz körül) egy szoba, konyha és kamrából álló lakás épitendő, hol a gondozáshoz és védelemhez szükséges eszközökből is, az őr felügyelete alatt, kellő készlet tartandó.

9. §.

A gátőrök az igazgatótól és mérnöktől veszik utasitásaikat és azok felügyelete alatt állanak, de felfoga-

dásuk vagy elbocsájtásuk a kezelő választmány hatáskőréhez tartozik.

10. §.

A töltések gondozásában legfőbb szempont azoknak minden gaz és fanemü nyövényektől való tisztán tartása lévén, valamint a töltés teste, ugy annak aljában is, egy pár öl szélesség évenként kétszer megkaszálandó s szükség esetén juhok által is legeltetendő, hogy igy rajta minden sérülés, ürge- és vakandtúrás, stb. látható legyen. És e tisztán tartás a gátőrök kötelessége leend.

11. §.

Minden őrháznál vizmérték állitandó, és pedig úgy, hogy azoknak zero pontj a a gombos-vukovári vizmértékek zero pontjaival egyenlő kis vizállásra legyen etéve, minélfogva bármelyiknek megfigyelése az árviz állásának egész áttekinthetését adhassa.

12. §.

A vizmértékek naponkénti megfigyelése és feljegyzése a töltésőrök kötelessége lévén, mihelyt az árviz annyira emelkedik, hogy a Sugovicza nádas melletti töltések tövét eléri, ez iránt jelentés teendő a mérnöknél, ki az igazgatóval együtt az 1871. évi XL. t. cz. 20., 21., 22., 23. §§-aiban foglalt intézkedések teljesitését megkezdi.

13. §.

Minthogy pedig a bogojevai és kivált a karavukovai töltések mélyebb helyeken feküsznek, mint a vajszkai határbeliek, és igy azokat hamarább éri el az árviz, mint a vajszkaiakat azért azoknál már 2 méter vizállásnál, Vajszkán pedig 3 méternél kezdődnek a védintézkedések, és 4,50 méter vizállásnál már

mindenütt a mondott törvény 24. és 25. §§-ai, a viz további növekedése esetén pedig 26., 27. és 28. §§-ai foganatba vételének ideje elérkezend.

14. §.

A törvény 26., 27. és 28. §§-ai foganatba vételével a társulat minden tisztviselője és választmányi tagjai éjjelnappal a töltéseken leendenek, s minden védelmi eszközök a töltés több helyein készletben tartandók, úgy szinte a gyors közlekedésre lovas küldönczök és kocsik, kellő számban a tisztviselők rendelkezésére készen tartatnak. És mindezek csak tetemes mérvü apadás beálltával hagyhatják el védelmi czélból elfoglalt állásaikat.

15. §.

Árviz elapadtával, a társulat mérnöke felveszi a szükségessé lett javitások mennyiségét és azt a kezelő választmány munkába vételi; vagy, ha nagyobbszerü lenne, a teendőket költségvetéssel együtt, az egyleti gyülés elébe terjeszti.

Kelt Karavukován, 1878. évi julius hó 28-án.

Grómon Dezső, s. k.
társ. elnök.

14,582. szám.

Helyben hagyom.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 22-én.

A minister helyett:

(P. H.) *Hieronymi Károly*, s. k.

130.

A m. kir. ministeriumnak 31,429. számu rendelete,

a sirokai királyi járásbiróság megszüntetése, valamint a lemesi királyi járásbiróság felállitása tárgyában.

A királyi ministerium, az 1871. évi XXXII-ik törvényczikk 1. §-ában nyert felhatalmazás erejénél fogva, a folyó évi márczius hó 2-án 5684. szám alatt kiadott rendelet kapcsában, rendeli:

1. Az eperjesi királyi törvényszék kerületében levő „sirokai“ királyi járásbiróság, 1878. évi deczemberhó 31-ik napján megszünik, s az annak területében fekvő községek közül, 1879-ik évi január hó első napjától kezdve, Nyárs-Ardó, Rencsisó, Usz-Peklén és Usz-Salgó az eperjesi királyi törvényszék kerületében lévő „kisszebeni“ járásbiróság, — a többi pedig az „eperjesi“ kir. járásbiróság területeihez csatoltatnak.

2. A megszüntetett nevezett királyi járásbiróság helyett „Lemesen“ állittatik fel királyi járásbiróság, a mely működését 1879-ik évi január hó elsején fogja megkezdeni.

Ennélfogva, a fennebb megirt naptól kezdve, az eperjesi királyi járásbiróság területéhez a következő községek fognak tartozni: Eperjes, Enyiczke, Finta, Kellemes (a sebes-kellemesi rétekkel), Salgó, Alsó-Sebes, Felső-Sebes, (Szénégető pusztával), Sebesváralja, Sósujfalu, Tót-Sóvár, Német-Sóvár, Sóbánya és Terjékfalu, melyek jelenleg is az eperjesi királyi járásbiróság területéhez tartoznak; továbbá: Siroka, Andrásvágás, Bajor, Berki, Berzenke, Berthót, Buják, Deléte, Frics, Gergelak (Pocskaj pusztával), Hedri, Hermány, Hrabkó, Istvánvágás, Izsép, Janó,

Jernye, Kvacsán, Kajata (Luzsanka pusztával), Klembérk, Lacsnó, Lászka, Lubócz, Mégye, Miklósvágás, Mocsolya, Mochnya, Német-Jakabvágás, Osztrópatak, Orosz-Petlén, Phoenixhutta, Radács, Nagy-Sáros (Lázi, Dubrava és Kánás pusztákkal), Kis-Sáros (czemétei pusztával), Singlér, Szinye, Szinye-Ujfalu, Szinye-Lipócz, Szent-Kereszt, Szent-Mihály, Szent-Imre, Szárazvölgy, Szedlicze, Kis-Vitéz, Nagy-Vitéz és Zsebfalu, melyek jelenleg a sirokai járásbiróság területében vannak.

A lemesi kir. járásbiróság területe pedig a következő községekből fog állani: Abos, Ábrány, Aranybánya, Bogdány (Pusztahát és Dobos pusztákkal), Bolyár, Boroszló, Berettő, Böki, Budamér, Bunyita, Erdőcske, Gulyvész (Puskapormalom pusztával), Harság (Blihavka pusztával), Húvész, Jánocska, Kakasfalu, Keczer-Peklén, Keczér-Kosztolány, Keczer-Lipócz, Kende, Kisfalu, Kőszeg, Kis-Ladna, Nagy-Ladna, Lapispatak, Lemes, Licsérd, Alsó-Mérk, Felső-Mérk, (Dubrava pusztával), Mocsármány, Mudrócz, Ó-Falu, Ó-Ruzsin (handelyi pusztával), Patacskő, Senyék, Somos (Ghymes pusztával), Somos-Ujfalu, Szent-Péter (Kis-hegy pusztával), Szokoly, Tapolcsán, Terebő, Tizsite, Tuhrina, Várgony (Decske pusztával), Vörösvágás (Dubnik pusztával) és Zsegnye, melyek jelenleg az eperjesi királyi járásbiróság, továbbá: Kavecsány, Szent-István és Tihany, melyek ezuttal a kassai törvényszék kerületében a kassai járásbiróság területéhez tartoznak.

3. A lemesi kir. járásbiróság területére nézve, telekkönyvi ügyekben, a biráskodást az eperjesi kir. törvényszék fogja gyakorolni.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 11-én.

Tisza, s. k. *Dr. Pauler Tivadar*, s. k.

131.

A m. kir. igazságügyministernek 32,498. sz. körrendelete,

az ujonn felállitott lemesi kir. járásbiróság területének az eperjesi kir. közjegyző hatáskörébe utalása iránt.

A sirokai kir. járásbiróság megszüntetése és a lemesi kir. járásbiróság felállitása tárgyában, a kir. ministeriumnak 1878. évi november hó 11-én 31429. sz. alatt kiadott rendelete következtében, a kir. közjegyzők számának és székhelyeinek megállapitása tárgyában 1874. évi deczember hó 17-én 4164. I. M. E. szám alatt kiadott rendelet módositásául rendelem:

A működését 1879. évi január hó 1-én megkezdő lemesi kir. járásbiróság területe, az eperjesi kir. közjegyző hatáskörébe tartozik.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 20-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

132.

A m. kir. igazságügyministernek 16,467. sz. körrendelete,

az 1878. évi 8476. sz. I. M. rendelet 53. §-a második bekezdésének az árvaszéki ügyészekre kiterjesztése tárgyában.

A gondnokság alá helyezés, a kiskoruság meghoszszabbitása és az atyai hatalom megszüntetése kérdésében követendő birósági eljárás tárgyában f. évi április hó 20-ikán 8476. sz. alatt kelt itteni rendelet 53. §-nak második

bekezdése szerint, azon esetekben, melyekben a keresetlevél ügygondnok által terjesztetik elő: költségelőlegezésnek nincs helye.

Minthogy az árvaszéki ügyészek, midőn a rendelet 28., illetve 35. §-a alapján hivatalból inditják meg a gondnokság alá helyezés iránti keresetet, ügygondnoki teendőket végeznek, netáni kételyek eloszlatása czéljából, értesitem a czimet: hogy az 53. §. második bekezdése az árvaszéki ügyészekre is kiterjed, és igy azon esetekben sincs költségelőlegezésnek helye, a melyekben a keresetlevél árvaszéki ügyész által terjesztetik elő.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 8-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

133.

A m. kir. belügyministeriumnak 46,255. számu rendelete,

Zsolna és Malomárka beszterczе-naszódmegyei községeknek a sajói szolgabirói járásból a jáádiba átkebelezése iránt.

Beszterczе-Naszódmegye törvényhatósági bizottságának folyó évi október hó 9-én tartott közgyüléséből 89. szám alatt hozott azon határozata, melyszerint Zsolna és Malomárka községek a sajói szolgabirói járásból a jáádi szolgabirói járásba kebeleztettek át, a folyó évi november hó 13-án 46,255. szám alatt kelt belügyministeriumi rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 13-án.

·/. melléklet a 40,300. honv. minist. körrendelethez.

....

K i m u

az 1878-ik évi ujonczozás folytán ideiglenesen

(A .... számu ....

Folyó szám	A község és az ahoz közigazgatásilag tartozó puszta vagy telepitvény neve	Első korosztály az 1858-ik évben született hadkötelesekből				az
		A felhivott hadkötelesek száma	Az 1878-ik évi október 31-éig ideiglen fölmentett hadkötelesek száma	Az 1878-ik évi október 31-éig a sorozó bizottság elé vezetett hadkötelesek száma	Az elővezetett hadkötelesek közől a hadsereghez (hadtengerészethez), a póttartalékhoz és a honvédséghez besorozott egyének száma	A felhivott hadkötelesek ...
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7

.... { vármegye,
város.

t a t á s

lmentett és besorozott hadkötelesek számáról.

.... *sorozó járásból.*)

	Második korosztály 7-ik évben született hadkötelesekből			Harmadik korosztály az 1856-ik évben született hadkötelesekből			
	Az 1878-ik évi október 31-éig ideiglen fölmentett hadkötelesek száma	Az 1878-ik évi október 31-éig a sorozó bizottság elé vezetett hadkötelesek száma	Az elővezetett hadkötelesek közől a hadsereghez (hadtengerészethez), a póttartalékhoz és a honvédséghez besorozott egyének száma	A felhivott hadkötelesek száma	Az 1878-ik évi október 31-éig ideiglen fölmentett hadkötelesek száma	Az 1878-ik évi október 31-éig a sorozó bizottság elé vezetett hadkötelesek száma	Az elővezetett hadkötelesek közől a hadsereghez (hadtengerészethez), a póttartalékhoz és a honvédséghez besorozott egyének száma
	8.	9.	10.	11.	12.	13.	14.

·//. melléklet a 40,300. sz. honv. ministeri körrendelethez.

Kimu

az 1878-ik évi ujonczállitás folytán mutatkozott id

A sorozó járás sorszáma és neve	A sorozási év száma	A korosztály száma	A fölhivott hadkötelesek születési éve	A fölhivott hadkötelesek száma	Az ideiglen fölmentett hadkötelesek száma	Az elővezetett és megvizsgált hadkötelesek száma	Az elővezetett hadkötelesek közől a hadsereghez (hadtengerészethez), a póttartalékhoz és a honvédséghez besorozott egyének száma	Az ideiglenes fölm sánal	
								Az ideiglen fölmentetteknek a 6-ik rovatban kitett száma 100-al szoroztatván, és az eredményezett szám az 5-ik rovatba beirt összeggel elosztatván: a következő szám áll elő	A 9-ik rovat szerinti számtani művelet után fennmaradt törtszám tizedes törtszámmá alakittatván át, vagyis a vonal fölötti szám 10-el szoroztatván,
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
	1878-ik év. (Az 1878-ik évi október 31-éig mutatkozott eredmény szerint)	I.	1858						
		II.	1857						
		III.	1856						

(vármegye,
...... (
(város.

tatás

iglenes fölmentési és hadképességi százalékokról.

ntési százalék kiszámitá- módozata		A hadképességi százalék kiszámitásának módozata		
... alatti számmal elosztatván; a maradék törtszám pedig, ha félnél nagyobb, egész gyanánt számittatván, s ha fél, vagy félnél kisebb, számitáson kivül hagyatván, ezen eredmény áll elő	A 9-ik rovat szerint eredményezett egész számhoz hozzászámittatván a 10-ik rovat szerint eredményezett tizedes törtszám, e őáll a következő fölmentési százalék	A 8-ik rovatban foglalt besorozottak száma 100-zal szoroztatván, és az eredményezett szám a 7-ik rovatba beiktatott összeggel elosztatván, a következő szám áll elő	A 12-ik rovat szerinti számtani művelet után fenmaradt törtszám tizedes törtszámmá alakittatván át, vagyis a vonal fölötti szám 10-el szoroztatván s az eredményezett szám a vonal alatti számmal elosztatván; a maradék törtszám pedig, ha félnél nagyobb, egésznek számittatván s ha fél, vagy félnél kisebb, számitásba nem vétetvén, a következő eredmény áll elő	A 12-ik rovat szerint eredményezett egész számhoz hozzászámittatván a 13-ik rovat szerint eredményezett tizedes törtszám, előáll a következő hadképességi százalék
10.	11.	12.	13.	14.

134.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 26,221. számu rendelete,

a házalókereskedésnek Kassa város területén való megtiltása tárgyában.

Kassa szab. kir. város közönsége, folyó évi junius hó 11-én 2700. szám alatt kelt közgyülési határozatával, a házaló-kereskedés folytatását a nevezett város területén megtiltotta, kimondván egyuttal, hogy ez által a házalási szabályok 17. §-ában bizonyos vidékek lakóinak biztositott jogok nem érintetnek.

E határozatot mai napon jóváhagytam.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 13-án.

A minister meghagyásából:

Reitz Frigyes, s. k.
ministeri tanácsos.

135.

A m. kir. honvédelmi ministernek 39,400. sz. körrendelete

az 1879. évi ujonczozás előmunkálatainak foganatositása tárgyában.

Miután az 1859-ik évi születésü hadkötelesekre vonatkozó keresztelési és születési anyakönyvi kivonatok, a lelkészek és anyakönyv-vezetők részéről, a védtörvény 43-ik szakaszának s a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott „Utasitás“ 11-ik szakaszának értelmében, a közelebb elmult október hava végéig el voltak készitendők és be voltak mutatandók; miután másfelől a jövő 1879-ik

évi ujonczozásra felhivott hadkötelesek jelentkezése, illetőleg községenkénti összeirása, a védtörvény 42-ik, s a védtörvényi „Utasitás“ 13-ik, 14-ik, 15-ik és 16-ik szakaszaihoz képest, folyó november hava végéig lesz teljesitendő, illetőleg végrehajtandó: az 1879-ik évi ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok további foganatositása tekintetében, az 1870-ik évi 30,000. s 1871-ik évi 32,300. és 1872-ik évi 35,500., majd 1873-ik évi 37,131. és 38,600., továbbá 1874-ik évi 40,000. és 1875-ik évi 43,000., ugyszintén 1876-ik évi 49,600., s végre 1877-ik évi 42,700. számu körrendeleteimben, és a védtörvényi „Utasitás“-ban foglalt szabályoknak emlékezetbe hozása mellett, rendelem, a mint következik; ugymint:

1. A hadkiegészitési kerületek ujabb felosztása, a jelen körülmények között, s a hadcsapatok jelentékeny részének mozgósittatása folytán nem lévén megengedhető: a sorozó járásoknak, mint a hadkiegészitési kerületek egyes alkatrészeinek változtatása és ujabb szervezése is, ezuttal sem volt eszközölhető.

Az 1879-ik évi ujonczozási előmunkálatok tehát, és igy maga az 1879-ik évi ujonczállitás is, átalában, s ekként azon magyarországi törvényhatóságokban és azon horvát-szlavonországi alispánságokban és kerületekben is, a melyek akár az 1876-ik, akár az 1877-ik és 1878-ik években, ujabb közigazgatási felosztás alá kerültek, ezen felosztásnak figyelmen kivül hagyásával, az eddig fennállott és általam megállapitott sorozó járások szerint foganatositandók.

2. Azon szabályok és módozatok, — a melyek, egyfelől a katonai és honvédségi ügyekben benyujtandó magán kérvények elintézésére, s másfelől magára az ujonczállitási eljárásra nézve, az 1876-ik évi szeptember 26-án 41,500. szám alatt kelt, s a változást szenvedett magyarországi törvényhatóságokhoz részint ezen napon, részint azóta kibocsátott körrendeletemnél, s az 1876-ik évi

49,600. számu körintézvényem 3-ik pontjánál fogva, állapittattak meg, — ezen magyarországi törvényhatóságok által, mind a járásokbeli tisztviselőkhöz, mind a községek előljáróihoz, ujabban kiadandók, és szoros utasitásul adandók; s a sorozó bizottságok polgári tagjainak kiküldése és ezen bizottságok utazási és működési tervezeteinek elkészitése, ugyszintén a különböző kimutatások fölterjesztése is, ezen körrendeleteim értelmében eszközlendő.

Különösen elvárom pedig a változást szenvedett magyarországi törvényhatóságok részéről: hogy azon közigazgatási járások tisztviselőinek neveit, a kik, a közbenjött közigazgatási változások folytán, az 1876-ik évi 41,500. számu körintézvényem 5.—9. pontjainak értelmében, az eddigi sorozó járások ujonczozási teendőinek telesitésével bizattak meg, vagy ezennel meg lesznek bizandók, folyó évi deczember hó 20-áig hozzám bejelenteni, s egyuttal az illetékes hadkiegészitési kerület és honvédzászlóalj parancsnokságaival is tudatni ne mulaszszák el.

3. A horvát-szlavonországi alispánságokban és kerületekben, a melyek közigazgatási tekintetben változást szenvedtek, az 1876-ik évi 41,500. számu körrendeletem 3-ik pontjában körülirt eljárási szabályok némi módositással lépnek életbe.

Jelesen azon kérvények és ügyek tárgyalása és elintézése, a melyek bárminemü katonai és honvédségi ügyekben egyes felek részéről nyujtatnak be, s a melyekben az illetékes közigazgatási hatóságok vannak hivatva intézkedni, tekintet nélkül a feleknek az eddigi sorozó járásokba való tartozására, itten is azon alispánság, vagy kerületi hatóság, illetőleg azon közigazgatási járás tisztviselője által eszközöltetik, a melybe a felek az ujabb területi felosztás szerint tartoznak.

Igy különösen itt is ezek által foganatosittatnak, illetőleg mondatnak ki, a védtörvényi utasitás 101.—106. szakaszaiban körülirt, s hivatalból eszközlendő állitások

eseteiben teljesitendő vizsgálatok, s mind az ezek folytán, mind a póttartalék és honvédség nyilvántartásában álló egyének mentességi czimei fennállásának kérdésében hozandó első foku határozatok.

De az állitási eljárás, mindezen ügyekben, s igy a hivatalból és czimvesztés alapján történendő állitások eseteiben is, ugyszintén a távollevők kipuhatolásának, utóállitásának s a hadkötelesek és czimvesztes egyének sorozó vagy felülvizsgáló bizottság elé vezetésének eszközlése, továbbá az elrendelt pótlegények kiállitása, vagy előjegyzésbe vétele iránti intézkedés, s átalában az ujonczállitási ügyek intézése, s az állitási és mindennemű ujonczozási lajstromoknak és jegyzékeknek kezelése és vezetése, és végre az ujonczozás mozzanatairól szóló kimutatások szerkesztése, szükség esetében a közigazgatási felosztás tekintetében illetékes alispánságnak, vagy járásbeli hatóságnak megkeresése mellett, Horvát-Szlavonországra és annak változás alá esett sorozó járásaira nézve, továbbra is azon alispánságnak, vagy kerületi, illetőleg járásbeli hatóságnak hatáskörébe fog tartozni, a melynek területébe tartozott az általam megállapitott és jelenleg is fennálló sorozó járás.

S ezen szabályok kellőleg közhirré teendők, és különösen a községek elöljáróságai ez értelemben utasitandók.

4. Az 1879-ik évben felhivandó korosztályokat az 1859-ik, 1858-ik és 1857-ik években született hadkötelesek képezik.

S ezeknek jelentkezése és összeirása czéljából az $\cdot/.$ alatt ide mellékelt, és a vidékenként divó nyelveken szerkesztett „felhivás“, előlegesen betöltve, mindenik községben, és a legnyilvánosabb helyeken ki lesz függesztendő.

5. Az idegen illetőségü hadköteleseknek, nemcsak saját jelentkezésük alapján, hanem házról-házra gondosan leendő összeirása, mind a községek elöljáróinak, mind a sorozó járások tisztviselőinek szoros kötelességökké teendő.

6. Azon kimutatások, a melyek a felhivott korosztályokba tartozó hadkötelesek számát, és a teljesen ismeretlenek összegeit korosztályonként tartalmazzák, a :/|: alatt ide csatolt rovatos minta alakjában, folyó évi deczember hó 20-áig terjesztendők fel.

S ugyanazon határidőig várom el a sorozó bizottságok számára készitendő, s a hadkiegészitési kerületek és honvéd-zászlóaljak parancsnokságaival egyetértőleg megállapitandó utazási és működési tervezetek felküldését is, a melyekbe ezen bizottságok polgári elnökeinek és többi polgári tagjainak nevei is egytől-egyig beiktatandók.

7. Ismételve figyelembe kell ajánlanom a védtörvényi „Utasitás“ 48-ik szakaszának 2-ik pontját, s az ezen alapuló szabályos rendeleteket, a melyek szerint a sorozó bizottságokhoz, rendes polgári elnökül és polgári orvosul, a törvényhatóság első tisztviselője, illetőleg tiszti orvosa küldendő ki; s azon esetre, ha ezek akadályoztatása vagy ugyanazon egy időben több helyen nem működhetése miatt, uti átalánynyal el nem látott más polgári elnöknek avagy orvosnak kiküldése válnék szükségessé, ezen kiküldés, jóváhagyásom igénybe vétele mellett, a jelentésben kellőleg indokolandó.

8. A községi bizottságok, a távollevők kipuhatolása és a teljesen ismeretlenek iránti vizsgálatok eszközlése tekintetéből, 1870-ik évi 30,000. számu körrendeletem 23-ik, és 1873-ik évi 37,131. számu körintézvényem 3-ik pontjának értelmében, ezuttal is megalakitandók; s az ezeknek megalakulását és működésök befejezését tárgyazó jelentések, folyó évi deczember hó 31-éig fölterjesztendők.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 13-án.

Szende Béla, s. k.

(*/. melléklet a 39,400. számú honvéd-ministeri körrendelethez.*)

Felhivás.

A magyar királyi honvédelmi minister, a 1868. év XL. törvényczikk 42-ik szakaszához képest és az 1870-ik évi XLII. törvényczikk 17-ik szakasza értelmében, az 1879-ik évi ujonczozásra vonatkozó előmunkálatok teljesitését oly czélból rendelte el: hogy azon esetre, ha az 1879-ik évi ujoncz- és póttartaléki jutalékok tettleges kiállitását a törvényhozás megszavazza, az állitás, a védtörvényben kijelelt időszak folyamata alatt, teljes és biztos adatok alapján, s mind a magánfelek törvényes igényeinek kellő figyelemben tartásával, mind a hadseregre és honvédségre nézve legkedvezőbb eredménynyel foganatosittathassék.

Ezen előmunkálatok közé tartozik:

A) összeirása az 1859-ik, 1858-ik és 1857-ik években született ifjaknak, a kik az 1879-ik évi állitásra törvényesen felhivott három korosztályt képezik;

B) a hadkötelezettség alól való ideiglenes fölmentésre vonatkozó fölszólamlási kérvények szerkesztése és benyujtása;

C) a tényleges szolgálat alól leendő fölmentés iránti olyamodványok elkészitése; és

D) a sorshuzás.

A) Az összeirás.

Azok, a kik az 1879-ik évi ujonczállitásra, mint első korosztálybeliek vannak felhiva, vagyis a kik 1859-ik évben születtek, kötelezve vannak az alólirt községi elöljárónál, az összeirási jegyzékbe leendő fölvétel végett, a nélkül, hogy szóbeli vagy irásbeli felszólitást várnának, és

tekintet nélkül arra, vajjon ugyanazon községbeli illetőségüek-e, vagy nem, nap alatt személyesen megjelenni, vagy irásban jelentkezni; ellenkező esetben a mulasztás hátrányos következményeit, az 1868-ik évi XL. törvényczikk 42-ik szakasza szerint, maguknak tulajdonithatják.

A második és harmadik korosztálybeli, vagyis az 1858-ik és 1857-ik évben született ifjakra vonatkozólag, részint a korábbi összeirási lajstromok kiigazitása és rendbe hozása eszközöltetik, részint ott, a hol ujabb sorozó járások alakultak, ezekhez képest ujabb lajstromok állittatnak össze. Az ezen két korosztályban már összeirt egyéneknek tehát csak azon esetben kell jelentkezniök, ha a hadkötelezettség vagy a tényleges szolgálat alól leendő fölmentésért kivánnak folyamodni. Azonban az összeirási lajstromok, nyilvános helyen, a végett tétetnek ki: hogy azokat mindenki megszemlélhesse és följelenthesse azoknak neveit, a kik az összeirásból bármi módon kimaradtak.

Idegen illetőségüek mind a három korosztályban összeirandók.

A ki idegen sorozó járásban tartózkodik és fontos okoknál fogva (például mint hivatalnok, vagy tanuló sat.) tartózkodási helyét el nem hagyhatja, a honossági járásbeli tisztviselőnek előlegesen lett megkeresése, és ennek engedélye folytán, a tartózkodási hely sorozó bizottsága elé állittathatik.

Hogy az ily megkeresések idejében megtörténhessenek, az illető feleknek haladéktalanul folyamodniok kell a honossági tisztviselőkhöz.

B) A hadkötelezettség alól való ideiglenes fölmentés.

A fölmentési igény igazolására vonatkozó okiratok folyamodvány kiséretében, már az összeirási jegyzékbe való fölvétel iránti jelentkezés alkalmával, s legfölebb az

ujonczozási előmunkálatok bevégzéseig, az alólirt községi elöljárónál nyujtandók be.

A felszólamlások elintézésére különös bizottságok nem fognak felállittatni; hanem a fölmentési ügyek eldöntése, első fokulag, a honossági sorozó bizottságot illeti. Ez okból az ujonczállitás első, vagy a szükséghez képest második és harmadik sat. napja, a fölmentési kérvények tárgyalására fog forditattni.

A felszólamlási kérvények és azok mellékletei bélyegmentesek. A családi értesitő kiállitásáért, a mennyiben azért díj követelhető, 2 o. é. frtnál többet követelni nem szabad.

Ideiglenes fölmentések egyedül csak családi tekintetből engedélyezhetők. Mert, az 1868-ik évi XL. törvényczikk 17-ik szakasza szerint, a hadseregbe, a hadi tengerészetbe vagy a honvédségbe való belépés kötelezettsége alól, ideiglen csakis a következők mentesek:

1. a keresetképtelen apának vagy özvegy anyának egyetlen fia, vagy ennek nem létében egyetlen veje;

2. az apa halála után a keresetképtelen nagyapának vagy özvegy nagyanyának egyetlen unokája, ha azoknak fiok nincsen;

3. a teljes árvaságra jutott testvéreknek egy bátyja.

Azonban csak vérszerinti egyetlen fiunak, unokának, vagy bátyának, s illetőleg egyetlen vőnek lehet igénye a fölmentetésre, és csak azon esetben, ha fölmentetésétől szüléinek, nagyszüleinek, vagy testvéreinek sat. eltartása függ, s ő e kötelezettséget teljesiti is. Törvénytelen fiugyermeknek hasonlóan igénye van a fölmentésre, ha tőle függ anyja eltartása, s ha ő e kötelességet teljesiti is.

4. Egyetlen fiuval, unokával vagy bátyával egyenlő igényüeknek tekintetnek, ugyanazon föltételek mellett, azok is, a kiknek egyetlen vagy több fitestvéreik

a) sorhadi vagy tartalékbeli szolgálati kötelezettség

alatt állanak (a honvédségbe vagy póttartalékba sorozottak tehát ide nem értendők);

b) 18 évesnél ifjabbak;

c) szellemi vagy testi fogyatkozások miatt bármi keresetre képtelenek.

5. Azon körülmény, hogy egyik vagy másik fitestvér avagy unoka, más helységben vagy más gazdaságban, s nem a szüléi vagy nagyszüléi háznál lakik, a honmaradt védkötelesre nézve fölmentési czimet nem képez.

6. Egyetlen unokáknál a nagyszülék vejei nem vétetnek tekintetbe.

7. Ha valamely hadköteles egyén feleségének szülei már elhaltak, és csak ennek munkaképtelen nagyatyja vagy özvegy nagyanyja van életben: az ilyen hadkötelesnek, mint unoka-vőnek, nincsen igénye a fölmentésre.

8. Épen igy nem menthető fel az sem, a kinek egy vagy több fitestvére, munkaképtelen ipával vagy özvegy napával áll vői viszonyban.

9. Egyetlen vő csakis akkor menthető fel, ha szabályszerüleg igazolja, hogy ipának munkaképtelensége, illetőleg anyósának özvegysége, vagyis átalában a fölmentés czime, az ő nősülésének ideje után keletkezett.

10. Teljes árvaságra jutott testvérrel egyenlő tekintet alá esik az olyan féltestvér is, a kinek csak özvegy anyja, és igy a fölmentetni kért hadkötelesnek özvegy mostoha anyja, van életben.

11. Nevelt vagy fogadott fiak, mint ilyenek, a hadkötelezettség alól nem menthetők föl.

12. Az összeirottaknak édes, vagy mostoha nagyapjai, apjai, ipjai és 18 éven felül lévő fitestvérei, ha saját munka- vagy keresetképtelenségök miatt unokájuknak, illetőleg fioknak, egyetlen vejöknek, végre fitestvéröknek a hadkötelezettség alól való fölmentetését szorgalmazzák, a sorozó bizottság előtt személyesen tartoznak

megjelenni; ellenkező esetben folyamodványaik visszautasittatnak, s az illetőknek netaláni besoroztatásából származó hátrányokat csupán maguknak tulajdonithatják.

A véderőről szóló 1868-ik évi 40-ik törvényczikk 17-ik szakasza nem határozván meg azon életkort, a melyen tul mindenki föltétlenül munka- és keresetképtelennek tekintendő: a felszólamlóknak 60 évesnél idősb férfirokonaik is kötelesek, munka- vagy keresetképtelenségök megállapitása végett, a sorozóbizottság előtt megjelenni, még azon esetben is, ha már bizottságilag megvizsgáltattak ugyan, de „mindenkorra" munkaképteleneknek nem nyilvánittattak.

A megjelenés kötelezettsége alól csakis azok vétetnek ki:

a) a kik 70-ik életévöket betöltötték, ha keresetképtelenségök, mint köztudomásu, a községi elöljáróság által bizonyittatik;

b) a kiknek nyilvánvaló keresetképtelenségök, szabályszerű vizsgálat folytán, kétségtelennek bizonyul be;

c) a kik a mult ujonczozás folytán, akár a sorozó és utóállitó, akár a felülvizsgáló bizottság által már megvizsgáltattak, és mindenkorra munkaképteleneknek nyilvánittattak.

Ez utóbbiakra nézve elégséges, ha a felszólamlási folyamodványokhoz csatolt hiteles bizonyitványokkal igazoltatik, hogy ezek még életben vannak, s hogy a kérdésben lévő hadkötelesek ezeknek még mindig egyetlenegy figyelembe vehető, és igy az 1879-ik évre is hadmentességi igénynyel biró támaszaikat képezik.

13. Figyelmesekké tétetnek a felszólamló felek, hogy kérvényeiket a védtörvény végrehajtása tárgyában kiadott utasitás 39-ik szakasza 2-ik pontjához képest, és a m. kir. honvédelmi minister 1871-ik évi 32,300. számu körrendeletéhez csatolt minta szerint kiállitandó községi bizonyitványokkal szereljék fel.

14. A sorozó bizottságnak a felszólamlások, vagy a tényleges szolgálat alól kért fölmentések tárgyában hozott elutasitó határozatai ellen, a felfolyamodványok, kellőleg fölszerelve, az elutasitó határozatnak tudtul adásától vagy kézbesitésétől számitandó 14 nap alatt, közvetlenül a sorozó járásbeli tisztviselőnél nyujtandók be.

Az ily felfolyamodványok az első foku elutasitó határozatoknak hatályát nem függesztik fel.

Azon hadköteles tehát, a kinek felszólamlása a sorozó bizottság által elutasittatott, ha mindjárt felebbezéssel élne is, szintén megvizsgálandó, és alkalmas volta esetében szintén besorozandó, — s kellő időben beadott felfolyamodványa csak is besoroztatása után terjeszthető fel a honvédelmi ministerhez. Ha pedig az ilyen hadköteles megvizsgáltatván, hadképtelennek és visszahelyezendőnek találtatnék: a reá vonatkozó felszólamlási felfolyamodvány föl sem terjesztetik.

Hol és mely időben fognak a felszólamlások és a tényleges szolgálat alóli fölmentés iránti folyamodványok tárgyaltatni, ez utólagosan fog tudtul adatni.

C) A tényleges szolgálat alól való fölmentés.

Az 1868-ik évi XL-ik törvényczikk 27-ik szakasza értelmében, a népiskolai tanitók s tanitójelöltek, valamint azok, a kik örökség utján jutottak valamely mezei gazdaság birtokába, ha ez utóbbiak rendesen birtokukon laknak, abban maguk gazdálkodnak, s földbirtokuk jövedelme egy öt tagu család önálló eltartására elégséges, de viszont ezen mérv négyszeres mennyiségét nem haladja túl: a hadseregbe (hadtengerészetbe) vagy a honvédségbe történt besoroztatásuk után, a népoktatást és illetőleg a gazdaság kezelését legkevésbé akadályozó időszakban, nyolcz hét alatt katonailag kiképzendők, azután szabadságolandók, és béke idején ezen felül csak az időszaki fegyver-

gyakorlatokban való részvételre szoritandók, vagyis a fentebbi föltételek alatt a tényleges szolgálat alól fölmenthetők.

A ki ezen kedvezményre igényt tart, annak magát idejében el kell látnia a kellő okiratokkal, hogy azokat a szükséghez képest a sorozó bizottsághoz benyujthassa.

E kedvezményre igényt tarthatnak:

1. a kik mint mezei gazdák, — továbbá

2. mint népiskolai tanitók, altanitók s tanitójelöltek, a közgazdászati és népoktatási érdekek sérelme nélkül, hivatásuk köréből, a fegyverforgatás begyakorlására megkivántató időnél tovább el nem vonathatnak.

Azok, a kik a sorozás idejében még csak tanitóképezdei hallgatók, a tényleges szolgálat alól e czimen föl nem menthetők, s kivételes kedvezményben csakis alapos indokok alapján a cs. és kir. közös hadügyminister által, a m. kir. honvédelmi ministerrel egyetértőleg, részesithetők

Azon föltételek, melyek alatt a mezei gazdák a tényleges szolgálat alóli fölmentetésöket igényelhetik, a következők:

a) ha a földbirtok a mezei gazdaságok közé tartozik, legyen az bár nemesi, avagy volt urbéres;

b) ha a földjövedelem, minden más kereset hozzászámitása nélkül, öt tagból álló család eltartására elegendő, de az ily jövedelemnek négyszeres mennyiségét nem haladja túl;

c) ha a védköteles e gazdaságnak már tettleges tulajdonosa;

d) ha azt szüléitől, öregszüléitől, oldalági rokonaitól, vagy akár idegentől örökölte, nem pedig vétel utján szerezte, vagy ajándékképen kapta;

e) ha rendesen gazdaságában lakik, s azt maga személyesen kezeli.

A tényleges szolgálat alól való fölmentést illető igényekre nézve bővebb felvilágositásul megjegyeztetik:

1. ha a védköteles, valamelyik elhalt szüléjétől, a gazdaságnak csak felét örökölte, másik felét pedig a még életben levő másik szüléjétől vette át, ezen gazdaság az öröklött birtokkal azonosnak tekintetik;

2. ha a törvényes örökösök egyike, többi örökös társaitól, ezek birtokrészét egyezkedés folytán megvásárolja, az ily módon szerzett gazdaság szintén örökség utján nyert birtoknak vétetik;

3. ha az örökhagyó, még életében, két vagy több részre osztotta birtokát, vagy ha ezen felosztást, akár az örökhagyó végakaratának, akár pedig, végrendelkezés hiányában, saját megegyezésöknek alapján, maguk az örökösök eszközlik: ez esetben a tényleges szolgálat alóli fölmentésre mindegyik örökös csak akkor tarthat igényt, ha az örökölt gazdaságrész, a fentebb elősorolt más föltételek mellett, rendes lakházzal és gazdasági épülettel is el van látva.

D) A sorshuzás.

Mivel az ujonczállitás nem községenként, hanem sorozó járásonként történik: a sorshuzás is nem községenként, hanem járásonként foganatositandó. Az ugyanazon sorozó járáshoz tartozó valamennyi községben csak az 1-ső korosztályban összeirt ifjak huznak sorsot. Ezen sorshuzás a járásbeli tisztviselőnek s a községek elöljáróinak jelenlétében fog megtörténni, s határnapjául . . . . évi . . . . -ik napja tüzetik ki.

A kik bármi okból akadályozva volnának a sorshuzáson megjelenni, azok helyett netaláni meghatalmazottjuk, vagy az illető község elöljárója fog sorsszámot huzni: mely az összeirottra nézve, azon tekintetben, vajjon a sorhadhoz, a póttartalékhoz, vagy a honvédséghez lesz-e beosztandó, a védkötelezettség egész idejére irányadó leend.

Az összeirt hadkötelezeseknek tehát a sorshuzásra nem kell szükségkép személyesen megjelenniök.

II. melléklet a 39,400. számú honv. mn. körrendelethez.

Az 1879-ik évi ujonczozás alkalmával felhivott hadkötelesek és a teljesen ismeretlenek számának korosztályonkénti

kimutatása.

A törvényhatóság neve	A sorozójárás neve	Az 1879-ik évi ujonczozásra felhivott hadkötelesek száma az				A teljesen ismeretlenek száma az				Észrevétel
		I-ső	II-ik	III-ik	Összesen a három korosztályban	I-ső	II-ik	III-ik	Összesen a három korosztályban	
		korosztályban				korosztályban				
		1859-ik év	1858-ik év	1857-ik év		1859-ik év	1858-ik év	1857-ik év		

Kelt ....

Jegyzések. 1. Azon hadkötelesek, a kiknek elhalálozásuk szabályszerüen be van bizonyitva, kihagyandók a korosztályonként felhivott hadkötelesek számából.

2. Az 1873-ik évi 37,131. számu köríntézvényhez, és az 1874-ik évi 40,000. számú körrendelet 5-ik pontjához képest teljesen ismeretleneknek bebizonyult egyének, a felhivott hadkötelesek számából előlegesen kihagyandók, és korosztályonként külön bejegyzendők; azon esetre pedig, ha teljesen ismeretlenek, egyik vagy másik vagy mind három korosztályban is nem léteznének, az illető rovatok hiányjelekkel (—) látandók el.

3. A törvényhatóságnak és esetleg sorozójárásnak neve, pontosan bejegyzendő és a kimutatás a járásbeli tisztviselő által aláirandó.

136.

A m. kir. pénzügyministernek 50,559. sz. körrendelete,

a szeszadótörvény 27. §-a 3. és 5. pontjainak magyarázata tárgyában.

Felmerült eset alkalmából, az osztrák császz. kir. pénzügyministeriummal egyértőleg kijelentetik, hogy a keverőkádak akkor is, ha a czefrének hideg viz által leendő lehütésére belül üres keverőkészülékkel vagy az edényt kivülről öntöző hűtőkészülékkel birnak, vagy a czefrének levegő által való lehütésére ugynevezett Exhaustorok vagy Ventilatorokkal ellátvák, — nem számitandók a szeszadótörvény 27. §-ának 5. pontja alatt emlitett czefre-hűtőkészülékek közé, hanem ugyanazon §. 3. pontja alá esnek.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 13-án.

137.

A m. kir. pénzügyministernek 41,843. sz. körrendelete,

a magyar vasuti kölcsön lejárt kamatszelvényeinek miképeni beváltása iránt.

Azon eset fordulván elő, hogy a magyar vasuti kölcsön szelvényei egy adóhivatal részéről a folyó évi 10,038. számu körrendelet világos értelme ellenére nem a 20 frkos aranynak, hanem az ezüstnek árfolyama szerinti papirértékben váltattak be azon okból, mivel a vasuti kölcsön szelvényein a beváltási összeg első sorban osztr. ért. ezüstben van kitéve, hasonló esetek, és azokból származó panaszoknak jövőben kikerülése czéljából figyelmeztetnek az

ezen szelvények beváltásával megbizott állami pénztárak és adóhivatalok, hogy a magyar vasuti kölcsön kisorsolt kötvényei és lejárt szelvényei, tekintettel arra, hogy a magyar vasuti kölcsön frankértékben köttetett és a kötvények az első lapon olvasható szöveg szerint frankértékről szólanak, épen ugy, mint a magyar aranyjáradék-kötvények szelvényei vagy aranyban, vagy a 20 frkos aranynak a budapesti tőzsde hivatalos árjegyzékében az árurovatban jegyzett utolsó árfolyama szerint számitott egyenértékü papirpénzben váltandók be.

A mondottaknál fogva azon esetben, ha a beváltás a bemutató fél részéről papirpénzben kivántatik, a beváltandó kötvények vagy szelvények egész értéke, — legyen az 10 franknál nagyobb vagy kisebb — a 20 frkos arany napi árfolyama szerint papirpénzre átszámitandó; például: ha valaki papirpénzben leendő beváltás végett 10 db egyenkint 3 frt arany, vagy $7^1/_2$ frk, összesen tehát 30 arany forint, vagy 75 frk értékü szelvényt bemutat, akkor, feltéve, hogy a 20 frankos arany árfolyama 9 frt 24 kr, vagyis egy arany forint árfolyama papirpénzben 1 frt $15^1/_2$ kr, a félnek kifizetendő papirpénzösszeg 34 frt 65 krt tesz; egy egyes 3 forint, vagy $7^1/_2$ frank értékü szelvény pedig ugyanezen árfolyam mellett papir, s illetőleg váltópénzben 3 frt $46^1/_2$ krral lenne beváltandó.

Ha ellenben a fél az értéket valóságos aranyban kivánná felvenni, akkor a félnek, tekintettel a folyó évi junius 25-én 34221. szám alatt kelt s másolatban ide mellékelt körrendeletre, a fenti példában felvett 10 darab 3 frtos szelvényért 3 darab 20 frkos és egy darab 10 frkos arany, vagyis aranyban 28 frt, a még fenmaradó és aranypénzzel nem fedezhető 2 frt pedig ezüst pénzben leend kifizetendő.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 4-én.

Másolat a 41,843. számhoz.

Rendelet.

(A magy. kir. adóhivatalhoz Aradon, Brassóban, Debreczenben, Egerben, Fiuméban, Györött, Kassán, Kolozsvárott, Nagy-Kanizsán, Nagy-Szebenben, Nagyváradon, Nyitrán, Pécsett, Pozsonyban, Sopronyban, Szatmárott, Szegeden, Székes-Fehérváron, Szombathelyen, Temesváron és Zomborban.)

Több oldalról kérdés tétetvén e helyre az iránt, hogy a 6% magyar aranyjáradék-szelvények és a magyar vasuti kölcsön szelvényei beváltásánál mutatkozó, és 10 frankos (4 frtos) aranyokkal ki nem fizethető, 4 arany frton aluli összegek mikép fizetendők ki, utasittatik a czim, hogy azon esetben, ha a szelvényeket bemutató fél azok értékét aranyban veszi fel, az aranyban ki nem egyenlithető 4 frton aluli összegeket lefelé bezárólag 1 frtig, törvényes osztrák-magyar ezüstpénzben, az 1 frton aluli összegeket pedig váltópénzben, minden felpénz (agio) nélkül fizesse ki.

Figyelmeztetik továbbá a czim, hogy az aranyban teljesitendő fizetésre csakis 20 és 10 frankos (8 és 4 frtos) akár belföldi, akár külföldi aranyok fordithatók, ellenben minden másnemü külföldi aranypénzek, nemkülönben a régi alaku magyar és osztrák aranyok (4 frt 30 kr p., vagyis 4 frt 80 kr. osztr. ért.) ezen beváltásra nem használandók.

Figyelmeztetvén végre a czim, hogy a fennálló utasitások értelmében a 20 és 10 frankos aranyok az állami pénztáraknál a bevételben 8 frt 10 kr, s illetőleg 4 frt 5. krral számolandók el, mig ellenben a feleknek szelvénybeváltásnál csak 8 frt s illetőleg 4 frtnyi értékben adhatók ki, utasittatik a czim, hogy a bevételi és kiadási érték közt minden egyes 20 frkos arany után 10 krral, és minden 10 frkos arany után 5 krral beálló különbözet elszámolásánál az egyidejüleg f. é. 33,593. sz. a. kiadott rendelet értelmében járjon el.

A szelvénybeváltásról vezetendő naplóhoz használandó nyomtatványból idezárva egyelőre 5 iv adatik ki a czimnek.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 25-én.

138.

A m. kir. pénzügyministernek 38,795. sz. körrendelete,

az 1878 : XX. t.-cz. 16. czikke értelmében fizetendő iparszabadalmi dijak mennyisége és elszámolása iránt.

A magyar korona országai és Ő Felsége többi királyságai és országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről szóló 1878 : XX. törv.-czikk 16. czikke által az iparszabadalmaktól eddig fizetett dijak változást szenvedtek, a mennyiben 1878-ik évi julius 1-től kezdve az egyik államterületén kérelmezett szabadalomért vagy szabadalom meghosszabbitásért az eddigi szabadalmi dijon kivül ennek 25%-a a másik államterület javára lajstromzási illeték fejében fizetendő olyképen, hogy mindkét szolgáltatás együttesen rovandó le, s a 25% hozzászámitásánál a mutatkozó negyedkrajczárok félkrajczárra egészitendők ki.

Ennélfogva a fizetendő összeg a következő:

	Eddigi dij		22% többlet		Összesen	
	frt	kr	frt	kr	frt	kr
az első öt év mindenikére .	21	.	5	25	26	25
a 6-ik évre	31	50	7	87½	39	37½
a 7-ik „	36	75	9	19	45	94
a 8-ik „	42	.	10	50	52	50
a 9-ik „	47	25	11	81½	59	06½
a 10-ik „	52	50	13	12½	65	62½
a 11-ik „	63	.	15	75	78	75
a 12-ik „	73	50	18	37½	91	87½
a 13-ik „	84	.	21	.	105	.
a 14-ik „	94	50	23	62½	118	12½
a 15-ik „	105	.	26	25	131	25

Önként érthető, hogy ha a szabadalom vagy meghosszabbitás több évre kérelmeztetik, az évek egymásutáni számának megfelelő dijak együttvéve képezendik a fizetendő összeget.

A fentebbi díjtételek a pénztárak és számtejtési teendőkkel megbizott közegeknek oly meghagyással hozatnak tudomásukra, hogy a szabadalmi dijat és lajstromzási illetéket egy összegbe foglalva a pénzügyi tárcza javára a dijjövedéki naplóban szabadalmi dijak czimén az eddig követett módon számolják el.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 23-án.

139.

A m. kir. pénzügyministernek 55,541. sz. körrendelete,

a biróilag lefoglalt tiszti illetmények kiszolgáltatása iránt.

Gyakran előfordulnak esetek, hogy az adóhivatalok a biróilag lefoglalt tiszti illetményeket a végrehajtást szenvedett előljáró hatóságának utalványa nélkül szolgáltatják ki a hitelezőknek.

Minthogy ezen eljárás a törvénybe és szabályokba ütközik, ennélfogva az 1868. évi LIV-ik t.-cz. 386-ik §-ára, valamint az adóhivatalok szolgálatára vonatkozó utasitás I-ső fejezetének 8-ik §-ára hivatkozással, szoros kötelességökké tétetik az alárendelt pénztáraknak, hogy csupán biról utalványra semminemü letiltott tiszti illetményt ki ne szolgáltassanak mindaddig, mig a végrehajtást szenvedett előljáró közigazgatási hatóságának arra vonatkozó utalványát kézhez nem veszik.

Ezen szabály a magánfelek számára kiutalt s biróilag lefoglalt illetményekre is kiterjed, melyek csak az utal-

ványozó hatóság engedélye folytán szolgáltathatók ki a hitelezőknek.

Megjegyeztetik, miszerint a m. kir. igazságügyminister ur is utasitotta a biróságokat, hogy az államtisztviselők járandóságaira vezetett végrehajtások alkalmából kiadott birói utalványokat az illető közigazgatási hatósággal mindenkor közöljék.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 11-én.

140.

A m. kir. pénzügyministernek 50,580. sz. körrendelete,

a sajtolt élesztőedények és a sörtörkölynek hideg vizzel való felöntése által nyert folyadék befogadására szolgáló tartályok mikénti beszámitása iránt, oly szeszgyárakban, melyek adójukat a beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége alapján fizetik.

A szeszadóról szóló 1878. évi XXIV. törvényczikk 29. §-a alapján az osztrák császári királyi pénzügyministeriummal egyetértőleg, a következők rendeltetnek:

1. A szeszfőzdékben használt sajtolt élesztőedények, vagyis azon edények, melyekben kizárólag sajtolt élesztő vizzel vegyitve vagy a nélkül tartatik, az erjürméret termelőképessége szerinti adóátalányozásnál ugyanazon elbánás alá esnek, mely a folyó évi augusztus hó 26-án 47,207. sz. a. kelt körrendeletben előszabatott.

2. A szeszfőzdékben előfordulható azon edények, melyekben a sörtörkölynek hideg vizzel való felöntése által a söradószabályok szerint bizonyos feltételek mellett adó-

mentesen nyert folyadék (Glattwasser) tartatik, az emlitett adóátalányozásnak egész ürtartalmukkal a naponkénti termelőképességbe beszámitandók, ha azokban ezen folyadék erjedő vagy kierjedt állapotban van, vagy valamely élesztőszerrel p. o. sörélesztővel vegyittetett, vagy ha azok az erjesztő edényekkel vagy a főzőkészülékkel, vagy mindkettővel csövek vagy csatornák által összeköttetésben állanak.

Ha azonban ezen feltételek egyike sincsen meg, akkor a kérdéses edények az adóátalányozásnál egészen számitáson kivül hagyandók, vagy pedig a keverőkádak, illetőleg a czukorüledéket olvasztó kádak közé sorozandók, (szeszadótörvény 27. §. 3. pont) a mint t. i. az emlitett folyadék (Glattwasser) azokból beczefrézés végett az utóbb emlitett edényekbe átvitetik vagy sem.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 23-án.

141.

A m. kir. pénzügyministernek 50,598. sz. körrendelete,

az adómentes pálinkafőzési igény évenkénti bejelentésének határideje tárgyában.

A fennállott szeszadótörvény és szabályok 1868. évi hivatalos összeállitásának 90. §-a szerint köteles mindenki, ki az adómentes pálinkafőzés kedvezményében részesülni kiván, ezirá̈nt minden évben legkésőbb deczember hó 1-jéig az illető pénzügyi közegnél, illetőleg községi elöljáróságnál szó- vagy irásbeli nyilatkozatot tenni.

Minthogy azonban a szeszadóról szóló 1878. évi XXIV. t. cz. 2. §-ában meghatározott évi időszak, melyen belül az adómentes pálinkafőzés az előirt feltételek mel-

lett engedélyezendő, többé nem azonos a naptári évvel hanem szeptember hó 1-jétől augusztus hó végéig számittatik, — a kérdésben lévő bejelentési határidő ezennel minden év augusztus hava 1-jére tüzetik ki, a folyó 1878/9. évi szesztermelési idény kivételével, melyre nézve, tekintettel az uj szeszadótörvény életbeléptetésének idejére, a fenhivatolt szabályok 90. §-ában megállapitott határidő érvényben marad, vagyis a folyó évi deczember 1-jéig tett nyilatkozatok szabályszerü határidőn belül beadottakként tárgyalandók.

Meghagyatik a kir. pénzügyigazgatóságnak, miszerint jelen rendeletnek az illetékes közigazgatási hatóságok utján leendő közzététele végett azonnal tegye meg a kellő intézkedéseket.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 9-én.

142.

A m. kir. pénzügyministernek 55,337. sz. rendelete,

a hagyatékokban talált dohány vagy dohánygyártmányokra nézve követendő eljárásról.

Kérdés támadván az iránt, mily eljárás alkalmazandó valamely hagyatékban talált oly dohány, illetőleg dohánygyártmány iránt, melyet:

a) az örökhagyó az 1868. évi XIV. t.-cz. 3—7. §§-ai és az 1876. évi IV. t.-cz. 3—5. §§-ai értelmében nyert engedély mellett saját használatra termesztett, vagy mely

b) az örökhagyónak az 1868. évi XIV. t.-cz. 8. és 9. §§-ai, és az 1876. évi IV. t.-cz. 6. §-a folytán a kincstár számára beszállitott vagy külkereskedésre termelt do-

hányból, az ott meghatározott fogyasztási illeték megfizetése mellett, meghagyatott; avagy végre, melyet

c) az örökhagyó az 1878-ik évi XXI. t.-cz. VI. czikke alapján nyert engedély és az 1875. évi XIV. t.-cz., illetőleg az osztrák-magyar vámterületnek említett 1878. évi XX. t.-cz. által elfogadott általános vámtarifája 7-ik szakasza melletti jegyzékben foglalt engedély díj- és vámlefizetése után külföldről behozott, illetőleg behozatott?

Tekintettel az 1842-ik évben a harminczadi hivatalok számára kiadott utasitásra, annak 341., 342., 343. és 344. §§-ai alapján rendeltetik, miszerint azon esetre, ha valamely hagyatékban oly dohány, illetőleg dohánygyártmány találtatik, melyet az örökhagyó a fentebbi *a*), *b*) és *c*) pontokban megjelölt esetekben szabályszerűleg megszerzett, illetőleg termesztett, s ezen megszerzés, illetőleg termesztés az örökhagyó nevére kiállitott termesztési, esetleg tartási engedély (1868: XIV. t.-cz. 4. §-a és 1876: IV. t.-cz. 5. §-a), illetőleg okmány (1868: XIV. t.-cz. 8. §-a), vagy vámhivatali bárcza által igazoltatik, az örökösök ezen dohányt felhasználhatják a nélkül, hogy ezen czélra különös engedélyre szükségük lenne; ha azonban az örökösök ily dohányt eladni, vagy másnak átengedni akarnának, ezt csak azon hatóság vagy hivatal irásbeli beleegyezésével tehetik, mely a dohány termesztésére, megtartására vagy behozatalára az engedélyt adta.

Ha ily dohányt vagy dohánygyártmányt biróilag kellene eladni, az csakis az illetékes pénzügyi igazgatóság tudomásával és egy kirendelt közege jelenlétében történhetik meg, az eladási hirdetménybe felveendő azon feltétel alatt, hogy a vevő a dohány s illetőleg dohánygyártmány elfogyasztására szükséges engedélyt az illetékes pénzügyi igazgatóságtól beszerezni és az ezen engedélyben előirt föltételeknek magát alávetni tartozik.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 12-én.

143.

A m. kir. pénzügyministernek 55,818. sz. körrendelete,

az élesztőkeverék-hűtőnek mikénti beszámitása iránt oly szeszfőzdékben, melyek adójukat a beczefrezésre szánt ürméret termelőképessége alapján fizetik.

A szeszadóról szóló 1878. évi XXIV. törvényczikk 29-ik §-a alapján, az osztrák cs. kir. pénzügyministeriummal egyetértőleg rendeltetik, hogy az erjürméret termelőképessége alapján átalányitott szeszfőzdékben előforduló azon négyszögletü lapos edények, melyekbe az élesztőkeverék, vagyis az élesztő készitésre használt czefrekeverék az élesztő szernek hozzávegyitése és alkohol erjedése előtt csakis lehütése czéljából átvitetik, „élesztő-keverék-hütő" nevezet alatt a szeszadótörvény 27. §-ának 4. pontjához képest feltételesen adómentes edények gyanánt vétessenek számitásba.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 18-án.

144.

A m. kir. pénzügyministernek 3621. sz. rendelete,

a hadköteles állami és megyei tisztviselők és szolgák személyi és szolgálati viszonyainak hadkötelezettségük lerovása tekintetéből ideiglenes szabályozására vonatkozó szabályrendelet némely határozmányainak helyes értelmezése iránt.

A hadköteles állami és megyei tisztviselők és szolgák személyi és szolgálati viszonyainak hadkötelezettségük lerovása tekintetéből ideiglenes szabályozása tárgyában a

magy. kir. ministerelnök úr által folyó évi julius hó 18-án 1245/M. E. sz. a. kibocsátott, a folyó évi julius hó 20-án 2402/P. M. sz. a. kelt itteni körrendelettel közzétett szabályrendelet némely határozmányainak mikénti értelmezése iránt kételyek merülvén fel, azok eloszlatása czéljából, a magy. kir. ministerelnök urnak folyó évi október hó 9-én 1732/M. E. sz. a. kelt átirata folytán és egyetértőleg a magy. kir. honvédelmi minister urral, kijelentetik, hogy a következők szolgáljanak zsinórmértékül.

A szabályrendelet 2. pontjának második kikezdésében foglalt határozmány szerint a mozgósitás esetében tényleges katonai szolgálatra behivott állami s megyei tisztviselők vagy szolgák, a mennyiben a hadsereg vagy honvédség legénységi állományához tartoznak, és nős vagy családos állapotuak, a nyugdijazás vagy ellátásnál számba vehető járandóságaikon kivül minden nem terhes illetményeiket is huzzák. E tekintetben figyelmeztetnek a pénzügyi hatóságok és hivatalok, hogy polgári tisztviselők által élvezett működési pótlékok a ministertanácsnak folyó évi julius hó 17-én hozott határozata értelmében, az emlitett szabályrendelet szerint számba vehető polgári illetmények megállapitásánál terhes járandóságoknak tekintendők, tehát a szabályrendelet 2. pontjának második kikezdésében emlitett esetben számitáson kivül hagyandók.

A szabályrendelet 3-ik pontjának *a*) alatti kikezdése szerint, a havidijas katonák sorába tartozó polgári tisztviselőknek a nyugdijazás vagy ellátásnál számba eső polgári illetményeik vagy segélydijaik harmad részére minden körülmények között, azaz minden esetben van igényök, t. i. akár nőtlenek, akár nősek vagy családosak az illető egyének.

A szabályrendelet 3-ik pontjának *b*) alatti kikezdése szerint, ha a katonai havidij évi összege a mellékilletmények és az *a*) alatti kikezdésben emlitett harmadrész

beszámitása nélkül a polgári illetménynél kisebb, a különbözet az utóbbiból egészitendő ki.

Például, ha a katonai havi dij évi összege 600 frt, a polgári illetmény pedig 800 frt, ez esetben az illető tisztviselő . . . . 600 frt
katonai havi dijának évi összegén felül
a 3-ik pont *a*) kikezdése szerint a polgári illetményből biztositott $^1/_3$-részen, vagyis . . . . 266 frt 66$^2/_3$ kron
kivül, még a *b*) kikezdés értelmében a csekélyebb katonai havi dij és a polgári illetmény közti különbözet kiegészitéseül a polgári illetményből még . . 200 frt

összesen tehát 1:066 frt 66$^2/_3$ krt

addig élvez, mig mozgósitás alatt tényleges katonai szolgálatban áll.

A szabályrendelet 3-ik pontjának negyedik kikezdése vagyis a *b*) kikezdés második része szerint, ha a katonai havidij évi összege a polgári illetmény évi összegével egyenlő, vagy ennel magasabb, ez esetekben a polgári illetményből csak az *a*) kikezdés szerint minden körülmény között biztositott $^1/_3$-rész fizetendő ki.

Példák erre a következők:

1. Mindkét illetmény egyenlő.

A katonai havidij összege 600 frt, a polgári illetmény szintén 600 frt, ekkor az illető tisztviselő a . 600 frt
katonai havi diján kivül polgári illetményéből csakis $^1/_3$-résznek, vagyis . . . . . . 200 frtnak, összesen tehát . . . . 800 frtnak élvezetére van jogositva.

2. *A katonai havidij évi összege magasabb, mint a polgári illetmény.*

Jelesen: a katonai havidij évi összege . 1.200 frt,
a polgári illetmény pedig 600 frt, ekkor az illető tisztviselő katonai havi dija évi összegét, t. i. a fennebbi 1.200 frtot és polgári illetményének csak $^1/_3$-dát, vagyis . . . . . 200 frtot,
összesen tehát 1.400 frtot
élvez.

A most felhozott két példának megfelelő esetekben az illető egyének polgári fizetéséből 400 frtnyi levonás történik, vagyis ezen utóbbi részösszeg kifizetése a tényleges katonai szolgálat tartalmára az illető pénztárnál beszüntettetik. Ezen részösszeg pénztári beszüntetése képezi tehát azon levonást, melyről a szabályrendelet 3. pontja *c*) alatti kikezdésének második részében emlités tétetik, mely szerint nős vagy családos tisztviselőkre nézve ezen levonás csak az esetben rendelhető el, ha a polgári illetmény a katonai havidij évi összegével együttvéve 1.200 frtot meghalad, vagyis ha például:

a katonai havidij évi összege 900 frt és a polgári illetmény szintén 900 frt, ez esetben a járandóságok a következők:
a katonai havi dij évi össszege . . . . . . 900 frt
a polgári illetményből csakis az *a*) kikezdés szerinti $^1/_3$-rész, vagyis . . . . 300 frt,
összesen 1.200 frt.

Ez esetben tehát a polgári 900 frtnyi évi fizetésből 600 frtnyi levonás eszközöltetik.

A fennebbi 1.200 frton felül a nős vagy családos tisztviselőnek a lakpénz és a természetbeni járandóságok megtartására is van igénye. (Szab. rend. 3. pont, *c*) kikezdés)

Vagy például:

Ha a katonai havidij évi összege 900 frt, a polgári illetmény pedig 500 frt, ekkor a járandóságok ezek:

katonai havidij évi összege	900 frt,
az *a*) kikezdés szerint a polgári illetmény $^1/_3$-da	166 frt $66^2/_3$ kr
és a mennyiben ezen két fizetés együttvéve csak 1066 frt $66^2/_3$ krt tesz, a szabályrendelet *b*) kikezdése értelmében a polgári 500 frtnyi illetményből az 1200 frt kiegészitéseül még . . .	133 frt $33^1/_3$ kr,
vagyis összesen	1200 frt,

továbbá a lakpénz és a természetbeni járandóságok, tehát

a mennyiben a katonai illetmény . . : .	900 frt
és a polgári illetmény	500 „
együttvéve	1400 frtot
tesz, az 1200 frtot meghaladó	200 frtnyi

összeg a polgári fizetésből levonandó.

Egy harmadik példa szerint, melyben a katonai havidij évi összege kisebb a polgári illetménynél (Szab.-rend. 3. pontjának *b*) kikezdése), az illető járandóságok eként állapitandók meg: ha a katonai havidij évi összege 600, ellenben a polgári illetmény 1200 frt, akkor az illető tisztviselőnek a katonai . . . 600 frtnyi illetményre, a polgári illetményének $^1/_3$-ra vagyis 400 frtra és a szab. rend. *b*) kikezdése szerint az 1200 frtnyi járandóság kiegészitéseül . 600 frtra,

tehát összesen 1.600 frtra,

továbbá a lakpénzre s esetleg a természetbeni járandóságokra is van igénye; ez esetben tehát a polgári illetményből 200 frtnyi levonásnak van helye.

Az előrebocsátottakon kivül figyelmeztetnek a pénzügyi hatóságok és hivatalok, miszerint általános elvül szolgál, hogy a katonai létszám fölemelése következtében behivott tisztviselők és szolgák, a mennyiben ily behivás a mozgósitással egy természetü, sőt ennek következménye,

szintén az 1878. évi julius hó 18-án kiadott szabályrendeletben megállapitott elbánás alá esnek; ellenben azok, kik egyéb katonai szolgálatra hivattak be, és a kik a szabályrendelet 2-ik pontjának harmadik kikezdése szerint a törvényes egy évi vagy ennél hosszabb időtartamu tényleges katonai szolgálatukat még ki nem töltötték, csak is a pénzügyministerium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályok gyüjteménye I. részének 83. §-ában, az első kikezdésben foglalt határozmány szerint, három havi szabályszerü fizetés fölvételére vannak jogositva.

Végül elrendeltetik, hogy a katonai szolgálatra behivott tisztviselők és szolgák illetményeinek bármely változása esetében, a rendes polgári járandóságok beszüntetése mellett, az uj polgári illetmények külön utalványoztassanak, mely tekintetben egyszersmind utasittatnak a pénzügyi hatóságok és hivatalok, hogy a polgári illetményekre intézett birói végrehajtások esetében eszközlendő levonásoknál az illető tisztviselőknek vagy szolgáknak járó katonai havidij évi összegét egészen figyelmen kivül hagyva, nem az időlegesen beszüntetett rendszeres, hanem egyedül a fennebbi szabályrendelet értelmében ujonnan utalványozott polgári járandóság összegét véve a tényleges fizetés alapjául, a tiszti illetményekre vezetendő végrehajtás korlátozásáról szóló 1876. évi XXXI. törvényczikk határozataihoz, illetőleg ezen törvényczikk 8-ik §-ának második kikezdésében emlitett esetekben, a polgári törvénykezési rendtartásról szóló 1868. évi LIV. törvényczikk 399. §-ához szorosan alkalmazkodjanak.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 30-án.

145.

A m. kir. pénzügyministernek 57,135. sz. rendelete,

az adókivető és felszólamlási bizottságoknak a hatáskörükbe tartozó ideiglenesen kiszabott és előirásba vett egyenes adókra vonatkozó javaslatok tárgyalása iránti kötelezettsége tárgyában.

A III. és IV-ik osztályu keresetadónak, bányaadónak, a nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójának s a tőkekamat- és járadékadónak egyes esetekben szükségessé vált ideiglenes kivetése körül követendő eljárást tárgyazólag, f. é. márczius 8-án 13,813. sz. alatt közzé tett körrendelet értelmében, a kir. adófelügyelők az általuk az 1876. XV. t.-cz. 17. §-ának határozmányai szerint ideiglenesen kiszabott és szokott módon előirásba vett adókra vonatkozó javaslatokat, szabályszerü tárgyalás és az adónak elsőfokban leendő megállapitása végett, az ideiglenes kirovást követő évben működő adókivető bizottság eléterjeszteni köteleztetnek.

Habár ezen rendelkezés indokolását nyilván a törvényben leli, mégis már többszörösen merültek föl esetek, hogy egyes adókivető és felszólamlási bizottságok a kir. adófelügyelő által a fennebbi rendelet értelmében eléjük terjesztett adókivetési javaslatok tárgyalását azon okból tagadták meg, mivel csak a működésök évére vonatkozó adónak megállapitására tartották magukat illetékeseknek.

Ezen felfogás azonban határozottan téves, és ellenkezik az 1876. XV. t.-cz. 68. §-ával, mely szerint az egyenes adók az adótárgy keletkezésének napjától számitandó öt év alatt mindenkor kivethetők, mely törvényes rendelkezésből más következtetés nem is vonható, mint az, hogy

a fennjelzett adónemekre vonatkozó adókirovási javaslatoknak tárgyalása s az adónak a megelőző évekre visszahatólag való megállapitása is a nevezett bizottságoknak ugy jogában, mint el nem utasitható kötelességében áll.

Ezen a törvényből folyó jog és kötelem szem előtt tartására tehát, előforduló esetek alkalmával, az illető adókivető vagy felszólamlási bizottság még különösen azon körülménynél fogva is figyelmeztetendő leend, mivel azon kötelezettségnek szem elől való tévesztése az adóköteles felekre nézve azon igen sajnos, de könnyen bekövetkezhető hátránynyal járhatna, hogy az illető adónak harmad fokbani megállapitása esetleg nem a fél kereseti viszonyainak megfelelőleg fogná eszközöltetni.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 27-én.

146.

A m. kir. pénzügyministernek 55,940. sz. rendelete,

a monacói aranypénzek elfogadása iránt.

Vonatkozással az 1874. évi 33,602. számu körrendeletre, melylyel a franczia, belga és svájczi 5, 10 és 20 frankos, valamint az olasz 5, 10 és 20 lirás aranyok elfogadása kimondatott, meghagyatik ezennel, hogy a monacói kormány által ujabban a frank-rendszer alapján veretett 20 és 100 frankos aranydarabok is valamennyi állampénztárnál, bármely fizetési czimen, elfogadtassanak.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 26-án.

147.

A m. kir. pénzügyministernek 26,620. sz. rendelete,

sót tartalmazó trágyaanyagok illetékmentes behozatala tárgyában.

Összhangzásban a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban már érvényben levő szabályokkal, ezennel rendeltetik, hogy a magyar korona tartományaiba sótartalmu trágyaanyagoknak, (ugymint Kainit stb.) illetékmentes behozatala: 1-ször, csak oly földbirtokosoknak s nagyobb birtokok bérlőinek engedhető meg, kik a jövedék szempontjából teljes bizalmat érdemlő egyéneknek ismertetnek, s kik földbirtokuk terjedelmét, valamint sótartalmu trágyaanyagbeli valódi szükségletük súlymennyiségét az illető gazdasági egyesülettől nyert igazolványnyal kimutatni képesek.

A most emlitett igazolvány kiállitására hivatva vannak: a Budapesten székelő magyar országos gazdasági egylet, a Kolozsvárott székelő erdélyi gazdasági egylet, a nagyszebeni szász gazdasági egylet, a Zágrábban székelő horvát gazdasági egylet, továbbá az Aradon, Zomborban, Pécsett, Léván, B.-Csabán, Nagy-Váradon, Miskolczon, Makón, Esztergomban, Székesfehérvárott, Győrött, Gyöngyösön, Komáromban, T.-Szt.-Miklóson, Kecskeméten, Pozsonyban, Eperjesen, Sopronban, Kaposvárott, Nagy-Kállón, N.-Lomniczán, Temesvárott, Szegszárdon, Nagy-Becskereken, Trencsénben, Szombathelyen, Veszprémben, Zala-Egerszegen, Sátor-Alja-Ujhelyen székelő megyei és a Nedanóczon székelő nyitravölgyi gazdasági egylet.

A fentebbi engedély ezenkivül azon további föltételhez is van kötve, hogy a behozandó trágyaanyag, jövedéki szempontból, az alább illetékeseknek kijelölt közegek által folyamodók költségén teljesitendő vegyelemzés alap-

ján trágyaanyagnak bizonyuljon, 20%-nál több chlornatriumot ne tartalmazzon, valamint hogy a behozandó trágyaanyag, vagy a határszéli fővámhivatalnál, vagy a trágyaanyag felhasználási helyéhez legközelebb fekvő magyar vagy horvát fővámhivatalnál, hová a küldemény az illető határvámhivatal által a vámtarifa 36. tétele szerinti vám- és engedélyilleték előzetes biztositása után átutaltatik, egy vámhivatalnok jelenlétében a fél költségén 4% fa, tőzeg, kőszén, barna szén, vagy szappanfőzdei hamuval, vagy ezen hamunemek hiányában guanoval, vegytrágyával vagy korommal, akár egyedül, akár kiegészitéseül a fennebbi százaléknak, e mellett pedig minden esetben még egy százalék jól porrá tört szénporral vagy korommal vegyittessék. Azon czél elérésére, hogy a sójövedék az ezen trágyaanyagokkal netalán elkövethető visszaélésektől a lehetőségig megóvassék, a trágyaanyag az emlitett anyagokkal gondosan felkeverendő, hogy ekkép a lehetőségig egyforma keverék jőjjön létre.

Határozottan kijelentetik, hogy tekintet nélkül arra, vajjon a most emlitett keverés már a határvámhivatal által, avagy csak azon fővámhivatal által teljesittetik, mely a felhasználási helyhez legközelebb fekszik: a trágyasó-küldemények a határvámhivatal részéről minden esetben hivatalos zár alatt lesznek a felhasználási helyhez legközelebb fekvő vámhivatalhoz átutalandók.

Kivételesen megengedtethetik a nagybirtosoknak, illetve azok haszonbérlőinek, hogy a fennebbi keverés azoknak költségén csak birtokuk helyén eszközöltessék hová a trágyaanyag, mely a vám- és engedélyilleték előzetes biztositása után a határszéli fővámhivataltól hivatalos zár alatt a felhasználási helyhez legközelebb eső magyar vagy horvát fővámhivatalhoz utaltatott, ezen utóbbi részéről hivatalos ólomzárral ellátott zsákokban a rendeltetési helyre átutalandó, hol, az ellenőrzési szabályok szem előtt tartása mellett, a zsákok felnyitása s a fen-

nebb emlitett keverés a legközelebbi pénzügyőri szakasz felügyelete alatt teljesitendő.

Ez utóbbi esetben a keverés a fennebbi anyagokkal az emlitett százalék arányában avagy 5% alatti ürülékkel vagy ganajjal vagy ganajlével, melyből minden métermázsa trágyaanyaghoz 10 liter veendő, egy jövedéki közeg közreműködésével, ki egyedül van jogositva hivatalos zárt levenni, a fennebb emlitett eljárás szoros szem előtt tartása mellett, teljesitendő.

A behozni szándékolt trágyaanyagoknak kezdetben emlitett jövedéki szempontból teljesitendő vegyelemzésére hivatva vannak: a magyar-óvári gazdasági akadémia vegykisérleti állomása, a keszthelyi, debreczeni, kolosmonostori és kassai gazdasági tanintézetek vegytanárai és az egyetemek vegytanárai.

2-szor. Azon földbirtokosok, illetve haszonbérlők, kik sót tartalmazó trágyaanyagokat külföldről illetékmentesen kivánnak behozni, a behozatali engedély iránt esetről-esetre, az 1. alatti pontban előirt adatok felmutatása mellett, közvetlenül azon m. kir. pénzügyigazgatósághoz, illetve a zágrábi kir. orsz. pénzügyigazgatósághoz tartoznak fordulni, melynek kerületében azon földbirtok fekszik, melyen a behozandó trágyaanyag felhasználtatni szándékoltatik, s tartoznak egyszersmind azon fővámhivatalt, melyen át a behozatal, továbbá a fővámhivatalt Magyarországon, illetve Horvát-Szlavonországban, hova a küldemény átutalása, valamint a helyet, hol a vegyités eszközöltetni szándékoltatik, megnevezni.

Azon esetben, ha több földbirtokos, illetve haszonbérlő együttesen folyamodik trágyasóbehozatali engedélyért, tartoznak folyamodványukban maguk közül egyet mint képviselőt megnevezni, kivel a további tárgyalás folytatandó lesz.

3-szor. A pénzügyi hatóság, ha a kérelmet teljesithetőnek találja, értesiti erről a folyamodót, valamint az illető

határszéli és belföldi jövedéki hivatalt és intézkedik aziránt, hogy a behozni szándékolt trágyaanyagból egy legalább is két kilogramm súlyu minta bemutattassék, s ha a vegyelemzés eredménye alapján megállapittatik, hogy az 1. pontban előirt föltételek fennforognak, megteszi a szükséges intézkedéseket az 1-ső és 2-ik pont értelmében a trágyaanyagnak a jelzett vegyanyagokkal való keverése, annak illetékmentes kiszolgáltatása és a letett biztosíték visszaadása iránt.

Hogy a vegyelemzés a lehetőségig pontos legyen, a minta a behozandó trágyasó nagyobb vagy kisebb mennyiségéhez képest több vagy kevesebb zsákból veendő; e zsákok az illető jövedéki hivatalnokok által választandók ki, s azok tartalma e czélra kiüritendő s jól felkeverendő.

A bemutatott minta vegyelemzésének megtörténtéig, a küldemény a határszéli fővámhivatalnál marad.

4-szer. A 20%-nál több chlornatriumot tartalmazó sótartalmu trágyaanyagokkal való vámhivatali elbánás meghatározása a pénzügyministeriumnak tartatik fenn; e tekintetben tehát a ministerium utasitása előbb kikérendő s annak beérkezte előtt azt foganatositani nem szabad.

5-ször. Azon földbirtokosok, illetve haszonbérlők, kik illetékmentesen behozott trágyasóval valamely visszaélést követnek el, vagy azt oly harmadik személyeknek, kik behozatali engedélyt nem nyertek, egészben vagy részben átengedik, eltekintve az ellenük meginditandó jövedékkihágási eljárástól, többé trágyasóbehozatali engedélyt nem nyerhetnek.

6-szor. Sókereskedőknek, szállitóknak, ügynököknek, kereskedői czégeknek, kereskedési czélból sótartalmu trágyaanyagok behozatalára engedély nem adathatik.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi ministerium egyben fölkéretik, hogy az 1-ső pontban emlitett gazdasági egyleteket és tanintézeteket kellő közreműködésre

szólitsa fel, s a jelen határozmányokról a földbirtokosokat illetve haszonbérlőket a gazdasági egyletek útján, a 6. pontban emlitett iparüzőket pedig a kereskedelmi kamarák útján értesitse.

Végül a cs. kir. osztrák pénzügyministerium is fölkéretik, hogy alattas pénzügyi hatóságait és vámközegeit kellőleg utasitsa.

Kelt Budapesten, 1878. évi augusztus hó 16-án.

148.

Az örvény-abádi tiszai ármentesitő társulat alapszabályai.

I. FEJEZET.

A társulat czime.

1. §. A társulat czime: „Örvény-abádi tiszai ármentesitő társulat.“

A társulat czélja.

2. §. A társulat, mint ármentesitő egylet, a Tisza folyónak balpartján, annak káros kiöntései ellen, Örvénytől Abádig emelt 29863 méter hosszuságu védtöltéseinek kiépitésével feladatát befejezettnek tekintvén, további czéljául azok jókarban tartását, szükség esetében emelését, megerősitését és pótlását tűzte ki.

A társulat székhelye.

3. §. A társulati igazgatóságnak, mely bármely hatóságok és társulatok hivatalos közléseit és egyesek beadványait elfogadni hivatva van, székhelye Tisza-Derzs.

A társulat tagjai.

4. §. A társulat tagjai mindazon birtokok tulajdonosai, mely birtokok akár önkéntes bevallás, akár pedig törvényes ártér-fejlesztés folytán, fentnevezett társulat árterületébe tartoznak.

II. FEJEZET.

A társulat szervezete.

A társulat ügyeit intézi:
a közgyülés,
a választmány,
az elnökség,
a tisztviselőség.

A közgyülés.

5. §. A társulat saját ügyeinek intézését a közgyülés által gyakorolja, melynek tagjai az összes ármentesitett tér birtokosai vagy ezeknek igazolt meghatalmazottjai.

6. §. A szavazati jog a költség hozzájárulási kulcs arányában gyakoroltatik.

A mennyiben pedig a társulat 1877. évi junius hó 29-én a karczagi és madarasi Üllő-Lapos birtokosaival egyezségre lépett, ezen egyezség alapján nevezett Üllő-Lapos birtokosai mindkét város részéről összesen egy-egy szavazatot érvényesithetnek.

7. §. A közgyülés csak ugy határozatképes, ha jelenlévő tagjai által a mentesitett területnek legalább egy harmadrésze képviselve van; a mennyiben pedig az képviselve nem volna, az elnök által 14 nap alatt egy újabb közgyülés hivandó egybe, a melyen a jelenlévők már érvényesen határoznak.

8. §. Közgyülés rendszerint évenként egyszer tarta-

tik, még pedig minden év október havában; de a szükséghez képest az elnök belátása, a választmány inditványa vagy az összes mentesitett tér egy tizedrészét képviselő tagok irásbeli felhivására, az elnök a rendkivüli közgyülést egybehivni köteles.

9. §. A közgyülés tanácskozmányait az elnök, ennek akadályoztatása esetében az alelnök vezeti. Ha pedig ezek egyike sem jelenhetnék meg, a közgyülést a társulati igazgató nyitja meg, mely után ez alkalomra a közgyülés elnököt választ.

A közgyülés egybehivását a társulati elnök, a gyülési határnapot 30 nappal megelőzőleg, minden társulati érdekeltnek posta utján szétküldendő meghívó-levelekkel eszközli, melyben a tanácskozás alá veendő tárgyakat kijelöli.

Az elnöki előterjesztéseken kivül, tárgyalás alá oly inditványok vétethetnek, melyek a közgyülést megelőzőleg nyolcz nappal az elnökséghez beadatnak.

10. §. A közgyülés hatásköréhez tartozik:

a) az elnök, alelnöknek és a társulat tisztviselőinek választása és egy öt tagból álló választmány alakitása. Az elnök, alelnök, a jelenlévők átalános, a választmány pedig viszonylagos szótöbbséggel három évre választatik;

b) az alapszabályok módositása és az ügyvitel rendezése; a tisztviselő- és szolgaszemélyzet rendszeresitése, számuknak, illetményeiknek, ugy ezek, mint a választmányi küldöttségi tagok napdija és uti költségeinek meghatározása;

c) az ármentesitési vagy szabályozási tervek készitésének elrendelése, s az évi munkálatok meghatározása;

d) az osztályozási és költséghozzájárulási kulcs; a költségelőirányzatok megállapitása, a szabályozási, ármentesitési munkálatokra és az ügyvezetésnek minden ágára;

e) a függő adósságok törlesztése s netalán újabb pénzügyi műveleteknek, a választmány előterjesztése alapján, elhatározása és intézése;

f) a lefolyt évi számadások megvizsgálása végett három tagu számvizsgáló bizottság megválasztása, kik azonban választmányi tagok nem lehetnek; ezen bizottság vizsgálata nyomán a számadónak fölmentése; a számadásoknak a társulati tagokkal alkalmas módon való közlése iránti intézkedés;

g) rendkivüli javadalmazások vagy tiszteletdijak adományozása;

h) a társulat feloszlása, vagy annak egy részétőli megválása, vagy más társulattal történhető összeolvadása felett — egyeseket is ide értve — határozni;

i) a társulati vagyonszerzés vagy elidegenités;

k) intézkedni a közgyülés jegyzőkönyveinek hitelesitéséről, melyek az illető törvényhatóság utján a nagym. közmunka- és közlekedésügyi ministeriumhoz fölterjesztendők;

l) a választmányi határozatok ellen beadott felebbezések, valamint a társulati tisztviselők elleni fegyelmi ügyekben, másod- és utolsó foku határozás; a hűtlen vagy alkalmatlan, vagy eladósodott tisztviselők elbocsátása.

III. FEJEZET.

A választmány.

11. §. A választmány áll: elnök, alelnök és legalább öt választmányi tagból, kik személyenkint egy szavazattal birnak; érvényes határozat hozatalához az elnökön kivül legalább két tagnak jelenléte szükséges. Szavazatok egyenlősége esetén, az elnök szavazata dönt.

Választmányi tag csak e társulathoz tartozó mentesitett terület birtokosa lehet.

12. §. Választmányi ülések rendes körülmények között a társulat székhelyén, az elnök illetőleg alelnök meghivására, minden közgyülést megelőzőleg tartandók, azonkivül évenként annyiszor tartatnak, a mennyiszer azt az annak hatásköréhez tartozó társulati ügyek elintézése megkivánja. Három választmányi tag irásbeli kivánságára pedig az elnök mindig egybehivni köteles.

13. §. A választmányi ülésekre a tagok legalább nyolcz nappal az ülést megelőzőleg levélben meghivandók.

Az elnök és alelnök meg nem jelenhetése esetén a jelenlévők elnököt választanak.

Rendkivüli esetekben az elnök a választmányi ülést a székhelyen kivül máshova is összehivhatja.

A választmányt kiegésziti a társulat igazgató-mérnöke és pénztárnoka, de szavazati joggal nem birnak.

14. §. A választmány teendői:

a) a választmány a közgyülés által reá bizottakat végrehajtja; felügyel a társulat tisztviselőire, ugy azok felett az első foku fegyelmi biráskodást gyakorolja;

b) az ármentesitési vagy szabályozási tervezeteket, az osztályozási vagy hozzájárulási kulcs és költségvetés tervezetét átvizsgálja, megbirálja, s véleményes jelentése kiséretében a közgyülésnek határozás végett előterjeszti;

c) felügyel a köz- és választmányi gyülések határozatainak végrehajtására, gondoskodik a társulati kötelékhez tartozó ármentesitett területek összeirása, ugy azok, mint a birtokosok és a kölcsönügy nyilvántartásáról; teljesitteti a közrejárulási kulcs alapján a költségek előirását és azoknak behajtásáról gondoskodik; felügyel a munkálatokra, azokat számon veszi, s műbirálatuk vagy felülvizsgálatukról intézkedik; határoz a közgyülésnek fenn nem tartott kérdésekben s a társulat ügyeiben érkezett kormányrendeleteket és bárhonnan eredő inditványokat tárgyalja s elintézi, vagy ha azok elintézése hatáskörét túlhaladná, véleményével a közgyülés elé terjeszti;

d) intézkedik a közgyülés által elrendelt munkálatok végrehajtása iránt, és köti, illetőleg megerősiti a szerződéseket, a közgyülés által megállapitott költségvetés határa között, mit legfeljebb 5%-kal, napszámi vagy földmunkálatoknál 10%-kal haladhat meg, de egyedül a hasznosság, czélszerüség vagy kikerülhetlen szükség esetében;

e) több izben pénztárvizsgálatot tart;

f) a szolga-személyzetet állásukban megerősiti, elbocsájtásukat jóváhagyja, s felettük a másod- és utolsó fokú fegyelmi biráskodást gyakorolja.

15. §. A választmányi ülésekről rendes jegyzőkönyv vezetendő, mely az elnök és tollvivő aláirásával hitelesittetik. A választmányi ülés határozatai minden egyleti tagra és tisztviselőre nézve kötelező erővel birnak; de a választmány minden intézkedéseiért vagy ezen alapszabályok értelmében a hatásköréhez tartozók elmulasztásáért, a közgyülésnek felelős.

Oly esetben pedig, midőn szótöbbséggel hoz határozatot, a kisebbség különvéleménye, annak kivánatára, jegyzőkönyvbe iktattatik, mi által az igy hozott határozatért a kisebbség felelőséggel nem tartozik.

16. §. Ha valamely választmányi tag háromszori meghivásra az üléseken meg nem jelennék, önszántából kilépettnek tekintetik, s ily esetben a választmány javaslattal él a közgyülésnél, kiegészittetése végett.

IV. FEJEZET.

Az elnökség.

17. §. A társulat élén áll az elnök és alelnök. Az elnök a hatáskörébe eső társulati ügyeket önállóan vezeti, s csak is akadályoztatása esetében, vagy felhivására, helyettesiti őt az alelnök, a midőn jogaiba lép, s teljesiti kötelességeit.

18. §. A társulati elnök hivatása és hatásköre:

a) az elnök képviseli a társulatot úgy a hatóságok előtt, mint magánosokkal szemben;

b) rendszerinti elnöke a köz- és választmányi gyüléseknek; mint ilyen egybe hivja és vezeti azokat; kijelöli azok tárgyalási sorrendjét, s felügyel a törvény, az alap-, a gátvédelmi- s az ügyviteli szabályok megtartására, a társulati ügyek akadálytalan rendes menetére, úgy a köz-, mint a választmányi gyülések határozatainak pontos végrehajtására, és rendelkezik a tisztviselőkkel;

c) a töltések, védszerek, szerszámok, épületek, ültetvények, irattár, számviteli könyvek és pénztár állapotáról, — általában az igazgató és a többi tisztviselők és a szolgaszemélyzet eljárása felől évenként legalább egyszer személyes meggyőződést szerez, vagy azok megvizsgálását egy fölkért társulati tag által eszközölteti; a netaláni hiányok tekintetében saját hatásköréhez mérten, sőt halasztást nem türő esetekben, a választmányhoz teendő utólagos bejelentés mellett, az ennek hatásköréhez tartozó ügyekben is intézkedik; a pénztárt belátása szerint koronkint megvizsgálja, s mindenről a közgyülésnek jelentést tesz;

d) a pénztári utalványozásokat szükség esetén a költségvetés korlátain túl is teljesiti.

V. FEJEZET.

Társulati tisztviselök.

19. §. A társulat tisztviselői: az igazgató-mérnök és egy pénztárnok.

Külső személyzete pedig: egy felügyelő és hat gátőr, kiknek teendői az ügyviteli szabályzatban részletesen ki vannak jelölve.

20. §. Ezen társulat a gátvonal minden kilométerszakaszára 250 frtot, tehát az egész vonalra 7500 frt tartalékalapot, a társulat egyébb pénzeitől elkülönitve, biztos pénzintézetnél kamat-tőkésitéssel tart készletben.

21. §. Ezen alapszabály megváltoztatásához az osztályozott mentesitett terület kétharmadát képviselők jelenléte kivántatik.

Ruttkay Kálmán, s. k. társ. igazgató. *Lossonczy Mihály*, *s. k.* társ. elnök.

17,393. szám.

Helybenhagyom.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 4-én.

(P. H.) *Péchy Tamás*, s. k.

149.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 27,285. számú rendelete,

a sorsjegyek, igérvények, részletivek stb., házaló-kereskedés utján való árusitása tárgyában.

Értésemre esett, hogy tőzsérek, váltóüzlettulajdonosok és sorsjegykereskedők, ügynökeik vagy más megbizottaik által, ugy a fővárosban, mint a vidéken is, sorsjegyek, igérvények, részletivek stb. elárusitásával házalókereskedést folytatnak.

Eltekintve ama körülménytől, hogy az ily üzérkedésekkel járó gyakori csalások és szédelgések által a hasonló ügyletek kötésében járatlanok megkárosittathatnak, miután az 1852. évi szeptember hó 4-én kibocsátott, és a magyar korona országai és Ő Felsége többi királyságai

és országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről szóló 1878. évi XX. t. cz. XV. czikkelye értelmében fennálló házalási-szabályok 12. §-nak *n*) tétele a sorsjegyeknek s bármely szerencsejáték hasonló részletiveinek házalás útján való elárusitását tiltja: felhivom a törvényhatóságot, hogy az ily papirokkal való házalást hatósága területén ne engedje meg, s a tilalom áthágói irányában az idézett házalási szabályok 19. §. *c*) pontja értelmében szigoruan intézkedjék.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 2-án.

Trefort Ágoston, s. k.

150.

A m. kir. belügyministernek 49,660. számú rendelete,

a Zalamegyében ujra felállitandó letenyei szolgabirói járás területkörének megállapitása, s ezzel kapcsolatban több járás területkörének ujabb beosztása iránt.

Zalamegye törvényhatósági bizottságának folyó évi szeptember hó 2-án s folytatólag tartott közgyülésében 137. szám alatt hozott azon határozata, mely szerint az ujra felállitandó letenyei szolgabirói járás területköre, s ezzel kapcsolatosan a novai, kanizsai, lendvai, zalaegerszegi és keszthelyi járásoknak 1879. évi január hó 1-én életbe léptetendő újabb beosztása megállapitva lőn, folyó évi október hó 29-án 43,943. szám alatt kibocsátott belügyministeri rendelettel jóváhagyatott.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 7-én.

A minister megbizásából:

Lukács György, s. k.
ministeri tanácsos.

151.

A m. kir. pénzügyministernek 58,521. sz. rendelete,

a hadköteles mozgósitott állami tisztviselők és szolgák polgári illetményeinek kiszolgálgáltatási módozatai tárgyában.

Minthogy könnyen megtörténhetik, hogy a mozgósitás folytán a hadsereghez behivott állami és megyei tisztviselők és szolgák a hadi élet eseményei miatt polgári illetményeikről szóló nyugtáikat kellő időben az illető fizető pénztárakhoz be nem küldhetik, sigy az 1878. évi 2402/P. M. számu rendelettel közzétett szabályrendeletben részökre biztositott polgári illetményeikről tényleg nem rendelkezhetnek, a m. kir. ministertanács oly czélból, hogy az illetőknek polgári illetményeik fölvételét megkönnyitse, f. évi szeptember hó 27-én elhatározta, hogy a mozgósitott állami és megyei hivatalnokok és szolgák polgári illetményei, a mennyiben személyesen kiállitott nyugtáikat be nem küldik, a fizetési iv felmutatása mellett, oly harmadik személyek nyugtáira is kifizettessenek, a kiket az illetők erre a ministeriumhoz intézett folyamodványban vagy egyéb bár a szokásos alakszerüségeket nélkülöző irásbeli nyilatkozatban illetve levélben, meghatalmazottakul kijelölnek.

Mivel továbbá előfordulhat az is, hogy valamely mozgósitott hivatalnoktól vagy szolgától, a legközelebbi általa még fel nem vett fizetési havi részlet esedékessége napjáig, sem nyugta, sem meghatalmazás nem érkezik, ily esetben a viszonyok megvizsgálása után kivételesen megengedhető, hogy az egy havi illetményeknek megfelelő járandóságok, de csak egy izben, azon családtag vagy rokonnak is kiszolgáltassanak, a kiről az illető mozgósitott tisztviselő vagy szolga gondoskodni tartozik, vagy a kiről

a mozgósitotthoz való különös viszonyánál fogva az vélelmezhető, hogy ez illetményeknek neki való kiszolgáltatása a fizetés fölvételére jogositott hivatalnok vagy szolga jóváhagyásával találkozik.

A ministertanács ezen utóbb emlitett megszoritást, hogy t. i. az illetmények ily módon csak egy izben fizethetők ki, azon megfontolás alapján tette, hogy föltehető, miszerint a mozgósitott hivatalnok vagy szolga, ha különben még életben van, egy hó leforgása alatt még is lesz oly helyzetben, hogy fizetéséről rendelkezhessék.

Oly czélból pedig, hogy az államkincstár a mozgósitott tisztviselők és szolgák illetményeinek kifizetésénél lehetőleg megóvassék minden károsodástól, mely azáltal következhetnék be, ha olyanoknak polgári illetményei is kifizettetnének, kik már elhaltak, vagy pedig, ha ily egész illetmények kifizettetnének olyanok számára, kik időközben tisztekké kineveztetvén, a katonai havidijasok sorába léptek, vagy mint ilyenek, nagyobb fizetésbe előléptetve lettek, a ministertanács czélszerünek találta, hogy minden ministerium az ügyköréhez tartozó mozgósitott tisztviselőkről és szolgákról ezredparancsnokságok szerint (a tábori és tartalékezredek megkülönböztetésével) osztályozott kimutatásokat küldjön a közös hadügyministeriumhoz, mely ezen kimutatásokat az illető hadparancsnokságokkal azon utasitás mellett közlendi, hogy a mozgósitott tisztviselőket és szolgákat a tekintetben tartsák nyilván, hogy ha valamelyik közülök meghal, vagy valamelyiknek állapotában oly változás áll be, mely polgári illetményeinek élvezetére befolyással van, ezt a hadügyministeriumhoz mindig jelentsék be, mely utóbbi azután ezen jelentések tartalmát külön kimutatások utján minden hó vége felé a m. kir. ministerelnökséggel közlendi.

Erről az alárendelt hatóságok és hivatalok oly meghagyással értesittetnek, hogy azon esetben, ha kebelökben s illetőleg kerületökben alkalmazott tisztviselők vagy szol-

gák jövőben esetleg mozgósittatnának, ezeknek neveit a jelzett czélból és értelemben esetről-esetre felelősség terhe mellett jelentsék föl. Megjegyeztetik, miszerint az e részbeni adatok a multra nézve a f. évi 3513/P. M. számu rendelettel már bekivántattak.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 18-án.

152.

A m. kir. pénzügyministernek 64,213. sz. körrendelete,

az egyenes adók 1879. évre vonatkozó kivetésének meginditása tárgyában.

Végéhez közeledvén az év, ismét bekövetkezett az időpont, melyben intézkedni szükséges az iránt, hogy az állami egyenes adóknak a jövő 1879. évre vonatkozó kivetése késedelem nélkül megindittassék, illetőleg a mennyiben már is megindittatott, legnagyobb erélylyel folytattassék.

A mult 1876. évi november hó 3-án 54,384. sz. a. kiadott pénzügyministeri körrendeletben megtétettek mindazon intézkedések, melyek az adókivetés gyors és alapos eszközlésének biztositására szükségeseknek mutatkoztak, s mely intézkedések közt első helyen áll az adókivetési munkálatoknak terv és időszerinti beosztása.

E czélból megjelöltettek és kitüzettek egyszer mindenkorra azon határidők, melyekben az adóköteles jövedelmek és tárgyak az illető adóköteles felek által bevallandók.

Megállapittatott — szintén egyszer mindenkorra — azon munkaterv, melyet az adókivetés eszközlésére nézve az arra hivatott községi (városi) és kir. pénzügyi közegeknek szem előtt tartani és követni kell.

Kitűzettek azon határidők, melyek alatt az egyes

adónemekben elért kivetési eredményekről szóló összesitéseket a kir. adófelügyelők a pénzügyministerium adó- és jövedéki számvevőségéhez beterjeszteni kötelesek, és felelősökké tétettek a kir. adófelügyelők arra nézve, hogy a beküldési határidőket szorosan megtartsák.

Midőn tehát a jövő 1879. évi egyenes adókivetési munkálatoknak haladék nélküli meginditását, illetőleg a legnagyobb erélylyel vezetendő folytatását ezennel elrendelem: csak annyit vélek ezuttal szükségesnek, hogy a törvényhatóságok közigazgatási bizottságainak és a kir. adófelügyelőknek figyelmét ujból az emlitett pénzügyministeri körrendelet tartalmára és annak pontos követésére irányozzam.

Elegendőnek tartom továbbá — ismétlések kikerülése végett — a f. évi egyenes adókivetési munkálatok meginditása tárgyában az 1877. évi november hó 5-én 62,585. sz. a. kibocsátott pénzügyministeri körrendeletnek tartalmára egyszerüen csak azon megjegyzéssel hivatkozni: hogy most, midőn a közadók kezeléséről szóló 1876. évi XV. t.-cz. II. részének az adókivetésre vonatkozó rendelkezései a törvény életbeléptetésétől számitva most már harmadik izben fognak alkalmazásba vétetni, s az első kezdet nehézségei legnagyobb részben kétség kivül le vannak győzve, még jogosultabban, mint a törvény hatályba léptetésének második évében, 1878-ban, lehet azon meggyőződésnek kifejezést adnom, hogy a már többé sem az adóköteles személyek és tárgyak összeirására és az adó kivetésére hivatott közegek, sem az adóköteles felek előtt nem ismeretlen téren bizonyosan könnyebb és gyorsabb lesz a haladás és biztosabb a siker kivivása.

És miután az adókivetési előmunkálatok megkezdéséhez szükséges nyomtatványok az itteni államépületi kir. felügyelőség által az illető helyekre már korábban elküldettek, és igy az előmunkálatok meginditását a nyomtatványok hiánya sem gátolta: itt még csak azon fontossá-

got kivánom hangsulyozni, melyet arra helyezek, hogy a kir. adófelügyelők az emlitett nyomtatványoknak szétosztása s az illető kezekhez juttatása iránti gondoskodást s ekképen minden e részben felmerülhető kifogások megelőzését ez idő szerint egyik elsőrendű és pedig szoros személyes felelősség alatti teendőjüknek tekintsék.

Ismétlem továbbá a fennidézett 1876. évi 54,384. sz. a. kelt pénzügyministeri körrendeletben adott azon utasitást, hogy mindegyik kir. adófelügyelő azon intézkedésekről, melyeket jelen rendeletem alapján illetőleg már ennek kibocsátását megelőzőleg a jövő évi egyenes adókivetés meginditása iránt tett, a közigazgatási bizottságnak deczember havi ülésében tüzetes jelentést tegyen, és ezen jelentés másolatát hozzám terjeszsze be.

Végre itt is újból kijelentem: hogy a törvényhatóságok közigazgatási bizottságait az adóügyek ellátása körül törvény szerint megillető felügyeleti és ellenőrzési jog gyakorlásával szoros és elválaszthatlan kapcsolatban áll egyszersmind azok kötelesség hű és lelkiismeretes betöltése is, hogy a kir. adófelügyelőt és a községi közegeket az egyenes adók kivetése körüli teendőik teljesitésénél erélyesen támogassák és az adófelügyelőnek indokolt előterjesztésére, a munkálatok gyors és alapos keresztülvitelének akadályait elháritani siessenek.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 20-án.

153.

A m. kir. pénzügyministernek 51,074. sz. körrendelete,

a magyar államadóssági kötvények át-, össze- és szétirása, kötményezése és kötményezés alóli feloldása tárgyában.

A magyar államadóssági kötvények kötményezése és kötményezés alóli feloldása, továbbá a bizonyos névre szóló szelvény nélküli magyar aranyjáradék-kötvények kiállitása alkalmából előforduló kötvény át-, össze- és szétirásoknál követendő eljárás egyöntetü szabályozása céljából, kiadatik az ·/. alatti utasitás, tudomás és alkalmazkodás végett oly megjegyzéssel, hogy a földtehermentesitési kötvények kötményezése és átiratására vonatkozó korábbi rendeletek és utasitások továbbra is változatlanul érvényben maradnak.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 23-án.

Melléklet az 1878. évi 51,074. számhoz.

UTASITÁS

a magyar államadóssági kötvények át-, össze- és szétirásánál, kötményezésénél és kötményezés alóli feloldásánál követendő eljárás tárgyában.

I.

A 6% magyar aranyjáradék-kötvényeknek bizonyos névre szóló szelvény nélküli kötvényekre össze- és szétirása.

A.

Összeirás.

1. §.

A „Budapesti Közlöny"-ben közzétett, és ·/. alatt ide mellékelt hirdetmény értelmében a szelvényes 6% magyar-aranyjáradék-kötvényekért a tulajdonos felek kivánatára bizonyos névre szóló szelvény nélküli kötvények állittatnak ki, melyeknek kamatai nyugta mellett fizettetnek.

2. §.

Az ily szelvény nélküli kötvények a 100, 500, 1000 és 10,000 frtos szelvényes aranyjáradék-kötvények összeirásából származván, a fél által benyujtott szelvényes kötvények névértékének megfelelő összegről állittatnak ki.

3. §.

Az átirás kieszközlése végett tartozik a fél a névérték és folyó szám szerint számtani sorban rendezett szelvényes kötvényekről az A. alatti minta szerint jegyzéket szerkeszteni, és azon pénztárnak, vagy adóhivatalnak, melynél a kamatokat fölvenni kivánja, megjelölése mellett, a

nevet is kitenni, melyre a szelvénynélküli kötvény kiállitandó.

Az ekként szerkesztett jegyzék a kötvényekkel együtt a fél részéről a m. kir. központi állampénztárhoz vagy közvetlenül benyujtandó, vagy közvetve a zágrábi kir. állampénztár vagy valamely kir. adóhivatal utján beküldendő.

4. §.

Ha a bemutatás közvetlenül a közp. állampénztárnál történik, a központi állampénztár a félnek erről kimetszvényi elismervényt ád, mig a jegyzékkel fölszerelt kötvényeket a hitelszámvevőségnek, további eljárás végett, átadja.

5. §.

A zágrábi kir. állami főpénztár és a kir. adóhivatalok részéről a bizományos közvetitésnél a következő eljárás követendő:

a) a féltől átvett kötvényösszeg a pénzügyi letéti naplóban bevételezendő, és erről az illető félnek elismervény adandó.

b) a bevételezett kötvények a pénzügyi letéti naplóban kiadásba helyezendők, és azonnal a központi állampénztárhoz beküldendők.

6. §.

A központi állampénztár a beérkezett kötvényeket a hitelszámvevőségnek további eljárás végett átadja.

7. §.

A hitelszámvevőség ennek czéljából a *B.* alatti minta szerint a szelvény *B.* nélküli aranyjáradék-kötvények részére külön hitelkönyvet nyit, mely az 1-ső számtól kezdve folytatólagosan vezetendő és a következőket tartalmazza:

a) a kötvény keltét (kezelési idő),
b) névértékét (összeg melyről szól),
c) a kamatozás kezdetét,
d) a pénztár vagy adóhivatal megnevezését, melynél a kamat fizettetik,
e) az időnkénti kamatlerovást,
f) az összeirt egyes szelvényes kötvények számait és névértékét.

8. §.

A hitelszámvevőség a közp. állampénztárnál átvett szelvényes kötvényeket megvizsgálván, a *C.* alatti minta szerint számfejtő-okmányt szerkeszt, melyet az átlyukasztott kötvényekkel együtt — miután a 7. §-ban foglalt pontok szerint az előirást teljesitette, továbbá az általános hitelkönyvben az összeirt egyes kötvények számainál az ekként keletkezett szelvénynélküli kötvény számát följegyezte — a közp. állampénztárnak átad, és egyszersmind a netalán kivánt kamatátutalást is teljesiti.

9. §.

A központi állampénztár a visszavett kötvényeket a számfejtő-okmány alapján a *D.* minta szerinti átirási naplóban elszámolja, és a szelvénynélküli kötvényt, melyre a megsemmisitett szelvényes kötvények számai és egyes névértéke pontosan följegyzendők, kiállitván, azt a kimetszvényi elismervény bevonása és a fehérlegi dij beszedése után a félnek kiszolgáltatja, esetleg a közvetitő pénztárnak vagy adóhivatalnak megküldi.

10. §.

A közvetitő pénztár vagy adóhivatal a központi állampénztárból beérkezett szelvénynélküli kötvényt a pénzügyi letéti naplóban bevételezi, és a jelentkező félnek az elismervény bevonása és a fehérlegi dij beszedése után, ki-

szolgáltatja és a pénzügyi letéti naplóban kiadásba helyezi.

A fehérlegi dij a központi állampénztárnak beküldendő.

11. §.

A szelvény nélküli kötvények után fizetendő kamatok a központi állampénztár vagy a fizetéssel megbizott vidéki pénztár által az E. minta szerinti naplóban elszámolandók.

B.

Szétirás.

12. §.

A bizonyos névre szóló szelvény nélküli 6% magyar aranyjáradékkötvények szét-, illetőleg szabaddá irásánál:

a) a kötvény, és

b) ha a kötvény valamely jogi személy (hitbizomány, alapitvány stb.) nevére szól, az illetékes felügyelő hatóság (biróság, ministerium) engedélye a központi állampénztárnak vagy közvetlenül, vagy közvetve a zágrábi királyi állami főpénztár vagy valamely kir. adóhivatal utján bemutatandó. Az átvevő pénztár a félnek a beadott kötvényről elismervényt ád.

13. §.

A szétirást bizományosan közvetitő zágrábi kir. állami főpénztárnál, vagy a kir. adóhivataloknál beadott szelvény nélküli kötvények elszámolására, és a központi állampénztárhoz átküldésére nézve, az 5. §. *a*) és *b*) pontja szolgál zsinórmértékül.

14. §.

A központi állampénztár a közvetlenül átvett, nemkülönben a közvetités utján beérkezett névre szóló szel-

vény nélküli kötvényeket, a szétirási engedélylyel okmányolva, a hitelszámvevőségnek, további eljárás végett, átadja.

15. §.

A hitelszámvevőség az átvett kötvényeket megvizsgálván, és a netalán átutalt kamatfizetést az illető számadó hivatalnál beszüntetvén, a *C.* minta szerint számfejtőokmányt szerkeszt, melyet az átlyukasztott kötvényekkel és szétirási engedélylyel — miután hitelkönyveiben a névre szóló kötvény tőkéjét és a 8. §. szerint a szelvényes kötvények számainál tett feljegyzést is törölte — a központi állampénztárnak vissza ad. Egyuttal pedig a hitelszámvevőség a fölélesztendő kötvények számjegyzékét az állami értékpapirok készitését ellenőrző biztosok főnökével is közli.

16. §.

A központi állampénztár a számfejtési okmányban megjelölt szelvényes kötvények fölélesztése céljából a fehérlegekből a szükséges mennyiségü kötvényeket és szelvényiveket az államnyomdának, az eredeti számokkal ellátás végett átadja, mig a szelvényivről az időközben már kifizetett kamatok idejére eső szelvényeket lemetszi, és átlyukasztva a számfejtő-okmányhoz csatolja.

A kötvények és szelvényivek, megszámozás után, az államnyomdától visszaveendők, a *D.* minta szerinti átirási naplóban történt elszámolás után a kimetszvényi elismervény bevonása és a fehérlegi dij s a számozásért fölmerülő nyomtatási költségek beszedése mellett, a félnek kiszolgáltatandók, esetleg a közvetitő pénztárnak vagy adóhivatalnak megküldendők.

17. §.

A közvetitő pénztár vagy adóhivatal a központi állampénztártól beérkezett szelvényes kötvények elszámolását, és

az illető félnek kiszolgáltatását a 10. §. rendeletéhez képest eszközli.

II.

Az 5% magyar vasuti kölcsönkötvények, — az 5% 1869., 1873. és 1876. évi keleti vasuti államkötvények, — a nyereménykölcsön-sorsjegyek, — az 1871. évi 5% 30 millió, — és az 1872. évi 5% 54 millió forintos kölcsönkötvények, — továbbá az 5% szőlődézsma- és 5% maradvány- és irtványföldváltsági kötvények, — végre a 6% magyar aranyjáradék-kötvények kötményezése és feloldása.

C.

Kötményezés.

18. §.

A kötményezés (bizonyos személy javára, vagy bizonyos czélra való lekötés) a kötményezési záradéknak a kötvényre vagy sorsjegyre és a hitelkönyvben feljegyzése, nemkülönben a szelvényes kötvények szelvényeinek bevonása és megsemmisitése által teljesittetik.

19. §.

Az ekként kötményezett szelvényes kötvények kamatai nyugta mellett fizettetnek.

20. §.

A kötményezendő szelvényes kötvények, vagy a sorsjegyek, a felajánlási okmánynyal vagy irásbeli nyilatkozattal ellátva, melyben

1. az értékek ismertető jelei, u. m.

a) a kölcsönkötvény neme,

b) sorozata,

c) száma,

d) névértéke,

e) a szelvények darabszáma, vagy a kamatozás kezdete kitüntetvék, és

2. a kivánt kötményezési záradék szövege foglaltatik; továbbá

3. a pénztár vagy adóhivatal, a hol a kamatok kifizetendők, megneveztetik, — a központi állampénztárhoz vagy közvetlenül, vagy közvetve a zágrábi kir. állami főpénztár, esetleg valamely kir. adóhivatal utján benyujtandók; az átvevő pénztár a félnek erről elismervényt adni köteles.

21. §.

Minden kölcsönnemre nézve külön felajánlási okmány vagy irásbeli nyilatkozat adandó be.

22. §.

A zágrábi kir. állami főpénztár és a kir. adóhivatalok részéről a náluk benyujtott és kellően fölszerelt kötvények vagy sorsjegyek elszámolása és a központi állampénztárnak beküldése körül követendő eljárás az 5. §-ban szabályoztatik.

23. §.

A központi állampénztár a helyben átvett és szintugy a közvetités utján hozzáérkezett értékeket, a felajánlási okmánynyal, vagy levéllel fölszerelve, a hitelszámvevőségnek további eljárás végett átadja.

24. §.

A hitelszámvevőség a központi állampénztártól átvett szelvényes kötvényeket, vagy nyereménykölcsön-sorsjegyeket megvizsgálván, és a hitelkönyvben a kötvények vagy sorsjegyek számainál a kötményezési záradékot följegyezvén, továbbá a kötvények második lapját képező szelvényeket lemetszvén, vagy a mellékelt külön szelvényivet

kivévén, a szelvényeket átlyukasztja, és az *F.* alatti minta szerint szerkesztendő kötményezési számfejtő-okmánynyal a központi állampénztárnak visszaadja, s egyszersmind a netalán kivánt kamatátutalást is teljesiti.

25. §.

A központi állampénztár a visszavett kötvényekre vagy sorsjegyekre, a kötményezési számfejtő-okmány alapján a kötményezési záradékot reávezetvén, s azt hivatalos aláirásával s pecsétjével ellátván, ezen műveletet a *D.* minta szerinti naplóban elszámolja, és az ilyformán kötményezett kötvényeket vagy sorsjegyeket, a kimetszvényi elismervény bevonása után, a félnek kiszolgáltatja, esetleg a közvetitő pénztárnak vagy adóhivatalnak megküldi.

26. §.

A közvetitő pénztárnál vagy adóhivatalnál a közp. állampénztártól beérkezett kötményezett kötvények vagy sorsjegyek a pénzügyi letéti naplóban bevételezendők, a félnek az elismervény bevonása után kiszolgáltatandók és ez alkalommal ugyanazon naplóban kiadásba helyezendők.

27. §.

A kötményezett kötvények után fizetendő kamatok, illetőleg átutalt kamatfizetések, az *E.* minta szerinti naplóban elszámolandók.

28. §.

A kötményezett 6% magy. aranyjáradék-kötvények kamatai a szelvény nélküli járadék-kötvények kamataival ugyanazon közös naplóban, a többi kötményezett kötvények után fizetendő kamatok pedig minden kölcsön-nemre nézve külön vezetendő naplóban számolandók el.

D.

Feloldás.

29. §.

A biztositási vagy zárolási ok megszüntével a kötményezett kötvények vagy sorsjegyek, a jogosult fél kivánatára és esetleg a felügyelő hatóság (biróság, testület, ministerium stb.) vagy az engedély megadására jogositott személy engedélye alapján, zár alól feloldatnak.

30. §.

Ennek foganatositása czéljából a kötményezett kötvény, vagy sorsjegy, a feloldási engedély kiséretében, a közp. állampénztárhoz beadandó, mely, ha a bemutatás közvetlenül nála történt, a félnek az értékről kimetszvényi elismervényt ad.

31. §.

A feloldást bizományilag közvetitő zágrábi kir. állami főpénztárnál, vagy a kir. adóhivataloknál beadott kötményezett kötvények vagy sorsjegyek elszámolására és a közp. állampénztárhoz átküldésére nézve, az 5. §. *a)* és *b)* pontja szolgál zsinórmértékül.

32. §.

A közp. állampénztár a közvetlenül átvett és szintugy a közvetve beérkezett kötményezett kötvényeket, vagy sorsjegyeket, a feloldási engedélylyel együtt, a hitelszámvevőségnek további eljárás végett átadja.

33. §.

A hitelszámvevőség az átvett kötvényeket vagy sorsjegyeket megvizsgálván, és a netalán átutalt kamatfizetést

az illető pénztár vagy adóhivatalnál beszüntetvén, a hitelkönyvben a záradékot és a kötvényeket vagy sor-jegyeket átlyukasztva, a feloldási engedélynek hozzácsatolása mellett, a *C.* minta szerint szerkesztendő számfejtő-okmánynyal a közp. állampénztárnak visszadja, egyuttal a megujitandó kötvények számait, az állami értékpapirok készitését ellenőrző biztosok főnökével közli.

34. §.

A közp. állampénztár a számfejtő okmányban megjelölt kötvényeket, vagy sorsjegyek megujitása céljából a fehérlegekből a szükséges mennyiségü szelvényes kötvényeket, szelvényiveket vagy sorjegyeket, a m. kir. állam-nyomda által, a megsemmisitett kötvények számaival elláttatja.

A szelvényivről az időközben már kifizetett kamatok idejére eső szelvények lemetszetnek és átlyukasztva az illető számfejtő-okmányhoz csatoltatnak.

35. §.

Ezen feloldási művelet minden kölcsön-nemre nézve külön vezetendő *D.* minta szerinti naplóban elszámolandó, és az értékek, a kimetszvényi elismervény bevonása, esetleg a fehérlegi dij és a megszámoztatásért felmerülő nyomtatási költségek beszedése mellett, a félnek kiszolgáltatandók, vagy a közvetitő pénztár vagy adóhivatalnak megküldendők.

36. §.

A közvetitő pénztárnál vagy adóhivatalnál, a közp. állampénztártól beérkezett szelvényes kötvények vagy sorsjegyek, a 10. §-ban emlitett módon elszámolandók.

A fehérlegi dij és a számozási költségek a közp. állampénztárnak megküldendők.

III.

Az 5°/₀ magyar vasuti kölcsönkötvények, az 5°/₀ 1869., 1873. és 1876. évi keleti vasúti kötvények, az 1871. évi 5°/₀ 30 millió és 1872. évi 5°/₀ 54 millió frtos kölcsönkötvények, továbbá az 5°/₀ szőlődézsma- és maradvány- s irtványföld-váltsági kötvények, és 6°/₀ magyar aranyjáradék-kötvények katona házassági biztositékul kötményezése és feloldása.

E.

Kötményezés.

37. §.

Katona házassági biztositékul, vagy az ily biztositék kicserélésére vagy kiegészitésére felajánlott kötvényekért letéti és járadéki okmány állittatik ki.

A járadéki okmány után a kamatok nyugtára fizettetnek.

38. §.

A hitelszámvevőség ennek megfelelőleg:

a) G. minta szerint katona házassági letéti okmányok, és

b) *H.* minta szerint katona házassági járadék-okmányok cimén minden egyes kölcsönnemre nézve külön feljegyzési könyvet vezet. Az elsőben 1-től folyó számok alatt a felajánlott kötvények részletezve, és a tőke tulajdonjogra vonatkozó minden igény és változás nyilvántartatnak; a másikban pedig a kamatfizetés s a kamatfölvételhez kötött minden föltételre nézve, vagy a fölvételre jogosult személyében beálló változások följegyeztetnek.

Mindkét följegyzésben a netaláni kisorsolások is nyilvántartandók.

39. §.

A szelvényes kötvények a biztositékot letevő fél által e végből az *J.* minta szerint minden egyes kölcsönnemre nézve külön szerkesztendő és 50 kros bélyeggel ellátandó jegyzékkel, és a cs. és kir. közös hadügyministerium házassági engedélyén alapuló felajánlási okmánynyal a központi állampénztárnál benyujtandók, esetleg a cs. és kir. hadparancsnokság utján beküldendők.

40. §.

A központi állampénztár az első esetben a benyujtó félnek, minden kölcsönnembeli értékért, a *K.* minta szerint egyelőre téritványt szolgáltat ki, és a fölszerelt szelvényes kötvényeket a hitelszámvevőségnek további eljárás végett átadja.

41. §.

A hitelszámvevős'g a központi állampénztártól átvett értékeket megvizsgálván, a minden kölcsönnemre nézve külön kiállitandó katonaházassági biztositéki letét- és járadék okmány kiállitásának alapjául szolgáló számfejtő-okmányt szerkeszti, az *L.* minta szerint, azt az átlyukasztott értékekkel és a felajánlási okmánynyal együtt a központi állampénztárnak átadja és egyuttal a kamat átutalását is teljesiti.

42. §.

A hitelszámvevőség, a hitelkönyvben minden egyes kötvénynél, a letéti és járadéki okmány számát följegyzi

43. §.

A központi állampénztár az ilyképen vett számfejtőokmány értelmében minden kölcsönnemre nézve:

M. minta szerint letéti okmányt, és

N. minta szerint járadéki okmányt állit ki, és ezen müveletet ahhoz képest:

1. a letéti és járadéki okmányokra nézve az *O.* alatti minta szerint vezetendő katonaházassági letéti és járadéki okmány-elhelyezésinaplóban, és

2. a törlesztett szelvényes kötvényekre a *P.* alatti minta szerint vezetendő katonaházassági biztositékul felajánlott kötvény-törlesztésinaplóban elszámolván:

a) a letéti okmányt,

b) a járadéki okmányt, és

c) a felajánlási okmányt, a kiállitott téritvény levonása mellett, az illető félnek kiszolgáltatja, esetleg a beküldő hatóságnak megküldi.

44. §.

A járadéki okmány után a központi állampénztárnál vagy a vidéki hivataloknál fizetendő kamatok, az *E.* minta szerinti naplóban, a kötményezett kötvények után fizetendő kamatokkal együtt elszámolandók.

45. §.

Egyebekben a katonaházassági biztositékokra nézve az 1858. évi augusztus hó 31-én 4043/F. M. sz. a. kiadott utasitásban foglalt szabályzat (Verord.-Blatt, 1858. N. 44.) érvényben hagyatik.

F.

Feloldás.

46. §.

A katonaházassági biztositék feloldása, a házassági kötelék megszünte, a biztositéki összegnek leszállitása vagy kicserélése, és a kötvény kisorsolása folytán áll be.

47. §.

Ez esetek bármelyikénél az eredeti letéti és járadéki okmány, a felajánlási okmány és a cs. és kir. közös hadügyministerium feloldási engedélye a központi állampénztárnál benyujtandó, esetleg a hadparancsnokság utján beküldendő.

48. §.

A központi állampénztár a vett három rendbeli okmányért az átnyujtó félnek téritvényt ád, és azokat a hitelszámvevőségnek további eljárás végett átadja.

49. §.

A hitelszámvevőség az okmányokat megvizsgálván, a netalán átutalt kamatfizetéseket beszünteti, a G. és H. alatti följegyzési könyvben, a tétel törlése mellett, a feloldást beiktatja, a hitelkönyvben tett hivatkozást kitörli és ott a fölélesztést följegyezvén, a fölélesztendő kötvények számairól két jegyzéket készit, melyeknek egyikét az államértékpapirok készitését ellenőrző biztosok főnökének megküldi, másikát pedig, az átlyukasztott és megfelelő számfejtési záradékkal ellátott letéti és járadéki okmányokkal együtt, a központi állampénztárnak átadja.

50. §.

A központi állampénztár a számfejtési záradék értelmében a letéti okmányban megjelölt kötvények megujitása céljából a fehérlegekből a megfelelő szelvényes kötvényeket, a hitelszámvevőség által készitett jegyzék kiséretében, a m. kir. államnyomdának ugyanazon számokkal leendő ellátás végett átadja, miután ezt megelőzőleg a szelvényekből a számfejtési záradékban határozottan kitüntetett kamatozási időt megelőző szelvényeket lemetszette

és átlyukasztotta. A központi állampénztár az államnyomdától a megszámozott szelvényes kötvényeket visszavévén, azokat, a téritmény bevonása mellett, a félnek kiszolgáltatja, esetleg rendeltetésük helyére elküldi.

51. §.

A központi állampénztár ezen műveletet:

1. Az *R.* minta szerint vezetendő katonaházassági letéti és járadékokmány-törlesztési naplóban.

2. A katonaházassági biztositék feloldása folytán megujitandó kötvényekről *S.* minta szerint vezetendő naplóban elszámolja.

52. §.

Az itt különösen meg nem érintett esetekre nézve a 45. §-ban hivatolt utasitás mérvadó.

IV.

F ü g g e l é k.

53. §.

Az értékküldeményekről a szabályszerü értesitvény mindenkor egy nappal előbb elküldendő.

54. §.

A kamatfizetés átutalását a fennálló szabályok szerint első izben mindenkor a hitelszámvevőség eszközli, a további átutalásokat pedig a pénztárak egymás közt eszközöltetik; ez utóbbi esetben azonban a hitelszámvevőség, a fizetést elvállalt pénztár (adóhivatal) által, az elvállalt kamatfizetés kezdetének pontos megjelölése mellett, utólagosan értesitendő.

55. §.

A pénztárak (adóhivatalok) az átutalt kamatfizetések után minden kölcsönnemre nézve külön kiállitandó kamatfizetési ivet tartoznak a félnek kézbesiteni.

56. §.

A nyugta melletti kamatfizetések a beváltott szelvények módjára számoltatnak el a forgalmi naplóban.

57. §.

Ha szétirás vagy kötményezés alóli feloldás végett ugyanazon pénztár bizományos közvetitése vétetik igénybe, hol az illető kötvények kamatai fizettetnek, akkor ezen értékek, a kamat beszüntetési bizonylattal és fizetési ivvel együtt, küldendők be a központi állampénztárnak.

Minden más esetben a fizetési iv a féltől bevonandó és azon pénztárnak küldendő meg, a hol az utolsó kamatfizetés történt.

58. §.

A hitelszámvevőség a kötményezett kötvények vagy sorsjegyek, és szintugy a katonai házassági biztositékul kötményezett kötvények kisorsolásáról a pénzügyministeriumnak, további intézkedés illetőleg az érdekelt felek értesitése végett, mindenkor jelentést tenni tartozik.

59. §.

A hitelszámvevőség, a sorsolás megejtése után, egyszersmind az átutalt kamatfizetést a lejárat idejével az illető pénztárnál beszünteti.

60. §.

A felektől minden darab szelvénynélküli kötvényért vagy sorsjegyért 10 kr, szelvényes kötvényért pedig 20

kr fehérlegi dij és a fölmerült számozási költségek szedendők be.

61. §.

Fehérlegi dij s számozási költség nem fizettetik az állam biztositására kötményezett kötvények zár alóli feloldásakor, vagy a katonaházassági biztositék megszüntével megujitandó szelvényes kötvényekért.

Melléklet az 1878. évi 51,074. számhoz.

Hirdetmény.

A 6% magyar arany járadék-kötvények birtokosainak érdekeire való tekintetből megbizatott a magy. kir. központi állampénztár, hogy a 100, 500 1000 és 10,000 frt névértékről előmutatóra szóló szelvényes magy. arany-járadék-kötvényeket, a felek kivánatára, a fehérlegi dij és a számozási költségek megtéritése mellett, bizonyos névre szóló szelvény nélküli kötvényekre át-, s illetőleg összeirhassa, és szintugy a bizonyos névre szóló szelvény nélküli kötvényeket az összeirás előtt fennállott számokkal ellátandó előmutatóra szóló szelvényes kötvényekre ujra át-, illetőleg szétirhassa.

Azon esetekben, midőn a kötvények feletti szabad rendelkezés a kötvényekre jegyzett záradék által korlátolva van, szükséges, hogy a felek abbeli jogukat, miszerint a kötvények össze-, illetőleg szétirását kérhetik, okmányilag igazolják, jelesen bizonyos névre szóló kötvényeknek szelvényes kötvényekre való szétirásánál szükséges, hogy ha a szétirást nem maga a kötvényen megjelölt tulajdonos kéri, a szétirást kérő fél a kötvényhez való tulajdonjogát vagy afeletti rendelkezési jogát biróilag vagy közjegyzőileg hitelesitett okmánynyal igazolja. — Ha a kötvény valamely alapitvány, nyilvános alap, hitbizomány, testület stb. nevére szól, szükséges még azonkivül, hogy az illetékes felügyelő hatóságnak (ministerium, törvényhatóság, hitbizományi biróság stb.) a szabaddá irásba való beleegyezése is bemutattassék.

A felek a kötvények átirását vagy közvetlenül a m. kir. központi állampénztárnál, vagy közvetve a zágrábi kir. állami főpénztár, vagy valamely kir. adóhivatal utján

kérhetik, mely utóbbiak az átirandó kötvényeket a magy. kir. központi állampénztárhoz beküldik, és az uj kötvényeket annak idején a feleknek kiszolgáltatják.

A névre szóló magy. aranyjáradék-kötvények kamatai bélyegtelen nyugta mellett fizettetnek. A kamatok kifizetése rendszerint a m. kir. közp. állampénztárnál történik; a kamatélvezetre jogosult felek kérhetik azonban azt is, hogy a kamatok tetszésök szerint vagy a zágrábi kir. állami főpénztárhoz, vagy bármely kir. adóhivatalhoz kifizetésre átutaltassanak.

A kamat-átutalás eszközlése végett kötelesek a felek abbeli kivánságukat mindjárt a kötvények átiratása alkalmával bejelenteni.

Ha valamely fél későbben a kamatfizetést egy más pénztárhoz vagy adóhivatalhoz átutaltatni kivánná, köteles ebbeli kérelmét azon pénztárhoz vagy adóhivatalhoz intézni, a melynél a kamatok kifizetésre folyósitva vannak.

A m. kir. közp. állampénztár, a zágrábi kir. állami főpénztár és az előmutatóra szóló magy. aranyjáradék-kötvények kamatszelvényei kifizetésével megbizott kir. adóhivatalok a kamatfizetést, a felek tetszése szerint, vagy aranyban vagy a 8 frtos (20 frkos) aranynak a budapesti tőzsdén jegyzett utolsó árfolyamának megfelelő papirpénzben fogják teljesiteni; a többi kir. adóhivatalok részéről a kamatfizetés csak aranyban történend.

Miután az államkincstár a kamatnyugták aláirásainak valódiságáért nem szavatol, kérhetik a kamatélvezetre jogosult felek, hogy a kamatok csak aláirásukra nézve biróilag vagy közjegyzőileg hitelesitett nyugtára fizettessenek ki.

Az eziránti irásbeli kérvény, melynek az aláirásra nézve szintén kellően hitelesitve kell lennie, a kamatok kifizetésével megbizott pénztár vagy adóhivatalnál beadandó, mely ezen kérvényt a pénzügyministeri hitelszám-

vevőségnek, a hitelkönyvekben való följegyzés végett, beküldendi.

Ezen följegyzés hatálya addig tart, mig a fél, mely a följegyzést kérelmezte, vagy annak jogutódja a följegyzés törlését kéri, vagy pedig a kötvény más névre át- vagy szabaddá iratik.

A kamatnyugták aláirásainak hitelesitése, nemkülönben az e részben beadandó kérvények, a törvényes bélyegkötelezettség alá tartoznak.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 23-án.

A. minta az 1878. évi 51,074. számhoz.

Jegyzéke

a m. kir. központi állampénztárnál .... végett benyujtott .... kötvényeknek. / sor-jegyeknek.

1	2	3	4	5	6	Észrevétel
A kötvény vagy sorsjegy						
kelte	sorozata	száma	czimzete	névértéke forint	kamatozás kezdete	
						Az 5-ik hasábban lévő összegek sommázandók. Ezen jegyzék a fél aláírásával ellátandó.

B. minta az 1878. évi 51,074. számhoz.

.... sz. / Elő-jegyzés	A kötvény kelte	Tőke-összeg aranyban ...frt	Kezelési idő	Naplóczikk	A kamat fizettetett: meddig	A kamat fizettetett: mily összegben frt	A kamat fizettetett: mily összegben kr	Szelvényes kötvényre átiratott mikor	Kezelési idő	Naplóczikk	A kamat fizettetett: meddig	A kamat fizettetett: mily összegben frt	A kamat fizettetett: mily összegben kr	Szelvényes kötvényre átiratott mikor
A kamatozás kezdete ½ évi kamat: aranyban frt | kr a kamat fizettetik: hol?	A kötvény czimzete													

C. minta az 1878. évi 51,074. számhoz.

Átirási napló bevételi tételszáma..............

Melléklet darab..............

Átirási számfejtő-okmány.

	Kötvény névérték forint	Készpénz o. é. frt	kr.
Bevételezendő:			
.............................tól ....db kötvény			
átirás végett ....db új kötvényre..............	....		
kiegyenlitési kamat 18..............................	....		
....			
Kiadásba teendő:			
az átirásra szánt 18..............................1-től kamatoló			
....db kötvény tőkéje			
kiegyenlitési kamat 18..............................	....		
E szerint kötvények kiállitandók:			

Szelvényes kötvény száma	Névre szóló kötvény száma	Sorozat	Szól	Kötvény kelte	Kamatozás kezdete	Tőke forint	Jegyzet
				18..............je			Fehérlegi dij ....frt.......kr. Melléklet: ....db kötvény ....db szelvény ....db jegyzék ....db rendelet ....db átirat ....db beszünt kim. ....db összesen

Elszámoltatott

Budapesten, 18..............................

Láttam

....

számtanácsos.

....

kezelőtiszt.

D. minta az 1878. évi 51,074. számhoz.

Magy. kir. központi állampénztár ....

....

kötvények

á t i r a t á s i n a p l ó j a

18 .... évi .... havára.

56. rakt. sz. V. Nagy-Medián. Küliv.)

Bevétel													
Az átiratás napja	Tétel- és mellékletek száma	a kiszolgáltatott uj kötvények								Fehérlegi dij és számozási költség		Szelvény-téritmény	
		száma		sorozata	a kamatozás kezdete	czimzése	tőke-összege						
		szelvénynyel	névre szóló				egyenként	összesen					
							frt	frt		frt	kr	frt	kr

Kiadás											
Az átiratás napja	Sorozata	az átirt régi kötvények				kamattérités				Észrevétel
		száma		tőkeösszege		ideje		összege		
		szelvénynyel	névre szóló	egyenként	összesen					
				frt	frt	mettől	meddig	frt	kr	

E. minta az 1878. évi 51,074. számhoz.

M. k...

N a p l ó

az.........% .... kötvények után

nyugta mellett

f i z e t e t t k a m a t o k r ó l

18.........év.................... havára.

Melléklet.................db.

Felelős számadók:

....

....

Naplóczikk	A kötvény			Kamat fizettetett		Kifizetett kamatösszeg					
						aranyban		ezüstben		bank-értékben	
	száma	sorozata	névértéke	mettől	meddig	frt	kr	frt	kr	frt	kr

F. minta az 1878. évi 51074. számhoz.

Kötményezési számfejtő-okmány.

Az értékpapir							Kötményezési záradék	A kamatozás kezdete nyugta iránt	Jegyzet
neme	kelte	sorozata	száma	%	névértéke	szelvény darab			

G. minta az 1878. évi 51074. számhoz.

Kezelési idő	A letéti okmány		A biztositék ajánlásának oka	Az ajánló	A kamatnyugtázásra	A kötv. föloldása után a kötvények fölvételére	A letéti okmány törlesztése történt	Jegyzet.
	száma	kelte			jogositott			
				neve				

A kötvények jelvényei					
A szelvényes kötvény			Esedékes kamatidő	Észrevétel	Az ide vonatkozó járadéki okmány száma
sorozata	száma	tőke összege forint			

H. *minta az 1878. évi 51074. számhoz.*

Kezelési idő	A járadéki okmány			½ évi kamat		A kamatnyugtázásra jogositott neve	Kamatlerovás						A járadéki okmány törlesztése történt	Jegyzet
	száma	kelte	tőkeösszege	frt	kr.		hol	mikor	naplócikk	mely időig	kifizetett összeg frt	kifizetett összeg kr.		

Kamatozás kezdete	Észrevétel	Az ide vonatkozó betéti okmány száma

J. minta az 1878. évi 51074. számhoz.

Verzeichniss

der aus Anlass der beabsichtigten Verehelichung des mit der von dem Unterzeichneten als Militär-Heiratscaution bei der Casse in überreichten Obligationen.

Bezeichnung der als Caution erlegten Obligationen									Ob der Gatte oder die Gattin die Zinsen zu geniessen habe	Ob die Zinsen in dem bisherigen oder in dem im Rentenscheine angegebenen Verfallstermin zu erfolgen sind	Unter welchen Vorsichten die Zinsen bezahlt werden sollen	Benennung der Casse, bei welcher die Zinsen erhoben werden wollen	An wen die Obligation nach dem Erlöschen des Cautionsbandes ausgehändigt werden soll	Anmerkung
Nr.	Serie	Datum	Kategorie	Nominal Betrag		Percent	Auf wen die Obligation lautet	Zuletzt verfallener Zinsen-Termin						
				fl	kr									

K. minta az 1878. évi 51074. számhoz.

Recepisse.

....

hat die von ih............ in dem Verzeichnisse ddto..................
.... aufgeführten Obligationen im Gesammtbetrage von................................ fl. d. i.
bei der unterfertigten Casse zu dem Ende überreicht, um dieselben aus Anlass der beabsichtigten Vermählung des Herrn..
....

mit..

....

zu der vorgeschriebenen Militär-Heiratscaution zu widmen.

Hierüber werden, nach vorläufiger Prüfung und erkannten Richtigkeitsbefunde, der Erlag- und der Rentenschein ausgefertigt, und gegen Rückstattung dieses Recepisses, hinausgegeben werden, wesshalb sich die Partei binnen.......................... Wochen zu melden hat.

Aus diesem Recepisse kann übrigens nur der Erleger der Obligationen oder sein gehörig legitimirter Rechtsnachfolger einen Anspruch ableiten und dieser Anspruch kann von einem Dritten nur unbeschadet der, von dem Erleger erklärten Cautions-Widmung geltend gemacht werden.

Budapest, den.. 18..........

Von der.. Casse.

L. minta az 1878. évi 51074. számhoz.

Számfejtő-iv

a katonaházassági biztositékul felajánlott kötvényekért kiállitandó

letéti és járadéki okmányokról

és azok után a jogositottaknak fizetendő járadékokról.

Letéti okmány		A biztosíték felajánlásának oka	A felajánló neve	Járadék-okmány		A járadék élvezet kezdete	A járadék fölvételére jogositott neve	A kötmény feloldása után a kötvények fölvételére jogositott neve
száma	kelte			száma	kelte			
	18...				18...			

A felajánlott kötvények jelvényei.

A szelvényes kötvény				Esedékes járadék-idő	½ évi járadék o. é.		Jegyzet
sorozata	száma	tőkéje egyenként (forint)	tőkéje összesen (forint)		frt	kr	
							A járadék .... fizetendő

Budapest, 18........

Látta : Kelte :

M. minta az 1878. évi 51074. számhoz.

Nr. ....

Erlagschein.

Von ....
sind aus Anlass der beabsichtigten Verehelichung des Herrn
....
mit ....
....
die unten verzeichneten Obligationen als Militär-Heirats-Caution bei der unterfertigten Casse erlegt worden.

Die fälligen Zinsen dieser Obligationen ist die zu deren Auszahlung angewiesene Casse, insolange, als sie nicht von der bewilligten Auflösung des Cautionsbandes amtlich verständigt ist, an d ....
.... oder dessen Witwe zu erfolgen berechtigt.

Die Obligationen selbst aber können an d ....
....
oder .... ausgewiesenen Rechtsnachfolger erst dann hinausgegeben werden, wenn das hohe k. u. k. gemeinsame Kriegs-Ministerium die Auflösung des Cautionsbandes bewilliget hat, diese Bewilligung ausgewiesen und ein ungestempelter, von d ....
.... oder .... legitimirten Rechtsnachfolger gehörig gefertigter Empfangschein beigebracht wird.

Dieser Erlagschein kann zwar an Jederman verpfändet oder eigenthümlich übertragen werden, jedoch immer nur unbeschadet des auf den Obligationen haftenden Cautions-Bandes und des de ....
.... oder dessen Witwe zugehörigen Zinsen-Genusses.

Verzeichniss der Obligationen.

Kategorie	Serie	Nummer	%	Betrag einzeln	Zinsen-Termine	Anmerkung
Zusammen						

D. i. Gulden

Budapest, am .... 18 ....

Von der .... Casse.

N. *minta az 1878. évi 51074. számhoz.*

Nr. ....

Renten-Schein.

De ....

....

....

werden von de...... laut der Erlagsscheines-Nr. .... ddto .... als Militär-Heirats-Caution übergebenen, unten verzeichneten Obligation .... im Nennbetrage von fl. .... d. i.: ....
.... Gulden die Zinsen halbjährig im Betrage von fl. .... kr., d. i.: ....
in österreichischer Währung, vom ....
18...... gegen .... Quittung ....
.... bei der ....
Casse in .... oder bei der an deren Stelle tretenden Casse insolange bezahlt, als nicht die Casse von der Auflösung des Cautionsbandes amtlich verständigt worden ist.

Dieser Renten-Schein darf nur an .... Gatt.......... abgetreten, sonst aber an Niemanden veräussert oder Verpfändet werden.

Jeder Act, welcher dessen Veräusserung oder Verpfändung an einen Dritten bezweckt, ist null und nichtig, und begründet daher keinen wie immer gearteten Anspruch.

Verzeichniss der Cautions-Obligationen.

Gattung	Zinsfuss	Nennbetrag des Capitals	Nennbetrag der halbjährigen Zinsen		Ursprüngliche Zinsen-Termine
		fl.	fl. öst. W.	kr	
Zusammen					

Budapest, den .... 18 ....

Von der k. ung. .... Casse.

Die Zinsen-Zahlung wurde an nachstehende Casse überwiesen:

Bemerkungen.

1. Die Zinsen werden zu den, in diesem Rentenscheine angegebenen halbjährigen Fristen gegen stempelfreie, nach dem beigefügten Formulare ausgestellte Quittung bezahlt.

2. Die Zahlung erfolgt an den Überbringer der gehörig ausgestellten Quittung; die Casse haftet nicht für die Echtheit der Unterschrift der Quittung und für die Identität des Überbringers der Quittung mit der Person des zum Zinsenbezuge Berechtigten.

3. Wer sich gegen mögliche Unterschleife verwahren will, kann gegen Vorweisung dieses Rentenscheines bei der Casse verlangen, dass die Zinsen nur an Denjenigen bezahlt werden, welcher nebst der Quittung auch den Rentenschein vorweiset, oder welcher eine gerichtlich legalisirte Quittung beibringt.

Die Legalisirung der Quittung unterliegt keiner gesetzlichen Gebühr.

4. Wird ein Dritter zur Ausstellung der Quittung ermächtigt, so ist dessen Vollmacht, gerichtlich legalisirt der Casse zu übergeben.

5. Nach dem Tode des Ehemannes gebührt jedenfalls der Zinsengenuss der Witwe. Wenn aber der Rentenschein nicht auf ihren Namen lautet, so hat sie im Wege der vorgesetzten Militärbehörde die Ausfertigung einer Bescheinigung desjenigen General-Commando, in dessen Bezirke sie wohnt, des Inhaltes zu erwirken: dass die Gattin zum Bezuge der Zinsen berechtiget sei. Diese Bescheinigung ist von der Witwe — oder in ihrem Namen — jener Casse zu übergeben, bei welcher die Zinsen bisher bezogen wurden, oder künftighin behoben werden wollen.

6. Die Zinsen werden bei der .... Casse in .... oder auf Verlangen der Partei auch bei den kön. ungarischen Steuerämtern bezahlt. Dieses Verlangen hat die Partei, unter Vorweisung des Renten-

Scheines entweder bei derjenigen Casse, bei welcher die Zinsen zuletzt behoben wurden, oder bei Derjenigen, bei welcher sie künftighin behoben werden wollen, anzuzeigen.

7. Geräth der Rentenschein in Verlust, so hat der Eigenthümer desselben, im Wege seiner vorgesetzten Behörde, um Ausfertigung eines neuen Rentenscheines einzuschreiten, in diesem Einschreiten alle wesentlichen Merkmale, d. i.: Nummer, Datum und halbjährigen Zinsbetrag, oder doch wenigstens das Jahr der Ausstellung des verlorenen Rentenscheines ausführen; zugleich aber auch einen Revers des Inhaltes beizulegen: dass er aus dem in Verlust gerathenen (mit allen wesentlichen Merkmalen zu bezeichnenden) Rentenscheine keinen wie immer gearteten Anspruch erheben könne und werde. Wären ihm die wesentlichen Merkmale des Rentenscheines nicht bekannt: so hat er vorerst durch seine vorgesetzte Behörde um Mittheilung derselben anzusuchen, um hienach den Revers ordnungsmässig ausstellen zu können.

Formular der Quittung.

(Rentenschein Nr.................ddto ....pr. ....fl. die
...............................Anlehens.)

Ich bestätige, den Betrag von fl. .... kr.
d. i.:.......................................öst. W. als die halbjährigen, ab
....bis...................................verfallenen
und mir, laut des oben bezeichneten Rentenscheines, gebührenden, mit dem gesetzlichen Steuerabzuge belegten Zinsen aus der k. ....Casse in ____________
............................richtig erhalten zu haben.

....am ....

(Ort und Tag der Ausstellung)

. . . . (Unterschrift)

O. *minta az 1878. évi 51074. számhoz.*

A m. kir. központi állampénztár.

....kötvényeket illető

katona-házasság-biztositéki, letéti és járadéki okmányok

elhelyezési naplója

18..........év..............................havára.

Naplóczikk és melléklet drb.	Kiállitott letéti okmány		Abban foglalt és elhelyezett szelvényes kötvények			Felajánló neve	Kiállitott járadéki okmány						A kamatnyugtázásra feljogositott neve
	száma	kelte	sorozata	száma	névért. egyenként frt		száma	kelte	névérték összesen frt	a kamatozás kezdete	1/2 évi kamat frt	kr	

P. *minta az 1878. évi 51074 számhoz.*

A m. kir. központi állampénztár.

Katona-házassági biztositékul felajánlott ....kötvények

törlesztési naplója

18 . . év .... havára.

Napló-czikk és mell. drb.	Felajánlott és megsemmisitett szelvényes kötvények					Kamat-téritmény kész-pénzben		Jegyzet
	sorozata	száma	tőke összege		a kamatozás megszüntének ideje			
			egyenként	összesen				
			frt			frt	kr	
	Áttétel							

R. *minta az 1878. évi 51074. számhoz.*

A m. kir. központi állampénztár.

Katona-házassági biztositékul ajánlva volt és megsemmisitett kötvények

megujitási naplója

18.........év..havára.

Napló-czikk és mell. drb.	Kiállitott szelvényes kötvények									Jegyzet
	sorozata	száma		fokozata	darabszáma		összege		a kamatozás kezdete	
		mely időtől	meddig				egyenként	összesen		
							p. forint			
	Áttétel									

S. *minta az 1878. évi 51074. számhoz.*

M. kir. központi állampénztár.

....kötvényeket illető

katonaházassági biztositékokról szóló letéti és járadéki okmányok

törlesztési naplója

18........év..havára.

Napló-czikk és mell. drb.	Törlesztett letéti okmány		Abban foglalt és visszaszolgáltatandó szelvényes kötvények					Törlesztett járadéki okmány				Jegyzet
	száma	kelte	sorozata	száma	névért. egyenkint frt.			száma	kelte	névért. összesen frt	a kamatozás megszüntének ideje	
	Áttétel											

154.

A m. kir. pénzügyministernek 54,122. számu rendelete,

a röperőműveknek és répalétartályoknak az erjürméret termelő-képessége szerinti szeszadó átalányozásnál leendő beszámitása iránt.

A szeszadóról szóló 1878. évi XXIV. törvényczikk 29. §-a alapján, az osztrák cs. kir. pénzügyministeriummal egyetértőleg rendeltetik, hogy a szeszfőzdékben répalé nyerésre alkalmazott röperőművek (Centrifugen) dobjai, valamint a répalétartályok, vagyis azon tartályok, melyek a répalének az élesztőszer hozzávegyitése előtt vagy az erjedés megkezdése előtt leendő befogadására szolgálnak, az erjürméret termelő-képessége szerinti szeszadó átalányozásnál, a szeszadótörvény 27. §-ának 3-ik pontjában emlitett keverő-kádak stb. közé soroztassanak.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 30-án.

155.

A m. kir. pénzügyministernek 58,773. számu körrendelete,

az anyakönyvi és telekkönyvi kivonatok bélyege tárgyában.

A kir. törvényszékek, biróságok, gyámhatóságok és községi jegyzők által hivatalos czélokra kivánt telekkönyvi és anyakönyvi kivonatoknak bélyegmentes kiállithatása, valamint a községek által az anyakönyvi kivonatok helyett egyesek családi viszonyairól kiállitott bizonyitványok bé-

lyege tárgyában, a m. kir. bel- és igazságügyi ministeriumokkal egyetértőleg kiadott körrendeletnek alábbi lenyomata a pénzügyigazgatóságok és illetékkiszabási hivatalokkal tudomás és megfelelő alkalmazkodás végett közöltetik.

Kelt Budapesten, 1878. évi október hó 30-án.

A törvényhatóságok közigazgatási bizottságaihoz 1878. évi október hó 30-án 58,773. sz. alatt intézett körrendelet mása.

Miután az illetékszabás 79. tétele *b)* pontjának azon rendelkezése, hogy a hatóságok és hivatalok által hivatalos czélokra szükségelt okiratok, addig, a mig kizárólag ily czélra használtatnak, bélyegmentesek, a gyakorlatban — különösen a hivatalból kivánt anyakönyvi és telekkönyvi kivonatokat illetőleg — eltérően alkalmaztatik, továbbá, miután a községek által egyesek családi viszonyairól az anyakönyvi kivonatok helyett kiállitott bizonyitványok bélyegzésében különféle eljárás követtetik, a m. kir. belügyi és igazságügyi ministeriumokkal egyetértőleg kijelentetik s rendeltetik:

1. Hogy a kir. törvényszékek és biróságok által hivatalból bekivánt anyakönyvi kivonatok; 2. a gyámhatóságok által szintén hivatalból bekivánt anyakönyvi kivonatok, valamint a telekkönyvi kivonatok; végre 3. a községi jegyzők által a leltárak kiegészitéseül az 1877. évi XX. t. cz. 237. §-a értelmében szó- vagy irásbelileg kikért telekkönyvi kivonatok, valamint az idézett törvényczikk 230. §-a értelmében a kiskoruak születéséről kért anyakönyvi kivonatok, addig, mig a mondott vagy más valamely hivatalos czélra használtatnak, bélyegmentesek.

Határozottan kijelentetik, hogy a községi jegyzők egyedül a mondott czélra kérhetik a kivonatok bélyegmentes kiszolgáltatását, s hogy az anyakönyvi kivonato-

kat illetőleg, kérelmök csakis a kiskoruak születési bizonyitványaira nézve teljesitendő, ellenben más anyakönyvi kivonatokra nézve megtagadandó.

A telekkönyvi hivatalok és az anyakönyvvezetők a bélyegmentesen kiadott kivonatokra a czélt és az esetet, melyre azokat bélyegmentesen kiszolgáltatják, mindig pontosan rávezetni tartoznak.

A gyámhatóságoknak különösen kötelességévé tétetik, hogy az anyakönyvi kivonatok (családi értesitők), valamint a telekkönyvi kivonatok bélyegmentes kiadását csakis hivatalos czélokra kivánják, továbbá hogy az ily bélyegmentes kivonatokat mindig saját irattárukban őrizzék meg és a feleknek semmi szin alatt se adják ki.

A községek által az anyakönyvi kivonatok helyett egyesek családi viszonyairól kiadott bizonyitványok bélyegét illetőleg megjegyeztetik, hogy e bizonyitványok rendszerint csak 50 kros állandó bélyeggel látandók el; ha azonban a bennök igazolt születésnek, esketésnek vagy halálozásnak idejét — mint az anyakönyvek leglényegesebb adatát — is magukban foglalják, s e mellett az anyakönyvvezető lelkész által is aláiratnak, miután teljes hitelü anyakönyvi kivonatokat pótolnak, kivévén azon eseteket, a melyekben maga az anyakönyvi kivonat is bélyegmentesen lenne kiállitandó, az 50 kros bélyeggel annyiszor látandók el, a hány születési, esketési vagy halálеset bennök igazoltatik.

A közigazgatási bizottságoknak feladata leend a gyámhatóságokat és községeket e rendelet tartalmáról megfelelően értesiteni; a kir. törvényszékek és járásbiróságok az igazságügyministerium utján, az anyakönyveket vezető lelkészek pedig illetékes egyházi hatóságuk utján, külön nyernek körülményes utasitást.

156.

A m. kir. igazságügyministernek 29,749. sz. körrendelete,

a sümegi kir. közjegyzői állomás megszüntetése tárgyában.

Az 1874. évi XXXV. t.-cz. 5. §-ban nyert felhatalmazás erejénél fogva, s az illető közjegyzői kamara meghallgatása után, az 1874. évi deczember hó 17-ről 4164. és 1876. évi ápril hó 3-án 5411. sz. alatt kelt igazságügyministeri rendelet módositásául rendelem:

A sümegi közjegyzői állomást megszüntetem, s a tapolczai kir. közjegyző hatáskörét a sümegi kir. járásbiróság területére is kiterjesztem.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 6-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

157.

A közmunka- és közlekedésügyi m. kir. ministernek 15,843. számu rendelete,

az állami biztositást élvező vasutak beruházási költségeinek, valamint esetleg más, hasonló szempont alá eső költségeknek utalványozása, elszámolása és nyilvántartása tárgyában.

Az 1875. évi junius hó 22-ről 8916. és f. évi márczius hó 14-ről 2997. szám alatt kelt rendeletek kapcsá-

ban, értesitem a főfelügyelőséget, hogy az állami biztositást élvező vasutak jövőbeni azon beruházási költségeinek, melyeknek esetről-esetre leendő engedélyezését a kormány, 1876. évi május hó 14-én 7556. szám alatt kelt leiratom szerint, a beruházási kölcsön kimeritése utáni időre is kilátásba helyezte, — valamint esetleg más, hasonló szempont alá eső költségeknek utalványozása, elszámolása és nyilvántartása tekintetében, a m. kir. pénzügyminister urral egyetértőleg megállapitott következő határozmányok lesznek irányadók, ugymint:

1. A szabályszerüleg engedélyezett kérdéses beruházások költségei az üzleti számlában a hasonló czélra már kijelölt XX. fejezet 77. czikke, illetőleg a közös pályáknál az ennek megfelelő czikk alatt *b*) betüvel jelzett uj alrovatban számolandók el, s az ezen költségek fedezésére szükséges előlegek a rendes állambiztositási előlegekkel együttesen kérelmezendők, illetőleg hozandók utalványozásra javaslatba.

2. Az ilynemü költségekre adott előlegek után 6%-os kamattal terhelendők meg a vállalatok, és pedig olyként, hogy a 6% előlegek külön könyvelése az évi rendes végleszámolásig függőben hagyassék, s addig (mint például a beruházási kölcsönből megtéritendő számadási törlésekre nézve ez részben még ma is történik) az összes előlegek 4 %-al könyveltetvén, ekkor a külön számlára átviendő összegek végleg számjeleztessenek. A 6%-os kamatok a leszámolási év közepétől számitandók, a 4 %-os számla pedig egyidejüleg megfelelően helyesbitendő.

3. Az ilykép kiválasztott külön előlegek a főfelügyelőség, a m. kir. pénzügyministerium hitelszámvevősége, valamint a vasuttársulatok részéről is külön 6 %-os ezüst előleg-számlára lesznek könyvelendők, s azon nyilvántartandók.

4. A fennebbiekben szabályozott nyilvántartási és elszámolási eljárás, nemcsak a beruházási, hanem a pénz-

ügyminister urral egyetértőleg, esetről-esetre, avagy netán az engedélyezendő költségek természetéhez képest teendő külön intézkedések alapján, más, nem szorosan üzleti természetü, a kormány engedélyétől függő kiadásokra is kiterjesztendő lesz.

5. Hasonlókép a most előirt elszámolási mód lesz alkalmazandó mindazon, az üzleti számla terhére ideiglenesen már engedélyezett kiadások végleges elszámolása tekintetében is, melyeknek a beruházási kölcsönből vagy más alapból való megtéritése világosan ki nem köttetett.

6. A kérdésben forgó előlegek megtéritésére nézve az 1876. évi április hó 27-én kelt beruházási jegyzőkönyv V. czikkének határozmányai lesznek alkalmazandók, oly eltéréssel azonban, miszerint a netán nagyobb összegre fölszaporodott e részbeni költségek megtéritése, külön állami biztositás mellett kibocsátandó kölcsön engedélyezése esetében, már a 30-ik év lejárata előtt is bármikor követelhető. Az 50-ik év természetesen nem a részelőlegek utalványozásától, hanem, mint a beruházási kölcsön biztositására nézve, az 1876. évi január hó 1-től számitandó.

Jelen határozmányok az érdekelt vasuttársulatokra nézve természetesen nem birnak feltétlen kötelező erővel, hanem ugy fogandók fel, hogy a kormány, a helyett, hogy esetről-esetre határozná meg az engedélyezett föltételeket, egyszermindenkorra kijelenti, hogy az illető költségeket csakis a fentebbi határozmányok alapján hajlandó engedélyezni.

Miről a főfelügyelőséget, tudomás és miheztartás végett, oly megjegyzéssel értesitem, miszerint jelen rendeletet az érdekelt vasuttársulatokkal is közöltem.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 12-én.

Péchy Tamás, s. k.

158.

A m. kir. pénzügyministernek 56,518. számu körrendelete,

az illetékek elévülése s a tényleges birtokosoktól való követelése iránt.

Miután több izben tapasztaltatott, hogy az illetékek elévülésére s dologi kezesség alapján való érvényesitésére vonatkozó szabályok nem helyesen értelmeztetnek, megfelelő alkalmazkodás végett, a következőkre figyelmeztetnek a pénzügyi hatóságok és hivatalok:

1. Az illetékek elévülése a hatályon kivül helyezett 1868-ik évi XXI. törvényczikk 86. §-ában, s illetőleg az illetéki szabályok ennek megfelelő 19. §-ában más kellékekhez van kötve, mint az 1876. XV. t.-czikknek ezek helyébe lépett 68. §-ában; mert mig korábban az illetékek csak esedékességök beállta után évülhettek el az esetben, ha az esedékességtől számitott három év alatt nem szorgalmaztattak vagy biztosittattak, jelenleg az illetékek — minden különbség nélkül arra, vajjon fizetési meghagyás kézbesittetett-e, illetőleg az illeték esedékes lett-e, vagy nem — akkor évülnek el, ha az illeték-kiszabás alapját képező jogügylet vagy haláleset bejelentésének napjától számitva öt év alatt ki nem vettetnek, vagy pedig a kivetés napjától számitva öt év alatt nem szorgalmaztatnak, vagy biztosittatnak.

Mig tehát azelőtt az illetékek csak az esetben évültek el, ha az illeték esedékessé válása után nem szorgalmaztatott vagy biztosittatott, jelenleg az esetben is beáll az elévülés, ha a kivetés elmulasztatik; ellenben mig azelőtt az elévülési idő csak három évet tett s az elévülés félbeszakitásánál is egyedül a félbeszakitástól számitott három év kivántatott meg az elévüléshez, jelenleg az elé-

vülési idő mindkét esetben öt évet teszen, s a pótilleték is csak az esetben évül el, ha az eredeti illeték, kivetésétől számitandó öt éven belül, nem szorgalmaztatik vagy biztosittatik.

Az elévülésre vonatkozó többi határozmányok, nevezetesen: *a)* hogy a bejelentés elmulasztása esetében az egyszeres illeték nem évül el, *b)* hogy a fölemelt illeték három év alatt évül el, *c)* hogy a felek a szabályellenesen bevételezett illetéket a befizetés napjától számitandó három éven túl vissza nem követelhetik, végre *d)* hogy a kincstár azon kiváltságos előjoga, miszerint az illetéket esedékességétől számitandó két évig, s ha az illeték ezen időn belül telekkönyvileg biztosittatott, azon túl is dologi elsőbbséggel követelheti, (141. §.) jelenleg is érvényben vannak; az utóbbi azonban oly változtatással, hogy birói árveréseknél, s illetőleg vételárfelosztásnál — de csakis ezeknél — az ingatlant terhelő illeték az 1876. évi XV. t.-cz. 67. §-a értelmében visszahatólag három évi elsőbbséggel érvényesithető, ellenben önérthetőleg oly esetekben, midőn az illeték a fizetési meghagyás kézbesitésekor az 1876. évi XV. t.-cz. 68. §-a értelmében már elévült, ez illeték érvényesitésének egyátalán nincs helye.

Ezen eltérő elévülési szabályok gyakorlati alkalmazása tekintetében megjegyeztetik, hogy átalános jogi elvek szerint mindazon illetékeknél, melyekre nézve az elévülési idő már az 1876. évi XV. t.-czikk hatálybelépte előtt megkezdődött, vagyis a melyek 1876. évi augusztus hó 1-je előtt lettek esedékesek, az elévülés föltételei jelenleg is az idézett törvényczikk hatálybalépte előtt átalán érvényben volt elévülési szabályok szerint itélendők meg; ellenben mindazon illetékekre nézve, melyek az 1876. évi XV. t.-cz. hatálybalépte előtt esedékesek még nem lettek, vagy a melyekre nézve az elévülés ideje e törvényczikk hatályba lépte után félbeszakittatott, az elévülés kérdésének megitélésénél egyedül az ujabb szabályok irányadók, olyfor-

mán azonban, hogy ezen illetékeknél az elévülési idő kezdete az 1876. évi XV. törv.-czikk hatályba lépésénél, vagyis 1876. évi augusztus 1-jénél korábbi időre nem tehető.

2. Az 1876. évi XV. t.-cz. 71. §-át illetőleg megjegyeztetik, hogy miután ennek rendelkezése szerint az ingatlanokat terhelő illetékek az ingatlan birtok tényleges birtokosa által fizetendők, s a magánkézből megvett birtokot terhelő illeték a vevőre is átszáll, nem szenved kétséget, hogy mindazon illetékek, melyek az idézett törvény hatálybalépte, vagyis 1876. évi augusztus 1-je óta kötött jogügyletek után irattak elő, első sorban mindig a tényleges birtokos által fizetendők, s hogy ezen főszabály alól kivételnek csakis azon birtokosokra nézve van helye, kik birói árverésen szereztek meg valamely ingatlant.

A korábbi időből eredő jogügyletektől járó illetékeknél a dologi kezesség jelenleg is az illetéki szabályok 139. és 141-ik §-ainak határozmányai szerint itélendő meg.

Megjegyeztetik végül, hogy miután az 1876. évi XV. t.-cz. 71. §-a az illetéki szabályoknak az illetéklerovás iránti kötelezettségről szóló határozmányait hatályon kivül nem helyezte, hanem a dologi kezesség közelebbi és szigorubb meghatározása által csak kiegészitette, az ingatlanokat terhelő illetéki tartozások másod-sorban azoktól is követelhetők, kiket azok fizetésében, a jelenleg is érvényben levő szabályok szerint, egyetemleges vagy jótállási kötelezettség terhel.

Kelt Budapesten, 1878. évi november hó 11-én.

159.

A m. kir. pénzügyministernek 67,112. számú körrendelete,

a kőolajok vámkezelése tárgyában.

A kőolajok vámkezelésénél 1879. január 1-étől kezdve a következő utasitás szerint kell eljárni:

I.

A 28. *d*) tarifatétel alatt emlitett kőolajokhoz tartoznak a némely vidékeken a földből kibugyogó földolajok, hegy-olajok és a tulajdonképeni kőolajok vagy naphták; a kátrány-tartalmu palákból száraz lepárolás (destillatio)által nyert folyékony olajok, a kátrány lepárolása által készitett kátrányolajok, valamint a közönséges barnakőszén- és palakátrány is.

A földolajoknak rendszerint több vegyfolyamon kell átmenniök, mielőtt a fogyasztásnak átadatnak, még pedig előbb a lepároláson, azután a kénsavval való mosás általi tisztitáson, végre a maró-luggal való savtalanitáson.

A földolaj lepárolásánál eleinte a legkönnyebb anyagok illannak el, melyek ligroinnak, benzinnek, petroleumnak, naphtának, petroleum-äthernek, essence de pétrolenak s több efférének neveztetnek; folytatott lepárolásnál ezután rendre nyeretnek a phothogén (tisztitott petroleum), a szolárolajok, végre a nehéz kék- és zöld-olajok és paraffin-olajok, mig a lombik maradványát, az alkalmazott hőmérsékhez képest, aszfalt vagy szén képezi.

A kátrány lepárolásánál eleinte hasonlóképen az ugynevezett könnyü kátrányolajok, nyers phothogén párolognak át, később pedig paraffintartalmu nehéz olajok mutatkoznak, mig a lombikban egy tömeg marad hátra, mely természetes aszfaltként használtatik.

A könnyü kátrányolajok megtisztittatnak, s lepárolás utján, tiszta phothogénné és szolárolajjá bontatnak szét.

A kátránytartalmu palákból nyert folyékony olajok, szintugy mint a kátrányból lepárolt olajok, jelenleg többnyire phothogénnak és szolárolajnak neveztetnek.

A nyers földolaj lepárolásából nyert fentemlitett első termékek a ligroin, benzin, naphta stb., kiváló mérvben gyulékonyak, s világitásra csak részben, különben pedig anyagok oldására és kivonására — p. o. nagyobb menynyiségben kaucsuk-gyártásra — használtatnak.

A phothogén, melynek gyulékonysága csekélyebb és súlya nagyobb, mint az imént emlitett anyag-csoporté, — képezi a szorosabb értelemben vett világitó olajat, tudniillik a mesterséges lámpaolajat. — Az Ausztria-Magyarországon kereskedelmi forgalomba kerülő amerikai világitó-olaj (petroleum) fajsúlya, 12 Reaumur-féle foknál, a tiszta viz súlyának körülbelől 780—790 ezredrésze, mig a galicziai világitó olaj fajsúlya mintegy 810—815-re tehető.

A lepárolási termékek, körülbelől 830 súlyig fel, phothogénnak tekinthetők.

A szolárolajok körülbelől 830—865 fajsúlylyal birnak; könnyebb fajaik világitószerül használtatnak, habár ennek minősége kevésbé kitünő.

A nehéz kék és zöld, valamint a paraffin-olajok, ujabb időben nagy szerepet játszanak a gyertya- és zsiradék-ipar körében.

A mi a kátrányokat illeti, a barnakőszén- és palakátrányok száraz lepárolás utján nyeretnek barnakőszénből és kátránytartalmu palákból, s a 28. a. 1. tarifatétel szerint vámkezelendő másnemü kátrányfajoktól, részint szaglás, részint — különösen pedig a kőszén-kátránytól — a következő kisérlet által különböztethetők meg: A megvizsgálandó kátrányból egy keveset kémüvegcsébe teszünk, s tiszta benzint öntünk föléje. Ha a kátrány a benzinnel összevegyül s ezt azonnal észrevehető módon

zavarossá teszi és megfesti, akkor azt a 28 *d)* tarifatétel szerint kell elvámolni, mig ellenben, ha a benzin tiszta marad vagy nem válik észrevehetően zavarossá, a kátrány a 28. *a)* tarifatétel szerint kezelendő.

II.

A vámtarifa nyers olajokra, melyek előzetes finomitás (raffinirozás) vagy tisztitás nélkül világitási czélokra alkalmasak, tekintet nélkül sürüségükre 100 kilogramonként 3 frt;

egyéb nyers olajokra, melyek 830 foknál nehezebbek, 60 krajczár, ennél könnyebbekre 1 frt 25 kr, félig vagy egészen finomitott olajokra, melyek 850 foknál nehezebbek, 1 frt 50 kr, ennél könnyebbekre 3 frt vámot állapit meg.

Általánosan csak azt lehet megjegyezni, hogy a 3 frt vám alá eső nyers olajok alatt tiszta, tehát átlátszó ugynevezett kőolajok és naphták foglaltatnak, melyek ép oly világosak vagy még világosabbak, mint a vámhivataloknak kiadott és „Nyers olaj — szin-minta a 28. *d)* 2. tételhez“ jelzéssel ellátott állandó minták.

A többi nyers olajokra nézve megjegyzendő, hogy a romániai nyers olaj nagyobbrészt tetemesen nehezebb az amerikainál és hogy ennek következtében az előbbi rendszerint a 60 kros, az utóbbi pedig az 1 frt 25 kros tétel alá esik.

A tisztitott olajok közül 3 frtos tétel alá esnek mindennemü benzin, ligroin és essentiák, mindenféle photogen s a szolárolaj azon könnyü fajai, a melyek még világitásra szolgálnak; 1 frt 50 kros tétel alá pedig a nehéz szolár-olajok, a sárga paraffin-olajok, a kék és zöld olajok, stb., melyek, mint már emlitve volt, a zsiradék-iparnál használtatnak.

Egyébiránt a vámkezelésre nézve, nem az árú neve, hanem ennek minősége, kiválóan sürüsége, irányadó.

III.

A kőolajok sürüségének kipuhatolására a sürmérő (araeometer) használtaik.

1. A kőolajok sürüségének vámhivatali megállapitására szolgáló sürmérő (araeometer), 12 Reaumur-féle fok rendes hőmérséknél, a folyadék sürüségét (sürüségi) fokokban jelzi olyformán, hogy a 12 R. foknyi hőmérsékü tiszta viz 1000 (sürüségi) fokkal egyenlőnek van fölvéve.

A skála 750 foktól 870 fokig terjed, egyes fokokra van osztva és tiz-tiz fokonként számozva.

A 770, 830 és 850 fokokhoz tartozó osztóvonások, melyek a különböző vámtételek határait képezik, számaikkal együtt vörös festékkel jelölvék. A folyadék hőmérsékének megállapitására külön hőmérő szolgál, melynek skálája Reaumur szerint van felosztva.

2. A sürmérő (araeometer) alkalmazásánál a következő elővigyázati szabályok tartandók szem előtt:

a) A megvizsgálandó folyadéknak eléggé mély és tág hengerded üvegedényben kell lenni, mely a műszernek a folyadékban való lebegésére megkivántató terjedelemmel bir, ugy, hogy a sürmérő az edény falaival egy ponton se érintkezzék. Ezenkivül a folyadéknak az edényben oly magasan kell állania, hogy tisztán ki lehessen venni a műszer orsóján azon pontot, a meddig ez a folyadékba bemerült.

b) A műszert gondosan tisztán kell tartani. Ez tiszta petroleumba való bemártás s ezt követőleg tiszta gyolcs kendővel vagy tiszta lágy itatós papirral való megtörlés által eszközölhető. A megtisztitott műszert, használat előtt meztelen kézzel többé nem szabad érinteni s azt általában is csak az orsó felső végén, a skála legmagasabb pontja fölött kell megfogni.

c) A műszert a folyadékba nagyon ovatosan kell sülyeszteni, a sürmérőt t. i. csak akkor szabadon bocsátani, midőn az a folyadékba majdnem azon pontig merült bele, mely lebegéséhez megkivántatik, mivel különben orsója a sülyedés határán sokkal túl lesz nedvessé, s ennek következtében a műszer nehezebbé válván, igen mélyre merül.

3. A sürüség kipuhatolása aképen történik, hogy a sürmérőt (araeometer) előbb a megvizsgálandó folyadékba sülyesztjük s azután körülbelől egy-két percz mulva, mely időtartam alatt a műszer a folyadék hőmérsékét fogja fölvenni, a folyadék magasságának pontját a skáláról leolvassuk.

A skála leolvasásánál mindig azon pontot kell venni, meddig a folyadék az üveg-csőn emelkedett. Ha ez a pont a skála két osztó-vonása közé esnék, akkor a skála ezen két vonás közé eső részének a műszer merülési határán felül eső töredéke tizedek, vagy ha ez kényelmesebbnek találtatnék, negyedek szerint elbecsülendő, és azon fokszámhoz adandó, mely közvetlenül a merülési határ felett fekvő osztó vonásnak felel meg.

Ezután a hőmérő bocsáttatik a megvizsgálandó folyadékba; a fokokat e műszerről csak akkor kell leolvasni, midőn ez a folyadék hőmérsékét már fölvette, mit arról lehet fölismerni, hogy a higanyoszlop állása percznyi időtartam alatt mit sem változik. Valamely fok hányadrészeit tizedek vagy negyedek szerint kell elbecsülni.

4. A sürmérőnek (araeometer) és hőmérőnek a 3. pont utasitása nyomán észlelt állásaiból, a kőolajok valódi sürüsége a következő módon állapittatik meg:

Ha a folyadék hőmérséke egyenlő 12 Reaumur-féle fokkal, akkor a sürmérő (araeometer) skáláján leolvasott szám, közvetlenül a 12° R. normál-hőmérsékü folyadék valódi sürüségét jelzi.

Ha azonban a hőmérő más hőmérséket jelez, — mely esetben a sürmérő skáláján leolvasott szám „megfi-

gyelt“ vagy „látszólagos sürüségnek“ neveztetik, — akkor a megfigyelt sürüség és a hőmérsék fokszámaiból, az átszámitási táblázat segélyével találtatik meg a folyadék valódi sürüsége.

Az emlitett táblázat két bekezdéssel bir: egy a legfelső vizszintes sorban a sürmérőről leolvasott adatokat, tehát a megfigyelt vagy látszólagos sürüségeket mutatja 750 foktól 890 fokig, tiz-tiz fokonkint haladva; a másik, balra az első függélyes sorban, a Reaumur-féle hőmérő adatait a 0 foktól a 22-ik fokig.

Azon a ponton, hol egy függélyes és egy vizszintes rovat egymást metszik, találtatik a megfigyelt sürüségnek és hőmérséknek megfelelő reductió 12 R. fokra, melynek száma 12 R. fokon alóli hőmérsékeknél a megfigyelt sürüségből levonandó, 12 R. fokon felüli hőmérsékeknél pedig a megfigyelt sürüséghez pótlék gyanánt hozzáadandó a végből, hogy a megvizsgált kőolajnak azon valódi sürüsége kiderüljön, melylyel az a 12 Reaumur-féle foknyi normál-hőmérséknél bir.

Ha p. o. valamely kőolaj megvizsgálásánál, ennek sürüsége a sürmérő fokmutatóján (skála) 810 fokkal figyeltetett meg és a hőmérő a folyadék hőmérsékét 18 R. fokkal jelezte, akkor föl kell keresnünk a legfelső vizszintes sorban a 810. számot, s a hozzátartozó függélyes rovatot mindaddig kell lefelé követnünk, mig azon vizszintes vonalhoz érünk, melyen balra a hőfokokat tartalmazó első rovatban 18. szám áll. A metsző-ponton pótlék gyanánt $5._2$ számot találunk, mely a megfigyelt sürüség fokszámához 810-hez hozzáadva, $815._2$ fokot eredményez, mint az olaj valódi sürüségét, a 12 R. foknyi normálhőmérséknél.

Mint már fennebb emlitve volt, a megfigyelt sürüség a táblázat legfelső vizszintes sorában 10—10 fokonkint halad. Bármely esetben elegendő, ha a megfigyelt sürüséghez legközelebb fekvő és 10 által osztható számon kezd-

jük a táblázaton a keresést. Igy p. o. ha a sürmérő fokmutatóján, a sürüséget $833._5$ vagy 836 fokkal észleltük volna, az első esetben 830-al, a másodikban 840-nel kezdjük meg a keresést a táblázaton. Szintugy a legtöbb esetben megengedhető, hogy a hőmérő-jelzéseknél egy fok hányadrésze — ha ez egy fél foknál kisebb, tekintetbe ne vétessék, ha pedig egy fél fok, vagy ennél több, egésznek számittassék, vagyis, hogy a táblázaton való keresés a valódi hőmérsékhez legközelebb eső egész hőfokkal kezdessék.

Első példa. Legyen a sürmérő fokmutatóján leolvasott sürüség $863^1/_2$ fok, a folyadék hőmérséke pedig $4^3/_4{}^0$ R., akkor, miután a megfigyelt sürüség . . $863._5$,
és 860 fok megfigyelt sürüségnél s 5^0 R-nál a táblázat szerint levonandó . . . . $-5._7$,
12 R. foknál a folyadék valódi sürüsége . . . $857._8$
leend.

Második példa. Legyen a megfigyelt sürüség $817._0$, a hőmérsék $16._3{}^0$ R., akkor, miután a megfigyelt sürüség . . . . , ... $817._0$,
és 820 fok megfigyelt sürüségnél és 16^0 R.-nál a táblázat szerinti pótlék , ... $+$ $3._4$,
12 R. foknál a valódi sürüség . . . . $820._4$
leend.

5. Azon esetben, midőn a 4. pont utasitása nyomán kipuhatolt valódi sürüség (az t. i., mely a 12 R. foknyi normál-hőségnek megfelel), a 770, 830 és 850 foknyi sürüségek valamelyikét $1^1/_2$ fokkal vagy kevesebbel megközeliti, a sürüség vámhivatali megállapitásának végrehajtására kiváló gondot kell forditani, s e czélból a következő módon eljárni:

a) Mindenekelőtt a már megejtett egyszeri vizsgálaton kivül, még két teljes, a 3. pont utasitása szerinti vizsgálatot kell végrehajtani, melyek mindenike előbb a

sürmérőnek, közvetlenül ezután pedig a hőmérőnek a folyadékba való sülyesztéséből áll.

A sürmérő, e vizsgálatok mindenike előtt, megtörlendő (2. pont *b.*) s a hőmérsék a hengeralaku üvegben lévő folyadék mozgatása által, egyenletessé teendő, mi legczélszerübben ugy érhető el, ha egy, alsó végén likacsos lemezkével ellátott pálczikát, a folyadékban föl- és lefelé mozgatunk.

Az ily módon nyert három megfigyelt sürüségből, valamint a három észlelt hőmérsékből a középszámok kivonandók s a további számitás alapjául veendők.

6. A 12 R. fokra való reductio, e középértékek alkalmazásával, a 4. pont utasitása szerint hajtandó végre, mindazonáltal ugy, hogy a hőfok törtrészei is tekintetbe veendők.

Példa. Legyen a megfigyelt sürüség 845.₅ fok, a hőmérsék $17._6{}^0$ R., akkor a 4. pont utasitása nyomán:

miután a megfigyelt sürüség	$845._5$,
és 850 fok megfigyelt sürüségnél, 18 R. foknál a táblázat szerinti pótlék	+ $4._9$,
a 12 R. foknáli valódi sürüséget	$850._4$

fokkal kapjuk meg.

Miután ezen érték közel fekszik a 850 fokhoz, még két vizsgálat hajtatott végre, s az egyiknél a látszólagos sürüség $844._7$ fokkal, a hőmérsék pedig $17._3$ R. fokkal; a másiknál a látszólagos sürüség $845._0$ fokkal, a hőmérsék pedig $17._2$ R. fokkal észleltetett. Most már a következő három megfigyelést birjuk, és pedig:

	megfigyelt sürüség	hőmérsék
	$845._5$	$17._6{}^0$
	$844._7$	$17._3{}^0$
	$845._0$	$17._2{}^0$
Középszám	$845._1$	$17._4{}^0$.

Ezen átlag-értékekkel számitva, ugy találjuk, hogy miután a megfigyelt sürüség 845.1,
850 foknál és 17°-nál a pótlék . . = 4.1,
850 foknál és 18°-nál a pótlék . . = 4.9,
a különbség 1 R. foknál . . . . . = 0.8, tehát
850 foknál és 17.4°-nál a pótlék = 4.1 + 0.8 × 0.4 = + 4.4,
a 12 R. foknáli valódi sürüség = 849.5
leend.

Némi gyakorlottság mellett, már az első megfigyelés alkalmával, azonnal és mindig föl lehet ismerni, hogy az itt tárgyalt eset forog-e fenn, mely még két vizsgálat végrehajtását igényli.

IV.

A vámhivatalok figyelmüket arra is kötelesek irányozni, hogy egészen vagy félig finomitott olajok nem festettek-e sötét szinüekké a végből, hogy mint nyers olajok, kisebb vámtétel mellett hozathassanak be.

Arról, hogy az állitólagos nyers olaj valóban gyanus-e, az által kell mindenekelőtt meggyőződni, hogy a kérdéses olajjal megtöltvén egy szemlecsövet (Visirrohr), ezt függélyesen, 1/2 méternyi távolban gyertyaláng elé tartjuk, s a folyadékon keresztül a láng felé nézünk.

Ha a gyertyalángot igy nem láthatjuk, akkor az ily olajat 28. d. 1. szerint kell kezelni, ha ellenben a gyertyaláng ezen kisérlet alkalmával még elég tisztán kivehető, akkor — ha a fél magát a vámhivatal által megfelelőnek itélt megvámozásnak alávetni nem akarja — az olajnak a hivatal és a fél pecsétjével ellátott 1 liternyi mintája az előljáró hatósághoz küldendő be a végből, hogy szakértő által megvizsgáltassék.

7. Azon iparosok, kik a 28. d. tarifatétel jegyzetének alapján, 770 sürüségi fokon alóli finomitott kőolajat, 100 kilogramonkint 1 frt 50 krral számitandó kedvezmé-

nyes vámtétellel kivánnak behozni — erre azon pénzügyi igazgatóságtól, melyhez lakhelyük tartozik (Budapesten a fővámhivatal igazgatójától), kötelesek engedélyt kieszközölni, kijelentvén, hogy a kőolajat mi czélra szükséglik.

Ezen engedély csakis a kaucsuk-, fénymáz-kencze (Lackfirniss) vagy olajfesték-gyártás czéljára, s az illető olajok denaturálása mellett, adatik meg.

A kaucsukgyártásra szánt olajok, kaucsuk-ragaszszal (Kautschuk-Kitt) denaturáltatnak, még pedig minden 100 liter olajnál 20 dekagram kaucsuk-ragasz használandó oly módon, hogy a valamely adott olajmennyiség denaturálására forditandó összes kaucsuk-ragasz — melynek nyúlós és ragadós minőséggel kell birnia — egy tág edényben a denaturálandó olaj huszadrészével leöntetik, meglágyittatik, s jól elkevertetik, azután ezen tömeg, folytonos keverés mellett, az olaj hátralevő részével vegyittetik.

A fénymáz-kencze- és olajfesték-gyártásra szánt kőolajok, terpentinolajjal denaturálandók oly formán, hogy a kőolaj minden 100 literjére 10 liter terpentinolaj vétetik, s folytonos keverés mellett a kőolaj közé vegyittetik.

A kaucsuk-ragaszt és terpentinolajat, valamint a denaturáláshoz szükséges edényeket, készülékeket és munkásokat a gyárak kötelesek szolgáltatni s az ellenőrzés esetleges költségeit viselni, ha a denaturálás a hivatalos helyiségeken kivül (gyárban, vagy valamely félreeső tüzmentes helyiségben) eszközöltetik.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 6-án.

Táblázat

a kőolajok alábbi hőmérsékeknél, az üveg-sürmérőn (araeometer) megfigyelt sürüségeinek 12 Reaumur foknyi normálhőmérsékre való átszámitásáról.

(A viz sürüsége 12 R. foknál 1000-rel van fölvéve.)

Hőmérsék Reaumur szerinti fokokban	Megfigyelt sürüség														
	750	760	770	780	790	800	810	820	830	840	850	860	870	880	890
	Levonandó:														
0°	11.7	11.5	11.3	11.1	10.9	10.7	10.5	10.4	10.2	10.1	10.0	9.9	9.8	9.7	9.6
1°	10.7	10.5	10.3	10.1	10.0	9.8	9.6	9.5	9.4	9.3	9.1	9.0	8.9	8.9	8.8
2°	9.7	9.5	9.4	9.2	9.0	8.9	8.8	8.6	8.5	8.4	8.3	8.2	8.1	8.1	8.0
3°	8.7	8.6	8.4	8.3	8.1	8.0	7.9	7.8	7.7	7.6	7.5	7.4	7.3	7.2	7.2
4°	7.7	7.6	7.5	7.3	7.2	7.1	7.0	6.9	6.8	6.7	6.6	6.6	6.5	6.4	6.4
5°	6.8	6.6	6.5	6.4	6.3	6.2	6.1	6.0	5.9	5.9	5.8	5.7	5.7	5.6	5.6
6°	5.8	5.7	5.6	5.5	5.4	5.3	5.2	5.2	5.1	5.0	5.0	4.9	4.9	4.8	4.8
7°	4.8	4.7	4.6	4.6	4.5	4.4	4.3	4.3	4.2	4.2	4.1	4.1	4.0	4.0	4.0
8°	3.8	3.8	3.7	3.6	3.6	3.5	3.5	3.4	3.4	3.3	3.3	3.3	3.2	3.2	3.2
9°	2.9	2.8	2.8	2.7	2.7	2.6	2.6	2.6	2.5	2.5	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4
10°	1.9	1.9	1.8	1.8	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.6	1.6	1.6	1.6
11°	1.0	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
12°	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
	Hozzáadandó:														
13°	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8	0.8
14°	1.9	1.9	1.8	1.8	1.8	1.7	1.7	1.7	1.7	1.7	1.6	1.6	1.6	1.6	1.6
15°	2.8	2.8	2.7	2.7	2.7	2.6	2.6	2.5	2.5	2.5	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4
16°	3.8	3.7	3.7	3.6	3.5	3.5	3.4	3.4	3.4	3.3	3.3	3.3	3.2	3.2	3.2
17°	4.7	4.6	4.6	4.5	4.4	4.4	4.3	4.2	4.2	4.1	4.1	4.1	4.0	4.0	4.0
18°	5.7	5.6	5.5	5.4	5.3	5.2	5.2	5.1	5.0	5.0	4.9	4.9	4.8	4.8	4.8
19°	6.6	6.5	6.4	6.3	6.2	6.1	6.0	5.9	5.8	5.8	5.7	5.7	5.6	5.6	5.6
20	7.5	7.4	7.3	7.2	7.1	7.0	6.9	6.8	6.7	6.6	6.5	6.5	6.4	6.4	6.3
21°	8.5	8.3	8.2	8.1	7.9	7.8	7.7	7.6	7.5	7.4	7.4	7.3	7.2	7.2	7.1
22°	9.4	9.2	9.1	8.9	8.8	8.7	8.6	8.4	8.3	8.2	8.2	8.1	8.0	8.0	7.9

160.

A m. kir. pénzügyministernek 64,785. számu körrendelete,

a pamutfonalak, pamut- és gyapjuszövetek vámkezelése tárgyában.

Az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról szóló 1878. évi XXI. törvényczikk végrehajtása czéljából, egyetértőleg a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriummal, valamint az osztrák cs. k. pénzügy- és kereskedelmi ministeriummal, a pamutfonalak [vámtarifa 30. *a*), *b*), *c*)], továbbá a fonalak finomsága szerint vámkezelendő pamutszövetek [v. t. 36. *a*), *b*), *c*)] és a külön meg nem nevezett gyapjuárúk (v. t. 38. *c*) 1., 2., 3. pont és jegyzet) megvizsgálására vonatkozó utasitások, mellékelve, oly megjegyzéssel küldetnek meg, hogy ezen utasitások az uj vámtarifát magában foglaló 1878. évi XXI. törvényczikkel egyidejüleg lépnek életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 5-én.

Utasitás

a pamutfonalak vámhivatali megvizsgálására nézve.

A fonalak tarifa szerinti osztályozása.

A vámtarifa 30-ik szakasza a pamutfonalakat finomságuk szerint következőkép osztályozza:

a) angol számozás szerint a 12-ik számig;
b) 12. számon felül egész a 30. számig;
c) a 30-ik számon felül;
} egyes vagy kettős fonalak.

Hármasával vagy többesével sodrott, valamint a kisebb forgalom számára kiszerelt fonalak (tekintet nélkül a finomságra s arra, vajjon egyesével vagy többesével sodrottak), egy és ugyanazon vám alá esnek.

Matring és cops (buga).

Az *a*), *b*) és *c*) alatt felsorolt fonalak a kereskedésben rendesen vagy matringokban (in Strähnen Bündelgarne) vagy „cops"-okban, t. i. az orsóról lehuzott csévéken (Spulengarne) fordulnak elő a kereskedelemben, és vagy angol vagy franczia (méter) rendszer szerint vannak számozva.

A fonalak számozásának rendszerei.

A pamutfonalak vámozásánál az angol számozás lévén elfogadva, a fennemlitett, egymástól lényegesen eltérő két számozási rendszer közti különbség — különösen a matringokban előforduló fonalaknál — nagy fontossággal bir.

Egy angol matring 7 pászmát (Gebinde) s minden pászma 80 fonálszálat tartalmaz, melyből mindegyik 1·372 méter (nyujtva = 0·686 m.) hosszu. Az egész matring tehát = 768 méter, vagyis 840 yard hosszuságu fonalat foglal magában. Angol számozás.

Egy angol fontra vagyis 453·6 gramra eső matringok száma, a fonálszámot képezi.

Egy franczia (méter-rendszer szerinti) matring: 10 pászmából s minden pászma 70 fonálszálból áll. Franczia (méterrendszer szerinti) számozás.

Minden fonálszál hosszasága 1·428, nyujtva 0·714 méter. Az egész matring tehát 1000 méter hosszuságu fonalat tartalmaz.

Az 500 gramra eső matringok száma képezi a fonálszámot.

Ezen megkülönböztető jelekre a matringok száma megvizsgálásánál különös figyelemmel kell lenni, s főkép arra kell vigyázni, ha vajjon a matringok 7 vagy 10 pászmát tartalmaznak-e s vajjon azoknak hossza kinyujtva, az angol vagy franczia rendszer szerint motolált fonalak mérése céljából, a vámhivataloknak kiadott mértéket túl nem haladja-e. Külső ismervjelek.

A fonálnak angol vagy franczia rendszer szerinti száma olykép állapittatik meg, hogy az angolnál 454 gram (= 1 angol font) és a franciánál 500 gram egy matringnak gramokban kipuhatolt súlyával osztatik. A fonál-szám kiszámitása.

A kettős fonalaknál, melyek az egyenlő számu egyszerü fonálnak kétszeres súlyával birnak, az osztandó számot a kétszeres súly, és pedig az angol számozásnál 908 gram, a franciánál 1000 gram képezi.

A franczia (méter-rendszer szerinti) fonál-

szám ugy változtatik át angol fonálszámmá, ha az 1.18 szorzóval (t. i. az angol és franczia számozás közt a fonál hossza és súlyának aránya szerint kiszámitott különbséggel) szoroztatik.

Példa.

Például:

Egy méter-rendszer szerinti matring súlya 25 gram, a fonál száma tehát 500 : 25 = 20. sz. franczia számozás szerint és 20 × 1.18 = 24 sz. angol számozás szerint.

A copsoknál csak az angol matring fonálhossza és súlya veendő figyelembe.

A fonál számának kipuhatolása számitás nélkül.

A vámozás czéljából nem szükséges a valódi fonálszámot kiszámitani, hanem elégséges annak kipuhatolása, vajjon a vámozandó fonál az angol számozás szerint legalább 12-ik számu, vagy 12-ik számtól 30-ik számig való, vagy 30-ik számon felüli.

Ennek megállapitása a következő módon történik:

a) Matringokba rakott fonalaknál.

Mintasúlyok matringok számára.

Ezen fonalak megvizsgálása czéljából a vámhivatalok következő 4 mintasúlylyal láttatnak el, és pedig:

angolosan motolált fonalak részére	1.	2 matring	12 ang. sz.	egyes fonál számára	v.	75.599 gram,
		1 „	12 „ „	kettős „ „		
	2.	2 „	30 „ „	egyes „ „		30.239 gram,
		1 „	30 „ „	kettős „ „		
francziásan motolált fonalak részére	3	2 „	12 „ „	egyes „ „	v.	98.423 gram,
		1 „	12 „ „	kettős „ „		
	4.	2 „	30 „ „	egyes „ „		39.369 gram
		1 „	30 „ „	kettős „ „		

súlyokkal.

A matringok összehasonlitása ezen mintasúlyokkal.

Ha tehát a megvizsgálandó fonálból vett
2 angol 7 pászmás matring egyes, vagy
1 „ 7 „ „ kettős fonalat
vagy pedig

2 franczia 10 pászmás matring egyes, vagy
1 „ 10 „ „ kettős fonalat
az angol vagy franczia módra motolált fonalaknak megfelelő angol 12. vagy 30. számu mintasúlyokkal az erre rendelt szigoru mérlegen megmérjük, megkapjuk a szükséges megkülönböztetést.

Azon fonalak, melyek ép oly vagy nagyobb súlylyal birnak, mint a 12. számnak megfelelő mintasúly, 12-tős vagy azon alóli számuak és a 30. *a*) tétel alá tartoznak; azok azonban, melyek könnyebbek mint a 12. sz. és vagy ép oly vagy nagyobb súlylyal birnak mint a 30. számnak megfelelő mintasúly, a 30. *b*) tétel alá sorozandók; ellenben mindazon fonalak, melyek a 30. számnak megfelelő mintasúlynál könnyebbek, a 30. *c*) tétel szerint vámozandók. Tarifa szerint osztályozás.

b) Fonalak „cops"-okban.

Minden oly fonálnál, mely „cops"-okban (azaz as orsóról levont csévékben) fordul elő, az angol matring-fonál hossza (840 yard = 768 méter) és súlya egyedül irányadó.

A kezelés egyszerüsitése czéljából azonban megengedtetik, hogy a vizsgálat egyes fonálnál 84 yardra ($^1/_{10}$ matring) és kettős fonalaknál 42 yardra ($^1/_{20}$ matring) szorittassék. Röviditett eljárás.

A vámhivataloknak ezen fonalak megvizsgálhatása czéljából következő két mintasúly szolgáltatik ki, és pedig: Mintasúlyok „cops"-ok számára.

1.	84 yard = $^1/_{10}$ matring	12 angol sz.	egyes	fonálnak	v.	3.780 gram,
	42 „ = $^1/_{20}$ „	12 „	„ kettős	„		
2.	84 „ = $^1/_{10}$ „	30 „	„ egyes	„	v.	1.512 gram.
	42 „ = $^1/_{20}$ „	30 „	„ kettős	„		

A szükséges hosszuságu fonál a „cops"-ról a különösen e czélra készült motolán gombolyittatik le. Motola.

A motola, melynek körülete épen 1 yardot tesz, számlappal van ellátva, mely a fordulatok számát mutatja 42-ig. A motola állványán lévő $^1|_2$ yard hosszuságu mérték a fonál hosszának ellenőrzésére szolgál, minthogy a legombolyitott matringocskának, 84 egyes vagy 42 kettős fonálnál többet tartalmaznia nem szabad, s kinyujtva $^1/_2$ yard hosszusággal kell birnia.

A motola miként használandó.

A megvizsgálandó egyes fonálból tehát két, a kettősből pedig egy cops veendő és az erre szánt villára szurandó.

Ennekutána a fonálvégek a készüléken lévő függőleges peczkekre egyszer rátekertetvén, a fonál csuszását szabályozó hengerek közé vezetendők és az erre szánt azon rugócskák közé beszoritandók, melyek a sárga gombbal megjelölt küllőn alkalmazvák.

Ezen küllő ugy állitandó, hogy az a számlap kezdőpontjának mindig megfeleljen.

A legombolyitott fonál lemérése a „cops"-ok számára szánt mintasúlyokkal.

Ehez képest egyes fonalakból 42-szeri forgatás által 2 „cops"-ról egyszerre 84 yard, kettős fonálból pedig 1 „cops"-ról 42 yard fonál gombolyittatik le, és a motoláról levétetvén, a „cops"-okban előforduló fonalak számára szánt mintasúlyokkal, a matringos fonalakra nézve fenn előadott módon megméretik.

A szükséges megkülönböztetés a már megmagyarázott módon tünik elő.

Ha például a tarifa 30. *b*) tétele szerint bevallott fonalak (16. és 28. sz.) vizsgálandók meg, a legombolyitott $^1/_{10}$ matring egyes vagy $^1/_{20}$ matring kettős fonálnak a 12. számu mintasúlynál könnyebbnek, ellenben a 30. számunál nehezebbnek kell lenni.

Azon „cops"-ok (buga) kiválasztásánál, melyekről a megvizsgálásra szánt fonál legombolyitandó, óvatosan kell eljárni.

Elővigyázat a „cops"-ban (buga) előforduló fonalaknál.

Ennélfogva minden vizsgálat alkalmával a tartályok különböző helyeiről több cops kiveendő és a fonál finomságára nézve egymással pontosan összehasonlitandó.

Ha azon gyanu forog fenn, hogy a küldeményben a tarifa különböző tételei alá tartozó fonalak fordulnak elő, a fonalak megmérése több „cops"-nál ismétlendő s a tényálladék megállapitandó.

c) Lemért (vetett) lánczfonalak.

A lemért (vetett) fonalak (gescheerte Ketten) a vámhivataloknak összehasonlitás végett kiadott 12. és 30. angol számu — (nyers vagy simitott) egyes, illetőleg kettős fonalat tartalmazó — fonálminták segitségével osztályozandók.

Lemért (vetett) lánczfonalak megvizsgálása.

Ha ezen minták segélyével a lánczokba rakott fonalak száma biztosan föl nem ismerhető, ugy a lánczfonál egyik vége legalább $^1/_2$ yard hosszuságban, a fonál számának megmérés általi kipuhatolása végett levágatik.

Ez esetben annyi fonálszálat kell kiszámlálni, a mennyi $^1/_{10}$ rész egyes, illetőleg $^1/_{20}$ rész kettős fonalu matringnak megfelel, (egyes fonálnál 168 szálat, kettős fonálnál 84 szálat), s azt $^1/_2$ yard hosszuságban lemetszvén, a copsok mintasúlyával kell megmérni.

Ha a minta-súlyokkal való egyszeri megmérés biztos eredményre nem vezet, ugy a lemérést más matringokkal, copsokkal vagy lánczfonalakkal többször is kell ismételni.

Eljárás kétes esetekben.

Ha a fél a minta-súlyokkal való mérés alapján történt osztályozás ellen kifogást emel, a valódi fonálszám lemérés és kiszámitás által a fennjelzett módon lesz meghatározandó.

A matringoknál ugyanis 908 gram (azaz 2 angol font) 2 matring egyes, vagy 1 matring kettős fonál gramokban és decigramokban kipuhatolt súlyával osztandó. A hányados a törtszámok elhagyásával adja a fonál számát.

Ha azonban a 12. és 30. határszámoknál a hányados páratlan, a közelebbi nagyobb fonálszám veendő alapul.

A méterrendszer szerint motolált fonalaknál 1000 gramot kell a matringok súlyával elosztani és az ekként talált méterrendszer szerinti fonálszámot 1·18 számmal szorozni.

A szorzat az angol fonálszám.

A copsoknál ily esetekben 10 különböző copsról egy-egy tized matring egyes, vagy 5 különböző copsról egy-egy tized matring kettős fonalat kell letekerni, és ennek kipuhatolt súlyával 454 gramot (= 1 angol font) el kell osztani. A fonálszám ép ugy kitünik, mint a matringoknál.

E szerint kell tehát az osztályozásnak történni.

Általános óvatosságok.

A tarifa szerinti osztályozáshoz szükséges fonálmintákat különös óvatossággal kell kiválasztani.

Ugyanis, miután az illető bál külső boritéka eltávolittatott, nemcsak a kivül, hanem a belül fekvő kötegekből (Bündel) is kell matringokat kivenni.

A copsoknál különösen arra kell ügyelni, hogy a ládák vagy hordók nincsenek-e közfalak által szétosztva, mely esetben az egyes osztályok külön finomságu copsokat tartalmaznak.

A 30-as számon felülieknek bevallott fonalak.

A 30. angol számon felülieknek bevallott fonalaknál, különös vizsgálat — szembeötlő valótlanság esetét kivéve — nem szükséges.

Utasitás

A fonal finomsága szerint megvámozandó pamutszövetek mikénti megvizsgálása iránt.

A pamutszövetek tarifa szerinti beosztása.

A vámtarifa 36. szakasza értelmében, a pamutszövetek az azokban előforduló fonalak finomsága és azok sürüsége szerint közönséges, finom és legfinomabbakra osztatnak fel.

Közönséges pamutszövetek azok, melyek 50-es számu vagy annál durvább fonálból készültek. Az ily szövetek, ha 5 milliméternyi négyszögben 38 vagy kevesebb szál foglaltatik,

közönséges simák vagy közönséges mustrásak; ha azonban 5 milliméternyi négyzetben 38 szálnál többel birnak, tekintet nélkül arra, vajjon simák avagy mustrásak-e, mint közönséges sürük kezelendők.

Finom pamutszövetek azon sima vagy mustrás szövetek, melyek 50-es számunál finomabb, de legfeljebb 100-as számu fonálból vannak szőve, mig végre:

Legfinomabb pamutszöveteknek tekintendők azon sima vagy mustrás szövetek, melyek a 100-as számunál finomabb fonálból készülvék.

Előleges megjegyzések.

A fonál finomságát (fonálszámot) azon súlyból lehet fölismerni, melylyel az bizonyos hosszuság mellett bir.

Egyenlő nagyságu szövetdarabok, a szálak egyenlő száma mellett, kisebb súlylyal birnak, ha finomabb, nagyobb súlylyal, ha durvább fonálból állanak.

A vámtarifa szerint a pamutszöveteknél csak az 50-es és 100-as angol fonálszámok képeznek határt.

Egyenlő finomságu fonalakból álló szövetek súlya bizonyos térfogat után növekszik vagy kisebb lesz, a szövetek sürüségéhez képest. Nagyobb ugyanis a szövet súlya, ha több, kisebb a súlya, ha kevesebb szál esik ugyanazon térméretre.

Annak megvizsgálása czéljából tehát, vajjon valamely szövet az 50-es vagy 100-as számunál durvább vagy finomabb fonálból áll-e, mindenekelőtt az 5 milliméternyi oldalu négyszögre eső szálakat kell megszámlálni és azután egy meghatározott térméretü szövet súlyát kipuhatolni.

Normálszövetek.

Kisérletek által megállapittatott, hogy:

100 négyszögméter szövet 50-es számu fonálból, ha 5 milliméternyi □-re 38 szál esik . . . . 10 kilót,

s 100 négyszögméter szövet 100-as számu fonálból, ha 5 milliméternyi □-ben 38 szál esik . . . . 5 kilót

nyom, tekintetbe véve már a szövetben lévő kikészitési anyagot.

Ezen normálszövetek alapján kiszámittatott és a jelen utasitás végén lévő táblázatban kitétetett, mennyit nyom 1 négyszögméter vagy 100 négyszögméter szövet 50-es, illetőleg 100-as számu fonálból, ha 5 milliméternyi négyzetben

a normális 38 szálnál több vagy kevesebb foglaltatik. Az ilykép kiszámitott súlyokat normális súlyoknak nevezzük; azok a táblázatban mindenféle sürüségü szövetekre nézve (1-től 60 szálig 5 milliméternyi négyzetben) ki vannak tüntetve.

Normálsúlyok.

Ezen normálsúlyok képezik az alapot a pamutszövetek tarifaszerinti osztályozásánál, ugy, hogy a szövetfonál finomságának minden más módon való kipuhatolása ki van zárva.

Az tehát, hogy a szövet egyes szálai finomabb vagy durvább fonálból állanak, mint azon átlagos finomság, mely a normálsúlyok segitségével kipuhatoltatott, nem jő tekintetbe. Egy közönséges szövetben tehát az 50-es számunál finomabb, egy finom szövetben pedig a 100-as számunál finomabb fonal is lehet, ha ezen finomabb fonalak mellett megfelelő mennyiségü durvább fonal is foglaltatik a szövetben, melynek folytán a súly az 50-es vagy 100-as számu fonálnak megfelelő átlagos finomságot mutat. Ugyanily módon a legfinomabb szövetekben a 100-as számunál durvább fonalak is lehetnek.

Pamutszövetek, melyekben lenfonalak is foglaltatnak, épen ugy vámozandók, mint a tisztán pamutból való szövetek.

Ha tehát kipuhatoltatott, hogy egy szövetben hány szál esik 5 milliméternyi négyzetre, és hogy ezen szövetnek egy bizonyos térmérték után mennyi a tényleges súlya: már csak ezen súlyt kell az emlitett táblázatban az illető szálmennyiség után kitett normálsúlylyal összehasonlitani.

A vizsgálat ezen módja szerint, mely mérési rendszernek neveztetik, az 5 milliméternyi négyzetben 1—60 szálat tartalmazó szövetek: (Mérési rendszer. (Nagyobb szövetdarabok mérlegelése.)

a) közönségesek, ha 1 vagy 100 négyszögméter épen annyit vagy többet nyom, mint az 50-es számu fonálból álló szövetnek megfelelő normális súly;

b) finomak, ha 1 vagy 100 négyszögméter súlya épen olyan vagy nagyobb a 100-as számu fonálból álló szövetnek megfelelő normális súlynál, de kisebb az 50-es számu fonálból szőtt szövet súlyánál; végre

c) legfinomabbak, ha 1 vagy 100 négyszögméter kevesebbet nyom a 100-as számu fonálból álló szövet normálsúlyánál.

Egy másik röviditett és egyszerüsitett eljárás (a mintarendszer) abból áll, hogy a vizsgálat kis szövetszeletekre szorittatik és az összehasonlitásnál (mérésnél) külön súlyok (mintasúlyok, fonál-súlyok) használtatnak, melyek az 5 milliméternyi négyzetre eső szálak számának megfelelőleg, a szövetszeletekkel egyenlő nagyságu 50-es és 100-as számu fonálból álló szövetek normálsúlyát mutatják. (Mintarendszer. (Szövetszeletek mérlegelése a készüléken.)

A mintasúlyok 250 négyszögcentiméternyi 50-es számu fonálból álló szöveteknek felelnek meg.

Minthogy azonban az 50-es fonálból álló szövetek súlya épen kétszer oly nagy, mint a 100-as számu fonálból álló szöveteké, az 50-es számu fonálból álló 250 négyszögcentiméternyi szövetdaraboknak megfelelő súly a 100-as számu fonálból álló kétszer olyan nagy, azaz 500 négyszögcentiméternyi szövetdarabnak meg is felel.

Az 50-es számig való fonalakból szőtt kel-

mékből tehát egy 250 négyszögcentiméternyi, az annál finomabb fonálból állóknál pedig mindig két 250 négyszögcentiméternyi (összesen tehát 500 négyszögcentiméternyi) szeletet kell a mintasúlyokkal összehasonlitani.

Ezen eljárásnál nincs szükség a mintasúlytáblázatra, mert a mintasúlyok már kifejezik oly szövetszeletek normálsúlyát, melyek 250 négyszögcentiméternyi nagyságuak, s melyek 50-es fonálból készülvék, és illetőleg oly szövetszeletek normálsúlyát, melyek 500 négyszögcentiméternyi nagyságuak és 100-as számu fonálból vannak szőve.

Ezen vizsgálati módnál tehát a pamutszövetek

a) közönségeseknek tekintendők, ha egy 250 négyszögcentiméternyi szelet ép oly nehéz vagy nehezebb,

b) finomaknak, ha egy 250 négyszögcentiméternyi szelet könnyebb, de két ily szelet (=500 négyszögcentiméter) ép oly nehéz vagy nehezebb, és

c) legfinomabb, ha két 250 négyszögcentiméternyi szelet (=500 négyszögcentiméter) könnyebb, mint a szövet sürüségének, azaz: az 5 milliméternyi négyzetben eső szálak számának megfelelő mintasúlyok.

Kezelési eszközök.

A pamutszövetek osztályozása czéljából a vámhivatalok a következő eszközökkel láttatnak el, és pedig:

Fonálszámláló.

1. Egy a szövetek szálainak megszámlálására szolgáló nagyitó üveggel (fonálszámlálóval), melynek négyszögletü kivágása 5 milliméternyi oldalakkal bir, s arra szolgál, hogy az egyik oldal hosszában a lánczszálak, a másik oldal hosz-

szában pedig a vetőlékszálak megszámláltassanak. A szálak ezen számai összeadva adják azon számot, mely a vámtarifában és jelen utasitásban mint az 5 milliméternyi négyzetre eső fonalak száma van megjelölve.

2. Egy metszővas, mely arra szolgál, hogy oly szöveteknél, melyeknél a szálak sürüsége vagy azoknak bonyolódott fekvése miatt a szálak megszámlálása a fonálszámláló üveggel bizonytalannak vagy nehézkesnek bizonyul, a számitás a szálak kitépése által eszközöltethessék. Metszővas.

Ezen metszővas egy hosszas négyszöget képező négy élből áll, melyek közül a két hoszszabb párhuzamosan épen 5 milliméternyi távolságban fekszik egymástól.

Ezen metszővassal a fonálszám megszámlálására szolgáló 5 milliméter szélességü és 4 centiméternyi hosszuságu szövetszalagocskákat lehet kivágni. A lánczszálak megszámlálása czéljából ezen szerszámot egy izben a láncz irányában, másik izben pedig a vetőlék-szálak megszámlálása czéljából a vetőlék irányában kell a szövetre illeszteni és aztán ugy kell reá ütni, hogy ezáltal két 5 milliméternyi szélességü szövetszalagocska vágassék ki. Az ezen szalagocskákban foglalt hosszabb szálak, melyek a rövid szálak egy részének eltávolitása után könnyen megszámlálhatók, képezik az 5 milliméternyi négyzetre eső megszámlálandó láncz- és vetőlékszálakat.

3. Egy sorozat (Garnitur) méterrendszer szerinti súly az áru tényleges súlyának kipuhatolására. Métersúlyok.

4. Egy méterrendszer szerinti mérőpálcza, a szövetek hosszának és szélességének megmérésére Mérőpálcza.

oly esetekben, midőn a szövet térmértéke kipuhatolandó.

Chablone. 5. Egy chablone pléhből, mely két egymásra illő lapból áll és arra van szánva, hogy a szövetből 250 négyszögcentiméternyi szeleteket lehessen kivágni.

Ha a pléhminta használtatik, a vizsgálandó szövetet annak alsó (gombnélküli) lapjára kell illeszteni, a felső lapot pedig a szövetre s illetőleg az alsó lapra olykép fektetni, hogy az egyik lap szögecskéi a másik lapon lévő lyukakba kellőleg beillesztve legyenek.

Ezután a szövetet közvetlenül a chablone körül egy éles ollóval el kell vágni, mire a kellő nagyságu szelet a két pléhlap közt marad. Az alsó lap helyébe a szövetet egy deszkácskára is lehet fektetni, a felső pléhlapot reá tenni s egy éles késsel a szükséges nagyságu szövetszeletet kivágni.

Mintasúlyok. 6. Egy mintasúly-sorozat az 50-es számu fonálból álló 250 négyszögcentiméternyi vagy 100-as számu fonálból szőtt 500 négyszögcentiméternyi szövetszeletek megmérésére.

Ezen sorozat 12 darab súlyból áll, melyek 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 20. és 30. fonálnak megfelelőleg és a normálsúly-táblázattal összhangzólag vannak készitve, s melyek segitségével a gyakorlatban előfordulható minden fonálszámnak megfelelő súly könnyen összerakható.

Rúdmérleg. 7. Egy szigoru rúdmérleg, kisebb — 500 gramnál nem nehezebb — szövetdarabok vagy szeletek megmérésére.

Nagyobb súlylyal biró szövetdarabok a közönséges rúd- vagy tizedes-mérlegeken mérendők meg.

Eljárás a vámkezelésnél.

A fenn előadott vizsgálati módokra nézve megállapitott alapelvekhez képest s a leirt kezelési eszközök segitségével a tiszta pamutszövetek, valamint a lenfonalakat is tartalmazó pamutszövetek megvizsgálásánál, a következő módon kell eljárni:

A fonalak megszámlálása.

Minden vizsgálati rendszernél mindenekelőtt kipuhatolandó, hogy a vizsgálandó szövetben hány szál esik 5 milliméternyi négyszögre.

Mérlegelés, a mérési rendszer szerint. (Nagyobb szövetdarabok mérlegelése.)

A mérési rendszernél a további eljárás többféle lehet:

a) Ott, a hol ez szükséges és lehetséges, a megvizsgálandó szövetből egy négyszögméternyi, azaz olyan hosszu darab vágatik le, hogy a szövet szélességének figyelembevételével egy négyszögméter kerüljön ki (pl. egy 80 centiméter szélességü szövetnél 125 centiméter hosszuságu darab). Ezen szövetdarabot le kell mérni [1]) és a normálsúly-táblázatban az ugyanannyi szállal biró 50-es vagy 100-as számu fonálból készült szövet négyszögméterére kiszámitott normálsúlylyal összehasonlitani [2]), a vizsgálandó szövetből 2, 3, 4 vagy tetszés szerint több négyszögméternyi darab is vehető, csakhogy ez esetben az ugyanannyi szállal biró 50-es vagy 100-as

[1]) Ezen leméréşnél a gramok tört részei rendesen figyelmen kivül hagyhatók s csak oly esetekben, melyekben a mérés eredménye mutatja, hogy a szövet olyan finomságu fonálból készült, melynek száma a finomság döntő számához nagyon közel áll, kell a deci- és centigramokat is pontosan kipuhatolni.

[2]) A normálsúly-táblázat azon függőleges rovatában, melynek felirása „az 5 milliméternyi □-re eső fonálszálak száma,“ a fonálszálak azon számát kell keresni, mely a szövetben előfordul, s aztán az ezen számnak megfelelő vizirányos rovat azon helyén, hol ezt az „1 □ méter, gram“ czimü függőleges rovat áthasitja, megtaláltatik gramokban kifejezve azon normálsúly, melylyel a lemért szövet súlya összehasonlitandó. Lásd az 1. példát.

számu fonálból álló szövetnek egy négyszögméterére eső, a normálsúly-táblázatban kitett súlyt is 2-, 3-, 4- s illetőleg többszörösen véve kell összehasonlitani a szövetdarab súlyával. [3])

b) Ha 1 vagy több, de egész négyszögméternyi szövetdarab nem vágható le a vizsgálandó szövetből, az épen meglévő levágott vagy levágható rész, esetleg az egész darab vétetik alapul, annak területe megméretik oly módon, hogy a hossza a szélességgel szoroztatik, a súlya kipuhatoltatik és az egyszerü hármasszabály (Regel de tri) segitségével az egy vagy száz négyszögméterre eső súly kiszámittatik. Az ilykép kiszámitott súly aztán összehasonlittatik az ugyanazon fonálszámmal biró 50-es vagy 100-as számu fonálból álló normálszövetnek egy vagy száz négyszögméterére eső, a normálsúly-táblázatban kitett súlyával. [4])

Ha a szövet súlya ép oly nagy vagy nagyobb, mint az 50-es számu fonálból álló szövetnek a táblázatban kitett súlya, a szövet minden esetre közönséges, és pedig; ha 38 vagy kevesebb szállal bir és sima vagy sávolyos, akkor közönséges sima; ha 38 vagy kevesebb szálu, de mustrás, közönséges mustrás, ha pedig 38 szálnál többel bir, közönséges sürü.

Ha a szövet könnyebb, mint az 50-es fonálból álló szövetnek a táblázatban kitett súlya, az vagy finom, vagy legfinomabb.

A finomak közé tartozik a szövet, ha a szövetdarab súlya ép oly nagy vagy nagyobb, mint a 100-as számu fonálból álló szövetnek a normálsúly-táblázatban kitüntetett súlya; ellen-

[3]) Lásd a 2. példát.
[4]) Lásd a 3. példa első és második megoldását.

ben a legfinomabbak közé, ha a szövetdarab súlya a 100-as számu fonálnak megfelelő normálsúlynál csekélyebb.

Mintarendszer. (Kis szeletek mérlegelése a készüléken.)

A mintarendszer alkalmazásánál a megvizsgálandó szövetből, a chablone segitségével, a már leirt módon egy 250 négyszögcentiméternyi szeletet kell levágni és azt az 50-es számu fonálból álló szövetnek a fonálszálak számához képest megfelelő mintasúlyokkal megmérni. [5])

Ha a szelet ép oly nehéz, mint a mintasúly, vagy annál nehezebb, a szövet kétségen kivül közönséges, és pedig: ha 38 vagy ennél kevesebb szállal bir és sima vagy sávolyos, közönséges sima; ha 38 vagy ennél kevesebb szállal bir és mustrás, közönséges mustrás; ha pedig 38 szálnál többel bir, közönséges sürü.

Ha a szelet könnyebb a mintasúlyoknál, a vizsgálandó szövetből még egy szeletet kell levágni és azt a mérlegre az előbb kivágott szelethez tenni, igy tehát két 250 négyszögcentiméternyi szeletet kell megmérni a mintasúlyokkal. [6])

Ha ezen két szelet ép oly nehéz vagy nehezebb mint a mintasúlyok, a szövet finom; ha azonban a két szelet összevéve is, még könnyebb a mintasúlyoknál, a szövet a legfinomabbakhoz tartozik.

A különböző vizsgálati rendszerek mikor alkalmazandók.

Ezen utasitás végén a fenn leirt vizsgálati rendszerek szerint követendő vámhivatali eljárás számszerint kifejtett példákkal magyaráztatik meg.

Itt még azon általános elvek állapitandók meg, melyek szerint elhatározandó, hogy bizonyos esetekben, mely vizsgálati rendszer választandó.

[5]) Lásd a 4. példát.
[6]) Lásd az 5. példát.

Oly szöveteknél, melyeknél már az egyszerü megtekintés által biztosan felismerhető, hogy az 50-es számunál jóval durvább, vagy a 100-as számunál jóval finomabb szövetből állanak, a szövetben előforduló fonalak átlagos finomságának további vizsgálása elmaradhat, mert a szövet az első esetben kétségen kivül közönséges, a másik esetben pedig legfinomabb. Az ily szöveteknél tehát csak az vizsgálandó meg, vajjon 5 milliméternyi □ re nem esik-e több 38 szálnál, s ha 38 szál vagy ennél kevesebb esik 5 milliméternyi □-re, vajjon sima-e vagy mustrás, hogy azt a közönséges szövetek illető alosztályába, mint közönséges simát, közönséges mustrást, vagy közönséges sürüt beosztani lehessen.

Oly szövetek, melyeknél egyszerü megtekintés által biztosan föl nem ismerhető, vajjon közönségesek-e vagy legfinomabbak, rendszerint előbb a mintarendszer szerint vizsgálandók meg, ha csak a mérési rendszer alkalmazása elkerülhetlennek nem mutatkozik, mint pl. a szabásos (abgepasst) szövetek, vagy pedig ha a fél kivánja, hogy a vámhivatal a szeletek helyett, a megvizsgálandó szövetből inkább nagyobb darabokat mérjen meg és a vámhivatalnak nincs oka ezen kivánságot más okból megtagadni.

A mérési rendszer azonban mindazon esetben alkalmazandó, melyben a mintarendszer szerinti megvizsgálás eredménye kétséges.

Különös elővigyázat a szövetek megvizsgálásánál.

A szövetek vizsgálásánál egyébiránt különös figyelem forditandó arra, vajjon a szövet mindenütt egyenlő minőségü-e, s vajjon a szövet végein, a honnan a szeleteket szokás kivágni, nem bir-e kevesebb szállal, vagy nem készült-e durvább fonálból, végre nem nehezebb-e a ki-

készitési (appretur) anyag a végeken, mint a szövet belső részében, oly czélból, hogy finomabb szövet csekélyebb vámtétel mellett hozathassék be.

A fonalak száma és azok finomsága, valamint a kikészitési anyag tehát nemcsak a szövet végein, hanem annak tetszés szerint választható más részén is megvizsgálandó.

A vámhivatali kezelésnél ily esetekben olyan szövetdarabok és szeletek veendők alapul, melyek a szövetnek finomabb fonalakat tartalmazó részeiből vágattak ki.

Szövetek különböző sürüségü csíkokkal vagy koczkákkal.

Ugyanezen eljárást kell követni oly szöveteknél, melyekben különböző átlagos finomságu fonalat tartalmazó csíkok vagy koczkák foglaltatnak. Ha egy szövet a fonalak különböző sürüsége által képezett csíkokkal vagy koczkákkal bir, a vámolásnál az 5 milliméterre eső átlagos fonálszám veendő alapul. [7])

Törtek a fonálszámnál.

Oly szöveteknél, melyeknél a fonalaknak 5 milliméternyi □-re eső száma nem képez egész számot, ugy, hogy a szélső fonálnak csak egy része látható a fonálszámláló nyilásában, s melyeknél a mérés eredménye nem eléggé szembeötlő: akkor, ha a fentebbi tünemény nemcsak a láncznál, hanem a vetőléknél is előfordul, az egészen látható fonalak számához még egy szál hozzáadandó és az ilykép kipuhatolt fonálszám veendő a további vizsgálatnál alapul. Ha ellenben az 5 milliméternyi □-re eső szálak megszámlálásánál csak a láncz-fonalaknál vagy csak a vetőléknél mutatkozik törtszám, ugy az figyelmen kivül hagyandó.

[7]) Lásd a 6. példát.

Példák.

1. példa.

Megvizsgálandó egy nyers sima pamutszövet, melynél 5 milliméterre □-ben 30 fonál esik, és melynek szélessége 85 centiméter.

Egy négyszögméter 10.000 négyszögcentimétert tartalmazván, oly czélból, hogy egy négyszögméternyi darabot kapjunk a szövetből, $\frac{10\,000}{85} = 117^{6}/_{10}$ centiméternyi hosszu darabot kell, hogy levágjunk. Ezen darab a mérlegre tétetvén, annak súlya 89 gram.

A normálsúly-táblázat szerint a 30 szál ötvenes számu fonalat tartalmazó szövet négyszögméterjének normálsúlya 78·947 gram, a fentebbi szövet súlya (89 gram) tehát nagyobb lévén ezen normálsúlynál, kiderül, hogy a megvizsgált szövet az 50-es számunál átlag véve durvább fonálból van szőve, tehát a közönséges szövetek közé tartozik, és pedig, minthogy 38 szálnál kevesebbel bir, sima és nyers, a közönséges sima, nyers szövetekhez (36. *a)*, *aa)*, 1.)

2. példa.

A megvizsgálandó szövet fehéritett mustrás pamutszövet (brillantin) 36 szállal, 6 milliméterre □-ben, szélessége 80 centiméter.

A mérésre 3 négyszögméter vétetik $\frac{3 \times 10.000}{80}$ négyszögcentiméter $= \frac{30.000}{80}$ 375 centiméter, tehát a szövetnek azon hossza, melyet le kell vágni, hogy 3 négyszögméternyi darab kikerüljön. A megmérés mutatja, hogy a 3 négyszögméter súlya 302 gram.

A normálsúlyok táblázata szerint egy négyszögméter 36 szálas szövet 50 számu fonálból 94·737 gram súlylyal bir, 3 négyszögméter tehát 3×94.737 = 284.211 gramot nyom.

Minthogy pedig a megvizsgálandó szövet valódi súlya 302 gram, a szövet nehezebb mint a normálsúly, a mi azt bizonyitja, hogy az 50 számunál durvább fonálból van szőve, ennélfogva tehát a közönségesekhez tartozik, és pedig mivel 38 szálnál kevesebbel bir, mustrás és fehéritett, egyszersmind a közönséges mustrás fehéritettek közé (36. *a*), *bb*), 2 tétel).

3. példa.

Megvizsgálandók nyomtatott szabásos pamutkendők, melyeknél 5 milliméterre □-ben 40 szál esik.

Egy-egy kendő 80 centiméter széles és 80 centiméter hosszu, súlya 58 gram.

1. Megoldás, egy négyszögméternyi szövet normálsúlyának kiszámitása által.

80 centiméter szélességet szorozva 80 centiméter hosszusággal, 6.400 négyszögcentiméternyi térfogatot ad.

Ha 6.400 négyszögcentiméter 58 gramot nyom, 10.000 négyszögcentiméter vagy 1 négyszögméter súlya

$$= \frac{58 \times 10.000}{6.400} = 90{\cdot}63 \text{ gram.}$$

2. Megoldás, a meglévő 6.400 négyszögcentiméternek megfelelő normálsúly kiszámitása által.

Minthogy egy négyszögméter (= 10.000 négyszögcentiméter) normálsulya 40 szál 50-es számu fonalat tartalmazó szövetből 105·263 gram, és 100-as számu fonálból 52·632 gram, 6.400

négyszögcentiméternyi darab normálsúlya 50-es számu fonálból

$$\left(10.000 : 105 \cdot 263 = 6.400 : x \quad \text{azaz} \quad \frac{105.263 \times 6.400}{10.000}\right) = 67 \cdot 368 \text{ gram,}$$

100-as számu fonálból pedig ennek fele $\left(\frac{67.368}{2}\right)$ $= 33 \cdot 684$ gram.

Mindkét megoldási mód szerint tehát az eredmény a következő:

Minthogy a normálsúly 40 szálat tartalmazó szövetnél, 50-es számu fonálból négyszögméterenként 105·263 gram, 6·400 négyszögcentiméternyi darabnál pedig 67·368 gram,

100-as számu fonálból pedig négyszögméterenként 32.632 gram s 6·400 négyszögcentiméternél 33·684 gram,

a kendő súlya azonban négyszögméterenkint 90.63 gram, 6.400 négyszögcentiméternél pedig 58 gram, tehát csekélyebb, mint az 50-es számu fonálból való normálszövet súlya, de nagyobb a 100-as számu fonálból készült szövet súlyánál, a szövet az 50-es számunál finomabb, ellenben a 100-as számunál durvább fonálból készült és azért a finom nyomtatott szövetekhez (36. b), 2. t.) tartozik.

4. példa.

Megvizsgálandó egy sávolyos festett pamutszövet (bélésnek való), melyen 5 milliméterre □-ben 34 szál esik.

Az egyszerü megtekintés által még nem lehet biztosan megállapitani, vajjon a szövet a közönséges vagy a finomak közé tartozik-e; ennélfogva a chablone segitségével egy 250 négyszögcentiméternyi szeletet vágunk ki és a 34 szálnak megfelelő mintasúlyokkal (a 30 és a 4

szálnak megfelelő súlydarabokból összeállitva) megmérjük.

A mérésnél kiderül, hogy a mérleg azon része, melyen a szövetszelet fekszik, sebesen alászáll, hogy tehát a szelet nehezebb az 50-es számu, 34 fonalat tartalmazó szövetnek megfelelő mintasúlynál.

A szövet ennélfogva az 50-es számunál durvább fonálból készült és ezért a közönségesek közé, és miután sávolyos és festett, a közönséges sima festettek (36. a), aa) 2.) közé tartozik.

5. példa.

Vámozás alá kerül fehéritett mustrás pamutszövet (Gradl), 42 szállal 5 milliméterre □-ben.

Egy 250 négyszögcentiméternyi szelet a 42 fonálnak megfelelő mintasúlyokkal (összetéve a 30, 8 és 4, vagy a 30, 10 és 2 fonálnak megfelelő súlyokból) megméretik és kiderül, hogy a szelet jóval könnyebb a 42 szálnak megfelelő mintasúlynál.

Ebből következik, hogy a szövet semmi esetre sem közönséges, mert az 50-es számunál finomabb fonálból van szőve. Hogy azonban meghatároztathassék, vajjon az a finomak vagy pedig a legfinomabbak közé tartozik-e, még egy második szeletet kell kivágni és azt az elsőhöz a mérlegre tenni, aztán a már a mérlegen fekvő 42 fonálnak megfelelő súlyokkal mind a két szeletet megmérni.

A mérleg azon oldala, melyen a két, összesen 500 négyszögcentiméternyi szelet fekszik, gyorsan alá száll, a két szelet tehát nehezebb a 42 szálu 100-as számu fonálból készült szövet

normálsúlyánál. A szövet ennélfogva a 100-as számunál durvább fonálból van szőve, és nem a legfinomabbak, hanem a finomak közé (36. b) 2.) tartozik.

6. példa.

Megvizsgálandó egy nyomtatott pamutszövet, melyen ritkás szövetű sima csíkok, sürü atlaszcsíkokkal felváltva fordulnak elő (muszlin atlaszcsíkokkal).

A ritkás szövetű csíkok 20 milliméter szélesek s 5 milliméterre □-ben 32 szálat tartalmaznak. Az atlasz-csíkok 10 milliméter szélesek és 5 milliméterre □-ben 48 szállal birnak.

Mindenekelőtt az átlagos fonálszám állapitandó meg, melynek alapján a súly kipuhatolandó.

Ha a csíkok egyenlő szélességűek volnának a szövet csíkjain talált különböző fonálszámokat egyszerüen össze kellene adni és az összeget kettővel elosztani $\left(\frac{32 \times 48}{2} = \frac{80}{2} = 40\right)$ az átlagos fonálszám igy 40 volna.

De minthogy a csíkok szélessége nem egyenlő, az arithmetikai középszám nem vehető átlagos fonálszámnak, hanem azon szám, mely a csíkok különböző fonálszámainak aránya szerint számittatik ki.

Ez esetben minden csíknál az 5 milliméternyi □-re eső szálak számát a csíknak milliméterekben kifejezett szélességével szorozni kell, a szorzatokat össze kell adni és az összeget a csíkok milliméterekben kifejezett szélességeinek összegével elosztani.

$$\begin{array}{r} 32 \times 20 = \ \ 640 \\ 48 \times 10 = \ \ 480 \\ \hline 30 = 1.120 = \frac{1.120}{30} = 37^1/_3 \end{array}$$

A kérdésben forgó szövet átlagos fonálszáma tehát $37^1/_3$ 5 milliméterenként □-ben.

Ugyanezen eljárás követendő akkor is, ha a fonálszálak sürüsége a szövet különböző helyein még nagyobb eltérést mutat, p. o. ha koczkák és csíkok is fordulnak elő s a sürüség 3- vagy többféle.

Felteszszük, hogy már az első megtekintésnél látható, miszerint az előttünk fekvő szövet nem közönséges, annak további megvizsgálása czéljából tehát két, összesen 500 négyszögcentiméternyi szeletet teszünk a készülék mérlegére, és előbb a 38, azután a 37 szálnak megfelelő mintasúlyokkal megmérjük. Mindkét mérés világos eredménye az, hogy a szövet könnyebb a mintasúlyoknál, tehát a 100-as számunál finomabb fonálból van szőve s a legfinomabbak (36. *c)* tétel) közé tartozik.

Feltéve azonban, hogy a mérés a 37 és 38 fonálnak megfelelő mintasúlyokkal nem vezetett volna biztos eredményre, ha t. i. a mérleg nyelve jobbra s balra ingadozott volna, a mérési rendszerhez kellene folyamodni, tehát nagyobb szövetdarab súlyát kipuhatolni.

A fél 2·5 méter hosszu darab levágását kivánja, minthogy egy ily darabot épen használhatna; a szövet szélessége 85 centiméter lévén, a levágott darab térmértéke (85 × 250 =) 2·125 négyszögméter, súlya 103 gram.

A normálsúly-táblázat szerint 37 szálu, 100-as számu fonálból álló szövet négyszögméterjének normálsúlya 48·684 gram, 2·125 négyszögméter

ily szövet normálsúlya tehát (48·684 × 2·125 =) 103 454 gram.

Minthogy a megvizsgált szövet normálsúlya 103 gram, tehát csekélyebb a 37 szálu, 100-as számu fonálból álló szövet normálsúlyánál, kiderül, hogy a 100-as számunál finomabb fonálból áll, tehát legfinomabb pamutárukép helyesen osztályoztatik.

7. példa.

Vámozandó egy küldemény fehéritett perkál. Az áru az első vizsgálat szerint nem tartozik a közönségesek közé.

Az egyes darabok egy méter hosszuságban vannak összehajtogatva, s a hajtások nyiltan fekszenek, a hosszuság tehát könnyen ellenőrizhető.

5 milliméterre négyzetben 39 szál esik, a szövet szélessége 75 centiméter.

A megvizsgálás czéljából kiválasztott darab hossza 40 méterrel van megjelölve s az egész darabot kell megmérni.

E czélból mindenekelőtt az egyes hajtások hossza méretik meg és kitetszik, hogy az csakugyan egy méter. Ezután a két utolsó hajtás vizsgáltatik meg, hogy kipuhatoltassék, nincs e a szövet hosszából egy darab behajtva. Miután behajtott darabok csakugyan nincsenek, a hajtások száma megolvastatik és 20 kettős hajtás, azaz 40 rét találtatik, a szövet hossza tehát 40 méter.

Az egész darab térfogata ehezképest 0·75 × 40 = 30 négyszögméter, annak súlya pedig a mérés szerint 2·245 kiló.

1. Megoldás.

Ha 30 négyszögméter súlya 2·245 klgr., ugy 100 méter 7·483 kilót nyom.

$$\left(30 : 2{\cdot}245 = 100 : x;\ x = \frac{2{\cdot}245 \times 100}{30} = 7{\cdot}483\right)$$

2. Megoldás.

A normálsúly-táblázat szerint egy 5 milliméternyi □-ben 39 szál 50-es számu fonalat tartalmazó szövet 100 □ méterjének súlya 10·263 kilogr. lévén, 30 négyszögméter ily szövetnek súlya 3·079 kilogram $\left(100 : 10{\cdot}263 = 30 : x,\ x = \frac{10{\cdot}263 \times 30}{100} = 3{\cdot}079\right)$, 30 négyszögméter 100-as számu fonálból álló ilyen szövet súlya pedig ennek fele $\left(\frac{3{\cdot}079}{2} = 1{\cdot}539\right)$, azaz 1·539 kilogram.

Az eredmény mindkét megoldási módnál a következő:

Minthogy a normálsúly a 39 szálu szöveteknél

50-es sz. fonálból	100 □ m.-ként	10·263 kil.	30 □	m.-ként	3·079 kil.,
100-as „ „	100 □ „	5·132 „	30 □	„	1·539 „

A megvizsgálandó szövet valódi súlya azonban 100 négyszögméterenként 7·483 kilo, 30 négyszögméterenként 2·245 kilo, tehát kisebb az 50-es számu fonálból szőtt szövet normálsúlyánál, ellenben nagyobb a 100-as számu fonálból álló szöveténél, a szövet az 50-es számunál finomabb, ellenben a 100-as számunál durvább fonálból készült, tehát mint finom fehéritett (36. *b*) 2.) vámozandó.

Jegyzet. A mint már fenn emlittetett, a normálsúly-táblázatban a különböző sürüségü szövetekre nézve kitett normálsúlyok azon tény alapján számittattak ki, hogy az 5 milliméternyi □-ben 38 szál 50-es számu fonalat tartalmazó szövet 100 négyszögméterenként 10 kilót, és az 5 milliméternyi □-ben 38 szál 100-as számu fonálból álló szövet, 100 négyszögméterenként 5 kilót nyom.

Ezen tételek alapján tehát a pamutszövetek osztályozása, a mérési rendszer szerint azon esetben is könnyen teljesithető, ha esetleg a normálsúly-táblázat nem volna kéznél. Az egyszerü hármas-szabály szerint ugyanis egy, illetőleg 100 négyszögméter normálsúlya a fonálszálak minden előfordulható számára nézve és ennek alapján azután a normálsúly bármely térfogatu szövetdarabra nézve is könnyen kiszámitható.

Ha pl. a fentebb 7. alatt előadott példában előforduló pamutszövet volna megvizsgálandó s a normálsúly-táblázat nem volna kéznél, 5 milliméternyi □-ben 39 szál 50-es számu fonalat tartalmazó, 100 négyszögméternyi szövet normálsúlyát a következő módon ki lehet számitani:

Ha 38 szál súlya 10 kilo: ugy 39 szál súlya (38 : 10 = 39: x $x = \frac{390}{38} = 10{\cdot}263$) 10·263 kilo.

Ezen súly valóban megegyezik azon súlylyal, mely a normálsúly-táblázatban, mint 39 szál 50-es szám fonálból készült szövet 100 □ méterjének súlya ki van téve. — A százas számu fonálból álló ily minőségü és nagyságu szövet súlya pedig a fentebbinek fele, azaz 5·132 kilo.

Ha már 100 négyszögméter szövet súlya 10·263 kilo, ugy 30 négyszögméteré (100 : 10·263 = 30 : x, $x = \frac{10{\cdot}263 \times 30}{100} =$ 3·079) 3·079 kilogr. 50-es számu fonálból és 1·539 kgr. 100-as számu fonálból.

Szabásos árúknál, azaz olyanoknál, melyek szegélyek szélek s efélék által körvonalozott több darabot képeznek, (melyek külön vagy egybeszőve fordulhatnak elő), pl. teritők, kendők, zsebkendők, nagykendők, fátyolok, asztalkendők stb., melyekből tehát a mintasúlyokkal a készüléken mérhető szeleteket kivágni nem lehet, a normálsúly bármely térfogatra nézve a következő módon közvetlenül is kiszámitható:

Ha a szabásos szövetdarabnak négyszögcentiméterekben kipuhatolt térfogatát (a hossz a szélességgel szorozva) az 5 milliméternyi □-re eső szálak számával szorozzuk s a szorzatot 3·800-al elosztjuk, a hányados az 50-es számu fonálból készült szövet normálsúlyának felel meg, mely kettővel osztva, a 100-as számu fonálból készült szövet normálsúlyát adja.

Ezen számitási módot a 3-ik példában előadott esetre alkalmazva, a következő eredményre jutunk:

A térfogat, 6·400 négyszögcentiméter, szorozva a fonalak

számával = 40 (6400×40=256000) és 3800-al osztva $\left(\frac{256000}{3800}\right)$ a hányados, azaz 67·368 gram, csakugyan megfelel 6400 négyszögcentiméter 50-es számu fonálból álló szövet normálsúlyának.

Ezen hányados fele $\left(\frac{67 \cdot 368}{2}\right)$, azaz 33·684 gram pedig 6·400 négyszögcentiméter 40 szál 100-as számu fonalat tartalmazó szövetnek helyes normálsúlya.

A hivatalos vizsgálathoz szükséges normálsúlyok tehát egyzerü számitás által is könnyen kipuhatolhatók.

Normálsúly-táblázat

50-es és 100-as angol számu fonálból szőtt 5 milliméternyi négyzetben 1—60 fonálszálat tartalmazó pamutszövetek számára.

Az 5 milliméternyi □-re eső fonál szálak száma	A szövet súlya: 50-es angol-számu fonálból, 1 □ méter	50-es angolszámu fonálból, 100 □ méter	100-as angol-számu fonálból, 1 □ méter	100-as angolszámu fonálból, 100 □ méter	Az 5 millméternyi □-re eső fonálszálak száma	A szövet súlya: 50-es angolszámu fonálból, 1 □ méter	50-es angolszámu fonálból, 100 □ méter	100-as angolszámu fonálból, 1 □ méter	100-as angolszámu fonálból, 100 □ méter
	gram	kilogram	gram	kilogram		gram	kilogram	gram	kilogram
1	2·632	0·263	1·316	0.132	31	81·579	8.158	40·789	4·079
2	5·263	0·526	2·632	0·263	32	84·211	8·421	42·105	4·211
3	7·895	0·789	3·947	0·395	33	86·842	8·684	43·421	4·342
4	10·526	1·053	5·263	0·526	34	89·474	8·947	44·737	4·474
5	13·158	1·316	6·579	0·658	35	92·105	9·211	46·053	4·605
6	15·789	1·579	7·895	0·789	36	94·737	9·474	47·368	4·737
7	18·421	1·842	9·211	0·921	37	97·368	9·737	48·684	4·868
8	21·053	2·105	10·526	1·053	38	100·000	10·000	50·000	5·000
9	23·684	2·368	11·842	1·184	39	102·632	10·263	51·316	5·132
10	26·316	2·632	13·158	1·316	40	105·263	10·526	52·632	5·263
11	28·947	2·895	14·474	1·447	41	107·895	10·789	53·947	5·395
12	31·579	3·158	15·789	1·579	42	110·526	11·053	55·263	5·526
13	34·211	3·421	17·105	1·711	43	113·158	11·316	56·579	5·658
14	36·842	3·684	18·421	1·842	44	115·789	11·579	57·895	5·789
15	39·474	3·947	19·737	1·974	45	118·421	11·842	59·211	5·921
16	42·105	4·211	21·053	2·105	46	121·053	12·105	60·526	6·053
17	44·737	4·474	22·368	2·237	47	123·684	12·368	61 842	6·184
18	47·368	4·737	23·684	2·368	48	126·316	12·632	63·158	6·316
19	50·000	5·000	25·000	2·500	49	128·947	12·895	64·474	6·447
20	52·632	5·263	26·316	2·632	50	131·579	13·158	65·789	6·579
21	55·263	5·526	27·632	2·763	51	134·211	13·421	67·105	6·711
22	57 895	5·789	28·947	2·895	52	136·842	13·684	68·421	6·842
23	60·526	6·053	30·263	3·026	53	139·474	13·947	69·737	6·974
24	63·158	6·316	31·579	3·158	54	142·105	14·211	71·053	7·105
25	65·789	6·579	32·895	3·289	55	144·737	14.474	72·368	7.237
26	68·421	6·842	34·211	3·421	56	147·368	14·737	73·684	7·368
27	71·053	7·105	35·526	3·553	57	150·000	15·000	75·000	7·500
28	73·684	7·368	36·842	3·684	58	152·632	15·263	76·316	7·632
29	76·316	7·632	38·158	3·816	59	155·263	15·526	77·632	7·763
30	78·947	7·895	39.471	3·947	60	157·895	15·789	78·947	7·895

Utasitás

a külön meg nem nevezett gyapjuszövetek (vámtarifa 38. *c)*, 1., 2., 3. és jegyzet) mikénti kezelése iránt.

A vámtarifa 38. *c)* tétele, a külön meg nem nevezett gyapjuárúkat következőkép osztályozza: Tarifaszerü osztályozás.

1. négyszögméterenkint 600 gramnál nagyobb súlyúak;

2. négyszögméterenkint 450—600 gram súlyúak;

3. négyszögméterenkint 450 gramnál kisebb súlyúak;

végre a jegyzetben emlitett:

egészen pamutlánczczal szőtt, egyszinü, mustrátlan, posztószerüen elkészitett, négyszögméterenkint 300—600 gram súlyú szövetek, mely utóbbiak közelebbi leirása a betüsoros árúlajstromban foglaltatik.

Ezen szövetek törvényes megkülönböztető jelét az egy négyszögméterre eső súly képezi, mely vagy A szövetek súlya és azon módok, melyek szerint az kipuhatolandó.

1. az egész szövet megmérése és annak kiszámitása által, hogy mennyi esik egy négyszögméterre, vagy

2. $^{1}/_{100}$ négyszögméternyi (= 100 négyszögcentiméternyi) szeletnek kivágása és a vámhiva-

taloknak e czélra kiadott mintasúlyokkal való megmérése által puhatoltatik ki.

Vámhivatali vizsgálat.

A vámtarifa 38. *c*) 1. és 3. tételei alá tartozó szövetek közt sok igen könnyű vagy igen nehéz szövet lesz, mely csupán egyszerü megtekintés vagy kézbefogás alapján is biztosan osztályozható. Minden oly szövet, melynél ez nem lehetséges, a következő két mód valamelyike szerint megvizsgálandó, és pedig első sorban a rövidebb mintarendszer szerint, oly esetekben pedig, melyekben ezen rendszer eredménye bizonytalan, vagy ha a bevallás valótlanságának gyanuja forog fenn, vagy a körülmények olyanok, hogy a vámeljárásnál különös gond szükséges, a mérési rendszer szerint.

Mérési rendszer.

A mérési rendszer szerint az egész szövetdarab súlyát, valamint annak hosszát és szélességét (és pedig a szabásos [abgepasst] és rojtokkal ellátott árúknál a rojtok nélkül) kell megmérni és ennek alapján a szövet térfogatát és az egy négyszögméterre eső súlyt kiszámitani.

Számitás.

A szövet hossza méterekben, annak szélességével szorozva, adja a térmértéket négyszögméterekben.

Az egész darab súlya, a méterekben kitett térmértékkel osztva, adja az 1 négyszögméterre eső súlyt.

Példa.

Egy darab posztó hossza 31·5 méter, szélessége 1·2 méter, súlya 22·5 kilogram. Ennél fogva a szövet térfogata (31·5 × 1·2) = 37·8 négyszögméter; egy négyszögméter súlya pedig (22·5 : 37·8) = 595 gram.

A szövet tehát vagy a 38. *c*) 2. tétel szerint 100 kilogramonkint 60 forinttal, vagy pedig, ha egyszinü, mustrátlan, posztószerüen elkészitett,

egészen pamutlánczczal szőtt szövet, a 38. *c*) vámtételhez tartozó jegyzet értelmében 100 kilogramonkint 50 forinttal vámozandó.

Hogy az eljárás oly esetekben könnyittessék, melyekben az egész darabok mérése és egy négyszögméter súlyának kipuhatolása nagyobb mértékben eszközlendő, a mellékelt súlytáblázatokban a törvényes határoknak, azaz négyszögméterenkint 600, 450 és 300 gramnak megfelelő súlyok 1—100 négyszögméterig s 1—9900 négyszögcentiméterig terjedő szövetdarabokra nézve kiszámittattak. A megmért darabok súlyának és térfogatának a táblázat megfelelő tételeivel való összehasonlitása minden további számitás nélkül mutatja, vajjon a kérdéses szövet a külön meg nem nevezett 600 gramnál nagyobb súlyú, 450—600 gram súlyú, vagy végre a 300 gramnál csekélyebb súlyú gyapjuszövetek közé tartozik-e. Szükség esetében a vámhivatalok különös mérőkészülékkel is el fognak láttatni. Súlytáblázatok.

A mintarendszer abban áll, hogy az egész darab megmérése helyett egy négyszögméter szövet súlya a következő rövidebb eljárás által puhatoltatik ki: Mintarendszer.

Minthogy a külön meg nem nevezett gyapjuáruk közt azok, melyeknek négyszögmétere 600, illetőleg 450, 300 gram súlylyal bir, képezik a határt a vámtarifában megszabott négy rendbeli vámtételre nézve, egy kis, 100 négyszögcentiméternyi (azaz 0·01 vagy $^1/_{100}$ négyszögméternyi) szelet mintasúlya az első határra nézve 6, a második határra nézve 4·5 és a harmadik határra nézve 3 gram. Mintasúlyok és chablone, gyapjuszövetszeletek számára.

Ezen három mintasúly fémből van készitve s következőleg megjelölve:

100 □ ctm.	100 □ ctm.	100 □ ctm.
6 gr.	4·5 gr.	3 gr.
1 □ mtr.	1 □ mtr.	1 □ mtr.
600 gr.	450 gr.	300 gr.

A súlyok, másokkal együtt egy szekrényecskébe kellő rendben berakva, a vámhivataloknak használat végett kiadatnak. A vámhivatalok továbbá még egy 100 négyszögcentiméternyi = $^1/_{100}$ négyszögméternyi chablone-nal is elláttatnak, melynek segitségével a szövetszeletek kivágatnak.

A szeletek kivágása.

A mintarendszer szerinti vizsgálatnál szükséges szövetszeletek vagy a szövet végéről, ha ez ellen aggály nem merül fel, vagy pedig tetszés szerint annak széléről, amennyiben ez gyanutlan, a posztószéltől befelé, de anélkül, hogy a posztószél belevonatnék, vágandó ki és pedig olykép, hogy a szövet a chablone-nak szögecskékkel ellátott egymásra illő két lapja közé tétetik, azok közé a csavarral beszorittatik és az ollóval szorosan a chablone szélein levágatik, miáltal a szükséges 100 négyszögcentiméternyi szelet a chablone lapjai közt visszamarad.

A szelet súlyának megmérése s a szövet tarifaszerü osztályozása.

A szeletet a szigoru mérlegnek illető csészéjére kell tenni s a 6 és 4·5 gramnyi mintasúlyokkal megmérni, miáltal megállapittatik, vajjon az:

1. 6 gramnál többet,
2. 6 gramtól 4·5 gramig, vagy,
3. 4·5 gramnál kevesebbet nyom-e?

Az első esetben a szövet négyszögméterenkint 600 gramnál nagyobb súlyú lévén, a 38. *c)* 1. tarifatétel alá tartozik; a második esetben, mint négyszögméterenkint 450—600 gram súlyú, a 38. *c)* 2. tétel alá, s végre a 3-ik esetben,

minthogy súlya négyszögméterenkint 450 gramnál csekélyebb, a 38. *c*) 3. tarifatétel alá.

Ha azonban a 38. *c*) tarifatételhez tartozó jegyzetben közelebbről leirt, egészen pamutláncczal szőtt, egyszinü, mustrátlan, posztószerüen elkészitett gyapjuszövet fordul elő, a szigoru mérlegen, a mintasúlyok alkalmazása mellett, kipuhatolandó: vajjon a szelet

4. 6 gramnál nagyobb súlyú,
5. 3—6 gram súlyú, vagy
6. 3 gramnál kisebb súlyú-e?

A 4. alatti esetben az árú a 38. *c*) 1. tarifatétel szerint, az 5. alatti esetben 100 kilogramonkint 50 forinttal és a 6-ik esetben a tarifa 38. *c*) 3. tétele szerint vámozandó.

Különös elővigyázatok.

A gyapjuszövetek vámkezelésénél különös figyelem forditandó arra: vajjon a szövet nem nedves-e, vagy pedig a végeken nem vastagabb — tehát nem nehezebb-e, mint belsejében, mi vagy vastagabb fonalak beleszövése, vagy pedig sok appreturanyag alkalmazása által oly czélból tétethetett, hogy a szövet csekélyebb vámtétel mellett vámoztassék meg.

Ha a szövet nedves, az a mérés előtt gonddal megszáritandó. Ha a szövet végei nehezebbek, belsejénél a szeleteket nem a szövet végéből, hanem a szövetnek valamely más, egészen aggálytalan részéből kell kivágni.

Ha azonban ezen eljárás eredménye sem nyujt kellő biztosságot az áru helyes osztályozása iránt, a vizsgálat nem a kis szeletek mérlegelése, hanem a mérési rendszer szerint az egész darab megmérése alapján teljesitendő.

Súly-táblázat

a

külön meg nem nevezett gyapjuárúk számára.

(Használati utasitással.)

A.

Négyszög-méter	1 négyszögméter súlya gramokban			Négyszög-méter	1 négyszögméter súlya gramokban		
	600	450	300		600	450	300
	súly kilogramokban				súly kilogramokban		
0·1	0·060	0·045	0·030	**33**	19·800	14·850	9·900
0·2	0·120	0·090	0·060	**34**	20·400	15·300	10·200
0·3	0·180	0·135	0·090	**35**	21·—	15·750	10·500
0.4	0·240	0·180	0·120	**36**	21·600	16·200	10·800
0·5	0·300	0·225	0·150	**37**	22·200	16·650	11·100
0·6	0·360	0·270	0·180	**38**	22·800	17·100	11·400
0·7	0·420	0·315	0·210	**39**	23·400	17·550	11·700
0·8	0·480	0·360	0·240	**40**	24·—	18·—	12·—
0·9	0·540	0·405	0·270	**41**	24·600	18·450	12·300
1	0·600	0·450	0·300	**42**	25·200	18·900	12·600
2	1·200	0·900	0·600	**43**	25·800	19·350	12·900
3	1·800	1·350	0·900	**44**	26·400	19·800	13·200
4	2·400	1·800	1·200	**45**	27·—	20·250	13·500
5	3·—	2·250	1·500	**46**	27·600	20·700	13·800
6	3·600	2·700	1·800	**47**	28·200	21·150	14·100
7	4·200	3·150	2·100	**48**	28·800	21·500	14·400
8	4·800	3·600	2·400	**49**	29·400	22·050	14·700
9	5·400	4·050	2·700	**50**	30·—	22·600	15·—
10	6·—	4·500	3·—	**51**	30·600	22·950	15.300
11	6·600	4·950	3·300	**52**	31·200	23·400	15·600
12	7·200	5·400	3·600	**53**	31·800	23·850	15 900
13	7·800	5·850	3·900	**54**	32·400	24·300	16·200
14	8·400	6·300	4·200	**55**	33·—	24·750	16·500
15	9·—	6·750	4·500	**56**	33·600	25·200	16·800
16	9 600	7·200	4·800	**57**	34·200	25·650	17·100
17	10·200	7·650	5·100	**58**	34·800	26·100	17·400
18	10·800	8·100	5·400	**59**	35·400	26·550	17·700
19	11·400	8·550	5·700	**60**	36·—	27·—	18·—
20	12·—	9·—	6·—	**61**	36·600	27·440	18·300
21	12·600	9·450	6·300	**62**	37 200	27·900	18·600
22	13.200	9·900	6·600	**63**	37·800	28·350	18·900
23	13.800	10·350	6·900	**64**	38·400	28·800	19·200
24	14·400	10·800	7·200	**65**	39·—	29·250	19·500
25	15·—	11·250	7·500	**66**	39·600	29·700	19·800
26	15·600	11·700	7·800	**67**	40·200	30·150	20·100
27	16·200	12·150	8·100	**68**	40·800	30·600	20·400
28	16·800	12·600	8·400	**69**	41·400	31·050	20·700
29	17·400	13·050	8·700	**70**	42·—	31·500	21·—
30	18·—	13·500	9·—	**71**	42·600	31·950	21·300
31	18·600	13·950	9·300	**72**	43·200	32·400	21·600
32	19·200	14·400	9·600	**73**	43·800	32·850	21·900

Négyszög-méter	1 négyszögméter súlya gramokban 600	450	300	Négyszög-méter	1 négyszögméter súlya gramokban 600	450	300
	súly kilogramokban				súly kilogramokban		
74	44·400	33·300	22·200	**88**	52·800	39·600	26·400
75	45·—	33·750	22·500	**89**	53·400	40·050	26·700
76	45·600	34·200	22·800	**90**	54·—	40·500	27·—
77	46·200	34·650	23·100	**91**	54·600	40·950	27·300
78	46·800	35·100	23·400	**92**	55·200	41·400	27·600
79	47·400	35·550	23·700	**93**	55·800	41·850	27·900
80	48·—	36·—	24·—	**94**	56·400	42·300	28·200
81	48·600	36·450	24·300	**95**	57·—	42·750	28·500
82	49·200	36·900	24·600	**96**	57·600	43·200	28·800
83	49·800	37·350	24·900	**97**	58·200	43·650	29·100
84	50·400	37·800	25·200	**98**	58·800	44·100	29·400
85	51·—	38·250	25·500	**99**	59·400	44·550	29·700
86	51·600	38·700	25·800	**100**	60·—	45·—	30·—
87	52·200	39·150	26·100				

B.

Négyszög-centiméter	1 négyszögméter súlya gramokban			Négyszög-centiméter	1 négyszögméter súlya gramokban		
	600	450	300		600	450	300
	súly gramokban				súly gramokban		
1	0·06	0·045	0·03	1500	90·—	67·500	45·—
2	0·12	0·090	0·06	1600	96 —	72·—	48·—
3	0·18	0·135	0·09	1700	102·—	76·500	51·—
4	0·24	0·180	0·12	1800	108·—	81·—	54·—
5	0·30	0·225	0·15	1900	114.—	85·500	57·—
6	0·36	0·270	0·18	2000	120·—	90·—	60·—
7	0·42	0·315	0·21	2100	126·—	94·500	63·—
8	0·48	0·360	0·24	2200	132·—	99·—	66·—
9	0·54	0·405	0·27	2300	138·—	103·500	69·—
10	0·60	0·450	0·30	2400	144·—	108·—	72·—
15	0·90	0·675	0·45	2500	150·—	112·500	75·—
20	1·20	0·900	0·60	2600	156·—	117·—	78·—
25	1·50	1·125	0·75	2700	162·—	121·500	81·—
30	1·80	1.350	0·90	2800	168·—	126·—	84·—
35	2·10	1·575	1·05	2900	174·—	130·500	87·—
40	2·40	1·800	1·20	3000	180 —	135·—	90·—
45	2·70	2·025	1·35	3100	186·—	139·500	93·—
50	3·—	2·250	1·50	3200	192·—	144·—	96·—
55	3·30	2·475	1·65	3300	198·—	148·500	99·—
60	3·60	2·700	1·80	3400	204·—	153·—	102·—
65	3·90	2·925	1·95	3500	210·—	157·500	105·—
70	4·20	3·150	2·10	3600	216·—	162·—	108·—
75	4·50	3·375	2·25	3700	222·—	166·500	111·—
80	4·80	3·600	2·40	3800	228·—	171·—	114·—
85	5·10	3·825	2·55	3900	234·—	175·500	117·—
90	5·40	4·050	2·70	4000	240·—	180·—	120·—
95	5.70	4·275	2·85	4100	246·—	184·500	123·—
100	6·—	4·500	3·—	4200	252·—	189·—	126·—
200	12·—	9·—	6·—	4300	258·—	193·500	129·—
300	18·—	13·500	9·—	4400	264·—	198·—	132·—
400	24·—	18·—	12·—	4500	270·—	202·500	135·—
500	30·—	22·500	15·—	4600	276·—	207·—	138·—
600	36·—	27.—	18·—	4700	282·—	211·500	141·—
700	42·—	31·500	21·—	4800	288·—	216·—	144·—
800	48·—	36·—	24·—	4900	294·—	220·500	147·—
900	54·—	40·500	27 —	5000	300·—	225·—	150·—
1000	60·—	45·—	30·—	5100	306·—	229·500	153·—
1100	66·—	49·500	33·—	5200	312·—	234·—	156·—
1200	72·—	54·—	36·—	5300	318·—	238·500	159·—
1300	78·—	58·500	39·—	5400	324·—	243·—	162·—
1400	84·—	63·—	42·—	5500	330·—	247·500	165·—

Négyszög-centiméter	1 négyszögméter súlya gramokban			Négyszög-centiméter	1 négyszögméter súlya gramokban		
	600	450	300		600	450	300
	súly gramokban				súly gramokban		
5600	336·—	252·—	168·—	**7800**	468·—	351·—	234·—
5700	342·—	256·500	171·—	**7900**	474·—	355·500	237·—
5800	348·—	261·—	174·—	**8000**	480·—	360·—	240·—
5900	354·—	265·500	177·—	**8100**	486·—	364·500	243·—
6000	360·—	270·—	180·—	**8200**	492·—	369·—	246·—
6100	366·—	274·500	183·—	**8300**	498·—	373·500	249·—
6200	372·—	279·—	186·—	**8400**	504·—	378·—	252·—
6300	378·—	283·500	189·—	**8500**	510·—	382 500	255·—
6400	384·—	288·—	192·—	**8600**	516·—	387·—	258·—
6500	390·—	292·500	195·—	**8700**	522·—	391·500	261·—
6600	396·—	297·—	198·—	**8800**	528·—	396·—	264·—
6700	402·—	301·500	201·—	**8900**	534·—	400·500	267·—
6800	408·—	306·—	204·—	**9000**	540·—	405·—	270·—
6900	414·—	310·500	207·—	**9100**	546·—	409·500	273·—
7000	420·—	315·—	210·—	**9200**	552·—	414·—	276·—
7100	426·—	319·500	213·—	**9300**	558·—	418·500	279·—
7200	432·—	324·—	216·—	**9400**	564·—	423·—	282·—
300	438·—	328·500	219·—	**9500**	570·—	427·500	285·—
400	444·—	333·—	222·—	**9600**	576·—	432·—	288·—
7500	450·—	337·500	225·—	**9700**	582·—	436·500	291·—
7600	456·—	342·—	228·—	**9800**	588·—	441·—	294·—
7700	462·—	346 500	231·—	**9900**	594·—	445·500	297·—

Használati utasitás.

Ezen táblázat mikénti használatát a következő példa mutatja:

Egy darab posztó hossza 59·75 méter, szélessége 1·40 méter, súlya 39·5 kilogram.

A szövet hossza, szorozva a szélességgel, adja a térfogatot (59·75×1·40) = 83·650 négyszögmétert. A szövetnek 83·650 □ méternyi térfogata, melynek súlya 39·5 kilogram, összehasonlitandó most azon súlyokkal, melyek a táblázatokban ugyanazon nagyságu térfogat után ki vannak téve.

A minta-súlytáblázatok szerint oly szövetből, melynek súlya négyszögméterenkint:

	600 gram	450 gram	300 gram
A) 83 négyszögméter .	49·800 kilogram	37·350 kilogram	24·900 kilogram
B) 6000 négyszögcentiméter	360 gram	270 gram	180 gram
500 „	30 „	22.5 „	15 „
össz. tehát 83·650 négyszögm.	50.190 kilogram	37·642.5 kilogram	25 095 kilogram

A fentebbi szövet súlya . . 39·500 kilogram,

tehát könnyebb a négyszögméterenkint 600 gram súlyú szövetnél, azonban nehezebb a négyszögméterenkint 450 és 300 gram súlyú szövetnél és igy a négyszögméterenkint 450—600 gram súlyú külön meg nem nevezett gyapjuárúk közé, 38. *c)* 2. tarifatétel alá, vagy esetleg a tarifa 38. *c)* tételéhez tartozó jegyzetben emlitett négyszögméterenkint 300—600 gram súlyú szövetek közé tartozik.

161.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 14,658. számú körintézvénye valamennyi róm. kath. és gör. kath. érsekhez és püspökhöz,

a szabadságos és tartalékos katonák nősüléséről szóló bizonyitványoknak az illető lelkészek részéről történt hivatalból való kiállitásának megszüntetése tárgyában.

Miután a szabadságos és tartalékos katonák nősülési tényeinek, a katonai és honvéd-csapatparancsnokságok részéről való nyilvántartása, az e tekintetben elért eredmény arányában felesleges munkával járt: a m. kir. honvédelmi minister ur f. hó 4-én 17,818. sz. a. kelt átirata szerint a cs. és kir. közös hadügyérrel egyetértőleg elhatározta, hogy a fentebb emlitett egyének nősülése, jövőre a katonai és honvéd-csapatparancsnokságoknál nem fog nyilvántartatni.

Ennek folytán a szabadságos és tartalékos katonák esketési bizonyitványainak az ellenőrzési szemlék megtartása alkalmával eddig szokásos felmutatása, s azoknak az illető lelkészek részéről hivatalból való kiállitása, valamint a honvédek nősüléseinek azok igazolványi könyveibe eddig szokásban volt bejegyzése fölöslegessé vált, mihez képest a törvényhatóságok és honvédparancsnokságok utasitva lettek, hogy a huzamosb időre szabadságolt és tartalékos katonákkal tudassák, miszerint jövőre nősülésüket az ellenőrzési szemle alkalmával igazolni nem tartoznak, s e vég-

ből számukra az esketési bizonyitvány hivatalból kállittatni nem fog.

Erről van szerencsém . . . . az idézett ministeri átirat folytán oly tiszteletteljes megkereséssel tudósitani, hogy ez irányban a lelkészkedő papságot értesiteni sziveskedjék.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 15-én.

Trefort Ágoston, s. k.

162.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 16,416. szám alatt valamennyi tanfelügyelőhez intézett rendelete,

a népiskolai statisticai jelentések tökéletesitése tárgyában.

A népiskolai statisticai jelentések lehető tökéletesitése czéljából felhivom Nagyságodat, hogy az alább következőket, valamint az 1876. évi 9987. sz. a. és az 1877. évi 4437. sz. a. itt kelt rendeleteket már a f. 187⁷/₈. tanévi statisticai jelentés és pótjelentés szerkesztésénél, és jövőre is, a legpontosabban figyelembe venni mulhatatlan kötelességének tartsa; ugyanis:

1. Az iskolából kilépettek közől hányan tudtak jól olvasni és irni? — Ezen szám meghatározásánál sem az alsóbb osztályokból, sem pedig a vasárnapi- vagy ismétlőiskolákból kilépettek nem jöhetnek tekintetbe, mert ezen kérdés egyedül azon tanulókra vonatkozik, kik a mindennapi iskola legfelső osztályából kilépve jól tudtak olvasni és irni.

2. A fali olvasótáblákat, valamint a természetrajzi és természettani eszközöket nem darabszám szerint kell felszámitani, hanem mindeniket az egymáshoz tartozóság szerint mint gyüjteményt kell kimutatni. — Nevezetesen egy iskolában a Gönczy-féle 24 olvasótábla egy gyüjtményt képez, a természetrajzi oktatáshoz tartozó rajzok, a természeti minőségben lévő tárgyak csoportok szerint számitandók fel, p. o. Rasch természtrajzi táblái egy, ásványokból álló készlet másik, lepkékből álló tanszerek harmadik, sat., gyüjteményeket alkotnak. — Hasonlóképen

3. A „Testgyakorlati készletek“ rovatában csak az tüntetendő fel, hogy hány iskola mellett létezik eszközökkel fölszerelt testgyakorló hely, nem pedig a meglévő eszközök darabszáma.

4. Az iskolai összes jövedelem netaláni növekedése esetében az összegezési végiv „Jegyzetek“ rovatában röviden fölemlitendő, hogy emlitett jövedelem-többlet főképen mire fordittatott?

5. Ugyancsak e végiv emlitett rovatában általánosságban fölemlitendő, hogy iskolamulasztási büntetéspénz fejében az egész megyében mennyi folyt be, s főleg mire fordittatott?

6. A szerkesztendő „pótkimutatás“-nál pedig figyelembe veendő:

A) A tanitás eredményének föltüntetése a kötelezett tantárgyak és az iskolák jellege szerint. Az egyes iskolák név- és számszerinti felsorolása szükségtelen, az általános kimutatás a következő keretbe foglalható:

a) Hit- és erkölcstan, az egyházi hatóságok jelentése szerint:

állami iskolákban	pl.	jeles		helv. hitv.	iskolákban	pl.	?
községi	„	„	„	gör. kath.	„	„	?
róm.-kath.	„	„	„	gör. kel.	„	„	?
ág. hitv.	„	„	?	izraelita	„	„	?

b) Irás és olvasás:
állami iskolákban pl. . . ?
községi „ „ ?
róm. kath. „ „ ?
sat. . . . .

c) Fejbeli és jegyekkel való számolás:
állami iskolákban pl. . . ?
községi „ „ ?
róm. kath. „ „ ?
sat. . . . .

Ekképen az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 11. illetőleg 55. §-ában előforduló minden tantárgyban (hozzá téve leányiskolákra nézve még a „női kézimunkát“) elért siker osztályozandó.

B) Az osztályzatok megállapitásánál az illető iskolák többségében elért siker szolgál zsinórmértékül. És minthogy az eredménynek csak általános jellemzése czéloztatik: három osztályzat (jeles, elégséges s elégtelen) használata ajánltatik.

C) A mely tantárgyban feltünő haladás vagy hanyatlás mutatkozik, annak főbb okai röviden megemlitendők.

Az igy lelkiismeretesen szerkesztett jelentést, a pótjelentéssel együtt, Nagyságod f. évi deczember hó 1-ső napjáig mulhatatlanul ide terjeszsze föl.

Kelt Budapesten, 1878. évi junius hó 30-án.

A minister ur meghagyásából:

Gönczy Pál, s. k.
ministeri tanácsos.

163.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 13,744. szám alatti körintézvénye valamennyi róm. és gör. kath. és gör. keleti érsekhez és püspökhöz,

a kisorsolt szőlődézsmaváltsági kötvények beváltása körüli eljárás gyorsitása tárgyában.

A kisorsolt szőlődézsmaváltsági kötvények beváltása körüli eljárás gyorsitása czéljából, a pénzügyminister urral egyetértőleg elhatároztam, hogy azon eljárási mód, melyet a kisorsolt földtehermentesitési kötvények kifizetésére nézve f. évi január hó 26-án 18,114. szám alatt kelt körintézvényemben jelezni szerencsém volt, a kisorsolt szőlődézsmaváltsági kötvények értékének fölvételénél is alkalmaztassék, mindazáltal azon különbséggel, hogy az utóbbi nemű kötvényeknél a nyugták nem külön íven állitandók ki, hanem a kötvény hátára irandók, s hogy a szőlőváltsági kötvények nem a földteherm. pénzalap kir. igazgatóságához, hanem a m. kir. központi állampénztárhoz küldendők be.

Van szerencsém erről Méltóságodat, előforduló eseteknél miheztartásul, tisztelettel értesiteni.

Kelt Budapesten, 1878. évi julius hó 20-án.

A minister úr meghagyásából:

Gömöry Oszkár, s. k.
osztálytanácsos.

164.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 20,503. szám alatt valamennyi tanfelügyelőhez intézett rendelete,

némely izraelita népiskolában a tanórák tulságos nagy száma s a szorgalomidő túlhosszának megszüntetése tárgyában.

Tudomásom van arról, hogy igen sok izr. népiskolában a gyermekek 8 órán át, néhol pedig kora reggeltől alkonyatig tanittatnak és a szorgalomidő szünetelés nélkül 12 hónapon át tart.

Tapasztalásból tudom továbbá, hogy eme paedagogico-didacticai és egészségtani szempontból téves és kárhozatos gyakorlat néhol a tanitó tulbuzgóságából ered, leggyakrabban azonban az üzérkedéssel egész napon át elfoglalt szülők önösségének, vagy hibás gondosságának róható fel, kik a tanitót ily rend- és törvényellenes működésre kényszeritik, meg nem gondolva azt, hogy a fejlődő zsenge gyermeknek huzamos munkával zárt helyen való terhes elfoglalása a testi szervek elsatnyulását és a lelki tehetségek eltompulását s annálfogva hiányos kifejlődését vonja maga után.

Az állam, melynek egyik legfontosabb életérdeke és föladata az, hogy polgárai necsak szellemileg, hanem egyszersmind testileg is lehető épekké neveltessenek, a nevelés és oktatás ezen vezérelvét az 1868. évi 38. t.-cz. 52. §-ában fejezte ki.

A törvény ezen szakasza a mindennapi iskolákban a heti tanórák számának minimumát, beleértve a hit- és erkölcstant, s kivéve a testgyakorlatot, mezőgazdasági és kertészeti gyakorlatokat, 20, maximumát heti 25 órában álla-

pitotta meg, mely intézkedéssel a népiskolai tanuló ifjuságnak káros tulterheltetését kivánta megakadályozni.

Az izr. congressusi szabályzat szerint szervezett hitközségek által fentartott u. n. izr. congressusi népiskolák tanóráira vonatkozólag az izr. congressusi szabályzat V. szakaszának 17., úgy nemkülönben az évi iskolai szünidő tartamát illetőleg a 18. §-a rendelkezik, mely utóbbi az évi szünidőt két hónapra szabja. Ugyancsak az idézett t.-cz. 57. §-a az iskolai szorgalomidőt falu-helyen éven át legalább 8, városokban legalább kilencz hóra szabván, az évi nagyszünidő tartamát illetőleg elegendő utmutatást nyujt.

A hazai népiskolák többségénél divó gyakorlat, melyszerint a nagy szünidő az év két legforróbb nyári (julius és augusztus) havára esik, már egészségi szempontból is helyeselhető; de e szünidővel a néptanitónak továbbképzésére különféle tanfolyamok (torna-, stb. tanfolyam) látogatására is mód nyujtatik.

Mindezeknélfogva s figyelemnel a m. kir. honvédelmi minister ur és köztem történt azon megállapodásra, melyszerint a hadköteles néptanitók az évi fegyvergyakorlatok végzésére augusztus havában és szeptember hava két hetében hivatnak be, ezennel elrendelem, hogy az izr. népiskoláknál a fenti körülményekhez mért, s a helyi szükséghez képest esetleg hosszabb, de évenként egy folytában legalább is két hónapra terjedő szünidő, valamint az 1868. évi XXXVIII. t.-cz. 52. §-ában kifejezett heti tanitási órák száma megtartassék.

Egyidejüleg az orsz. izr. iroda és az orth. izr. közvetitő bizottság elnökeit felhivtam, hogy az iskolaszéki elnököket erről azonnal tudósitsák, s ezen rendeletem pontos és lelkiismeretes foganatositása czéljából a megfelelő intézkedést saját hatáskörükben megtegyék.

Midőn Nagyságodat a végrehajtás szigorú ellenőrzésével megbiznám, egyuttal felhivom, hogy külön autonom végrehajtó közeggel nem rendelkező u. n. „statusquo ante“

izr. népiskolákra nézve a további szükséges intézkedést saját hatáskörében tegye meg s bármely izr. iskolánál e részben tapasztalandó eltérések azonnali megszüntetése czéljából, szükség esetén a közigazg. bizottság útján, kellőleg intézkedjék, s eljárása eredményéről mindenkor tegyen hozzám azonnal jelentést.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 3-án.

A minister úr meghagyásából:

Gönczy Pál, s. k.
min. tanácsos.

165.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 17,619. szám alatt valamennyi törvényhatóság közönségéhez intézett rendelete,

izraelita házastársak között némely rabbi által könnyelmü módon keresztülvitt elválások megakadályozása tárgyában.

Ismételve fordultak elő esetek, melyekből kitünt, hogy izr. házastársak között némely rabbik könnyelmü módon idéznek elő és visznek keresztül elválásokat, melyek, ha az 1863. évi 87,414. sz. helytartótanácsi intézvénynyel közzétett azon évi november 2-án 15,940. sz. a. kelt udvari kanczelláriai rendelvény szabványainak nem felelnek meg, polgári törvényileg érvényeseknek nem tekintetnek ugyan, de azért az ily módon elválasztott házasfeleknek egyházilag új házasságra lépését nem gátolják, a mi is a társadalom erkölcsi alapjának nem csekély megingatását vonja maga után.

Ennek elejét veendő, szükségesnek tartom kijelenteni, hogy az idézett udvari kanczelláriai szabályrendelet ma is érvényben áll; önként értetvén, hogy az abban megnevezett oly hatóságok helyett, melyek jelenleg már nem léteznek, a helyökben fennállók (jelesül a m. k. helytartótanács helyett a vallás- és közoktatásügyi, s esetleg az igazságügyministerium, a városi és megyei törvényszékek helyett pedig a létező kir. törvényszékek) vannak hivatva eljárni.

A szóban lévő, s az izraeliták házassági ügyeire nézve irányadó udvari kanczelláriai szabályrendeletet hiteles másolatban oly felhivással küldöm meg a közönségnek, hogy a törvényhatóság területén lévő azon izraelita hitközségek elöljáróságának, a melyek sem a congressusi, sem az orthodox szabványok szerint rendezve nincsenek, tegye szigoru kötelességévé, mikép rabbiját e szabályrendeletben foglaltak szoros megtartására utasitsa, figyelmeztetvén az illető rabbit a büntetőtörvénykönyv 252, 253., 256. és 257. §-aira is, melyek szigoru büntetéseket tartalmaznak azokra nézve, kiket lelkészi állásuk mellett a házasság kötése és felbontása körül gondatlanság, vagy épen vétség és büntény terhel.

Az orthodox, valamint a congressusi szabványok értelmében szervezkedett izr. hitközségekben alkalmazott rabbik e tekintetben a kellő utasitást az orth. közvetitő bizottság, illetőleg az orsz. izr. iroda utján nyerendik.

Végül megjegyzem, hogy az idézett szabályrendelet 15. §-ában emlitett kihágásokra nézve, melyek közigazgatási utra tartoznak, első fokban a szolgabiró (vagy polgármester), másod fokban az alispán van hivatva határozatot hozni; a felebbezés harmad fokban hozzám történhetvén.

Kelt Budapesten, 1878. évi szeptember hó 27-én.

A minister úr meghagyásából:

Tanárky Gedeon, s. k.

államtitkár.

Másolat.

15940. udvari kanczelláriai
87414. helytartótanácsi } szám.

O császári és Apostoli királyi Felsége legkegyelmesebb Urunk nevében kegyesen tudatandó:

Hivatalos úton tett följelentések alapján tapasztaltatván, hogy az országban lakó zsidóságnál a házasság kötésére, elválasztatására s felbontására nézve oly visszaélések és rendetlenségek harapództak el, melyek a társadalmi legfőbb érdeket koczkáztatni képesek, nevezetesen pedig, hogy nem ritkán a házasságok az egyházi személyek teljes mellőzésével, csupán polgári személyek közbenjöttével, titkon köttetnek és ezen módon el is választatnak, a nélkül, hogy a házasságok vagy az azokból született gyermekek az anyakönyvekbe bevezettetnének. — Ezen visszaélések elháritása tekintetéből ezennel kijelentetik, hogy a zsidóság Magyarországban a házassági jogra nézve magát a fennálló általános törvényekhez, különösen az anyakönyvek vezetésére nézve az 1827. évi 23. t.-czikkhez és az 1840. évi 29. t.-czikk 3. szakaszához szorosan tartani köteles, — a törvényhatóságoknak kötelessége lévén az emlitett törvényeknek az illetők általi pontos megtartására felügyelni. Tekintve azonban a zsidóságnak sajátságos vallási viszonyait, a zsidó házasságok kötése, elválasztása és felbontására nézve az országban e tekintetbeni egyformaság behozatala czéljából ideiglenesen a következők állapittatnak meg: 1. A zsidóságnál a rokonságból származó házassági akadály, az oldalagos rokonok közt nem terjed tovább, mint a fivér és nővér közötti, továbbá a nővér és ennek fi- vagy leánytestvérének fia, vagy unokája közötti házasságra; a sógorságból eredő házassági akadály pedig következő személyekre

szorittatik: a házasság feloldása után ugyanis nincs joga a férjnek neje föl- vagy lemenő ágbeli rokonával, sem neje nővérével, és a nő sincs jogositva férjének fel- vagy lemenő ágoni rokonával, sem férjének fivérével, sem férje fi- vagy nővérének fiával vagy unokájával egybekelni. 2. A zsidó házasság kihirdetésének a zsinagógában, vagy közimaházban, a hol pedig ilyen nem létezik, a helybeli elöljáróság által azon fő- s külön községnél, melybe egyik vagy másik eljegyzett fél be van kebelezve, három egymásután következő szombat- vagy ünnepnapon a következő rendszabályok megtartásával kell történnie: 3. A kihirdetés a szándékolt házasságnak mind a két jegyes vezeték- és mellékneve, születéshelye, állása és lakhelye elősorolásával, oly figyelmeztetés melletti közzétételből áll, hogy mindenki, a ki a házasság ellen akadályt tud, azt följelentse. A följelentést közvetlenül, vagy az egybekelést kihirdető rabbi utján, azon rabbinál kell megtenni, kit az összeadás illet. 4. A kihirdetésnek az illető egyházkör gyülekezete előtt, és ha a házasulandók mindegyike más körben lakik, mindkét egyházkör szokott egyház-gyülekezete előtt kell történni. 5. Ha a jegyesek vagy azok közül egyik vagy másik azon egyház körében, melyben a házasság köttetni fog, hat hétig még nem lakik, a kihirdetésnek legutóbbi tartózkodásuk helyén is, hol az imént meghatározott időnél tovább laktak, meg kell történnie; vagy pedig a jegyesek tartoznak lakásukat azon a helyen, hol léteznek, hat hétig folytatni, hogy házasságuknak ottani kihirdetése elégséges legyen. 6. Ha a kihirdetés után hat hónap alatt a házasság meg nem köttetik, a háromszori kihirdetést ismételni kell. 7. A kihirdetések alóli fölmentés Budapesten a magy. kir. helytartótanácsot illeti, — más helyeken, a második és harmadik kihirdetéstőli fölmentést fontos okoknál fogva a megye, illetőleg kerület vagy vidék kormányzója, szab. kir. városokban a város birája engedélyezi.

8. A kihirdetés tekintetében fenforgó sürgős körülmények között, a magy. kir. helytartótanács vagy a 7-ik §-ban érintett főnökök, sőt midőn valamely bebizonyitott közellévő halálveszély halasztást nem enged, a helybeli elöljáróság is teljes fölmentést adhat; a jegyesek azonban tartoznak hitet letenni arra, hogy házasságukat gátló semmiféle akadály előttük tudva nincs. 9. Mind a háromszori kihirdetés alóli fölmentés, az emlitett hitletétel mellett akkor is megadandó, ha oly két személy kiván összekelni, mely személyekre nézve már azelőtt is közönséges vélelem vala, hogy házasságban élnek, — ez esetben a fölmentést, a magy. kir. helytartótanácstól, az illető rabbi, a felek neveinek elhallgatásával, felettes politikai hatóság utján kérheti. 10. A hatóságok kötelesek a kihirdetések alóli fölmentések megadása alkalmával maguknak biztosságot szerezni az iránt, miszerint a 8. és 9-ik §-ban érintett eskü letétetett légyen-e, s ezen körülményt a fölmentvényben felelősség terhe alatt megemliteni, — ellenkező esetben, ezen hitkivétel elmulasztása magában a fölmentést foganatlanná nem teszi, de a rabbi, ki a fölmentvényben e részben előfordulható hiány mellett az összeadást foganatositaná, szigoru büntetés alá vonandó. 11. Ha a házasság kötésekor létezett valamely akadályra nézve adatik fölmentés, a házasságba való beleegyezést, a kihirdetés ismétlése nélkül, a rabbi és két meghitt tanu jelenlétében ujra ki kell jelenteni, és eme ünnepélyes cselekvényt, a házassági könyvbenföljegyezni. Ezen rendszabály megtartatván, a házasság ugy tekintendő, mintha eredetileg érvényesen köttetett volna. 12. Az összeadások az egyik vagy másik jegyes fél anyaközségbeli rabbija, vagy vallástanitó (vallásoktató) által, miután a felek a megkivántató bizonyitványokkal magukat igazolták, két tanu jelenlétében kell véghezvitetni. A rabbi vagy vallástanitó az összeadást más köz-

ségnek rabbijára vagy vallástanitójára is bizhatja. — 13. Az összeadás megtörténtét a rendes illetékes rabbi vagy vallástanitó köteles az országos nyelvek egyikén a házassági könyvben az e tekintetben általánosan előszabott módon bevezetni, a jegyesek által előmutatott szükséges bizonyitványokat azon sorszámmal, mely alatt az összeadottak a házassági könyvbe bejegyeztettek, ellátni, és a házassági könyvhöz fűzni. 14. A törvényes rendszabályok megtartása nélkül kötött zsidó házasság érvénytelen. 15. Jegyesek, vagy rabbik és vallástanitók, kik az emlitett rendszabályok ellen cselekesznek, továbbá azok, kik rendes megbizatás nélkül az összeadást véghezviszik, nevezetesen azok, kik magukat, az előttök tudva lévő törvényes házassági akadály elhallgatásával összeadatják a nélkül, hogy ez alól fölmentést nyertek volna, kihágást követnek el, és 3—6 hónapig terjedő szigoru fogsággal büntetendők. 16. Azon rabbik vagy vallástanitók, kik a házassági könyveket nem a törvény rendelete szerint vezetik, arányos pénzbeli büntetéssel illetendők, hivataluktól elmozditandók, s arra örökre alkalmatlanoknak nyilvánitandók. 17. Az asztal- és ágytóli elválásnál a zsidó házastársakra nézve következő eljárás követendő: A házastársak kötelesek mindenekelőtt elválási szándékukat, indokaikkal együtt, rabbijuk előtt kinyilatkoztatni. A rabbi kötelessége a házastársakat összekelésük alkalmával kölcsönösen tett ünnepélyes igéretükre emlékeztetni, s az elválás káros következményeit hathatósan szivükre kötni. Ezen előterjesztéseket három izben kell külön ismételni. Mi ha foganat nélkül maradna, a rabbi a feleknek irott bizonyitványt tartozik adni arról, hogy a háromszori előterjesztések ellenére is, elválási kivánságuknál megmaradnak. 18. Ha mind a két fél az elválásba beleegyezik, kötelesek elválási kérelmüket az előbbi szakaszban érintett bizonyitvány mellékletével, a megyékben és Kővár vidékén azon szolgabiró elébe, mely-

nek járásában, Jász-Kun- és Hajdukerületekben azon város birája elébe, melynek területén a férj lakik, szabad királyi és rendezett tanácsu városokban pedig a városi biró elébe terjeszteni. Az emlitett biróság őket személyes megjelenésre maga elébe idézendi, s ha előtte azt bizonyitják, hogy mind az elválás iránt, mind a vagyont és tartást érdeklő föltételekre nézve maguk között megegyeztek, a kért elválást minden további vizsgálat nélkül engedje meg, s azt a birósági irományok között jegyezze föl. Ha gyermekek léteznek, a biróság azokról a gondnokságra nézve fennálló általános rendszabályok szerint tartozik gondoskodni. 19. Kiskoru vagy gondviselés alatti házastárs magától is beleegyezhetik ugyan az elválásba, de a házastársak vagyona és a tartás, valamint a gyermekek ellátása iránti egyezséghez az illető törvényes képviselő és a gyámbiróság beleegyezése szükséges. 20. Ha az egyik fél az elválásba beleegyezni nem akar, s a másik félnek jogszerü okai vannak azt sürgetni, ezen esetben is megkivántatik a rabbi engesztelő előterjesztéseinek előre bocsátása. Ha ezek sikeretlenek, vagy a vádlott fél a rabbinál megjelenni vonakodik, akkor a kérelem, a rabbi tanusitványával és a szükséges bizonyitékokkal együtt, a megyei, kerületi vagy vidéki, sz. kir. és rendezett tanácsu városokban pedig a városi törvényszéknél nyujtandó be, mely az ügyet hivatalból megvizsgálni, s a felett itéletet hozni tartozik. A biró a veszélyezett félnek még az itélet kimondása előtt is engedhet elkülönzött tisztességes lakhelyet. 21. Ha a másik házastárs beleegyezése nélkül kért elválásnál perkérdések támadnak, melyek valamely továbbra kötött szerződésre, a vagyonnak elkülönzésére, a gyermekek tartására, vagy más követelésekre és ellenkövetelésekre vonatkoznak, a rendes biró előre mindig tegyen kisérletet ezen perkérdéseknek egyezség általi megszüntetésére; ha pedig a felek egyezségre nem birhatók, azokat rendes perutra utasitsa, mely fölött

az általános törvények szerint kell határozni, addig is pedig a nő és gyermekek részére az illendő tartást kiszabni. 22. Azon nyomós okok, melyeknél fogva az elválás itélet által kimondathatik, következők: ha a panaszlott fél valamely bűntettben marasztaltatott el; ha a panaszló házastársát gonoszul elhagyta, vagy rendetlen életet követett, mely által a panaszló házastárs vagyonának nevezetes része, vagy a család jó erkölcse veszélyeztetik; továbbá az élet vagy egészség elleni veszélyes törekedések, súlyos bántalmazások vagy személyek viszonyaihoz képest felette érzékeny ismételt keseritések, tartós és ragálylyal fenyegető testi sérvek. 23. Elválasztott házastársaknak szabadságában áll ismét egybekelni, de egyesülésöket a rendes biróságnál be kell jelenteni. Ha a házastársak az ily összekelés után ismét el akarnak válni, ugyanazt kell megtartaniok, mi az első elválásra nézve rendeltetett. 24. A zsidók között érvényesen kötött házasság, kölcsönös szabad beleegyezésükkel, a férj által a nőnek adott elváló-levél által felbontathatik; mindazonáltal tartoznak a házastársak végelválásuk tekintetéből, magukat legelőször a rabbi vagy vallástanitónál jelenteni, ki a leghathatósabb előterjesztések által igyekezzék a kiegyezkedést eszközölni, s csak ha kisérlete sikertelen volna, adjon nekik irott bizonyitványt, hogy rábizott kötelességében eljárt, de minden igyekezete mellett is a feleket szándékuktóli elállásra nem birhatta. 25. Ezen bizonyitványnyal mind a két házastárs köteles a megyei, illetőleg kerületi vagy vidéki, sz. kir. és rendezett tanácsu városokban pedig a városi törvényszéknél megjelenni. Ha ezen hatóság a körülményekből azt találja, hogy az isméti egybekeléshez még némi remény van, az elválást azonnal meg ne engedje, hanem a házastársakat egy vagy két hónapra visszautasitsa. Csak ha ez is sikeretlen maradt, vagy ha mindjárt eleinte semmi remény sem volna az isméti egybekeléshez,

engedje meg a törvényszék itélet által, hogy a férj a nőnek az elválólevelet átadja, és ha mindkét fél a biróság előtt ismét kijelentette, hogy az elválólevél szabad beleegyezésseli kiadására és átvételére magukat eltökélették, tekintessék az elválólevél jogérvényesnek s oldassék föl ez által a házasság. 26. Ha a nő házasságtörést követett el, és a tett bebizonyittatik, joga van a férjnek azt akarata ellen is válólevéllel magától elbocsátani. A házasság végelválasztására a nő ellen intézett kereset, a 25. szakaszban emlitett azon törvényszék előtt, melynek körében a házastársak rendes lakásukat tartják, inditandó, s egyéb peres ügyként tárgyalandó. 27. Zsidó házastársnak a keresztény vallásrai áttérése által a házasság föl nem oldatik, de az imént, a 24., 25. és 26. szakaszokban elősorolt okoknál fogva feloldathatik. E tekintetben a következő szabályok szolgálnak zsinórmértékül: *a)* ha a zsidó házastársak egyike a keresztény vallásra áttért, mind az elválás, mind pedig a házasság felbontása esetén, mindenek előtt az illetékes keresztény lelkész köteles a keresztény hitre áttért házastársnál a kiegyezkedést a fenn előirt modorban megkisérteni, mely esetben szabadságában áll ezen kiegyezkedést a zsidó házasfélnél is megkisérteni, ha ez utóbbi ez iránti felhivásának önként engedne. Ha ezen kisérlet sikeretlen maradna, akkor az illetékes biróság ezen kiegyezkedési kisérletet mindkét házastársnál ismétlendi és sikeretlenség esetén a fenn előszabott mód szerint hivatalában eljárand; *b)* ha mindkét zsidó házastárs a keresztény hitre tért, fenhagyatik nekik, házassági kötésüket az illető keresztény lelkész által szentesittetni; *c)* a házasság felbontása esetén, ha a zsidó házastársak egyike keresztény hitre tért, az elválólevél átadása és átvétele meghatalmazottak által is történhetik. Ezen esetben azonban a keresztény hitre tért házasfél, ha meghatalmazottat vallani akar, mindig zsidó egyént választani és ez iránti meghatalmazványát

akként köteles kiállitani, hogy abban a keresztény vallás ellenére mi sem foglaltassék, egyébiránt pedig, amennyiben ily esetben lehetséges, minden a zsidó vallási szakaszokban alapult netaláni lelkiismereti kételyei a zsidó házasfélnek elhárittassanak, s igy ennek se maradjon alapos oka a házasságot teljesen feloldottnak nem tartania. — Erről a megye kormányzója azon meghagyással értesittetik, hogy a fenn elősorolt szabályokat a kormányzata alatt levő valamennyi közigazgatási és birósági közegekkel szoros alkalmazkodás végett tudassa.

Kelt a birodalmi fővárosban Bécsben, Ausztriában, november hó 2-án, ezernyolczszázhatvanharmadik évben.

166.

A m. kir. honvédelmi ministernek 51,282. sz. körrendelete,

a hadsereg és honvédség ló-szükségletének mozgósitás esetébeni fedezése tekintetéből évenkint foganatositandó lóosztályozás körül eddig követett eljárás módositása tárgyában.

A hadsereg és honvédség lószükségletének mozgósitás esetébeni fedezéséről szóló 1873. évi XX-ik t.-cz. végrehajtása iránt kiadott, általam a törvényhatóságoknak mult évi julius 1-én $\frac{20622}{IV.}$ szám alatt megküldött szabályrendeletnek több pontja a közös hadügyminister ur kezdeményezése folytán módositást szenvedvén, addig is, mig ezen módositásokat tartalmazó ujabb szabályrendeletet a törvényhatóságokkal közleném, tudatom, hogy már jövő 1879. évben is a lóosztályozás nem a 20622. szám alatt közlött szabályrendelet *B.* mellékletének 3-ik §-a értelmében

őszkor, hanem az év első öt hónapjaiban, tehát január havától kezdve legkésőbb május hónap utoljáig eszközlendő.

E czélból kötelesek a ló- és málhás állatok tulajdonosai összes állományukat, és pedig a szabályrendelet *B.* mellékletéhez csatolt I. minta szerint a csikókat is, a községi elöljárónak irásban vagy szóval 1879-ik évi január hó 10-ik napjától kezdve ezen hó végeig bejelenteni, s ezen bejelentéstől az osztályozás bekövetkeztéig ló-állományukban stb. netán történt változást szintén a községi elöljárók tudomására hozni, hogy ez utóbbiak a *B.* melléklet 2-ik §-a értelmében általuk a II. minta szerint két példányban készitendő kimutatást kijavithassák, — e kimutatások szolgálván az osztályozás alapjául.

Az osztályozás határidejének és az állatok elővezetése sorrendjének minden községre nézve megállapitása a törvényhatóságok hatásköréhez tartozik, s annak február második felétől május 15-éig terjedő időszakon belüli megállapitása, tekintettel az éghajlati, gazdászati s egyéb viszonyokra, a törvényhatóságok belátására bizatik; ezek azonban kötelesek az osztályozási határidőt és az eljárás sorrendjét jó eleve átnézeti kimutatás alakjában a területökre nézve illetékes cs. és k. főhad- vagy katonai parancsnokságoknak a működés megkezdése előtt ha lehet már egy hónappal előbb oly czélból megküldeni, hogy az említett parancsnokságok az osztályozáshoz szakértő katona közegek kirendelésére elegendő idővel rendelkezzenek és lehető észrevételei is figyelembe vétethessenek.

Az általános osztályozás s a netán elmaradt lovak utólagos osztályozásának befejezése után a szolgabirák vagy járási hatóságot képviselő városok a többször említett *B.* melléklet 2-ik §-a értelmében a III. minta szerint sommás kimutatást tartoznak késziteni, s azt aláirva, saját törvényhatóságuknak legfeljebb junius 10-éig fölterjeszteni. a törvényhatóságok illetőleg a törvényhatósági joggal fel-

ruházott városok pedig a járásonkénti kimutatásokat megvizsgálni, s legkésőbb junius végeig hozzám beküldeni kötelesek.

Ennélfogva utasitom a czimet, hogy a jövő évi lóösszeirás és osztályozásra néze az intézkedéseket fentebbiek értelmében azonnal tegye meg s a kimutatások fölterjesztésére kitüzött határidőt pontosan tartsa be, s ezt annál inkább elvárom, mert mig egyrészről e munkálat keresztülvitelére oly hosszu határidőt engedélyeztem, hogy azt a czim azon belül könnyen elvégeztetheti, ugy másrészről e határnap pontos megtartása teszi lehetővé a lókivetés és beosztásnak annak idejében elkészithetését és kiadhatását.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 14-én.

Szende Béla, s. k.

167.

A m. k. igazságügyministernek 35,401. számu körrendelete,

a kir. közjegyző részére, birói megbizotti minőségben teljesitett eljárásért megállapitott dijak és költségek tárgyában.

Több e. f. biróságnál kétely merült fel arra nézve, hogy a kir. közjegyző a részére birói megbizotti minőségben teljesitett eljárásáért megállapitott dijaknak és költségeknek végrehajtás utján való behajtása esetében kötelezve van-e a foganatositási költségek előlegezésére, vagy pedig az 1874: XXXV. t.-cz. 202. §-a alapján azon költségek az államkincstár, illetve a birósági irodai átalányból előlegezendők-e?

Minthogy a kir. Curia mint semmitőszék f. é. november hó 26-án tartott teljes ülésében azon elvi jelentőségű határozatot hozta, hogy azon esetre, ha a kérdéses végrehajtás foganatositásához szükséges költségeknek az államkincstárból, illetve a birósági irodai átalányból leendő előlegezése, az erre illetékes hatóság (igazságügyministerium) által meg nem engedtetik, úgy a közjegyző azon költségeknek előlegezésétől birói uton az 1874. évi 35. t.-cz. 202. §-a alapján fel nem menthető: ennélfogva tudomás és miheztartás végett értesitem, hogy a kérdéses költségeknek az irodai átalányból leendő előlegezését meg nem engedem.

Egyuttal még arról is értesitem, hogy a kir. semmitőszék az emlitett napon hozott határozatában azt is megállapitotta, hogy a kir. közjegyző mint birói kiküldött részére, a fennebb emlitett esetben, az ingatlanra vonatkozó végrehajtási kérvény fölszerelése tekintetében, a törvénykezési rendtartás 348–349. §§-ban előirt kellékektől való kivétel meg nem állapitható.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 26-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

168.

A m. kir. igazságügyministernek 35,513. sz. körrendelete,

a tőzsérek, váltóüzlet-tulajdonosok és sorsjegykereskedők által, ügynökeik s egyéb megbizottaik részére kiállitott meghatalmazások fölvétele és hitelesitése tárgyában.

A midőn a czimnek a mai napon fenti szám alatt valamennyi kir. közjegyzői kamarához a tőzsérek, váltó-

üzlet-tulajdonosok és sorsjegykereskedők által ügynökeik és egyéb megbizottaik részére részletivekkel és sorsjegy-igérvényekkel való házalásra kiállitott meghatalmazások fölvétele és hitelesitése tárgyában intézett rendeletemnek másolatát tudomásvétel és mihezalkalmazkodás végett megküldöm: felhivom a Czimet, hogy az idezárt rendeletnek meg nem felelő közjegyzői okiratokra és tanusitványokra nézve a közjegyző aláirásának hitelesitését tagadja meg.

Felhivom továbbá a Czimet, hogy az idezárt rendeletnek másolatát a vezetése alatt álló kir. törvényszékhez tartozó kir. járásbiróságokkal tudomásvétel és az 1874. évi XXXV. t.-cz. 25. és 214. §-aiban előirt esetekben leendő mihezalkalmazkodás végett haladéktalanul közölje.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 28-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

Másolat a 35,513./878. I. M. számhoz.

Igazságügyministeri rendelet valamennyi közjegyzői kamarához.

Az e. f. kir. törvényszékek elnökei által gyakran terjesztetnek föl hozzám felülhitelesités végett oly felhatalmazások, melyekben a tőzsérek, váltóüzlet-tulajdonosok és sorsjegykereskedők ügynökeiket és egyéb megbizottaikat felhatalmazzák, hogy mind sorsjegy-társulatokra és járadékjegyekre, mind egyes sorsjegyekre szóló vétellevelekre beleegyezési nyilatkozatokat a megfelelő kötjegyekben tartalmazott föltételek alatt elfogadhassanak és hogy a felhatalmazottak a kötjegyeken a meghatalmazó által már közvetlen nyugtázott első részletet az illető kötjegy kiszol-

gáltatása és a vevőtől sajátkezüleg aláirt ellennyilatkozat átvétele mellett beszedhessék.

Ezen és hasonló tartalmu meghatalmazásokkal kétségtelenül sorsjegyeknek, igérvényeknek, részletiveknek stb. házalás utján való elárusitása czéloztatik, a mi abból is következtethető, hogy ily meghatalmázások más czélra nem használhatók.

Minthogy az 1852. évi szeptember hó 4-én kibocsátott és a magyar korona országai és Ő Felsége többi királyságai és országai közt kötött vám- és kereskedelmi szövetségről szóló 1878. évi XX. t.-cz. XV. czikkelye értelmében fennálló házalási szabályok 12. §-nak *n)* pontja a sorsjegyeknek és bármely szerencsejáték hasonló részletiveinek házalás utján való elárusitását tiltja, és minthogy az ily meghatalmazásnak bármely hatósági közeg által eszközölt hitelesitése a különben tiltott üzletnek hatósági jóváhagyási szinezetet kölcsönöz: az 1874. évi XXXV. t.-cz. 59. §-ára való utalással figyelmeztetem a kamarát, hogy a kir. közjegyzők által oly közjegyzői okiratok, melyekben a tőzsérek, váltóüzlettulajdonosok és sorsjegykereskedők ügynökeiket és egyéb megbizottaikat részletjegyekkel és sorsjegyigérvényekkel való házalásra meghatalmazzák, föl ne vétessenek és az ily meghatalmazásokon levő aláirások ne hitelesittessenek az esetre, ha a meghatalmazásban a terület, a melyen az használandó, egyáltalában megemlitve nincs, vagy ha a meghatalmazás az osztrák-magyar monarchia határain belüli használatra állittatott ki.

Ezen rendeletem a kamara által a területéhez tartozó minden egyes kir. közjegyzővel tudomásvétel és mihez alkalmazkodás végett másolatban közlendő.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 28-án.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

169.

A m. kir. igazságügyministernek 35,819. sz. körrendelete,

a német birodalommal 1878. deczember 16-án kötött, s az 1878. évi 36. t.-czikkben foglalt kereskedelmi szerződés némely határozatai tárgyában.

A német birodalommal 1878. évi deczember hó 16-án kötött kereskedelmi szerződésről szóló f. évi 36. t.-cz. a szerződésnek 26. czikke értelmében, 1879. évi január hó 1-vel lép hatályba.

A midőn ezt a kir. $\frac{\text{törvényszéknek}}{\text{járásbiróságnak}}$ tudomására hozom, el nem mulaszthatom figyelmét fölhivni arra, hogy az ezen szerződésben, ugy a hozzá tartozó vámkartelben és a zárjegyzőkönyvben foglalt határozmányok, melyek az ezekben jelzett áthágások meggátlására, fölfedezésére és megbüntetésére, az e czélra kibocsátott büntetőtörvények fentartására és a birói segély megadására vonatkoznak, lényegükben a német vámegylettel 1868. évi márczius hó 9-én kötött kereskedelmi- és vámszerződésről szóló 1869: VII. törvényczikkben foglalt határozmányoknak megfelelnek.

Bővittetnek az eddigi határozmányok a jelenlegi szerződésnek 10. czikkéhez, és a vámkartelnek 13., 14, és 21. §-aihoz tett, és a zárjegyzőkönyvnek 9., 10. és 11. pontjai alatt foglalt megállapitások által.

Különösen fontosak a jelenlegi kereskedelmi szerződésnek 17. és 19. czikkeiben foglalt ujabb rendelkezései.

A hivatkozott 17. czikknek rendelkezése szerint a német birodalom területéről az osztrák-magyar monarchia

területére forgalomban átjött vasutüzleti eszközökre az utóbbi területen foglalás, zálogolás vagy más bármilyen nemü, habár csak ideiglenes biztositási vagy végrehajtási intézkedés is, azon vasuti intézet ellen, mely az üzleti eszköz tulajdonosa, semminemü követelések végett a kir. $\frac{\text{törvényszék}}{\text{járásbiróság}}$ által el nem rendelhető és nem foganatositható.

Az idézett 19. czikknek ötödik bekezdése szerint pedig, a német birodalom területén jogszerüen fennálló részvénytársaságok, betéti részvénytársaságok és mindennemü biztositó társaságok, az esetre, ha a magyar korona országainak területén az itt érvényes törvényes határozatok megtartása mellett czégüket bejegyeztetni akarják, a viszonosságnak az 1875. évi 37. t.-cz. 211. §-ának 7. pontja és illetőleg ezen törvény 461. §-a értelmében leendő igazolására a kir. $\frac{\text{törvényszék}}{\text{járásbiróság}}$ által nem kötelezhetők.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 31-én.

Dr. Pauler Tivadar, s. k.

170.

A m. kir. pénzügyministernek 59,266. számu körrendelete,

a közadók s egyéb kincstári követelések kezelésének és behajtásának ellenőrzése iránt.

A közadók kezeléséről szóló 1876. XV. t.-cz. 52. §-a szerint a folyó és részletekre felosztott, mult évekből származó egyenes adótartozásoknak, a közvetett adóknak, illetékeknek és az egyenes adók módjára beszedendő kincstári követeléseknek és egyéb tartozásoknak végrehajtás

utján behajtására, a kir. adófelügyelőknek közvetlen felügyelete alatt, a községek (városok) és járási szolgabirák, esetleg állami végrehajtók (62. §.) vannak hivatva; az idézett törvény 51. §-a pedig azt rendeli, hogy a szolgabirák (polgármesterek) a helyszinén megjelenő adófelügyelőnek vagy helyettesének ellenőrzése mellett kötelesek az adóbehajtással megbizott közegeket szemmel tartani, észlelt törvény vagy szabályellenesség vagy mulasztás esetében azoknak okozóira 5 frttól 25 frtig terjedhető és az egyenes adók módjára felében a kincstár, felében a mezei házipénztár javára behajtandó birságokat (felebbezéssel a törvényhatóság közigazgatási bizottságához) róni, és erről esetről-esetre a törvényhatóság közigazgatási bizottságának jelentést tenni.

Arra nézve tehát, hogy az adófelügyelők részint személyesen, részint megbizott helyetteseik által az ellenőrzést valamennyi pénzügyi ágra nézve szorosan és egyöntetüen gyakorolják, az ·/. alá ide csatolt mintaszerü „ellenőrzési könyv“ hozatik be, oly rendeléssel, hogy az ellenőrzés végett a helyszinén megjelenő közeg által 1879. január 1-től kezdve használatba veendő ellenőrzési könyvnek minden egyes rovata, az azok alá tartozó ügyek alapos és beható megvizsgálása után, a tapasztalandókhoz képest pontosan betöltessék; egyuttal pedig mindazon intézkedések, melyek akár a kezelés ellen, akár a behajtás fokozására nézve részint átalánosságban, részint az egyes, névszerint megnevezendő hátralékosok tartozásai behajtása iránt tétettek, följegyzendők a czélból, hogy a közelebbi ellenőrzés alkalmával tudni lehessen a korábban tett intézkedéseket és azt, hogy azok mily pontossággal hajtattak végre.

A kir. adófelügyelők az ellenőrzési könyvből szükséges nyomtatványmennyiséget a m. kir. állampületi felügyelőségnél rendeljék meg.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 13-án.

.... megye. A m. k. adóhivatal székhelye ....

.... város. A m. k. adófelügyelő székhelye ....

.... községek.

.... szolgabirói járás.

Ellenőrzési könyv

a községi és városi közegeket a közadók kezelése körül illető teendők teljesitésének módja iránt.

Az ellenőrző-tisztviselő neve és hivatali állása, valamint az ellenőrzés napja	Az ellenörzö tisztviselö által megejtett																		
			az adókönyvek vezetése				a nyilvántartási jegyzékek vezetése			a befizetés									
	a községi közegek által eszközlendő adókivetési míveletek állása	a földadó nyilvántartás állapota	az előirást	a befizetések könyvelését	a mult évi főkönyvek lezárását	az adókönyvecskék kiállitása	a bélyeg és jogilletékekre nézve	a szőlődézsmaváltsági tartozásokra nézve	a függelék adó-főkönyvben előirt egyenes adókra nézve	az egyenes adók	a bélyeg- és jogilletékek	a szőlődézsmaváltsági tartozások	a függelék adó-főkönyvben előirt egyenes adók	az inség-kölcsön	a bor- és husfogyasztási adók	az illeték egyenérték	a tanitói nyugdij-alap	a kereskedelmi és iparkamarai illetékek	különféle téritmények
			illetőleg							czimén									

vizsgálat eredménye szerint:								A városi vagy községi tisztviselő által felhozott mentségi okok	Az ellenőrző tisztviselő aláirása és az általa tett intézkedések rövid vázlata	A kiszabott birságok mérve forintokban	Jegyzet.
iránt tétettek-e javaslatok?		annak idejében foganatosittattak-e?			az adópénzek beszedése és megőrzése iránt kellő eljárás követtetik-e?	az adópénzek a kir. adóhivatalba pontosan beszállittatnak-e?	az adóügyek kezelésének minősitése általánosságban				
a hátralékok telekkönyvi bekebleztetése	az ingatlanok elleni végrehajtása	az intések	a zálogolások	az árverések							

171.

A m. kir. pénzügyministernek 65,130. sz. körrendelete,

a magyar korona területén, esetleg a birodalmi tanácsban képviselt királyságokon és országokon belől megtartandó terménykiállitásokra szánt dohány kezelése, nyilvántartása és elszállitása iránt.

A magyar korona területén belől megtartandó terménykiállitások alkalmával minden egyes dohánytermelőnek — ki a kincstár vagy kivitel számára engedély mellett dohányt termelt és dohányt kiállitani szándékozik — megengedtetik, hogy a saját terméséből megfelelő dohánymennyiséget, — továbbá a kiállitásra szánt dohánynak jó karban tartása végett megkivántató mennyiségü leveleket is, saját őrizete és ápolása alatt visszatarthasson mindaddig, mig annak a kiállitási bizottmányhoz leendő beküldésének ideje be nem következik, — ha

a) abbeli szándékát, hogy ily kiállitásnál részt venni akar, az illető kiállitási bizottságnál bejelentette, s ezen bizottságtól fölvételi bizonylatot is nyert;

b) a dohánynak szándékolt visszatartását — a fölvételi bizonylat előmutatása mellett — az illetékes pénzügyőri biztosnak bejelenti.

2. A pénzügyőri biztos erre a leletet a helyszinén jegyzőkönyvileg fölvételi, mely jegyzőkönyvnek tartalmaznia kell:

a) az engedélylyel ellátott termelő nevét, lakhelyét és házszámát;

b) a helység nevét, melyben a dohány termeltetett, továbbá, hogy a kincstár vagy kivitel számára termeltetett-e, és a termelési engedély számát;

c) a visszatartott dohány mennyiségét, a csomók száma és az összes súly szerint;

d) a helyiség megjelölését, melyben a dohány elhelyeztetett. E helyiségnek zár alá vehetőnek kell lenni.

Ezen lelet az eljáró pénzügyőri közeg által a termelő engedélyében följegyzendő, s mind a jegyzőkönyv, mind pedig az engedélyre vezetett lelet a termelő által aláirandó.

3. A termelő az őrizete alatt maradt dohányt szabadon kezeli.

4. A kiállitásra szánt dohánynak elküldési időpontját az illető kiállitási végrehajtó bizottság határozza meg.

5. A kiállitásra kiválasztott és kellően megjelölt csomók egy pénzügyőri közeg jelenlétében megszámlálandók, megmérlegezendők és begöngyölendők.

A pénzügyőri közeg ezen dohányt tartalmazó göngyre a hivatalos zárt alkalmazza.

A kiállitási bizottsághoz el nem küldendő dohány-csomagok azon esetre, ha a termelő a többi terményét a dohánybeváltóhivatalhoz már beszállitotta, illetőleg az már beraktároztatott, szintén megolvasandók és megmérlegezendők.

A kiállitási bizottsághoz elküldendő, valamint a termelőnél megmaradó dohányról a lelet a 2. alatt emlitett jegyzőkönyvbe folytatólag beiktatandó, és a pénzügyőri közeg és a termelő aláirásával ellátandó.

A termelők őrizete alatt egyelőre még megmaradt dohány, a fennálló általános szabályrendeletek értelmében, a mint az vagy a kincstár, vagy kivitel számára termeltetett, — vagy az illetékes dohánybeváltóhivatalhoz, vagy a kiviteli termelő- vagy kereskedőnek hivatalos ellenzár alatt levő raktárába elhelyezendő.

6. A kiállitásra szánt és fentebb jelzett módon hivatalos zárral ellátott dohányt a termelő maga tartozik az illető kiállitási bizottságnak beküldeni.

Evégre az eljáró pénzügyőri közeg a termelőnek fedezeti okmányt állit ki, mely a küldeményt a szállitás alkalmával kiséri, és következő adatokat tartalmazza:

a) a termelő nevét, lakhelyét és engedély számát, — továbbá, hogy a kincstár számára vagy kivitelre termelt-e dohányt, — végre a helység megnevezését, melyben a dohány termeltetett;

b) a dohány faját és mennyiségét, — ez utóbbit súly és a csomók száma szerint;

c) a ládák, csomagok, vagy egyéb göngyök számát és jegyeit;

d) az utat, melyen a szállitás eszközöltetni fog.

Ezen fedezeti okmányt, valamint másodlatát is, mind a termelő, mind pedig a közbenjáró pénzügyőri közeg aláirja, s a másodlat a kerületi pénzügyőri biztos által — posta utján — azon pénzügyőri biztoshoz juttatandó el, a ki a dohányt az illető kiállitási bizottságnak átadni fogja.

7. Engedélyezett dohánykereskedők és saját használatra engedélyezett dohánytermelők szintén vehetnek részt ily kiállitások alkalmával.

Részükre a fedezeti okmány csak a dohánynak a pénzügyőri biztos közbenjárása melleti beküldése végett szükséges.

Ezen okmány kiállitása végett a termelőnek, illetőleg kereskedőnek, az 1-ső pontban emlitett bizonylat előmutatása mellett, az illetékes pénzügyőri biztosnál kell jelentkeznie.

A további eljárást jelen szabályzat 5. és 6. pontjai szabják elő.

8. A kiállitott dohánynak visszaküldése ugyanazon

pénzügyőri közegek utján történik, a kiknek közbenjárása mellett az, az illető kiállitási bizottságnak átadatott.

A kiállitás székhelyén lévő pénzügyőri biztos felhivja a termelőt, hogy dohányát elvitesse, ezen elvitel alkalmával pedig azon bizonylatra, melylyel a dohány annak idejében hozzáérkezett, a visszaszállitásra szükséges fedezetet rávezeti, a szóban lévő bizonylat ekkép kiegészitett másodlatát pedig azon pénzügyőri biztosnak, a ki a bizonylatot maga idejében kiállitotta, megküldi.

9. A kiállitás befejezte után a kiállitott dohány eredeti rendeltetésének, mely végre termeltetett, visszaadandó, vagyis ha a kincstár számára termeltetett, az illető beváltóhivatalhoz beszállitandó, ha kivitelre termeltetett, az illető termelő vagy kereskedő pénzügyőri zár alatt levő raktárába visszahelyezendő, — ha végre saját használati termelésből származik, az illető termelőnek szabályszerü elhasználás végett visszaadandó.

Ezen szabályrendelet a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országokban megtartandó azon terménykiállitásokra nézve is érvénynyel bir, melyeken dohány képviselve leend, azon módositással azonban, hogy a kiállitandó dohányt a pénzügyőrségi biztosok a budapesti m. kir. fővámhivatalhoz küldik be, mely hivatal hivatva leend annak a kiállitási bizottmányhoz leendő beküldését közvetiteni.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 9-én.

172.

A m. kir. pénzügyministernek 69,915. sz. körrendelete,

a nyers czukor vámkezelése, az ipari czélokra szánt aszuszőlőnek, apró-szőlőnek, mazsolának és aszalt fügének, valamint a faolajnak emberi élvezetre alkalmatlanná tétele, végül a fris halászati termények vámkezelése tárgyában.

A nyers czukornak az uj vámtarifa 6. *a*) tétele szerinti vámkezelése, az ipari czélokra szánt aszuszőlőnek, apró-szőlőnek, mazsolának és aszalt fügének az uj vámtarifa 4. *b*) tételéhez tartozó jegyzet, a faolajnak pedig az uj vámtarifa 17. *b*) tételéhez tartozó jegyzet értelmében, emberi élvezetre alkalmatlanná tétele, végül a fris halászati terményeknek vámkezelése tárgyában miheztartás végett a földmivelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministeriummal, valamint az osztrák birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyi és kereskedelmi cs. kir. ministeriumaival egyetértve, a következő utasitások adatnak ki azon megjegyzéssel, miszerint ezen utasitások az 1878. évi XXI. törvényczikkben foglalt általános vámtarifával együtt, 1879. évi január 1-én lépnek életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 19-én.

1878. évi 69,915. számhoz

A nyers czukor vámkezelése.

Az, hogy valamely nyers czukor a vámtarifának 6. *a*) vagy 6. *b*) tétele szerint vámoztassék-e? a hollandi „Standard" szerinti 19. számu jávaczukrot tartalmazó minták alapján itélendő meg, melyek a nyers czukornak a vámtarifa 6. *a*) tétele szerint leendő megvámozására felhatalmazott vámhivataloknak hivatalosan adatnak ki.

Ezen vámhivatalok egy üveggel is láttatnak el, melybe a megvámozandó czukorból vett mustra a fentebbi mintával leendő összehasonlitás czéljából töltetik.

A czukorminta a napsugaraktól, melyek a nyers czukor szinét megváltoztatják, gondosan megőrzendő. A mintának továbbá valamely nagyon meleg vagy nagyon nedves helyen sem szabad állani, mert a kiszáradás s a nedvesség szintén megváltoztatja a czukor szinét.

A czukorminta az érdekelt feleknek, kivánatukra megtekintés végett a hivatalos helyiségekben előmutatandó.

A hollandi „Standard" 19. számának megfelelő czukor majdnem fehér, miért is oly nyers czukor, mely sárga, szürkés-sárga, vagy épen sötét szinü, a vámtarifa 6. *a*) tétele alá tartozik s tehát oly esetekben, midőn már az egyszerü megtekintés mutatja, hogy a czukor szines, nem szükséges azt a mintával külön összehasonlitani.

Ha azonban a vámkezelés alá kerülő czukor fehér, vagy csak fehéres is, a mintával való összehasonlitást nem szabad mellőzni.

A mintával való összehasonlitás figyelemmel teljesitendő, mert már egy csekély szinárnyalat is a vámtételre nézve döntő lehet. E czélból a vámhivatal egy főtisztviselője és a bevalló fél jelenlétében a megvámozandó czukrot magában foglaló tartály vagy bál közepéből egy ürnyárs (Hohlspiess) segitségével egy mustra vétetik ki, s

a hivatalos próbaüvegbe tétetik, mely utóbbi ugyanoly alaku s ugyanazon üvegfajtából készült, mint a hivatalos mintát tartalmazó üveg.

Ezek után a két minta egymás mellé tétetik és összehasonlittatik, vajjon a vizsgálandó czukor a 19. számu mintával egyenlő-e vagy sem, jelesül, vajjon fehérségre nézve azt eléri-e vagy talán felül is mulja?

Ha a vámkezelés alá kerülő czukor ép oly fehér, mint a 19. számu minta, vagy talán annál még fehérebb, a vámtarifa 6. *b*) tétele szerint, ha pedig bár csak árnyalattal is sötétebb szinü a mintánál, a tarifa 6. *a*) tétele szerint vámozandó.

Ha a küldemény több csomagból áll, magától értetődik, hogy több csomagból kell venni mustrákat, s azokat a mintával összehasonlitani, mi mindaddig folytatandó mig az egész küldemény minősége biztosan megállapitható.

A mustráknak a czukormintákkal való összehasonlitásának csak oly helyiségben szabad történni, mely csak egyféle s más tárgyak visszasugározása által nem szinezett világitást kap. Napsugarakban nem szabad az összehasonlitást eszközölni.

Hogy a nyers czukor szine annál határozattabban tünjék elő, a mustra és a minta egy feketére festett asztalra, egy fekete deszkára vagy egy iv fekete papirra egymás mellé fektetendő és azoknak fekvése olykép változtatandó, hogy a minta a mustra mellett egyszer jobbra, másszor balra feküdjék.

Ha a bevalló fél a hivatalos osztályozás ellen kifogást emel, ugy az ő jelenlétében a czukorküldeményből egy legalább 0·25 kilogramnyi uj mustra veendő, a fél költségére azonnal egy jól ónozott, jól összeillő vasbádog szelenczébe vagy egy üvegbe teendő és a hivatal, valamint a fél pecsétje alatt a kezelési okmányok kiséretében eldöntés végett az elöljáró pénzügyi hatóság elé terjesztendő.

Ha a fél a vitás küldeményt a kérdés eldöntése előtt kivánja átvenni, ezt csak a magasabb vámilleték letéteményezése mellett teheti, tartozván egy hasonló, kétszeres pecséttel elzárt mustrát a hivatalnál visszahagyni.

1878. évi 69,915. számhoz.

Utasitás arra nézve, hogy az ipari czélokra szánt aszuszőlő, aprószőlő, mazsola és aszalt füge miként teendő alkalmatlanná emberi élvezetre.

Aszuszőlőt, aprószőlőt, mazsolát és az aszalt fügét ipari czélokra 100 kilogram után járó 40 krajczárnyi vám mellett a vámtarifa 4. *b*) tételéhez tartozó jegyzet értelmében csak iparosok hozhatnak be és pedig egy meghatározott s a bevallásban általuk világosan megjelölt iparüzlethez.

A behozatal csak fővámhivatalokon vagy a pénzügyministerium, illetőleg a zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóság által erre különösen felhatalmazott I. osztályu mellékvámhivatalokon át történhetik.

A kiszolgáltatás előtt mindig denaturálni azaz emberi élvezetre alkalmatlanná tenni kell a szóban forgó tárgyakat olykép, hogy az aszuszőlő, aprószőlő, vagy mazsola 100 kilogramonként 1 kilogram korommal, vagy 1 kilogram hamuval, vagy 1·25 kilogram eczettel, vagy 0·5 kilogram tisztitott terpentinolajjal, vagy végre egy 2 kilogram homok, 0·5 kilogram szénpor és 1·5 liter vizből álló keverékkel jól összevegyittetik. Homok egyedül nem elégséges és csak a fentebbi keverékben alkalmazandó.

Az eczetnek 24 óra hosszáig kell a szőlőn maradni, a terpentinolaj pedig csak a fél kérelme esetében alkalmazandó.

A fügét össze kell zúzni, vagy felapritani, vagy végre pörkölni.

A denaturálásnak csak a hivatalos helyiségben hivatalos felügyelet alatt szabad történni, kivételesen azonban megengedheti a pénzügyigazgatóság, hogy a denaturálás hivatalos ellenőrzés és a netaláni költségek megtéritése mellett az engedélyt nyert iparos üzleti helyiségeiben történhessék.

A vegyitésre használandó szerek a hivatal által a fél költségére szereztetnek be, mely utóbbi a szükséges készülékeket előállitani s a munkákat is megfizetni tartozik.

1878. évi 69,915. számhoz.

A faolajnak emberi élvezetre alkalmatlanná tételét szabályozó utasitás.

A faolajat a vámtarifa 17. *b*) tételéhez tartozó 1-ső jegyzet szerinti vámozás céljából terpentinolaj vagy rozmarinolajjal denaturálni csak oly hőmérsék mellett lehet, melynél az olaj egészen folyékony állapotban van.

Ha a faolaj a külső levegőnek oly alacsony hőfoka mellett volna terpentin- vagy rozmarinolajjal vegyitendő, melyben az a raktári helyiségekben megalszik, az olajat, elébb vagy ideiglenesen melegebb helyiségekbe kell vinni vagy vegyités közben való keverés által oly állapotba hozni, mely kizárja azon aggodalmat, hogy a terpentinolaj vagy rozmarinolaj a vámozandó olajnak egész mennyiségét nem fogja oly módon áthatni, hogy az emberi élvezetre alkalmatlanná váland.

A faolajjali vegyitésre használandó terpentin- vagy rozmarinolaj, melynek mindig jó minőségünek kell lenni, a fél költségére a hivatal által szerzendő be.

A határszéli vámhivatalok, melyek a vámtarifa 17. *b*) tételéhez tartozó I. jegyzet értelmében kezelendő faolajat valamely fővámhivatalhoz utalnak, kötelesek a hivatalos zárt még azon esetben is alkalmazni, ha a belső vizsgálatot teljesitették; mivel különben az ily küldemények nem részesittetnek a kedvezményes vámtétel szerinti kezelésben.

1878. évi 69,915. számhoz.

A fris halászati terményeknek vámkezelése.

A halászbárkákon a tengerről vagy határszéli vizekről a halászatot szabályozó rendőri szabályok megtartásával belföldi halászok által behozandó halászati termények, jelesül: halak, rákok, csigák, osztrigák, tekenősbékák, s más a vámtarifa 10. *a*) és *d*) tétele alá tartozó kagylós és héjas állatok, fris állapotban vámmentesen kezelendők.

Ezen mentességből a fennemlitett tárgyak, ha szabad kikötőn át, vagy más személyek, mint belföldi halászok által hozatnak be, kizárvák.

173.

A m. kir. pénzügyministernek 69,915. sz. körrendelete,

az Isztriában és a quarnerói szigeteken termelt olaj és bor kedvezményes vámkezelése iránt.

Az Isztriában és a quarnerói szigeteken termelt olaj és bor kedvezményes vámkezelése iránt, a m. k. pénzügyi és

kereskedelmi ministeriumok, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyi és kereskedelmi ministeriumai a következő szabályban állapodtak meg, mely miheztartás végett azon megjegyzéssel adatik ki, hogy az, az 1878. évi XXI. t.-czikkben foglalt általános vámtarifával egyidejüleg, t. i. 1879. évi január hó 1-én lép életbe.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 19-én.

Szabály.

Az Isztriában és a quarneról szigeteken termelt, hordókban és tömlőkben szállitott faolaj és bor, az általános osztrák-magyar vámterületre való behozatalnál, a vámtarifa 17. b) tételhez tartozó 2. jegyzet, illetőleg a 21. tételhez tartozó 1. jegyzet értelmében, a fennálló föltételek alatt kedvezményes tétel alá esik.

A föltételek a következők:

1. §.

A ki Isztriából és a quarnerói szigetekről faolajat vagy bort kivisz, hogy azt a kedvezményes vámtétel mellett a vámterületre behozza, tartozik azt irásbelileg bevallani.

A bevallás fejezze ki:

a) a termény mennyiségét és nemét;

b) azt, vajjon a bevalló saját termesztménye-e vagy sem, ez utóbbi esetben pedig annak nevét, kitől a bevalló a terményt átvette;

c) a tengeren való szállitás esetében a hajóvezető vezeték- és keresztnevét és a jármű nemét és nevét, a szárazföldön való szállitás esetében a fuvaros vezeték- és keresztnevét; mindkét esetben pedig ezenfelül a rendeltetés helyét, a szállitás utját s azt, kinek költségén történik a szállitás.

2. §.

A bevallás a községi elöljárónak adandó át, ki az abban foglalt adatok valóságát különösen arra nézve tartozik megvizsgálni, vajjon az áru csakugyan belföldi azaz isztriai vagy a quarnerói szigetbeli termesztmény-e? A községi elöljáró fel van jogositva, szükség esetében annak igazolását követelni, hogy a fél az árut kitől kapta, s ha valótlanságot fedez föl, köteles a büntető eljárást (6. §.) meginditani.

Ha a bevallás megvizsgáltatván, akadály nem merül föl vagy fölmerült aggályok eloszlattak, minden edény a községnek viaszpecsétjével elláttatik, (a hordók a felső és alsó szádon). A viaszpecsét a felső szádon egy reá erősitett pléhdarabbal borittatik, hogy a megsértéstől legyen megóva; az áruról pedig hivatalos ürlapon származási bizonylat állittatik ki, mely a községi elöljáró és a községi tanács egy tagja által aláirandó s a község pecsétjével ellátandó.

A származási bizonylatba a bevallás adatait föl kell venni és ezenkivül a csomagok számát és sulyát, valamint az alkalmazott pecsétek számát betükkel kitenni.

A származási bizonylatba javitásoknak, vakarásoknak vagy röviditéseknek nem szabad előfordulni. Érvénye a kiállitási naptól számitandó három hóra terjed.

A származási bizonylatok egy az olajra s borra nézve külön-külön vezetendő lajstromba minden évben 1. számmal kezdődő folyó szám alatt beiktatandók s az illető bevallások igazolásul melléklendők.

A lajstrom a községi elöljárónál őriztetik, a pénzügyőri közegek, a szemlésztől kezdve fölfelé föl lévén jogositva annak, valamint a bevallásoknak megtekintésére.

A községi elöljárók a származási bizonylatok kiállitásához szükséges ürlapokat a tengerparti cs. kir. pénzügyigazgatóság gazdászati hivatalától vevény gyanánt kapják és azokat visszaélést kizáró módon tartoznak megőrizni.

A kiállitott származási bizonylatokról a községi elöljárók minden hó eltelte után a fentebbi lajstromokkal egyező kimutatást további eljárás végett a capo d'istriai pénzügyi felügyelőhez tartoznak beküldeni.

A cs. kir. pénzügyi igazgatóság a községi elöljáró helyett egyes község-részekre nézve az isztriai községi rendszabályok alapján kinevezett községi tagot is bizhat meg, a községi elöljárót ezen utasitás értelmében megillető teendőkkel.

3. §.

A tengeren való szállitás esetében a kikötői és tengeri egészségügyi hivatalok kötelesek a küldeményt — de csak annak neme és a csomagok számára nézve — a származási bizonylattal összehasonlitani és a netán észlelt különbségeket a származási bizonylatra földjegyezni. Tartoznak továbbá az edényeket pecsétjükkel ellátni és a származási bizonylat hátán azon határidőt kitenni, mely alatt a küldeménynek meg kell érkezni a kikötőbe, melybe rendelve van.

A szállitási határidő a távolság s az évszakhoz képest határozandó meg, azonban rendszerint huszonöt napot meg nem haladhat.

Ha ott, hol az árut hajóra rakják, pénzügyőri szakasz állomásozik, a berakásnak egy pénzügyőr jelenlétében kell történni, ki közbenjárását a származási bizonylaton ezen szavakkal: „a hajóra rakásnál jelen voltam“ (der Einschiffung beigewohnt) igazolni tartozik.

Szárazföldön való szállitás esetében azon vámhivatal, melyen át az áru behozatik, a származási bizonyitványt a küldeménynyel a fenn előadott módon összehasonlitja; a származási bizonyitványt láttamozza, és ha az áru nem ott, hanem más vámhivatalnál vámoztatik, az edényeket a hivatalos zárral ellátja.

A vámozás czéljából való utalás kisérő vagy bemondó jegy mellett történhetik. Az előbbi esetben a kisérő jegyen világosan megjegyzendő, hogy az áru eredete igazoltatott s az a kedvezményes vám mellett kezelhető; az utóbbi esetben vagy a származási bizonylatnak kell az árut kisérni, vagy pedig az igazolás megtörténte a hivatal által a bevalláson bizonyitandó.

Kedvezményes vámozásra való igénynyel bort, ugy tengeren, mint szárazföldön, olajat azonban csak tengeren az egészségügyi hivatalokkal biró kikötőkön át, vagy pedig szárazföldön ugyan, de csak vasuton lehet behozni.

A kikötői és tengeri egészségügyi hivatalok, illetőleg a vámhivatalok az Isztriából kedvezményes vámozásra való igénynyel bejövő borok és olajakról a már most érvényes minta szerinti lajstromot tartoznak vezetni, és pedig külön a borról s külön az olajról, és abba a származási bizonylatokban foglalt öszszes adatokat fölvenni.

A kikötői és tengeri egészségügyi, valamint a vámhivatalok ezen lajstromból havonként egy kivonatot tartoznak beküldeni, még pedig a horvát területen lévők a zengi vám- és adófelügyelőnek, a fiumei területen lévők a fiumei m. kir. pénzügyigazgatóságnak.

A zengi vám- és adófelügyelő, illetőleg a fiumei pénzügyi igazgatóság, kötelesek ezen kivonatokat a capo d'istriai cs. kir. pénzügyi felügyelőhez küldeni.

4. §.

A származási bizonylatokkal ellátott bor- és olajküldeményeket szabad kikötőkben csak vámhivatali felügyelet alatt szabad a hajóról kirakni, és azok, ha nem azonnal hozatnak be a vámterületre, csak vámhivatali raktárba, vagy vámhivatali ellenzár alatt álló magánraktárba tározhatók.

Ha ily küldemények más vámhivatalhoz utaltatnak, a fent (3. §.) körülirt eljárás követendő.

5. §.

A kedvezményes vámkezelésre való igény elenyészik, ha a fenn előirt föltételek nem teljesittettek, nevezetesen:

a) ha a származási bizonylat hiányzik;

b) ha a hivatalos zár megsérült;

c) ha a származási bizonylat érvényességének ideje lejárt;

d) ha a szállitásra engedélyezett határidő elmulasztatott, és ezen mulasztás nem egy véletlen eset elkerülhetlen következménye;

e) ha az olaj szárazföldön és nem vasuton szállittatik;

f) ha az áru szabad kikötőben hivatali felügyelet nélkül rakatott ki a hajóról, vagy nem vámhivatali raktárba, illetőleg vámhivatali ellenzár alatt nem álló magánraktárba tároztatott.

A 6. §. meghatározza, mennyiben büntetendők a cselekvények vagy mulasztások a jövedéki vagy általános büntető határozatok szerint.

6. §.

Az Isztriából és a quarnerói szigetekből kedvezményes vámkezelés igényével behozandó bor és olaj iránti hivatalos bizonyitványokban és az ilyen bizonylatok elnyerésére benyujtott bevallásokban előforduló valótlanságok a következő határozatok szerint büntetendők:

A) A kedvezményes vám melletti behozatalhoz szükséges hivatalos bizonylat elnyerésére szükséges bevallásban előforduló valótlanságok törvénytelen behozatal által elkövetett csempészet gyanánt tekintendők a valótlan mennyiség erejéig a következő esetekben:

a) ha az áru más neme, vagy

b) nagyobb mennyiség vallatott be a valónál;

c) vagy ha oly áruk vallatnak be, melyek egészben vagy részben nem isztriai vagy quarnerói szigetek termesztményei.

Ha a valódinál nagyobb mennyiség vallatott be, de a különbség a bevallott mennyiségnek 10 százalékát el nem éri, vagy meg nem haladja, a különbség büntetés alá nem esik.

B) Az, a ki tudta, vagy a fenforgó körülményekből a kellő figyelem mellett kötelességszerüleg észrevehette volna, hogy a hivatalos bizonyitvány:

a) más árunemre, vagy

b) a valódinál nagyobb mennyiségre, vagy

c) oly árura vonatkozik, mely egészben vagy részben nem Isztria vagy a quarnerói szigetek termesztménye, a mennyiben a jövedéki kihágás bünszerzőjekép nem tekinthető, mint bünrészes büntetendő.

C) A következő valótlanságok, és pedig:

a) ha a hivatalos bizonylat kiállitásának ideje hamisan tétetik ki, vagy

b) ha a hivatalos bizonylat lényeges adatokra nézve a (2. §-ban emlitett) lajstrommal nem egyezik, a jövedéki kihágásokra nézve az osztrák birodalmi tanácsban képviselt országokban érvényes 461. §. szerint büntettetnek.

D) Ha a hivatalos bizonyitványok kibocsátása iránt fennálló egyéb szabályok meg nem tartatnak, más mint a *B)* és *C)* pontokban elősorolt esetekben a jövedéki kihágásokról szóló büntető törvénykönyv 5. §-a mérvadó.

E) Ha a jövedéki büntetés alá eső cselekvények vagy mulasztások az általános büntetőtörvény vagy a hivatali szabályok szerint is büntetés alá esnek, a jövedéki kihágásokra vonatkozó büntetőtörvénykönyv 104. §-a alkalmazandó.

7. §.

A származási bizonylatok kiállitása körül elkövetett visszaélések bebizonyulása esetében a származási bizonylatok kiállitásának joga a községi elöljárótól megvonatik és egy más községre vagy az adóhivatalra bizathatik.

8. §.

Az egészségügyi hivatalok kötelesek az Isztriába és a quarnerói szigetekre behozott külföldi olaj és borról jegyzéket vezetni, és abból havonként egy kivonatot a capo d'istriai pénzügyi felügyelőnek további eljárás végett beküldeni.

174.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek valamenynyi tanfelügyelőhez intézett 33,375. számu rendelete,

az országos tanitói nyugdij- és gyámintézet mellett fennálló egyéb tanitói nyugdij-intézetek tárgyában.

Az 1875 : 32. t.-cz. értelmében, mindenki, ki nyilvános óvodai vagy népoktatási nyilvános tanintézetet közvetlenül tart fenn, legyen az akár polgári, akár egyházi község, akár társulat, akár más testület vagy egyén, tartozik az általa fentartott iskolánál rendszeresitett mindenik tanitói állomás irányában az országos tanitói nyugdij- és gyámalaphoz hozzájárulni, ugyszintén az idézett törvény 2. §-ában felsorolt mindazon tanitók, kik az 1875-ik évben életük 55-ik évét még nem töltötték be.

Kivételnek csak oly iskolafentartókra és az általok alkalmazott tanitókra nézve adatott hely, kik a 31-ik §-ban foglalt föltételeknek megfelelő külön nyugdijintézetet tartanak fenn, és e részbeli jogaik érvényesitése végett nyugdijintézeteik bemutatott alapszabályai megejtett vizsgálata után, a kormány részéről jóváhagyatván, az orsz. tanitói nyugdij- és gyámalaphoz való hozzájárulás alól fölmentettek.

A törvény imént érintett intézkedése folytán, az országban létező összes tanitói nyugdijintézetek bemutatott

alapszabályainak megvizsgálása immár befejeztetvén, az eredmények minden egyes esetben annak idején külön rendeletekkel az illetékes hatóságok utján közöltettek.

Ezen rendeletek szerint a a 31-ik §. követelményeinek teljesen megfelelőknek következő tanitói nyugdijintézetek találtattak:

1. Az erdélyi ágost. hitv. evang. egyházkerületben létező tanitói nyugdijintézet.

2. A soproni ágost. hitv. evang. hitközség tanitói részére alkotott nyugdijintézet.

3. A Budapest fővárosi tisztviselők és tanitók részére alkotott nyugdijintézet.

4. Körmöczbánya városi nyugdijintézet.

5. A pozsonyvárosi r. kath. elemi iskolai tanitók részére fennálló nyugdij-intézet.

6. Ő császári és királyi fensége Albrecht és Koburg főherczegek uradalmaihoz tartozó tanitók és tisztviselők nyugdijazására szolgáló uradalmi nyugdijszabályok;

továbbá következő városi, még tárgyalás alatt lévő, azonban némi módositások foganatositása után a 31-ik §-ban érintett kedvezményben részesithető tanitói nyugdijszabályzatok:

7. A bártfai ágost. hitv. német és tót egyházak tanitóira nézve fennálló nyugdijszabályok.

8. Arad, Fiume, N.-Bánya, Pécs, Selmeczbélabánya és Sopron városok tanitóik számára alkotott nyugdijszabályaik.

9. Az I-ső román határőrezredbeli tanitói nyugdijalap.

A felsorolt tanitói nyugdijintézetekbe fölvett, valamint az alapszabályok értelmében a fölvételre jövőre is jogositott tanitók és az őket alkalmazó iskolafentartók, az orsz. tanitói nyugdijintézethez való hozzájárulás alól fölmentettek.

Fölmentettek továbbá mindazon római katholikus tanitók és hitközségek, melyek az erdélyi római katholikus

elemi iskolai alapból nyerik fizetéseiket, vagy részbeli segélyt kapnak.

Azon unitárius hitközségek, melyekben a tanitói állomás állandóan paptanitókkal van betöltve, mindazon ideig, mig az érintett kapcsolat állandó.

Kassa és Szeged városok azon tanitói, kik a nevezett városok kebelében létező tisztviselői nyugdijintézetbe már tényleg fölvéve lévén, ezen intézetekkel szemben jogot már szereztek, de nem mentettek föl azok, kik a két város által tényleg fölvéve még nem voltak, és azok, kik itt csak ezentul fognak alkalmaztatni.

Végül mindazon állami iskolai tanitók, kik az 1877. évi junius hó 11-két megelőző időben mint véglegesen kinevezett állami iskolai tanitók a tisztviselőkre nézve fennálló nyugdij-igényekre jogot már szereztek, de nem vétettek föl; az oly államiskolai tanitók, kik érintett határidőt megelőzőleg ideiglenes kinevezési okmányaik alapján ezen jogot még nem szerezhették meg s a megnevezett határidőn tul neveztettek ki államiskolai tanitókul.

Az országos tanitói nyugdij-törvény a viszonylagosság elvéből indulván ki, a többször idézett 31-ik §. c) pontja szerint az orsz. tanitói nyugdij-intézethez való hozzájárulás alól fölmentett tanitóknak, ha esetleg más nyilvános tanintézetbe lépnek át, előbbi állomásaikon töltött idejök beszámitandó, ugy az országos tanitói nyugdijalap által, mint kölcsönösen a fölmentett tanitói nyugdijintézetek által is.

Erről Nagyságodat tudomás és hivatalos használat végett azzal tudósitom, hogy a felsorolt nyugdijintézeteken kivül ujabb tagokat fölvenni, más tanitói nyugdijintézetek jogositva nincsenek, sőt mindazon tanitók vagy iskolafentartók, kik az érintett sorozatban foglalt nyugdijintézetekhez nem tartoznak, az orsz. tanitói nyugdijintézethez hozzájárulni köteleztetnek és netáni kifogások az egyesek részéről visszautasitandók.

Ez alkalommal felhivom Nagyságodat arra is, hogy miután most már biztos tudomása lehet arról, mely hitközségek azok, melyek általában iskolát tartanak fenn, és kik azon alkalmazott tanitók, kik az orsz. tanitói nyugdijintézethez való hozzájárulás alól a fentebbiek szerint fölmentendők: iskolalátogatásai alkalmával is szerezzen biztos tudomást, valjon a felügyeletére bizott tankerületben nem léteznek-e még most is oly tanitók, kik a néptanitók országos nyugdijintézete iránti kötelezettségeiknek nem feleltek meg, s a megkivántató adatokat ez ideig sem terjesztették be.

Ez utóbbi esetben a mulasztók szigoru megbüntetése illetőleg megbirságolása végett, az 1875. évi 32,385. sz. alatt kelt rendelettel kiadott Utasitás V-ik szakaszában foglaltak értelmében azonnal járjon el.

Végül tekintettel az 1875: 32. t.-cz. 44. §-ára, melyből folyólag jövőben előfordulhatnak oly esetek, midőn az orsz. tanitói nyugdijintézetnek valamely tagja az érintett nyugdijintézet alkotását megelőző időben már más, de a fölmentettek közé nem sorolt nyugdijintézetnek tagja volt, s ez alapon esetleg nyugdijigényét több irányban érvényesitbeti: felhivom Nagyságodat, hogy a tankerületében létező összes ugy fölmentett, mint föl nem mentett tanitói nyugdijintézetek kezelőitől évenként egy részletes kimutatást követeljen be, melyben kitüntetve legyen az illető nyugdijintézet pénztári állapota, a fölvett tagoknak neve, életkora és szolgálati ideje, valamint a nyugdijazottak és gyámolitottak létszáma és névsora is.

Az itt jelzett czél elérése végett az egyházmegyei főhatóságokat egyidejüleg felszólitottam; azonban szükség esetén, ha valamely felekezeti nyugdijintézet a kivánt adatok kiszolgáltatásában késedelmes volna, az ügy szorgalmazása végett az illetékes egyházhatósághoz forduljon.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 24-én.

Trefort Ágoston, s. k.

(A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek, 33,375. szám alatt, valamennyi egyházmegyei főhatósághoz intézett hasontárgyu rendelete.)

Az 1875 : 32. t.-cz. értelmében, mindenki, ki nyilvános óvodai vagy népoktatási nyilvános tanintézetet közvetlenül tart fenn, legyen az akár polgári, akár egyházi község, akár társulat, akár más testület vagy egyén, tartozik az általa fentartott iskolánál rendszeresitett mindenik tanitói állomás irányában az országos tanitói nyugdij- és gyámalaphoz hozzájárulni, ugyszintén az idézett törvény 2. §-ában felsorolt mindazon tanitók is, kik az 1875-ik évben életük 55-ik évét még nem töltötték be.

Kivételnek csak oly iskolafentartókra és az általok alkalmazott tanitókra nézve adatott hely, kik a 31-ik §-ban foglalt föltételeknek megfelelő külön nyugdijintézetet tartanak fenn, és e részbeli jogaik érvényesitése végett nyugdijintézeteik bemutatott alapszabályai megejtett vizsgálata után, a kormány részéről jóváhagyatván, az orsz. tanitói nyugdij- és gyámalaphoz való hozzájárulás alól fölmentettek.

A törvény imént érintett intézkedése folytán, az országban létező összes tanitói nyugdijintézetek bemutatott alapszabályainak megvizsgálása immár befejeztetvén, az eredmények minden egyes esetben annak idején külön rendeletekkel az illetékes hatóságok utján közöltettek.

Ezen rendeletek szerint a 31-ik §. követelményeinek teljesen megfelelőknek következő tanitói nyugdijintézetek találtattak:

1. Az erdélyi ágost. hitv. evang. egyház kerületében létező tanitói nyugdijintézet.

2. A soproni ágost. hitv. evang. hitközség tanitói részére alkotott nyugdijintézet.

3. A Budapest fővárosi tisztviselők és tanitók részére alkotott nyugdijintézet.

4. Körmöczbánya városi nyugdijintézet.

5. A pozsonyvárosi rkath. elemi iskolai tanitók részére fennálló nyugdijintézet.

6. Ő császári királyi fensége Albrecht és Koburg főherczegek uradalmaihoz tartozó tanitók és tisztviselők nyugdijazására szolgáló uradalmi nyugdijszabályok;

továbbá következő városi, még tárgyalás alatt lévő, azonban némi módositások foganatositása után a 31-ik §-ban érintett kedvezményben részesithető tanitói nyugdijszabályzatok:

7. A bártfai ágost. hitv. német és tót egyházak tanitóira nézve fennálló nyugdijszabályok.

8. Arad, Fiume, N.-Bánya, Pécs, Selmeczbélabánya és Sopron városok tanitói számára alkotott nyugdijszabályok.

9. Az első román határőrezredbeli tanitói nyugdijalap.

A felsorolt tanitói nyugdijintézetekbe fölvett, valamint az alapszabályok értelmében a fölvételre jövőre is jogositott tanitók és az őket alkalmazó iskolafentartók az orsz. tanitói nyugdijintézethez való hozzájárulás alól fölmentettek.

Fölmentettek továbbá mindazon római katholikus tanitók és hitközségek, melyek az erdélyi római katholikus elemi iskolai alapból nyerik fizetéseiket, vagy részbel segélyt kapnak.

Azon unitárius hitközségek, melyekben a tanitói állomás állandóan paptanitókkal van betöltve, mindazon ideig, mig az érintett kapcsolat állandó.

Kassa és Szeged városok azon tanitói, kik a nevezett városok kebelében létező tisztviselői nyugdijintézetbe már tényleg fölvéve lévén, ezen intézetekkel szemben jogot már szereztek; de nem mentettek föl azok, kik e két

város által tényleg fölvéve még nem voltak és azok, kik itt csak ezentul fognak alkalmaztatni.

Végül mindazon állami iskolai tanitók, kik az 1877. évi junius hó 11-két megelőző időben mint véglegesen kinevezett állami iskolai tanitók a tisztviselőkre nézve fennálló nyugdijigényekre jogot már szereztek; de nem vétettek föl az oly állam iskolai tanitók, kik az érintett határidőt megelőzőleg ideiglenes kinevezési okmányaik alapján ezen jogot még nem szerezhették meg, s a megnevezett határidőn tul neveztettek ki államiskolai tanitókul.

Az országos tanitói nyugdijtörvény a viszonylagosság elvéből indulván ki, a többször idézett 31-ik §. *c*) pontja szerint az orsz. tanitói nyugdijintézethez való hozzájárulás alól fölmentett tanitóknak, ha esetleg más nyilvános tanintézetbe lépnek át, előbbi állomásaikon töltött idejük beszámitandó ugy az országos tanitói nyugdijalap által, mint kölcsönösen a fölmentett tanitói nyugdijintézetek által is.

Ezeknél fogva van szerencsém Méltóságodat a fent elősoroltakról becses tudomás és a netán egyházi főhatósága alá tartozó érintett nyugdijintézetek kezelőivel s érdekletteivel leendő szives közlés végett oly kéréssel értesiteni, hogy figyelemmel az 1875: 32. t.-cz. 44. §-ára, melyből folyólag jövőben előfordulhatnak oly esetek, midőn az orsz. tanitói nyugdijintézetnek valamely tagja az érintett nyugdijintézet alkotását megelőző időben már más, de a fölmentettek közé nem sorolt nyugdijintézetnek tagja volt s ez alapon esetleg nyugdijigényét több irányban érvényesitheti: az egyházi főhatósága alatt létező, ugy a hozzájárulás alól fölmentett, mint föl nem mentett minden nyugdijintézetek kezelőit egyuttal oda utasitani méltóztassék, hogy a kezelésökre bizott nyugdijintézetek pénztári állapotáról, a fölvett tagoknak neve, szolgálati ideje és életkora szerinti létszámáról, valamint a nyugdijazottaknak és gyámolitottaknak létszámáról és

neveiről évi kimutatást szerkeszszenek és azt a kir. tanfelügyelők utján ide évenként terjeszszék föl.

Fogadja Méltóságod kiváló tiszteletem őszinte nyilvánitását.

Kelt Budapeten, 1878. évi deczember hó 24-én.

Trefort Ágoston, s. k.

175.

A földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministernek 19,881|IX. számu rendelete,

a nagykanizsai távirdaigazgatóságnak megszüntetése, s kerületének a budapesti kerülethez csatolása tárgyában.

A távirdaigazgatásban a szolgálat érdekeinek nagyobb hátránya nélkül eszközölhető megtakaritások javaslatba hozatala czéljából ismételve tartott tárgyalások alapján, a nagykanizsai távirdaigazgatóságot f. évi deczember hó végével feloszlatom, teendőit a budapesti távirdaigazgatóságra ruházom, s a nagykanizsai távirdaigazgatósági kerületet 1879-ik évi január hó 1-től kezdve egész kiterjedésében a budapesti távirdaigazgatóság kerületéhez csatolom.

Egyidejüleg a nagykanizsai távirdakerületi pénztárt is megszüntetem, s minden eddigi teendőit 1879. évi január 1-től a budapesti kerületi és országos távirdapénztárra ruházom.

Hogy azonban ezen határozatom keresztülvitele fennakadás nélkül történhessék, a nagykanizsai távirdaigazgatóság az 1878. év végeig hozzá beérkezett és még el nem intézett ügyek elintézése végett, ugyszintén a nagykanizsai távirdakerületi pénztár is, a f. év végével még függőben maradó ügyek végleges ellátása és feldolgozása végett, 1879.

évi márczius hava végeig még működésben marad, de az 1879. év január hava 1-től kezdve minden a távirdaigazgatóságok hatásköréhez tartozó fölmerült ügyek ellátása, a személyzet, állomások, vonalok és készletek feletti rendelkezés már kizárólag a budapesti kir. távirdaigazgatóság, — a kerületi pénztár teendői pedig a budapesti kerületi és országos távirdapénztár hatáskörébe esnek.

Ennek következtében 1879. évi január hó 1-től kezdve a nagykanizsai távirdaigazgatósággal csakis az 1878. év végeig már folyamatban volt ügyekre vonatkozólag lehet érintkezésbe lépni, az ujonnan fölmerült, valamint a folyó szolgálatra vonatkozó ügyekben ellenben a budapesti távirdaigazgatóság keresendő meg.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 21-én.

176.

A m. kir. pénzügyministernek 71,908. sz. körrendelete,

az 1878. évi XXI. t.-cz.-ben foglalt általános osztrák-magyar vámtarifa végrehajtása tárgyában.

A m. k. kereskedelmi ministeriummal, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyi és kereskedelmi ministeriumaival egyetértőleg, az 1878. évi XXI. törvényczikkben foglalt általános vámtarifa végrehajtására a következő szabály bocsáttatik ki, mely a vámtarifával egyidejüleg, t. i. 1879. január 1-én lép életbe.

Azon könnyitésekre, melyeket ezen szabály 2. §-a a szemle-lelet, valamint a szóbeli bevallások alapján hivatalos kezelés alá kerülő árúk tarifaszerinti megnevezésére kilátásba helyez, egyelőre a budapesti, fiumei, orsovai, báziási és tömösi fővámhivatalok hatalmaztatnak fel, oly

megjegyzéssel, miszerint az engedélyezett rövidítések mellett is mindig olyan legyen az árúknak a bevallási lajstromba bevezetendő tarifaszerinti megnevezése, mely az árú minőségének és a megvámolás helyes voltának határozott fölismerését lehetővé teszi. E czélból minden egyes előforduló esetben az árúknak minősége legalább is két, a körülményekhez és a szükséghez képest több, jól olvasható betükkel kiteendő oly szóval jelölendő meg, mely lehető leglényegesebben jellemzi az árút.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 29-én.

1878. évi 71,908. szám.

UTASITÁS

az osztrák-magyar vámterületnek az 1878. évi XXI. törvényczikkben foglalt általános vámtarifája alkalmazására nézve.

1. §.

A vámtarifában megszabott vámdijaknak, 1879. január 1-étől kezdve, kivetésénél különbséget nem tesz, hogy az árúk melyik országból hozattak be.

Hogy mennyiben részesittessenek a törvény III. czikkében emlitett kedvezőtlenebb elbánásban oly államból hozott árúk, hol az osztrák és magyar hajók vagy az osztrák-magyar monarchiából érkező árúk más államokéinál kedvezőtlenebb bánásmódban részesülnek, esetről-esetre külön rendeletek által fog megállapittatni.

2. §.

Minden árút a vámtarifában használt kifejezéssel kell megjelölni és nevezetesen a megvámolásnál a tarifa-

szerü, t. i. azon elnevezéssel bevallani, mely alatt az a beviteli vámtarifában vagy külön, vagy neme szerint előfordul, vagy ha a vámtarifában az árúra határozottan illő elnevezés nem foglaltatnék, olyan elnevezéssel, mely az árút, annak minőségéhez képest, a szó értelme szerint megilleti.

Ha a vámtarifa valamely árúnemből különböző fajt emlit föl, a tarifaszerü elnevezés csak az lehet, mely az árú minőségének megfelel, péld. pamutfonál 12-ik számig egyes, nyers állapotban; pamutárú közönséges, sima, fehéritve; pamutárú közönséges, sűrű, tarkán szőve; lenfonál nyers; közönséges lenárú festve, 10-nél kevesebb lánczfonállal; k. m. n. n. gyapjuárú, pamutlánczczal, posztószerü, 300—600 gram súlyú; fehér üveg köszörülve; fehér üveg préselve; fehér üveg surolva.

Több esetben a tarifaszerü elnevezést az által kell kiegésziteni, hogy az árú neve előtt vagy mellett a szakasz is fölemlittetik, melyhez tartozik, péld. pamutárú, bársony; lenárú, battiszt; gyapjuárú, lábszőnyeg; vasárúk, óraészek; fémárúk, irótollak; házi használatra való durvaárú, szalmából.

Ha valamely vámtétel oly árúra vonatkozik, mely a megelőző tétel alatt már emlittetett, a tarifaszerü elnevezés ezen különböző tételből veendő pl.:

közönséges kőanyagból való korsók, nemtelen fémmel szerelve;

a 27. *a*) 2. tétel alá tartozó festő-anyag, felaprózva;

k. m. n. n. ruházatok, k. m. n. n. posztószerü gyapjuárúból, pamutlánczczal 300—600 gram;

k. m. n. n. ruházatok, közönséges sűrű szinnyomatos pamutárúból.

A tarifaszerü elnevezés legyen mindig világos és olyan pontos, a mint ez szószaporitás nélkül lehetséges.

Felek kötelesek mindig szavakkal irni a tarifaszerü elnevezést; csak vámtisztviselőknek, még pedig olyan hivataloknál, melyek rendkivül élénk forgalommal birnak, engedhető meg a pénzügyministerium részéről, hogy rövi-

ditsék a tarifaszerü elnevezést akkor, ha a megvámolás a szemle-lelet alapján történik, pl. postaküldeményeknél, vagy ha a fennálló szabályok által megengedett szóbeli bevallás fordul elő.

Ilyen esetekben azonban mindig ki kell tenni a vámegység után a tarifa szerint járó vámot is.

Külön rendelet fogja megállapitani, hogy, tekintettel a külkereskedelem statisztikai kimutatására, milyen részletes adatokat kell még az árukra nézve kitenni. Sok árunál már a kiadandó betüsoros árúlajstrom mutatja a statisztikai megnevezést, még pedig apróbb betükkel.

3. §.

Bevallás általános elnevezés szerint.

a) Az utazók és bevándorlók vámmentes holmija, a kiházasitási és örökségi, valamint a törvény VII. és VIII. czikke értelmében vámmentesen kezelendő többi tárgyak, csak mint ilyenek vallandók be; (péld. az utazók holmija, a katonai készletek és a mustrák, mint „vámmentes utiholmik, vámmentes katonai készletek, vámmentes mustrák,“ stb.)

Ha ezen tárgyak kisérőjegygyel való ellenőrzés alatt átvitelre vagy valamely belső vámhivatalhoz utaltatnak, a vámilletéket a tarifában előforduló legmagasabb vámtétel szerint kell biztositani.

Ha a hatóság vagy hivatal, mielőtt a vámmentességet engedélyezné, a tulajdon-viszonyok s annak megitélése czéljából, hogy vajjon az utiholmik stb. a fél állásának és viszonyainak megfelelnek-e, a holmik részletes kimutatását találná szükségesnek, a fél ezen kimutatást beterjeszteni tartozik.

b) A kiviteli árúk rendszerint ugy vallandók be, mint a beviteli árúk. E tekintetben az áruforgalmi kimutatá-

sok szerkesztésére nézve kiadandó utasitás részletesb szabályt fog tartalmazni.

c) A kisérő-jegy melletti ellenőrzés alatt átvitelre vagy valamely belső vámhivatalhoz utalt árúk is vallhatók be általános elnevezéssel, melyből azonban legalább a tarifa szakaszának kell kitünni. Ily alkalommal a közéletben vagy a kereskedelemben szokásos elnevezések is használhatók. De mindez azon föltételhez van kötve, hogy az árú teljesen biztositó ür- vagy csomagzár (lásd az 1853. évi november 29-én kelt szabályt vagy a vámszabályok függelékét) alatt szállittatik és az illető tarifa-szakasz, illetőleg a tarifa legmagasabb vámdijtételének megfelelő biztositék letétetik.

A közéletben vagy kereskedelemben szokásos elnevezések közül csak olyant lehet használni, melyből a megfelelő tarifa-szakasz kétségtelenül kivehető, pl.: twist, karton, posztó, vasbutor, fabutor. Ezen kifejezések helyett tehát nem lehet olyant használni, mint szőtt vagy kötött árú, avagy kézműárú; pamutfonalat nem szabad mint czérnát bevallani.

d) A keletről Lloyd-gőzösön érkező oly tárgyak, melyek utazók után küldetnek és e czélból kisérvény mellett átvitelre vagy valamely belső vámhivatalhoz utaltatnak, „árú“ elnevezéssel is bevallhatók, ha egy teljesen biztositó csomagzár alkalmazása lehetséges és a biztositék a vámtarifának legmagasabb dijtétele szerint nyujtatik.

e) A bemondó eljárásban az árúk bevallására nézve fennálló könnyebbitések jövőben is érvényben maradnak.

4. §.

A különböző anyagokból készült árúk bevallása.

Tekintettel a törvény V. czikkére, a különböző anyagokból készült árúk bevallására és elvámolására nézve, következő alapelveket kell figyelembe venni:

a) Azon tárgyak, melyek csupán az árú egyes alkatrészeinek megerősitésére és összeköttetésére szolgálnak s egyszersmind mellékes dolgok is, péld. szegek, aklaszegek (szegecsek), srófok, kapcsok, zárak, eszkábák, horgok, abroncsok, pántok, sarkok, reteszek, foglalatok, tekercsek, lakatok (kulcsokkal együtt), szalagok, madzagok, zsinórok, szijak, kötelek, a vámkezelésnél tekintetbe nem veendők; mihezképest az illető árúkat ezen mellékes dolgok mellőzésével, azon tarifatétel szerint kell bevallani és elvámolni, a mely alá egyéb alkatrészeiknél fogva tartoznak.

b) Ha oly készitmények, melyek után a beviteli vám 100 kilogramonként legalább 12 forintra rug:

aa) valódian, vagy nem valódian aranyozott, ezüstözött vagy arany és ezüsttel kirakott nemtelen fémekkel, vagy borostyánkővel, agáttal, teknősbékahéjjal, emberhajjal, szőrrel, fémgyöngyökkel, féldrágakövekkel, valódi vagy nem valódi koralokkal, hamis gyöngyökkel vagy mintázott viaszszal, vagy

bb) szőtt és kötött árúkkal, kaucsukkal vagy bőrrel lényegtelenül vannak ékitve, vagy ilyen anyagokkal kibélelvék vagy fenekükön boritvák, mint pl. fogantyuval ellátott dobozok, boglárokkal ékitett óratokok, kirakott zsinórlyukkal ellátott botok, kések, melyeknek nyele paizslemezkével van ellátva, palaczkocskák ezüstözött foglalatú dugókkal, csontmunkák és legfinomabb faárúk len- vagy pamutvászonnal vay selyemkelmével kibélelve, posztóval, bársonynyal vagy több efélével boritott aljú csészék: ugy azok azon tarifatétel alá esnek, melyek alá ezen ékitmények bélés vagy boriték nélkül tartoznak. A kaucsuk-, bőr- vagy apróárúk közé kapcsolatuknál fogva nemcsak azon árúk tartoznak, melyeknek főalkatrésze esik a magasb vámmal járó illető tarifatétel alá, hanem mindazon árúk, melyeknek a kaucsuk-, bőr- vagy apróárúkhoz tartozó alkatrészök van, amennyiben ez utóbbi a fennebi határozmányok szerint lényegtelennek nem tekinthető.

5. §.

Az árúk mennyiségének bevallása.

A mennyiséget minden külön bevallott árúra nézve külön és pedig azon mérték szerint kell bevallani, mely a tarifában elő van szabva.

A megvámolás mértéke rendszerint a súly és pedig 100 kilogram, vagyis 1 méter-mázsa. A kivételek a tarifában világosan felsorolvák.

Az árú mennyiségét és minőségét, a beviteli vámkezelésnél és kisérvénynyel való utalásnál, a vámszabályok 99. §-a értelmében a bevallásban minden csomagra és minden tartályra nézve külön-külön kell felsorolni; a csomagok darabszámának összegét és összsúlyát betükkel is ismételni kell.

Annak követelésétől azonban, hogy a beviteli árúk mennyisége és minősége minden csomagra és tartályra nézve külön vallassék be, el lehet állani, ha az árúk után esendő vám, a vámszab. 99. §-a értelmében közvetlenül a határszéli vámhivatalnál fizettetik le, vagy ha az árúk bemondójegygyel érkeznek valamely belső fővámhivatalhoz, s azonkivül egynemüek és anélkül, hogy a hivatalos raktárba fölvétetnének, azonnal elvámoltatnak.

Továbbá megengedtetik, hogy oly árúkra nézve, melyek 100 kilogramonként 1 frt 50 krnál magasabb vám alá nem esnek, egynemüek s egyszerre vétetnek beviteli vámkezelés alá, a csomagok összsúlya és összes száma vallassék be.

Az ilynemü árúk részenkénti elvámolásánál a csomagok számának és súlyának sommás bevallása csak az esetben engedhető meg, ha a meglevő törzsbevallásban az egyes csomagok súlyai, jegyei és jelző-számai felsorolvák s az új bevallásban az egyes csomagok jegyeinek és jelző-számainak följegyzése mellett, a törzsbevallásra hivatkozás történik.

6. §.

A telj- és tisztasúly.

Az árúk bevitelök alkalmával részint tiszta, részint teljsúly szerint; kivitelök és átvitelök alkalmával pedig mindig teljsúly szerint vámkezelendők.

Telj- (nyers-, elegy- vagy sporco) súly alatt az árúnak azon súlya értetik, melylyel az teljesen elcsomagolt állapotban, ennélfogva az elhelyezésre szolgáló közönséges s a szállitásra szolgáló különös boritékban bir.

A szállitásra szolgáló külső boriték súlya göngysúlynak (Tara) neveztetik.

Ha a szállitásra és elhelyezésre szükséges boriték egy és ugyanaz, mint p. o. a kávénál, közönségesen a hordók, ugy ezen boritékok súlya képezi a göngysúlyt.

Tiszta- (netto-) súly alatt az árúnak a göngysúly levonása után megmaradott súlyát kell érteni.

Elcsomagolatlanul előforduló árúk a tisztasúly vámjának vannak alávetve, még azon esetben is, ha a törvény értelmében az elvámolásnak nyers-súly szerint kellett volna történni.

Ha ily árúk valamely belépti vámhivatal felügyelete alatt belföldi tartályokba és zsákokba csomagoltatnak el és további vámkezelés végett valamely belső vámhivatalhoz utaltatnak, ugy a kisérvényben, az elegy- és tisztasúlyon kivül azon körülményt is ki kell tüntetni, hogy az árúk belföldi tartályokba vagy zsákokba csomagolvák.

7. §.

A tisztasúly kitudása.

A tisztasúly rendesen valóságos lemérés által puhatoltatik ki, mindazonáltal következő kivételek engedélyeztetnek:

a) A bevitelben elmálházatlanul előforduló vámmentes árúknál, úgyszintén a kiviteli vámmentes árúknál, (azok kivételével, melyeknek kivitelét igazolni kell) akár csomagolatlan, akár pedig csomagolt állapotban fordul-janak azok elő, — a be-, ki- és átvitelben a fél által bevallott súlylyal meg lehet elégedni.

b) Oly árúknál, melyek a bevitelben vámmentesek, de csomagolva fordulnak elő, továbbá az olyanoknál, melyek 100 kilogramonként 3 frtnál nagyobb beviteli vám alá nem esnek és végül azoknál, melyek, mint pl. a vasuti sinek, kerékabroncsok, tengelyek s több eféle, egyenlő anyagból s egyformán vannak szerkesztve, ugy hogy a küldemény egyes részének (darabjának) lemérése alapján az összsúly is biztosan kipuhatolható: meg van engedve, hogy a súly megállapitása ugy a beviteli vámkezelésnél, mint a más hivatalokhoz való utalásoknál, valamint a kiviteli vám alá eső árúk kivitelénél — az egyes csomagok és darabok súlyát kitüntető tökéletes tarifaszerü bevallás alapján — rendszerint próbamérés, azaz a vámtisztviselők részéről a fél befolyása nélkül kiválasztott nehány tartály vagy darab megmérése által eszközöltessék.

A próbamérés megengedhető továbbá a teljsúly szerint vámkezelendő oly elmálházatlan (elcsomagolatlan) árúknál (pl. a nyers vasnál) is, melyek valamely hajó számozott osztályaiban vagy több számozott vasuti kocsiban fordulnak elő, ha az árúbevallásban az árúküldemény súlya nemcsak egészben, hanem az egyes számozott osztályok vagy kocsik szerint külön-külön is felsoroltatott. Ily esetekben elegendő nehány hajóosztály vagy kocsi tartalmának lemérése is.

Ha azonban ily esetekben a bevallás valótlanságának gyanuja merül fel, a küldemény részletesen lemérendő.

c) Ha valamely tartályban különböző nemü s elkülönözve bevallandó árúk foglaltatnak, s ezek között oly árúk léteznek, melyek teljsúly szerint kezelendők, ugy a

göngysúly ez utóbbiakhoz, s ezek közül ahhoz számitandó, melynek mennyisége a legnagyobb.

Ha azonban ugyanazon tartályban teljsúly szerint kezelendő két vagy többnemü árú egyenlő mennyiségben fordul elő, a göngysúly egyenlő részben számitandó az árúk súlyához.

A belső boritékért némely árúra nézve engedélyezett külön göngysúly (mint például a fadobozokban levő déli gyümölcsöknél, kis faládákban levő szivaroknál stb.) az együttesen elcsomagolt teljsúly szerint vámkezelendő árúk súlyához azonban nem számittatik hozzá.

Ha p. o. egy 400 kilogram sporco súlyú hordó, 200 kilogram fadobozokban levő aszaltszőlőt és 175 kilogram gesztenyét tartalmaz, ugy 182 kilogram aszaltszőlőt és 200 kilogram gesztenyét kell elvámolni. Ugyanis a hordó göngysúlya 25 kilogramban a gesztenyéhez számittatik, a dobozok gönysúlya 18 kilogramban (9%) pedig figyelmen kivül hagyatik.

8. §.

A tisztasúly kipuhatolása.

A tisztasúly rendszerint nem valóságos lemérés (valóságos tisztasúly), hanem a tarifaszerü göngysúlynak a teljsúlyból való levonása által (számvetés szerinti tisztasúly) puhatoltatik ki.

A tisztasúly mindig kitudandó:

a) ha az árú oly tartályban van elmálházva, melyre nézve a tarifában göngysúly nem állapittatott meg, vagy

b) ha az árú oly tartályban van, melyben figyelemmel a tartály alakjára és minőségére, a szállitásnál közönségesen előfordulni nem szokott, s ha ez esetben a törvényesnél feltünően csekélyebb göngysúly gyanitható, vagy

c) ha egy tartályban különböző tarifatétel alá tartozó árúk vannak elcsomagolva.

Ezen eseteken kivül is meg van engedve a bevallás kiállitójának, hogy oly árúknál, melyekre nézve a tarifában göngysúly van engedélyezve, saját tetszése szerint akár a tisztasúlyt világosan bevallja, s ez által a valóságos tisztasúly kipuhatolását eszközölje, akár pedig csakis a teljsúly bevallása által, a tarifaszerü göngysúly levonásával, a tisztasúlyt megállapittassa.

Ezen választás azonban nem terjedhet ki oly tárgyakra, melyeknek valóságos tisztasúlya azon okból nem puhatolható ki nehézség nélkül, mivel azoknak boritéka a szállitásra és elhelyezésre egy és ugyanaz.

Az ily tárgyak tisztasúlya — az *a*) és *b*) alatt felsorolt esetek kivételével — mindig a tarifaszerü göngysúlynak a nyers súlyból való levonása által határoztatik meg.

A kisérőjegy melletti ellenőrzés alatt érkezett árúknál, az átvevő a tisztasúly adatait csak akkor egészitheti vagy javithatja ki, ha a hivatalos zár sértetlen, s az utalás által elvállalt kötelezettség teljesitésére nézve kétely nem forog fenn.

Ha egy tartályban különböző tarifatétel alá tartozó árúk vannak elcsomagolva, a bevallásban minden egyes árú tisztasúlyát ki kell tüntetni.

Az elintézés megkönnyitésére s főkép, hogy a felek az árúknak a vámhivatali vizsgálat előtt különben szükséges osztályozásától megkiméltessenek, a vámhivatalok hassanak oda, hogy egy-egy csomagba csakis egy tarifatétel alá tartozó árúk csomagoltassanak.

9. §.

Folytatás.

A tisztasúly kitudásánál következő határozmányok tartandók szem előtt:

Ha oly árúk, melyekre nézve göngysúlylevonás van engedélyezve, csak egyszerü zsák- vagy csomagoló vászonból készült zsákokba vagy zsákfélékbe (bálokba) nád- vagy szalma-gyékényekbe, fából készült félrámákba vagy hasonló anyagokba becsomagolva fordulnak elő, ugy göngysúly gyanánt — ha a tarifa mást nem határoz — négy százalék számitható. A tarifában 4%-kot meghaladó göngysúlylyal elősorolt kötegek alatt, az egyszerü zsákok vagy zsákfélékre nézve fentebb kijelölt anyagokból legalább is kétszeres boriték értetik.

Ha oly árúk, melyekre nézve, ha bálokban fordulnak elő, a tarifa 4%-nál nagyobb göngysúlyt szab ki, 400 kilogram teljsúlynál nehezebb bálokban jelentetnek be megvámolás végett, a vámköteles félnek tetszésére van bizva, akár megelégedni 400 kilogram teljsúly után eső göngysúly-megtéritéssel, akár pedig a valódi tisztasúly kitudását inditványozni.

Pamut és gyapjuárúknál (36. és 38. szakasz) ezen határozat már sporco 300 kilogramot meghaladó bálóknál is alkalmazandó, és pedig oly módon, hogy valóságos megmérés nélkül csak 300 kilogram után engedélyeztetik göngysúlylevonás.

Ott, hol a vámtarifa a ládákban való elmálházásra nézve nem állapit meg a hordókban való elcsomagolástól eltérő göngysúlyt, a hordók iránt kiszabott göngysúly a ládákra nézve, s megforditva, is érvényes.

Ha valamely árú több belső boritékban van elcsomagolva, a tisztasúlyt rendszerint mindezen boritékok betudásával kell kipuhatolni. A vámkötelezettnek azonban

meg van engedve, hogy az inkább kifelé fekvő borítékokat a tisztasúlyba be nem számitván, külön, még pedig minőségök és mennyiségök szerint, a tarifának megfelelőleg vallja be, s adja megvámolás alá. Igy p. o. a vámkötelezett az oly keztyük tisztasúlyát, melyek papirosba begöngyölvék s azután papirkatulyákba s igy egy ládába vannak becsomagolva, akár a tarifaszerü göngysúlynak a láda teljsúlyából való levonása által, akár a teli katulyák súlya szerint, akár pedig olykép puhatolhatja ki, hogy a katulyákat külön, „mint papirárút“, a keztyük súlyát ellenben a papirosboriték beszámitásával vallja be s vámolja meg.

Azon anyagok, melyek mint p. o. a széna, szalma, fürészpor, papirnyiredék s több eféle, az agyag-, üveg- és hasonló árúk szállitásánál szemlátomást csak az árú biztositására szánvák s további eltételre nem szolgálnak, az árú tiszta súlyához, midőn ez valóságos megmérés által tudatik ki, sem hozzá nem adandók, sem pedig külön be nem vallandók. A külső göngyöletek szalmából, nádból stb., ugyszintén a folyadékkal telt hordók mozgatható kettős fenekei is levehetők a mérlegelés előtt, ugy hogy a göngysúly csak a megmaradt sporcosúlyból számitandó le. Ily esetekben azonban a hordók stb. elcsomagolására nézve megállapitott magasabb göngysúly, mint pl. a déligyümölcsöknél [4. b) c) d)] igénybe nem vehető s nem is engedélyezhető.

Az árúk közé rakott tárgyak, p. o. deszkácskák és csévék, melyekre szalagok, fonalak, csipkék vannak tekerve; papirok, melyek némely posztókelmék, viaszos tafoták stb. közé vannak rakva, továbbá az árúk közvetlen biztositására szolgáló borítékok (pl. papiros, papiros lemez, madzagok stb.) a tisztasúly kitudásánál nem számitandók le, valamint oly tisztátalanságok s több efélék sem, melyek az árúval vannak vegyitve.

10. §.

A tartály (tartó) bevallása.

A tartályt pontosan s oly megnevezéssel kell bevallani, melynek az — figyelemmel a tarifában a göngysúly levonásának meghatározása végett megállapitott elnevezésre — megfelel, p. o. mint hordó, láda, kosár, zsák (bál), vagy ha ezen elnevezéseknek egyike sem felelne meg, akkor azt olyannak kell bevallani, a milyen a tárgyra illik, p. o. mint bőrönd, kanna, palaczk.

Ha a hordók, ládák és kosarak, minőségük vagy további csomagolásuknál fogva, a tarifában különböző göngysúly-levonás alá esnek, mint pl. a kávé, keményfa dongáju hordókban 12%, és más hordókban 10%; déligyümölcsök szénával s több efélével begöngyölt hordókban 20%, más hordókban 13%; a magasabb göngysúly megállapitása czéljából nem tekinthető elégségesnek a „hordó“ vagy „hordók“ stb. egyszerü bemondása, hanem szükséges, hogy a bevallásban a tartálynak a magasabb göngysúlyt igazoló minősége is megjelöltessék.

Ép ugy megjelölendő a bevallásban a kettős boriték is oly zsákféléknél, melyek után ezen szabály 9. §. értelmében 4%-nál nagyobb göngysúly van megállapitva.

Egyszerüen kötéllel összekötött bálok, csomagoló vászon s eféle boriték nélkül göngysúly-levonásban nem részesithetők, s mint „elmálházatlan“ vagy mint „köteg“ vallandók be.

11. §.

Valótlanság az árúbevallásban.

Az árúbevallás valótlannak tekintetik, ha abban a jelenlévő árúnak megfelelő tarifaszerü elnevezése helyett, más megnevezés, vagy ha azon alfaj helyett, mely alá

az árú tartozik, más alfaj fordul elő, vagy végre, ha a meglevő mennyiség vagy a tartály, melybe az árú elcsomagoltatott, nem igazán adatott elő, p. o. ha a valóban meglevő füge helyett gyümölcs, vagy ha 150 kilogrammnyi valóban meglevő mennyiség helyett csak 100 kilogram, vagy ha a valóban meglevő bál helyett hordó vallatik be.

Hogy mennyiben és mily mértékben esnek büntetés alá a bevallásban előforduló valótlanságok, az 1842. évi harminczadi utasitás és az e tekintetben kibocsátott rendeletek határozzák meg.

12. §.

A forgalom korlátozása.

A VI. czikkben felsorolt államegyedárusági tárgyakon (konyhasó, lőpor, dohány és dohánygyártmányok) kivül egészségügyi és közbiztonsági szempontból a forgalomban korlátolvák:

a) Egészségügyi szempontból:

1. festékkel bevont száritott gyümölcs, égetett földből készitett zöldes aranyszint játszó asztali és gyermekjáték-edények, zöld festékkel mázolt gyermekjátékok, zöldre festett mesterséges virágok és virágrészek, melyekre ugyanis a zöld festék csak mázolva van, vagy majdnem csak reá hintve; az arzent tartalmazó zöldre festett ritkás szövetek (kelmék) és a fehér arczfesték.

Ezen árúkat, minőségökre való tekintet nélkül, csak fővámhivataloknál és csupán azon politikai hatóság engedélyével lehet beviteli vámkezelés alá venni, melynek kerületében az átvevő lakik.

2. Elkészitett gyógyszerárúk, ha nem gyógyszerészek, hanem magánszemélyek által hozatnak be. Magánszemélyek az ily árúkat csakis azon megyei vagy városi főorvosi hatóság engedélye mellett hozhatják be, melynek kerületében laknak.

Kisebb mennyiségek, melyeket utazók saját használatukra hoznak magukkal, vagy határszéli lakosok ismeretes orvosok rendeletére a szomszéd gyógyszertárakból hoznak, ezen korlátozás alá nem vetvék és a mennyiben a VIII. czikk értelmében vámmentességet élveznek, valamenynyi határszéli vámhivatal által vámmentesen kezelhetők.

3. A kápri, melynek behozatala a fennálló egészségügy-rendőrségi föltételekhez van kötve.

b) Közbiztonsági tekintetből.

Fegyverek és fegyverrészek, továbbá a robbanó szerek és lobbanó anyagok (66. *e*) t. t.), melynek be- és átvitele a fennálló szabályok megtartásától függ.

A vámtarifa 66. *e*) tételéhez tartozó collodium- gyapjut, netto legfeljebb 1 kilogramnyi mennyiségben, az illetékes politikai hatóság engedélye alapján, fővámbivataloknál beviteli vámkezelés alá lehet venni.

c) Más közügyi tekintetekből.

A forgalomban más közügyi tekintetekből korlátolt árúk esetről-esetre közhirré tétetnek. A forgalomnak jelenleg e tekintetben fennálló korlátozásai érvényben maradnak.

Az oly alkatrészeket tartalmazó árúk, melyeknek forgalma korlátolva van, ugyanazon korlátozásoknak vetvék alá, mint az érintett alkatrészek.

13. §.

Vámfizetés.

A XIII. czikk határozmányai, melyek szerint a vámdijak, ideértve a mérő-, pecsét- és czédulapénzt is, aranyban fizetendők, külön utasitás tárgyát képezik.

Minden fizetett illetékről hivatalos bizonyitvány állittatik ki.

A vámszabályok meghatározzák, hogy mikor esedékes a vám, hogy mikép kell azt kiróni, ha a tarifa változik és hogy ki és mi kezeskedik az illetékekért.

A vámhitelezésre vonatkozó szabályok érvényben maradnak.

A XIV. czikknek azon határozata, hogy a vámilleték felszámitásakor a félkrajczárnál kisebb törtrészek számba nem vétetnek, a félkrajczár s nagyobb tört pedig egész krajczárnak veendő, annyiszor alkalmazandó, a hányszor általában számvetés történik, — ha tehát több tarifa-tétel alá tatozó árúk kerülnek elvámolás alá, minden egyes tarifa-tételnél, s ha mellékilletékeket kell beszedni, minden egyes mellékilletéknél.

14. §.

Mellékilletékek.

A XV. czikk foganatositása czéljából a mellékilletékekre nézve rendeltetik:

a) A mérlegpénz beszedésére nézve alapelvül szolgál, hogy ezen illeték rendszerint csak egyszer fizetendő akkor is, ha az árút a vámeljárás folyamán szintén többször kellett volna is megmérni.

Kivétel alá esnek azon esetek, melyekben az ismételt mérlegelés a fél kivánságára történt.

Az oly árúk után, melyek a hivatalos raktárba való átvételök alkalmával leméretnek (vámszab. 604. §.), a mérlegpénzt csak a beviteli megvámoláskor kell lefizetni.

A vámmentes beviteli árúk, kisérőjegy melletti vagy bemondó eljárásban akár beviteli vámkezelés, akár a hivatalos raktárba való fölvétel, akár pedig átvitel végett utalt árúk, továbbá a kiviteli, a vámvonalat érintő és ellenőrzés alatt álló tárgyak, valamint a bizonytalan eladásra és kikészitésre szánt tárgyak hivatalból történt mérlegeléseért, mérlegpénzt nem kell fizetni.

Oly próbamérések eseteiben, melyekben ezen szabály 7. §. b) pontja értelmében valótlan bevallás gyanuja miatt részletes lemérést kell eszközölni, mérlegpénzt csak a valótlanság megállapitása esetében kell beszedni.

Ha egy teljsúly szerint vámkezelendő beviteli küldemény csak egy csomagból, egy waggonból, vagy egy waggonosztályból áll, a súly kitudása a próbamérés (l. ezen szabály 7. §. *b)* pontját) fogalma alá nem esik ugyan, mindazonáltal ilyenkor, tekintettel a XV. czikk 1. pontjának 2-ik kikezdésére, mérlegdijt nem kell szedni.

Az oly árúk után, melyek a hivatalos raktárban átcsomagoltatnak vagy felosztatnak, mérlegpénzt kell fizetni.

b) A kikészitésre vagy bizonytalan eladásra rendelt bel- vagy külföldi tárgyakra az egyes darabok azonosságának megállapitása czéljából alkalmazott viasz- vagy ólompecsétekért pecsétdijt nem kell fizetni.

Ha az ürzár alatt beérkezett árúkra a vámhivatali raktárba való beraktározás alkalmával a fél kivánsága folytán csomagzár alkalmaztatik, a pecsétdijt és az esetleg felhasznált sodronyzsinegért a zsinegdijt is be kell szedni. Ha azonban a vámeljárás további folyamában a kisérvénynyel való utalás alkalmával az alkalmazott pecsétek a tartályokon meghagyatnak, ujabbi illetékek beszedésének nincs helye.

c) Czédulapénz az átviteli, valamint a kikészitésre és bizonytalan eladásra rendelt árúkért kisérvényi eljárásban nem szedetik.

d) A hivatalos zár alkalmazásánál felhasznált sodronyzsinegért fizetendő illetékekre nézve a fennálló határozmányok továbbra is érvényben maradnak.

e) A raktárdij kiszámitására, beszedésére és esedékességére, valamint a raktárdijmentes időre vonatkozó szabályok, következő módositásokkal továbbra is érvényben hagyatnak:

1. A gyarmatárúk után ugyanazon raktárdijt kell fizetni, mint a többi árúk után.

2. A jövedékelbánás alá nem eső árúk raktárdijmentes időt nem élveznek, ezek után tehát a raktárdij a beraktározás napjától számitandó.

3. A raktárdijt tiz-tiz kilogram után oly módon kell beszedni, hogy minden 10 kilogramon alul való súlymennyiség 10 kilogramnak és minden 10 és 20 kilogram közötti súlymennyiség 20 kilogramnak és ugy tovább számittassék.

A mellékilletékek — az illetéktelenül beszedetteket kivéve — vissza nem fizettetnek.

15. §.

A vámvonalon való átlépés.

Azon törvényes határozmány, hogy a vámvonalat csak vámutakon szabad átlépni és hogy a határszéli vámhivatalnál jelentkezni kell, általánosságban érvényben marad.

Azon kiviteli árúk azonban:

a) a melyek kiviteli vám alá nem esnek,

b) a melyeknek kilépését igazolni nem kell, és

c) a melyekre nézve a szomszéd állammal nem létezik oly egyezmény, mely a kilépést csak vámutakra szoritja, — a vámutakon kivül is szállithatók, még pedig a nélkül, hogy a határszéli vámhivatalhoz állittassanak, ha azok az árúk ellenőrzésére felállitott s erre felhatalmazott közeg elé állittatnak, a bevallás ott benyujtatik és a forgalom felügyeletére nézve fennálló szabályok egyáltalában figyelembe vétetnek.

A vámvonalnak a vámutakon való átlépésére, valamint a határszéli vámhivatal elé való állitásra nézve fennálló különös kivételek, nemkülönben a vámvonalnak vasuti

vagy hajózási forgalomban való átlépésére vonatkozó szabályok érintetlenül hagyatnak.

16. §.

A vámmentességek és vámkedvezmények föltételei.

A törvény VII. czikkében felsorolt tárgyak következő föltételek mellett vámmentesek:

1., 2., 3. pont. A fennálló föltételek alatt.

4. pont. A trieszti cs. kir. árudai ügynökség bizonyitványa mellett.

5. pont. Az illető katonai parancsnokság bizonyitványa mellett.

Ezen vámmentességből ki vannak zárva az 5. pont alatt megjelölt tárgyak elkészitésére szükséges nyers és segédanyagok, péld." salétrom, posztó, vászon, bőr, vas, sárgaréz stb.

6. pont. Az illető állami hatóság bizonyitványa mellett.

7. pont. A bevándorlók holmija, ha a bevándorlás vagy átköltözés az illetékes hatóság bizonyitványa által igazoltatik.

Kiházasitási tárgyak, ha a helység elöljárósága részéről a tárgyaknak ezen minősége igazoltatik.

8. pont. A helység elöljáróságának vagy a törvényszéknek igazolványa mellett, melyben az örökölt tárgyak ezen minősége bizonyittatik.

9. pont. Művészeti és tudományos tárgyak az illető tudományos vagy művészeti intézetek bizonyitványai mellett.

A külföldön tartózkodó osztrák vagy magyar művészek művei az osztrák-magyar követségek bizonyitványai alapján.

10. pont. A vámmentesség kiterjed azon borszeszre

és egyéb conserváló folyadékokra is, melyekben a tárgyak esetleg előfordulnak.

11. pont. Az illetékes birodalmi vagy országos tudományos intézetek bizonyitványai alapján.

Régiségi tárgyak utánzatai az anyagok minősége szerint kezelendők.

12. pont. Az átvevő törvényszék bizonyitványa alapján.

13. pont. Az illetékes hatóság adománylevele, irata vagy igazolványa alapján.

17. §.

Folytatás a VIII. czikkhez.

1. pont. A vámhivatalok oly esetekben, midőn az utazók holmijának vámmentes kezeléséhez megkivántató törvényes kellékek megitélése czéljából szükségesnek látják fel vannak jogositva arra, hogy az utazó állása, foglalkozása s egyéb viszonyai felől az utlevelekből vagy igazolványokból magoknak tájékozást szerezzenek; azoknak előmutatását tehát betekintés végett követelhetik.

Tiz darab szivar csak akkor vámmentes, ha az egyes szivarok 21 centimeternél nem hosszabbak és legvastagabb részükön 13 millimeternél nem vastagabbak.

A határszéli lakosok által saját szükségletökre a vámuton behozott 35 gramot meg nem haladó dohánymennyiség illetékmentes.

2. pont. Oly esetekben, midőn a törvény értelmében a fuvarozási eszközöket bevitelök alkalmával vámmentesen kezelni nem lehet, azoknak átvitelre való bevallása van megengedve. Ily esetben a beviteli vám csak akkor fizetendő le, még pedig a nélkül, hogy a jövedéki kereset megindittatnék, ha a kilépés az arra engedélyezett határidőn belől nem történt.

A 3. pontra nézve az eddigi szabályok érvényben maradnak.

4. pont. Az oly mustrák vámkezelésére nézve, melyek vámmentességet nem élveznek, az eddigi szabályok maradnak hatályban.

5. pont. Az 5. *b*) pont alatt emlitett esetben, tekintet nélkül arra, hogy vajjon a boritékok az árú szállitására vagy elhelyezésére szolgálnak-e, a boritékok és az árúk a megfelelő tarifatételek szerint külön-külön, vagy ha nem lehet elkülöniteni, együtt véve a magasabb tarifatétel szerint vámkezelendők.

Használatban volt jegyes zsákok, t. i. olyanok, melyeken a használat világos nyomai láthatók, és melyek a felek részéről szines név- vagy gyárjellel lettek ellátva, a visszavitel igazolása nélkül is vámmentesek.

6. pont. A jelzett árúmennyiségek csak akkor vámmentesek, ha a 25 gramnál csekélyebb súly vagy a két krajczárnál kevesebbre rugó egész illetékösszeg után számitandó maximálösszeg egymagában mint egész fordul a vámkezelésnél elő. Ezen vámmentességet ott, hol több tarifatétel alá tartozó árúk egyszerre jönnek vámkezelés alá, minden egyes tarifatételnél külön kell alkalmazni.

Ha az érintett maximálösszeg túl van lépve, a vámkötelezettség a meglevő egész árúmennyiségre kiterjed.

18. §.

Vámhivatalok.

A vámkezelések teljesitésére (azaz a be-, ki- és átviteli kezelésre, valamint az utalásra) felállitott hivatalok, jövőben is hatáskörük terjedelméhez képest vagy fővámhivatalok vagy mellékvámhivatalok, melyek ismét I. és II. osztályu fő-, illetőleg mellékvámhivatalokra osztatnak fel.

Mellékvámhivatalok csak közvetlenül a vámvonalon, fővámhivatalok pedig ugy a határszélen, mint a vámterület belsejében léteznek.

19. §.

A vámhivatalok hatásköre.

Hogy milyen árúk megvámolására vannak felhatalmazva a különböző foku és osztályu vámhivatalok, ezt a függelékben közölt egyik jegyzék mutatja. Egy más jegyzék, melynek Magyarországra vonatkozó része ezennel közöltetik, az osztrák-magyar vámterületen levő vámhivatalokat, kathegoriájuk megjelölésével sorolja fel.

A magasabb foku hivatalok hatásköre magában foglalja az alsóbb foku hivatalokét is.

A forgalom könnyitésére az alsóbb foku hivatalok megvámolási hatásköre föltételesen következőleg tágittatik:

a) Oly tárgyak, melyeknek vámkezelése magasabb foku hivataloknak van fentartva, tekintet nélkül az árúk mennyiségére és azon hivatal rangfokozatára, melynek azok vámkezelése fentartva van, II. osztályu fővámhivatalnál is vámkezelhetők, ha az egyszerre beszállitandó árúk után járó vám 150 frtot, I. osztályu mellékvámhivataloknál pedig, ha a vám 75 frtot meg nem halad.

b) A II. osztályu mellékvámhivatalok oly tárgyakat, melyeknek vámkezelése magasabb foku hivataloknak van fentartva, bevitelben csak akkor vámkezelhetnek, ha azok 100 kilogramjára 12 frtnál kevesebb vám esik és az egyszerre behozandó árúk vámja 15 frtnál többre nem rug.

Magasabb vámtétel alá eső árúk II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 5 kilogramnyi mennyiségig vámkezelhetők.

Az oly vágó- és igásmarhákból, melyeknek beviteli kezelése I. osztályu mellékvámhivataloknak van fentartva,

öt darabot, II. osztályú mellékvámhivataloknál is lehet megvámolni.

Az *a)* és *b)* alatt fölemlitett elvámolási jogositványok egyebiránt csak annyiban alkalmazhatók, a mennyiben az elvámolási hatáskörre vonatkozó kimutatás (egyes vámtételekre nézve), vagy külön rendelet, bizonyos fokú vagy egyes vámhivatalok hatáskörét meg nem szoritja.

20. §.

Folytatás.

A vám alá eső kiviteli árúk I. osztályu mellékvámhivataloknál korlátlan mennyiségben, II. osztályu mellékvámhivatalnál pedig oly mennyiségben vámolhatók el, mely után a vám 16 frtnál többre nem rug.

Azon vámmentes kiviteli árúk vámkezelésére, melyeknek kilépését bizonyitani nem kell, minden vámhivatal, s igy a II. osztályu mellékvámhivatalok is, feljogositvák, kivéve a papiroslemezt és a fapépet (vámtarifa 43 a. 2. tétel) továbbá a rongypépet (v. t. 68. *c*) 2. tét.), melyek a II. oszt. mellékvámhivataloknál csak 50 kilogrammnál kisebb mennyiségben vehetők kiviteli elbánás alá.

21. §.

Folytatás.

Az utalásra, azaz annak megengedésére, hogy az árúk, a vámdij biztositása mellett, további hivatalos eljárás végett, más hivatalhoz szállittassanak, csak a fővámhivatalok és I. osztályu mellékvámhivatalok jogositvák fel.

II. osztályu mellékvámhivatalok csak arra hatalmaztatnak fel, hogy oly árúkat utaljanak, melyeknek megvámolása hatáskörüket túl nem haladja, vagy melyeket

utazók, viszonyaiknak megfelelő mennyiségben saját használatukra s nem kereskedés czéljából magokkal visznek.

Ha valamely vasuti állomáson levő határszéli vámhivatalnál a felek részéről beviteli vámkezelés végett oly árúk jelentetnek be, melyek hosszasabb és nehezebb vizsgálatot szükségelvén, a forgalom és a rendes vámszolgálat megzavarása nélkül alig kezelhetők, ugy azok, ha rendeltetésük helyén vámhivatal székel, további eljárás végett, ahoz utalandók. E szerint kell eljárni különösen a kőolajoknál, pamut- és gyapjufonalaknál, pamut- és gyapjuárúknál, üveg- és agyagáruknál, gépeknél, vegyészeti segédanyagoknál és vegyeszeti árúknál.

A fővámhivatalok és az I. osztályu mellékvámhivatalok továbbá feljogosítvák az átviteli és oly kiviteli árúk kilépésének bizonyitására, melyeknek kivitelét igazolni kell.

Az oly átviteli árúkra nézve azonban, melyekért a beviteli vám (az engedély-illeték stb. nélkül) 100 kilogramtól 30 frtnál többre rúg, továbbá az oly kiviteli árúkra nézve, melyeknek bebizonyitott kiviteléhez adóvisszatérités van kötve (a czukor kivételével), a kilépési bizonyitványt csak a fővámhivatalok és oly I. oszt. mellékvámhivatalok szolgáltathatják ki, melyeket erre a pénzügyministerium, egyetértőleg a kereskedelmi ministeriummal, feljogositott.

Azon I. osztályu mellékvámhivatalok, melyek az ilyen árúk kilépésének igazolására kivételesen feljogositvák, a vámhivatalok jegyzékében megjegyezvék.

A postán küldött, vagy az utasok által magukkal vitt ilyes tárgyak kilépésének elismerésére más I. osztályu mellékvámhivatalok is feljogositvák, ha ezen tárgyak mennyisége az elvámolási egységet felül nem haladja és ha a kilépés nem oly határvonalon történik, hol a fennálló államszerződések folytán az átviteli árúkat bizonyos vámhivatalok mindkét részről kölcsönösen egymásnak átutalni kötelesek.

Az adóvisszatérités föltétele mellett kiszállitandó czukor kiviteli vámkezelésére csak azon vámhivatalok vannak feljogositva, melyek a czukoradóról szóló 1878. évi XXIII. t.-cz. végrehajtása iránt 1878. évi jul. 17-én 38324. sz. a. kibocsátott körrendelet (P. K. 26. sz.) értelmében erre felhatalmaztattak. Ezek, a vámhivatalok mellékelt jegyzékében megjelölvék.

Az egyes vámhivataloknak külön rendeletekkel adott kivételes jogositványok — a mennyiben ezek különben is nemcsak bizonyos időre szoritvák — rendeleti uton fognak szabályoztatni. Addig az eddigi intézkedések hatályban maradnak.

Az árúküldeményeknek a megvámolási jogosultság kijátszása czéljából való megosztása szigoruan tiltatik. A vámhivatalok kötelesek az ily visszaéléseket meggátolni.

22. §.

A hatóságok és hivatalok hatásköre a vámmentességekre nézve

A törvény VII. czikke 3—6. és 10., a VIII. czikk 3—6. és a X. czikk 1. és 2. pontjai alatt felsorolt vámmentességekhez különös engedelem nem szükséges, ha a törvényes föltételek megvannak.

A mennyiben az illető tárgyaknak valamely hivatal elé való állitása elő van szabva, ezen vámmentességek alkalmazására mindazon hivatalok feljogositvák, melyek az illető tárgyak beviteli kezelésére, a vámtarifa szerint, föltétlenül fel vannak hatalmazva.

A VII. czikk 7. pontja első bekezdésében (bevándorlók holmija), továbbá a 12. és 13. pontjaiban felsorolt kedvezményekre a m. kir. pénzügyigazgatóságok, a vám- és adófelügyelők és Budapesten a fővámhivatali igazgató, — ugyanazon czikk 7. pontja második kikezdésében (kiházasitási tárgyak); továbbá a 8. és 9. pontban emlitett kedvezményekre pedig a pénzügyigazgatóságok (Horvátor-

ságban az orsz. kir. pénzügyigazgatóság és Budapesten a fővámigazgató) engedelme szükséges.

A VII. cz. 1. pontban felsorolt tárgyak vámkezelése kizárólag a budapesti és bécsi fővámhivataloknak, a 2. pontban emlitett tárgyaké a bécsi fővámhivatalnak van fentartva. Ezen hivatalok e tekintetben külön utasitással látvák el.

A zágrábi orsz. pénzügyigazgatóság felhatalmaztatik, hogy egyes figyelemreméltó esetekben, s ha visszaélési gyanu nem forog fenn, a 21. §. szerint adandó engedély alkalmával a VII. cz. 7. és 9. pontjaiban emlitett tárgyak vámmentes kezelését kivételesen oly vámhivatalnál is megengedhesse, mely hasonló áruknak föltétlen vámkezelésére nincs feljogositva.

A XI. cz. 1—3. pontjai alatt felsorolt tárgyaknak vámmentes vagy mérsékelt vámdij mellett való behozatalát — föltéve, hogy a tárgyak olyanok, melyeknek behozatala általában meg van engedve — és hogy az azok után esendő vámdij 100 forintot meg nem halad, — Horvátországban az országos pénzügyigazgatóság engedi meg.

Más esetekben, s a Magyarországba szállitandó tárgyakra nézve, a pénzügyministerium határoz.

Az utazók holmijára és fuvarozási eszközeire nézve (VIII. cz. 1. és 2. pont) meg kell különböztetni, hogy vajjon azokat az utazó magával viszi-e, vagy előre szállittatja, vagy azok utána küldetnek. Az első esetben — föltéve, hogy a törvényes föltételek meg vannak, — minden vámhivatal, melynél az utazó jelentkezik, fel van jogositva a vámmentes kezelésre; az utóbbi esetekben a vámmentességet csak a pénzügyigazgatóságok (vám- és adófelügyelők) és az I. osztályu fővámhivatalok engedélyezhetik.

Nagyobb mérvü vámmentesség iránt, az utazónak egy évnél túl leendő tartózkodása esetében stb. (1. pont,

2. és 3. bekezdés) csak a pénzügyministerium, Horvátországban az orsz. pénzügyigazgatóság határoz.

A VII. cz. 11. pontja alatt emlitett kedvezmények megadása Magyarországban a pénzügyministeriumnak, Horvátországban az orsz. pénzügyigazgatóságnak, a VIII. cz. 7. pontja alattiaknak megengedése pedig kizárólagosan a pénzügyministeriumnak van fentartva.

A VIII. cz. 6. pontja alatt emlitett kedvezménynek megszüntetése a pénzügyministerium, illetőleg a zágrábi országos p. ü. igazgatóság hatáskörébe tartozik.

A IX. cz. végpontja értelmében eladatlanul visszaérkezett árúk vámmentes kezeléséhez szükséges különös engedély megadása, az e tekintetben fennálló különös föltételek alatt és 500 frtnyi vámdij erejéig a pénzügyigazgatóságok, (Horvátországban az orsz. pénzügyigazgatóság, Budapesten a fővámigazgató) s más esetekben csak a pénzügyministerium hatáskörébe tartozik.

23. §.

Ha a határszéli lakosok vagy utazók saját használatukra és nem kereskedésre szánt kisebb mennyiségü szöveteket, fonalakat és oly ruházatokat, melyekre a törvényes vámmentesség (VIII. czikk 1. pontja) netalán ki nem terjedne, visznek magukkal, melyeknek vámhivatali megvizsgálása az 1878. deczember 5-én 64.785. sz. a. kelt rendelet értelmében hivatalos készülék által állapitandó meg, ez esetben is utalásnak kell történni a megvámolásra felhatalmazott hivatalhoz, hacsak a fél nem kivánja inkább megvámoltatni az árút, a szóban forogható legmagasabb vámilleték lefizetés mellett.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 29-én.

Jegyzéke

a vámhivatalok megvámolási hatáskörének.

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő- vámhivatal	Megvámolható II. osztályu fő- vámhivatal	Megvámolható I. osztályu mellék- vámhivatal	Megvámolható II. osztályu mellék- vámhivatal	A jogositványok korlátai.
1	.	Kákáo	.	.	1	.	
2	a, b	Kávé	.	.	1	.	
3	a, b, c	Fűszerek	.	.	1	.	
4	a, b, c, d	Déli gyümölcsök . . .	.	.	1	.	*ad. 4. b.* Jegyzet szerinti megvámolás fő- és különösen feljogositott I. o. mellékvámhivataloknak van fentartva.
5	.	Thea	.	.	1	.	
6	a	Nyers czukor a hollandi standard 19. számán alól	.	1	.	.	*ad. 6. a.* Nyers czukor a hollandi standard 19. számán alól, mellékvámhivataloknál csak különös jogositványaik mérvéhez képest.
		Czukor-oldatok, keményitő-czukor stb.	.	.	1	.	
	b	Nyers czukor a hollandi standard 19. száma és azon fölül; finomitott czukor	.	.	1	.	
	c	Szörp stb.	.	.	1	.	
7	a, b	Dohány	.	1	.	.	
8	a	Buza stb.	.	.	.	1	
	b	Rizs	.	.	1	.	
	c	Liszt stb.	.	.	.	1	
9	a, b	Fris kerti termények .	.	.	.	1	*ad. 9. c. 2.* Száritott, festékkel bemázolt gyümölcs csak fővámhivataloknál, engedély mellett.
	c	1. Elkészitett kerti termények 2. Elkészitett gyümölcs 3. Elkészitett növényrészek	.	.	1	.	
	d	Komló	.	.	1	.	

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő-vámhivatal	Megvámolható II. osztályu fő-vámhivatal	Megvámolható I. osztályu mellék-vámhivatal	Megvámolható II. osztályu mellék-vámhivatal	A jogositványok korlátai.
10	*a*						
	b	Halak	.	.	1	.	
	c						
	d						
11	*a*	Ökrök					
	b	Tehenek					
	c	Fiatal marhák	.	.	1	.	
	d	Borjuk					
	e	Juhok	.	.	.	1	
	f	Bárányok					
	g	Sertések					
	h	Malaczok					
	i	Lovak	.	.	1	.	
	k	Öszvérek					
12	*a*	Vad					
	b	Méhköpük					
	c	Külön meg nem nevezett állatok	.	.	.	1	
13	.	Nyers bőrök	.	.	.	1	
14	.	Haj, szőr, stb. . . .	.	.	.	1	
15	*a*	Hús					
	b	Kolbász					
	c	Viasz	.	.	1	.	
	d	Sajt					
	e	Tojás	.	.	.	1	
	f	Méz stb.	.	.	.	1	
16	*a*	Vaj					*ad 16. c.* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 50 klgrmig.
	b	Stearin					
	c	Faggyú	.	1	.	.	
	d	Halzsir					
17	*a*	Zsiros olajok					*ad 17. c.* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 50 klgrmig.
	b	Faolaj					
	c	Pálmaolaj	.	.	1	.	
	d	Repczeolaj					
18	*a*	Sör	.	.	1	.	
	b						

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő- vámhivatal	Megvámolható II. osztályu fő- vámhivatal	Megvámolható I. osztályu mellék- vámhivatal	Megvámolható II. osztályu mellék- vámhivatal	A jogositványok korlátai.
19	*a*, *b*	Eczet	.	.	1	.	
20	*a*	Borszesz					
	b	Likőrök	.	.	1	.	
21	*a*, *b*	Bor	.	.	1	.	
22	*a*	Kenyér.	.	.	.	1	
	b	1. Sagó					
		2. Ostya					
	c	Tésztanemü	.	.	1	.	
	d	Tápszerek					
	e	1. Mustár					
		2. Angolnák	.	1	.	.	
		3. Kápri					
	f	Finom eledelek . . .	.	1	.	.	
23	*a*	Tüzifa					
	b	Szerszámfa	.	.	.	1	
	c	Faszén					
24	.	Esztergályos és faragó-anyagok	.	.	.	1	
25	.	Ásványok	.	.	.	1	
26	*a*	1. Ambra					*ad. 27. a.* és *b.* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 100 kilogramig.
		2. Pézsmamag	.	.	1	.	
	b	Illó olajok					
27	*a*	1. Festőfák					*ad. 27. c.* és *d.* mellékvámhivataloknál csak 50 kilogramig.
		2. Héjak	.	.	1	.	
	b	Felaprózott festőfák . .	.	.	1	.	*ad. 28. a. 1.* és *3.* Mindenféle kátrány, szurok és gyantaszurok, fenyőtűlevél-olaj és fenyőtűlevél-olajkivonat elvámolása II. osztályu fővámhivataloknak van fentartva.
	c	1. Buzérkivonatok					
		2. Gesztenyefa-kivonatok	.	1	.	.	
	d	Orseille					
28	*a*	1. Gyanta					
		2. Kopálgyanta	.	.	.	1	
		3. Terpentinolaj					*ad. 28. d. 1. aa.* és *bb.*, továbbá *3. aa.*, végre „*Jegyzet*“: Mellékvámhivatalok csak különös jogositványaik mérvéhez képest.
	b	Mézgák					
	c	Limóni-(citrom-)lé . . .	.	.	1	.	
	d	Kőolajok:					

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő- vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu fő- vámhivatalnál	Megvámolható I. osztályu mellék- vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu mellék- vámhivatalnál	A jogositványok korlátai.
		1. nyers állapotban					
		aa) nehezek, bb) könnyük	.	1	.	.	
		2. nyers állapotban	.	.	1	.	
		3. finomitott					
		aa) nehezek	.	1	.	.	
		bb) könnyük	.	.	1	.	
		Jegyzet	.	1	.	.	
29	a	Nyers pamut	.	.	.	1	
	b	Pamutvatta	.	.	1	.	
30	a, b	Pamutfonalak	.	1	.	.	*ad 30. a.* és *b.* Mellékvámhivatalok csak különös jogositványaik mérvéhez képest.
	c, d	Pamutfonalak	.	.	1	.	
	e	Pamutbelek	.	.	1	.	
31	.	Len	.	.	.	1	
32	a	1. Jutafonalak, nyers állapotban; 2. Lenfonalak, nyers állapotban; Jegyzet: Kézfonta fonalak	.	.	1	.	*ad 32. a. „Jegyzet“:* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 100 kilogramig.
	b, c	Lenfonalak	.	.	1	.	
33	.	Gyapju	.	.	.	1	*ad 34. a.* és *b.* Mellékvámhivatalok csak különös jogositványaik mérvéhez képest.
34	a, b	Gyapjufonalak	.	1	.	.	
	c	dto	.	.	1	.	*ad 35. b.* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 100 kilogramig.
35	a	Selyemgubók	.	.	.	1	
	b	Motólált selyem	.	.	1	.	
	c	Selyem	.	.	1	.	*ad. 36. a.* és *b.* Mellékvámhivatalok csak különös jogositványaik mérvéhez képest.
36	a, b, c, d, e	Pamutárúk	1	.	.	.	*Általános jegyzet.* Arzéntartalmu zölddel festett ritkás szövetek (kelmék), csak fővámhivataloknál külön engedély mellett kezelhetők.
37	a	Szürke csomagoló vászon	.	.	1	.	
	b	Közönséges lenárúk	.	1	.	.	

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő- vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu fő- vámhivatalnál	Megvámolható I. osztályu mellék- vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu mellék- vámhivatalnál	A jogositványok korlátai.
	c	Finom lenáruk . . .	1	.	.	.	
	d	Battiszt	1	.	.	.	
	e	Csipkék					
	f	Jutaszövetek:					
		1. Zsák- és csomagoló-szövetek	.	.	1	.	
		2. Láb- és kocsitakarók	.	1	.	.	
		Jegyzet 2.	.	1	.	.	
		3. Butor és ruhaszövetek	1	.	.	.	
	g	Kötélverő árúk . . .	.	.	1	.	
	h	Paszománt-árúk . . .	1	.	.	.	
38	a	Pokróczok	.	1	.	.	*ad 38. c. 1.* és *2.* és „*Jegyzet*" *38. c.* Mellékvámhivatalok csak különös jogositványaik mérvéhez képest.
	b	Lábszőnyegek					
	c	Külön meg nem nevezett gyapjuárúk	1	.	.	.	
	d	Bársonyok	1	.	.	.	
	e	Ritkás gyapjuszövetek					
	f	Csipkék					*ad 39.* „*Jegyzet*" *1.* Mellékvámhivatalok kizárvák.
39	a	Selyemárúk	1	.	.	.	
	b						
40	a	Mesterséges virágok	1	.	.	.	*ad 40. a.* és *b.* Arzéntartalmu zölddel festett mesterséges virágok és virágrészek, csak fővámhivataloknál és engedély mellett kezelhetők.
	b	Mesterséges virágrészek					
	c	Kalapok					
	d	Ruházatok					
41	a	Közönséges kefekötőárúk	.	.	1	.	
	b	Finom „	.	1	.	.	
42	a	1. Lábteritők 2. Kefék és seprők kákából	.	.	1	.	
	b	Hasitott széknád . . .	.	.	1	.	
	c	1. Kalapok 2. Szalmaszalagok	.	1	.	.	
	d	1. Lábteritők 2. Durva árúk 3. Páczolt széknád	.	.	1	.	
	e	Fonadékok	.	1	.	.	

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő- vámhivatalnál	II. osztályu fő- vámhivatalnál	I. osztályu mellék- vámhivatalnál	II. osztályu mellék- vámhivatalnál	A jogositványok korlátai.
	f	Sparteriák	1	.	.	.	
	g	1. Kalapok szerelés nélkül 2. Kalapok fölszerelve	.	1	.	.	
43	a	Durva szürke csomagoló és itatós papiros . .	.	.	.	1	
	b, c	Papiros	.	.	1	.	
	d, e	Aranypapiros Papirosárúk	.	1	.	.	
	f	Játékkártyák	1	.	.	.	
44	a	Kaucsuk nyers állapotban	.	.	.	1	
	b	„ feloldva . . .	.	.	1	.	
	c	Keményitett kaucsuk .	.	.	1	.	
	d, e	Közönséges kaucsuk árú Finom kaucsuk árú	.	1	.	.	
	f	Kaucsukkal bevont szövetek	.	1	.	.	
	g	Ruganyos szövetek . .	1	.	.	.	
	h	Ruházatok	1	.	.	.	
45	a	1. Durva viaszos vászon 2. Kocsitakarók	.	.	1	.	
	b	1. Finom viaszos vászon 2. Kocsitakarók	.	1	.	.	
	c	Viaszos muszlin . . .	.	1	.	.	
46	a, b	Közönséges bőr Finom bőr . .	.	.	1	.	
	c, d	Közönséges bőrárúk Finom bőrárúk .	.	1	.	.	
	e	Bőrkesztyük	.	1	.	.	
47	a	Prémbőr	.	.	1	.	
	b	Nyers szücsárúk . . .	.	1	.	.	
	c	Kész „ . . .	1	.	.	.	*Általános jegyzet.* Zöld szinnel befestett gyermek-játékárúk csak fővámhivataloknál és engedély mellett kezelhetők.
48	a	Legközönségesebb faárúk	.	.	.	1	
	b, c	Közönséges faárúk Finom faárúk .	.	.	1	.	

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő-vámhivatalnál	II. osztályu fő-vámhivatalnál	I. osztályu mellék-vámhivatalnál	II. osztályu mellék-vámhivatalnál	A jogositványok korlátai
	d	Legfinomabb faárúk }	.	1	.	.	
	e	Párnázott bevont butor }					
49	a	Közönséges öblös üveg .	.	.	1	.	
	b, c, d, e	Üveg	.	1	.	.	
50	a	Kőfaragó munkák . .	.	.	.	1	
	b	1. Közönséges kőárúk . .	.	.	1	.	
		2. Finom kőárúk . . .	.	1	.	.	
	c	Drágakövek	.	1	.	.	
51	a	1. Cserépzsindely 2. Közönséges agyagból készült árúk	.	.	.	1	
	b, c, d	Agyagárúk	.	.	1	.	*ad 51. d.* Zöldes arany-fényü étkező- és játék-edények csak fő-vámhivataloknál és engedély mellett kezelhetők.
	e, f	Agyagárúk	.	1	.	.	
52	a, b, c, d, e, f	Vas	.	.	1	.	
53	a, b, c, d, e, f	Vasárúk	.	1	.	.	
54	a	Nyers ólom }	.	.	1	.	
	b	Öntött „ }					
	c	Réz, nyers állapotban .	.	.	.	1	

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő- vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu fő- vámhivatalnál	Megvámolható I. osztályu mellék- vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu mellék- vámhivatalnál	A jogositványok korlátai.
	d	Czink, rudakban . .					
	e	Czinkdrót					
	f	Vont és nyujtott ón	.	.	1	.	
55	g	Réz, öntvénydarabokban					
	a	Durva ónárúk					
	b	Közönséges fémárúk					
	c	Finom "	.	1	.	.	
56	d	Irótollak					
	a	Arany					
57	b	Pénz	.	.	.	1	
	a	Teherszállító kocsik					
	b	Személyszállító kocsik párnamunka nélkül	.	.	1	.	
	c	Személyszállító kocsik párnamunkával . .	.	1	.	.	
58	d	Vasuti kocsik . .					
	a	Hajók fából					
59	b	Hajók vasból	.	1	.	.	*ad 59. a.* I. osztályu mellékvámhivataloknál csak 100 kilogramig kezelhetők; II osztályu mellékvámhivatalok kizárvák.
	a	Műszerek					
60	b	Hangszerek	.	1	.	.	
	a						
	b						
	c	Gépek	.	1	.	.	
61	d						
	a						
	b	Apró árúk	1	.	.	.	
62	c	Közönséges apró árúk .	.	1	.	.	
63		Konyhasó	.	1	.	.	*ad 63. a.—g.* I. és II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 50 kilogramig kezelhetők.
	a						
	b						
	c						
	d	Vegyészeti segédanyagok	.	1	.	.	
	e						
	f						
	g						

Szakasz	Tétel	Az árú neve	Megvámolható I. osztályu fő-vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu fő-vámhivatalnál	Megvámolható I. osztályu mellék-vámhivatalnál	Megvámolható II. osztályu mellék-vámhivatalnál	A jogositványok korlátai.
64	a b c	Keményitő mézga Enyv Keményitő	.	.	1	.	*ad 64. c.* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 50 kilogramig kezelhetők.
	d	Elkészitett gyógyszerek	.	1	.	.	*ad 64. d.* Fehér arczfesték csak fővámhivataloknál és engedély mellett kezelhető.
	e	Phosphor, kátrány-festanyagok, vegyészeti termékek.	.	1	.	.	*ad. 64. e.* I. és II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 50 kilogramig kezelhetők.
65	a b c d e	Gyertya és szappan sat.	.	.	1	.	*ad. 67. a.* II. osztályu mellékvámhivataloknál 50 kilogramig kezelhető.
66	a	Közönséges gyujtószerek	.	.	.	1	*ad. 67. b.* I. osztályu mellékvámhivataloknál csak 100, II. osztályu mellékvámhivataloknál 50 kilogramig kezelhetők.
	b c d e	Tüzijátékkészitmények stb.	.	.	1	.	
67	a	Könyvek és képek . .	.	.	1	.	*ad. 68. b.* Gyártott trágyaszerekre nézve a II. osztályú mellékvámhivatalok kizárvák.
	b	Festvények	.	1	.	.	
68	a	Trágyasófélék	.	.	1	.	*ad. 68. c.* II. osztályu mellékvámhivataloknál csak 50 kilogramig kezelhetők.
	b	Trágya	.	.	.	1	
	c	Rongyok	.	.	1	.	

Jegyzéke

a magyar korona területén levő magy. kir. vámhivataloknak.

Folyó szám	A hivatal székhelye	A hivatal osztálya	Alá van rendelve	Fekvésére nézve áll a belterületen	Fekvésére nézve áll a vámvonalon felé
1	Budapest . . . . . következő kirendeltségekkel: a) az osztrák államvasut pályaudvarán Pesten b) a magyar északi államvasút pályaudvarán Pesten . . . . . c) a déli vasut pályaudvarán Pesten . . . d) a Dunarakparton Pesten	I. F. II. F. II. F. II. F. —	közvetlenül a m. kir. pénzügyministeriumnak	1	.
2	Pozsony	I. F.	pozsonyi m. kir. pénzügy-igazgatósagnak	1	.
3	Soprony	II. F.	sopronyi m. k. p.-ü.-igazg.	1	.
4	Győr	II. F.	sopronyi m. k. p.-ü.-igazg.	1	.
5	Kassa.	II. F.	kassai m. k. p.-ü.-igazg.	1	.
6	Debreczen.	II. F.	debreczeni m. k. p.-ü.-igazg.	1	.
7	Arad	II. F.	aradi m. k. p.-ü.-igazg.	1	.
8	Ujvidék	II. F.	szegedi m. k. p.-ü.-igazg.	1	.
9	Homolicza	II. M.	szegedi m. k. p.-ü.-igazg.	.	Szerbia
10	Pancsova, az ugynevezett Vorkontumaz-ban levő bemondó-állomással .	II. F.	szegedi m. k. p.-ü.-igazg.	.	Szerbia
11	Fiume. . . . . . következő kirendeltségekkel: a) a Fiumara hidnál . b) a vasuti indóházban	I. F. I. M. I. F.	fiumei m. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tenger-part
12	Ponsal (Mlaka) . . .	I. M.	fiumei m. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tenger-part

Kivételes jogositványok: vámhitelezésre	Kivételes jogositványok: bemondó eljárásra	adóvisszatérités mellett kiszállitandó szesz kilépésének igazolására	adóvisszatérités mellett kiszállitandó sör kilépésének igazolására	adóvisszatérités mellett kiszállitandó czukor kilépésének igazolására	átviteli áruk korlátlanul	Másnemü jogositványok és korlátozások
1	1	1	1	1	.	
.	1	.	.	.	.	
.	1	.	.	.	.	
.	1	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	1	1	1	1	.	
.	1	.	.	1	.	
.	1	1	1	1	.	
1	1	.	.	1	.	
.	1	.	.	1	.	Az utazók holmiját felsőbb engedély nélkül vámmentesen kezelheti akkor is, ha az utazó azokat előre küldi vagy maga után szállittatja.
.	1	.	.	1	.	
.	1	.	.	1	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	1	1	.	.	A bemondó-állomás vámmentes tárgyakat véglegesen elintézhet, továbbá oly árúmennyiségeket, melyek után 5 frtnál kisebb vámdij jár, valamint marhát 5 darabig elvámolhat.
1	.	1	1	1	.	
. .	. 1	. .	. .	. .	. .	Vámkedvezményre való igénynyel Dalmátországba küldendő belföldi terményeknek kiviteli vámkezelése.
.	.	.	.	.	.	A vámtarifa 30. a) b), 36. a) b) és 38. c) 1. és 2. tételei alatt elősorolt pamutfonalakat, pamut- és gyapjuárúkat 50 kilogr. mennyiségig megvámolhatja.

Folyó szám	A hivatal székhelye	A hivatal osztálya	Alá van rendelve	Fekvésére nézve áll a belterületen	Fekvésére nézve áll a vámvonalon felé
13	Plasse.	II. M.	fiumei m. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
14	Belvedere.	II. M.	fiumei m. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
15	Temesvár . . . . . . a vaspályán levő kirendeltséggel.	 I. F.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	. 1	. .
16	Orsova. . . . . . . következő kirendeltségekkel: a) Drenkován . . . b) a vodiczai malomnál c) a vaspályán . . .	II. F. I. M. II. M. II. F.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	. . . .	. Ruménia és Szerbia
17	Svinitza	II. M.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	.	Szerbia
18	Bjelobreska	II. M.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	.	Szerbia
19	Ó-Moldova	II. M.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	.	Szerbia
20	Báziás	II. F.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	.	Szerbia
21	Uj-Palánka	II. M.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	.	Szerbia
22	Kubin	I. M.	temesvári m. k. pénzügy-igazgatóságnak	.	Szerbia

Kivételes jogositványok: vámhitelezésre	bemondó eljárásra	adóvisszatérités mellett kiszállitandó szesz (kilépésének igazolására)	sör	czukor	átviteli árúk korlátlanul	Másnemü jogositványok és korlátozások.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	A vántarifa 30. a) b), 36. a) b) és 38. c) 1. és 2. tételei alatt elősorolt pamutfonalakat, pamut- és gyapjuárúkat 50 kilogr. mennyiségig megvámolhatja.
.	1	1	.	1	.	
.	.	.	.	.	.	
.	1	1	1	1	.	16. a) A drenkovai kirendeltség a Dunafejedelemségekből és Törökországból a Dunán érkező árúkat kisérvény mellet más vámhivatalhoz utalhatja, vagy azokat, ha olyanok, melyeknek vámkezelésére I. M. hivatalok feljogositvák, megvámolhatja.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	1	.	.		.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	Vágó- és igásmarhát korlátlanul elvámolhat.
1	1	1	1	1	.	Oly dohányleveleket és dohánygyártmányokat, melyeket utasok saját használatukra behoznak, 7·5 kilogrammig külön engedély nélkül elvámolhat. Oly átviteli és kiviteli árúkat, melyek más hivatalhoz vannak kilépési elintézés végett utalva, kivévén az adóvisszatérités mellett kiviendő czikkeket, a fél kivánságára kilépési elbánás alá veheti, továbbá: megengedheti, hogy a vasuton Báziásra érkező és Pancsovára, Zimonyba vagy fölfelé valamely belföldi állomásra tovább küldendő belföldi-, vagy elvámolt külföldi árúk a Zimony-Báziás és Orsova közt közlekedő, a külföldi partot érintő hajókon is szállittathassanak rendeltetésük helyére. Az utazók ingóságait felsőbb engedély nélkül akkor is vámmentesen kezelheti, ha az utazó azokat előre küldi, vagy maga után szállittatja.
.	.	.	.	.	.	Fölhatalmaztatott, hogy sertéseket a bevitelben korlátlan mennyiségben megvámolhasson, vagy azokat, valamint malaczokat vámkezelés czéljából más vámhivatalhoz utalhasson.
.	.	1	.	.	1	

Folyó szám	A hivatal székhelye	A hivatal osztálya	Alá van rendelve	Fekvésére nézve áll a belterületen	Fekvésére nézve áll a vámvonalon felé
23	Brassó.	I. F.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	1	.
	a vaspályán levő kirendeltséggel. . . .	—		.	.
24	Nagy-Szeben	II. F.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	1	.
25	Soósmező	I. M.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
26	Bodzas.	I. M.	nagy-szebeni m. k pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
27	Ó-Sáncz	II. M.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
28	Felső-Tömös	II. F.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
29	Alsó-Törcsvár. . . .	I. M.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
30	Felső-Törcsvár . . .	II. M.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
31	Bráza	II. M.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
32	Vöröstorony	II. F.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
33	Dús	II. M.	nagy-szebeni m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
34	Vulkán	I. M.	nagyszebeni m. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
35	Kolozsvár	II. F.	kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóságnak	1	.
36	Tölgyes	I. M.	kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
37	Almásmező	II. M.	kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia

Kivételes jogositványok: vámhitelezésre	Kivételes jogositványok: bemondó eljárásra	adóvisszatérités mellett kiszállitandó szesz kilépésének igazolására	adóvisszatérités mellett kiszállitandó sör kilépésének igazolására	adóvisszatérités mellett kiszállitandó czukor kilépésének igazolására	átviteli árúk korlátlanul	**Másnemü jogositványok** és **korlátozások**
1	.	1	1	1	.	A kirendeltség, mely elvámolási jogosultsággal nem bir az átviteli árúk kezelésére s a vasuti forgalomra nézve, a megröviditett bemondó eljárás szerinti vámkezelésre hatalmaztatott fel.
.	1	.	.	.	.	
.	1	.	.	1	.	
.		1	1	1	1	Az ált. vámtarifa 40. *c*) 2. és *d*), továbbá 46. *e*) tételei alá eső oly belföldi árúkat, melyek bizonytalan eladásra Romániába szállittatnak s ujból visszahozatnak, a bizonytalan eladásra kiszállitott és visszahozott árúk iránti szabályok szerint vámkezelheti. Mindenféle kátrányt és az általános vámtarifa 28. *d*) 1. *aa*) és *bb*) tételei alatt megjelölt ásványolajokat korlátlanul vámkezelhet.
.	.	1	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	Vágó és igásmarhát korlátlanul megvámozhat.
.	.	1	1	1	.	
.	.	1	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	1	1	1	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	1	.	.	1	.	
.	.	.	.	.	.	Mindenféle kátrányt és az általános vámtarifa 28. *d*. 1. *aa)* és *bb*) tételei alatt megjelölt ásványolajokat 100 kil. mennyiségig vámkezelhet.
.	.	.	.	.	.	

Folyó szám	A hivatal székhelye	A hivatal osztálya	Alá van rendelve	Fekvésére nézve áll a belterületen	Fekvésére nézve áll a vámvonalon felé
38	Cs.-Gyimes	I. M.	kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
39	Uzvölgy	II. M.	kolozsvári m. k. pénzügyigazgatóságnak	.	Románia
40	Eszék	II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	1	.
41	Zágráb	II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	1	.
42	Sziszek	II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	1	.
43	Varasd	adóhivatal és II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	1	.
44	Károlyváros		zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	1	.
45	Zimony	II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Szerbia
46	Jakova	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Szerbia
47	Klenak	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Szerbia
48	Mitrovicz	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Szerbia
49	Rača	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Bosznia
50	Rajevosello	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Bosznia
51	Zupánje	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Bosznia
52	Samac	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Bosznia
53	Brod	II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Bosznia

Kivételes jogositványok		adóvisszatérités mellett kiszállitandó			átviteli árúk korlátlanul	Másnemü jogositványok és korlátozások
vámhitelezésre	bemondó eljárásra	szesz	sör	czukor		
		kilépésének igazolására				
.	.	1	.	.	.	Mindenféle kátrányt korlátlanul vámkezelhet és az általános vámtarifa 28. *d.* 1. *aa*) és *bb*) tételei alatt megjelölt ásványolajokat korlátlanul elvámolhatja.
.	.	.	.	.	.	Vágó- és igásmarhát korlátlanul elvámolhat.
.	1	.	.	1	.	A vasuti forgalomra nézve I. oszt. fővámhivatal hatáskörével bir.
.	1	.	.	1	.	A vasuti forgalomra nézve I. oszt. fővámhivatal hatáskörével bir.
.	1	.	°	1	.	
.	.	.	.	.	.	A postával beérkezett vagy valamely más hivatalnál már belsőleg megvizsgált árúkat beraktározhatja és elvámolhatja, és oly árúk kiviteli elintézésére föl van jogositva, melyek vámot nem fizetnek, vagy a melyeknek kilépését igazolni nem kell.
.	.	.	.	.	.	
1	1	1	1	1	.	Utazóknak a dohány be- vagy átvitelét 7·5 kilogramig, valamint átviteli árúknak oly hivatalon át való kilépését, mely a kisérőjegyben nincs megjelölve, a vámszabályok értelmében megengedheti. Bevándorlók holmiját vagy utazók előre vagy utánok küldött ingóságait, a törvényes föltételek alatt, vámmentesen kezelheti.
.	.	.	1	.	.	Vágó- és igásmarhát korlátlanul megvámolhat.
.	.	1	1	1	.	Bemondó-eljárás a Száván közlekedő hajókra nézve.
1	.	.	1	.	.	A vámtarifa 28. *d.* 1. *aa*) és *bb*) tételei alatt elősorolt ásványolajokat korlátlanul vámolhatja meg.
.	.	1	1	1	.	Bemondó-eljárás a Száván közlekedő hajókra nézve.
.	.	1	1	1	1	
.	.	1	1	1	.	
.	.	1	1	1	.	A dunagőzhajózási társaság által szállitott átviteli árúk kilépését korlátlan mennyiségig igazolhatja.
.	.	1	1	1	.	Bemondó-eljárás a Száván közlekedő hajókra nézve.

Folyó szám	A hivatal székhelye	A hivatal osztálya	Alá van rendelve	Fekvésére nézve áll a belterületen	Fekvésére nézve áll a vámvonalon felé
54	Kobas	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
55	Svinjár	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
56	Ó-Gradiska	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
57	Jaszenovácz	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
58	Dubicza	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
59	Kosztajnica	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
60	Korlat	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
61	Oblaj	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
62	Maljevac	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
63	Prosicenikamen . . .	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
64	Zavalje	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
65	Modragreda	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
66	Szerb	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
67	Zvonigrad	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Bosznia
68	Malihalan	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Dalmátia
69	Carlopago	I. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tenger-part

Kivételes jogositványok						Másnemü jogositványok és korlátozások
vámhitelezésre	bemondó eljárásra	adóvisszatérités mellett kiszállitandó			átviteli árúk korlátlanul	
		szesz	sör	czukor		
		kilépésének igazolására				
.	.	.	.	.	.	Vágó- és igásmarhát korlátlanul megvámolhat.
.	.	.	.	.	.	Vágó- és igásmarhát korlátlanul megvámolhat
.	.	.	.	.	.	Bemondó-eljárás a Száván közlekedő hajókra nézve. A vámtarifa 28. d. 1. *aa*) és *bb*) tételei alatt elősorolt ásványolajokat, továbbá a 30. a) b), 36. a) b) és 38. *c*) 1. és 2. tarifa-tétel alá tartozó pamutfonalakat, pamut- és gyapjuárúkat 50 kilogramig megvámolhatja.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	A vámtarifa 30. *a*) és *b*) tételei alatt felsorolt pamutfonalakat 50 kilogramig megvámolhatja
.	.	1	1	1	1	A vámtarifa 28. *d.* 1. *aa*), *bb*) és a 30. *a*), *b*), 36. *a*), *b*) és 38. *a*) 1. és 2. tételei alatt elősorolt ásványolajokat, illetőleg pamutfonalakat, pamut- és gyapjuárúkat 100 kilogramig elvámolhatja.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	Rongynak utalására felhatalmaztatott.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	1	.	1	1	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	A ki- és átviteli árúk elintézésére I. M. hatáskörével bir.
.	.	.	.	.	1	Tengeren érkezett dalmát borokat határtalan mennyiségig elvámolhat. Mindenféle kátrányt vámkezelhet és a vámtarifa 28. *d.* 1. *aa*) és *bb*) t. t. alatt megjelölt ásványolajokat korlátlanul, a 30. *a*), *b*), 36. *a*), *b*) és 38. *c*) 1. és 2. tételei alatt felsorolt pamutfonalakat, pamut- és gyapjuárúkat pedig 50 kilogramig megvámolhatja.

Folyó szám	A hivatal székhelye	A hivatal osztálya	Alá van rendelve	Fekvésére nézve áll a belterületen	Fekvésére nézve áll a vámvonalon felé
70	Jablanac	II. M	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
71	Szt.-György	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
72	Szt.-Vid	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
73	Zengg	II. F.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
74	Szt.-Márton	II. M.	zágrábi orsz. kir. pénzügy-igazgatóságnak	.	Tengerp.
75	Novi	II. M.	zágrábi országos kir. pénzügyigazgatóságnak		Tenger-part
76	Selče	II. M.	zágrábi országos kir. pénzügyigazgatóságnak	.	Tengerp.
77	Porto-Ré	II. M.	zágrábi országos kir. pénzügyigazgatóságnak	.	a sz. kikötő-határon
78	Buccari	I. M.	zágrábi országos kir. pénzügyigazgatóságnak	.	a sz. kikötő-határon

Kivételes jogositványok: vámhitelezésre	Kivételes jogositványok: bemondó eljárásra	adóvisszatérítés mellett kiszállitandó szesz kilépésének igazolására	adóvisszatérítés mellett kiszállitandó sör kilépésének igazolására	adóvisszatérítés mellett kiszállitandó czukor kilépésének igazolására	átviteli árúk korlátlanul	**Másnemü jogositványok és korlátozások**
.	.	.	.	.	.	Tengeren érkezett dalmát borokat határtalan mennyiségig elvámolhat.
.	.	.	.	.	.	Isztriából vagy Dalmátiából jövő faolajnak 30 hektoliter mennyiségig való megvámolására felhatalmaztatott 1879. év végéig.
.	.	.	.	.	.	A vámtarifa 30. *a)* és *b)*, 36. *a)* *b)* és 38. *c)* 1. és 2. tételei alatt elősorolt pamutfonalakat, pamut- és gyapjuárúkat 50 kilogramig megvámolhatja.
.	.	.	.	.	.	Vámkedvezmény igénye mellett Dalmátiába szállitandó belföldi árúk kiviteli vámkezelése.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	A dalmát bornak 25 hektoliternyi mennyiségig való elvámolására felhatalmaztatott 1879. év junius végéig. A vámtarifa 28. *d.* 1. *aa)* és *bb)* tételei alatt előforduló ásványolajokat 100 kilogramig elvámolhatja.
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.		
.	.	1	.	.	1	

A birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vámhivatalainak jegyzéke később fog közöltetni.

177.

A m. kir. pénzügyministernek 71,914. számu körrendelete,

a vámdijaknak aranyban fizetése tárgyában.

A m. k. kereskedelmi ministeriummal, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok cs. k. pénzügyi és kereskedelmi ministeriumaival egyetértőleg, az osztrák-magyar vámterület általános vámtarifájáról szóló 1878. XXI. t.-czikknek XIII. czikkében foglalt azon határozmánya foganatositására, mely szerint a vámdijak, ideértve a mérő-, pecsét- és czédulapénzt, aranyban fizetendők, a következők rendeltetnek:

1. A be- és kiviteli vámok, valamint a mérlegdij, pecsétdij és czédulapénz, 1879. évi január 1-től kezdve aranypénzben, vagy felpénzzel ezüstben lesznek fizetendők, mely felpénz a 20 frankos (8 forintos) aranyoknak, a bécsi tőzsdén az előző hónapon át jegyzett árfolyama átlagának, a vert ezüst árfolyama havi átlagához mutatkozó aránya alapján, fog hóról-hóra megállapittatni és közzététetni.

Ugyanez áll az emlitett vám- és mellékilletékek készpénzben leteendő biztositékaira nézve is.

2. Aranyban történt fizetésnek csak olyan tekintetik, mely a mellékelt *A*) jegyzékben elősorolt aranypénzekkel, az e jegyzékben jelzett érték szerint, teljesittetik.

Ha a vámeljárásnál a hivatalok a feleknek tartoznak valamit aranyban fizetni, a fizetésnek ugyanezen aranypénzekben kell történni, s a felek kötelesek ezen aranypénzeket az emlitett jegyzékben kitett értékükben elfogadni.

Annak engedélyezése, hogy vámfizetéseknél a fennemlitett jegyzékben megnevezetteken kivül más aranypénzek is használtathassanak, fentartatik.

Csak teljsúlyu aranypénzek fogadhatók el. Azoknak elfogadható minimál súlyaira nézve az emlitett jegyzék szolgál zsinórmértékül.

3. Ezüstben történő fizetéseknél csak a mellékelt *B*) jegyzékben megnevezett ezüstpénzek, az e jegyzékben kitüntetett pénztári értékök szerint, fogadhatók el és adhatók ki. A külföldi ezüstpénzeknek vámfizetésekre való használhatása iránt fennálló minden határozat, ezennel hatályon kivül helyeztetik.

A felpénz minden összeg után, mely aranyban fizetendő, de nem aranyban fizettetik, kiszámitandó és ezüstben beszedendő.

Egy krajczárnak a felpénz kiszámitása alkalmával mutatkozó hányadrészeivel (törtrészeivel), a bevezetésben idézett törvény XIV. czikke szerint kell elbánni. A felpénz kiszámitásának megkönnyitésére, a *C*) alatt mellékelt táblázat szolgál.

A minden egyes hónapra megállapitott felpénz a hivatalos helyiségekben nyilvánosan közzé teendő, valamint az illető hó folyamában felhasznált lajstromokban, naplókban, kezelési kimutatásokban s efélékben kiteendő.

4. Huszonöt krajczáron alól maradékösszegek kiegyenlitésére, úgy a kiadásnál mint bevételnél, osztrák-magyar veretü váltópénz teljes névértéke szerint használható. Ilyen kiegyenlités azonban csak a minden küldeményért készpénzben teljesitendő fizetés főösszegére nézve történhetik.

5. A lajstromokban a tarifa szerint esedékes illetékek, tekintet nélkül a valutára, melyben a fizetés történik, azonban arany és papir szerint elkülönitve könyvelendők, s a naplókba is hasonló módon vezetendők be.

Legyen például a tarifa értelmében:

vámdij fejében 51 frt 70 kr,
mérlegdij „ — „ 15 „
Összesen 51 frt 85 kr aranyban,
engedélyilleték fejében 14 frt 28 kr,
raktárdij fejében 1 „ 36 „
Összesen 15 frt 64 kr papirban,
egészben tehát 67 frt 49 kr fizetendő.

Ha e fizetés 15%-os felpénz mellett ezüstben teljesittetnék, (51 frt 85 krra) 7 frt 78 kr felpénz lenne fizetendő ezüstben; ha azonban ez összegből 50 frt aranyban törlesztetnék, akkor a felpénz (1 frt 85 krra) 28 krt tenne ezüstben; minélfogva a fél az első esetben 59 frt 63 krt ezüstben, a második esetben 50 frtot aranyban s 2 frt 13 krt ezüstben, s ezenkivül mindkét esetben 15 frt 64 krt papirban volna köteles lefizetni.

A lefizetett felpénz összege, ha az árúbevallás irásban nyujtatott be, annak mindkét példányában, szóbeli bevallás esetére, a félnek kézbesitendő hivatalos kiadványban és az illető lajstrom egyik felirat nélküli rovatában fölveendő.

A feleknek kézbesitendő hivatalos kiadványokban a koronkinti felpénz — ha ilyen fizettetett — százalékokban is kifejezve, mindig világosan kiteendő.

A tényleg beszedett arany, ezüst és papir a pénztárállapot-kimutatásban és az e rendelet 7. pontja értelmében vezetendő kimutatásban tüntetendő ki.

Ha számadási próbául a valóban beszedett arany a felpénz havi árfolyama szerint átszámittatik ezüstté, vagy megforditva a bevett ezüst a beszedett felpénz levonása által aranynyá redukáltatik, kellő figyelem forditattván a papirban befolyt bevételekre is: akkor a napi bevételre nézve a pénztári- és lajstrom-zárlatnak elenyészően csekély törtrészekig egymással egyezniök kell.

6. A bevételi főnaplóban a napi eredmények a lajstromok zárlatai szerint könyvelendők.

A valutára vonatkozó naponkénti számadási helyesség elérése végett, a főnaplóban, illetőleg a tárczanaplóban, azon arany-összeg, mely ezüstben felpénzzel szedetett be, kiadásba, ellenben az ezüstben felpénzzel beszedett összeg bevételbe tétetik.

A főnapló „Összesen" czimü rovatában az érczpénzben bevételezett s a bankvalutában beszedett összegek ezután is együttesen tüntethetők ki.

Ellenben a pénztári állapot-kimutatásban s az e rendelet 7. pontja értelmében vezetendő kimutatásban, az aranyban, ezüstben és váltópénzben (Scheidemünze), valamint a bankvalutában beszedett összegek naponként elkülönitve mutatandók ki.

A kezelő hivatalok által vezetendő vámjövedéki tárczaalnaplóban az érczpénz-bevételek és kiadások arany és ezüst szerint s a bankvaluta bevételektől és kiadásoktól elkülönitve, számolandók el.

7. Az aranyban fizetendő illetékek napi bevételei s a mindennapi zárlatnál tényleg meglevő arany-, ezüst-, váltópénz- és papirösszegek felől az idecsatolt *D*) minta szerint kimutatás vezetendő, melyben az elismervényekben meglevő hitelezett összegek is kitüntetendők.

E kimutatás, pénztárrovancsolások, valamint az előirt havi vizsgálatok alkalmával megvizsgálandó és megerősitendő s a vámjövedéki számadásokkal egyetemben, havonkint beterjesztendő.

Az ily kimutatások, miután azok a pénzügyigazgatóság számvevőosztálya által megvizsgáltattak és hivatalosan kezeltettek, az illető hónap vámlajstromaival együtt, a pénzügyministerium szakszámvevőségéhez juttatandók.

8. A befolyt arany- és ezüstpénzek lehetőleg gyakran, mindazonáltal tekintettel a külföldre rendelt tisztviselők és alkalmazottak irányában netalán teljesitendő ezüstpénz-

fizetésekre, valamint készpénzben befizetett vámdij-biztositékok előrelátható visszatéritésére, beszállitandók.

Pénzszállitások alkalmával a beszállitandó arany-, ezüst- és váltópénzt a két példányban beküldendő ellennyugtán elkülönitve kell kitüntetni, s ennek a pénztár átvételi elismerésével ellátott példányát, a megelőző 7. pont értelmében szerkesztendő kimutatáshoz mellékelni.

Készpénz-biztositékok rendszerint ugyanazon valutában téritendők meg, a melyben befizettettek. Valamely aranypénzzel befizetett biztositék, más hivatal által, mint a melynél a biztositék befizetése történt, csak akkor térittethetik meg ugyanoly pénzben, ha az illető hivatal ugyanazon nemü aranypénzzel el van látva.

Ha a hivatal ugyanazon nemü aranypénzzel nincs ellátva, akkor a visszatérités más elfogadható aranypénzzel (*A.* melléklet) eszközlendő; ha azonban a hivatal aranypénz fölött általában nem rendelkezik, a fél pedig a röghöni visszatéritést kivánja, ez esetben a biztositékot ezüstben a folyó felpénzzel kell megtériteni.

Oly vámbiztositékok visszatéritésénél, melyek a monarchia másik felének valamely vámhivatalánál lettek befizetve, a monarchia két fele közötti kiegyenlités nem szükséges.

9. Azon határozatok, melyek bizonyos értékpapiroknak vámbiztositékkép való elfogadhatóságára nézve fennállanak, érintetlenül maradnak; e papirok elfogadási értékének megállapitásánál mindazonáltal oly módon kell eljárni, hogy a napi árfolyam szerint papirokban felajánlott tőkeérték után a letétel napjáig járó esedékes és esetleg föl nem vett, de még el nem évült kamatokkal együtt, a 20 frankos aranyoknak a biztositék lefizetése napján jegyzett tőzsdei árfolyama, még pedig a pénz és árú szerinti árfolyam átlaga szerint, bankjegyben számittassék ki.

Ha a tőzsdei árfolyam a hivatalnál nem ösmeretes, a fél tartozik azt hiteles módon, azaz vagy a hivatalos lap,

vagy a tőzsde árfolyam-jegyzete (Courszettel) előterjesztése által kimutatni.

Az értékpapirokban letett biztositék, annak, a ki azt letette, mindig azon hivatal által térittetik vissza, melynek a biztositék átadatott.

10. Helytelenül beszedett összegek (túlfizetések, fölöslegek), ugyanazon valutában téritendők meg, a melyben azok befizettettek. Ha a fél nem tudja igazolni és a hivatalos könyvekből sem derithető ki, hogy mily valutában történt a fizetés, akkor az ily összeg ezüstben téritendő meg azon felpénzzel, mely annak befizetésekor, esetleg hitelezett illetékeknél a hitelezés napján, vámfizetésekre nézve mérvadó volt.

11. Az uj vámtarifa hatálya alatt hitelezett vámok aranyban, vagy ezüstben azon felpénzzel fizetendők, mely a hitelezés napján fennállott.

12. A befolyt arany- és ezüstpénzek átvétele, osztályozása, megőrzése és beszállitása iránt, a fennálló szabályok értelmében kell eljárni.

E pénzek váltása a vámtisztviselőknek nincs megengedve, s mint súlyos szolgálati vétség fenyittetik.

Ugyanily módon fenyittetik azon tisztviselő is, ki a befolyt pénzekkel üzérkedik (agiotage).

A.

Jegyzéke

a vám-fizetésekre használható aranypénzeknek, valamint e pénzek értékének és minimál-súlyának.

Folyó szám	A pénz megnevezése	Érték aranyban		Minimál-súly			Jegyzet
				1 darabnál	egész tételnél		
		frt	kr	gram	darab	gram	
1	Osztrák és magyar arany (Ducaten)	4	74	3·487	1000	3487	
2	Osztrák és magyar 8 frtos arany	8	.	6·440	500	3220	
3	Osztrák és magyar 4 frtos arany	4	.	3·22	1000	3220	
4	Husz frankos arany franczia, belga, olasz, svájczi, rumén és monacoi veretü	8	.	6·440	500	3220	
5	Tiz frankos arany franczia, belga, olasz, svájczi és rumén veretü	4	.	3·220	1000	3220	
6	Öt frankos arany franczia, belga, olasz, svájczi és rumén veretü . .	2	.	1·600	.	.	Öt frankos aranyokra nézve a tőzsdei szokás szerint egész tétel nem létezik.
7	Husz márkos arany . .	9	88	7·950	500	3975	
8	Tiz márkos arany . .	4	94	3·975	1000	3975	
9	Öt márkos arany . . .	2	47	1·987	2000	3975	

B.

Jegyzéke

a vámfizetésekre használható ezüstpénzeknek.

I. Az 1857. évi szeptember 19-iki cs. nyilt parancs, illetőleg az 1868. évi VII. magyar törv.-czikk alapján vert belföldi pénzek.			II. Pengőpénz értékü belföldi pénzek.		
A pénz megnevezése	Érték frt	Érték kr	A pénz megnevezése	Érték frt	Érték kr
2 forintos	2	.	2 forintos	2	10
1 forintos	1	.	1 "	1	5
$^1/_4$ forintos	.	25	20 krajczáros (huszas) ujabb veretü	.	35
Osztrák veretü egyleti tallér	1	50	20 krajczáros (huszas) régibb veretü	.	34
			10 krajczáros (félhuszas)	.	17
			5 "	.	8.5
			3 "	.	5
			Koronás-tallér	2	30
			Fél koronás-tallér	1	12
			Negyed koronás-tallér	..	55

C.

Táblázat

a

felpénz (agio) kiszámitására.

Vámilleték	Felpénz										Vámilleték	Felpénz									
	1		2		3		4		5			1		2		3		4		5	
	százalék árfolyam mellett											százalék árfolyam mellett									
kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2	.	2	.	4	.	6	.	8	.	10
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	3	.	3	.	6	.	9	.	2	.	15
4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4	.	4	.	8	.	12	.	16	.	20
5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	5	.	5	.	0	.	15	.	20	.	25
6	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6	.	6	.	12	.	18	.	24	.	30
7	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	7	.	7	.	14	.	21	.	28	.	35
8	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8	.	8	.	16	.	24	.	32	.	40
9	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	9	.	9	.	18	.	27	.	36	.	45
10	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	10	.	0	.	20	.	30	.	40	.	50
11	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	11	.	11	.	22	.	33	.	44	.	55
12	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1	12	.	12	.	24	.	36	.	48	.	60
13	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	13	.	13	.	26	.	39	.	52	.	65
14	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	14	.	14	.	28	.	42	.	56	.	70
15	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	15	.	15	.	30	.	45	.	60	.	75
16	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1	16	.	16	.	32	.	48	.	64	.	80
17	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	17	.	17	.	34	.	51	.	68	.	85
18	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	18	.	18	.	36	.	54	.	72	.	90
19	.		.	.	.	1	.	1	.	1	19	.	19	.	38	.	57	.	76	.	95
20	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	20	.	20	.	40	.	60	.	80	1	.
21	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	21	.	21	.	42	.	63	.	84	1	5
22	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	22	.	22	.	44	.	66	.	88	1	10
23	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	23	.	23	.	46	.	69	.	92	1	15
24	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1	24	.	24	.	48	.	72	.	96	1	20
25	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1	25	.	25	.	50	.	75	1	.	1	25
26	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1	26	.	26	.	52	.	78	1	4	1	30
27	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1	27	.	27	.	54	.	8	1	8	1	35
28	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1	28	.	28	.	56	.	84	1	12	1	40
29	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1	29	.	29	.	58	.	87	1	16	1	45
30	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	30	.	30	.	60	.	90	1	20	1	50
31	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	31	.	31	.	62	.	93	1	24	1	55
32	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	32	.	32	.	64	.	96	1	28	1	60
33	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	33	.	33	.	66	.	99	1	32	1	65
34	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	34	.	34	.	68	1	2	1	36	1	70
35	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	35	.	35	.	70	1	5	1	40	1	75
36	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	36	.	36	.	72	1	8	1	44	1	80
37	.	.	.	1	.	1	.	1	.	2	37	.	37	.	74	1	-1	1	48	1	85
38	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	38	.	38	.	76	1	4	1	52	1	90
39	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	39	.	39	.	78	1	17	1	56	1	95
40	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	40	.	40	.	80	1	20	1	60	2	.
41	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	41	.	41	.	82	1	23	1	64	2	5
42	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	42	.	42	.	84	1	26	1	68	2	10
43	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	43	.	43	.	86	1	29	1	72	2	15
44	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	44	.	44	.	88	1	32	1	76	2	20
45	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	45	.	45	.	90	1	35	1	80	2	25
46	.		.	1	.	1	.	2	.	2	46	.	46	.	92	1	38	1	84	2	30
47	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	47	.	47	.	94	1	41	1	88	2	35
48	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	48	.	48	.	96	1	44	1	92	2	40
49	.	.	.	1	.	1	.	2	.	2	49	.	49	.	98	1	47	1	96	2	45
50	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3	50	.	50	1	.	1	50	2	.	2	50

Vámilleték	Felpénz 6		7		8		9		10	
	százalék árfolyam mellett									
kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
5	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1
6	.	.	.	.	.	.	.	1	.	1
7	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1
8	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1
9	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
10	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
11	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
12	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
13	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
14	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
15	.	1	.	1	.	1	.	1	.	2
16	.	1	.	1	.	1	.	1	.	2
17	.	1	.	1	.	1	.	2	.	2
18	.	1	.	1	.	1	.	2	.	2
19	.	1	.	1	.	2	.	2	.	2
20	.	1	.	1	.	2	.	2	.	2
21	.	1	.	1	.	2	.	2	.	2
22	.	1	.	2	.	2	.	2	.	2
23	.	1	.	2	.	2	.	2	.	2
24	.	1	.	2	.	2	.	2	.	2
25	.	2	.	2	.	2	.	2	.	3
26	.	2	.	2	.	2	.	2	.	3
27	.	2	.	2	.	2	.	2	.	3
28	.	2	.	2	.	2	.	3	.	3
29	.	2	.	2	.	2	.	3	.	3
30	.	2	.	2	.	2	.	3	.	3
31	.	2	.	2	.	2	.	3	.	3
32	.	2	.	2	.	3	.	3	.	3
33	.	2	.	2	.	3	.	3	.	3
34	.	2	.	2	.	3	.	3	.	3
35	.	2	.	2	.	3	.	3	.	4
36	.	2	.	3	.	3	.	3	.	4
37	.	2	.	3	.	3	.	3	.	4
38	.	2	.	3	.	3	.	3	.	4
39	.	2	.	3	.	3	.	4	.	4
40	.	2	.	3	.	3	.	4	.	4
41	.	2	.	3	.	3	.	4	.	4
42	.	3	.	3	.	3	.	4	.	4
43	.	3	.	3	.	3	.	4	.	4
44	.	3	.	3	.	4	.	4	.	4
45	.	3	.	3	.	4	.	4	.	5
46	.	3	.	3	.	4	.	4	.	5
47	.	3	.	3	.	4	.	4	.	5
48	.	3	.	3	.	4	.	4	.	5
49	.	3	.	3	.	4	.	4	.	5
50	.	3	.	4	.	4	.	5	.	5

Vámilleték	Felpénz 6		7		8		9		10	
	százalék árfolyam mellett									
frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	6	.	7	.	8	.	9	.	10
2	.	12	.	14	.	16	.	18	.	20
3	.	18	.	21	.	24	.	27	.	30
4	.	24	.	28	.	32	.	36	.	40
5	.	30	.	35	.	40	.	45	.	50
6	.	36	.	42	.	48	.	54	.	60
7	.	42	.	49	.	56	.	63	.	70
8	.	48	.	56	.	64	.	72	.	80
9	.	54	.	63	.	72	.	81	.	90
10	.	60	.	70	.	80	.	90	1	.
11	.	66	.	77	.	88	.	99	1	10
12	.	72	.	84	.	96	1	8	1	20
13	.	78	.	91	1	4	1	17	1	30
14	.	84	.	98	1	12	1	26	1	40
15	.	90	1	5	1	20	1	35	1	50
16	.	96	1	12	1	28	1	44	1	60
17	1	2	1	19	1	36	1	53	1	70
18	1	8	1	26	1	44	1	62	1	80
19	1	14	1	33	1	52	1	71	1	90
20	1	20	1	40	1	60	1	80	2	.
21	1	26	1	47	1	68	1	89	2	10
22	1	32	1	54	1	76	1	98	2	20
23	1	38	1	61	1	84	2	7	2	30
24	1	44	1	68	1	92	2	16	2	40
25	1	50	1	75	2	.	2	25	2	50
26	1	56	1	82	2	8	2	34	2	60
27	1	62	1	89	2	16	2	43	2	70
28	1	68	1	96	2	24	2	52	2	80
29	1	74	2	3	2	32	2	61	2	90
30	1	80	2	10	2	40	2	70	3	.
31	1	86	2	17	2	48	2	79	3	10
32	1	92	2	24	2	56	2	88	3	20
33	1	98	2	31	2	64	2	97	3	30
34	2	4	2	38	2	72	3	6	3	40
35	2	10	2	45	2	80	3	15	3	50
36	2	16	2	52	2	88	3	24	3	60
37	2	22	2	59	2	96	3	33	3	70
38	2	28	2	66	3	4	3	42	3	80
39	2	34	2	73	3	12	3	51	3	90
40	2	40	2	80	3	20	3	60	4	.
41	2	46	2	87	3	28	3	69	4	10
42	2	52	2	94	3	36	3	78	4	20
43	2	58	3	1	3	44	3	87	4	30
44	2	64	3	8	3	52	3	96	4	40
45	2	70	3	15	3	60	4	5	4	50
46	2	76	3	22	3	68	4	14	4	60
47	2	82	3	29	3	76	4	23	4	70
48	2	88	3	36	3	84	4	32	4	80
49	2	94	3	43	3	92	4	41	4	90
50	3	.	3	50	4	.	4	50	5	.

Vámilleték	Felpénz									
	1		2		3		4		5	
	százalék									
	árfolyam mellett									
kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
51	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
52	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
53	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
54	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
55	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
56	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
57	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
58	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
59	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
60	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
61	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
62	.	1	.	1	.	2	.	2	.	3
63	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
64	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
65	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
66	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
67	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
68	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
69	.	1	.	1	.	2	.	3	.	3
70	.	1	.	1	.	2	.	3	.	4
71	.	1	.	1	.	2	.	3	.	4
72	.	1	.	1	.	2	.	3	.	4
73	.	1	.	1	.	2	.	3	.	4
74	.	1	.	1	.	2	.	3	.	4
75	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
76	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
77	.	1	.	2		2	.	3	.	4
78	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
79	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
80	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
81	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
82	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
83	.	1	.	2	.	2	.	3	.	4
84	.	1	.	2	.	3	.	3	.	4
85	.	1	.	2	.	3	.	3	.	4
86	.	1	.	2	.	3	.	3	.	4
87	.	1	.	2	.	3	.	3	.	4
88	.	1	.	2	.	3	.	4	.	4
89	.	1	.	2	.	3	.	4	.	4
90	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
91	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
92	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
93	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
94	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
95	.	1	.	2	.	3	.	4	.	6
96	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
97	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
98	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
99	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5
	.	1	.	2	.	3	.	4	.	5

Vámilleték	Felpénz									
	1		2		3		4		5	
	százalék									
	árfolyam mellett									
frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
51	.	51	1	2	1	53	2	4	2	55
52	.	52	1	4	1	56	2	8	2	60
53	.	53	1	6	1	59	2	2	2	65
54	.	54	1	8	1	62	2	6	2	70
55	.	55	1	0	1	65	2	20	2	75
56	.	56	1	2	1	68	2	24	2	80
57	.	57	1	4	1	71	2	28	2	85
58	.	58	1	6	1	74	2	32	2	90
59	.	59	1	18	1	77	2	36	2	95
60	.	60	1	20	1	80	2	40	3	.
61	.	6	1	22	1	83	2	44	3	5
62	.	62	1	24	1	86	2	48	3	10
63	.	63	1	26	1	89	2	52	3	15
64	.	64	1	28	1	92	2	56	3	20
65	.	65	1	30	1	95	2	60	3	25
66	.	66	1	32	1	98	2	64	3	30
67	.	67	1	34	2	1	2	68	3	35
68	.	68	1	36	2	4	2	72	3	40
69	.	69	1	38	2	7	2	76	3	45
70	.	70	1	40	2	10	2	80	3	50
71	.	71	1	42	2	13	2	84	3	55
72	.	72	1	44	2	6	2	88	3	60
73	.	73	1	46	2	19	2	92	3	65
74	.	74	1	48	2	22	2	96	3	70
75	.	75	1	50	2	25	3	.	3	75
76	.	76	1	52	2	28	3	4	3	80
77	.	77	1	54	2	31	3	8	3	85
78	.	78	1	56	2	34	3	12	3	90
79	.	79	1	58	2	37	3	16	3	95
80	.	80	1	60	2	40	3	20	4	.
81	.	81	1	62	2	43	3	24	4	5
82	.	82	1	64	2	46	3	28	4	0
83	.	83	1	66	2	49	3	32	4	5
84	.	84	1	68	2	52	3	36	4	20
85	.	85	1	70	2	55	3	40	4	25
86	.	86	1	72	2	58	3	44	4	30
87	.	87	1	74	2	62	3	48	4	35
88	.	88	1	76	2	64	3	52	4	40
89	.	89	1	78	2	67	3	56	4	45
90	.	90	1	80	2	70	3	60	4	50
91	.	91	1	82	2	73	3	64	4	55
92	.	92	1	84	2	76	3	68	4	60
93	.	93	1	86	2	79	3	72	4	65
94	.	94	1	88	2	82	3	76	4	70
95	.	95	1	90	2	85	3	80	4	75
96	.	96	1	92	2	88	3	84	4	80
97	.	97	1	94	2	91	3	88	4	85
98	.	98	1	96	2	94	3	92	4	90
99	.	99	1	98	2	97	3	96	4	95
100	1	.	2		3	.	4	.	5	.
200	2		4	.	6	.	8	.	10	.
300	3	.	6	.	9	.	12	.	15	.
400	4	.	8	.	12	.	16	.	20	.
500	5	.	10	.	15	.	20	.	25	.
600	6	.	12	.	18	.	24	.	30	.
700	7	.	14	.	21	.	28	.	35	.
800	8	.	16	.	24	.	32	.	40	.
900	9	.	18	.	27	.	36	.	45	.
1000	10	.	20	.	30	.	40	.	50	.

Vámilleték	Felpénz									
	6		7		8		9		0	
	százalék									
	árfolyam mellett									
kr.	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
51	.	3	.	4	.	4	.	5	.	5
52	.	3	.	4	.	4	.	5	.	5
53	.	3	.	4	.	4	.	5	.	5
54	.	3	.	4	.	4	.	5	.	5
55	.	3	.	4	.	4	.	5	.	6
56	.	3	.	4	.	4	.	5	.	6
57	.	3	.	4	.	5	.	5	.	6
58	.	3	.	4	.	5	.	5	.	6
59	.	4	.	4	.	5	.	5	.	6
60	.	4	.	4	.	5	.	5	.	6
61	.	4	.	4	.	5	.	5	.	6
62	.	4	.	4	.	5	.	6	.	6
63	.	4	.	4	.	5	.	6	.	6
64	.	4	.	4	.	5	.	6	.	6
65	.	4	.	5	.	5	.	6	.	7
66	.	4	.	5	.	5	.	6	.	7
67	.	4	.	5	.	5	.	6	.	7
68	.	4	.	5	.	5	.	6	.	7
69	.	4	.	5	.	6	.	6	.	7
70	.	4	.	5	.	6	.	6	.	7
71	.	4	.	5	.	6	.	6	.	7
72	.	4	.	5	.	6	.	6	.	7
73	.	4	.	5	.	6	.	7	.	7
74	.	4	.	5	.	6	.	7	.	7
75	.	5	.	5	.	6	.	7	.	8
76	.	5	.	5	.	6	.	7	.	8
77	.	5	.	5	.	6	.	7	.	8
78	.	5	.	5	.	6	.	7	.	8
79	.	5	.	6	.	6	.	7	.	8
80	.	5	.	6	.	6	.	7	.	8
81	.	5	.	6	.	6	.	7	.	8
82	.	5	.	6	.	7	.	7	.	8
83	.	5	.	6	.	7	.	7	.	8
84	.	5	.	6	.	7	.	8	.	8
85	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
86	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
87	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
88	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
89	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
90	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
91	.	5	.	6	.	7	.	8	.	9
92	.	6	.	6	.	7	.	8	.	9
93	.	6	.	7	.	7	.	8	.	9
94	.	6	.	7	.	8	.	8	.	9
95	.	6	.	7	.	8	.	9	.	10
96	.	6	.	7	.	8	.	9	.	10
97	.	6	.	7	.	8	.	9	.	10
98	.	6	.	7	.	8	.	9	,	10
99	.	6	.	7	.	8	.	9	.	10

Vámilleték	Felpénz									
	6		7		8		9		10	
	százalék									
	árfolyam mellett									
frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
51	3	6	3	57	4	8	4	59	5	10
52	3	12	3	64	4	16	4	68	5	20
53	3	18	3	71	4	24	4	77	5	30
54	3	24	3	78	4	32	4	86	5	40
55	3	30	3	85	4	40	4	95	5	50
56	3	36	3	92	4	48	5	4	5	60
57	3	42	3	99	4	56	5	13	5	70
58	3	48	4	6	4	64	5	22	5	80
59	3	54	4	13	4	72	5	31	5	90
60	3	60	4	20	4	80	5	40	6	.
61	3	66	4	27	4	88	5	49	6	10
62	3	72	4	34	4	96	5	58	6	20
63	3	78	4	41	5	4	5	67	6	30
64	3	84	4	48	5	12	5	76	6	40
65	3	90	4	55	5	20	5	85	6	50
66	3	96	4	62	5	28	5	94	6	60
67	4	2	4	69	5	36	6	3	6	70
68	4	8	4	76	5	44	6	12	6	80
69	4	14	4	83	5	52	6	21	6	90
70	4	20	4	90	5	60	6	30	7	.
71	4	26	4	97	5	68	6	39	7	10
72	4	32	5	4	5	76	6	48	7	20
73	4	38	5	11	5	84	6	57	7	30
74	4	44	5	18	5	92	6	66	7	40
75	4	50	5	25	6	.	6	75	7	50
76	4	56	5	32	6	8	6	84	7	60
77	4	62	5	39	6	16	6	93	7	70
78	4	68	5	46	9	24	7	2	7	80
79	4	74	5	53	6	32	7	11	7	90
80	4	80	5	60	6	40	7	20	8	.
81	4	86	5	67	6	48	7	29	8	10
82	4	92	5	74	6	56	7	38	8	20
83	4	98	5	81	6	64	7	47	8	30
84	5	4	5	88	6	72	7	56	8	40
85	5	10	5	95	6	80	7	65	8	50
86	5	16	6	2	6	88	7	74	8	60
87	5	22	6	9	6	96	7	83	8	70
88	5	28	6	16	7	4	7	92	8	80
89	5	34	6	23	7	12	8	1	8	90
90	5	40	6	30	7	20	8	10	9	.
91	5	46	6	37	7	28	8	19	9	10
92	5	52	6	44	7	36	8	28	9	20
93	5	58	6	51	7	44	8	37	9	30
94	5	64	6	58	7	52	8	46	9	40
95	5	70	6	65	7	60	8	55	9	50
96	5	76	6	72	7	68	8	64	9	60
97	5	82	6	79	7	76	8	73	9	70
98	5	88	6	86	7	84	8	82	9	80
99	5	94	6	93	7	92	8	91	9	90
100	6	.	7	.	8	.	9	.	10	.
200	12	.	14	.	16	.	18	.	20	.
300	18	.	21	.	24	.	27	.	30	.
400	24	.	28	.	32	.	36	.	40	.
500	30	.	35	.	40	.	45	.	50	.
600	36	.	42	.	48	.	54	.	60	.
700	42	.	49	.	56	.	63	.	70	.
800	48	.	56	.	64	.	72	.	80	.
900	54	.	63	.	72	.	81	.	90	.
1000	60	.	70	.	80	.	90	.	100	.

Vámilleték	Felpénz 11 százalék árfolyam mellett		12		3		14		15	
kr.	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
4	.	.	.	.	.	1	.	1	.	1
5	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
6	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
7	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
8	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
9	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
10	.	1	.	1	.	1	.	1	.	2
11	.	1	.	1	.	1	.	2	.	2
12	.	1	.	1	.	2	.	2	.	2
13	.	1	.	2	.	2	.	2	.	2
14	.	2	.	2	.	2	.	2	.	2
15	.	2	.	2	.	2	.	2	.	2
16	.	2	.	2	.	2	.	2	.	2
17	.	2	.	2	.	2	.	2	.	3
18	.	2	.	2	.	2	.	3	.	3
19	.	2	.	2	.	2	.	3	.	3
20	.	2	.	2	.	3	.	3	.	3
21	.	2	.	3	.	3	.	3	.	3
22	.	2	.	3	.	3	.	3	.	3
23	.	3	.	3	.	3	.	3	.	3
34	.	3	.	3	.	3	.	3	.	4
25	.	3	.	3	.	3	.	4	.	4
26	.	3	.	3	.	3	.	4	.	4
27	.	3	.	3	.	4	.	4	.	4
28	.	3	.	3	.	4	.	4	.	4
29	.	3	.	3	.	4	.	4	.	4
30	.	3	.	4	.	4	.	4	.	5
31	.	3	.	4	.	4	.	4	.	5
32	.	4	.	4	.	4	.	4	.	5
33	.	4	.	4	.	4	.	5	.	5
34	.	4	.	4	.	4	.	5	.	5
35	.	4	.	4	.	5	.	5	.	5
36	.	4	.	4	.	5	.	5	.	5
37	.	4	.	4	.	5	.	5	.	6
38	.	4	.	5	.	5	.	5	.	6
39	.	4	.	5	.	5	.	5	.	6
40	.	4	.	5	.	5	.	6	.	6
41	.	5	.	5	.	5	.	6	.	6
42	.	5	.	5	.	5	.	6	.	6
43	.	5	.	5	.	6	.	6	.	6
44	.	5	.	5	.	6	.	6	.	7
45	.	5	.	5	.	6	.	6	.	7
46	.	5	.	6	.	6	.	6	.	7
47	.	5	.	6	.	6	.	7	.	7
48	.	5	.	6	.	6	.	7	.	7
49	.	5	.	6	.	6	.	7	.	7
50	.	6	.	6	.	7	.	7	.	8

Vámilleték	Felpénz 11 százalék árfolyam mellett		12		13		14		15	
frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	11	.	12	.	3	.	14	.	15
2	.	22	.	24	.	26	.	28	.	30
3	.	33	.	36	.	39	.	42	.	45
5	.	44	.	48	.	52	.	56	.	60
5	.	55	.	60	.	65	.	70	.	75
6	.	66	.	72	.	78	.	84	.	90
7	.	77	.	84	.	91	.	98	1	5
8	.	88	.	96	1	4	1	12	1	20
9	.	99	1	8	1	17	1	26	1	35
10	1	10	1	20	1	30	1	40	1	50
11	1	21	1	32	1	43	1	54	1	65
12	1	32	1	44	1	56	1	68	1	80
13	1	43	1	56	1	69	1	82	1	95
14	1	54	1	98	1	82	1	96	2	10
15	1	65	1	80	1	95	2	10	2	25
16	1	76	1	92	2	8	2	24	2	40
17	1	87	2	4	2	21	2	38	2	55
18	1	98	2	16	2	34	2	52	2	70
19	2	9	2	28	2	47	2	66	2	85
20	2	20	2	40	2	60	2	80	3	.
21	2	31	2	52	2	73	2	94	3	15
22	2	42	2	64	2	86	3	8	3	30
23	2	53	2	76	2	99	3	22	3	45
24	2	64	2	88	3	12	3	36	3	60
25	2	75	3	.	3	25	3	50	3	75
26	2	86	3	12	3	38	3	64	3	90
27	2	97	3	24	3	51	3	78	4	5
28	3	8	3	36	3	64	3	92	4	20
29	3	19	3	48	3	77	4	6	4	35
30	3	30	3	60	3	90	4	20	4	50
31	3	41	3	72	4	3	4	34	4	65
32	3	52	3	84	4	16	4	48	4	80
33	3	63	3	96	4	29	4	62	4	95
34	3	74	4	8	4	42	4	76	5	10
35	3	85	4	20	4	55	4	90	5	25
36	3	96	4	32	4	68	5	4	5	40
37	4	7	4	44	4	81	5	18	5	55
38	4	18	4	56	4	94	5	32	5	70
39	4	29	4	68	5	7	5	46	5	85
40	4	40	4	80	5	20	5	60	6	.
41	4	51	4	92	5	33	5	74	6	15
42	4	62	5	4	5	46	5	88	6	30
43	4	73	5	16	5	59	6	2	6	45
44	4	84	5	28	5	72	6	16	6	60
45	4	95	5	40	5	85	6	30	6	75
46	5	6	5	52	5	98	6	44	6	90
47	5	17	5	64	6	11	6	58	7	5
48	5	28	5	76	6	24	9	72	7	20
49	5	39	5	88	6	37	6	86	7	35
50	5	50	6	.	6	50	7	.	7	50

Vámilleték	Felpénz 11 százalék árfolyam mellett		12		13		14		15	
kr.	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
51	.	6	.	6	.	7	.	7	.	8
52	.	6	.	6	.	7	.	7	.	8
53	.	6	.	6	.	7	.	7	.	8
54	.	6	.	6	.	7	.	8	.	8
55	.	6	.	7	.	7	.	8	.	8
56	.	6	.	7	.	7	.	8	.	8
57	.	6	.	7	.	7	.	8	.	9
58	.	6	.	7	.	8	.	8	.	9
59	.	6	.	7	.	8	.	8	.	9
60	.	7	.	7	.	8	.	8	.	9
61	.	7	.	7	.	8	.	8	.	9
62	.	7	.	7	.	8	.	9	.	9
63	.	7	.	8	.	8	.	9	.	9
64	.	7	.	8	.	8	.	9	.	10
65	.	7	.	8	.	8	.	9	.	10
66	.	7	.	8	.	9	.	9	.	10
67	.	7	.	8	.	9	.	9	.	10
68	.	7	.	8	.	9	.	10	.	10
69	.	8	.	8	.	9	.	10	.	10
70	.	8	.	8	.	9	.	10	.	11
71	.	8	.	9	.	9	.	10	.	11
72	.	8	.	9	.	9	.	10	.	11
73	.	8	.	9	.	9	.	10	.	11
74	.	8	.	9	.	10	.	10	.	11
75	.	8	.	9	.	10	.	11	.	11
76	.	8	.	9	.	10	.	11	.	11
77	.	8	.	9	.	10	.	11	.	12
78	.	9	.	9	.	10	.	11	.	12
79	.	9	.	10	.	10	.	11	.	12
80	.	9	.	10	.	10	.	11	.	12
81	.	9	.	10	.	11	.	1.	.	12
82	.	9	.	10	.	11	.	11	.	12
83	.	9	.	10	.	11	.	12	.	12
84	.	9	.	10	.	11	.	12	.	13
85	.	9	.	10	.	11	.	12	.	13
86	.	9	.	10	.	11	.	12	.	13
87	.	10	.	10	.	11	.	12	.	13
88	.	10	.	11	.	11	.	12	.	13
89	.	10	.	11	.	12	.	12	.	13
90	.	10	.	11	.	12	.	13	.	14
91	.	10	.	11	.	12	.	13	.	14
92	.	10	.	11	.	12	.	13	.	14
93	.	10	.	11	.	12	.	13	.	14
94	.	10	.	11	.	12	.	13	.	14
95	.	10	.	11	.	12	.	13	.	14
96	.	11	.	12	.	12	.	13	.	14
97	.	11	.	12	.	13	.	14	.	15
98	.	11	.	12	.	13	.	.4	.	15
99	.	11	.	12	.	13	.	14	.	15

Vámilleték	Felpénz 11 százalék árfolyam mellett		12		13		14		15	
kr.	frt	kr	frt	kr	frt	kr	fıt	kr	frt	k
51	5	6	6	12	6	63	7	14	7	65
52	5	72	6	24	6	76	7	28	7	80
53	5	83	6	36	6	89	7	42	7	95
54	5	94	6	48	7	2	7	56	8	10
55	6	5	6	60	7	15	7	70	8	25
56	6	6	6	72	7	28	7	84	8	40
57	6	27	6	84	7	41	7	98	8	55
58	6	38	6	96	7	54	8	12	8	70
59	6	49	7	8	7	67	8	26	8	85
60	6	60	7	20	7	80	8	40	9	.
61	6	71	7	32	7	93	8	54	9	15
62	6	82	7	44	8	6	8	68	9	30
63	6	93	7	56	8	19	8	82	9	45
64	7	4	7	68	8	32	8	96	9	60
64	7	5	7	80	8	45	9	0	9	75
66	7	26	7	92	8	58	9	24	9	90
67	7	37	8	4	8	71	9	38	10	5
68	7	48	8	16	8	84	9	52	10	20
69	7	59	8	28	8	97	9	66	10	35
70	7	70	8	40	9	10	9	80	10	50
71	7	71	8	52	9	23	9	94	10	65
72	7	92	8	64	9	36	10	8	10	80
73	8	3	8	76	9	49	10	22	10	95
74	8	14	8	88	9	62	10	36	11	10
75	8	25	9	.	9	75	10	50	11	25
76	8	36	9	12	9	88	10	64	11	40
77	8	47	9	24	10	1	10	78	11	55
78	8	58	9	36	10	14	10	92	11	70
79	8	69	9	48	10	27	11	6	11	85
80	8	80	9	60	10	40	11	20	12	.
81	8	91	9	72	10	53	11	34	12	15
82	9	2	9	84	10	66	11	48	12	30
83	9	13	9	96	10	79	11	62	12	45
84	9	24	10	8	10	92	11	76	12	60
85	9	35	10	20	11	5	11	90	12	75
86	9	46	10	32	11	18	12	4	12	90
87	9	57	10	44	11	31	12	18	13	5
88	9	68	10	56	11	44	12	32	13	20
89	9	79	10	68	11	57	12	46	13	35
90	9	90	10	80	11	70	12	60	13	50
91	.0	1	10	92	11	83	12	74	13	65
92	.0	12	11	4	11	96	12	88	13	80
93	10	23	11	16	12	9	13	2	13	95
94	10	34	11	28	12	22	13	16	14	10
95	10	45	11	40	12	35	13	30	14	25
96	10	56	11	52	12	48	13	44	14	40
97	10	67	11	64	12	61	13	58	14	55
98	10	78	11	76	12	74	13	72	14	70
99	10	89	11	88	12	87	13	86	14	85
100	11	.	12	.	13	.	14	.	15	.
200	22	.	24	.	26	.	28	.	30	.
300	33	.	36	.	39	.	42	.	45	.
400	44	.	48	.	52	.	56	.	60	.
500	55	.	60	.	65	.	70	.	75	.
600	66	.	72	.	78	.	84	.	90	.
700	77	.	84	.	91	.	98	.	105	.
800	88		96	.	104	.	112	.	120	.
900	99	.	108	.	117	.	126	.	135	.
1000	.00	.	120	.	130	.	144	.	150	.

Vámilleték	Felpénz 16 százalék árfolyam mellett		Felpénz 17 százalék árfolyam mellett		Felpénz 18 százalék árfolyam mellett		Felpénz 19 százalék árfolyam mellett		Felpénz 20 százalék árfolyam mellett	
kr.	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
2	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
3	.	.	.	1	.	1	.	1	.	1
4	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
5	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
6	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
7	.	1	.	1	.	1	.	1	.	1
8	.	1	.	1	.	1	.	2	.	2
9	.	1	.	2	.	2	.	2	.	2
10	.	2	.	2	.	2	.	2	.	2
11	.	2	.	2	.	2	.	2	.	2
12	.	2	.	2	.	2	.	2	.	2
13	.	2	.	2	.	2	.	2	.	3
14	.	2	.	2	.	3	.	3	.	3
15	.	2	.	3	.	3	.	3	.	3
16	.	3	.	3	.	3	.	3	.	3
17	.	3	.	3	.	3	.	3	.	3
18	.	3	.	3	.	3	.	3	.	4
19	.	3	.	3	.	3	.	4	.	4
20	.	3	.	3	.	4	.	4	.	4
21	.	3	.	4	.	4	.	4	.	4
22	.	4	.	4	.	4	.	4	.	4
23	.	4	.	4	.	4	.	4	.	5
24	.	4	.	4	.	4	.	5	.	5
25	.	4	.	4	.	5	.	5	.	5
26	.	4	.	4	.	5	.	5	.	5
27	.	4	.	5	.	5	.	5	.	5
28	.	4	.	5	.	5	.	5	.	6
29	.	5	.	5	.	5	.	6	.	6
30	.	5	.	5	.	5	.	6	.	6
31	.	5	.	5	.	6	.	6	.	6
32	.	5	.	5	.	6	.	6	.	6
33	.	5	.	6	.	6	.	6	.	7
34	.	5	.	6	.	6	.	6	.	7
35	.	6	.	6	.	6	.	7	.	7
36	.	6	.	6	.	6	.	7	.	7
37	.	6	.	6	.	7	.	7	.	7
38	.	6	.	6	.	7	.	7	.	8
39	.	6	.	7	.	7	.	7	.	8
40	.	6	.	7	.	7	.	8	.	8
41	.	7	.	7	.	7	.	8	.	8
42	.	7	.	7	.	8	.	8	.	8
43	.	7	.	7	.	8	.	8	.	9
44	.	7	.	7	.	8	.	8	.	9
45	.	7	.	8	.	8	.	8	.	9
46	.	7	.	8	.	8	.	9	.	9
47	.	8	.	8	.	8	.	9	.	9
48	.	8	.	8	.	9	.	9	.	10
49	.	8	.	8	.	9	.	9	.	10
50	.	8	.	9	.	9	.	10	.	10

Vámilleték	Felpénz 16 százalék árfolyam mellett		Felpénz 17 százalék árfolyam mellett		Felpénz 18 százalék árfolyam mellett		Felpénz 19 százalék árfolyam mellett		Felpénz 20 százalék árfolyam mellett	
frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	.	16	.	17	.	18	.	19	.	20
2	.	32	.	34	.	36	.	38	.	40
3	.	48	.	51	.	54	.	57	.	60
4	.	64	.	68	.	72	.	76	.	80
5	.	80	.	85	.	90	.	95	1	.
6	.	96	1	2	1	8	1	14	1	20
7	1	12	1	19	1	26	1	33	1	40
8	1	28	1	36	1	44	1	52	1	60
9	1	44	1	53	1	62	1	71	1	80
10	1	60	1	70	1	80	1	90	2	.
11	1	76	1	87	1	98	2	9	2	20
12	1	92	2	4	2	16	2	28	2	40
13	2	8	2	21	2	34	2	47	2	60
14	2	24	2	38	2	52	2	66	2	80
15	2	40	2	55	2	70	2	85	3	.
16	2	56	2	72	2	88	3	4	3	20
17	2	72	2	89	3	6	3	23	3	40
18	2	88	3	6	3	24	3	42	3	60
19	3	4	3	23	3	42	3	61	3	80
20	3	20	3	40	3	60	3	80	4	.
21	3	36	3	57	3	78	3	99	4	20
22	8	52	3	74	3	96	4	18	4	40
23	3	48	3	91	4	14	4	37	4	60
24	3	84	4	8	4	32	4	56	4	80
25	4	.	4	25	4	50	4	75	5	.
26	4	16	4	42	4	68	4	94	5	20
27	4	32	4	50	4	86	5	13	5	40
28	4	48	4	76	5	4	5	32	5	60
29	4	64	4	93	5	22	5	51	5	80
30	4	80	5	10	5	40	5	70	6	.
31	4	96	5	27	5	58	5	89	6	20
32	5	12	5	44	5	76	6	8	6	40
33	5	28	5	61	5	94	6	27	6	60
34	5	44	5	78	6	12	6	46	6	80
35	5	60	5	95	6	30	6	65	7	.
36	5	76	6	12	6	48	6	84	7	20
37	5	92	6	29	6	66	7	3	7	40
38	6	8	6	46	6	84	7	22	7	60
39	6	24	6	63	7	2	7	41	7	80
40	6	40	6	80	7	20	7	60	8	.
41	6	56	6	97	7	38	7	79	8	20
42	6	72	7	14	7	56	7	98	8	40
43	6	88	7	31	7	74	8	17	8	60
44	7	4	7	48	7	92	8	36	8	80
45	7	20	7	65	8	10	8	55	9	.
46	7	36	7	82	8	28	8	74	9	20
47	7	52	7	99	8	46	8	93	9	40
48	7	68	8	15	8	64	9	12	9	60
49	7	84	8	33	8	82	9	31	9	80
50	8	.	8	50	9	.	9	50	10	.

Vámilleték	Felpénz									
	16		7		8		9		20	
	százalék									
	árfolyam mellett									
kr.	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	trt	kr
51	.	8	.	9	.	9	.	10	.	10
52	.	8	.	9	.	9	.	10	.	10
53	.	8	.	9	.	0	.	10	.	11
54	.	9	.	9	.	10	.	10	.	11
55	.	9	.	9	.	10	.	10	.	11
56	.	9	.	10	.	10	.	11	.	11
57	.	9	.	10	.	10	.	11	.	11
58	.	9	.	10	.	10	.	11	.	12
59	.	9	.	10	.	11	.	11	.	12
60	.	10	.	10	.	11	.	11	.	12
61	.	10	.	10	.	11	.	12	.	12
62	.	10	.	11	.	11	.	12	.	12
63	.	10	.	11	.	11	.	12	.	13
64	.	10	.	11	.	12	.	12	.	13
65	.	10	.	11	.	12	.	12	.	13
66	.	11	.	11	.	12	.	13	.	13
67	.	11	.	11	.	12	.	13	.	13
68	.	11	.	12	.	12	.	13	.	14
69	.	11	.	12	.	12	.	13	.	14
70	.	11	.	12	.	13	.	13	.	14
71	.	11	.	12	.	13	.	13	.	14
72	.	12	.	12	.	13	.	14	.	14
73	.	12	.	12	.	13	.	14	.	15
74	.	12	.	13	.	13	.	14	.	15
75	.	12	.	13	.	14	.	14	.	15
76	.	12	.	13	.	14	.	14	.	15
77	.	12	.	13	.	14	.	15	.	15
78	.	12	.	13	.	14	.	15	.	16
79	.	13	.	13	.	14	.	15	.	16
80	.	13	.	14	.	14	.	15	.	16
81	.	13	.	14	.	15	.	15	.	16
82	.	13	.	14	.	15	.	16	.	16
83	.	13	.	14	.	15	.	16	.	17
84	.	13	.	14	.	15	.	16	.	17
85	.	14	.	14	.	15	.	16	.	17
86	.	14	.	15	.	15	.	16	.	17
87	.	14	.	15	.	16	.	17	.	17
88	.	14	.	15	.	16	.	17	.	18
89	.	14	.	15	.	16	.	17	.	18
90	.	14	.	15	.	16	.	17	.	18
91	.	15	.	15	.	16	.	17	.	18
92	.	15	.	16	.	17	.	17	.	18
93	.	15	.	16	.	17	.	18	.	19
94	.	15	.	16	.	17	.	18	.	19
95	.	15	.	16	.	17	.	18	.	19
96	.	15	.	16	.	17	.	18	.	19
97	.	16	.	16	.	17	.	18	.	19
98	.	16	.	17	.	18	.	19	.	20
99	.	16	.	17	.	18	.	19	.	20
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Vámilleték	Felpénz									
	16		17		8		9		20	
	százalék									
	árfolyam mellett									
frt	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
51	8	16	8	67	9	18	9	69	10	20
52	8	32	8	84	9	36	9	88	10	40
53	8	48	9	1	9	54	10	7	10	60
54	8	64	9	18	9	72	10	26	10	80
55	8	80	9	35	9	90	10	45	11	.
56	8	96	9	52	10	8	10	64	11	20
57	9	12	9	69	10	26	10	83	11	40
58	9	28	9	86	10	44	11	2	11	60
59	9	44	10	3	10	62	11	21	11	80
60	9	60	10	20	10	80	11	40	12	.
61	9	76	10	37	10	98	11	59	12	20
62	9	92	10	54	11	16	11	78	12	40
63	10	8	10	71	11	34	11	97	12	60
64	10	24	10	88	11	52	12	16	12	80
65	10	40	11	5	11	70	12	35	13	.
66	10	56	11	22	11	88	12	54	13	20
67	10	72	11	39	12	6	12	73	13	40
68	10	88	11	56	12	24	12	92	13	60
69	11	4	11	73	12	42	13	11	13	80
70	11	20	11	90	12	60	13	30	14	.
71	11	36	12	7	12	78	13	49	14	20
72	11	52	12	24	12	96	13	68	14	40
73	11	68	12	41	13	14	13	87	14	60
74	11	84	12	58	13	32	14	6	14	80
75	12	.	12	75	13	50	14	25	15	.
76	12	16	12	92	13	68	14	44	15	20
77	12	32	13	9	13	86	14	63	15	40
78	12	48	13	26	14	4	14	82	15	60
79	12	64	13	43	14	22	15	1	15	80
80	12	80	13	60	14	40	15	20	16	.
81	12	96	13	77	14	58	15	39	16	20
82	13	12	13	94	14	76	15	58	16	40
83	13	28	14	11	14	94	15	77	16	60
84	13	44	14	28	15	12	15	96	16	80
85	13	60	14	45	15	30	16	15	17	.
86	13	76	14	62	15	48	16	34	17	20
87	13	92	14	79	15	66	16	53	17	40
88	14	8	14	96	15	84	16	72	17	60
89	14	24	15	13	16	2	16	91	17	80
90	14	40	15	30	16	20	17	10	18	.
91	14	56	15	47	16	38	17	29	18	20
92	14	72	15	64	16	56	17	48	18	40
93	14	88	15	81	16	74	17	67	18	60
94	15	4	15	98	16	92	17	86	18	80
95	15	20	16	15	17	10	18	5	19	.
96	15	36	16	32	17	28	18	24	19	20
97	15	52	16	49	17	46	18	43	19	40
98	15	68	16	66	17	64	18	62	19	60
99	15	84	16	83	17	82	18	81	19	80
100	16	.	17	.	18	.	19	.	20	.
200	32	.	34	.	36	.	38	.	40	.
300	48	.	51	.	54	.	57	.	60	.
400	84	.	68	.	72	.	76	.	80	.
500	80	.	85	.	90	.	95	.	100	.
600	96	.	102	.	108	.	114	.	120	.
700	112	.	119	.	26	.	133	.	140	.
800	28	.	136	.	44	.	152	.	160	.
900	144	.	153	.	62	.	171	.	180	.
1000	160	.	170	.	180	.	190	.	200	.

D.

Kimutatása

az 18......év.........................havában vámjövedék fejében arany-, ezüst-, váltó- és papir-pénzben befolyt összegeknek.

Árfolyam 15 százalék.

1	2	3	4						5		6		7		8		9	
			Kezeltetett								Napizárlatkor találtatott							
Tétel	Hó és nap	A lajstrom neme	tétel-		arany		papir		Összes napi bevétel		arany		ezüst		papir- és váltópénz		Összesen	
			től	ig	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr	frt	kr
1	1879. január 1.	Bevételi lajstrom	1	.	51	85	15	64	67	49	50	.	2	.	15	67	67	77
2	„ 2.	Bevételi lajstrom	2	33	730	35	4	48										
		Kiállitott kisérvények lajstroma	1	11	2	16	.	52	748	14	344	.	458	75	5	23	807	98
		Mellékilletékek segédlajstroma	1	5	10	45	.	18										
3	„ 3.	Bevételi lajstrom	34	72	1615	88	202	15	1817	3	1000	.	708	25	202	16	1910	41
4	„ 4.	Bevételi lajstrom	73	75	28	.	.	.	28	.	28	.	.	.	.	.	28	.
	Kiadás január 5-én	Pénzszállitás									1422	.	1169	.	223	16	2814	16
		ellennyugta szerint	.	.	.	.	.	.	.	.	1400	.	1100	.	200	.	2700	.
5	Marad		.	.	.	.	.	.	.	.	22	.	69	.	23	.	114	16
	Bevétel január 5-én	Bevételi lajstrom	75	99	355	78	42	63	486	63	.	.	510	50	42	73	553	23
6		Előjegyzési lajstom	1	3	88	22	.	.										

178.

A m. kir. pénzügyministernek 71,903. számú körrendelete,

melylyel az árúforgalmi kimutatások szerkesztése iránti szabályok az új vámtarifa életbeléptetése alkalmából módosittatnak.

Ezennel közöltetnek azon határozatok, melyek az új vámtarifa életbeléptetése alkalmából, a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministerium, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok kereskedelmi és pénzügyi cs. kir. ministeriumaival egyetértőleg, az osztrák-magyar vámterület árúforgalmának időszaki kimutatására vonatkozólag megállapittattak.

Az árúforgalmi kimutatásokra vonatkozó rendeletek, a mennyiben azok a következő határozmányok által nem érintetnek, jövőre is érvényben maradnak.

Ez alkalommal újból figyelmeztetnek a m. kir. vámhivatalok, hogy az árúforgalmi kimutatások, mint a közigazgatás és törvényhozás fontos segédeszközei, a legnagyobb figyelmet követelik, miért is azok szerkesztésére a legnagyobb gond forditandó.

A külföldi kereskedelemre vonatkozó kimutatásokba ezentul az összes árúk (ennélfogva a feltétlenül vámmentesek is, melyek a nyilvántartásból eddigelé ki voltak zárva) fölveendők.

Azon árúk, melyek Szerbiából bejönnek s azok, melyek oda kimennek, jövőre ugy a kivonati ivekben, vala-

mint a gyüjtő és országos táblázatokban, elkülönitve, kimutatandók. „Moldva és Oláhország“ elnevezés helyett ezután „Románia“ használandó.

A vámtarifának következő szakaszaiba tartozó árúk: a 25. (ásványok), a 8/a (gabona és hüvelyesek), 9/a (kerti növények, mezei termények és friss gyümölcs), 9/b (élő növények stb.), 23/a (tüzifa stb.) és 23/c (faszén stb.), a bevallásokból és a statisztikai kimutatások szerkesztésére felhasználandó lajstromokból, valamennyi árúforgalmi kivonat-ivbe ezentul többé nem kilogramokban, hanem 100 kilogramos métermázsákban vezetendők át, olyformán, hogy 50 kilogramon alóli mennyiségek figyelmen kivül hagyatnak, ellenben 50 kilogramnyi vagy ennél nagyobb mennyiségek, egész métermázsa gyanánt vétetnek föl.

Minden egyéb, súly szerint bevallandó árú mennyiségkimutatási egysége a kilogram oly módon, hogy 500 gramon alóli töredékrészek figyelembe nem vétetnek, ellenben ennél magasabbak egész kilogramként számittatnak.

Kivételt képeznek ez alól az 56. (nemes fémek stb.), azután az 50/c (valódi drágakövek stb.) és a 61/a (legfinomabb apróárúk), tarifatételek alatt előforduló árúk, melyek nagyértékü tárgyainál a kilogramok törtrészei is, de legfeljebb csak két tizedessel biró s észrevehetően apróbb számokkal irt tizedes-törtekben kimutatandók. E fajta oly küldeményeknél, melyeknek mennyisége nem tesz ki egy egész kilogramot, természetes, hogy a tizedes-tört jelzésére, a tört elé egy zérus és egy tizedes pont teendő, (például: $0._{72}$, nem pedig 72)

Az eddigelé köbméterekben kimutatott tüzi- és szerszámfa métermázsa szerint veendő fel. (Egy köbméter fatömeg = 8 métermázsával)

Pióczák súly, t. i. kilogramok szerint mutatandók ki. (400 darab = egy kilogrammal)

Épen ugy a vámtarifa 12. *c*) tételéhez tartozó ál-

latok közül azok, melyek meg nem számlálhatók (mint pl.: lepkék, bogarak stb.), súly szerint mutatandók ki.

Oly árúk, melyeket darabszámra kell bevallani, a kivonat-ivekbe is darabszámra vezetendők be.

Az alább elősorolt árúknál, a kivonat-ivekben a súlyon, illetőleg tonna-számon kivül az egyes küldemények darabszáma is kitüntetendő, havonként, valamint az év végén lezárandó, s a gyűjtő- és országos táblázatokba átviendő és pedig: a zongoráknál, pianinók és physharmónikáknál, locomobiloknál, gőzmozdonyok és gőzmozdonyszerkocsiknál, gőzkazánoknál, szövő- és kötő-székeknél, fából és vasból készült hajók- és gőzhajóknál.

Az árúforgalmi kimutatások szerkesztésére vonatkozó, 1855. deczember 2-án kelt utasitással előirt kivonati ivek helyett, a meglevő készletek elhasználása után, a mellékelt *A*) minta szerint kiállitandó nyomtatvány lesz használatba veendő.

A külczim változatlanul hagyatik.

A tarifa-szakasz és tétel, az árúnem, a be- illetőleg kilépési határszél, a vámtétel, s az előévben előfordult mennyiség, melyek eddig külön rovatokban voltak megjelölve, jövőre a kivonat-iv fejében lesznek kimutatva.

„Az egész összeg után járó vámjövedelem“ czimü, valamint azon rovat, mely az indokolásra van szánva, egészen elmarad, s a kiszámitott vámjövedelem az évi zárlat alkalmával kiteendő mennyiség-mérleg után tüntetendő ki. A leglényegesebb eltéréseknek, s a vámmentes árúknak különös okokból engedélyezett vámmentességének indokolása hasonlóképen a mérleg után foglaljon helyet, mely czélra a papir egész szélessége használandó.

A jelen minta szerint készitendő kivonati ivek nyomtatásánál, valamennyi m. k. vámhivatal számára egyenlő nagyságu papir választandó. Ennek magassága legalább 45, az egész iv szélessége pedig 58 (tehát a fél ivé 29) centiméterrel állapittatik meg.

A minta 5. számu rovatába azon árúk darabszáma teendő ki, melyek nemcsak súlyuk, illetőleg tonnaszámuk szerint, hanem darabszámra is kimutatandók.

Miután az árúk kimutatása részint métermázsák és kilogramok, részint darabszám és teherképességi tonnaszám szerint eszközlendő, ennélfogva a kivonati ivekben a kimutatási egységet előnyomatni nem lehet, hanem azt a 3-ik rovat alosztályában előirni kell. Ezen előirásnál a következő rövidités engedtetnek meg:

1. Métermázsa	helyett:	Mm.
2. Kilogram	"	Kg.
3. Darabszám	"	Db.
4. Tonna-teherképesség	"	Tt.

A mellékelt jegyzékben ki van tüntetve, hogy mikép kell kimutatni a be- és kiviteli árúkat. Az árúforgalmi kivonati ivek, valamint a kerületi, gyüjtő- és országos táblázatok, pontosan e jegyzék szerint készitendők.

A 40/d. tarifatétel árúi, t. i. a külön meg nem nevezett ruházatok és pipereárúk, főalkatrészeik szerint elkülönitve, még pedig: mint 1. pamutból, 2. lenből, 3. gyapjuból, 4. selyemből és 5. félselyemből készültek mutatandók ki és minden egyes bevezetésnél az árúkivonati ivekbe a beszedett vám is beirandó. Ezen vámösszegek minden hó, valamint az év végével összeadandók és a gyüjtő-, valamint az országos táblázatokban kitüntetendők.

Vasuti kocsiknál azon körülmény is, hogy azok birnak-e súrlófékkel vagy nem, két, vagy kettőnél több tengelylyel vannak-e ellátva, a statistikai kimutatásokban figyelembe veendő.

A kiviteli árúkat rendszerint ugy kell kimutatni, mint a beviteli árúkat, kivételek a *B)* mintában vannak kitéve.

Átviteli árúk csak tarifa-szakaszonként mutatandók ki.

Az uj vámtarifára vonatkozó végrehajtási utasitás értelmében a feleknek meg van engedve, hogy az átviteli árúkat a kereskedelmi forgalomban szokásos, vagy köz-

nyelven használt elnevezéssel vallhassák be, de az átviteli árúk kivonati iveit összeállitó vámtisztviselők kötelesek az ilymódon bevallott átviteli árúk mennyiségeit, a kivonati ivekbe való átvitel alkalmával, a vámtarifa azon szakaszának törvényszerü elnevezése alatt bevezetni, melyek alá az árúk tartoznak.

Kivételt képeznek ez alól a 7., 8., 15., 23., 27., 28. és 31. tarifa-szakaszok, melyekre nézve a következő, könynyen kivihető megkülönböztetések szükségesek.

A 7. tarifa-szakasz 1-ör dohányra és 2-or dohánygyártmányokra; a 8. tarifa-szakasz 1-ör gabonára, 2-or hüvelyesekre, 3-or rizsre és 4-er lisztre és őrleményekre; a 15. tarifa-szakasz 1-ör husra, 2-or viaszra, 3-or sajtra, 4-er mézre és 5-ör e szakasz egyéb állati termékeire; a 23. tarifa-szakasz 1-ör fára, 2-or szénre és 3-or tőzegre; a 27. tarifa-szakasz 1-ör festő- és 2-or cserző-anyagokra; a 28. tarifa-szakasz 1-ör kátrányra, 2-or kőolajra és 3-or e szakasz egyéb áruira, végre a 31. tarifa-szakasz 1-ör lenre, 2-or kenderre és 3-or e tarifa-szakasz minden egyéb árúira osztandó.

Egyebekre nézve az átviteli forgalom kimutatása iránt fennálló összes rendeletek érvényben maradnak, s ez alkalommal az 1855. deczember hó 2-áról kelt utasitás, nevezetesen a 27. és 58. §§-ra figyelmeztetnek a m. kir. pénzügyi igazgatóságok és vámhivatalok, legpontosabb miheztartás végett.

E §§. értelmében a belépési határok a kivonati ivek és táblázatok belső, a kilépési határok ellenben ezen ivek és táblázatok külső oldalán irandók elő, s a határok mindenike számára külön kivonati iv, illetőleg külön kerületi gyüjtő- és országos táblázat szerkesztendő.

A külállamokkal, nevezetesen Németországgal kötött szerződések értelmében, a kölcsönös vámmentes behozatalon és isméti kivitelen, illetőleg kivitelen és isméti behozatalon alapuló tulajdonképeni kikészitési forgalom, 1879. évi január hó 1-től kezdve, elkülönitve mutatandó ki azon

forgalomtól, mely a határvámjövedékre vonatkozó szabályok hivatalos összeállitásának 576. §-án, illetőleg az 1853-ban kiadott hivatalos utasitás 172. §-án alapszik és bizonyos félgyártmányoknak a vámilleték biztositása iránti behozatalából áll.

Ez utóbbi forgalom külön kivonati ivekben, gyüjtő és országos táblázatokban, ezen czim alatt: „behozatal a a vám biztositása mellett“ mutatandó ki.

A tulajdonképeni kikészitési forgalom kimutatására nézve ellenben a következő elvek érvényesek.

1. A fontosabb kikészitési módok mindegyikére nézve külön számla vezetendő; mint ilyenek tekintendők:

a) A pamut és lenfonalaknál:	1. a szövés,
	2. a festés,
	3. a fehérités,
	4. nyujtás;
b) A gyapjufonalaknál:	1. a szövés,
	2. a festés,
c) A pamutárúknál:	1. a szinnyomás,
	2. a festés;
	3. a fehérités,
	4. a himzés és kivarrás;
d) A lenárúknál:	1. a festés,
	2. a fehérités;
e) A gyapjuárúknál:	1. a szinnyomás,
	2. a festés,
	3. a szorosabb értelemben vett kikészités, azaz kallózás, sajtolás, nyirás stb.
f) A selyemárúknál:	1. a szinnyomás,
	2. a festés,
	3. a szorosabb értelemben vett kikészités, azaz nyirás stb.

2. Azon mennyiségek, melyek más mint a fenn elősorolt kikészitési módozatokra szánvák, egy számlán ezen czim alatt: „kevésbé fontos kikészitésre“ mutatandók ki.

3. Ha valamely árú oly szándékkal hozatik be vagy vitetik ki, hogy az a kikészitésnek nemcsak egy, de többféle nemében részesittessék, az azon kikészitési mód számlájára irandó, mely a kikészitési munkának nagyobb értékét föltételezi, mi az 1. pont alatt a kikészitési módok számozása által van megjelölve. Igy p. o. pamutárúk, melyek fehérités és szinnyomatás végett vitettek ki, a szinnyomatás végett kivittek számláján tüntetendők ki. Azon árúknál azonban, melyek a kikészitésnek több neméban való kikészitésre hozatnak be vagy vitetnek ki, ezen körülmény határozottan kiteendő.

4. Minden egyéb árú a tarifaszerü elnevezés alatt mutatandó ki és a javittatásra, valamint a határszéli forgalomban megengedett egyéb kikészitésre szánt árúk szigoruan megkülönböztetendők.

A havi kimutatások az eddig is kimutatott árúkra terjedjenek és a kivitt pamutmennyiségek fölvétele által egészitendők ki.

A. minta.

Be- / Ki- vitel .... ból. / ba.

Vámtarifa szakasz ....
Vámtarifa tétel ....

Az árú neme: ....

Vámtétel: .... frt .... kr.

Előévben előfordult mennyiség: ....

Megnevezése a		A ......vitel mennyisége küldemények szerint	Az egyes hónapok összegei	Darabszám	Megjegyzése a		A ......vitel mennyisége küldemények szerint	Az egyes hónapok összegei	Darabszám
lajstromnak	hónapoknak és küldeményszámoknak				lajstromnak	hónapoknak és küldeményszámoknak			
1	2	3	4	5	1	2	3	4	5

B. minta.

Az árúforgalmi kimutatásokba fölveendő be- és kiviteli árúknak jegyzéke.

Tarifa-		Bevitel.	Vám		Kivitel.
szakasz	tétel	Az árú megnevezése	frt	kr	
		I. Gyarmatárúk és déli gyümölcsök.			
1		Kákáó-bab és kákáó-hüvely	16	.	Mint a bevitel.
2	*a)*	Kávé, nyers	24	.	
	b)	Kávé, égetett	30	.	
	c)	Kávé pótló . . . . , .	6	.	
3	*a)*	Bors	24	.	Füszerek.
		Szegfübors (piment)	24	.	
		Csillagos ánizs	24	.	
		Gyömbér	24	.	
		Kardamom	24	.	
		Guinea-bors	24	.	
	b)	Szegfüszeg	40	.	
		Szerecsendió-virág	40	.	
		Szerecsendió	40	.	
		Fahéj, mindennemü	40	.	
	c)	Sáfrány	60	.	
		Vanilia	60	.	
4	*a)*	Füge, friss	2	.	1. Gesztenye 2. Déli gyümölcsök.
		Szent-János kenyér	2	.	
		Gesztenye	2	.	
		A 4-ik szakasz *a)* tételének minden egyéb czikkei	2	.	
	b)	Füge, száritott *)	5	.	
		Aszúszőlő, aprószőlő és mazsola . .	6	.	
		Füge és aszúszőlő elromlott, ipari czélokra	.	40	
		Minden egyéb czikkek, melyek a 4-ik szakasz *b)* tétele alá tartoznak . .	6	.	

*) Az itt és más helyeken *)-gal jelzett czikkeknél ezen jegyzékben az Olaszországgal 1878. decz. 27-én kötött kereskedelmi szerződés *B.* tarifájában megállapitott vámok vannak kitéve, melyek egyelőre csak a legnagyobb kedvezményre jogositott államok irányában alkalmazandók. Az általános vámtarifa tételei szerint megvámolt ily árúk a havi kimutatásokba ugyanazon helyen a szerződéses államokból érkezett és kedvezőbben megvámolt árúk előtt külön mutatandók ki.

Tarifa-szakasz	Tarifa-tétel	Bevitel. Az árú megnevezése.	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
4	c)	Czitrom, limoni, narancs	4	.	1. Gesztenye. Déli gyümölcsök.
	d)	Datolya, pisztácz *)	12	.	
		Mandola, száritott *)	10	.	
		Mandola, éretlen, héjában *)	2	.	
5		Thea	50	.	Mint a bevitel.
6	a)	Nyers czukor, 19 számon alul . . .	15	.	Nyers czukor adóvisszatéri-tés mellett. Nyers czukor adóvisszatéri-tés nélkül.
		Minden egyéb czikkek, melyek a 6-ik szakasz *a*) tétele alá tartoznak . . .	15	.	Minden egyéb czikkek, melyek a 6. szakasz a) tétele alá tartoznak.
	b)	Nyers czukor, 19. számu és azon felüli	20	.	Finomitott czukor adóvisszatérités mellett.
		Finomitott czukor	20	.	Finomitott czukor adóvisszatérités nélkül.
	c)	Szörp	6	.	Mint a bevitel.
		Melasse	6	.	
		Minden egyéb czikkek, melyek a 6-ik szakasz *c*) tétele alá tartoznak . .	6	.	
		II. Dohány és dohánygyártmányok.			
7	a)	Dohány, nyers	21	.	Dohány, nyers.
		Vámmentesen kincstári gyárak részére	.	.	
	b)	Szivarok	52	50	Szivarok.
		Vámmentesen kincstári raktárak részére	.	.	
		Vámmentesen különös okoknál fogva	.	.	
		Szivarkák	52	50	Szivarkák.
		Vámmentesen kincstári raktárak részére	.	.	
		Vámmentesen különös okoknál fogva	.	.	
		Minden egyéb dohánygyártmányok .	52	50	Minden más dohánygyártmányok.
		Vámmentesen kincstári raktárak részére.	.	.	
		Vámmentesen különös okoknál fogva	.	.	
		III. Kerti és mezei termények.			
8	a)	Buza	vámmentes		Mint a bevitel.
		Tönköly	„		
		Kétszeres	„		

Tarifa-szakasz	Tarifa-tétel		Bevitel. Az árú megnevezése.	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
			Rozs	vámmentes		Mint a bevitel.
			Árpa	„		
			Maláta	„		
			Zab	„		
			Tengeri (kukoricza)	„		
			Tatárka (pohánka)	„		
			Köles	„		
			Bab, csillagfürt (lupinus) borsó, lencse, bükköny	„		
	b)		Rizs, fejtett *)	1		
			Rizs, fejtetlen, rizshulladék	.	60	
	c)		Liszt	vámmentes		
			Minden egyéb őrlemények	„		
9	a)		Burgonya	„		
			Minden egyéb friss mezei és kerti termény	„		
			Szőlő, friss	„		
			Minden egyéb friss gyümölcs . . .	„		
	b)		Szőllővessző-ültetvények	„		
			Más élő növények	„		
			Gabona kévékben	„		
			Hüvelyes vetemények szárastól . .	„		
			Széna	„		
			Szalma és káka	„		
			Pálma-levelek	„		
			Katáng-gyökér (cichoria-gyökér) . .	„		
			Ánizs	„		
			Édes kömény	„		
			Kömény	„		
			Repcze	„		
			Olajmag másféle	„		
			Lóheremag	„		
			Mustármag, mustárpor és őrlött mustár	„		
			Minden más különösen meg nem nevezett növények (ideértve a koriandert is)	„		
	c)	1	Kerti- és mezei termények, elkészitve	1	50	
		2	Dió, száritott és dióbél	1	50	
			Gyümölcs, elkészitett, másféle . . .	1	50	
		3	Növények, külön meg nem nevezettek, elkészitve	1	50	
	d)		Komló és komló-liszt	5	.	
			IV. Állatok és állati termények.			
10	a)		Halak, frissek, rákok, csigák *) . . .	vámmentes		
	b)		Heringek	2	.	
	c)		Tőkehalak sózva sat. *)	3	.	Tarifatételek szerint.
			Más halak, melyek a 10-ik szakasz c) tétele alá tartoznak *)	3	.	
	d)		Marinált halak	6	.	
			Kaviár és kaviár-félék	6	.	

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
			Tengeri kagylós és héjas állatok, ideértve a teknősbékákat is . . .	6	.	Tarifatételek szerint.
11	a)		Ökrök (vágnivaló bikák is)	4	.	Mint a bevitel.
			Bikák tenyésztésre	4	.	
	b)		Tehenek	1	50	
	c)		Fiatal marha	.	75	
	d)		Borjuk	.	40	
	e)		Juhok, kosok, ürük	.	30	
			Kecskék és bakok	.	30	
	f)		Bárányok	.	20	
			Gödölyék	.	20	
	g)		Disznók	2	.	
	h)		Malaczok (10 kilogramig)	.	30	
	i)		Lovak	vámmentes		
			Csikók	„		
	k)		Öszvér és szamár *)	„		
12	a)		Mindennemü vad	„		
			Szárnyasok	„		
	b)		Méhköpük eleven méhekkel	„		
	c)		Pióczák	„		
			Más külön meg nem nevezett állatok	„		
13			Borjúbőrök	„		
			Juh-, bárány-, kecske- és gödölyebőrök	„		
			Nyúl- és tengerinyúl-bőrök	„		
			Minden egyéb a 13-ik szakasz alá tartozó bőrök	„		
14			Lószőr nyers	„		
			Szőr, minden más, nyers	„		
			Lószőr elkészitve	„		
			Szőr, minden más, elkészitve . . .	„		
			Serte és sertehúlladékok	„		
			Meg nem munkált dísztollak	„		
			Ágy-tollak	„		
			Tollak, minden más, külön meg nem nevezettek	„		
15	a)		Hús, friss	3	.	
			Hús elkészitve	3	.	
			Ugyanaz, Dalmátiából való behozatalnál, 100 kiló	1	80	
	b)		Kolbászok stb. *)	16	.	Mint a bevitel.
	c)		Viasz és viaszsonkoly	5	.	
			Szivacs	5	.	
	d)		Sajt *)	4	40	
			Sajt Románia- és Dalmátiából . . .	3	.	
	e)		Mindennemü tojás	vámmentes		Mint a bevitel.
			Tej, tejföl és turó	„		
	f)	1	Méz stb.	„		
		2	Hólyagok és belek stb.	„		
		3	Kitömött állatok	„		
		4	Állati termékek, külön meg nem nevezettek	„		

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
			V. Zsiradék és zsiros olajok.			
16	*a)*		Vaj és olvasztott vaj *)	4	.	Mint a bevitel.
			Disznózsir, lúdzsir és szalonna	8	.	Mint a bevitel.
	b)		Stearin és stearinsav	3	.	Mint a bevitel.
			Parafin, ceresin	3	.	Mint a bevitel.
			Palmitin, czetvelő	3	.	Mint a bevitel.
	c)		Faggyú, állati	vámmentes		Mint a bevitel.
	d)	1	Halzsir	1	.	Mint a bevitel.
		2	Zsirok és zsirkeverékek, külön meg nem nevezettek	1	.	Mint a bevitel.
17	*a)*		Olajok, zsirosak palaczkokban és korsókban	10	.	Mint a bevitel.
	b)		Faolaj hordókban stb. *)	2	40	Mint a bevitel.
			„ a vámkülzetekből	.	50	
			„ denaturált, gyári czélokra	.	80	
	c)		Pálmaolaj és kókusdióolaj	vámmentes		Mint a bevitel.
	d)		Repczeolaj	1	50	Mint a bevitel.
			Lenolaj	1	50	Mint a bevitel.
			Ricinusolaj	1	50	Mint a bevitel.
			Más külön meg nem nevezett zsiros olajok	1	50	Mint a bevitel.
			Olaj-firnisz	1	50	Mint a bevitel.
			VI. Italok és eledelek.			
18	*a)*		Sör és méhsör hordókban	3	.	Sör hordókban adóvisszatérités mellett. Sör hordókban adóvisszatérités nélkül.
	b)		Sör és méhsör palaczkokban és korsókban	8	.	Sör palaczkokban adóvisszatérités mellett. Sör palaczkokban adóvisszatérités nélkül.
19	*a)*		Eczet hordókban	3	.	Mint a bevitel.
	b)		Eczet palaczkokban és korsókban	8	.	Mint a bevitel.
20	*a)*		Borszesz és mindennemü pálinka	24	.	Pálinka mindennemü.
			Arrak	24	.	Arrak és rum: 1. Adóvisszatérités mellett. 2. Adóvisszatérités nélkül.
			Rum	24	.	
	b)		Likőrök, puncseszenczia stb.	40	.	Mint a bevitel.
21	*a)*		Bor hordókban	12	.	Mint a bevitel.
			Olasz borok	3	20	

Tarifa-szakasz	tétel		Bevitel — Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
			Bor a vámkülzetekből	1	.	
			Borczefre	6	.	
	b)		Champagnei- és pezsgőbor	20	.	
			Bor, minden más, palaczkokban . .	20	.	
22	a)		Kenyér, közönséges, hajós kétszersült	vámmentes		
	b)	1	Sagóés sagópótló, tapioca és arrowroot	5	.	
		2	Ostya, gyümölcskenyér, kétszersült .	5	.	
	c)		Tésztaneműek *)	1	.	
	d)		Tápláló anyagul szolgáló oldékony készitmények	7	.	Mint a bevitel.
	e)	1	Mustár elkészitett stb.	15	.	
		2	Angolna és tin-hal, olajba rakott .	15	.	
		3	Kápri	15	.	
	f)		Csokoládé, csokoládépótló és csokoládégyártmány	35	.	
			Minden más finom eledek	35	.	
			VII. Tüzelő-, épitő- és műanyagok.			
23	a)		Tüzifa mindennemü, szintugy fakéreg, rőzse, rőzsenyaláb stb. . . .	vámmentes		
			Cserpogácsa, kilúgzott cser . . .	"		
			Fürészáru	"		
			Hordófa (donga)	"		
			Mindenféle más szerszámfa . . .	"		
	b)		Nem európai szerszámfa	"		
	c)		Faszén	"		
			Tőzeg és tőzegszén	"		
			Ásványszén és barnaszén	"		
			Kőszén	"		
			Coaks	"		
			Az ezen anyagokból való mindenféle mesterséges, szilárd, tüzelőanyag	"		
24		1	Borostyánkő, gagát, a hulladékokkal együtt	"		Mint a bevitel.
			Tajték és hulladékai	"		
			Szék-nád, hasitatlan	"		
			Szék-nád hulladékok	"		
			Finomabb botok és nádak . . .	"		
			Kokus-, coquill-, areka- és kasztadió, továbbá kokuszdióhéj	"		
			Szarvak, szaruszeletek és szarvhegyek	"		
			Karmok, lábak, paták	"		
			Nyers halcsont	"		
		2	Elefántcsont	"		
			Minden más állati fogak	"		
			Csontok	"		
			Békatekenők és hulladékai . . .	"		
			Gyöngyház nyers, hasitott stb. . .	"		
			Más kagylóhéjak	"		
		3	Nyers korálok, hulladékokban is .	"		

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
25			Ólomércz	vámmentes		Mint a bevitel.
			Vasércz	„		
			Horgpát és más czinkércz	„		
			Kobalt és Nikkelércz	„		
			Mész	„		
			Cement	„		
			Gyps	„		
			Barnakő	„		
			Földek technikai használatra	„		
			Graphit	„		
			Kréta és vöröskő	„		
			Pala tető-táblák	„		
			Burkolat-kövek	„		
			Márvány	„		
			Nyers kövek faragatlanul (a márvány kivételével)	„		
			Kövek, faragva, fűrészelve (a márvány kivételével	„		
			Minden egyéb a 25-dik szakasz alá tartozó czikkek	„		
			VIII. Gyógyszer-, illatszer-, festő- és cserző-anyagok, mézgák és gyanták.			
26	*a)*	1	Ambra stb.	6	.	Minden a 26-dik szakasz *a)* tétele alá tartozó czikkek.
		2	Kámfor, tisztitott	6	.	
			Opium	6	.	
			Minden egyéb czikkek, melyek a 26-dik szakasz *a)* tétel 2. alá tartoznak	6	.	
		3	Medveczukor *)	4	.	
	b)		Illó olajok	10	.	Mint a bevitel.
27	*a)*	1	Festőfa tuskókban	vámmentes		
		2	Indigó	„		1. Makk. 2. Súska. 3. Summach. 4. Más festő- és cserzőanyagok, melyek a 27-dik szakasz *a)* tétele alá tartoznak.
			Cochenille és szilveszter	„		
			Orleau	„		
			Catechu	„		
			Amerikai tölgykéreg	„		
			Más kérgek stb., festéshez	„		
			Makk és makkhüvely	„		
			Suska	„		
			Gubacs	„		
			Summach	„		
			Más kérgek, cserzésre	„		
	b)		Festékfa felaprózva	.	50	Mint a bevitel.
	c)	1	Buzér-kivonatok stb.	1	50	
		2	Cserzőanyag-kivonatok, melyek ezen tétel alá tartoznak	1	50	
	d)		Orseille	3	.	
			Minden egyéb a 27-dik szakasz *d)* tétele alá tarozó czikkek	3	.	

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	kr	Kivitel.
28	*a*)	1	Közönséges gyanta	vámmentes		Mint a bevitel.
			Hegedügyanta	„		
			Kátrány (a barnaszén-kátrány és a szénpala-kátrány kivételével) .	„		
			Kátrány, kocsikenőcs	„		
			Földviasz (ozokerit)	„		
			Aszfalt és más földi gyanták, földi szurok	„		
		2	Kopálgyanta stb.	„		
		3	Terpentinolaj stb.	„		
	b)		Manna	1	50	
			Külön meg nem nevezett mézgák .	1	50	
	c)		Czitrom-(limoni-)lé *)	vámmentes		
	d)		Kőolajok;			Kőolajok:
		1	nyers, nehéz	.	60	1. nyers.
			nyers, könnyü	1	25	
		2	nyers (finomitás nélkül) . . .	1	50	
		3	finomitott, nehéz	3	.	2. finomitott.
			finomitott, könnyü	3	.	
			finomitott könnyü, iparczélokra .	1	50	
			Barnakő- és palakő-kátrány . . .	.	60	
			IX. Szövő- és kötőanyagok és fonalak.			
29	*a*)		Pamut, nyers, gyaratolt vagy festett	vámmentes		Mint a bevitel.
			Pamuthulladékok	„		
	b)		Pamut-, gyapju- és selyemvatta . .	5	.	
30	*a*)	1	Pamutfonalak 12 számig, nyers . .	6	.	
		2	„ 12 „ fehéritve, festve	10	.	
	b)	1	„ 12 számon felül egész 30 számig nyers .	8	.	Pamutfonalok: 1. nyers. 2. fehéritett és festett. 3. czérnázott.
		2	„ 12 számon felül egész 30 számig, fehéritve, festve	12	.	
	c)	1	„ 30 számon felül, nyers	12	.	
		2	„ 30 számon felül, fehéritve, festve	16	.	
	d)		„ czérnázott nyers, fehéritve, festve	20	.	
			„ kisebb forgalom számára kiszerelve	20	.	
	e)		Szőtlen pamutbelek	12	.	Mint a bevitel.
31			Len	vámmentes		
			Kender	„		
			Juta	„		
			Tengerfű	„		
			Minden egyéb e t.-sz. alá tartozó czikk	„		
32	*a*)	1	Jutafonál, nyers	1	50	
		2	Nyers fonalak, lenből, kenderből stb.	1	50	
			Kézfonta fonalak. vámmentesek . .	vámmentes		
	b)		Jutafonál, fehéritett, festett vagy czérnázott	5	.	
	c)		Lenfonál, fehéritett vagy festett . .	5	.	

Tarifa- szakasz	tétel			Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
32	c)			Lenfonál, czérnázott	12	.	Mint a bevitel.
33				Gyapju, nyers hulladékban is . . .	vámmentes		
				Gyapju, fésülve, festve stb.	„		
				Mesterséges gyapju (Shoddywolle) .	„		
34	a)			Kemény, fésüs fonál, nyers	1	50	
	b)			Posztó-fonál, nyers	8		
				Shoddyfonál (Shoddygarne), nyers .	8		
				Más, k. m. n. n. gyapjufonalak, nyersen	8		
	c)			Gyapjufonalak fehéritve, festve vagy szinnyomatosan	12		
				Gyapjufonalak, czérnázva	12		
				Shoddyfonalak (a nyers kivételével)	12		
35	a)			Selyemgubók	vámmentes		
				Selyemhulladék, fonatlan	„		
	b)		1	Selyem, sodratlan, czernázott is (természtes szinben)	„		
				Selyem, sodrott, czérnázott is (természetes szinben)	„		
			2	Floretselyem (festetlen)	„		
	c)		1	Selyem fehér vagy festett stb. , . .	22	.	
			2	Floretselyem, festett stb.	22	.	
				X. Szött- és kötött árúk, ruházatok és pipereárúk.			
36	a)	aa	1	Pamutáru, közönséges, sima, nyers .	32	.	Pamutáruk: 1. nyers, 2. fehéritett, festett, 3. tarkán, szőtt, szinnyomatos stb. 4. mousseline, gaze és más ritkás árúk.
			2	„ „ „ fehéritett festett	40	.	
			3	Pamutárú, közönséges, sima, tarkán szőtt stb.	60	.	
		bb	1	Pamutárú, közönséges, mustrás, nyers	40	.	
			2	Pamutárú, közönséges, mustrás, fehéritett, festett	50	.	
			3	Pamutárú, közönséges, mustrás, tarkán szőtt stb.	70	.	
		cc	1	Pamutárú, közönséges, sürü, sima, vagy mustrás, nyers	50	.	
			2	Pamutárú, közönséges, sürü, sima vagy mustrás fehérite t vagy festett .	60	.	
			3	Pamutárú, közönséges, sürü, sima vagy mustrás, tarkán szőtt, szinnyomatos stb.	80	.	
	b)		1	Pamutárú, finom, sima vagy mustrás, nyers	60	.	
			2	Pamutárú, finom, sima vagy mustrás, fehéritett, festett	90	.	
				Pamutárú, finom, sima vagy mustrás, tarkán szőtt stb. . . , ...	90	.	
	c)			Pamutárú, legfinomabb, sima vagy mustrás	150	.	
				Tüll, bobinet, petinet	150	.	Mint a bevitel.
				Csipkék pamutból	150	.	

Tarifa-szakasz	Tarifa-tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
			Szövetek himzettek	150	.	Mint a bevitel.
			Más e t.-sz. alá tartozó árúk . . .	150	.	
	d)		Bársony és bársonynemü szövetek .	70	.	
			Függönykelmék és butorhálók bobinetszerüek	70	.	
			Szalag-, paszománt- és gombkötőárúk	70	.	
			Kötött árúk	70	.	
	e)		Pamutbelek, szőttek	24	.	
			Hálószerü szövetek, hevederek, durva hálók és kötelek	24	.	
			Bélésnek való keményitett hálószövetek	24	.	
37	a)		Szürke csomagoló vászon	2	.	
			Használatban volt jegyes zsákok, vámmentesek	.	.	
	b)	1	Vászon stb., nyers, fehéritetlen, mustrázatlan	12	.	Lenárúk: 1. nyers, 2. fehéritett, 3. mustrás, 4. tarkán szőtt, szinnyomatos festett.
		2. aa	Lenárú, fehéritett stb., melynél 5 milliméterre legfeljebb 10 lánczfonál esik	20	.	
		bb	Lenárú, fehéritett, melynél 5 milliméterre 11—20 lánczfonál esik . .	40	.	
		3	Lenárú, mustrás	40	.	
	c)		„ finom	80	.	
	d)		Battiszt	120	.	Mint a bevitel.
			Minden egyéb, e t.-t. alá tartozó ritkás szövetek	120	.	
	e)		Csipkék és szegélycsipkék	150	.	
			Himzett szövetek stb.	150	.	
	f)	1	Jutaszövetek	2	80	Jutaszövetek.
			Jutazsákok, használtak, jegyesek vámmentesek	.	.	
		2	Jutaszövetek	12	.	
			Takarók, manillakenderből	6	.	
		3	Jutaszövetek	40	.	
	g)	1	Kötélverő árúk	3	.	Kötélverő árúk.
			Kötelek és alattságok *)	1	50	
		2	Kötélverő árúk	12	.	
	h)		Paszománt-, gombkötő- és szalagárúk	80	.	Mint a bevitel.
			Kötött árúk	80	.	
38	a)		Pokróczok, szürposztó, matrózposztó, darócz, sajtóposztó és posztószélek	9	.	
			Szövetek és fonadékok, kutya-, borju- vagy marhaszőrből	9	.	
			Szitafenekek, kötelek, alattságok lószőrből, hálószerü szövetek és hálók, festetlenek	9	.	
			Kalaphulladékok és állatszőrből készült durva nemez.	9	.	
			Lazán szilált kallatlan nemez . . .	9	.	
	b)		Lábszőnyegek	30	.	
			Nemez és nemezárúk	30	.	
			Hevederek	30	.	

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
38	c)		K. m. n. n. gyapjuárúk	40	.	K. m. n. n. gyapjúárúk.
			" "	60	.	
			" "	80	.	
			" "	50	.	
	d)		Bársony és bársonynemü szövetek .	80	.	Mint a bevitel.
			Szinnyomatos nemez és nemezárúk .	80	.	
			Szinnyomatos szőttárúk (gyapjuból) .	80	.	
			Szalag-, paszománt- és gombkötőárúk	80	.	
			Kötött árúk	80	.	
	e)		Ritkás gyapjuszövetek	100	.	
	f)	1	Csipkék (csipkekendők)	150	.	
			Minden egyéb a 38. f) 1. t.-t.-hez tart. árú	150	.	
		2	Sálok és sálszerü szövetek	150	.	
39	a)	1	Selyemcsipkék és csipkék	300	.	1. Selyemcsipkék, csipkék. 2. Más finom selyemárú.
			Szitaszövet	300	.	
			Finom selyemárúk, minden egyéb . .	300	.	
		2	Sima selyemárúk*)	200	.	
	b)	1	Mustrás és szinnyomatos közönséges selyemárúk	200	.	1. Szalagárúk. 2. Bársony és bársonynemü szövetek. 3. Sálok és sálszerü szövetek. 4. Közönséges selyemárúk minden egyéb.
			Selyemárú, közönséges, ritkás . . .	200	.	
			Szalagárúk (félselyem szalagok) . .	200	.	
			Paszomant- és gombkötőárúk . . .	200	.	
		2	Selyemárú, közönséges, sima, sűrű . .	150	.	
			Bársony- és bársonynemü szövetek (félselyembársony és ilyen bársonynemü szövetek)	150	.	
			Sálok és sálszerü szövetek	150	.	
			Kötött árúk	150	.	
			Egészen durva szövetek	24	.	
40	a)		Mesterséges virágok	170	.	Mesterséges virágok (virágrészek is) disztollak.
			Disztollak, megkészitettek	170	.	
	b)		Mesterséges virágrészek	70	.	
	c)	1	Férfi-kalapok selyemből és mindenféle más szövetből	130	.	Kalapok.
		2	Férfi-kalapok nemezből és gyapjuból	90	.	
		3	Kalapnak formált nemez, süveg alakban	40	.	
		4	Kalapok faszilánkból, szerelés nélkül	2	.	
		5	Szalmakalapok, és k. m. n. n. kalapok, szerelés nélkül darabonként*) . .	.	10	
			Durva venetiai kalapok a Cormons és Ala közti határon darabonként*) .	.	5	
		6	Kalapok, szalmából stb. szerelve, darabonként*)	.	20	
		7	Kalapok, k. m. n. n., szerelve, diszitve darabonként	.	50	
			Ruházatok és pipereárúk k. m. n. n.			Mint a bevitel.
			1. Pamutból			
			2. Lenből			
			3. Gyapjuból			
			4. Selyemből			
			5. Félselyemből			

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
			XI. Árúk sörtéből, háncsból, kákából, kokusdiórostból, fűből, nádból, szilánkból, széknádból és szalmából, valamint papiros és papiros-árúk.			
41	*a)*		Kefekötő-árúk közönségesek . . .	2	.	Mint a bevitel.
			Szitakötő-árúk „ . . .	2	.	
	b)		Kefekötő-árúk finomak	12	.	
			Szitakötő-árúk „	12	.	
42	*a)*	1	Lábteritők és gyékények, festetlenek	1	.	
		2	Kefék és seprők kákából stb. . . .	1	.	
	b)		Széknád, hasitott, nyers állapotban .	.	50	
	c)		Szalmaszalagok, más anyagok nélkül	2	.	
	d)	1	Lábteritők stb., festett	5	.	
		2	Durva árùk, házi használatra . . .	5	.	
		3	Széknád, páczolt, festett vagy fénymázolt	5	.	
	e)		Fonadékok, k. m. n. n.	12	.	
			Teritők, e t. t. alá tartozók . . .	12	.	
	f)		Sparteriák	50	.	
43	*a)*	1	Durva szürke, csomagoló- és szürke itatós papiros, simitatlan csomagoló papiros	vámmentes		
		2	Papiros-lemez, kátrányos papiros-lemez és fényesitő papiros-lemez . . .	„		
			Fapép	„		
		3	Minden a 43. *a)* 3. t.-t. alá tartozó tárgy	„		
	b)	1	Csomagoló papiros	2	.	
		2	Enyvezetlen papiros (a nyomdapapirost is ide értve)	2	.	
		3	Formás művek kőpapiros-pépből stb.	2	.	
	c)		K. m. n. n. papiros, szobafestő papiros is	3	.	
	d)		Papiros tapéták	12	.	
			Minden egyéb a 43. *d)* t.-t. alá tartozó czikk	12	.	
	e)		Szivarka-papiros könyvecskékben . .	12	.	
			Más egyéb papir-árúk	12	.	
	f)		Játékkártyák	60	.	
			XII. Kaucsuk- és guttapercha-, viaszosvászon-, bőr- és szücsárúk.			
44	*a)*		Kaucsuk nyersen vagy tisztitva . .	vámmentes		Mint a bevitel.
			Guttapercha nyersen vagy tisztitva .	„		
	b)		Kaucsuk feloldva vagy eredeti táblákon	1	50	1. Közönséges kaucsuk-árúk.
			Kaucsukszálak, a 44. b) t. t. alá tartozók	1	50	
	c)		Keményitett kaucsuk (keménygummi).	6	.	
	d)		Közönséges kaucsuk-árúk	12	.	2. Finom kaucsuk-árúk.
			Géphajtó-szijak, tömlők és 4 milliméternél vastagabb tömitési anyagok .	12	.	
	e)		Finom kaucsuk-áruk	20	.	3. Kaucsukkal bevont szövetek.
	f)		Szövetek kaucsukkal stb.	45	.	
			Tömlők, gépbajtó-szijak, kocsitakarók	3	.	

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
44	g)		Ruganyos szövetek, kötött- és paszománt-árúk	70	.	Mint a bevitel.
	h)		Ruházatok, a 44. h) t.-t. alá tartozók	50	.	
45	a)	1	Durva viaszosvászon és aszfaltvászon	2	.	1. Kocsitakarók. 2. A 45. t. sz. alá tartozó minden más árú.
		2	Kocsitakarók a 45. a) 2. t.-t. alá tartozók	2	.	
	b)	1	Finom viaszosvászon (szintugy festővászon és bőrvászon)	10	.	
		2	Kocsitakarók a 45. b) 2. t.-t. alá tartozók	10	.	
	c)		Viaszos muszlin és viaszos tafota . .	20	.	
46	a)		Valódi bagaria	8	.	Mint a bevitel.
			Talpbőr	8	.	
			Más közönséges bőr	8	.	
			Félig kész bőrök	2	.	
	b)		Kesztyübőr	18	.	
			Fénymázos bőr	18	.	
			Más finom bőr	18	.	
	c)	1	Czipészárúk bőrből	16	.	
			Más közönséges bőrárúk	16	.	
		2	Czipészárúk nemezből stb.	16	.	
	d)		Bőrdíszárúk	26	.	
			Más finom bőrárúk	26	.	
	e)		Bőrkesztyük	40	.	
47	a)		Prémbőr	2	.	
	b)		Nyers szücsárúk stb.	9	.	
	c)		Kész szücsárúk	100	.	
			XIII. Fa- és csont-, üveg-, kő- és agyag-árúk.			
48	a)		Legközönségesebb faárúk	vámmentes		
	b)		Ki nem rakott furnirok	1	50	Mint a bevitel.
			Parketták	1	50	
			Parafa-árúk	1	50	
	c)	1	Bútor hajlitott fából	3	.	
			Más finom faáruk	3	.	
		2	Hasitott halcsont	3	.	
	d)	1	Legfinomabb faáruk és pedig: . .			
			1. Boule munkák	12	.	
			2. Bronczos valódian aranyozott vagy ezüstözött faáruk	12	.	
			3. Finom kosárkötő-árúk	12	.	
			4. Finom játékszer	12	.	
			5. Gombok fából és faragásra való növényi anyagokból	12	.	
			6. Minden más a 48. d) 1. t.-t. alá tartozók	12	.	
		2	Gyöngyház-árúk	12	.	
			Csontgombok	12	.	
			Más, különösen meg nem nevezett csont-árúk	12	.	
		3	Párnázott és be nem vont butorok .	12	.	
	e)		Párnázott, bevont butorok	20	.	

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
49	a)	1	Közönséges öblösüveg	1	50	Mint a bevitel.
		2	Nyers, köszörületlen tükörüveg . .	1	50	
		3	Üveganyag stb.	1	50	
		4	Nyers optikai üveg	1	50	
	b)	1	Fehér öblösüveg	2	.	
		2	Csillárfüggők stb.	2	.	
	c)		Ablak- és táblaüveg	4	.	
	d)		Fehér üveg stb.	8	.	
	e)	1	Szines üveg stb.	12	.	
		2	Ezen tarifatétel alá tartozó tükörüveg	12	.	
		3	Tükör rámástól	12	.	
		4	Ezen tétel alá tartozó üveg- és zománcz-árúk	12	.	
50	a)		Kőfaragómunkák	vámmentes		
			Próbakövek, köszörülő- és fenkövek, minden más összeköttetés nélkül .	"		
			Malomkövek	"		
			Csiszolatlan kőtáblák és nyomdakövek	"		
			Csiszolatlan kehlheimi táblák . . .	"		
			Más, ezen tarifatétel alá tartozó árúk	"		
	b)	1	Közönséges, külön meg nem nevezett kőárúk	1	50	
		2	Finom, külön meg nem nevezett kőárúk	12	.	
			Ezen tarifatétel alá tartozó tajtékárúk	12	.	
	c		Drágakövek kikészitve, foglalás nélkül	24	.	
			Valódi koral	24	.	
			Nem valódi koralok, kikészitve foglalás nélkül	24	.	
			Valódi gyöngyök, foglalás nélkül . .	24	.	
51	a)	1	Chamottekövek és téglák	vámmentes		
			Más téglák és cserépzsindelyek . . .	"		
			Agyagcsövek	"		
			Épületekhez való diszitmények . . .	"		
		2	Közönséges agyagból készült árúk .	"		
	b)		Grafit-edény és olvasztó tégelyek . .	.	50	
			Gáz-retorták	.	50	
			Minden más az 51. b) tarifatételhez tartozó árúk	.	50	
	c)	1	Terracotta-árúk	2	.	
			Siderolith-árúk	2	.	
		2	Finoman dolgozott kályhák és kályhacsempék	2	.	
		3	Az 51. c) 3. t.-t. alá tartozó árúk . .	2	.	
	d)	1	Külön meg nem nevezett egyszinü vagy fehér agyag-árúk	5	.	
		2	Külön meg nem nevezett festett szinnyomatos stb. agyag-árúk	6	.	
	e)		Fehér porczellán	5	.	
	f)	1	Szines stb. porczellán	12	.	
			Mindennemü agyag-árúk más anyagokkal kapcsolatban	12	.	

Tarifa- szakasz		tétel	Bevitel — Az árú megnevezése	vám frt	vám kr	Kivitel
			XIV. Fémek és fémárúk.			
52	*a)*		Nyers vas	.	50	Mint a bevitel.
			Töredékvas és vashulladék	.	50	
			Vasreszelék és kovácspor.	vámmentes		
	b)		Buczavas	1	50	
			Nyers-sín	1	50	
			Ingots	1	50	
	c)	1	Nem formás frissitett vas	2	50	
		2	Vasuti sínek	2	50	
			Nagyjából kovácsolt gép- és kocsirészek 25 kilogram vagy nagyobb súlylyal	2	50	
			Kovácsolt vasból való csövek . . .	2	50	
		3	Nem formás aczél	2	50	
	d)		Formás frissitett vas	3	50	
			Formás aczél rudakban	3	50	
			Sarok- és szögletvas	3	50	
			Keréktalpvas (tyres)	3	50	
			Ekevas	3	50	
			Horgonyok, horgony- és hajólánczok	3	50	
	e)		Fekete vaspléh stb., nyers vaslemezek	4	.	
			Nyers aczélpléh, nyers aczéllemezek	4	.	
			Vasdrót az 52. f) t.-t. alá tartozó kivételével	4	.	
			Csiszolatlan aczéldrót	4	.	
	f)		Csiszolt vaspléh és vaslemezek . . .	8	.	
			Ónozott vaspléh (bádog)	8	.	
			Csiszolt aczélpléh és aczéllemezek .	8	.	
			Rezezett stb. vasdrót	8	.	
			Csiszolt aczéldrót és aczélhúrok . .	8	.	
53	*a)*		Egészen durva, öntött vasárúk . .	1	20	
	b)	1	Durva vasöntvény	4	.	
			Durva aczélöntvény	4	.	
			Durva árúk, kovácsoltvasból és aczélból	4	.	
			Durva árúk, pléhből	4	.	
		2	Kaszák, sarlók, szecskavágó vasak .	4	.	
			Srófvesszők és anyasrófok	4	.	
			Kavicsrostáló rácsok és durva drótfonadékok	4	.	
	c)		Srófok	7	.	
			Drótszögek	7	.	
	d)	1	Közönséges vas- és aczél-árúk az 53. *d)* 1. t.-t. alá tartozók	8	.	
		2	Vágó eszközök	8	.	
			Reszelők és ráspolyok	8	.	
		3	Drótkötelek	8	.	
			Zománczozott főzőedény, öntött vasból	8	.	
			Más, az 53. *d)* 3. t.-t. alá tartozó árúk	8	.	
	e)		Drót-árúk	12	.	
			Mindennemű gyaratoló	12	.	
			Fegyverek és fegyverrészek . . .	12	.	
			Párnázott bútorok	12	.	

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel — Az árú megnevezése	vám frt	kr	Kivitel
53	*e*)		Más finom vasárúk	12	.	Mint a bevitel.
	f)		Varrótűk	30	.	
			Irótollak	30	.	
			Órarészek és óraművek	30	.	
			Mindennemü lőfegyver	30	.	
			Fonállal körülfont drót	30	.	
54	*a*)		Nyers ólom stb. és hulladék . . .	1	.	
	b)		Öntött, mángolt, hengerelt, vont ólom (ólomdrót)	4	50	
			Nyomdabetük, stereotyp-lapok . . .	14	50	
	c)		Nyers stb. réz és hulladék	vámmentes		
			Nyers nikkel stb.	„		
			Nyers ón	„		
			Nyers czink	„		
			Antimonkirály	„		
			Nyers sárgaréz	„		
			Nyers pakfong	„		
			Nyers tombak	„		
			Kéneső	„		
			Más nemtelen fémek és fémkeverékek nyers állapotban	„		
	d)		Czink, rudakban, lemezekben, pléhekben	1	50	
	e)		Nyers czinköntvény	3	.	
			Czinkdrót és czinkcsövek	3	.	
	f)		Nyers ónöntvény	4	.	
			Vont- és nyújtott ón	4	.	
	g)	1	Réz- durva öntvény-darabokban . .	6	.	
		2	Réz, vonva és nyújtva	8	.	
		1	Sárgaréz, durva öntvény-darabokban .	6	.	
		2	Sárgaréz vonva és nyújtva	8	.	
		2	Nikkel vonva és nyújtva	9	.	
		2	Pakfong, vonva és nyújtva	8	.	
		1	Minden az 54. *g*) t.-t. alatti külön meg nem nevezett nemtelen fém és fémkeverék, durva öntvény-darabokban	6	.	
		2	Minden az 54. *g*) t.-t. alá tartozó kükülön meg nem nevezett nemtelen fém és fémkeverék, vonva és nyújtva	8	.	
55	*a*)		Durva ónárúk	5	.	
	b)		Közönséges fémárúk	8	.	
	c)		Plattirozott drótok, pléhek, táblák és lemezek rézből és sárgarézből . .	12	.	
			Minden egyéb finom fémárú	12	.	
	d)		Irótollak, nemtelen fémekből (a vas- és aczélból valók kivételével) . .	30	.	
			Órarészek és óraművek (kivéve a vasból készülteket)	30	.	
			Az 55. *d*) t.-t. alá tartozó minden egyéb árú	30		
56	*a*)		Nyers arany	vámmentes		
			Ócska, törött arany és aranyhulladék	„		
			Nyers ezüst	„		

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel	Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
56	a)	Ócska és törött ezüst	vámmentes		Mint a bevitel.
		Platina	„		
		Egyéb nemes fémek	„		
	b)	Aranypénz	„		
		Ezüstpénz	„		
		XV. Kocsik, szánok és hajók.			
57	a)	Teherszállitó kocsik darabonként	2	50	Mint a bevitel.
		Teherszállitó szánok „	2	50	
	b)	Személyszállitó kocsik, bőr- vagy párnamunka nélkül darabonként	15	.	
		Személyszállitó szánok, bőr- vagy párnamunka nélkül darabonként	15	.	
	c)	Személyszállitó kocsik, bőr- vagy párnamunkával darabonként	75	.	
		Személyszállitó szánok, bőr- vagy párnamunkával darabonként	75	.	
	d)	Párnázott személyszállitó vasuti[1]) kocsik } Két-két tengelylyel és surlófék nélkül darabonként	500	.	
		Párnázatlan személyszállitó vasuti kocsik } Két-két tengelylyel és surlófék nélkül darabonként	350	.	
		Fedett teherszállitó vasuti kocsik } Két-két tengelylyel és surlófék nélkül darabonként	200	.	
		Nyilt teherszállitó vasuti kocsik } Két-két tengelylyel és surlófék nélkül darabonként	150	.	
		Draisinek darabonként	50	.	
58	a)	Hajók fából } [2]) tonnaterheképesség	.	40	
	b)	Hajók vasból } [2]) tonnaterheképesség	5	.	
		Gőzhajók } [2]) tonnaterheképesség	5	.	
		XVI. Mű- és hangszerek, gépek és apró árúk.			
59	a)	Sebészeti műszerek	vámmentes		Mint a bevitel.
		Egyéb az 59. *a)* t.-t. alá tartozó műszerek	„		
	b)	Zongorák, pianinók, physharmonikák[2])	10	.	
		Egyéb hangszerek	10	.	
60	a)	Gazdasági gépek fából	2	.	
		Egyéb gépek fából	2	.	
	b)	Gazdasági gépek öntöttvasból	2	70	
		Varró gépek öntöttvasból	2	70	
		Egyéb gépek öntöttvasból	2	70	
	c)	Lokomobilok[2])	4	.	
		Gazdasági gépek kovácsolt vasból v. aczélból	4	.	
		Gőzmozdonyok[2])	4	.	

[1]) A vasuti kocsik annyi alosztályban tüntetendők ki, ahány különböző vámdij előfordul.

[2]) A mennyiség mellet a darabszám is kitüntetendő.

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
60	c)		Gőzkazánok[1]	4	.	
			Szövő- és kötőszékek[1]	4	.	
			Egyéb ezen t.-tétel alá tartozó gépek	4	.	
	d)		Gépek egyéb fémekből	8	.	
			Rézhengerek és lapok, belföldi kelmenyomtatók számára	vámmentes		
			Sárgaréz-hengerek és lapok, belföldi kelmenyomtatók számára	„		
61			Apró árúk:			
	a)	1	Aranymives munkák.	200	.	
			Ezüstmives munkák	200	.	
		2	Aranyórák	200	.	
			Ezüstórák	200	.	
			Aranyfüst és ezüstfüst	200	.	
			Egyéb a 61. a) 2. t.-t. alatti árúk. .	200	.	
		3	Arany- és ezüst-fonadékok, valamint azokból vagy aranyozott vagy ezüstözött leoni fonadékból készült árúk	200	.	Mint a bevitel.
	b)		Ezen tétel alatti árúk nemtelen fémekből	100	.	
			Árúk borostyánkőből, agátból, teknősbékahéjból és féldrága kövekből	100	.	
			Minden egyéb finom apró árúk . .	100	.	
	c)		Közönséges apró árúk:			
		1	Minden a 61. c) t.-t. alatti árú . . .	50	.	
			Árúk mintázott viaszból	50	.	
			Fali- és állványórák	50	.	
			Szinházi látcsövek és foglalt szemüvegek	50	.	
		3	Gyermekjátékszerek.	50	.	
		2—5	Minden egyéb közönséges apró árú .	50	.	
	d)	1	Nap- és esőernyők selyemből darabonként*)	.	48	
		2	Nap- és esőernyők egyéb szövetből darabonként	.	24	
			XVII. Konyhasó, vegyészeti árúk, gyógy- és festőszerek, zsirárúk és gyújtószerek.			
62			Konyhasó	.	84	
			Só, kincstári raktárak számára vámmentes	.	.	
			Só, vegyészeti, technikai czélokra vámmentes	.	.	Só.
			Tengeri-só, gyógyitási czélokra vámmentes	.	.	
			Egyéb okokból vámmentes só . . .	.	.	
63	a)		Arzén és arzénes sav	vámmentes		Mint a bevitel.

[1]) A mennyiség mellett a darabszám is kitüntetendő.

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
63	a)		Kénarzén	vámmentes		Mint a bevitel.
			Póris nyers és pórissav	„		
			Kolkothár	„		
			Fekete vasrozsda	„		
			Vassáfrány	„		
			Mindenféle vaspácz	„		
			Nyers faeczet	„		
			Vasgálicz	„		
			Természetes ásványvizek	„		
			Gyártott ásványvizek	„		
			Rézhamu	„		
			Ónhamu	„		
			Czinkpor (czinkhamu)	„		
			Czinkes pesttapadék	„		
			Hamuzsir	„		
			Nyers salétrom (káli salétrom)	„		
			Kén- és kénvirág	„		
			Kénantimon	„		
			Nyers borkő	„		
			Finomitott borkő	„		
			Czitromsavas mész	„		
			Borsavas mész	„		
			Czafer	„		
			Smálta	„		
			Üvegporzó	„		
	b)		Emésztő só	.	20	
			Sylvin	.	20	
			Chlormagnézium	.	20	
			Kénsavas káli	.	20	
			Kénsavas nátron	.	20	
			Kettős kénsavas káli	.	20	
			Kettős kénsavas nátron	.	20	
	c)		Kénsav	.	50	
			Sósav	.	50	
			Salétromsav	.	50	
			Királyviz	.	50	
	d)		Szóda	.	80	
			Szénsavas ammoniak	.	80	
			Kénsavas ammoniak	.	80	
			Szappanfőző lúg	.	80	
			Glycerines lúg	.	80	
			Glycerin	.	80	
	e)	1	Timsó-félék	1	50	
			Kénsavas timföld	1	50	
			Sósavas timföld	1	50	
			Admonti gálicz	1	50	
			Rézgálicz	1	50	
			Czinkgálicz	1	50	
			Ólomhamu	1	50	
			Ólomtajt	1	50	
			Tisztitott póris	1	50	
			Chlorbárium	1	50	

Tarifa- szakasz	tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
63	e)	1	Chlorcalcium	1	50	
			Chlormész	1	50	
			Chlorczink	1	50	
			Faeczetsavas ólom	1	50	
			Faeczetsavas mész	1	50	
			Faeczetsavas timföld.	1	50	
			Ásványkermesz	1	50	
			Tehén-trágyasó	1	50	
			Ammoniak (szalmiákszesz)	1	50	
			Agancsszesz.	1	50	
			Szalmiák	1	50	
			Tisztitott salétrom	1	50	
			Kéngyertya	1	50	
			Kénvas.	1	50	
			Kénszén	1	50	
			Kénsavas baryt	1	50	
			Oldható üveg	1	50	
		2	Anilin	1	50	
			Anthracen, nyers	1	50	
			Naphtalin, nyers	1	50	
			Carbolsav, nyers	1	50	
			Nitrobenzol	1	50	
	f)		Ólomfehér	3	.	
			Czinkfehér	3	.	
			Ólomeczet	3	.	
			Ólomczukor	3	.	Mint a bevitel.
			Vérlúgsó, sárga és vörös	3	.	
			Alchlorossavas káli	3	.	
			Alchlorossavas nátron	3	.	
			Chrómsavas káli	3	.	
			Chrómsavas ólomoxyd	3	.	
			Chrómsavas czinkoxyd (czinksárga) .	3	.	
			Chrómsavas baryt	3	.	
			Rézvirág (Grünspan) . . , ...	3	.	
			Mindenféle ragasz	3	.	
			Masszikot	3	.	
			Miniom (Mennig)	3	.	
			Kasszeli sárga	3	.	
			Nápolyi sárga	3	.	
			Tiszta szénsavas káli	3	.	
			Nátron, kettősszénsavas	3	.	
			Káli, kettősszénsavas	3	.	
			Bengesárga (Schüttgelb).	3	.	
			Borkősav	3	.	
			Ónsó (ónchlorür)	3	.	
			Egyéb ónkészitmények	3	.	
	g)		Maró káli	4	.	
			Maró nátron	4	.	
			Kénsavas és alkénsavas mész . . .	4	.	
			Nyers mangansavas és hypermangansavas káli	4	.	

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
63	g)		Nyers mangansavas és hypermangansavas nátron	4	.	
			Kénsavas és alkénsavas nátron	4	.	
			Kénnátrium	4	.	
			Sóskasav (czukorsav)	4	.	
			Sóskasavas ká i (sóskasó)	4	.	
			Kénsavas magnezia	4	.	
64	a)		Keményitő mézga	vámmentes		
			Mézgapótlók	"		
	b)	1	Vizahólyag	1	50	
			Mindenféle enyv	1	50	
			Keményitő-készitmények	1	50	
			Fehérje	1	50	
			Gelatine (állati fagylaló)	1	50	
		2	Feketitők	1	50	
			Csizmamáz	1	50	
	c)		Keményitő, közönséges, szürke	1	50	
			" fehér	6	.	
	d)	1	Elkészitett gyógyszerek	24	.	
		2	Illatszerek	24	.	
			Arczfesték	24	.	
		3	Tus	24	.	
			Rajzszén	24	.	
			Fekete és szines czeruza és pasztel, foglalva vagy nem foglalva	24	.	
			Mindennemü festékek, hólyagokban, tokokban, kagylókban, tésztaalakban és szekrénykékben	24	.	Mint a bevitel
	e)	1	Phosphor	10	.	
			Kéneső készitmények (szintugy czinóber)	10	.	
			Aether és chloroform	10	.	
			Carbolsav, tiszta szilárd és folyékony	10	.	
			Firniszek a 64. e) 1. t.-t.-hez tartozók	10	.	
			Pecsétviasz	10	.	
			Sajtolt élesztő	10	.	
			Más, e t.-t.-hez tartozó árúk	10	.	
		2	Kátrányfestő anyagok	10	.	
			Mesterségesen gyártott szerves festőanyagok	10	.	
		3	Chinin	10	.	
			K. m. n. n. vegyészeti termékek és gyártmányok, minden egyéb	10	.	
65	a)	1	Viaszgyertyák stb.	10	.	
		2	Viasz- és stearin gyujtó gyertyácskák *)	3	.	
	b)		K.m.n.n. gyertyák és zsirgyártmányok	8	.	
	c)		Fagygyúgyertyák	6	.	
	d)		Szurokfáklyák	1	50	
	e)	1	Kenő-szappan és közönséges szilárd szappan	2	50	
		2	Finom szappan (nem illatszeres)	6	.	
		3	Illatszeres szappan	10	.	
			Olajszappan a fél beviteli vámdij mellett	1	25	

Tarifa- szakasz		tétel	Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
66	a)		Gyujtószerek, közönségesek	vámmentes		Mint a bevitel.
	b)		Tüzijáték-készitmények	10	.	
			Kanóczok (gyujtó és robbanó zsinegek)	10	.	
	c)		Töltött lőkupakok	24	.	
	d)		Lőanyagok és robbanószerek	52	50	
	e)		Robbanószerek és lobbanó anyagok	24	.	
			XVIII. Irodalmi- és műtárgyak.			
67	a)	1	Ujságok	vámmentes		
			Könyvek és más nyomtatványok	"		
			Térképek	"		
			Hangjegyek	"		
		2	Képek papiron	"		
	b)	1	Festvények	"		
		2	Képnyomó lapok, nemtelen fémből	"		
			" " kőből	"		
			" " fából	"		
		3	Szobrok stb. stb.	"		
			XIX. Hulladékok.			
68	a)		Trágyasó-félék	vámmentes		
	b)	1	Állati trágya	"		
			Másféle trágya	"		
			Gyártott trágyaszerek	"		
			Kilúgozott fahamu	"		
			Kőszénhamu	"		
			Csonthamu	"		
			Csontliszt	"		
			Csontszén	"		
			Ráspolyozott szarvak	"		
			Karmok	"		
			Vér	"		
			Állat-inak	"		
			Vérlúgsógyártás maradékai	"		
			Ammoniakos viz	"		
		2	Seprő és élesztő (a sajtolt élesztő kivételével)	"		
			A zsiros olajok gyártásánál megmaradó szilárd hulladékok (olajpogácsa stb.)	"		
			Korpa és polyva	"		
			Moslék (Schlempe, Spülicht) és törköly	"		
		3	Az üveggyártásnál előforduló hulladékok	"		
			A viaszkészitésnél előforduló hulladékok	"		
			Szivacs-hulladékok	"		
			Enyvbőr és elhasznált régi bőrdarabok stb.	"		

Tarifa- szakasz	Tarifa- tétel		Bevitel. Az árú megnevezése	Vám frt	Vám kr	Kivitel.
68	b)		A kaucsuk- és guttapercha-gyártásnál előforduló hulladékok, valamint ily gyártmányok ócska darabjai . . .	vámmentes		Mint a bevitel.
	c)	1	Rongyok	[1]) „		
			Papiros-szeletkék, (papiros-hulladékok) makulatura	[1]) „		
			Ócska kötelek	[1]) „		
		2	Papirpép (a rongyokból készültet kikivéve)	„		
			Tépés	„		

[1]) A kivitelnél 4 frt vámdij.

179.

A m. kir. pénzügyministernek 71,910. sz. körrendelete,

a német birodalommal kötött kereskedelmi szerződés végrehajtása tárgyában.

Az osztrák-magyar monarchia és a német birodalom közt 1878. évi deczember hó 16-án létrejött kereskedelmi szerződés foganatositása czéljából, ezennel a kikészitési forgalom és a lenárú-forgalomra vonatkozó határozatok közhirré tétetnek, egyszersmind pedig a földmívelés-, ipar- és kereskedelemügyi m. kir. ministeriummal, valamint a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok pénzügyi és kereskedelmi cs. kir. ministeriumaival egyetértőleg rendeltetik:

1. Az I. mellékletben foglalt határozatok csak a német birodalommali kikészitési forgalomra alkalmazandók.

Oly árúk, melyek 1879. évi január hó 1-je után kerülnek a kikészitési forgalomba, a kivitelnél belföldi eredetüknek és azonosságuknak bizonyitása tekintetéből, ezen határozatok szerint kezelendők.

Azon árúkat, melyek 1879. évi január 1-je és 1879. évi junius 30-a közti időben kikészitve behozatnak, a mennyiben azoknak kivitele még 1879. évi január hó 1-je előtt történt, az előbb fennállott szabályok szerint kell kezelni.

Minden egyéb esetben az I. mellékletben foglalt határozatok alkalmazandók, melyek 1879. évi julius hó 1-től kezdve kizárólag lesznek érvényesek.

2. A kikészitési forgalomhoz szükséges különös engedélyek megadására, valamint mindazon hivatalos teendőkre, melyek a kikészitési forgalmat illetőleg az illeté-

kes vámhatóságnak vannak fentartva (a kikészitési forgalmat illető határozatok 2., 4., 6., 8., 9. stb. §§.), az idézett határozatok 33. §-ával összhangzólag azon pénzügyigazgatóság vagy vám- és adófelügyelő illetékes, melynek, illetve kinek területén az engedélyt kérő gyára (üzleti helyisége) vagy főtelepe létezik.

Ha a gyár nem fekszik az illetékes hatóság kerületében, a kikészitési forgalmat illető határozatok 9. §-a értelmében azon vámhatósággal egyetértve kell eljárni, melynek kerületében a gyár fekszik.

3. A mennyiben a kikészitési forgalmat illető határozatok 16. §-a értelmében tarifaszerü bevallás kivántatik, a pamutfonalak és pamutszövetek finomsági határa a behozatalnál és kivitelnél kipuhatolandó.

A kézmüvesek és bérmunkások határszéli apró forgalmára nézve ellenben, a kikészitési forgalmat illető határozatok 38. §-a értelmében, az eddigi könnyitett módozatok és ellenőrzések maradnak érvényben.

A mennyiben ez utóbbi esetben biztositék letételének szüksége áll be, a kérdéses vámtételek közül — a fonalak vagy szövetek finomságának megállapitása nélkül — a magasabb alkalmazandó.

4. Az azonosság igazolására szolgáló szinnyomatos bélyegért, melynek a kezelés keltén és hónapján kivül még a lajstrom tételszámát esetről-esetre beilleszthető betük és számok segélyével kell kitüntetni (lásd a kikészitési forgalmat illető határozatok 11. §-át), előforduló szükség esetében, a magy. kir. államépületi felügyelőséghez kell fordulni.

5. A szövés és fehérités végett behozott és szőve vagy fehéritve visszavitt lenfonalak kikészitési forgalmára nézve, a szerződés zárjegyzőkönyvének, a szerződés 6. cikkére vonatkozó *B)* pontja értelmében, az eddig fennállott határozatok érvényben maradnak.

Kelt Budapesten, 1878. deczember hó 29-én.

I. melléklet.

Határozatok

a kiegészitési forgalmat illetőleg.

1. §.

A másik szerződő félnek területére kikészitésre kivitt árúk- és tárgyaknak vámmentes visszahozatala, rendszerint az első árúszállitmány kilépte előtt, a kiviteli országban kieszközlendő engedélytől függ. Ezen engedély a fél részéről tett és indokolt javaslatok alapján határozott vagy határozatlan időtartamra és a visszavonhatás fentartásával, az illetékes vámhatóság részéről engedély-jegy kiállitása által adatik meg.

2. §.

Az engedély-jegy nem tagadható meg oly önálló iparosoktól és kereskedőktől, kik

a) vámáthágás miatt sem el nem itéltettek, sem vizsgálat alatt nem állanak, és

b) kik a kikészitésre kivitt árúkat vagy maguk állitják elő, vagy azokat a 6. czikk zárjegyzőkönyvének 1. pontja értelmében belföldiekké tenni képesek; vagy pedig, kik — ha utóbbi eset nem forog fenn — belföldi gyárosok által kiállitott nyilatkozatok alapján kimutatják, hogy az emlitett árúkat jövőben e gyárosoktól fogják kapni.

3. §.

Az engedély-jegy kinyeréseért való folyamodványban kimutatandó:

a) a kikészitésre kiviendő árúk vagy tárgyak minősége, szokott kereskedelmi elnevezésük szerint és azoknak évenkint, vagy a kikért időtartam alatt körülbelől kiviendő mennyisége;

b) a gyárosnak vagy gyárosoknak lakhelye és czége, ki vagy kik által a kikészitendő árúk előállittatnak vagy feldolgoztatnak, valamint annak vagy azoknak gyári jegye;

c) a kikészitő országnak gyára vagy gyárai, melyekben a kikészités történik és a kikészités módja;

d) a vámhivatal, illetőleg hivatalok, melynél vagy melyeknél az árúk a kivitelnél és a visszahozatalnál kezelendők lesznek;

e) az időtartam, melyre az engedély-jegy kéretik.

4. §.

Az engedély-jegy kiadására illetékes vámhatóság megvizsgálja, vajjon a 2. §-ban jelzett kellékek meg vannak-e, valamint azt is, vajjon a 3. §. *b)* pontja értelmében bevallandó adatok helyesek-e, különösen, vajjon az illető gyárosnak üzleti berendezése ezen adatokkal összhangzó-e, és azon esetben ha ezen vizsgálat nyomán alapos nehézség nem merült föl vagy pedig ha az ily fölmerült nehézség a fél nyilatkozatai által elhárittatott, az engedély-jegyet a mellékelt minta szerint haladéktalanul kiadja. Az engedély-jegy másolata az illető hivatalokkal egyidejüleg közlendő. Ha a 3. *a)*—*d)* betüi alatt felsorolt körülményekre nézve változás áll be, erről kellő időben jelentés teendő, mire az illetékes vámhatóság, ha nehézség nem merül fel, az engedély-jegyen a megfelelő igazitásokat megteszi, valamint szükség esetén a kezelésre hivatott vámhivatalt értesiti. Ha az engedély-jegy kiadásáért benyujtott folyamodvány 14 nap alatt elintézést nem nyer, a gyárosok, az engedély-jegy utólagos kiállitásának föltétele mellett, saját készitményeiket, illetőleg olyanokat, melyek ezekkel egyenlők, kikészitésre kivihetik,

föltéve, hogy az első árúszállitmány kiviteli előtt az illető vámhivatalnál azt, hogy az emlitett folyamodványt benyujtották, igazolják és gyári bélyegüket bemutatják.

5. §.

Az engedély-jegyben foglalt föltételek meg nem tartása, rendszerint a küldemény vámmentes visszahozatalának megtagadását vonja maga után. Egyes esetekben előforduló hiányok — a kikészitendő árúnak mindig kimutatandó belföldi eredetére vonatkozók kivételével — méltányosan elnézhetők, ha a felet nyilvánvaló rosszakarat nem terheli. Az engedély visszavonása az engedély-jegy visszavétele által, általában csakis bebizonyitott vámáthágás, vagy az ellenőrzési szabályok ismételt durva elhanyagolása esetére történhetik.

Oly árúkra azonban, melyek a szabályszerü ellenőrzés mellett már kivitettek, az engedély visszavonása ki nem hat.

Az engedély-jegy visszavételét elrendelő határozat ellen, a fél a magasabb hatósághoz felebbezhet.

Ha az engedély-jegy megvonása bebizonyitott vámáthágás miatt történt, a felebbezés felfüggesztő hatással egyáltalában nem bir, és más esetekben is csak akkor, ha a tarifaszerü beviteli vámösszeg biztosittatik.

6. §.

A kikészitési forgalom számára rendelt árúk vagy tárgyak elkészitésével vagy feldolgozásával a kiküldő vagy a kikészitő országban foglalkozó iparosok, valamint egyáltalában azok, kik a kikészitési forgalomra engedélyt nyertek, az illetékes vámhatóság felügyelete alatt állanak és e végből kötelesek iparüzletüket, kiváltképen az árúk szállitását, eredetét és elvámolását igazolni, valamint ren-

des üzleti könyveiken kivül és azokra való vonatkozással, a kikészitési forgalomra vonatkozólag, külön könyveket vezetni, a melyeknek betekintése az illetékes vámhatóságnak vagy kiküldött közegeinek, mindenkor megengedendő.

7. §.

Oly árúk, melyek kikészités végett kivitettek, újólag másnemü kikészitési forgalomra mindaddig nem bocsáthatók, mig előbb a származási országba vissza nem hozattak és itt oly megmunkálásnak alája nem vettettek, mely ezen árúknak a zárjegyzőkönyvnek 6. czikkéhez szóló *A)* 1. pontja értelmében, a belföldi készitmény jellegét adja.

Ép ugy nem engedhető meg, hogy fonalak szövés, és egyszersmind az azokból készitett szövet festése és szinnyomatása czéljából bocsáttassanak a kikészitési forgalomba; mig ellenben oly fonalak vagy szövetek, melyek fehérités vagy festés végett vitettek ki, egyszersmind szinnyomathatók és másképp is kikészithetők, a nélkül, hogy a származási országba kellene időközben azokat visszaszállitani.

8. §.

A kiegészitendő árú egyes küldeményeinek vámmentes visszahozatalára engedélyezhető határidőt azon vámhivatal határozza meg, mely a kiviteli kezelésre nézve illetékes.

A kikészitő ország beviteli hivatala a kikészitett árú visszaszállitására engedélyezhet ugyan rövidebb, de semmi esetre sem hosszabb határidőt annál, melyet a kiküldő hivatal megszabott.

Ezen határidő a kikészités módja és helye, és ha alapos aggály nem létezik, a fél kérelme szerint állapitandó meg, mindazonáltal hat hónapot meg nem haladhat.

Ha azon egyes esetekben különös és tüzetesen indokolandó körülmények ezen, vagy az eredetileg kiszabott határidőnek meghosszabbitását szükségessé tennék, az illetékes vámhatóság azt egy évre terjesztheti ki.

Ha a kikészitett tárgynak újbóli kivitele, illetőleg viszszahozatala az erre engedélyezett határidőn belül nem következik be, az érdekelt az illetékmentességre nézve biztositott igényét elveszti. A mennyiben az újbóli bevitel azonban még egy év leforgása előtt történik meg, az illetékes vámhivatal részéről a nem vétkes mulasztásból eredő halasztás okai illő tekintetbe veendők.

9. §.

A ki- és ismét bevitt, illetőleg a be- és ismét kivitt árúk és tárgyak kezelése rendszerint ugyanazon vámhivatalnál hajtandó végre, akár legyen ez a határon, akár a belterületen. Csak oly esetekben, midőn a kikészitő ipartelep földrajzi helyzete folytán, tekintettel a kikészitett árú végleges rendeltetési helyére, az árú visszaszállitása a kiviteli hivatalhoz csak tetemesen hosszabb uton történhetnék meg, az engedélyt kérő javaslatára a szállitó országnak illetékes vámhatósága meg fogja engedni, hogy az árú más hivatalnál vétessék végleges vámkezelés alá, mint a melynél kivitetett. Ezen engedély rendszerint a kikészitendő árú kivitele előtt kérendő; kivételképen azonban utólag is történhetik, ha az abbeli folyamodás négy héttel az árú visszaküldése előtt indokolva benyujtatott.

Valamely kikészitett árú részletküldeményeinek viszszahozatala azonban mindig csak egy és ugyanazon vámhivatalnál történhetik.

10. §.

A kikészités végett ki- és bevitt fonalak és szövetek, valamint a javitás, kidolgozás vagy kikészités czéljából kivitt és visszahozott másféle tárgyak azonossága mindenkor, még pedig első sorban a szállitó országból való kivitel alkalmával, teljesen megbizható módon állapitandó meg.

Az ezen czélra az árúkra hivatalból illesztett ismertető jelek (bélyegek, pecsétek, ólmok stb.) a másik ország területén is az azonosság bizonyitékaiul ismerendők el, a nélkül azonban, hogy a mindkét részeni vámhivatalok azon jogát kizárnák, mely szerint szembeötlő szükség esetén további ismertető jeleket alkalmazzanak.

Ezen, a kikészitő országban utólagosan alkalmazott ismertető jelek a szállitó országba való visszaérkezéskor és azon esetekben, a hol az eredeti azonossági jelek ugyan még megvannak, de teljesen föl nem ismerhetők, csak akkor fognak tekintetbe vétethetni, ha az illető vámokmányokban meg van emlitve, hogy és mily különös ismertető jel alkalmaztatott az árúnak a czimzetthez való szállitása előtt.

11. §.

A kikészités végett kivitt szöveteknél a szállitó országban szinnyomatos bélyegek vagy ólmok fognak — tekintettel a bejelentett eljárásra a fél javaslata folytán — alkalmaztatni.

A felek oly javaslatai, melyek az azonosság fentartására nézve nyilván nem nyujtanak biztosságot, visszautasitandók.

Az azonosság igazolására szolgáló színnyomatos bélyegnek a kezelőhivatal nevét, a kezelés hónapját és a lajstrom számát beilleszthető betükkel és számokkal kell

tartalmaznia. A festanyag olyképen választandó, hogy a bélyeg a feldolgozás folytán el ne töröltessék.

A szövetek a darabok mindkét végén, azoknak szándékolt felosztása esetére pedig, a szállitó országból való kivitelnél előre bejelentendő osztás mérvéhez képest, minden osztó-pontnál megjelölendők.

Több mint négy részre való osztás meg nem engedhető.

12. §.

Mosásra, fehéritésre, kikészitésre, festésre vagy szinnyomatásra rendelt fonalaknál a fonálpászmákon áthuzandó zsinegre ólom- vagy viaszpecsét alkalmaztatik. Lemért lánczoknál és pépezett fonalaknál (szövetek készitésére) ólmok vagy pecsétek illesztendők a láncz egyik végén megerősitett zsinegre és a láncz súlya megmérendő; a vetőlékfonalakból próbamustra tartandó vissza és súlyuk is megállapitandó.

Csipkék, czérnából és fémgyürükből készült czérnagombok, vagy más paszomántárúk gyártására szolgáló fonadékoknál (fonalak, czérna, zsineg, senilia) az azonosság az ezen tárgyakra rendelt fonadékok és egyéb esetleges hozzávalók (mint gombok, érczgyürük, üvegzománcz stb.) súlya, valamint a visszatartott mustrák által biztositandó.

13. §.

Kijavitásra vagy másféle elkészitésre vagy feldolgozásra rendelt tárgyaknál a megjelölés rendszerint áthuzott zsinegekre alkalmazott viasz- vagy ólompecsétek által, vagy egyéb a fél által ajánlott alkalmas módon történik.

14. §.

Olyan tárgyak, melyek számára a kikészitési forgalomban vámmentesség vétetik igénybe, az illető vámhivataloknál minőség és mennyiség szerint bevallandók és vizsgálat alá bocsátandók.

15. §.

Minden darab szöveten, mely kikészités czéljából kivitetik, tartós módon feltüntetendő azon gyáros bélyege, a ki azt előállitotta, vagy további feldolgozás által annak a belföldi készitmény jellegét adta. Ha gyárosok saját, vagy ezekkel egyenlő szöveteket visznek ki kikészités végett, a fennebbinél egyéb bizonyiték nem kivántatik.

Minden más esetben ezenkivül egy a szövetet előállitó, vagy annak a belföldi készitmény jellegét adó belföldi gyáros részéről kiállitott számla (Factura) szükséges, mely, hivatkozva a kikészitő eljárás czéljából vezetett üzletkönyv keltére és lapszámára, az árú belföldi származását bizonyitja.

Fonalaknál a gyári bélyeg helyett a gyáros azon nyilatkozata kivántatik, hogy a külföldön való kikészitésre rendelt fonalak általa állittattak elő, illetőleg általa tétettek belföldi árúkká. Szövetek és fonalak, melyeknek honi származása nincs kimutatva, a kikészitési forgalomba nem bocsáttatnak.

16. §.

A bejelentésnél két egyenlő példányban benyujtandó bevallás kell hogy magában foglalja:

1. A kikészitendő árú (szövet, fonál vagy más tárgy) mennyiségét, minőségét és tiszta súlyát, ugy a tarifaszerü, valamint a kereskedésben szokásos elnevezés szerint.

2. Fonalaknál és szöveteknél a gyár nevét, melyben a kikészitendő czikk előállittatott, a gyári bélyeget és a mellékelt számlák darabszámát.

3. Az ország, hely és gyár nevét, melyben a kikészités történik, valamint a kikészités módját.

4. A hivatal nevét, melynél a kivitel eszközlendő.

5. A határidőt, mely a vámmentes visszahozatal számára igénybe vétetik.

6. A czikk azonosságának meghatározására szolgáló hivatalos megjelölésre nézve javasolt módozatot.

7. A hivatal nevét, melynél a kikészitett árú vámmentes visszahozatala szándékoltatik.

17. §.

Ezen bevallás alapján a hivatalfőnök a kilépési elintézést elrendeli.

Ha a kikészitési forgalom csak különös engedély mellett történik, a bevallásnak és az árúnak az engedélyjegy tartalmával való megegyezése vizsgálandó meg; ha fonalaknál és szöveteknél a belföldi származás kimutatása megkivántatik, ennek a 15. §. értelmében kell megtörténnie.

Az árú megvizsgálása után a bevallás helyessége igazolandó, a tiszta súly és a darabszám megállapitandó és a hivatalos azonossági megjelölés a 10—13. §§-ok értelmében végrehajtandó.

Szöveteknél a bevallás az azonossági bélyeglenyomattal látandó el.

A csomagolás hivatalos felügyelet mellett megtörténvén, minden csomag nyers súlya megállapittatik, és a csomagok jelével, valamint az azokban foglalt szövetek vagy más árúk darabszámával és tiszta súlyával, a hivatalos zárlat megjelölésével együtt, a bevallás mindkét példányába bevezettetik. Az utóbbi egy példánya az illető félnek kézbesittetik, a másik, ha az ujbóli bevitel ugyan-

azon hivatalnál szándékoltatik, az elintéző hivatalnál marad; ellenkező esetben az elintéző hivatal azt azon hivatalnak küldi meg, melynél a kikészitett árú vámmentes visszahozatala az adott engedély alapján (9. §.) eszközlendő.

Ily esetben a bevallás másolata lajstromi mellékletül a hivatalnál visszamarad.

A lajstromok vezetésére és a kezelt árúk további hivatalos kimutatására nézve, a mindkét vámterületen fennálló szabályzatok maradnak irányadók.

Azon hivatal, melynél az árú kivitelénél a bevallás bemutatandó, köteles azon a sértetlen zár alatt való kivitelt igazolni.

18. §.

Az átellenes beviteli hivatalnál az árúk egészen azon szabályok szerint vallandók be, melyek az egyik vámterületből a másikba való szabad forgalomban a közvetlen bevitelnél érvényesek.

19. §.

Oly árúknál, melyek feldolgozás végett és a jövendőbeli vámmentes kivitelre való igénynyel hozatnak be, a végleges beviteli kezelés az arra illetékes hivatalok által akár a határon , akár az ország belsejében eszközölhető.

A belterületi vámhivatalokhoz az árú a határhivataltól kisérvénynyel utaltatik, mely eljárásnál a szállitó- és kiviteli hivatal által hitelesitett bevallás alapján, a szerződés 7. pontjában és a zárjegyzőkönyvben emlitett könynyitések állnak be.

Az árúnak ezen rendeltetési helye hivatalához történt átutalását, a határhivatal köteles a fennemlitett bevallásban megjegyezni.

20. §.

Az árú átvevője köteles a szállitónak ily módon hitelesitett bevallását saját beviteli bevallásához csatolni és vagy ez utóbbiban magában, vagy az ehhez melléklendő külön bevallásban a 16. §. 1. és 3. pontjában jelzett adatokat feltüntetni.

21. §.

A vámelintézés alkalmával, hacsak az átvevő maga uj azonossági jegyek alkalmazását nem kivánja, a küldő hivatalnak azonossági jegye az árú vámmentes kibocsátására rendszerint elegendő, és oly csomagoknál, melyek a küldő hivatal sértetlen zárja alatt érkeznek be, a vizsgálat a nyers súly mérlegelésére és a tartalomnak kicsomagolás nélkül eszközölhető vizsgálatára szoritkozhatik, hacsak az átvevő további részletes vizsgálatot nem kiván, vagy a hivatal ezt bizonyos gyanuokokból szükségesnek nem tartaná.

22. §.

Hogy az árút terhelő beviteli dijak, a megfelelő összeg lefizetése által, vagy más megfelelő módon biztosittassanak-e, minden egyes esetben, az e végre kibocsátott általános szabályok értelmében, az átvevő hivatal belátásától fog függni.

23. §.

Az árúnak a czimzetthez való kibocsátása, a szállitó bevallásán, a netalán eszközölt további jelzés fölemlitésével bizonyitandó, és ezen okmány az átvevőnek kézbesitendő.

A lajstromvezetésre és a további hivatalos kimutatásokra nézve a mindkét vámterületen fennálló eljárás marad mérvadó.

24. §.

Az árú újbóli kivitelének a 8. §-ban megállapitott, vagy ha az átvevő hivatal azt szükebbre szabná, ezen korlátolt határidő alatt kell megtörténnie.

25. §.

A bekövetkezett kikészités után az ujbóli kivitelre rendelt árúk azon hivatalnál jelentendők be, melynél azoknak beviteli elintézése a fennemlitett módon történt, nemük, darabszámuk és tiszta súlyuk szerint, megemlitve egyszersmind a történt kikészités minőségét és a határvámhivatalt is, melynél a kivitel eszközöltetni fog.

Egyszersmind a szállitónak a beviteli elintézésre vonatkozó hitelesitett bevallása (23. §.) is melléklendő.

Az egy és ugyanazon bevallásban foglalt szövetek részletenkint egyes küldeményekben is visszaszállithatók, a nélkül, hogy az újbóli vámmentes bebocsáttatásra való igény ezáltal elveszne.

26. §.

Az árú azonossága, az egyes darabokon levő jelek megvizsgálása, tisztasúlya pedig mérlegelés által állapitandó meg.

A tisztasúly mérlegelése mindig az egész tételre kell hogy kiterjedjen, ellenben az azonossági jelek igazolása nagyobb küldeményeknél próbák állal is történhetik, és rendszerint a darabok felére, a fő-, valamint az erre különösen felhatalmazott mellék- és alsó hivataloknál azon-

ban a hivatal főnökének belátása szerint még a bemutatott darabok öt százalékára is szoritható.

Az igy megvizsgált árú a vizsgálattevő tiszt felügyelete mellett, becsomagoltatik, zár alá helyeztetik és nyers súlya megállapitása végett megmérlegeltetik.

Ezután az egész tétel kisérő-jegygyel a kiviteli hivatalhoz utalandó. Az eredeti szállitó által benyujtott bevallás, a történt vizsgálat és elintézés bizonylatával ellátva, visszaadandó.

Ezen bizonylatban megemlitendő, vajjon az azonossági jeleknek igazolása teljesen vagy csak próbák által eszközöltetett-e; ez utóbbi esetben a megvizsgált csomagok jelei és számai részletesen kiteendők.

27. §.

A kiviteli hivatalnál a kisérő-jegygyel való kiviteli eljárás, az átalellenes beviteli hivatalnál pedig a beviteli bevallás, illetőleg a kisérő-jegy melletti eljárás lesz mérvadó.

Az eredeti szállitó által benyujtandó bevalláson ezenkivül a kiviteli hivatal a sértetlen zár alatt történt kivitelt, a beviteli hivatal az ugyanily módon eszközölt bevitelt fogja bizonyitani.

Ha az ugyanazon bevallásban foglalt szövetek részletenkint, egyes küldeményekben szállittatnak vissza, az eredeti szállitó bevallása helyett, annak a végleges beviteli elintézést eszközlő vám- vagy adóhivatal által hitelesitendő másolata lesz bemutatandó, és azon a részküldeménynek sértetlen zár alatt történt ki-, illetőleg bevitele bizonyitandó.

A bevallásban foglalt utolsó tételhez ezen bevallás eredetije csatoltatik.

28. §.

A vasutak által eszközölt szállitmányoknál, a ki- és beviteli elintézésre nézve, az imént emlitett árúk tekintetében is, a vasuti forgalomra vonatkozó könnyitett elintézési eljárás lesz alkalmazandó.

29. §.

Ha a hivatal, melynél a kikészitett árú vámmentes visszahozatala kéretik a belterületen fekszik, akkor a határszéli beviteli hivatal az árút kisérőjegy mellett fogja oda utalni, és ezen jegyhez az eredeti szállitónak, a beviteli hivataltól a szabályszerü bevitelre, a kiviteli hivataltól a szabályszerü kivitelre vonatkozólag igazolt bevallását, illetőleg annak ezen igazolásokkal ellátott hiteles másolatát fogja mellékelni.

Ha az árúnak vámmentes visszahozatala az eredeti kiviteli hivatalnál kéretik, azon esetben, ha az árú a szállitóhivatal sértetlen zárja alatt érkezik be, és különös gyanúokok fenn nem forognak, rendesen a szállitó hivatal által megjelölt súly fogadandó el, és ha ezen hivatal által a sértetlen azonossági jegy minden darabon igazolva volt, csak próbák általi vizsgálat fog eszközöltetni. Ha a szállitó hivatalnál az azonossági jelek vizsgálata csak részben történt meg, az átvevő hivatal részéről rendszerint a küldemény teljes megvizsgálása és az azonosság igazolása lesz végrehajtandó.

Ezen eljárás azonban, hacsak különös gyanúokok fenn nem forognak, azon csomagokra szoritkozhatik, melyek a szállitó hivatal részéről részletes azonossági vizsgálatnak alá nem vettettek. (26. §.)

Ha azonban a vámmentes visszahozatal nem az eredeti kiviteli hivatalnál kéretik, az azonossági jelekre nézve rendszerint oly részletes vizsgálat fog megejtetni, mely az

árúcsomag felbontását teszi szükségessé, még pedig akár forognak fenn különös gyanúokok, akár nem, akár megtörtént e azon ország szállitó hivatala részéről, melyben a kikészités történt, az azonossági vizsgálat minden darabon, akár csak próbák által.

30. §.

Oly súly-eltérések, melyek az újbóli be- vagy kiviteli kezelés végett bemutatott fonalakon vagy szöveteken mutatkoznak, nem fognak illetékfizetést maguk után vonni, ha a darabszám ugyanaz maradt és az egyes darabok mindkét végére illesztett azonossági jegy feltalálható. Ha szövetek himzés végett szállittattak, és ha ezen kikészitéshez megkivánt anyag mellékelve van, akkor az újbóli ki- és beviteli elintézésnél vámfizetésnek nem lesz helye, ha a himzett szövet súlya a himzetlen szövet és a mellékelt himzőanyag súlyát felül nem haladja. Ha a himzőanyagot a himző szolgáltatja, akkor a himzett szövet ujbóli bevitelénél a himzés által eredményezett súlytöbbletre nézve a beviteli vám a himzőanyag tarifatétele szerint fog beszedetni.

Csekély súlykülönbözeteknél vám nem szedetik, ha pedig ily vámszedésnek mégis hely adatnék, az a fennálló tarifák szerint eszközlendő.

31. §.

Egyéb mint a 30. §-ban emlitett árúknál a javitás vagy kikészités folytán támadt súlyeltérések akként leszneк megitélendők, hogy kisebb eltérések számba nem vétetnek, tetemesebbek azonban csak a javitásra vagy kikészitésre használt anyagok tarifatétele szerint lesznek megvámozandók, azonban mindig azon föltétel alatt, hogy a másik területen kijavitott, illetőleg megújitott részei az

e végre kivitt tárgynak a főtárgygyal, melyhez tartoznak, együtt vitessenek be.

32. §.

Az előbbi határozatokban részletezett minden eljárás, ideértve az engedélyjegyek kiadását is, külön illeték nélkül lesz eszközlendő; névszerint az azonossági jelekre és zárlatokra megkivántató pecsétviaszt és ólmot az illető vámhivatalok dijmentesen kötelesek szolgáltatni.

Ezen illetékek közé nem számittatnak azon kiadások, melyek magánszemélyek kérelmére a vámhivatalok székhelyén kivül végrehajtott vámelintézések folytán merülnek föl.

33. §.

A kikészitési forgalomra megkivántató különös engedélyek és az ezzel összefüggésben álló engedélyek kiadására (2. és 4. §§.), valamint a hivatalos felügyeletre (6. §.) Németországban a fővám- (adó-) hivatalok, az osztrák-magyar monarchiában a pénzügyi kerületi igazgatóságok (pénzügyi és határfelügyelők) és azon kerület pénzügyi igazgatósága illetékesek, melyben a kérelmező gyára (ipartelepe) vagy főtelepe létezik.

34. §.

A fennebbi §-okban részletezett elintézésekre fel vannak hatalmazva:

Az osztrák-magyar monarchiában azon vámhivatalok, melyek a kérdéses minőségü árúk beviteli vámozására általában illetékesek; Németországban a fővám- (adó-) hivatalok; mindkét részről azonban fenn van tartva azon jog, hogy oly helyeken, hol a forgalmi viszonyok megkivánják,

ily elintézésekre, alsóbb illetékességü hivatalok is felhatalmaztassanak. Előforduló szükség esetén az emlitett hivataloknak ily elintézésre a jogosultság nevezetesen akkor mindig megadandó, ha azoknál két hivatalnok van alkalmazva, vagy ha oda — legalább az elintézéshez — egy második hivatalnok mindig behivható.

35. §.

A kikészitési és az ellenőrzési szabályokra vonatkozó rendeletek áthágásai az engedélyjegynek, az illető esetre előrelátott visszavonásán kivül, (5. §.) az általános vagy a vámbüntetőtörvényben elrendelt eljárást vonják maguk után.

36. §.

Az 1—5., valamint a 15. §-ban foglalt rendelkezések nem alkalmazhatók:

a) a kijavitás végett ki- és ismét bevitt tárgyakra;

b) a határkerületben lakó kézművesekre és bérmunkásokra, kik rendes munkaanyagukat, (fonalat, láncra mérve és pépezetten, a szükséges vetőlékkel együtt), valamint szerszámaikat a határon át házimunka végzése czéljából lakhelyeikre viszik és feldolgozás után ismét vámmentesen visszaszállitják, a mennyiben ily egyének kellőleg igazolják magukat, vagy a helyben ismeretesek; ha továbbá a munkaanyag mennyisége és az ismert üzleti viszonyokból kétségtelen, hogy csupán kézműszerü, vagy házi feldolgozásról van szó, minden gyári üzlet kizárásával.

A hol szokásos, hogy munkagyüjtők (factorok) a bérmunkásoknak kiosztandó munkát kihordják és az illető küldemények be- és kivitelét közvetitik, ezek a bérmunkásokkal hason bánásmódban fognak részesülni, a mennyiben a *b*) alatt elősorolt föltételek megvannak.

37. §.

A határszéli lakosoknak kelmeanyagokból saját használatra való kézműszerü ruhakészitési ipara, tekintet nélkül a viszszavitt tárgy megváltozott alakjára, a kikészitési forgalomból ki nem zárandó, ha a vámhivatalok, elegendő ellenőrzés utján, pl. mustrák, jelzések, vagy leirás által azon tárgy azonosságát, mely a határontúli feldolgozás végett kivitetik, — a visszahozott árúban felismerni képesek.

38. §.

A kézműveseknek, bérmunkásoknak stb. a 36. §. *b*) alatt és a 37. §-ban jelzett határforgalmára vonatkozó módozatokra és ellenőrzésre nézve a jelenleg fennálló egyezmények és rendeletek, különösen az 1847. évi okt. 21-én kötött egyezség még pedig annyiban alkalmazandók, a mennyiben ezen forgalomra nézve további könnyitéseket vagy egyszerüsitéseket foglalnak magukban.

39. §.

Oly árúk- és tárgyakra, melyek az 1878. év végéig vitettek ki az egyik szerződéses területről a másikra, kikészités vagy kijavitás végett, az eddig erre nézve mérvadó határozatok alkalmazandók, a mennyiben az ujbóli bevitel az 1879. év julius 1-je előtt történik.

Ép ugy az ezen szerződés letelte előtt a kikészités vagy kijavitás céljából szabályszerü ellenőrzés alatt kivitt árúk és tárgyak az engedélyezett határidőn belül ezen szerződés letelte után is vámmentesen fognak ismét bebocsáttatni.

Engedély-jegy

az Ausztria-Magyarország és Németország közti kikészitő forgalomra, az 1878. deczember 16-án kelt kereskedelmi szerződés 6. czikke alapján.

1. Az engedélykérő neve, czége és főtelepe:

2. A kikészitendő árú minősége kereskedelmi elnevezése szerint:

3. Annak évenkint, vagy a kikért időtartam alatt kikészitésre körülbelől kiviendő mennyisége:

4. A belföldi gyárosnak vagy gyárosoknak lakhelye és czége, kik által a kikészitendő árúk előállittatnak vagy feldolgoztatnak, valamint gyári jegyük:

5. Lakása és czége azon külföldi gyárosnak vagy gyárosoknak, kik az árút kikészitik, és a kikészités módja:

6. Azon vámhivatal, illetőleg vámhivatalok, melynél vagy melyeknél az árúk a kivitelnél és a visszahozatalnál kezelendők:

7. Az idő, melyre az engedély adatik:

N. N. nek .... kelt rendelet alapján az Ausztria-Magyarország és Németország közti vámmentes kikészitési forgalomhoz, az itt emlitett árúkra nézve és a felsorolt föltételek mellett .... időre az engedély oly megjegyzéssel adatik meg, hogy az, bebizonyitott vámáthágás, vagy az ellenőrzési szabályoknak durva elhanyagolása esetén visszavonható.

II. Melléklet.

A német meghatalmazottnak a lenforgalomra vonatkozó jegyzéke.

Az alulirott német cs. sz. meghatalmazott azon könnyitésekre nézve, melyek a zárjegyzőkönyvnek a mai napról kelt szerződés 6. czikkéhez szóló 6. czime *B*) pontja alatt a nyers, fehéritlen vászonnal való határforgalomra vonatkozólag megállapittattak, a következő nyilatkozatra föl lett hatalmazva:

1. A jelenleg a porosz-sziléziai Neurodeban fennálló vászonvásár, a szerződés tartama alatt, jelenlegi kiterjedésében fentartatik. Ezenkivül intézkedés fog tétetni arra nézve, hogy Landshutban legalább kétszer hetenként vászonvásár tartassék.

2. A nyers, fehéritlen vászon vámmentes bebocsátása az emlitett vászonvásárokra vagy fehéritő telepekre, a Leobschütz-től a felső-lausitzi Seidenberg-ig terjedő határon, vagy Ostritz-tól Schandau-ig Szászországban, engedély-jegyek mellett egyéb, mint a következő föltételekhez és formaszerüségekhez nem lesz kötve:

a) a vászon vámuton szállitandó be és a beviteli határ-vámhivatalnál szabályszerüen bevallandó;

b) a beviteli határ-vámhivatal a tarifaszerü beviteli vámnak letételét vagy megfelelő biztositását kivánhatja.

A letét visszaadása, illetőleg a biztositék alóli fölmentés csak akkor következik be, ha a vászonnak fehéritő telepbe való fölvétele, vagy annak vászonvásáron eladásra való kitétele, az illető fehéritő telep tulajdonosának ható-

ságilag láttamozott bizonyitványa, vagy az illető helyhatóságnak igazolványa által ki van mutatva; ezen eljárásnál kellő figyelem fog fordittatni arra, hogy a hatósági igazolások lehető sietséggel megadassanak.

Az árúnak továbbszállitása vagy helybenmaradására nézve további ellenőrzés nem gyakoroltatik. Ha azon vászonvásár vagy fehéritő telep, hova a vászon rendelve van, nem esik a beviteli vámhivatal kerületéhez, a vászon rendesen kisérvényi eljárás mellett a rendeltetési hely adóhivatalához utasitandó. A fennemlitett vétbizonyitvány vagy hatósági igazolvány, a beviteli vámhivatal által meghatározandó és legalább is 14 napra terjedő határidő alatt mutatandó be; ellenkező esetben a letett beviteli vám véglegesen bevételbe helyeztetik, illetőleg a biztositott öszszeg bevételeztetik.

A határidőnek nem az illető hibája folytán történt mulasztása kellő tekintetbe fog vétetni.

c) a nyers, fehéritlen vászonnak az Ostritz és Schandau közt fekvő határszélen át vámmentes bevitelére engedély-jegyek az illetékes fővámhivatal által azon föltétel alatt adatnak, hogy a behozandó vászon fehéritő-telepbe vagy vászonvásárra szállittassék.

Egyébként itt is érvényesek a fennebbi *a*) és *b*) alatt felsorolt határozatok.

3. A 2. *b*) alatt emlitett bizonyitványok és igazolások, valamint a *c*) alatti engedély-jegyek dij- és költségmentesen állitandók ki.

Az alulirott német csász. meghatalmazott kijelenti, hogy a jelen jegyzék tartalma, a szerződés ratificatiója által helybenhagyottnak tekintendő.

Az alulirott felhasználja ez alkalmat legkitünőbb tisztelete nyilvánitására.

Kelt Berlinben, 1878. deczember 16-án.

Bülow B., s. k.

180.

A közmunka- és közlekedésügyi magy. kir. ministernek 16,081. számú rendelete,

az állami biztositást élvező vasutak gazdasági ügyvitelére vonatkozó határozmányok tárgyában.

Már az 1875. évi május hó 2-án 5591. sz. a. kelt rendeletemben közöltem a főfelügyelőséggel azon eljárási módozat fővonalait, mely szerint az állami biztositást élvező vaspályák gazdasági ügyvitelének közvetlen felügyeletét s különösen az üzleti számadások megvizsgálását kezeltetni kivánom, mely alkalommal egyrészt az ezen eljárás részleteit szabályozó ügyrend végleges megállapitását s másrészt a hátralékos zárszámadások felülvizsgálatának kivételes egyszerüsitését és gyorsitását is kilátásba helyeztem. Az időközben újjá szervezett, m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség részére kibocsátott utasitás és ügyrend immár mindazon határozmányokat magában foglalja, melyek az érdekelt vaspályák épitkezéseinek, forgalmának és gazdasági ügyvitelének egyöntetű felügyeletét és ellenőrzését föltételezik.

Ugyszintén a hátralékos zárszámadások gyorsitott felülvizsgálata érdekében jó megfelelő intézkedések tétettek, mely alapon az e végből kiküldött vegyes bizottság munkálkodását már tényleg be is fejezte. Ugyanezen bizottság javaslata folytán szükségesnek találtam még az állami biztositásból eredő terheknek és követeléseknek könyvelésére és nyilvántartására, az államelőleg-előirányzatok és üzleti számadások megvizsgálására, valamint az ebből

folyó utalványozási és leszámolási eljárásra nézve, a m. kir. pénzügyminister úrral egyetértőleg a következő különös határozmányokat léptetni életbe.

1. §.

Az állami biztositásból eredő terhek és követelések hiteles könyvelése ezentúl kizárólag a m. kir. pénzügyministerium hitelszámvevősége által fog eszközöltetni. A m. kir. vasuti és hajózási főfelügyelőség számosztályában jelenleg még vezetett napló és főkönyv tehát f. évi deczember hó végével teljesen beszüntetendő, — s a kettős könyvvitel elve szerint berendezett folyószámla-könyv is ezentúl tisztán nyilvántartási czélokra vezetendő.

Ezen folyószámla-könyvben (mely egyébiránt tényleg már 1872. évi julius hó 1-ső napjával olyként nyittatott meg, hogy a korábbi időből származó tételek az egyes társulatokra nézve 1872. évi junius hó végéig a kamatokkal együtt egyenként bevezettettek és lezárolás után az egyenlegek julius hó 1-ére irattak elő) minden egyes társulat részére és minden egyes pénznemre nézve, melyben az illetmény jár, külön számla van nyitva.

Ezen számlák a megfelelő rovatokkal vannak ellátva, hogy azokba a következő adatok bejegyeztethessenek, és pedig:

a) a teljesitett fizetések vagy lerovások napja és (intra marginem) az utalványrendelet kelte és száma.

b) az összegeknek illetményszerü ezüst, — esetleg arany- vagy papirértéke, és pedig az adott árfolyam szerint átszámitva, ha az illetmény más pénznemben fizettetik, mely esetben a tényleges fizetési érték is (intra marginem) megjegyzendő; s végre

c) a kamatoknak ugyancsak ezüst, — esetleg arany vagy papirértéke.

Ezenfelül a folyószámla-könyvben egy megfelelő „előlegszámla“ nyitandó.

2. §.

Az előbbi §-ban előirt folyószámla-könyv vezethetése végett a főfelügyelőséggel a következő adatok közöltetnek, és pedig:

a) az illető utalványozásról szóló pénzügyministeri értesités másolata esetről-esetre, és

b) a tényleges kifizetésről vagy bevételezésről tanuskodó hitelszámvevőségi könyvkivonat havonként.

A folyószámla-könyv minden félév végén és pedig junius és deczember hó utolsó napján bezárandó, s annak kivonata a m. kir. pénzügyministeri hitelszámvevőségnél vezetett hasonló könyvvel leendő összehasonlittatás czéljából ide fölterjesztendő.

3. §.

Az előző §§ okban emlitett folyószámla-könyvön kivül még a következő nyilvántartási lapok nyitandók:

I-ső nyilvántartási lap, melybe valamennyi vasuttársulatra nézve egymásután következő sorban bejegyzendők, és pedig:

a) az engedélyezési t.-cz. száma, az engedélyokmány, vagy az ezt helyettesitő, illetőleg kiegészitő szerződés, egyezmény, jegyzőkönyv, rendelet, stb. kelte és netáni száma;

b) az engedély kezdetének lejártának és a beváltási jog érvényesithetésének ideje, — továbbá a 2-ik vágány lerakására a forgalmi eszközök szaporitására, s egyéb hasonló kötelezettségekre vonatkozó határidők, — illetőleg föltételek;

c) a kereseti-, jövedelmi-, szelvényadó-, bélyeg- és illetékmentesség lejárata;

d) a pályának az állami biztositás alapját képező hossza mértföldekben és kilométerekben és az ezt megállapitó rendelet száma és kelte;

e) a mértföldenkénti (kilométerenkénti) összbiztositás az engedélyokmányszerü vagy netán külön megállapitott törlesztési hányaddal és a nélkül, s külön a törlesztési hányadok mértföldenként és összesen, — a csak számitás alapján kihozott tételek vörös téntával jegyezve.

II-ik nyilvántartási lap, az időleges engedélyek számára. Ide a kormány által az üzleti számla terhére, vagy más módozatok mellett engedélyezett függő kölcsönök összege, évi törlesztési járadékai a véglejárat idejének megjelölésével, továbbá az esetről-esetre engedélyezett megterhelések — avagy külön előlegek bejegyzendők, és pedig minden esetben a főfelügyelőséggel másolatban közlendő engedélyezési rendelet keltének és számának kitétele mellett.

III-ik nyilvántartási lap.

Ebbe beiktatandók:

a) az évi biztositás főösszege;

b) a társulat illető évi zárszámadása szerinti összbevételek, kiadások és tiszta jövedelem papirban;

c) a számadási törlések vagy jóváirások papirban;

d) a kormány által megállapitott tiszta jövedelem papirban és ezüstben;

e) az ezen évre megállapitott biztositási illetmény;

f) a leszámolás utján megállapitott több vagy kevesebb élvezmény.

IV-ik nyilvántartási lap.

E lapon a társulatok részvény- és kötvény-tőkéje, ennek fokozatos csökkenése, a kamatozási és törlesztési évjáradék együtt és külön-külön, — s egyáltalában a törlesztési tervek nyilvántartandók. Végre az

V-ik nyilvántartási lapot az egyes társulatok évi költségvetésének a számlázási rendszer szerinti összeállitása képezi.

4. §.

Az államelőleg-előirányzatok megvizsgálása általában a nyilvántartási lapokkal és folyószámlakönyvvel való összehasonlitás utján, s illetőleg az évközi ellenőrzés eredményeinek figyelembe vételével történik.

Az utalványjavaslatba rendszerint csak azon összeg veendő fel, melynek kifizetése javasoltatik, a javaslat alapjául szolgáló számtételek pedig magán az előirányzaton állapitandók meg, — illetőleg helyesbitendők, s ez utóbbi esetben a javaslat indokolásában kifejtendők. A január hó 1-jére történő utalványozásoknál azonban ezen felül még egy külön kimutatás is készitendő, melyben az államköltségvetési évi adomány, az évre már kifizetett előlegek, az ez alapon még rendelkezésre álló összeg, — s ezzel szemben a januáriusi szelvénybeváltásra javaslatba hozott előlegek is kitüntetendők.

A főfelügyelőségnek a fentebbi teendőkre (az utalványozási javaslatok fölterjesztését is beszámitva) rendszerint 4 hét áll rendelkezésére, ugy hogy a részletes utalványjavaslatok ide legkésőbb az esedék napját megelőző hó 14-ik napjáig fölterjesztendők. Ezt megelőzőleg is köteles azonban a főfelügyelőség az előlegkérvények beérkezése után a kért előlegek kimutatását haladék nélkül, az utalványozásra javasolt előlegek együttes kimutatását pedig még az utalványjavaslatok kiállitása előtt, legkésőbb az esedék napja előtti hónap 10-dikéig, a m. kir. pénzügyministeriumhoz közvetlenül fölterjeszteni.

Köteles továbbá a főfelügyelőség az előző év folytán utalványozott államelőlegekről szóló s az eddigi alakban szerkesztett kimutatásokat mindig a következő évi május

hó 1-ig, a m. kir. állami számvevőszékkel leendő közlés végett, a ministeriumhoz fölterjeszteni.

Az előirányzatok a számvizsgálók és számosztály vezetőjének, az utalványozási javaslat pedig csak ez utóbbinak aláirásával eredetiben terjesztendők föl.

5. §.

Oly vasutaknál, melyeknél évenként négy szelvénybeváltási esedék fordul elő, a márcziusi, illetőleg áprilisi szelvénybeváltáshoz kért előlegre vonatkozó utalványjavaslatban világosan kiteendő azon összeg, mely az engedélyokmányszerüleg csak később megejthető leszámolásnál még a mult évi biztositási illetmény lerovásául lesz számba veendő.

Ezen összeg rendszerint a következő módon számittatik ki. Ha a társulat folyó évnegyedi, illetőleg két havi tiszta jövedelme a szelvénybeváltási pénzszükségletnek szintén folyó évre eső összegét eléri vagy meghaladja, ez esetben az egész utalványozandó biztositási összeg az előző évre számitandó. Ellenkező esetben az előirányzatba fölvett f. évi tiszta jövedelemnek a f. évi kamat-igény erejéig szükséges kiegészitési részlete a f. évre, — a fennmaradó öszeg pedig a mult évre irandó.

6. §.

Az illető vasutak engedélyokmányaiban a kormány részére kikötött azon jog gyakorlása, miszerint azok gazdasági ügyvitelét időnként kiküldött közege által megvizsgáltathatja, — a folyó számvitel tekintetében a főfelügyelőségre ruháztatik. A főfelügyelőség e czélra — figyelemmel az illető teendők szükséges folytonosságára — rendszerint két számvizsgálót küld ki, kik — ha

egyikök nem vonalbiztos volna — ez utóbbival érintkezni kötelesek.

A számvizsgálók — tekintettel különösen a fentebbi 4-ik §. határozmányára — az illető számadásokat évente többször, mindenesetre pedig annyiszor tartoznak, a viszonyoknak megfelelő módon, esetleg kémpróbák alkalmazása mellett, megvizsgálni, hogy a zárszámadás bemutatása után rendszerint annak csupán számszerü felülvizsgálatára lehessen szoritkozni.

A főfelügyelőség főnöke köteles arról gondoskodni, hogy a számvizsgáló közegek, a számadások most emlitett évközi vizsgálataiban egyéb folyó ügyek által feltartóztatva ne legyenek, mi végből az ügyrend keretében, őt megillető jognál fogva, az illető osztályvezetők meghallgatásával, a szükséghez képest oly intézkedést teend, hogy azon, különben a számosztályt illető folyó ügyek, melyek egyébként is a forgalmi osztálylyal egyetértőleg kezelendők, ez utóbbi osztály s illetőleg a vonalbiztos által, de a számosztály ügyrendszerü láttamozása mellett, intéztessenek.

7. §.

A mennyiben ezen vizsgálatoknál szóbeli érintkezés utján el nem igazitható hiányok vagy kifogások merülnének föl, ezek minden vizsgálatról egy hiányjegyzékbe foglalva, a számvizsgálók és a főnök helyettesitésében a számosztály vezetőjének aláirása mellett, az illető társulattal felvilágositás végett közlendők. Ezen hiányjegyzékek minden további vizsgálat alkalmával, legutóbb pedig a zárszámadás beterjesztése után, a tapasztaltakhoz képest, egyszerüen folytatólagosan kiegészitendők, — s az illető társulattal esetről-esetre, hasonló módon és czélból közlendők. A zárszámadás beterjesztése után azonban egyuttal a jóváhagyott költségvetés netáni túlhaladásairól is

egy jegyzék készitendő s igazolás végett a társulatnak kiadandó.

8. §.

A kifogásolási jegyzékekbe, a mennyiben egyes felszámitások törlése, avagy helyesbitése vétetik kilátásba, általában ugyan mindazon tételek fölveendők, a melyek felszámitásának jogosultságához kétség férhet: mindazonáltal a fősúly a gazdaságos ügykezelés és a helyes számvitel szakszerü követelményeire fektetendő. Ha ellenben akár a vizsgálatoknál, akár pedig a felvilágositások beérkezése után nem a felszámitás mértékére avagy módjára, de egyáltalában annak megengedhetőségére, vagy a mennyiben bizonyos, az üzlettől elvonni szándékolt bevételről volna szó, annak reclamálására nézve oly elvi vagy jogi kérdések merülnek föl, melyek sem az engedélyokmány, vagy más, ezt kiegészitő okmányok, sem valamely fennálló rendelet, sem végre a felszámitás nyilvánvaló természete által megfejtve nincsenek: azok eldöntése iránt a ministeriumnak esetről-esetre véleményes előterjesztés teendő, s a megfelelő döntvények gyüjtendők és világlatban tartandók.

9. §.

A társulatoktól ugy a kifogásolási jegyzékekre, mint a költségvetési tulhaladásokra nézve beérkező felvilágositások azon része, mely a felszámitás mértékére és módjára vonatkozik, a főfelügyelőség által első fokban érdemlegesen elintézendő, ellenben a törlésre kilátásba vett tételek felhagyása avagy törlése iránt nem hozhat a főfelügyelőség határozatot, de szabadságában, sőt kötelességében áll az illető társulatot a nyilván jogosulatlan felszámitások kerülésére előlegesen is figyelmeztetni. Általában

elvként szolgáljon, hogy a végleszámolásra csakis a szorosan elszámolási kérdések tartassanak fenn, ellenben minden a helytelen elszámolás, nem eléggé gazdaságos felszámitás, költségvetési túllépés stb. folytán szükséges — az elszámolásig okszerüen nem halasztható — intézkedések maga idejében külön megteendők.

10. §.

A zárszámadás bemutatása után, ettől számitva legföllebb két hónap alatt, a számosztály elszámolási javaslata a főfelügyelőség által ide fölterjesztendő, és pedig a mennyire lehetséges, a társulat által már kitüzött, vagy legalább czélba vett közgyülési határidő bejelentése mellett, miután az elszámolási rendelet lehetőleg még a közgyülés előtt kiadandó. Különösen oly esetekben, midőn jelentékenyebb törlések forognak fenn, a főfelügyelőség az elszámolási munkálat gyors elkészitéseért felelős.

A számosztály fentebbi javaslata egyrészt a kilátásba vett törlésekre s másrészt magára az elszámolásra vonatkozik.

A számosztály által törlendőknek vélt tételek általa a teljesen fölszerelt hiány-jegyzék illető rovatába iktatandók be. A törlési javaslatok a számosztály által kellőleg indokolandók, mely indokolások, mint külön vélemény, akkor is fölterjesztendők, ha a főfelügyelőség főnöke a forgalmi osztály meghallgatásával egyes tételek felhagyása iránt kivánna javaslatot tenni.

Az elszámolási javaslat, az illető zárszámadással fölszerelve, s hivatkozással mindazon törvényekre, engedélyokmányi stb. határozatokra és rendeletekre, melyek az illető elszámolásnál akár általában, akár csak a szóban forgó számadási évre nézve irányadók, oly föltevésben készitendő, mintha a számosztály által javasolt törlések végleg meg fognának állapittatni. Ez alapon a törlések felett

a ministerium által határozat hozatván, s az elszámolási rendelet a netán szükséges módositásokkal elkészittetvén, oly intézkedés tétetett, hogy az kiadás előtt rövid uton előbb a főfelügyelőség számosztályával, a számtételeknek a hitelszámvevőséggel egyetértőleges ellenőrzése végett, azután pedig a magyar kir. pénzügyministeriummal hozzájárulás végett szintén rövid uton közöltessék.

A törlések elleni indokolt felszólalások esetében a fentebbi elszámolás rendszerint csak a következő évi elszámolás alkalmával fog helyesbittetni, addig is azonban nincs kizárva, hogy az ez alapon igénybe vett további biztositási pótlék ideiglenes leszámolás utján akár a legközelebbi előlegutalványozásnál, akár pedig külön, érvényesittessék.

11. §.

Ideiglenes leszámolásnak csak kivételesen, például, ha a végleges elszámolás a kiszabott határidő alatt nem eszközölhető, vagy ha a társulat törlesztési előlegre még a végleszámolás előtt külön jogi alapon tart igényt, vagy végre az előző §. végpontjában emlitett esetben s csak a ministerium külön határozata alapján lehet helye.

Ezen leszámolás a 8. §-ban előszabott módon, s ha csak lehetséges, az ott szabályozott előleg-utalványozásokkal egyidejüleg történik.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 30-án.

Péchy, s. k.

181.

A m. kir. pénzügyministernek 69,377. számu körrendelete,

melylyel bizonyos esetekben megengedtetik, hogy egy és ugyanazon ürzár alatt egynél több czukorküldemény vagy czukornem a kiviteli eljárásra utaltassék, és hogy a külföldre szállitandó nyers-czukornál, a küldő hivatal által tényleg fölmérendő czukorzsákok kiválasztása közvetlenül a vasuti kocsikban történhessék.

Az osztrák cs. kir. pénzügyministeriummal egyetértőleg a czukoradótörvény végrehajtása iránt, 1878. évi julius 17-én 38,324. sz. a. kibocsátott körrendelet 3. §-ának III. 2. és IV. 3. pontjaiban foglalt azon határozmányok, melyek szerint ugyanazon egy ürzár alatt, egynél több czukorküldemény, illetőleg czukornem, az adóvisszatérités fentartása mellett kiviteli eljárásra nem utalható, az alább következő föltételek alatt hatályon kivül helyeztetnek, mindazon esetekre nézve, melyekben az utalás valamely vasuti- vagy gőzhajózási feladási állomáson történik, és nincsen nyers czukorról szó.

1. Hivatalos zár alatt lévő ugyanazon egy térben (vasuti kocsiban vagy gőzhajóhelyiségben) utalandó valamennyi czukorküldeményre vagy czukornemre nézve, ugy a küldő hivatalnak, mint a kilépti hivatalnak azonosnak kell lenni.

2. Minden egyes czukorküldeményről, illetőleg czukornemről, külön kiviteli nyilatkozat állitandó ki szabályszerü alakban.

3. Az egyes czukorküldeményeket, illetőleg czukornemeket, akként kell a hivatalos zár alá helyezendő térbe rakatni, hogy mindegyik küldemény, illetőleg czukornem, teljesen egyesitve maradjon.

4. A küldő hivatal köteles mindegyik kiviteli nyilatkozat valamennyi példányára mindazon többi czukorküldeményeket, illetőleg czukornemeket följegyezni, melyekkel együtt a nyilatkozatban tárgyalt czukorküldemény, illetőleg czukornem, a kiviteli eljárásra utaltatik, és egyszersmind azon helyet is megjelölni, melyet a nyilatkozatban tárgyalt czukorküldemény, illetőleg czukornem, a hivatalos zár alatti térben elfoglal.

Az osztrák cs. kir. pénzügyministeriummal egyetértőleg egyszersmind megengedtetik, hogy oly esetekben, midőn nyers-czukor zsákokban szállittatik, és valamely vasutfeladási állomáson vétetik hivatalos elbánás alá, a czukorküldemény, a hivatalos megvizsgálás czéljából, tényleg fölmérendő zsákok kiválasztása alkalmával, a vasuti kocsikban maradhasson, ha ezekben a czukorzsákok arithmetikai számozásuk szerinti sorrendben a mellékelt rajz szerint berakvák.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 25-én.

182.

A vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministernek 33,649. számu rendelete,

a külföldi egyetemekre távozó magyarországi ösztöndijasok ügyében.

Kérdés tétetvén az iránt, vajjon oly hallgatók, kik valamelyik magyarországi ösztöndijt élvezve, — habár

csak ideiglenesen is, — külföldi, vagy a monarchia másik felében lévő egyetemekre lépnek át tanulmányaik folytatása végett, ily esetben jogositva vannak-e ösztöndijaik folytatólagos élvezetére? avagy azokat távollétük alatt elvesztvén, visszatértükkor ismét visszanyerik-e?

Tudomás és kellő maga miheztartása végett értesitem, hogy minden oly esetben, midőn egy magyarországi ösztöndijt élvező hallgató külföldi, vagy a monarchia másik felében lévő egyetemre távozik, — ösztöndija végképen megszüntnek lészen tekintendő.

Kelt Budapesten, 1878. évi deczember hó 29-én.

Trefort, s. k.

I. Szak- és időszerinti tárgymutató.

A „Magyarországi Rendeletek-Tára" 1878. évfolyamához.

Lapszám.

Királyi Rendeletek.

Az össz-ministerium rendeletei.

Lapszám.

A bel- és igazságügyministerium rendeletei.

A pénzügyi és igazságügyi ministerek rendelete.

Belügyministeri rendeletek.

A földmivelés-, ipar- és kereskedelemügyi minister rendeletei.

Honvédelmi ministeri rendeletek.

Igazságügyministeri rendeletek.

Közmunka- és közlekedésügyi ministeri rendeletek.

Pénzügyministeri rendeletek.

Vallás- és közoktatásügyi ministeri rendeletek.

II. Betűrend szerinti tárgymutató

az 1878. évi „Magyarországi Rendeletek Tárához“.

A. Á.

Lapszám.

B.

C.

Lapszám.

G.

H.

I. J.

Lapszám.

K.

La

L.

M.

N.

Lapszám.

O. Ö.

Z. Zs.

